

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almenyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her:

<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Et Tidsskrift

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Med den geistlige Øvrigheds Tilladelse

udgivet af

Ansgarius-Foreningens Forstanderskab.

~~~~~  
31. Aargang.  
~~~~~

KJØBENHAVN.

I Commission hos Grosserer *Millech.*

Rasmussens & Olsens Trykkeri.

1883.

Register

til

Nordisk Kirketidende for 1883.

I. Afhandlinger, Aktstykker, Digte o. desl.

	Side.
Hellig-tre-Konger	1
Oversigt over Christendommens Historie i Japan, fra dens Indførelse indtil 1859	4
Det første Mirakel	9
Leon Gambetta	12
Søndag Septuagesima	17
Fra alle Lande	19
Fastemandatet	25
Sct. Ansgar	28
Den belgiske Xaveriusforening	34
Mariapsalmer	38
Fastetiden	41
Den Hellige Barndoms-Forening til Hedningebørns Frelse	43
Il glorioso Povero	49
Forfølgelsen i Japan	51
Kortfattet Veiledning til at betragte Christi Lidelse og Død	57
Gjenoptagelse af Missionsværket i Japan	60
Leo XIII.'s femte Regeringsaar	65
Midfaste-Søndagen	68
Passionsdagen	73
Kan Spanien protestantiseres?	75. 83
Bognyt	56. 79. 376

IV

	Side.
Dimmelugen	81
Høtidernes Høtid	89
De nye Missionærens første Møde med indfødte japanesiske Christne	92
Børnenes første Communion	97
„Tyve Cents for Timen“	99
Christi Fred	105
Om de barmhjertige Søstre	107
Mariapsalme	113
Den h. Joseph	114
Mariæ Bebudelse	116
„Marieklokken“	121
Louis Veuillot	123
Barmhjertighed	126
Tankesprog 128. 216. 224. 232. 282. 296	
Bededagene	129
Omvendelse af en ivrig Afgudsdyrker i Japan	132
De sex Aloysius Søndage	137
Et Ord til Forældre	139
Til Efterligning	140
Pintse	145
Grundlægning af en Missionsstation blandt Kolherne i Sar- wada	147
Trinitatis-Søndag. Christi Legemsfest	153
Den store Nadver	161
Jesu-Hjerte-Festen	169
Den tolvte alm. Forsamling af Frankrigs Katholiker	172. 182
Simon Petrus' Skib	177
Den tredie „eucharistiske Congres“	180
Den engelige Yngling	185
Den h. Fader og Irland	187
Det pavelige Læreembede	193. 203
Tonkin	196
Moderkirkens Priis	201
Et Blad af en protestantisk Pastors Dagbog	209. 219
Leo XIII's Tale til den romerske Vincentiusforening	217
Hvad gavner Religionen?	225
Lidt for og imod Realisme	233
Et lille Ukrudtsfrø	236
En Piges Heltmod	241
„Ingen“	244
Passionsspillet i Brixlegg	249
Den katholske Syge- og Ligkasse af 1867.	253

	Side,
Originale Reisebillerter	255
Den h. Fader Leo XIII	257
Et Ord til Mødre	259
Tisza-Eslarer Processen	265
Marias Hjerte	268
En Augsburgers Ligsteen	272
Om Brugen af Røgelse under Gudstjenesten. I.	273. 281
Den 12. September 1682	289
Indbydelse for October Maaned	297
Giftige Bøger	300
Forholdsregler for det aandelige Liv	304. 312. 328. 336. 351
Om Brugen af Røgelse under Gudstjenesten. II.	305
Rosenkrands-Katechismus	313. 321
Kong Sobiesky's Triumphvogn	324
Componisten og hans Rosenkrands	329
Et Ord til Mødre	337
Domkirken i Köln	339
Bønnen for de Afdøde	345
Alban Stolz	348
Til Luther-Festen	353
„Kyrie eleison“	361
Luther og den h. Frants af Assisi	369
Kirkeaaaret	377. 385
Luther og Grundtvig	387
„Gloria in excelsis Deo“	393. 410
Den bedste Julégave	396
Hermann Grüder	401
Den 15. December 1883	409

II. Kirkelige Efterretninger.

Rom. Side 6. 14. 29. 47. 52. 71. 94. 109. 127. 134. 141. 151. 153. 157. 189. 197. 213. 237. 269. 276. 284. 301. 332. 342. 364. 372. 379. 398. 404. 416. — **Italien.** 23. 277. 295. 317. 390. — *Neapel.* 261. *Venedig.* 262. — *Mailand.* 230. — *Siena.* 79. — *Urbino.* 110. *Reggio.* 190. — **Østerrig-Ungarn.** 231. 262. 295. — *Wien.* 6. 174. 286. 302. 318. — *Prag.* 207. — *Tyrol.* 30. — *Freiburg.* 54. 214. — **Belgien.** 94. 110. 190. 206. 255. 270. 285. 333. 406. — *Brüssel.* 166. — **Holland.** 197. 238. 334. — **Frankrig.** 135. 158. 204. 254. 287. 304. 325. 373. — *Paris.* 24. 31. 95. 100. 165. 213. 230. 270. 277. 334. — *Lourdes.* 245. — *Lyon.* 309. — *Rouen.* 365. — **England.** 31. — *London.* 39. 158. 167. 359. 405. — *Birmingham.* 271. 288. —

en tæt Taage eller Sky; men fra Tid til anden spredtes Taagen for nogle faa Øieblikke, og forklaredes Skyen af en frembrydende Straale. Disse Straaler vare de *østerlandske Viser* Komme — *Jesu Daab* — og hans *første offentlige Undergjerning*. Ved disse vidunderlige Begivenheder aabenbaredes Barnet fra Bethlehem Tid efter anden først for Hedningerne, saa for Jøderne, og endelig for sine Disciple og øvrige nærmeste Omgivelser. Den præstelige Breviarbøn mindes alle disse tre Hemmeligheder paa en særdeles smuk Maade, naar det deri heder: „Idag trolovede den himmelske Brudgom sig med Kirken, da Christus aftvættede hendes Brøde i Jordanfloden; de Vise ilede med deres Gaver til Kongesønnens Bryllup, og Bryllupsgjæsterne frydede sig ved, at Vand blev til Vin. Alleluja.“

Men, det kan ikke nægtes: den første af disse Begivenheder, de Viser Komme og Tilbedelse af Jesusbarnet, er saa meget fremtrædende, at de to andre stilles i Skygge. Og det er den, efter hvilken Festen i daglig Tale har faaet sit gængse Navn „*Hellig-tre-Konger*“. Ganske vist siger Skriften ikke Mere, end at *Vise* kom fra Østerlandet for at lede efter den nyfødte Jødekonge og offre ham deres Gaver; men det er dog en gammel Overlevering, at det netop var *tre*, hverken færre eller flere, og at det var *Konger*, hvilket sidste faaer en vis Stadfæstelse af Psalmistens Forudsigelse: „Konger fra Tharsis og Øerne skulle bringe (Davids store Ætling) Skjænk; Konger fra Arabien og Saba skulle fremføre Gaver.“*)

I Middelalderen blev denne Fest ofte udmærket ved en særdeles smuk og opløftende Cæremonie. Tre Dreng, i kongelig Skrud, med Kroner paa Hovedet og Guldkar i Haanden traadte under Afsyngelse af en passende Psalme (O quam dignus, d. e. O hvor værdig) frem til Alteret, hvor Jesusbarnet saaes fremstillet. Foran det opløftede de, En efter Anden, hver sit Kar, idet de afvexlende sang:

---

*) Ps. 71, 10.

„Aurum primo — thus secundo — myrrham dante tertio,
Aurum regem — thus coelestem — mori notat unctio“ —
d. e.:

„Guld den første — Anden Virak — Tredie Jesus Myrrha
bød;

Guld til Kongen! — Gudssøn Virak! — Salven varsler
Barnets Død.“

Derpaa pegede den ene af dem til den Stjerne, som saacs oppe paa Kirkehvelvingen og sang i høi Tone: Seer Tegnet paa den store Konge. Nu frembare Alle deres Gaver, medens de sang en anden passende Psalme. Til Slutning hørtes der bagved Alteret en klar Drengestemme synge de skjøne Ord: „Jeg bringer Eder Budskab fra Himlen; Christus, Alverdens Konge, er bleven født i Bethlehem, ligesom Propheterne forud have forkyndt det“.

Livet har imidlertid mistet Meget af det poetiske Skjær, der omstraalede det i den saakaldte „mørke“ Middelalder. Tiderne ere blevne nøgterne; de geistlige Skuespil i Kirkerne ere ophørte. Den kirkelige Høitideligholdelse af Tre-Kongers-Dagen indskrænker sig til den egenlige Gudstjeneste. Ja, Tidsaanden er saa udelukkende henvendt til det Jordiske og Materielle, til Arbeide og Gevinst, at den ikke engang levner Alle Fritid nok til at kunne bivaane den ellers pligtmæssige Gudstjeneste, hvormed end mangen en ivrig Christen maatte ønske paa saa herlig en Mindedag at kunne ombytte den slidte Arbeidstrøie med sin Søndagsdragt.

Men om end Livsforholdene have forandret sig, vor Troesbekjendelse er endnu den samme som vore Forfædres. Ligesom de, tilbede vi i det spæde Krybbebarn, den himmelske Konge og Guds Søn, høiløvet i Evighed; med dem istemme vi — om ikke med Munden, saa dog med Hjertet — den middelalderlige Vise:

„Guld den Første, Anden Virak, Tredie Jesus Myrrha bød;
Guld til Kongen! Gudssøn Virak! Salven varsler Bar-
nets Død.“

Oversigt over Christendommens Historie i Japan fra dens Indførelse indtil 1859.

Paa Mariæ Himmelfartsfest, den 15. Aug. 1549 landede den h. Frants Xaver ved Cangosima paa den japanesiske Ø Kiusiu, og begyndte der sin velsignelsesrige Virksomhed, idet han omvendte en stor Mængde Indfødte til Christendommen, iblandt dem Fyrster, Ministre og Adelsmænd. Snart besad den katholske Kirke i Japan 250 Kirker og 13 Seminarier. Andre Missionærer arbejdede i samme Aand, og i Begyndelsen af det 17. Aarhundrede beløb de japanesiske Christnes Tal sig til flere end en Million.

Siden lykkedes det de calvinistiske Hollændere, der allerede længe med Misundelse havde seet paa Portugisernes indbringende Handel med Japan, at oppuste Regeringens ulmende Mistro mod dem og den under portugisisk Beskyttelse indførte christelige Religion; og Følgen blev, at der blev fastsat Dødsstraf for Enhver, der udøvede den christne Tro, eller vovede at lande paa en japanesisk Kyst. Samme Straf bleve alle Europæere underkastede, som forsøgte paa at sætte deres Fod paa japanesisk Grund. Hollænderne alene fik Tilladelse til at betræde den lille Ø Desima, men under den Betingelse, at Enhver, der steg iland, skulde træde den Korsfæstedes Billede under Fødder.

I den Forfølgelse, som tog sin Begyndelse i 1596 og under forskjellige Afbrydelser fortsattes indtil den nyeste Tid, have Skarer af japanesiske Christne af begge Kjøen, af alle Stænder og alle Samfundsklasser beviist et Heltemod, som ikke staaer tilbage for Christendommens første Tiders. Tusinder have hengivet deres Eiendom og Formue og ere glade gaaede i Døden, for ikke ved det mindste Tegn at fornægte den christelige Tro. 70,000 Christne, som havde forskandset sig paa Halvøen Simabara, bleve nedhuggede mod Slutningen af det 16de Aarhundrede. Halshugning, Baal, sydende Vand og andre Dødsarter

bleve de kjække Missionspræsters Lod, som endnu i disse Rædselstider vovede at opholde sig i Japan og øve Sjælesorgen blandt de ivrige Christne.*)

Alligevel var Christendommen i disse Tider ikke ganske bleven udryddet. Tidotti, en italiensk Præst, som i Begyndelsen af det attende Aarhundrede lod sig landsætte paa Japans Kyst, forefandt der endnu Christne. I Aaret 1749 vidste man, som P. Ignatius Gossner skriver, at tre Jesuiter, der havde indsneget sig i Japan, fandt Leilighed til at øve Sjælesorgen. En af dem havde i 10 Aar tjent som Kok paa et hollandsk Skib, førend det lykkedes ham at trænge ind i Japan. Ogsaa efter Ophævelsen af Jesu Selskab naaede nogle af dets forhenværende Medlemmer Øriget, uden at man dog veed, hvad der er blevet af dem.

Den apostoliske Stol havde aldrig tabt den engang saa blomstrende Christenhed i Japan af Syne, men prøvet ad alle mulige Veie at sende Missionærer derhen. Dog først i 1844 fik den højærv. Hr. Forcade, Medlem af Selskabet for de udenlandske Missioner i Paris, Tilladelse til som Tolk at opholde sig vel ikke i Japan, men dog paa en af Liu-Kiu-Øerne (syd for Japan), hvis Konge er afhængig af den japanesiske Kaiser. Han kunde forøvrigt paa Grund af det strenge Tilsyn ikke tænke paa at øve nogensomhelst Virksomhed. Og, skjøndt Pave Gregor XVI. endnu kort før sin Død oprettede det nye apostoliske Vicariat af Liu-Kiu-Øerne og Japan, saa lykkedes det dog først i Mai 1857 den højærv. Hr. Furet at lande i Havnen Hakokadi, paa Øen Jesso, den nordligste af det japanesiske Archipel. Han kunde overbevise sig om, at Japaneserne, trods Landslovenes Grusomhed, have stor Lyst til at omgaaes med Europæerne. Desværre maatte han efter et kort Ophold, med det samme Skib, der havde bragt ham, vende tilbage til Liu-Kiu-Øerne.

---

*) Vi haabe senere at kunne give et mere i det Enkelte gaaende Billede af de japanesiske Christnes Offer- og Heltemod.

Endelig i Aaret 1859 aabnede sig en vis Udsigt for de nidkjære Missionærers apostoliske Virksomhed. Den 29. September ratificeredes nemlig en Handelstractat med Frankrig. Denne aabnede 3 Havnestæder: Jokohama, Nagasaki og Hakodadi for den franske Handel og tilsikrede de franske Christne fuldstændig fri Religionsøvelse.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Mod Slutningen af forrige Aar meldte „Observatore Romano“: Nylig her Msgr. Vanutelli, den apostoliske Delegerede og patriarcaleske Vicar i Constantinopel holdt en pastoral Visitats i Bulgarien; og vi kunne nu bringe det glade Budskab, at ifølge den en heel bulgarisk Landsby, Allihodoilaa, der bestaaer af 70 Familier, har omvendt sig til Katholicismen. Alt lader haabe, at denne Omvendelse vil blive fulgt af flere, og at maaskee det Tidspunkt ikke er fjernt, da hele den bulgariske Nation vender tilbage til den katholske Kirke. En saadan Begivenhed, paa hvis Virkeliggjørelse uden Tvivl den hellige Stols ivrige Bestræbelser ere rettede, vil ganske vist udøve en heldbringende Indflydelse paa den bulgariske Nations Fremtid, dens politiske Skjæbne og Civilisation.

Wien. Efter „Bonner Reichszeitung“ har den østerigske Udenrigsministers Søster Comtesse Marie Kalnocky for kort Tid siden modtaget med al Høitidelighed Ordensdragten som Novice i Klosteret af Damerne du Sacré Coeur i Riedenburg i Voralberg, hvis Institut for Pigebørns Opdragelse ogsaa i Tydskland har vundet stor Anerkjendelse og Høiagtelse.

Bayern. Fra Haimhausen i Nærheden af München berettes der: „Fru Grevinde Ferdinandine v. Buttler-Haimhausen er traadt tilbage til den katholske Kirke og har fornylig i Slotskirken offentlig aflagt Troesbekjendelsen. Hr. Benedictiner-Pater Odilo holdt ved denne Leilighed en gribende Tale under Høimessen, som Skoleungdommen og mange af Byens og Omegnens Beboere bivaanede.“

Kjøbenhavn. Den 28. Dec. f. A. feirede Jesu h. Barndomsforening atter de uskyldige Børns Fest paa

en høitidelig Maade. Sognepræsten, Hr. Pastor Bø h m e r, havde indbudt alle Børnene i Menigheden til, med deres Forældre at bivaane det h. Messeoffer, som under festlig Psalmesang blev frembaaret i Sct. Ansgarskirke. Ret mange, baade Børn og Voxne, havde fulgt Opfordringen, og vi tør tillidsfuldt haabe, at denne for Børnene saa velsignelsesrige Festlighed Aar for Aar vil vinde saavel Børnenes som Forældrenes Hjerter mere og mere for sig, og at den h. Faders nylig udtalte Ønske (see Nr. 49 af denne Tidende f. A.) ret snart maatte opfyldes iblandt os: „Jeg vilde ønske, at alle katholske Børn vare Medlemmer af Jesu h. Barndoms skjønne Forening.“

Efter den h. Messe, under hvilken Pastoren med Guds eenbaarne Søns ogsaa opoffrede alle de tilstedeværende Børns Hjerter til den himmelske Fader, talte han hjertelige Ord til Børnene. Han mindede dem særligt om den store Naade, der var bleven dem tildeel, fremfor saamange stakkels Hedningebørn, at de vare komne til Verden ved christne Forældre, havde modtaget den h. Daab og her kunde bede til det guddommelige Jesusbarn og syngte hans Lov, medens Millioner af Børn i fjerne Verdensdele slet ikke kjendte noget til Jesus. Han sluttede med at nedbede det guddommelige Barns rige Velsignelse over alle Børnene og deres Forældre.

Vi ere forvissede om, at ethvert følende og tænkende Menneske vil hilse denne Forening som en yndigt duftende, vidunderlig skjøn Blomst i det christelige Liv. Man hensætte sig kun i Aanden til China og betragte alle de hjælpeløse Smaa, udsatte paa Veiene, for at blive et Bytte for de vilde, graadige Rovdyr; — saaledes ærer Hedningen den menneskelige Værdighed! Man træde derpaa ind i en katholsk Kirke i Europa og see der en Skare af Børn, i festlig Glæde forsamlede omkring det guddommelige Barn, der nedlader sig til at blive en Broder til dem alle og hæve selv de fattigste og meest forladte op til sig; — dette er Menneskets Værdighed i den christelige Sandheds Lys. Hist er Barnet givet til Priis for Hunde og Sviin, her staaer det i Sødskendeforhold til Guds Søn!

Dette staaer vel ikke saa klart for Børnene, men, bortset fra de Fortjenester, som Barnet erhverver sig ved at offere sine Bønner og Almisser for sine smaa Sødskende i Asien, drager det dog stedse selv stor aandelig Nytte af denne Forening. Idet Børnene ved

den ofte mindes om det guddommelige Barn, lære de ogsaa selv bedre at kjende og skatte deres egen høie Værdighed, som de besidde ved Jesus Christus. Men dette er af uberegnelig Vigtighed, især i vore Dage, hvor man opbyder Alt, for at faae Mennesket til at glemme sin Værdighed, saa at han ligesom bortkaster sig selv, slaaer sine Lidenskaber løs og nedværdiger sig under Dyrene.

Iøvrigt henvise vi til en Beretning i Kirketidenden, Nr. 8 f. A., hvor Barndomsforeningens Formaal og Virksomhed nærmere omtales. Lykkelige de Børn, som med Bøn og Almisse i denne Forening arbeide med Jesusbarnet paa Sjælens Frelse! Det guddommelige Hjerte vil sikkert lønne dem derfor.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 7. Januar. 1ste Søndag efter Epiphani. (1ste Kvartalscollect af Peterspengen for A. 1883.) — Hele denne Uge igjennem feires ikkun den høitidelige Octav af Epiphaniifesten.

Søndagen d. 14. Januar. 2den Søndag efter Epiphani. Jesu Navnefest.

Søn- og Føstdags-Gudstjeneste:

For m. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.

” 7 og 8¹/₂ stille Messe i Jesu Hjertes Capel. Kronprindsessegade 42.

” 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.

” 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44.

” 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.

” 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

” 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efter m. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

” 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Mariacongregationen for Mænd.

Søndagen d. 7. Januar Kl. 8¹/₂ Fælledscommunion i Jesu Hjertes Capel.

 Med nærværende Numer følger en katholsk Kalender for hele Aaret 1883 (istedetfor det første Ark af Kirkehistorien, som vil udgaae om fjorten Dage).

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Enogtredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech. Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal. Kjøbenhavn

---

Nr. 2. Søndagen den 14. Januar. 1883.

Indhold: Det første Mirakel. Leon Gambetta. Kirkelige Efterretninger: Rom, Kjøbenhavn, Horsens.

Det første Mirakel

gjorde Fresleren ved Brylluppet i Kana. Det kan maa-
skee forekomme os forunderligt, at Herren sees blandt
Bryllupsgjæster og vælger en Bryllupssal for netop der
at gjøre sin første Undergjerning. Det forstaaer sig af
sig selv, at han ikke indfinder sig der for at more sig selv
eller Andre; heller ikke er det et blot og bart Tilfælde,
at en Bryllupssal bliver Skuepladsen for et Vidunder,
der paadrager Undergjøreren almindelig Opmærksomhed;
udentvivl har det en dybere Betydning. Hvilken er det?

Sct. Augustins Opfattelse er følgende: Herren, som
forudsaae, at der vilde komme dem, der paastaae, at
Ægteskab og Giftermaal vare onde Ting og indstiftede
af den Onde, bærede et Bryllup med sin Nærværelse
og en Undergjerning, for at gjøre Indsigelse mod denne
Vranglære og vise det *christelige Ægteskabs Hellighed*.

Ægteskabet er nemlig helligt formedelst sin *Oprin-
delse*. De første Mennesker, Adam og Eva, vare de første

Ægtefæller; Paradiset var den første Bryllupssal; Ska-
belsens Morgen var deres Bryllupsdag; og den, som lyste
Velsignelsen over den første Ægtepagt, var ikke nogen
Ringere end Gud Herren selv. Han selv førte den ny-
skabte Kvinde til Manden; han selv forbandt dem ved et
uløseligt Baand til at føre et Samliv i Kjærlighed til
gjensidig Hjælp og Støtte. Og for at Menneskene ikke
skulde uddøe, indstiftede han selv Ægttestanden som et
frivilligt indgaaet livsvarigt Samliv af een Mand og een
Kvinde til Slægtens Forplantelse indtil Dagenes Ende.

Bevidstheden om Ægttestandens hellige Oprindelse
var mere eller mindre levende hos Oldtidens Folkefærd.
Indtrædelsen i Ægttestanden blev blandt dem alle anset
for et særdeles vigtigt Skridt paa Menneskets Livsbane,
og derfor stillet under Religionens særlige Beskyttelse.
Giftermaalet blev helliget ved religiøse Skikke, Bøn,
Løfter og Offringer, ikke blot hos Jøderne men ogsaa
hos Hedningerne; Romerne f. Ex. sluttede Ægteskab ved
den s. k. confarreatio, et høitideligt Offer, i Nærværelse
af de høieste Præster.

Saaledes var det før Christi Komme. Saa kom
Han, ikke for at kuldkaste eller forstyrre de naturlige
Forhold, men for ved sin Naade at ophøie og helliggjøre
dem. Han ophøiede og helligede det ægteskabelige Liv
og Giftermaal, og gav dem en høiere Betydning og Vær-
dighed. Ægteskabet er i den nye Pagt et Afbillede af
Christi Forhold til hans Kirke; de Christnes Giftermaal
er gjort til et Naademiddel, *Ægtevielsen er et af de syv
Sacramenter.*

Christus kalder sig selv en Brudgom; Kirken er hans
Brud, en Brud „uden Rynker og Plet“, med hvem han
har trolovet sig for stedse; han elsker den med en
uforanderlig, hellig og helliggjørende Kjærlighed.

Paa lignende Maade skulle christelige Ægtefæller elske
hinanden med en uforanderlig, hellig Kjærlighed. Det
Baand, de knytte, knyttes for stedse; Herren har for-

beholdt sig alene Retten til at løse det; hvad Gud har forbundet, skal Mennesket ikke løse.

Det er altsaa en hellig Pligt, som christelige Brudfolk paatage sig, den Pligt, aldrig at svigte hinanden, men at gaae en fælleds Livsvei Side om Side med hinanden i onde som i gode Dage. Christelige Forældre have ydermere hellige Pligter overfor deres Børn; de skulle opdrage dem til retskafne Mennesker og gode Christne, til duelige Medlemmer af det menneskelige Samfund hernede, og til Borgere i det himmelske Rige histoppe; men Opdragelseskunsten er en af de vanskeligste Opgaver, tilmed naar Børnene have en ualmindelig vanskelig Charakter. Alle disse Pligter blive i Længden meget tungere, end de fra først af syntes; ja, de blive undertiden til en saa tung Byrde, at menneskelig Kraft alene ikke formaaer at bære den. Dette vidste Christus; i sin Kjærlighed kom han Menneskenes Skrøbelighed i Forkjøbet. Ogsaa i denne Henseende vilde han, at der skulde være Lighed mellem hans Forhold til Kirken og den christne Mands til den christne Kvinde. Begge disse Forhold skulde være naadefulde, Kilder til rigelige Naadegaver.

Han knyttede altsaa sin Naade til selve det Jaord, hvilket christelige Brudfolk give hinanden for Herrens Alter. Intet Ægteskab indgaaes imellem Christne, uden at det har et Sacraments Kraft og Værdighed. Hvad der oprindeligt var en simpel Pagt, det blev ved Hans Villie til et Naademiddel, der giver Ægtefæller og Forældre Kraft til at holde hvad de love, at føre et Samliv i Troskab, Taalmod og Kjærlighed. Den Almægtige, som forvandlede Vand til Vin paa Bryllupet i Kana, har forvandlet en simpel Contract til en Kilde, hvorfra der fremvælder Velsignelse og Naade over den christelige Familie, og ved den over alle de Samfund, hvis Grundlag Familien er — Menighed, Stat og Kirke.

Leon Gambetta.

Repræsentanten for den franske Culturkamp, Grundlæggeren af „Staten uden Gud og Religion“, *Leon Gambetta*, er død som Følge af et Skudskaar og Blodbetændelse. I det gamle Aars sidste Øieblikke, fem Minuter før det nye Aars Begyndelse, har den evige Dommer kaldet ham for sig.

I det sidste Decennium har Ingen udøvet saa stor en Indflydelse paa Frankrigs Skjæbne som Gambetta; den tredje Republik bærer hans Stempel. For tilfulde at vurdere hans Virksomhed maa man tage hans Væsens *Dobbelnatur* med i Betragtning: Italienerens *intrigante* Charakter og Franskmandens *Ærgjerrighed*. *Ærgjerrigheden* indgav ham hans høitflyvende Planer, Intrigen var hans Middel til Maalets Opnaaelse. Begunstiget af Lykken og Omstændighederne har han derfor opnaaet Meget.

Fra en fattig Advocat havde han hurtigt svunget sig op til Millionær, fra Oppositionens Deputerede til den almægtige Dictator i Tours. Næsten eenstemmigt valgt til Kammerpræsident, stod han i 1880 paa sin Magts Tinde, dicterede Republikens Præsident sin Villie, styrtede og indsatte Ministerier efter Behag og ledede som uansvarlig Koulisseregent Frankrigs indre og ydre Politik.

Statsmand var Gambetta imidlertid ikke, og Bestyrelsestalent havde han i det høieste kun paa militære Omraader. Han forstod ikke at føre et stort Lands Regering. Som Frelser af Frankrigs „Ære“, havde han under sit Dictatur lagt Grunden til sin Indflydelse; som Budgetcommissionens Præsident havde han omgivet sig med en Sværm af tjenende Aander, der vare beredte til enhver Tjeneste, og for fede Embeder stillede hele deres Agitationskraft til hans Raadighed; som Kammerpræsident forstod han at bringe prøvede Venner ind i Ministerierne, hvis Existents stod og faldt med hans egen; som Logens Mandatar gav han Fritænkerne og Athei-

sterne Garanti for Opfyldelsen af deres kirke- og religionsfjendtlige Ønsker, og som Revanchekrigens Profet var han Chauvinisternes Høvding. Alle disse Titler til sammen forklare tilstrækkeligt Gambettas store Indflydelse, trods alle hans Feil. Men, medens han saaledes under utallige Intriger overalt viste sig som Ridderen for Frankrigs „Gloire“, har dog Ingen bidraget mere til Frankrigs Svækkelse og Ydmygelse end netop han. Gambetta efterlader sig derfor ogsaa et Fædreland, der er ydmyget og svækket overfor Udlandet og i det Indre adspaltet i Kampen mod Religionen og Kirken.

Gambetta var *Atheist*, og som saadan er han ogsaa død. Hans „Ven“, Paul Bert, der under hans Ministerium var Cultusminister, sørgede for, at ingen Geistlig nærmede sig hans Sygeleie, og øvede i saa Henseende trofast den af Fritænkerne almindelig brugte Praxis. En gammel Ungdomsven af ham søgte vel at faae ham i Tale Dagen før hans Død, men blev bortviist af „Vennerne“, der stadigt beleirede Sygeværelset. Det Samme skete ogsaa overfor de barmhjertige Søstre, der havde tilbudt deres Tjeneste.

Som enhver anden Vantro besad imidlertid Gambetta en god Dosis af *Overtro* og han besøgte ofte en Somnambule i Rue de Tourno, for at spørge hende tilraads. Han troede ikke paa Gud, men vel paa en Spaa-kvinde, der lagde Kort op for ham! Den katholske Kirke var ham en Torn i Øiet, fordi det ikke behagede ham at leve efter dens Grundsætninger. Kirkens Forskrifter passede ikke til hans Moral.

Allerede under Kaiserdømmet levede Gambetta i ulovligt Forhold til en Dame, der for hans Skyld var løbet bort fra sin Mand, og som nu, frivilligt eller ufri-villigt, er bleven Anledning til hans Død. Om ogsaa Sløret, der hviler over hans Død, endnu ikke ganske er løftet, saa kan man dog sige, at det skjæbnsvangre Skud kun var en Følge af hans uordenlige, eventyrlige Liv. De Forpligtelser, som han paa en frivol Maade

havde paabyrdet sig i Privatlivet, vilde eller kunde han ikke opfylde, og maatte bøde derfor med sit Liv.

Hans sidste Øieblikke skulle have været gruopvækkende. Stadigt forlangte han at drikke, og raabte engang: „Jeg føler ligesom en Ild i mig!“ Fra Kl. 10 til 12 varede Dødskampen, under hvilken han led forfærdelige Smerter, indtil Døden endelig indtraadte i samme Øieblik, som Landsbykirkens Klokke forkyndte det nye Aars Begyndelse. Hans sidste Ord vare: „Quel sort affreux!“ „Hvilken skrækkelig Skæbne!“

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Imellem Rusland og den h. Stol er der nu lykkeligt bleven afsluttet og undertegnet en Overenskomst. En Gjenoprettelse af den diplomatiske Forbindelse mellem den nordiske Czar og Jesu Christi Statholder vil derfor ikke lade vente længe paa sig.

Det i Berlin udkommende katholske Blad „Germania“ skriver i den Anledning meget træffende: „Stolte pleiede vi hidtil at see ned paa det barbariske, frihedsfjendtlige Rusland, som Pharisæeren paa Tolderen. Det er paa Tiden, at vi blive beskedne. Talrige Forholdsregler i Culturkampen bære det russiske Stempel; hele Aanden i denne Kamp er moskovitisk. Og til Overflod viser det sig nu, at de russiske Statsmænd ere forsonligere, mildere og klogere end vore, at de despotisk opdragne Ministre ved Nevafloden hurtigere og videregaaende give efter for Katholikernes Trang og den indre Freds Interesser, end Ministrene i det „constitutionelle“ og „civiliserede“, „frihedselskende“ Preussen. Hvo havde vel anseet det for muligt, at vi preussiske Katholiker skulde komme til at misunde vore Troesbrødre i Rusland deres religiøse Frihed og ønske vore Statsmænd russisk Maadehold!“

— Efter Ruslands og Englands Exempel har ogsaa den rumænske Regering af Hensyn til dens katholske Undersaatter besluttet at anmode den h. Stol om det

katholske Hierarchies Gjenoprettelse i Kongeriget Rumænien.

— Congregationen for Cultusanliggender (Congregatio Rituum) har nylig approberet et Proprium Missae og Officium for Sct. Carl, Greve af Flandern.

Kjøbenhavn. De herværende Sct. Josephssøstre have i det forløbne Aar foretaget et større Bygningsarbeide i deres Ordenshuus paa Toldbodveien 14. Særligt er der skeet en betydelig Forandring med Hensyn til Søstrenes Huuscapel, som nu er flyttet over i en dertil indrettet Sal i den nye Bygning. Det gamle Capel var allerede i lang Tid altfor lille og indskrænket, hvad de Mange, som i Aarets Løb have bivaanet den h. Messe, som daglig læses der om Morgenen Kl. 6, ofte ville have lagt Mærke til. Det nye Capel derimod er stort og rummeligt, med 2 Rækker Knælebænke, en bred Midtergang og høie smukke Vinduer. Man har vel foreløbigt maattet vente med Capellets Udsmykning, indtil Væggene ere blevne tørre; men allerede nu tager det Hele sig særdeles hyggeligt ud. Bagvæggen danner paa Midten en større Nische eller Fordybning, hvori Alteret staaer, ovenover hvilket der paa en Consol, som bæres af en Engel, er anbragt en smuk polychromeret Statue af Frelseren, pegende paa sit aabne Hjerte, der uvilkaarligt minder om hans Ord til den s. Marg. Maria Alacoque: „See det Hjerte, som har elsket Menneskene saa høit!“ Paa begge Sider af Alteret er tillige anbragt 2 Nischer, i hvilke en Gudsmoders- og en St. Josephs Statue have faaet Plads. Som Hele vil det nye Capel uden Tvivl blive meget net, naar Alt er færdigt. Korsveien atter ophængt og de smaa Sidealtere anbragte. Havde Nischerne blot havt en dybere Farve end selve Væggen, vilde det have bidraget til, at saavel Alteret som Statuerne sikkert vare traadte bedre frem, end nu er Tilfældet. Men, som sagt, Decorationen er jo kun midlertidig. Bag Capellet ligger et smukt og rummeligt Sacristi. Indvielsen af den nye Bygning fandt Sted den 21. Dec. f. A. ved Hs. Høiærværdighed, Hr. Prælaten. Opgangen til Capellet er over Gaarden tilhøire. Maatte Frelseren i denne sin nye Helligdom udgyde over de Bedende sit guddommelige Hjertes Naadeskatte i rigelig Fylde!

Horsens. Et Ønske, som man længe har næret i Menigheden i Horsens, er endelig gaaet i Opfyldelse. Ved Hans Høiærværdigheds, Hr. Prælatens sidste Confirmationsreise i afvigte Efteraar, blev ogsaa den nye,

smukke *Skolebygning* høitideligt indviet, og kort efter havde man den Glæde, at modtage i sin Midte 3 Søstre, af „den christelige Kjærlighed“ kaldede, hvis Ordens Formaal det er, at hellige sig christelige Kjærligheds-gjæringer, særlig Sygepleien og Ungdommens Opdragelse og Undervisning. Congregationen, til hvilken „*Søstrene af den christelige Kjærlighed*“ høre, er for omtrent 30 Aar siden bleven stiftet i Tyskland af den nu afdøde, berømte Forkæmper for den katholske Religions Anliggender i den tyske Rigsdag, Hr. v. Malincrodt's Søster, Frk. Pauline Malincrodt, og har særlig udbredt sig til almindelig Velsignelse i de nordamericanske Fristater, vor Congregationen nyder stor Anerkjendelse og allerede tæller over 80 Huse.

Idet vi byde Søstrene et hjerteligt Velkommen i vort Fædreland, undlade vi ikke tillige at ønske Menigheden i Horsens til Lykke med dens nye Skole. Maatte Lær-inderne stadigt finde en virksom Støtte hos Forældrene, maatte Hjem og Skole stedse arbeide sammen, og Børnene saaledes opdrages til nyttige Medlemmer for Samfundet og værdige Arvinger for Himlen; maatte de tiltage som i Alder, saaledes i Viisdom og Naade baade hos Gud og Mennesker!

 Den med Nr. 1 lovede Kalender, hvis Trykning blev forsinket, kan faaes hos enhver af Dhrr. Geistlige. Ikke-Abonnter betale den med 10 Øre.

Den tidligere i hvert Numer meddeelte kirkelige Erindringsliste bliver herefter kun fuldstændigt optaget i hver Maanedes første Numer.

Kirkelig Kalender.

Søndagen d. 14. Januar. 2den Søndag efter Epiphani. Jesu Navnefest.
15. M. Paulus, Eneboer. — 16. Ti. Marcellus, Pave og Ma t.
— 17. O. Antonius, Abbed. — 18. To. Petri Bispestol i Rom.
— 19. F. Knud, Konge af Danmark, Mart. — 20. L.
Fabian og Sebastian, Martyrer.
Søndagen d. 21. Januar. Septuagesima.

C. J. Elvius' Bogtrykkeri, Nybrogade 6. Kjøbenhavn.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Enogtredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

Nr. 3. Søndagen den 21. Januar. 1883.

Indhold: Søndag Septuagesima. Fra alle Lande. Kirkelige Efterretninger: Kjøbenhavn, Italien, München, Paris.

Søndag Septuagesima

begynder den anden Deel af Kirkeaaaret, Paaskekredsen. Hele Kirkeaaaret falder nemlig i tre Dele, der efter Hovedfesterne benævnes: Jule-, Paaske- og Pintsekredsen.

Julekredsen varer fra første Advents-Søndag (d. e. fjerde Søndag før Juul) til Kyndelmisse, 2den Februar. Paaskekredsen begynder med den niende Søndag før Paaske og slutter med Christi-Himmelfarts-Dag, indbefatter altsaa halvfemtende Uge. Resten af Aaret danner Pintsekredsen. Falder Paaske sildigt, saa falder Søndag Septuagesima (9. Søndag før Paaske) *efter* 2. Februar, og der bliver et mindre eller større Mellemlum imellem de to Festkredse. Falder Paaske derimod tidligt, som iaar — 25. Marts —, saa krydser Julekredsen og Paaskekredsen hinanden: vi knæle endnu ved Barnets Krybbe, men hæve allerede Blikket, for i det Fjerne at skimte Korset paa Golgathahøien.

Paaskekredsen skal nemlig levende minde os om Apostlens Ord: „Christus fornedrede sig selv, saa han

blev lydlig indtil Døden, ja Døden paa *Korset*; derfor har ogsaa Gud *ophøiet* ham og skjænket ham et Navn, som ere over alle Navne.“ Golgathaberget med Opstandelsens Have ved dets Fod — det er Paaskekredsens Midtpunkt. Ligesom ad 4 Trin stige vi op til Bjergets Top med Korset; disse Trin ere: Tiden fra Septuagesima til Askeonsdag — Tiden fra Askeonsdag til anden Søndag før Paaske (s. k. „Lidelsessøndag“) — Ugen fra Lidelsessøndag til Palmesøndag — Dimmelugen.

Var Julen en Glædens Tid, saa begynder idag en *Alvorens* Tid. I tidligere Aarhundreder begyndte enkelte Steder den høitidelige Faste allerede paa Septuagesima. Man fastede i ni Uger, paa Søndag, Torsdag og Lørdag nær, altsaa i $9 \times 4 = 36$ Dage, hvad der jo nær er „Tienden“ af Aarets 365 Dage. Nutildags begynde vi først Askeonsdag at faste; dog Gudstjenesten bærer Alvorens Præg allerede nu. Glædesraabet „Alleluja“ er forstummet for ikke at istemmes igjen før paa Paaskelørdag; med dette forstumme deelviis ogsaa Jubelsangene Tedeum og Gloria. Præsten har ombyttet den hvide Messehagel med en violet; det mørke Violet er særligt skikket til at udtrykke saavel som at vække Alvor og Sorg.

Det er disse Følelser, hvilke et kjærligt Minde om og en inderlig Deeltagelse i hvad vor Frelser i sit offentlige Liv for os har lidt og stridt, skal vække i os. Vel see vi ham ikke endnu i hans Fjenders Vold, men vi see ham dog arbeide og virke for os, vi høre ham allerede indbyde os: „Hvo som vil komme efter mig, han fornægte sig selv, tage sit Kors paa sig daglig og følge mig.“ Vi skulle opmande os til med ham at stride den gode Strid og betræde Korsveien.

Hertil sigte Perikoperne (Epistel og Evangelium) idag. Sct. Paulus formaner os deri til mandig *Selvoervindelse*; Herren opmuntrer til utrættelig *Virksomhed*. Brødre, siger Apostlen, hvad gjøre Verdens Børn ikke for at naae deres Maal: Rigdom, Berømmelse eller andre usikre, jor-

diske Goder! Væddeløberne f. Ex., hvilken Afholdenhed finde de sig ikke i for at vinde en forgængelig Krands! Mon de skulle beskæmme os? Hvad bør vi da ikke gjøre og taale for at vinde en uvisnelig Seierskrands i Himlen!

Værer virksomme, formaner Frelseren i Evangeliet; staaer ikke ledige hele Dagen; gaaer Alle i min himmelske Faders Vingaard, Unge og Gamle! Hvo som seent bliver kaldet, først i den ellefte Time, da hans Livs Dag allerede lakker ad Aften, han arbeide desto flittigere! Ved større Iver kan det lykkes ham at fortjene lige stor Løn med dem, som have baaret Dagens Hede og Byrde.

Fra alle Lande.

Budskabet om *Gambettas* uventede Død Nytaarsnat beskæftiger endnu den europæiske Presse. I første Øieblik strømmede alle de mere eller mindre antiklerikale Blade, som føre det store Ord i de politiske Centrer, over af hans Ros, af Sorg over Tabet og Bekymring for Fremtiden; men Alting faaer en Ende, og — efter Begeistringen kommer Kritiken. I dette Tilfælde har vistnok Ingen bestridt *Gaubettas* ualmindelige Begavelse som Taler og Leder af den politiske Opposition saavel i Kamrene som overalt i Landet. Heller ikke hans Begeistring for Frankrigs Ære er der Grund til at betvivle; men, da Spørgsmaalet om hans Storhed som *Statsmand* kom frem, meldte Tvivlen sig. Først hed det, at ingen Franskmand havde udrettet, hvad han havde udrettet; saa begyndte man at blive uenig om, *hvad* han i Grunden havde udrettet.

Nægtes kan det inidlertid ikke, at *Gambetta* ikke blot var Frankrigs populæreste Mand, men at hans Indflydelse til en Tid var almægtig og altid i det mindste

meget betydelig, at Alle baade i og udenfor Landet fulgte hans Bevægelser med udeelt Opmærksomhed, og at ingen fransk Politiker spillede den Rolle i den almindelige Bevidsthed, som han. Men Grunden til alt dette var dog vistnok ikke det, han *havde udrettet*. Han havde forsøgt en Folkereisning imod den tyske Invasion i 1870; men denne blev meget daarligt ledet og mislykkedes. Han havde vel bidraget til Republikens Seir, men *Thiers*, og ikke Gambetta, havde *skabt* den. Han havde styrtet *Mac-Mahon*; men Grunden til Gambettas Seir var ikke hans Dygtighed, men Mac-Mahons Hæderlighed, som gjorde et Statscoup umuligt. Endelig var han, efter at have ødelagt en Række liberale Ministerier, selv naaet til at danne et Cabinet; men dette faldt efter nogle Uger, fordi det ikke kunde regere med Deputeretkammeret; og det er saa langt fra, at dette hurtige Fald var en fra G.'s Side overlagt Plan, at han tvertimod var meget forstemt derover, og for længere Tid tabte baade Modet og Lysten til Arbeide.

Alt dette kunde derfor ikke begrunde den store Rolle, han spillede, og begrundede den ikke heller. Hans Betydning laae i det, som man ventede sig af ham. Han havde nemlig erkjendt, at den radicale Politik var uigjennemførlig; og, uden at tabe sin Indflydelse i et stort Parti var han kommen til at staae som den, af hvem den rige og velhavende Middelstand ventede Hjælp mod de ultrademokratiske Partier. Det var Angsten for disse, som bragte den til at bære over med G.' Revanchelyster — der vare alt andet end populære i Frankrig — og til i ham at see en politisk Messias, der igjennem Dictaturet vilde sikre den „rolige“ Tilstande og det oekonomiske Velvære, som den fremfor alt andet satte Pris paa. Om dette Haab var begrundet, er maaskee tvivlsomt, men at Døden gjorde en Ende derpaa, var ingen Ulykke for *Frankrig*, ikke blot, fordi Dictaturerne altid have været Frankrigs Fortræd, men fordi et saadant Dictatur-Gambetta, som det store Fleertal ønskede sig,

vilde have viist sig at være Eet med en Kamp af en langt farligere Art end de Radicales voldsomme Krigsførelse, just fordi den vilde have været forsigtig, modereret og langsom, og fordi den, for hvert Skridt den gik frem mod Katholicismen, og for hver Uret, den begik imod Gud, forskaffede det velhavende materialistiske Flertal en Garanti mere for de saa meget attraaede „rolige“ Tilstande. At Gambetta vilde være gaaet denne — i Historien saa ofte fulgte — Vei, var klart nok af hans korte Regeringstid, da han lod *Paul Bert* fordærve Undervisningsvæsenet, saavel som af alle hans religions- og kirkefjendtlige Udtalelser. Men, at et saadant Dictatur havde været en større Ulykke end selv det rødeste Anarki, er hævet over al Tvivl.

At Uenigheden i Republiken vil blive større efter hans Død, er sandsynligt, ligesom at Radicalismen vil vinde videre fremad derved; og at dette vil bane Veien for en *reactionær Bevægelse* gennem Statscoup og Militærmagt, er muligt. Men, hvis bliver da Skylden uden de Republikaneres, som aldrig have villet lære at agte Kirkens Fortid og Guds Villie høiere end deres egne Partiinteresser? Vi ønske ikke den voldsomme Reaction; thi vi erkjende, at Republiken er den Statsform, der for Tiden yder den største Garanti for, at Frankrigs Katholiker komme til at gennemgaae den Skole i politisk Selvtillid, Mod og Uafhængighedsfølelse, som de saa haardt trænge til, dersom de nogensinde skulle komme ud over den Tilstand af Uvirksomhed og Magtløshed, der følger af lange Tidens misforstaaede Tillid til Magthavernes Beskyttelse, og navnlig, dersom de skulle naae op til den Høide, hvorpaa de tyske Katholiker alt længe have befundet sig, og som har vundet dem hele den katholske Verdens Beundring. Vi ønske altsaa ikke Republikens Undergang, men vi sætte Kirkens Frihed over alt Andet; og en Republik under Gambetta vilde have været dens værste Fjende, værre end Anarkiet og værre end Militærdespotiets Reaction. n.

Kirkelige Efterretninger.

Kjøbenhavn. I Søndags opførtes atter i St. Ansgars Kirke en fuldstændig Choralmesse. Det var i Sandhed en ægte kirkelig Sang, vi der fik at høre, idet et af omtrent 10 Sangere, Herrer og Damer, bestaaende Sangchor under selve den Høiærv. Præfect, Prælat Grüders Ledelse udførte de af det officielle kirkelige Graduale tagne Choralmelodier, og det i det Hele taget paa en Maade, hvorpaa vi næppe vidste noget at udsætte, skjønt Sangerne jo rigtignok viste sig mere at være hjemme i de staaende Dele af Messen, Kyrie, Gloria etc., end f. Ex. i Offertorium og Communio. Ligeledes kunde jeg ikke forstaae, hvorfor „Kyrie“ ledsagedes af Orgelet, Gloria derimod ikke. Dog tilstaaer jeg gjerne, at Sangerne overhovedet gjorde deres Sager saa godt, sang med et saadant Udtryk, med en saadan andægtig Hengivelse til Textens hellige Ord, at man slet ikke savnede Orgelet. Skulde vi fremhæve nogle Enkeltheder, saa vilde vi henvise til det andægtige Kyrie, det udtryksfulde Agnus Dei, Filius Patris, miserere nobis i Gloria, de høitidelige i den langsomste Bevægelse foredragne Ord: „Et incarnatus est“ i Credo, og Sanctus før, og Benedictus efter Forvandlingen; ved disse sidste mindedes man især ret levende om Øieblikkets Hellighed. Meget heldig var den Afvexling, der bragtes tilveie ved, at snart Herrerne, snart Damerne, snart begge forenede sang; virksomt og overraskende var det i Særdeleshed, da, efter at Ordene: „Et incarnatus est-ex Maria Virgine“ vare foredragne af de meget velklingende Damestemmer alene, ved „et homo factus est“ Mandstemmerne forenede sig med dem. Saaledes kan man i Choralsangen ved i og for sig meget simple Midler frembringe en meget god Effect, uden derved at udsætte sig for den Fare, at overskride Grændserne for det ægte Kirkelige. For denne Gang ville vi nøies med, af Choralsangens Fortrin at fremhæve ene det, at man ved den Slags Melodier, forudsat at de udføres saaledes som vi have hørt det i St. Ansgar, aldrig forglemmer, at man er i Kirken, i Guds Huus, at man overværer en Gudstjeneste, den h. Messe, Religionens meest ophøiede Handling. Ingen katholsk Missionskirke her i Landet skulde vige tilbage for at efterligne det af Hovedstadens og allerede før af Aarhus Kirke givne Exempel:

thi paa ingen anden Maade kan man med faa Midler tilveiebringe en ægte kirkelig Sang, end ved at gribe til de af Kirken, om end ikke paabudte, saa dog til alle Tider meget anbefalede Choralsange, der indeholdes i det allerede nævnte Graduale. Det er nemlig ogsaa et af Choralens Fortrin, at den kan udføres med god Virkning baade i et lille Capel af faa Stemmer, der dog skulle være musikalsk dannede, og i en stor Domkirke af et talrigt Sangerchor. Saaledes anbefales den ved sit liturgiske og kunstneriske Værd, saavel som ved sin praktiske Brugbarhed. Der udfordres kun en Dirigent, som elsker sand kirkelig Kunst og har gjort sig Umage for at trænge ind i hine ældgamle, ærværdige Sanges Mening og Udførelsesmaade. E.

Italien. I det italienske Parlament har en Deputeret for nylig nægtet at aflægge Troskabseden mod Kongen, og et andet Medlem har andraget paa Parlamentedens Afskaffelse overhovedet. „Moniteur de Rome“ offentliggjør ved denne Leilighed Følgende: „I Kongeriget Italien gives der for Tiden 725 Statsministre, Senatorer, Parlamentsmedlemmer og Embedsmænd, som forhen have svoret Paven Troskabsed, men ikke holdt den; 2456 havde svoret Kongen af Neapel Troskab, 1015 Storhertugen af Toscana, 98 Hertuginde af Parma, 75 Hertugen af Modena, 1740 Kaiseren af Østerrig som Lombardiets og Venedigs Konge. Den nuværende Kammerpræsident Farini blev som Revolutionær i sin Tid benaadet af Pius IX. og senere endog udnævnt til hans Minister.“ Saadanne Folk kunne sikkert for Fremtiden lade Edsaflæggelsen fare; den maa for dem ikke have meget at betyde!

München. Ved den for nylig afdøde Domdechante Carl v. Reindl's Jordefærd, indfandt sig, til Trods for et øsende Regnveir, ogsaa Prindserne Luitpold, Ferdinand og Alphons i fuld Galla. Den Hensovede var en værdig og lærd Præst og vel seet ved Hoffet. Han havde den 10de Marts 1864 staaet ved Kong Maximilian II.'s Dødsleie indtil denne Konges sidste Suk. Da paa hin Dag den store Salve-Regina Klokke i vor Frue Kirke om Morgen Kl. 5½, opfordrede Münchens Indvaanere til Bøn for den døende Landsfader, spurgte Kongen Domdechanten: „Kjære Reindl, hvad betyder den festlige Ringning idag?“ Han svarede: „Majestæt, Baierns Folk beder for sin Konge!“ hvorpaa Kongen sagde: „Nuvel, er det saa vidt med mig, saa er jeg beredt; jeg har

altid kun villet mit Folks Bedste, og med Vidende og Villie ikke fornærmet Nogen; jeg beder Enhver af mine Undersaatter om Tilgivelse.“

Paris. Cardinal-Ærkebiskoppen af Bordeaux, Donnet, er afgaaet ved Døden. Født 1795 i Provins (Dep. de la Loire), viet til Præst 1821, blev han 1836 udnævnt til Ærkebiskop af Bordeaux. Hans Stilling var i Begyndelsen ikke let, da man i legitimistiske Kredse mistydede den Forekommenhed, Prælaten viste overfor Louis Philippes Regering. 1842 modtog Donnet Cardinalsværdigheden. Under Kaiserdømmet havde han en fremragende Stilling, tog ofte Ordet i Senatet og gjaldt for en Prælat, der havde stor Indflydelse hos Napoleon III. Efter Kaiserdømmets Fald forholdt han sig passiv, men kom, i Modsætning til mange andre Biskopper, dog idetmindste ikke directe i Conflict med Regeringen. Begravelsen fandt Sted under stor Deeltagelse fra Folkets Side.

Vore ærede Abonnenter i Provindserne underrettes herved om, at det Ark, som skulde følge med dette Numer, men som paa Grund af en os tidligere ubekjendt Betingelse for saadanne Postforsendelser, ikke har kunnet vedlægges det, forhaabenligt vil blive dem tilsendt med Nr. 4 eller 5.

Kirkelig Kalender.

Søndagen d. 21. Januar. Septuagesima. 22. M. Vincentius og Anastasius, Martyrer. — 23. Tl. Ihukommelse af Herrens Bøn i Gethsomani. — 24. O. Timotheus, Biskop og Mart. — 25. To. Pauli Omvendelse. — 26. F. Octav af St. Knuds Fest. — 27. L. Johannes Chrysostomus, Biskop og Kirkelærer.
Søndagen d. 28. Januar. Sexagesima. Den h. Ansgars festlige Mindedag.

Ansgariusforeningen.

Bestyrelsesmøde Mandag d 22. Januar, Aften Kl. 7.

Elisabethforeningen

holder sit vanlige Møde Søndagen den 21. Januar efter Høimessen. Aarsregnskabet fremlægges, og Valget af en ny Bestyrerinde og af en ny Kassererinde foretages, hvorfor alle stemmeberettigede Medlemmer bedes at møde fuldtalligt.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Enogtredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

Nr. 4. Søndagen den 28. Januar. 1883.

Indhold: Fastemandat. Sct. Ansgar. Kirkelige Efterretninger: Rom, Tyrol, Berlin, Offenbach, Paris, London, Syd-america.

Fastemandatet

for Tiden fra Askeonsdag 1883 indtil samme Dag 1884 bliver herved i Henhold til de af den hellige Fader os overdragne Special-Fuldmagter for Præfecturets Omraade bestemt som følger:

- I. Den paabudte Faste, som kun tillader eet fuldstændigt Maaltid og een Collation, men udelukker al anden Nydelse af Spise, forbliver bestaaende paa alle Dage af den 40 Dages Fastetid med Undtagelse af Søndagene, desuden paa alle Tamperdage og Vigil-Fastedagene før Juul, før Pintse, før Petri og Pauli Fest, Mariæ Himmelfart og Allehelgen. De øvrige Vigil-Fastedage ere forlagte til Onsdagene og Fredagene i Adventstiden. Fastedagene skulle hvergang Søndagen forud forkyndes fra Prædikestolen.
- II. Abstinentsbudet, som forpligter til fuldstændig Afholdelse fra Kjødspiser, forbliver bestaaende paa

Askeonsdag, Skærtorsdag, Paaskeløverdage og Aarets samtlige Fredage. Paa alle øvrige Dage tillades Nydelsen af Kjødspiser, dog med den Indskrænkning, at der paa samtlige befalede Fastedage (cfr. Nr. 1) tillades Nydelse af Kjød kun eengang, nemlig ved Hovedmaaltidet, og at paa dem saavel som ogsaa paa Søndagene i Fastetiden den samtidige Nydelse af Kjød- og Fiskespiser er forbuden ved eet og samme Maaltid.

- III. Kjødsupper og med Fedt, Flæsk eller Blod tilberedte Spiser tør nydes hver Dag, alene med Undtagelse af den h. Langfredag, og det ogsaa i Forening med Fiskespiser.
- IV. De i activ Tjeneste staaende Militærpersoner, og saafremt disse føre egen Huusholdning, ogsaa deres Huus- og Bordfæller, — fremdeles Gjæstgivere og Spiseværter og deres Gjæster, samt allede, som jævnlig faae deres Mad fra et offentligt Spisested, Handelsbetjente, Svende, Lærlinge, Tjenestetyende og Arbeidere, naar de koster af Ikke-Katholiker, samt Ikke-Katholikernes øvrige Huus- og Bordfæller, endvidere de paa offentlige Bade- og Kuuranstalter under Kuur værende Personer, Reisende og Fattige ere, med Undtagelse af den h. Langfredag, fritagne for Abstinentsen.
- V. Alle approberede Skriftefædre meddeles herved Myndighed til, i paatrængende Tilfælde, hvor det synes nødvendigt, og hvor ikke blot Sandseligheden forlanger det, at forvandle Faste- eller Abstinentsbudet for enkelte Troende til en anden from Gjerning.
- VI. Med Hensyn til den for Alle eftergivne Streng-
hed af det oprindelige Faste- og Abstinentsbud skulle alle Troende, som ere istand dertil, i Fastetiden nedlægge en Almisse i de Bøsser, som til den Ende blive at anbringe i alle Kirker og Capeller med Overskrift: „Faste-Almisser“. Hvo,

som ikke er istand til at give en saadan Almisse, skal paa Søndagene i den hellige Fastetid bede den smertefulde Rosenkrands for Kirkens Anliggender.

- VII. Betræffende Faste-Andagterne forblive de tidligere givne Forskrivter ogsaa fremdeles gjældende. Paa hver Dag i den h. Fastetid bliver, under eller efter Skole-Messen, Litaniet eller Rosenkrandsen om Christi Lidelse at forebede for Kirkens Anliggender.
- VIII. I de saakaldte lukkede Tider, d. e. fra Askeonsdag indtil den første Søndag efter Paaske, og fra første Adventssøndag indtil Herrens Aabenbarelse incl., maae ingen høitidelige Bryllupper finde Sted. Men i selve Faste- og Adventstiden skulle de Troende ogsaa overhovedet afholde sig fra alle Dandse- og andre støiende offentlige Forlystelser.
- IX. Tiden for Opfyldelsen af det kirkelige Bud om Paaske-Communionen fastsættes, i Medfør af et paveligt Indult, at skulle vare fra Palmesøndag indtil Christi Himmelfart, og for Katholiker, som boe langt borte fra en Kirke, indtil anden Pintsedag.
- X. Høitideligholdelsen af den første h. Communion bliver fastsat til den første Søndag efter Paaske, forsaavidt der ikke af særdeles Grunde udtrykkeligt maatte blive tilstaaet en Undtagelse fra denne Forskrift.

Nærværende Fastemandat bliver at oplæse i alle katholske Gudsbuse Søndag Quinquagesima — d. 4. Febr.
Kjøbenhavn, den 21de Januar 1883.

Den Apostoliske Præfect for Danmark:
Herm. Grüder.

Sct. Ansgar

født i det nordlige Frankrig A. 801, Munk i Klostrene Gammel-Corbie i hans Fødeland og Nye Corbie ved Weserfloden i Westfalen, prædikede Christendommen i Sønderjylland, Danmark og Sverige, blev Ærkebiskop af Hamborg og Bremen, og døde som saadan den 3die Februar 865.

Han er altsaa Nordboernes Apostel; næst Gud er det ham, hvem vi have at takke for, at Sandhedens Lys tidligt begyndte ogsaa at skinne her i vore nordlige Lande, over hvilke før hans Komme Hedenskabets Nat havde ruget. Det er derfor passende, at Foreningen til at fremme den sande Oplysning iblandt os, har stillet sig under St. Ansgars Varetægt og opkaldt sig efter ham.

Maatte *Ansgariusforeningens* Bestræbelser finde velvillig Understøttelse og Tilslutning i alle Menigheder og hos alle katholske Christne, der tale eller forstaae det dansk-norske Tungemaal! Disse fortjene dog, at der bringes et Offer for dem, og Foreningen har derfor sat sig til Formaal at udgive og udbrede gode Bøger. Men en god Bog gjør en Missionærs Gjerning, navnlig i vor læselystne Tid; den kan tale tiere til en Enkelt, end Forkynderen af det levende Ord, og muligt taler den endog mere indtrængende end en veltalende Prædicant. Hvo som understøtter Ansgariusforeningen, han fortsætter altsaa St. Ansgars Gjerning, arbejder i Oplysningens Tjeneste og bliver paa en Maade selv en Missionær.

Maatte navnlig „*Nordisk Kirketidende*“ møde den ønskelige og nødvendige Velvillie og Understøttelse! I sin nye Skikkelse haaber den at stifte saameget mere Gavn og Godt og fuldere at opnaae sit Formaal: „Oplysningens og Opbyggelsens Fremme“, saafremt ogsaa de ærede Abonnenter gjøre deres. De anmodes derfor om:

1. efter selv med deres Familie og Huusfæller at have læst den, saa at laane den til Slægt og Venner.

Disse ville da maaskee faae Lyst til selv at abonnere paa den;

2. efterat de enkelte Blade have gjort denne deres Tour hos Slægt og Venner, omhyggeligt at *bevare* dem, saavel de ugenlig udgaaende Halvark for sig alene, som ogsaa de hveranden Søndag medfølgende Heelark for sig alene, og tilsidst at lade begge Dele hver med sit Titelblad og sin Indholdsfortegnelse indbinde. Heelarkene ere jo netop beregnede paa at blive sammenføjede til en Bog, der kan gjøre *varig* Nytte. Men det samme gjælder ogsaa om den egenlige Kirketidende (Halvarkene). Thi Kirkeaarets hellige Tider og Dage vende aarligen tilbage; hvad der iaar med Nytte er bleven læst om Hellig-tre-Konger, Septuagesima o. s. v., det Selvsamme kan gjerne med lige stor Nytte læses i senere Aar.

Maatte Sct. Ansgars Velsignelse, som hidtil, ogsaa fremdeles hvile over et Foretagende, der agter at fortsætte hans Gjerning! r.

Kirkelige Efterretninger.

Rom, 3. Decbr. 82. Antallet af dem, hvis Beatifications- eller Canonisationsproces er bleven begyndt af Rituscongregationen, beløber sig til 201, deraf 168, som ere blevne martrede til Døden. Efter „*Libertà Cattol.*“ ere blandt disse 80 fra Korea, 44 fra Tonkin, 29 fra Italien, 22 fra Frankrig, 10 fra China. 9 fra Cochinchina, 5 fra Spanien, 1 fra Østerrig, 1 fra Polen. De enkelte Ordener ere repræsenterede paa følgende Maade: 20 Dominicanere, 17 Franciscanere, 14 Præster af de udenlandske Missioner, 2 Augustinere, 3 Trinitarier, 2 Lazarister, 1 Carmelit, 1 Passionist, 1 Theatiner, 1 Redemptorist, 1 Marist og 6 Stifttere af religiøse Instituter.

— 9. Jan. Paven modtog i Lørdags den Efterretning, at Baron Steno Titby, en af de rigeste Grundeiere i det nordlige England, med hele sin Familie er

vendt tilbage til den katholske Kirke. Ved Siden af en anseelig Sum i Peterspenge har Baronen efter sin Optagelse ogsaa skjænket 250,000 Pund Sterl. (c. 4,444,440 Kr.) til Bygning af en katholsk Kirke paa et af hans Godser. Lidt senere vil Baronen med Familie tiltræde en Valfart til Rom, for at forestille sig for Paven og bede ham om den apostoliske Velsignelse.

Tyrol. Fra Kaltern er der indløbet Efterretning om, at den berømte Lærde, P. Kleutgen, er afgaaet ved Døden, den 14. Januar. P. Kleutgen var født i Dortmund d. 11. Septbr. 1811, studerede i München, Münster og Paderborn, traadte 1834 i Brieg i Jesuiterordenen og blev 1837 viet til Præst. Han arbejdede da som Professor i Rhetorik og Philosophi i Freiburg, blev i Aaret 1843 kaldet til Rom, for at virke særlig som Professor ved Collegium Germanicum. I Aarenes Løb har han udgivet flere philosophiske og theologiske Værker, der vidne om hans omfangsrige Kundskaber og dybe Skarp-sindighed.

Berlin. Den tyske Kaiser har sendt en Haandskrivelse til Leo XIII., som Svar paa en lignende, som den h. Fader i forrige Maaned skal have rettet til Kaiseren. Efterretningen om en fornyet Brevvexling imellem Paven og Kaiseren vil sikkert blive modtaget med Glæde af alle Fredens Venner og opvække nyt Haab i Hjerterne.

— Den 18de Jan. feirede Centrumsfractionen den Deputerede, Hr. Dr. Windthorst's 71. Fødselsdag ved en Fractions-Diner i Hotel de Rome.

Offenbach a. M. Ifølge Udtog af et Brev til Hjemmet fra en Landsmand, som for Tiden opholder sig i Offenbach, skulle vi idag meddele Følgende: Af Offenbachs Indvaanere ere omtrent en Trediedeel, circa 9000, Katholiker. Den største og smukkeste af Byens Kirker er den katholske. Til sin store Glæde fandt han en Ynglinge-Congregation oprettet der, med 80 Medlemmer, i hvilken han strax meldte sig ind efter at have afleveret sit Testimonium fra den kjøbenhavnske Congregations Præses. Ligeledes har han kunnet lade sig indskrive i en katholsk Kjøbmandsforening, som har sit Locale i „Schützenhof“, en stor Eiendom med Festsal og Restauration, der tilhører en anden stor katholsk Forening, „Casino“ kaldet. Det katholske Foreningsliv synes ret at blomstre frodigt i Offenbach; der omtales nemlig ogsaa en Cæciliaforening, stiftet og ledet af

en af Skolelærerne, en Vincentiusforening, Elisabethforening, Mariaforening, en Forening for unge Piger, og endnu flere andre kirkelige Foreninger og Broderskaber.

Paris. I de forløbne Festdage have Paris' Kirker været overfyldte; Mange maatte af Mangel paa Plads gaae hjem igjen, uden at have bivaanet den h. Messe. Til Midnatsmessen i den h. Julenat var der mødt saamange Andægtige, at Gudshusene allerede maatte lukkes Kl. 10, for at undgaae Overfyldning. Særligt var det Kirkerne St. Eustache, Madelaine, Notre Dame des Victoires og St. Roche, som vare stærkt besøgte.

London, i Januar. „Schles. Vztg.“ modtog nylig herfra følgende Skrivelse: „Man er her bleven ikke lidet overrasket ved Efterretningen om, at Sir Tallon Sykes, en af de rigeste, og hvad der vil sige langt mere, hidtil et af de indflydelsesrigeste Medlemmer af den anglicanske Kirke, med Gemalinde og Søn er gaaet over til Katholicismen. Siden Lord Ripons Overgang har endnu ingen Conversion i den nyere Tid gjort saa megen Opsigt som denne.“ Da Sagen blev bekjendt, skyndte „Morning Post“, den engelske Høikirkes Monitor, sig med at bringe en Notits af det Indhold, at Meddelelsen af Hr. Sykes' Conversion manglede al Begrundelse. Bladet tilføiede, at det bragte denne Ret-selse paa Anmodning af Personer, som havde en god Ret til at tale med i denne Sag. Men allerede i det næstfølgende Numer offentliggjorde det samme Blad et Telegram fra selve Sir Tallon Sykes, hvori han beder det at tage sin Meddelelse fra igaar tilbage. Conversionen er altsaa en Kjendsgjerning. Betænker man, at denne Convertit først for kort siden har ladet bygge 15 protestantiske Kirker paa egen Bekostning, saa kan man ikke andet end glæde sig over, at en saa ivrig Christen er vundet for den katholske Kirke.

Sydamerica. Fra Peru meldes der, at den katholske Biskop Aracucho er bleven skudt i Huanto, under et Forsøg paa at standse et udbrudt Oprør iblandt Borgerne. Den højærværdigste Herre er altsaa falden som et Offer og en Martyr for sin Pligt.

Trykfeil i Nr. 3.

S. 21 L. 16 f. n.: Fortid l. Frihed.

Vi beklage meget, at Følgearkene paa Grund af en Hindring fra Postvæsenets Side først kan blive vore udenbyes Abonnenter tilsendt ved Slutningen af dette Kvartal.

Kirkelig Kalender.

Søndagen d. 28. Januar. Sexagesima. Den h. Ansgars festlige Mindedag. (I Sct. Knuds Capel holdes paa denne Dag kun en stille Messe Kl. 9). — 29. M. Frants af Sales, Biskop og Kirkelærer. — 30. Ti. Ihukommelse af Herrens Lidelse — 31. O. Petrus Nolascus, Bekj. — 1. Febr. To. Ignatius af Antiochie, Biskop og Martyr. — 2. F. Mariæ Renselse (feires offentlig paa førstkomende Søndag). Kl. 8¹/₄ Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerte; Kl. 7¹/₂ Aften Broderskabsandagt. — 3. L. Ansgarius, Biskop og Apostel for Danmark. Paa denne Dag meddeles Blasiusvelelsignelsen efter enhver h. M.

Søndagen d. 4. Februar. Quinquagesima. Mariæ Renselse eller Kyndelmisse. (Den høitidelige Lysevielse begynder Kl. 9¹/₄)

Ansgariusforeningen

afholder sin aarlige Generalforsamling Søndagen den 4de Februar efter Høimessen i St. Ansgar.

Valg af Bestyrelse foretages.

Mødested: Præsteholigen ved St. Ansgar.

Bestyrelsen.

Elisabethforeningen.

Da der paa sidste Maanedsmøde ikke kom noget definitivt Valg af en ny Bestyrerinde istand, fordi de Valgte nægtede at modtage Valget, indkaldes herved et overdentligt Valgmøde til 2den Søndag i Fasten, d. 18. Februar, efter Høimessen i Sct. Ansgar. Alle Foreningens stemmeberettigede Medlemmer bedes om itide at see sig om efter en kvalificeret Dame, som ikke er uvillig til i den gode Sags Interesse at paatage sig en Bestyrerindes Hverv, som jo bliver meget lettet ved Kassererindens og Sekretærens A. beide.

Den offentlige Examen

med Kirkeskolens Elever afholdes i Skolelocalerne i Fredericiagade Nr. 15, Bagbygn. Mandagen d. 29. Januar i begge Drengklasserne, Tirsdagen d. 30. Januar i begge Pigeklasserne fra Kl. 8 til Kl. 2¹/₂ og Onsdagen d. 31. Jan i Forberedelsesklassen fra kl. 9.

Børnenes Forældre eller Værger samt alle Skolens Venner indbydes herved til at overvære denne Examen.

H. Bøhmer.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Enogtredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær. Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn

Nr. 5. Søndagen den 4. Februar. 1883.

Indhold: Mariapsalmer. Den Belgiske Xaverius-Forening. Kirkelige Efterretninger: London, Nordamerica.

Mariapsalmer.

(Wie der Mond in stiller Nacht.)

Som et Lys i mørke Nat
Os for Frygt bevarer.
Saa Maria, søde Skat!
Frelser Du fra Farer.
Hist Du fanger nu Din Løn
Hos Din elskelige Søn;
Og Guds Engle glade staae
Om Din gyldne Throne,
Strengeligen lydt de slaae
I den lyse Zone.
O, Maria! Hisset op
Før os over Bjergetop!

(„Es ist ein Ros' entsprungen.“)

I Skrivten er der sunget
Alt om en *Rosen-Art*,
Af Jesse Rod udsprunget,
Vidunderlig og sart:
En Blomst den haver sat
Midt i den kolde Vinter.
Hin stille Julenat.

Den *Rose*, som vi mene.
Esaïas skuet har;
Maria er den Rene.
Som Himmelblomsten bar:
Af Herrens Naadepagt
Et Barn hun for os fødte
I Jomfru-Reenheds Pragt.

A. Wh.

Den Belgiske Xaverius-Forening.^{*)}

Deres Højærværdighed!

I Deres Octoberhefte har De anmodet Deres Læsere om Raad og Daad angaaende den religiøse Omsorg for Mænd. Saa tillad mig nu at meddele Dem en Erindring fra mit Ophold i Belgien. Den nylig feirede Fest til Ære for den h. Frants Xaver, denne Præst efter Jesu Hjerte, denne Apostel for Mændene, vækker paany denne Erindring i mig. Skulde det ikke maaskee være muligt, at dette i Stilhed udtalte Ord fandt Gjenlyd i Tydskland og Østerrig?

Som bekjendt havde Kaiser Joseph II. ved sin bureaukratiske Stræben efter Centralisation og især ved sine „Reformer“ paa Statsskolernes Omraade fremkaldt store Uordener i Belgien, og saaledes tilstrækkeligt forberedt dette Land til for godt Kjøb at blive et Bytte for de franske Revolutionsgeneraler (1792). Belgien blev forenet med den nye Republik Frankrig, og maatte see sine vaabendygtige Mænd og Ynglinge paa Valdpladsene i Aarene 1792—1815 enten forbløde sig eller idetmindste forvilde, medens hjemme hele Slægten opvoxede i de vantroe og usædelige Skoler under jakobiniske Skolelærere. Tro og Religion fandt kun et stille Tilflugtsted i „det fromme Kjøns“ Hjerter, medens den mandlige Ungdom i mere end 12 Aar opvoxede uden Præster og Sacramenter. Intet Under, at den, indtraadt i Manddommen, stod fjernt fra Kirken, ja, viste sig fjendtlig imod den. Hertil kom endnu Opsvinget af Kul- og Jern-Industrien i de walloniske Egne ved Maasfloden, hvor der levede en Befolkning, som i de fleste Tilfælde ikke kjendte Noget til Ægteskabets Sacrament. For at fuldende Belgiens Ulykke, organiserede sig under Lovens

---

*) Aabent Brev til „Sendboten des göttlichen Herzens Jesu“. 12. Hefte. S. 362.

og Kronens Beskyttelse *Frimureriet* paa en Maade som i intet andet Land paa Jorden.

Desuagtet staae nutildags Belgiens *Mænd* for vore Øine som klart lysende Exempler paa *theoretisk og praktisk* Tro. Intet Land i Verden fremviser i Forhold til dets Indvaaneres Antal — $5\frac{1}{2}$ Million Mennesker — en saa stor Deeltagelse af Mændene i katholske Foretagender: de 500 belgiske Zouaver ved Mentana f. Ex. er et slaaende Beviis derpaa. Heller ikke indfinde sig nogensteds saamange Mænd ved Communionbænken, som i Belgien. Hvorfra dette Omsving?

I Xaveriusfestens Octav 1853 kom en jævn Kleinsmedmester i Brüssel efter Aftenvelsignelsen til det derværende Jesuitercollegiums Port og forlangte at tale med P. Van Caloen.

„Deres Høiærværdighed, kjender De mig?“

„Nei, min Ven!“

„Jeg er Deres Skriftebarn; jeg har Noget at sige Dem.“

„Godt, kuu herud med det!“

„Ja, De vil lee af mig, det veed jeg, men sige maa jeg det dog; det under mig ingen Ro. See, Deres Høiærværdighed, jeg har just bedet foran den h. Frants Xavers Statue i Deres Kirke dervore, og da kom denne Tanke pludselig over mig. Ja, De leer alt, ja det vidste jeg i Forveien!“

„Fat Mod, min Kjære! lad Dem ikke forstyrre!“

„Ja, og denne Tanke, — for at sige det ligefrem: Hvad, om vi grundede en *Forening af Mænd*?“

„Ak, min Ven,“ afbrød P. Van Caloen ham, „den Sag gaaer ikke saa hurtigt!“

„Veed det vel, Høiærværdighed, men at prøve derpaa, koster jo Intet; lad mig blot gjøre . . .“

„Nuvel, prøv derpaa og see, om De finder et Par ligesiudede Mænd.“

Den brave Kleinsmed gik, søgte og fandt. Nogle Uger senere — det var Søndagen den 15de Januar 1854

— see vi 14 Mænd forsamlede om den brave Kleinsmed i hans Værksted. Ved det sodede Ildsted, den blanke Ambolt og de tilrøgede Vægge sidde de sammen med hverandre. Han havde ingen Umage sparet for allerede iforveien at forberede enhver enkelt paa sin Plan; det gjaldt her om at lære hverandre at kjende, og gjensidigt at meddele hverandres Mening og Erfaringer.

Allerede i lang Tid, sagde Kleinsmeden havde det be-
drøvet ham, at saa faa Mænd bivaanede Søndagsguds-
tjenesten; ved Fromessen gik det endda, men om Efter-
middagen var det ret til at gyse over. Han havde seet
det paa sine Svende. Naar de stode inde hos ham, var
der ingen Tale om Kirkegang; ja, naar de saae ham —
Mesteren — om Søndagen eller endog paa en Hverdag
gaae til Michaelskirken, da regnede der spodske og vit-
tige Bemærkninger om, at man skulde troe, Religionen
angik disse Knøsc med det gamle Jern der i Krogen.
Og ved selve Arbeidet, hvilken Tale! Ingen Pige kunde
gaae forbi Værkstedets Vinduer, uden at — men I veed
jo, hvorledes det sædvanligt gaaer til!

„Ja, Du har Ret, min Fa'er,“ sagde en firskaaren
Grovsmed; „hos mine Folk er det ligedan. Og saa denne
Banden, Spotten, Sacramenteren! Jeg siger Eder. Ven-
ner, mit Værksted forekommer mig ofte omtrent som et
livagtigt Helvede! Men hvad lader der sig gjøre derved?“

„Hvad der lader sig gjøre?“ tog Kleinsmeden igjen
tilorde. „Der lader sig dog nok gjøre Noget, mener jeg!
See engang, kommer mig da sandan en Svend og begyn-
der at bande, saa siger jeg ham først i al Venlighed:
Min Ven, hos mig er det ikke Skik at bande, see blot
hvad der staaer over Døren: Hier vlæcht men niet (Her
bander man ikke). I Førstningen ryster man naturlig-
viis paa Hovedet og brummer: „Det taaler jeg ikke,
og Ingen har i denne Sag mig Noget at sige, og
hvis I ikke synes derom, saa gaaer jeg“ o. desl. Men
det bringer mig ikke ud af Concepterne. Endnu er sjel-
dent Nogen gaaet bort fra mig paa Grund af Forbudet

mod Banden; og, om han gik, saa var det ikke til Skade. Jeg betaler mine Folk punktligt; de have det godt hos mig og blive; og efter at have været her et Par Uger, tænke de ikke mere paa at bande. Ja, det varer ikke længe, saa gaaer den ene eller den anden i Kirke, skjøndt han søger at skjule det; Mestersvenden eller jeg selv tager ham da med til Velsignelsen og fører ham derefter i Værtshuset, og jeg siger eder, Venner, jeg har nu brave Svende og Forretningen gaaer godt; thi vor Herre Gud giver den sin Velsignelse.“

„Ja, det er sandt,“ faldt en Kunstsmid ind, der tidligere havde været i Arbeide hos Mesteren og nu var beskæftiget som Værkfører i en Maskinfabrik. Lad mig blot fortælle. Jeg selv var ikke anderledes, indtil jeg kom i Arbeide hos Mesteren her; men han har faaet mig til at forandre mit Levnet, og siden er jeg god Katholik og lykkelig ovenikjøbet. Hav Tak, Mester! Min Konc og jeg beder ofte for eder!“ — Og ved disse Ord randt Taarer ned i den gamle Svends buskede Skjæg, og han rakte Mesteren sin haardhudede Haand.

Mesteren vedblev nu: „I see altsaa, der lader sig nok gjøre Noget med Mandfolket, skjøndt de synes næppe at have en Gnist af Religion i Livet. Gnisten er der nok, men dybt inde i Hjertet sidder den, men bedækket med meget Støv, Sod og Aske som mit Ildsted her fra igaar. Men seer blot“ — og her traadte han et Par Gange kraftigt paa Blæsebælgen, og lystig opblussede Flammen fra de ulmende Kul — „der behøves kun lidt Vind udefra, og Funken bliver til lys og varm Flamme; og er end Mandens Hjerte haardt som Staal, det bliver dog igjen blødt, og lader sig da bearbeide. Kort sagt, mine Venner, jeg mener vi skulle holde sammen, og træde lidt paa Blæsebælgen. Jeg beder om Forladelse, men I forstaaer mig nok. Jeg mener, at Enhver af os kunde ved Bøn og gode Ord bringe en eller anden Kammerat eller Svend paa den gode Vei. Ere vi saa engang blevne flere, saa skulle I see, at i mange Mænds Hjerter Troen blot

venter paa en Vækker, som ryster ham op af hans Søvnighed. Og saadanne Vækkere ville vi være. — Ere I enige heri med mig?“

„Ja, Mester, vi ere enige med Eder!“ lød det af 14 brave Haandværkeres Hjerte og Mund. „Men I maa lede os!“ tilføiede Kunstsmiden.

Mesteren besvarede gjerne denne Annærkning og førte dem strax til P. Van Caloen. Denne opsatte „Xaverius- Foreningens Statuter“, og den 23. Januar 1854 modtog den lille Skare af 15 Xaverianere af den overlykkelige Paters Hænder den hellige Communion, den første af de senere talrige Fælledscommunioner af Mænd i Belgien—, og den 28. Mai modtog de af den daværende pavelige Nuntius, senere Cardinal Gonella, Xaverius- Medaillen. Den 20. Juli stadfæstede Cardinalen af Mecheln denne Forening.

25 Aar ere siden den Tid heurundne over Belgien. Og, hvad er der blevet af den i Førstningen saa ubetydelige Forening? Af denne ene Forening i Brüssel med 15 Medlemmer blev der 342 Foreninger med flere end 82,000 Mænd og Ynglinge! Rige og Fattige, Høie og Ringe, Lærde og Bønder, Fabrikbesiddere og Fabrikarbejdere traadte sammen som Brødre. Og ved Siden af den opstod der en beslægtet Forening af idetmindste 250,000 Kvinder og Ordensfolk, som bede om, at Gud maa velsigne hine 82,000 Mænds Bestræbelser. Og hvorledes har han velsignet dem? P. Van Caloen, der endnu lever, og, skjøndt høit bedaget, med ungdommelig Friskhed helliger dette Værk sine sidste Kræfter — kunde ved Foreningens 25 aarige Jubilæum i Bryssel, den 25. August 1879, i sin statistiske Beretning tale om følgende Foreningens gudelige Gjerninger: om 14,478 Omvendelser, bevirkede af Xaverianere; om 4,860 „vilde Ægteskaber,“ som af Xaverianerne med en Omkostning af 25,000 fr., bleve forvandlede til sande Ægteskaber baade for Kirke og Stat; om 204 Personer som af Foreningens Medlemmer fra Jødedømmet eller

Protestantismen bleve førte til den katholske Kirke; om 273 fattige Forældres Børn, som bleve fravristede den belgiske Frimurerloges Sjælesælgere og paa Foreningens Bekostning anbragte i katholske Anstalter; om 12,140 daarlige Aviser og Bøger, som deels bleve tilintetgjorte og deels Abonnementet paa de første ikke fornyet, osv.

Dersom det skulde interessere Læserne af Deres Maanedsskrift, at lære denne Forening nøiere at kjende, saa er jeg gjerne villig til at stille Alt, hvad jeg dengang har samlet mig i Belgien til Deres Raadighed.

I Jesu helligste Hjerte

Deres Høiærværdigheds ærbødigste

Tjener A. H.

Kirkelige Efterretninger.

London. „The Directory“ for 1883 indeholder en interessant Statistik over det katholske Hierarchi i England. Der findes i England og Wales 17 katholske Biskopper og 2,112 Præster, som functionerer ved 1888 Kirker, Capeller og Missionsstationer. Desuden er der i Skotland 6 Biskopper og 306 Præster med 295 Kirker. 29 katholske Pairs have Sæde og Stemme i i „House of Lords“, samt 47 katholske Baronets og 4 katholske Medlemmer af Geheimeraadet (Privy Council).

Nordamerica. I Staten Texas driver en „Evangelist“, ved Navn Penn, sit Uvæsen, og beskæftiger sig med at „bede sine Modstandere ihjel“. Han forsikrer offentligt, at han af Gud har faaet Magt til, ved sin blotte Bøn at dræbe Enhver, der kommer ham i Veien. Til Trods for saadant Vanvid. formaacr han dog at samle Skarer af Troende Sjæle om sig.

Kirkelig Kalender.

Søndagen d. 4. Februar. Quinquagesima. Mariæ Reuselse eller Kyndelmisse. (Den høitidelige Lysevielse begynder Kl. 9 $\frac{1}{4}$.) 5. M. Agatha, Jomfru og Martyrind. — 6. Tl. Titus, Biskop og Bekjender — 7. 0. Askeonsdag. (I Sct. Ansgar holdes Kl. 8 stille Messe for Ansgariusforeningen, Kl. 10 høitidelig Askevielse og Høimesse) Fastens Begyndelse. — 8. To Johannes af Matha, Bekj. — 9. F. Ihukommelse af Herrens Tornekrone. — 10. L. Mariæ Trolovelse.

Søndagen d. 11. Februar. Iste Fastesøndag.

Ansgariusforeningen

afholder sin aarlige Generalforsamling Søndagen den 4de Februar efter Høimessen i St. Ansgar.

Valg af Bestyrelse foretages

Mødested: Præsteholigen ved St. Ansgar.

Bestyrelsen.

Elisabethforeningen.

Da der paa sidste Maanedsmøde ikke kom noget definitivt Valg af en ny Bestyrerinde istand, fordi de Valgte nægtede at modtage Valget, indkaldes herved et over ordentligt Valgmøde til 2den Søndag i Fasten, d. 18. Februar, efter Høimessen i Sct. Ansgar. Alle Foreningens stemmeberettigede Medlemmer bedes om itide at see sig om efter en kvalificeret Dame, som ikke er uvillig til i den gode Sags Interesse at paatage sig en Bestyrerindes Hverv, som jo bliver meget lettet ved Kassererindens og Sekretærindens Arbejde.

Congregationen for Ynglinge

Søndagen d. 4. Februar Kl. 8 $\frac{1}{4}$, Fælledscommunion. Eftermiddag kl. 3; Andagt og høitidelig Optagelse af nye Medlemmer.

Mariacongregationen for Mænd.

Søndagen d. 11. Februar kl. 8 $\frac{1}{2}$ Fælledscommunion.

Mødreforeningen.

Paa Tirsdag den 6. Februar Kl. 8 $\frac{1}{4}$ holdes den h. Messe for Mødreforeningen.

Mariaforeningen

vil ogsaa iaar komme trængende Neocommunicanter og Confirmander til Hjælp, forsaavidt de have gjort sig værdige dertil. Schemaer, som de Ansøgendes Forældre eller Værger have at udfylde, faaes hos Bestyrerinden, Fru Günther, og hos Undertegnede.

H. Bøhmer.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Enogtredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech. Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

N. 6. Søndagen den 11. Februar. 1883.

Indhold: Fastetiden. Den h. Barndoms-Forening til Hedningebørns Frelse. Kirkelige Efterretninger: Kjøbenhavn, Rom.

Fastetiden

er begyndt; vi have betraadt det andet af de fire Trin, der aarligt føre os op til Calvariebjerget; vi befinde os i Quadragesimatiden, der varer fra Askeonsdag til den femte Fastesøndag. Kirken formaner os: „Bodens Dage ere komne for at afsone vore Synder og frelse vore Sjæle“. Boden skal øves ved at bede oftere og inderligere end ellers og efterkomme det tredie Kirkebud: Du skal holde de 40 Dages Faste.

Efter Frelserens Exempel, som fastede i 40 Dage og Nætter, blev der nemlig i den christne Kirke fra først af holdt en aarlig 40 Dages Faste før Paaskehøitiden. Medrette antages denne Skik at hidrøre, om ikke fra Frelseren selv, saa dog fra hans Apostle; thi i Kirkehistorien findes intet Spor af, at den blev indført eller opstod, men de ældste kirkelige Skribenter omtale den som en allerede bestaaende Skik. Maaden at faste paa var rigtignok forskjellig paa forskjellige Tider og Ste-

der; men det forstaaes let, at den slet ikke behøver altid og allevegne at være eens. Ei heller er den nutildags eens i de forskjellige Lande.

Oprindeligt vare alle Fastedage tillige Abstinentsdage, saa man ikke maatte spise Kjød og — idetmindste i Tiden fra Askeonsdag til Paaske — heller ikke Æg, Mælk og Ost (saak. *Lacticinier*). Ligeledes var det oprindelig kun tilladt *een* Gang om Dagen at spise, og det først henimod Aften, senere Kl. 3 Eftermiddag.

Med Kirken bærer over med sine Børns legemlige og aandelige Svaghed; den vil ikke lægge et altfor tungt Aag paa dem; den veed grant, at den menneskelige Lovgiver bør læmpe sine Forskrivter efter Omstændighedernes Krav. Saaledes blev Fastebudets oprindelige Streng-
hed i Tidens Løb betydelig formildet, især for vore nordlige Egne. Nu gjælder der for os følgende Formildelse:

Man tør spise Kjød ved Hovedmaaltidet paa alle Fastedagene, undtagen paa Fredagene, Askeonsdag, Skjærtorsdag og Paaskelørdag; af det gamle Abstinentsbud levnes der kun den Bestemmelse, at der ikke maa spises Kjød og Fisk sammen ved et og samme Maaltid.

Man tør spise *to til tre Gange* om Dagen, nemlig: foruden Hovedmaaltidet om Middagen, hvorved man tør spise sig mæt, er det tilladt at nyde: 1) om Aftenen den saakaldte *Collation*, d. e. en lille Forfriskning, dog ikke Kjød, — og 2) om Morgenen lidt Brød til Morgendriken. (Angaaende Dagstiderne kan man ogsaa vende Ordenen om: først henimod Middag spise *Collationen* og saa, henimod Aften, holde Hovedmaaltidet.)

Man tør drikke Vand, Kaffe, Thee, Øl, Vin eller sligt i Løbet af Dagen; men af Mælk og Chocolate maa man kun nyde saare lidet.

Fritagne for Fastebudet ere de Unge indtil det fuld-
endte 21de Aar og Oldinge fra det paabegyndte 60de Aar af, ligeledes alle de, som paa Grund af Sygdom, Svægelighed eller strengt Arbeide slet ikke ere istand

til at faste, eller ved at faste vilde hindres i tilbørligt at opfylde deres Kaldspligter. Hvo som tvivler om, at han kan og maa faste, spørge sin Skriftefader tilraads.

Skulde Fastebudet tiltrods for alle disse Formildelser og Indskrænkninger alligevel synes os endnu at være en altfor tung Byrde, da maatte vi vel frygte for ikke at forstaae, hvad Skrivten siger, at „de som høre Christus til, have korsfæstet deres Kjød med Lysterne og Begjæringerne,“ *) og, hvad den store Basilius skriver: „Vi have syndet; vi bør gjøre Bod; men Bod uden Faste er sløv og ufrugtbar.“ **)

Den Hellige Barndoms-Forening til Hedningebørns Frelse

har i det forløbne Aar gjort et glædeligt Fremskridt i *Danmark*. Almissen til dette fromme Øiemed har naaet den forholdsviis ret anseelige Sum af 296 Kroner, hvoraf en Deel er Gaver fra Voxne.

Særlig har *Sct. Knuds* Skole i *Kjøbenhavn* udmærket sig, og *Sct. Ansgars* Drengeskole sammesteds synes at ville kappes med den; thi den danner ogsaa allerede fire Afdelinger.

I Juletiden har Hr. Pastor *Perger* baade i *Sct. Ansgars Kirke* i *Kjøbenhavn* og i *Sct. Andreas Kirke* i *Ordrup* holdt en forklarende Prædiken over denne smukke Forening, som derved har vundet flere Velyndere; thi strax efter Prædikenen kom nogle Personer til ham og overgave ham Almisser for Foreningen.

---

*) Gal. 5, 24.

**) Første Tale over Fasten.

I *Odense* holdtes anden Juledags Aften den sædvanlige Gudstjeneste med Prædiken, som altid følges med Deeltagelse baade af Fremmede og af Menigheden. — Ogsaa *Kolding* har ifjor havt sin Gudstjeneste for Hedningebørnenes Frelse; den derværende unge Skole har allerede ladet sig optage under Jesusbarnets Fane; saasnart de nyankomne Børn hørte om „den Hellige Barndoms-Forening“, bade de om at maatte være med.

Vi ville her gjengive de Ord, som findes i Begyndelsen af den første „Aarvog“ for indeværende Aar, S. 8:

„De kostelige Frugter af *den Hellige Barndoms-Forening* ville først i Evigheden blive fuldstændigt kjendte „og finde deres Belønning. Derfor ville vi vedblive at „fremme og udbrede denne storartede, herlige Gjerning „og ikke blive trætte af at arbeide for den efter Evne. „Gud belønne tusindfold alle Forstandere og Medhjælpere for alle de Anstrengelser og Besværligheder, de „paatage sig til Sagens Fremme!

„Alle Medlemmer, Deeltagere og Velgjørere tilraabe „viligeledes: Gud belønne Eder for hver Bøn, hver Gave, „hvert Offer for denne ham saa velbehagelige Gjerning „til saa mange Sjæles Frelse!

„Guds rigeste Naade og Velsignelse være over Alle, „som støtte *den Hellige Barndoms* ædle Gjerning! — „Tak for al Ædelmodighed, al Kjærlighed! Den kjære „Gud vil vide at belønne det allerede hernede, men især „i Evigheden.“

Sluttelig formane vi de unge Medlemmer til, med det frivillige og kjærlige Offer af deres Almisser i et fromt Sind at ville forene den daglig foreskrevne Bøn, for at Guds Naade og Velsignelse, hvoraf al god Fremgang kommer, maa rigelig udøses over *den Hellige Barndoms-Forening*, til mange Hedningebørns Frelse og til selve Medlemmernes Fremvæxt i det Gode.

Det aarlige Regnskab for *Danmarks* Vedkommende er følgende:

Modtagne Almisser fra

<i>Kjøbenhavn</i> : 1) St. Knuds Skole	50 Kr.	„ Øre
2) St. Ansgars Drengeskole	36 —	„ —
3) Pigeskolerne	40 —	„ —
<i>Ordrup</i> : St. Andreas Collegium	67 —	„ —
<i>Odense</i> Kirkeskole	41 —	77 —
Diverse Gaver	55 —	18 —
<i>Kolding</i> Kirkeskole	7 —	„ —
	<hr/>	
	296 Kr.	95 Øre
Udgifter	„ —	92 —
	<hr/>	
	Indtægt	296 Kr. 3 Øre

Odense, den 30te Januar 1883.

J. C. Lichtle,

Directeur for den Hellige Barndoms-Forening i Danmark.

Kirkelige Efterretninger.

Kjøbenhavn. Ansgarius-Foreningens Generalforsamling d. 4. Febr. Mødet aabnedes med Bøn, hvorefter Formanden gav Ordet til Kassereren, som derpaa fremlagde Regnskabet, der udviste en samlet Indtægt af 1336 Kr. 50 Øre imod en samlet Udgift af 1232 Kr. 77 Øre. Dette særdeles gunstige Resultat vilde sikkert ogsaa kunne opnaaes endnu bedre for Fremtiden, naar de Troende i Provindserne vilde interessere sig lidt mere for Foreningen end nu er Tilfældet.

Formanden gav derefter en Beretning om Foreningens Virksomhed i det henrundne Aar. Medlemmernes Antal var uforandret; men derimod var Tallet paa Kirketidendens Abonnenter blevet ikke ubetydeligt forøget, særligt siden indeværende Aars Begyndelse. Man troede at burde tilskrive den foretagne Omordning af Bladet denne Tilvæxt. Hvordan det nu end forholdt sig, maatte man i høi Grad billige den skete Omordning, hvorved Foreningen paa en forholdsviis billig Maade blev sat

istand til at følge sin egenlige Opgave: Udgivelsen af katholske Skrifter.

Paa tidligere Generalforsamlinger var den store Trang bleven omtalt, som var tilstede med Hensyn til Bøger og navnlig katholske Skolebøger. (Jfr. Aarsberetningen i „Kirketid.“ for 1882.) Bestyrelsen havde forgjæves søgt at tilveiebringe Midler til dette Øiemed, indtil man endelig var kommen paa den heldige Tanke, at udgive saadanne Bøger sammen med Kirketidenden. Bladet udkommer derfor siden Nytaar som Halvark hver Uge, tilligemed et Heelarks Tillæg hver anden Uge; hvilket i Aarets Løb udgjør det samme Arkeantal, som forhen. Med aabent Øie for Skolens Trang havde man begyndt disse Tillægsark med en Kirkehistorie, hvorved vor Skoleliteratur inden kort Tid vil blive beriget med en ny og længe savnet Bog.

Desværre havde Bestyrelsen været uvidende om en Bestemmelse af Postvæsenet, som fordrer at saadanne Tillæg skulle være anmeldte for det et heelt Fjerdingaar iforveien, og som Følge heraf havde Abonnenterne i Provindserne endnu ikke kunnet modtage dem. Imidlertid agter Bestyrelsen ved Slutningen af Qvartalet at tilsende Abonnenterne de udkomne Ark under Korsbaand; medens de fra næste Qvartal af vilde modtage dem regelmæssigt med Bladet.

Det tiltagende Antal Abonnenter havde gjort det nødvendigt at indskrænke Antallet af Friexemplarerne for Fattige, som Foreningen i sin Tid havde tilstaaet de enkelte Menigheder paa den Betingelse, at de virkede for Bladets Udbredelse. Det havde desuden ogsaa viist sig, at der i enkelte Byer endog gaves flere Friexemplarer end betalende Abonnenter; et Forhold, som Foreningen umuligt kunde billige. Forresten skulde der i det nye Qvartal trykkes et større Oplag, og man vilde da muligviis atter kunne tilstaae nogle Friexemplarer.

Da ingen af de tilstedeværende Medlemmer paa Formandens Opfordring havde noget at erindre mod den foretagne Omordning, maatte den ansees for heldig og overensstemmende med Foreningens Formaal.

Sluttelig skredes der til Valg, ved hvilket hele Bestyrelsen gjenvalgtes: Hr. Greve Holstein som Formand; Hr. Pastor Bøhmer som Næstformand; Hr. Grosserer Erlewein som Kasserer; Hr. Dr. Pechüle som Secretær;

Hr. Pastor Whitté som Assistent, samt Dhrr. Grosserer Lohrer og Sacristan Jensen som Revisorer. Mødet sluttedes som sædvanligt med Bøn.

Vi skulle endnu kun tilføie, at den kjærkomne Nyt-aarsgave, som Foreningen skjænkede Kirketidendes Abonnenter, Kalenderen nemlig, overalt vinder Bifald. Den kan ogsaa kun betragtes som vellykket, omendskjøndt man vel nok til næste Aar vil kunne forbedre den noget, f. Ex. ved Tilføielsen af Søndagevangelierne. Man har nu en let Oversigt over Kirkeaaarets forskjellige Festedage, medens man ogsaa paa en praktisk Maade mindes om Fastedagene, der ere betegnede ved et lille Kors foran Datoen, foruden at der henvises til dem ved en Anmærkning under Kalenderen. De med fede Typer betegnede Dage ere alle Dage, paa hvilke man er forpligtet til at høre den h. Messe. Ved en Trykfeil vare disse Typer udeladte i første Oplag ved Epiphani, som ogsaa er en befalet Festdag.

Maatte Ansgariusforeningen stedse vinde flere og flere Medlemmer baade i Hovedstaden og Provindserne, og saaledes stedse arbeide lykkeligt fremad for Kirkens og Skolens Sag.

A. J.

Rom. Det næste Consistorium vil rimeligviis finde Sted i Begyndelsen af Fasten. Den h. Fader vil i samme ikke alene udnævne Biskopperne for de ledige Bispedømmer i Polen, men ogsaa udnævne flere Cardinaler. Blandt disse Sidste nævnes ogsaa den apost. Nuntius i Portugal, Msgr. Masella. Bispedømmerne i russisk Polen, som skulle besættes, ere: Warschau, Sandomir, Lublin, Plock, Wilna og Zytomir. Desuden kunne Biskopperne, ifølge Overenskomsten mellem Rusland og den h. Stol, ogsaa lade sig understøtte i Hyrdeembedet af Suffraganbiskopper.

Til den vigtige Post som Apost. Delegat og Patriarkatsvicar i Constantinopel har Pave Leo XIII. disse Dage udnævnt den hidtidige Biskop af Montefiascone, Msgr. Rotelli.

Kirkelig Kalender.

Søndagen d. 11. Februar. 1ste Fastesøndag. 12. M. Polykarp, Biskop og Mart. — 13. Ti. De 26 japanesiske Martyrer. — 14. O. Tamperdag. Scholastica, Jomfru. — 15. To. Raimund af Pennafort, Bekjender. — 16. F. Tamperdag. Ihukommelse af Herrens Spyd og Nagler. — 17. L. Tamperdag. Hilarius, Biskop og Kirkelærer

Søndagen d. 18. Februar. 2den Fastesøndag.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret. Toldbodveien 14.
" 7 og 8½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44
" 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
" 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
" 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke : Ordrup.
Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Mariacongregationen for Mænd.

Søndagen d. 11. Februar kl. 8½ Fælledscommunion.

Mariaforeningen

vil ogsaa iaar komme trængende Neocommunicanter og Confirmander til Hjælp, forsaavidt de have gjort sig værdige dertil. Schemer, som de Ansøgendes Forældre eller Vænger have at udfylde, naes hos Bestyrerinden, Fru Günther, og hos Undertegnede.

H. Bøhmer.

Elisabethforeningen,

d. e. Foreningen til forældreløse og forsømte Børns Frelse, tillader sig herved at anbefale sin værdige Paaske-Basar til Damerne og andre Velgjøreres velvillige Erindring i indeværende h. Fastetid. Selv de ubetydeligste Gjenstande eller Pengebidrag til Basaren modtages til enhver Tid med inderlig Taknemlighed af Bestyrelsens Medlemmer, Fru Larsen, Viingaardsstræde 10, Stuen, og Fru Tronier, lille Strandstræde 20, 4. Sal.

Søndag d. 18. Februar: overordentligt Valgmøde.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Enogtredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

Nr 7. Søndagen den 18. Februar. 1883.

Indhold: Il glorioso Povero. Forfølgelsen i Japan. Kirkelige Efterretninger: Rom, Tydskland, Berlin, Schlesien, Freiburg, München, Luxemburg, Nordamerica, Norge, Fredericia.

Il glorioso Povero.

Den h. *Franz af Assisis* Landsmænd have paa flere Steder foreviget Mindet om Høitideligholdelsen af den syvhundrede Aarsdag efter hans Fødsel (26. Sept. f. A.). Hans Fødeby Assisi har i taknemmelig Hengivenhed for sin store Medborger tæt ved Domkirken reist en Støtte til hans Ære, hvis høitidelige Afsløring blev overværet af 12 Biskopper.

Men denne overgaaes langt i Størrelse og Kostbarhed af St. Franciscus-Støtten i Neapel, der tillige har en særdeles yndig Beliggenhed ligeoverfor et stort Asyl for syge og invalide Søfolk, og staaer saa nær ved Havet, at den derfra kan sees. Paa et flere Alen høit Fodstykke ere 4 Figurer af overmenneskelig Størrelse anbragte: *Sct. Franciscus* med tre af Italiens navnkundigste Mænd, der alle vare stolte af at kalde sig hans Sønner

og Medlemmer af hans tredie Orden: Digteren *Dante*, Maleren *Gjotto* og Søfareren *Columbus*.

Compositionen er aandrig. Helgenen selv løfter Blikket mod Himlen og udstrækker sine Arme ligesom til Velsignelse. Digteren ved hans høire Side synes, fordybet i alvorlig Eftertanke, at grunde paa de skønne Vers i sin „*Divina Comedia*“, hvori han ophøier den „hæderkronede Elsker af Christi Fattigdom“:

»En Seraph var i hellig Glæde Franciscus.

Paa haarde Klipper nær ved Tiberfloden
Modtog han Christi sidste Segl, og Saaret
Bar han to Aar i Haanden og i Foden.

Da det behaged Den, der ham udkaared,
At løfte ham til Løn og Bod at vinde
For det ydmyge Liv han havde baaret.

Befoel han først sin hjertenskjære Kvinde*)
Til dem, der var hans Arvinger medrette,
Til Brødrene, og bød dem elske hende.

Frå hendes Skjød steg Sjælen paa den lette
Flugt til sit Hjem, og intet andet Leie.
Begjæred han for Lemmerne de trætte;

Tænk, hvilke Dyder maatte den Mand eie! (**)

Maleren *Gjotto* ved Frants' venstre Side er hensusket i Betragtning af Helgenen, for dybt at indprænte sig hans Ansigtstræk, saa hans Pensel kan overlevere dem uforvanskede til Efterslægten. Den store Opdager af America sees reiseferdig staae foran St. Franciscus;

---

*) 3: „Armoden“, valgt for Christi Skyld, hvilken Sct. Franz pleiede at kalde sin Brud.

***) Paradiset, XI. vv. 37. 106—118. Oversættelse af Chr. Molbech.

og, idet han bøier Hoved og Knæ, synes han at bede sin seraphiske Fader om at lyse Velsignelse over sig og sit store Forehavende. Nedenunder seer man foruden den Helliges Vaaben symbolske Fremstillinger af Videnskaben og de skjønne Kunster samt af Handel og Skibsfart. Hele Stykket er af fint Marmor og gjør et særdeles værdigt, ja overvældende Indtryk.

Det koster over 200,000 Francs (142,000 Kr.). Og denne Sum skaffes tilveie ved en simpel Munk, Graa-broderen *Ludovicus da Cassoria*, der selv er Ophavsmand til hele Foretagendet og det første Udkast til Støtten og endnu paa en anden lige saa ogbyggelig som storartet Maade har æret Mindet om sin fattige Ordensstifter, nemlig ved daglig i October at bespise 150—200 Fattige i Byen Neapel, til Minde om de 5000 Mand, som Herren bespiste i Ørkenen, samt om de 5000 Brødre, der samledes om den h. Frants ved det første Ordenskapitel.

Da Ærkebiskoppen af Neapel foretog den høitidelige Afsløring og Indvielse af Monumentet, var der sammenstimlet en uoverskuelig Mængde Deeltagere, som antages at have beløbet sig til c. 100,000 Mennesker.

Mon ikke her sandes Herrens Ord: „Hver den, som fornædret sig selv, skal ophøies“ — og „Salige ere de Fattige!“

Forfølgelsen i Japan.

har ikke kunnet udrydde den af den h. Frants Xaver og hans Efterfølgere forkyndte Christendom.

1. I Aaret 1829, efterat der i 2 Aarhundreder kun undtagelsesvis havde kunnet indsnige sig en katholsk Præst, strandede et japanesisk Skib ved Kysten af Manila. Henved tyve Japanesere bleve frelste og kom lykkeligt i Land. Man bemærkede, at de bare Medailler, og de sagde, at de havde faaet disse fromme Mindetegn af deres Forfædre, samt at Folket endnu erindrede Eu-

ropæernes Religion og ønskede, at den paany maatte blive prædiket, men at Kaiseren og Øvrigheden vare derimod. Man underviste dem da, og Alle med Undtagelse af tre forlangte Daaben.

2. I Aaret 1868 var en Katechet idømt Tvangsarbejde i et Fængsel. Da opdagede han en Dag et gammelt, henved 6 Fod langt Skab med Been. En Olding paa 70 Aar meddeelte ham, at det var Benene af en christelig Kvinde, der for 50 Aar siden for sin Troes Skyld var bleven henrettet, medens mange andre Christne desværre havde fornægtet deres Religion.

3. Den samme Olding fortalte ham ogsaa Følgende: Fra en nærliggende Ø, hvor der boede mange Christne, flygtede et Antal paa henved 70 herhen, for at undgaae den paa Øen rasende Forfølgelse. Men da deres Opholdsted blev opdaget, førte man dem alle til Henrettelsestedet. Om Halsen bare de Rosenkrandse. „Kaster denne Tingest bort, og giver ved et eneste Ord tilkjende, at I forsager Eders Tro,“ tilraabte Bøddelen dem. „Det tør vi ikke,“ lød det eendragtige Svar. Derpaa bleve de halshuggede, og deres Kroppe kastede i Havet. Kun to kunde begraves i de nærliggende Høie. Disse Grave ere endnu til, som hin Katechet bevidnede.

(Kath. Miss. 1873. p. 26.)

Kirkelige Efterretninger.

Rom. I forrige Maaned var det 300 Aar siden, at Pave Gregor XIII. grundede det romerske Universitet: Collegium Romanum, som indtil da kun havde arbejdet under mindre Forhold, og hævede det til „Universitas Gregoriana“. Det skulde være en Underviisningsanstalt for alle Nationer, et Verdens-Institut i den katholske Kirke; og det er ogsaa blevet det. Bekjendte over hele Verden ere Navnene paa berømte Mænd, der have underviist og virket ved det, en Tolet, Suarez,

Vasquez, Maurus; bekjendte de Frugter, som disse Mænd have opnaaet. Mange Paver, ogsaa Leo XIII., modtog her deres videnskabelige Uddannelse, ligesom ogsaa mangfoldige Cardinaler og Biskopper ere udgaaede derfra. Det har sendt utallige Troessendebud til hele Jordkredsen, som i alle Verdensdele tilkæmpede sig Martyrkronen. Ogsaa en h. Aloysius og s. Johannes Berchmanns vare en Pryd for dette Universitet.

Efter Begivenhederne i 1870 lagde den italienske Regering ogsaa Haand paa dette Verdens-Institut, indtog alle dets Indkomster og bemægtigede sig det herlige Bibliothek, den værdifulde Kircherske Samling og det berømte Observatorium, som paa den Tid lededes af vort Aarhundredes største Astronom, Jesuitpateren Secchi. I denne mislige Stilling tyede „Universitas Gregoriana“ til det tyske „Collegium Germanicum“, og siden den Tid seer man nu alle Nationers Studerende strømme sammen i dette Collegiums Auditorier. Det Gregorianske Institut fejrer saaledes sin 300 Aarsfest, rigtignok under meget indskrænkede Forhold og i et fremmed Huus; men med Glæde og Tillid seer det dog tilbage paa en velsignelsesrig Virksomhed, og haaber at gaae en lysere Fremtid imøde.

Tydskland. Paa en Svarskrivelse fra den tyske Kejsers til Pave Leo XIII, skal den h. Fader atter have sendt en Haandskrivelse til Berlin, om hvis Indhold man forøvrigt hidtil ikke veed noget, da Vaticanet ifølge gammel Skik kun yderst sjældent offentliggjør saadanne Documenter. Hvorvidt disse Forhandlinger ville føre til et Resultat, vil Tiden vise. Tydskslands Katholiker ere imidlertid saa tidt blevne skuffede i deres Forventninger, at de ikke længere sætte deres Haab til Politiken; og der maa først komme klare, aabenbare Kjendsgjeringer, førend man overhovedet igjen begynder at haabe.

Berlin. Hvad man i Berlin bruger Kirkerne til: „Pastor Dr. Cassels tredie Foredrag vil finde Sted paa paa Torsdag, Aften Kl. 6 i Kristuskirken, og handle om: „Sagnet om Stenen med tre Farver.“ Saaledes kan man læse i Byens Blade. For nylig talte Hr. Cassel (en døbt Jøde) i Kristuskirken om „Dyrenes Taknemmelighed i Sagn og Æventyr.“ Bliver det ved at gaa saaledes fremad, vil et eller andet Menagerie vel ogsaa tilsidst give Gjæsteforestillinger i Kirkerne eller en Anatom opslaae sit Laboratorium der.

Schlesien. En virkelig storartet Oversigt over de ærværdige graae Søstres Virksomhed i denne Provinds, giver den 24de Aarsberetning fra Moderhuset i Neisse. Ifølge samme blev der i Moderhuset og i 88 Filialer i det Hele pleiet 13,687 Syge, af hvilke 10,129 heldbreddes, 2456 døde, 971 forbleve endnu ved Aarets Begyndelse i Pleie, og 131 bleve sendte til Hospitalerne. Med Hensyn til Troesbekjendelse hørte 6,885 til den katholske Kirke, 6,286 til den lutherske, 511 vare Jøder og 5 Grækere. Sygedagenes Antal var 94,364 og Nattevagternes 39,938. I Aarets Løb uddeltes der tillige 100,059 Portioner Mad, foruden anden Understøttelse i kontante Penge og Klæder.

Freiburg. I dette Dioces handler Hyrdebrevet om det h. Kors, som ifølge den h. Pave Damasus' Ord til enhver Tid var og stedse er „Paradisets Nøgle, de Svaiges Støtte, de Bodfærdiges Ledestjerne, de Troendes Skjold, de Fristedes Sværd, de Elskendes Magnet, al Naadens Overflødighedshorn“. Det slutter med en hjertelig Opfordring til at vende tilbage til Gud og til et ægte christeligt Liv.

München. Ærkebiskoppens Hyrdebrev ker klager over den christelige Samvittigheds Forfald, og angiver som Aarsagen hertil, den stedse mere og mere om sig gribende Materialisme og Vantro. De sørgelige Følger som dette Forfald fører med sig, minder om alvorligt at arbeide for Gjenoprettelsen af den religiøse Samvittighedsfølelse. Bod og Samvittighedsfuldhed maa blive til Kjendsgjerning blandt det christelige Folk, saatremt det Onde i Verden ikke skal faae Overhaand.

Luxemburg. Det biskoppelige Hyrdebrev her omhandler i et let forstaaeligt, indtrængende Sprog: „den katholske Lære om Anraabelsen af den saligste Jomfru og Gudsmoder, Maria“, og slutter med en Opfordring til alle Bispedømmets Indvaanere om at stille sig under Marias moderlige Beskyttelse, overfor Vantroens giftige og fordærvelige Grundsætninger.

Nordamerica. St. Vincentiusforeningen i Chicago feirede fornylig sit 25aarige Jubilæum. Om Morgenen var der Fælledscommunion for Foreningens talrige Medlemmer, om Aftenen Festkoncert og theatralisk Underholdning; heller ikke manglede det ved et Festmaal tid paa alvorlig og skjemtfulde Taler.

I Notre Dame, Indiana, bygges der for Tiden et stort katolsk Universitet; dets Kuppel vil næst efter Kapitoliets Kuppel i Washington blive den største og skønneste i hele Unionen.

Norge. Ifølge „Moniteur de Rome“ har Pave Leo XIII. udnævnt forhenværende Kammerherre hos H. M. Kongen af Sverig, Baron Vilhelm Wedel-Jarlsberg, til pave­lig Overkammerherre. Baronen tilhører en af Norges fornemste Adelsfamilier og er med sin Gemalinde, der er af dansk Adel, vendt tilbage til den katolske Kirke, i hvilken de ere blevne optagne ved den høj­ærværdigste Biskop Mermillod.

Fredericia. Som bekjendt have Sct. Josephs Søstre­ne for et Par Aar siden ogsaa i denne By ind­rettet et eget lille Hospital, og ifølge Meddelelse derfra synes dette Foretagende at gjøre god Fremgang og vinde mere og mere Tilslutning, ligesom ogsaa Søstre­ne flittigt benyttes til Sygepleien i Hjemmene. I Aaret 1882 har der paa Sct. Josephs Hospitalet i Fredericia været indlagt ialt 23 Patienter, nemlig 7 Katholiker og 16 Protestanter. I Hjemmene have Søstre­ne plejet ialt 19 Syge, deraf 12 Katholiker og 7 Protestanter. Af disse 32 Syge ere 8 døde, 2 paa Hospitalet og 6 i Hjemmene. I Betragtning af de kostbare og saa prak­­tisk som muligt indrettede Hospitaler, der nu findes næsten i alle større Byer her i Landet, maa denne Stati­stik fra det lille Sct. Josephs-Hospital med sine faa Midler, sikkert bidrage til de barmhjertige Sætres største Roes. Maatte Velsignelsen fraoven ogsaa ledsage dem i dette Aar, og styrke dem i deres opoffrende Kjærlig­hed til den syge Næste! Løn­nen vil ikke udeblive, thi: „Salige ere de Barmhjertige; thi dem skal vederfares Barmhjertighed“

Bognyt.

Det tyske Folks Historie siden Middelalderens Slutning af Joh. Janssen. — En Anmeldelse af Alex. Baumgartner, kan faaes hos d'Hr. Geistlige i Kjøbenhavn og Aarhus for 40 Ø.

Enhver, som ønsker at vinde en rigtig Anskuelse om Reformationen, dens Væsen, dens Ophavsmænd, dens Udbredelse, dens Frugter, dens Stilling til den katholske Kirke, dens Læresystem og de vigtigste og mest fremragende Reformatorers Fremgangsmaade, vil ikke fortryde at have kjøbt dette lille Skrivt, der vil vække deres Opmærksomhed for Janssens almindeligt anerkjendte og for vor Tid betydningsfulde Værk, som uden al Partiskhed og Fordom undersøger og drøfter den hidindtil gængse Historieskrivning, og fremstiller Begivenhederne ene og alene efter Kilderne og meest efter Luthers og de øvrige Reformatorers egne Skrifter.

Kirkelig Kalender.

Søndagen d. 18. Februar. 2den Fastesøndag. 10. M. Agnes, Jomfru og Martyr. — 20. Ti. Andreas Corsini, Bekj. — 21. O. Romualdus, Bekjender og Ordensstifter. — 22. To. Petri Bispestol i Antiochien. — 23. F. Ihukommelse af Herrens hellige Ligklæde. — 24. L. Matthias, Apostel.
Søndagen d. 25. Februar. 3de Fastesøndag.

Ansgariusforeningen

Fra Hr. J Lund, New York, Sixth Street 204, har Foreningen den 8de ds. modtaget 5 Dollars, = 18 Kr. 50 Øre, for Kirketidender og Bøger.

Bestyrelsen.

Vincentiusforeningen

afholder Søndagen den 18de ds. sit første Generalmøde for iaar, hvortil ogsaa Conferentsen fra Frederiksberg samt Æresmedlemmer her ved indbydes.

Mariaforeningen

afholder sit vanlige Møde Søndagen d. 25. ds.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Enogtredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn

---

Nr. 8. Søndagen den 25. Februar. 1883.

Indhold: Kortfattet Veiledning til at betragte Christi Lidelse og Død. Gjenoptagelse af Missionsværket i Japan. Kirkelig Efterretning: Kjøbenhavn:

Kortfattet Veiledning til at betragte Christi Lidelse og Død af Niels Stensen.

Niels Stensen eller *Steno*, Søn af protestantiske Forældre, født i Kjøbenhavn A. 1638, død i Schwerin A. 1686 som katholsk Biskop og apostolisk Vicar for Nordtydskland og det skandinaviske Norden, var en ligesaa from Asket som fortjent og berømt Videnskabsmand.

Blandt hans talrige gudelige Skrifter er en paa Fransk skreven „Veiledning til at betragte Christi Lidelse og Død“. Originalen, skreven med hans egen Haand, samt en Copi fra A. 1759, der bevares i Schwerin, blev godhedsfuldt overladt os til Afbenyttelse. Vi meddele her en Oversættelse af dette opbyggelige Skrivtstykke, og dette desto hellere, da det ikke endnu er blevet offentliggjort. Det er ganske vist kun saare kort, men ogsaa

saare praktisk; og man faaer det Indtryk deraf, at Forfatteren kun raadede Andre det, som han selv samvittighedsfuldt øvede hver Aften og hver Morgen. Vi have altsaa her Kilden til alle de Dyder, der allerede af hans Samtidige bleve beundrede, og lode hans protestantiske Biograph, *Wichfeld*, skrive, at „en renere Sjæl ikke vandrede paa Jorden; Kjærlighed til Gud og Næsten var i al hans Færd hans ledende Stjerne.“

Copisten tilføier sin Afskrift den Bemærkning, at „en adelig Frøken ved det schwerinske Hof efter eget Ønske fik denne „Veiledning“ af Biskop Stensen, en Mand af hellig Livsvandel og stor Selvfornegtelse, og at han (Copisten) saa fik Originalen af selve denne gudfrygtige Person.“

Blandt de forskjellige Maader at betragte vor Herres Jesu Christi Lidelse paa, er følgende særdeles virksom til, at vi kjende os selv og opdrage os til Selvovervindelse, især naar Nogen udholdende Dag for Dag fatter bestemte Forsætter for at udføre dem i Løbet af Dagen. og om Aftenen kræver sig selv til Regnskab for, hvorledes man har holdt dem, — uden at skaane sig selv, naar man finder at have feilet.

Om Aftenen nemlig, efter at have endt sine vanlige Andagtsøvelser og ransaget sig angaaende alle Timer og Gjerninger fra aarle til silde, vælger man det Afsnit af Lidelseshistorien, som man den næstfølgende Morgen vil betragte: man forestiller sig Herren i hans menneskelige Skikkelse, samt alle de Personer og Handlinger, der høre til vedkommende Afsnit; saa betragter man følgende 4 Dyder: Herrens *Lydlighed* mod hans himmelske Fader, — hans *Ydmyghed*, der gjorde, at han betragtede sig som fremdragen af Intet og betyngtet med Menneskeslægtens Synder, hans *Taalmodighed* — med hvilken han bar Pinsler og Forhaanelser — og endelig hans *Kjærlighed* til sin himmelske Fader og til os.

Derpaa foresætter man sig at tænke paa de Tider, da man selv havde Smærter og Modgang at taale, og at

see til, om man ogsaa har øvet de samme Dyder eller er falden i de modsatte Feil. Og, finde vi os da skyldige, saa skulle vi angre at have været vort Forbillede ulige, ikke at have været lydige i Jesu Aand, ikke at have medvirket med Sacramenternes Naadegaver, at have forspildt dem og Leiligheden til at forøge vore Skatte i Himlen. Sluttelig skulle vi foresætte os, bedre at ville følge dette Exempel i Fremtiden og navnlig denne Dag.

Alt dette maa man korteligt gjennemgaae, forinden man gaaer tilsengs. Først man saa lægger sig til at sove, kalder man sig det atter i Erindring; og, hvis man om Natten vaagner, forestiller man sig samme Billede af Frelseren. Om Morgenen retter man sin Opmærksomhed paa det Samme igjen, uden at tilstede nogen anden Tanke Adgang, medens man staaer op, klæder sig paa, og saa knælende holder Betragtning ved at gjennemgaae de forskjellige Dyder, og det Stof, man Aftenen før har forberedt. Her er det godt, ofte at erindre sig, at den, hvis menneskelige Væsen vi betragte, er nærværende i os som Gud og lægger Mærke til, om vi føle Længsel efter at gjøre os ligedannede med ham. — at han tilbyder os sin guddommelige Hjælp og Bistand dertil, — at det er den Selvsamme, der opholder vort Liv, baade det naturlige og det overnaturlige, — og at vi Intet vilde være uden ham.

Har man helliget Betragtningen den fastsatte Tid, saa sætter man sig hen for at see, hvorledes man har forholdt sig, om man har angret sine tidligere Feil, hvilke Forsætter man har fattet for Fremtiden; doøsis Forsætter skriver man op. For en Begynder vilde det ogsaa være nyttigt, Aftenen iforveien at nedskrive, hvorfor og hvorledes man vil øve de forskjellige Dyder.

Paa denne Maade kan man eksempelvis betragte følgende:

1. Judas' Kys.
2. Frelseren tages tilfange.

3. Man giver Herren et Næveslag i Ansigtet i Forsamlingen hos Annas.

4. I Kaiphas' Præstegaard tillader Pøbelen sig alle tænkelige Forhaanelser imod ham.

5. Den første blandt Apostlene fornægter ham 3 Gange.

6. Efter at have bekjendt sig at være Guds Søn, bliver han spyttet i Ansigtet, kaldet en Gudsbespottet og dømt fra Livet.

7. Han bliver for Pilatus anklaget som en Forbryder, der forførte Folket, forbød at betale Kaiserens Skat, og gjorde sig selv til Konge.

8. Da han for Herodes Intet svarede paa Bagvadskelser og nyfigne Spørgsmaal, giver man ham et hvidt Klædebon paa, som om man ansaae ham for en Tosse og Nar.

Man kan hver Aften tage et af disse Betragtningpunkter, og i hvert enkelt betragte de ovenfor nævnte fire Dyder; og ifald man i en eneste Dyd finder Stof og aandelig Næring nok, kan man gemme de andre til den følgende Dag.

I Løbet af Dagen bør man oftere mindes Jesu Nærværelse ved en kort Skudbøn, tagen af Morgenbetragtningens Stof; f. Ex. „Du seer mig, min Jesus, Du, som ved Judas' Kys har øvet en saa fuldkommen Kjærlighed til din Fader og til os alle.“ Eller man kan ogsaa lægge sig paa Sinde, hvordan han under sin Lidelse bl. A. ogsaa tænkte paa denne Deel af vort Liv og den Naade, han ved sin Lidelse vilde erhverve os for den nærværende Dag.

Gjenoptagelse af Missionsværket i Japan.

Da den japanesiske Regering ved Handelstractaten i 1859 tilsikrede alle fremmede Colonister fuldstændig fri Religionsøvelse, og aabnede de tre Havnestæder *Jokohama*,

Nagasaki og *Hakodadi* for den franske Handel, blev det endelig ogsaa de katholske Missionærer muligt paany at opholde sig i Japan.

Den høiærværdige Herr *Girard*, som just ved denne Tid var bleven udnævnt til apostolisk Provicar for Japan, gjorde derfor strax Anstalt til at benytte denne gunstige Vending af Omstændighederne. Medens Herr *Mermet* bosatte sig i *Hakodadi*, ledsagede Hr. *Girard* selv den franske Generalconsul, Hr. *Duchêne de Bellecourt*, til Hovedstaden *Jeddo*, hvor han blev forestillet for Øvrighederne som Tolk og katholsk Præst. Som saadan levede han skifteviis i *Jeddo* og *Jokohama*; Hr. *Mounikou* derimod havde sit stadige Ophold i den sidste Stad. Her byggedes ogsaa det første katholske Gudshuus. Dettets høitidelige Indvielse fandt Sted den 12te Januar 1861. Skjøndt Capellet ene var bestemt for Europæere, tiltrak det dog mange Hedninger. Fra alle Sider, ikke blot fra *Jokohama* og *Jeddo*, men ogsaa fra langt videre bortliggende Provindser kom de masseviis for at betragte den smukke lille Kirke med dens herlige Billedværker, og man hørte ofte det Ønske, at Regeringen snart maatte tillade Japaneserne at bekjende sig til den christelige Religion. Men desværre saaes i *Jeddo* og dens Omegn endnu stedse de Steensøiler, hvorpaa Forfølgelsesedicterne vare opslaaede. Et Kors var tegnet paa dem, og derunder stod Forbudet mod at vise dette Tegu nogen- somhelst Ære under Trudsel af Dødsstraf. Ved de fremmede Præsters Nærværelse syntes de japanesiske Øvrigheders Angst for Christendommen endog at forøges. Jo mere man attraaede Europæernes materielle Culturgoder, desto bestemtere troede man at maatte afværge Christendommens Indflydelse. Derfor havde man det strengeste Tilsyn med alle Missionærernes Skridt, og lod en ny Forordning udgaae, hvorved det forbødes alle Japanesere at besøge Capellet.

I *Nagasaki* havde de Herrer *Furet* og *Petitjean* bosat

sig. Snart fandtes den her indrettede Bedesal for snever, og man begyndte i 1863 at bygge en Kirke. Den japanesiske Regering var snild nok til, med en vis Liberalitet mod Europæerne at skjule de barbariske Bestemmelser, ved hvilke den afskrækkede sine egne Under-saatter fra at antage Christendommen. Derfor skjænkede den Grunden til den nye Kirke; denne ligger paa en Høi ligeoverfor det Bjerg, paa hvilket saa mange hellige Blodvidner i de sidste Aar af det 16de og de første af det 17de Aarhundrede havde hengivet deres Liv for Troen. Den 19de Februar 1865 blev dette Gudshuus høitideligt indviet til Ære for de 25 japanesiske Martyrer, hvis Navne Pius IX. den 8de Juni 1862 havde indført i Helgenfortegnelsen. Ved Aabningshøitideligheden kom Deputationer fra alle europæiske Skibe, som laae for Anker paa Nagasakis Rhed. Kirken har en Klokke og et smukt Glasmaleri, der forestiller den Korsfæstede samt den h. Jomfru og den h. Magdalena.

Den over 2 Aarhundreder afbrudte Missionsvirksomhed var saaledes paany optaget, idet 5 Præster af Congregationen for de udenlandske Missioner i Paris havde bosat sig i Hakodadi, Jokohama og Nagasaki. Eu rig Høst syntes at vente paa dem, da Folket var gunstigt stemt for Christendommen. Blot en eneste Hindring stod i Veien — det var *Statsloven*, der med tilsyneladende Liberalitet tilstod *Europæerne* fuldstændig Religionsfrihed, medens den under Dødsstraf forbød Landets Børn at bekynde sig til den christelige Religion.

Kirkelig Efterretning.

Kjøbenhavn. Ifølge den katholske Kalender var det i Tirsdags, den 20de Febr., 5 Aar siden, at vor h. Fader, Leo XIII., blev valgt til Pave af de i Vatican-

paladset forsamlede Cardinaler. Om faa Dage, den 2den Marts, feirer Hans Hellighed sin 73aarige Fødselsdag og Dagen derefter den aarlige Mindedag for sin Krones i 1878. Vi behøve sikkert ikke at opfordre Danmarks Katholiker til paa disse Dage at forene deres Bønner med hele Kirkens Bøn for vor fælleds Fader. Hans Fødselsdag falder iaar netop paa den første Fredag i Maaneden, og der vil saaledes være rig Leilighed til at anbefale ham og alle Kirkens Anliggender til Jesu guddommelige Hjerte.

— 18. Februar. Idag holdt Elisabethforeningen et overordentligt Møde for at foretage Valg af en ny Bestyrerinde. Formanden henviste de talrige Forsamlede til den Kjendsgjerning, at den fratraadte Bestyrerinde havde udført sit Hverv med uførtøden Nidkjerhed og Freidighed i samfulde ti Aar uden at dette Arbeide kan siges at have voldt hende nogensomhelst Skade hverken paa Sjæl eller Legeme, og at denne Erfaring formentlig burde fjerne al den Frygt og Ængstlighed, som synes at have betaget de i forrige Møde udsatte Damer; den burde snarere opmuntre til, med Redebonhed at følge det smukke og indflydelsesrige Kald, hvortil de Vælgendes Tillid maatte indbyde, og hvorved Vedkommende kunde komme til at yde en virksom Understøttelse for en god Opdragelses store og hellige Sag; thi at komme til Hjælp, hvor den hjemlige Opdragelse enten aldeles svigter eller er mangelfuld, det er netop Elisabethforeningens nærmeste Øiemed. Den derpaa stedfundne Afstemning forenede samtlige Stemmer, paa een nær, paa Frøken Caroline Capozzi, som saaledes var retmæssig valgt; og da den Valgte, som var fraværende, senere har erklæret sig villig til at modtage Valget, er hun fra nu af Foreningens Bestyrerinde. Ved at bringe dette til almindelig Kundskab, bede vi tillige alle Foreningens Velgjørere om at ville især tilvende den forestaaende Paaske-Bazar deres venlige Opmærksomhed, hvortil selv de ubetydeligste Bidrag modtages med Taknemlighed af Bestyrelsens Medlemmer, nemlig: Frøken Car. Capozzi, Fredericiagade 8, 3. Sal, Fru M. Larsen, Vingaardsstræde 10, Stuen, og Fru Fronier, lille Strandstræde 20, 4. Sal.

Paa Dagens Valgmøde fremlagdes en summarisk Oversigt over Foreningens materielle Status i Aaret 1882, hvoraf vi her fremhæve Følgende:

Indtægt:

Contant Beholdning fra f. A.....	Kr.	42. 85.
Medlems-Contingenter.....	-	349. 50.
En unævnt Velgjørerindes Bidrag og andre Extragaver.....	-	147. 75.
Mariaforeningens Tilskud.....	-	15. 23.
Paaske-Bazarens Udsalg.....	Kr.	523. 52.
— — Tombola.....	-	76. 00.
		<hr/>
		599. 52.
Sparekasse-Renter.....	-	46. 57.
		<hr/>
	Summa:	Kr. 1201. 42.

Udgift:

Til 3 af Foreningens forældrelose Lærlinge	Kr.	234. 99.
- 3 — forældrelose Pigebørn	-	431. 60.
- Stipendium for hellige Messer.....	-	3. 00.
		<hr/>
	Summa:	Kr. 669. 5.
	Overskud:	- 531. 83.
		<hr/>
	Balance:	Kr. 1201. 42.

Med Aarets Overskud er Foreningens Conto i Sparekassen, som ved Aarets Begyndelse beløb sig til Kr. 909. 85., bleven forhøiet til en Sum af Kr. 1426. 47, medens Kassen udviste en contant Beholdning af Kr. 15. 21.

Foreningens saakaldte „Fond“ eier desuden en Kapital af Kr. 262. 63, som henstaaer i Sparekassen.

Kirkelig Kalender.

Søndagen d. 25. Februar. 3die Fastesøndag. — 20. M. Blasius, Biskop Martyr. — 27. Th. Petrus Damiani, Bekjender og Kirkelærer. — 28. O. Martina, Jomfru og Martyr inde. — 1. Marts To. Johannes Britto, Martyr. — 2. F. Ihukommelse af Herrens fem Vunder. Kl. 8¹/₄ Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerter; Kl. 7¹/₂ Aften Broderskabsandagt med Prædiken. — 3. L. Margareta af Cortona.

Søndagen d. 4. Marts. 4de Fastesøndag.

Mariaforeningen

afholder sit vanlige Møde Søndagen d 25. ds.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Enogtredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn

---

Nr. 9. Søndagen den 4. Marts. 1883.

Indhold: Leo XIII.'s femte Regeringsaar. Midfaste-Søndagen. Kirkelige Efterretninger: Rom, Halle. Petersborg. Strassborg.

Leo XIII.'s femte Regeringsaar.

Vor h. Fader har nu afsluttet sit *5te Regeringsaar*. Igaar, den 3. Marts, var det Mindedagen for hans Krong, og den 20. Febr. var det fem Aar siden, at Cardinal-Collegiet udvalgte ham til Apostelfyrstens Efterfølger. Ethvert af disse fem Regeringsaar have hver for sig ligesom været een bestemt Opgave helliget. Overfor de truende Farer see vi *Leo XIII.* i hans Pontificats *første* Aar særlig som det borgerlige Samfunds Forsvarer; i det *andet* som den christelige Videnskabs Gjenopretter; i det *tredie* som Troens Udbreder; i det *fjerde* som den kirkelige Friheds Forsvarer, og i det nu henrundne *femte*, som Gjenopretteren af det *sande christelige Liv*. De store apostoliske Skrivelser, som han rettede til Verden, paa trykte hvert Regeringsaar dets eiendommelige Kjendemerke.

Førrige Aar optraadte *Leo* som Gjenopretteren af

det christelige Liv, idet han udsendte den store *Encyclica* om den h. *Frants af Asissi*, hvori han indtrængende lægger den katholske Verden denne h. Patriarks tredie Orden paa Hjerte, som en Regel for og et Middel til at føre et i Sandhed fromt Liv midt i denne vor Tidsalder, som kun higer efter jordisk Vinding. *Socialismen* med dens Had imod Gud og dens „Begjærlighed efter jordiske Goder og sandselige Nydelser“ er vor Tids Hovedfjende. Leo XIII. fremstiller nu for Verden den h. Ordensstifter som et Mønster og ophøiet Forbillede paa Kjærlighed til Gud og Næsten. Den Fattige tilraaber han: „Taalmodighed!“ den Rige: „virksom Kjærlighed til den fattige Næste!“ Blev disse Formaninger blot alsidigt efterfulgte, da vilde det menneskelige Samfund i Sandhed blive fornyet i Christendommens Aand, og dets Arvefjende overvunden.

Den første Betingelse for hele Kirkens Virksomhed er dens *Overhoveds Frihed*. Leo XIII., som, udplyndret af Revolutionen, maa leve som Fange i Vaticanet, bøier sig ydmyg overfor denne Prøvelse; men ogsaa i det forløbne Aar er han gjentagne Gange og energisk traadt i Skranken for den h. Stols Frihed, og har stedse tilbagevist enhver omhelst Forsoning med Revolutionen. I en Skrivelse til *Siciliens Biskopper* af 22. April fremhævede han Pavernes store Fortjenester særlig af Italien, og brændmærkede efter Fortjeneste de italienske *Frimureres* sorte Gjerninger, som under *Garibaldi's* Ledelse søgte at ophidse Folket imod Paven. Da Revolutionen endelig endog søgte at strække Haanden ind i selve Pavens Bolig, tilbageviste Leo XIII. de kongelige *Domstoles Indtrængen i Vaticanet*, ved der at indsætte en særegen pavelig Domstol, og hans Statssecretair protesterede i to diplomatiske Noter til Magterne med Held derimod. Den h. Stol har endnu ikke gjenvundet Friheden, men der viser sig stedse flere og flere Tegn paa, at Revolutionen gaaer sin Ende imøde. De Troendes Bøn og Understøttelse vil fremskynde dette Øieblik.

Fremdeles var Leo XIII.'s Virksomhed i det forløbne Aar særlig rettet paa *de Lande*, hvor Kirken var hjem-søgt af *svære Prøvelser*. Faderhjertet er jo særligt bekymret for det lidende Barn. *Irlands* Kirke sukkede dybt under Trykket af hundredaarige Uretfærdigheder og under Følgerue af de *hemmelige Selskaber*, hvilke Fortvivlelsen havde dannet, og som ved Forbrydelser søgte at fremtvinge bedre Tider. Tre Gange tog Leo XIII. Ordet i det irske Spørgsmaal: den 8. Mai til de *irske P. Igrimme*, den 1. August i en Skrivelse til *Irlands Biskopper*, og den 1. Januar 1883 i et Brev til Cardinal-Ærkebiskop *Mac Cabe* af Dublin. Leo XIII.'s, snart dømmende, snart advarende og til Taalmodighed opfordrende Stemme forhindrede det Værste, og hans vise Raad fandt ogsaa villigt Øre hos den *engelske Regering*, som snart vil sende en Gesandt til Rom og modtage en Nuntius i London.

Et andet Land, hvor Kirken lider, er det *katholske Polen*. Hele Aaret igjennem har Leo XIII. ført lange Forhandlinger med *Czarens* Afsendinge, hvilke kort før Juul have ført til en *foreløbig Overeenskomst*, der bevirker Bispedømmernes og Seminariernes Gjenoprettelse, medens der endnu forhandles videre om andre Spørgsmaal.

Det er desværre ikke lykkedes den h. Fader at op-hæve *Kulturkampen i Tyskland*. Man opnaaede kun Gjenoprettelsen af det preussiske Gesandtskab ved Vaticanet og Indsættelsen af flere Biskopper. Imidlertid har Leo XIII. ikke tabt Modet; han har i en Skrivelse af 3. December til *Kaiseren* paany omtalt den kirkelige Freds Gjenoprettelse; denne Skrivelse er bleven besvaret den 22. December fra Berlin, og Paven har nu fra sin Side gjort Forslag, hvis Virkninger man afventer.

Ogsaa i *Frankrig* søgte fanatiske Atheister at op-flamme Kampen imod Kirken, idet de særlig stræbte at ødelægge Ungdommen i ugudelige Skoler, at forhindre Ordenssamfundene i deres Virksomhed for Næstens Vel, og at lænkebinde Biskopperne og Geistligheden. Leo XIII. kom de franske Biskopper til Hjælp i en *Skrivelse* af

24. August til *Ærkebiskoppen af Paris*, og bidrog saaledes ikke lidt til det katholske Frankrigs energiske Modstand imod Folkefordærvernes Planer.

Ogsaa det fjerne *Østen* blev ikke glemt af den h. Faders Hjerte, der omfatter hele Verden, i hans Egenkab af Apostlen Petri Efterfølger. I *Ægypten* og *Syrien* grundede han flere Seminarier til den *koptiske* og *chaldaiske* Geistligheds Uddannelse, ordnede de kirkelige Forhold iblandt *Ruthenerne* og banede den 12. Mai Veien for en grundig Reform af *Basilianerordenen*.

Saaledes kan Leo XIII., hvis meest fremragende Gjerninger vi i denne Skitse have fremhævet, see tilbage paa de forløbne fem Regeringsaar med Bevidstheden om, at have forvaltet sit høie Embede samvittighedsfuldt og som en *trofast Guds Tjener*. *Frugten* af sine Arbeider kan han lægge i Hans Haand, hvis ydmyge Stedfortræder han er. Fra Millioner af Hjerter opstige *inderlige Bønner* til Gud om en lang Række af frugtbringende Regeringsaar for Leo XIII.

J.

Midfaste-Søndagen

er ligesom en grøn Oase i Fastetidens Sandørken. Hvor det kan skee, bliver Alteret prydet med de første Forårsblomster; Alterpræsten bærer en kostbarere Messehagel; Orgelet, som hidtil var taust, ledsager de liturgiske Sange med sine Glædestoner. Selve Dagens Navn antyder, at vi paa denne Dag tør og skulle hengive os til en hellig Glæde i sikkert Haab om, at Fuldbyrdselsen af vor Forløsning stunder til.

Dagen idag kaldes nemlig „*Lætare*“ d. e. „Fryd dig“, fordi Messen begynder med det Glædesraab: „Fryd dig, Jerusalem! og forsaml eder Alle, som elske det! Glæder eder med Jubel, I som have hensiddet i Sørghed, for at I maa lovsynge og mættes af Trøstens Fylde!“

Men i Særdeleshed er det Evangeliet, der kan vække

Glædesfølelser i os; thi det er et saare lyst Billede, som deri oprulles for os: Frelseren sidder oppe paa et Bjerg i Ørkenen; flere tusinde Mennesker have samlet sig omkring ham og suge Livets Ord af Mesterens guddommelige Læber. Men see! Undergjøreren bespiser ei blot Sjælene; ved et himmelsk Vidunder afhjælper han ogsaa deres legemlige Trang: han velsigner fem smaa Bygbrød og to smaae Fisk og lader uddele dem til dem alle; og Alle spise deraf saameget som de lyste; ja, da Apostlene tilsidst sanke Levningerne af dette underfulde Maaltid, fyldes der ikke færre end tolv Kurve.

Hvad mon kan have foranlediget Kirken til just at vælge dette Afsnit af Evangeliet til Søndagslæsning midt i Sørgetiden? Man kan uden Vanskelighed eller Tvang paapege fire Punkter, hvori denne Fortælling og den indeværende Tid berøre hinanden.

For det Første begynder Evangeliet med, at „Jødernes Paaskefest var nær“. Det skal minde os om, at *Paasken* nu ogsaa nærmer sig for os Christne; vi skulle paaskynde vor Forberedelse til denne største af alle Høitidsdage, hvilke Kirkeaarets Kredsløb bringer os.

For det Andet viste Jesus ved hin underfulde Bispisning paany, at han er den almægtige Gud. De Mennesker, som havde været Vidne til Jertegnet, kunde ikke tilbageholde det Udraab: „Han er i Sandhed den Prophet, som skal komme til Verden.“ Ogsaa vi istemme idag dette Raab og gjentage det, naar vi snart skulle see ham lide og døe. Da skal det være dybt indprentet i vore Hjerter, at det er Guds Søn, den forjættede Frelser, som lider og dør; at han ikke dør af Tvang, men frivilligt, af Kjærlighed baade til sin Fader og til os; a hans Død er en *Offerdød*, som giver os Sjælens tabte Liv tilbage.

For det Tredie: Jødernes Begeistring er saa stor, at de ville tage ham med Magt og gjøre ham til deres *Konge*; men han, som vidste det forud, unddrager sig denne Hylding og trækker sig tilbage til Bjergtoppen.

hvorfra han er stegen ned til Folkemængden. De tilbyde ham kongelig Magt, men han forsmæder og flyr den. Dette skulle vi huske; thi paa Langfredag komme vi til at høre det Klagemaal imod ham: Han gjør sig selv til Konge; derfor er han skyldig til Døden. Paa *Langfredag* vil man gjøre ham til en Spotkonge, flette en Krone af Torne og sætte den paa hans Hoved; da vil han ikke vægre sig ved at bære denne forsmædelige og grusomme Spotkrone. Begge disse Dele ere værd at mindes: Menneskenes Vægelsind og Løgnagtighed — og den himmelske Konges bundløse Ydmyghed og Selvfornedrelse.

For det Fjerde er Bespiisningen af de 5000 Mænd et Forbillede paa det *vidunderlige Maaltid*, som Herren har beredt os og indbyder os til i de nærmeste Uger at deeltage i. Om fjorten Dage begynder Paasketiden. Da høre vi alle den Indbydelse: Kommer, spiser og smager, hvor sød og liflig Herren er. Og det turde vel sagtens være Hovedgrunden, hvorfor Kirken just forelæser os dette Evangelium idag. Midfaste-Søndag. Den peger derved hen paa Alteret og Communionbænken; den ligesom siger: „Kunde Du ikke ønske at have været blandt de 5000 Lykkelige, der fik hint vidunderlige Brød at spise? Dette kunde være et forklarligt, fromt og helligt Ønske. Men trøst Dig; at misunde dem deres Lykke har Du næppe Grund til: et endnu mere vidunderligt Brød er Dig beredt; Du skal om faa Dage knæle ved Alterets Fod og blive bispist med din Herres og Frelseres høihellige Kjød og Blod under Brødets og Vinens Skikkelser.“

Fastetiden skal være en Forberedelsestid til en ret værdig og velsignelsesrig Paaskecommunion. Har Læseren betragtet og benyttet den som saadan?

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Fornylig var der i Raphaels berømte Loggier i Vaticanet forsamlet over halvandet Tusinde Børn af den romerske Almue, som paa Leo XIII.'s Bekostning blive underviste i de derværende Klosterskoler. Paven havde tilsagt hele Børneskaren tilligemed dens Lærere og Lærerinder Audients. Efter en kort Tiltale og Afsyngelsen af en Sang, som et Børnechor istemte, gjennevandre den h. Fader de lauge Rækker, idet han rettede forskjællige Spørgsmaal til de Enkelte og opmuntrede Børnene med faderlige Ord. I Loggiaens nederste Gang vare Asylbørnene forsamlede, som ligeledes hilste den h. Fader med en Sang, hvorpaa en 5aarig Dreng fremsagde et Digt. Til Slutning meddelte den h. Fader hele Børneflokken med deres Opdragere den pavelige Velsignelse.

Halle. Forening for Reformationshistorie imod Janssen. En „Kreds af evangeliske Mænd“ ere fornylig komne sammen i Halle, for at stifte en „Forening for Reformationshistorie,“ som skal „bidrage til at styrke den evangeliske Bevidsthed og værgе Protestantismen mod de ultramontane Historieskriveres Angreb.“ Med Glæde maa man sikkerlig hilse den Kjendsgjerning, at man nu lidt efter lidt ogsaa i protestantiske Kredse begynder at indsee, at de paa Reformationshistoriens Omraade endnu have saare meget at gjøre! Vi maae kun haabe, at ovennævnte Forenings Publicationer ville holde sig paa stræng historisk Grund, og ikke blot indskrænke sig til nogle almindelige Tractater, hvoraf der sandelig er nok iforveien, og som intet bevise. Iøvrigt tager det sig ret komisk ud, at en heel Bataillon protestantiske Kritikere slutte sig sammen, for at drage til Felts imod den ene Janssen. Beseire ham ville de aldrig!

Petersborg, 11. Februar. Reichszeitung beretter følgende under 13. Februar: „I Henseende til den i Bladene meget omtalte Circusbrand meddeles endvidere: den 30. December havde man ved Plakater bekjendtgjort, at d. 1. Januar 1883 skulde i Circus for første Gang opføres „den „aldrig før sete“ Fremstilling af den yderste Dom nøie efter den h. Skrivt.“ Det meget lovende Program lokkede da et saa talrigt Publicum (især af Jøder) til Circus, at man sluttelig, da Huset var

udsolgt, ogsaa lod Folk gaae ind uden Billet. Forestillingen forløb iøvrigt saaledes, at Publicum ikke ganske tilfredsstilledes. Solen og andre Himmeligemer vare allerede fremstillede; nu skulde Solen formørkes, og derpaa den sidste Dommens Dag frembryde. Men forinden udbrød Ilden og fortærede en stor Deel af Tilskuerne.“

St. assborg. Fra Elsass meddeles der, at den høiærværdigste Biskop Räss har nedlagt sit Embede som Strassburgs Biskop, og i hans Sted har hans hidtidige Coadjutor, Stumpf, overtaget Bispedømmets Forvaltning. Den høitærede og almindelig elskede Overhyrde har nu næsten i 43 Aar styret dette Bispedømme. Han er født den 17. April 1794 og fylder saaledes om kort Tid sit 89 Aar. Med Glæde kan Biskoppen see tilbage paa et Liv fuldt af Arbeide i Herrens Tjeneste, men ogsaa fuldt af Velsignelse fraoven, og med Tillid nedlægger han nu med den h. Stols Samtykke, det store Bispedømmes besværlige Forvaltning i yngre Hænder.

Rettelser: Nr. 8, Side 59, L. 5 f. n., læs: og disses. Side 64, L. 16 f. o., læs: Summa Kr. 669. 59.

Kirkelig Kalender.

Søndagen d. 4. Marts 4de Fastesøndag. 5. M. Kasimir, Bekjender. — 6. Ti Ferialdag. — 7. O. Thomas af Aquin, Kirkelærer og alle katholske Skolers Skytshelgen. Kl. 8¼ Messe for Ansgariusforeningen. — 8. Tø. Johannes af Gud, Bekjender. 9. F. Ihukommelse af vor Herres Jesu Christi kostbare Blod. — 10 L. De 40 Martyrer (saak. „Riddere“) af Sebaste.

Søndagen d. 11. Marts. Passions søndag.

Mødreforeningen.

Tirsdagen d. 6. Marts holdes i Sct. Ansgarø Kirke Kl. 8¼ den h. Messe for Mødreforeningen.

Dødsfald.

Enken Marie Rosine Dorothea Bloch (14. Januar). St. Josepha-Søster Caroline Antoinette (14. Februar).

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Enogtredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

Nr. 10. Søndagen den 11. Marts. 1883.

Indhold: Passionssøndagen. Kan Spanien protestantiseres? Kirkelige Efterretninger: Kjøbenhavn, Siena.

Passionssøndagen,

fjorten Dage før Paaske, er Begyndelsen til den s. k. Passionstid, som endnu mere end Fastetidens første Uger skal være helliget Mindet om Herrens bitre Lidelse og Død.

Vi see idag alle Alterbillederne og Korsene i vore Gudshuse tilslørede. Hvad betyder det? — Det er et Udtryk for Kirkens dybe Sorg. Alle andre Prydelser i vore Kirker og Capeller, der til andre Tider opløfte vore Hjerter og opfyldte dem med aandelig Glæde, bleve allerede før Askeonsdag fjernede. Den Korsfæstedes Billede og de Malerier, der prydede Altrene og Væggene, vare ene tilbage; men de ere nu ogsaa forsvundne. Kirken, Frelserens Brud, har ligesom aflagt sit sidste Smykke; den Dag er jo nærforestaaende, da hendes Brudgom skal tages fra hende.

At *Korset* bliver tilsløret, har tillige en *historisk Be-*

tydning; det er en synlig Fremstilling af, hvad Slutningsordene i denne Dags Evangelium berette os: „Da toge Jøderne Stene op for at kaste paa ham; men Jesus skjulte sig og gik ud af Templet.“ Han holder sig i nogen Tid skjult uden at tilstaae sine Fjender Magt over sig. Men tilsidst ville vi see ham fremtræde af sit Skjul, for som en vældig Kæmpe at gjennemløbe sin tornefulde, blodige Lidelsesbane. Og da — paa *Langfredag*, vil hans Billede igjen høitideligt blive afsløret under Afsyngelsen af den gribende Psalme *Ecce lignum crucis*: „See Korstræet, paa hvilket Verdens Frelse hængte! kommer, lader os tilbede!“ Da vil Synet af det gribe os desto dybere, fordi vi savnede det i disse Dage.

Forresten mener Kirken, uden Skade for sine Børn at kunne skjule Korsbilledet for deres legemlige Øine; den antager, at det i denne hellige Tid uafsladeligt svæver for vort indre Øie og er dybt indprentet i vore Tanker og Hjerter.

Vi gjøre *Korstegnet* daglig mangen Gang, for at bekjende vor Tro paa, at den Korsfæstede er den sande og levende Guds Søn, og vi ville aldrig af feig Menneskefrygt eller taabelig Undseelse undlade at gjøre det.

Vi troe, at den Korsfæstede daglig fornyer sin Selvpoffrelse paa vore Altere i den h. Messe. Ivrig Christne. hvis Tro er levende, føle sig derfor tilskyndede til, om muligt, daglig at høre Messe. Fromme Læser, hører Du til disse Ivrigte? Er det saa, ja da tager Du Herrens Velsignelse vistnok med Dig fra Gudshuset til Dagens Gjerning. Men bivaaner Du Messen kun paa Søn- og Helligdage, saa spørg Dig selv engang: Kunde jeg ikke uden altfor meget Besvær gjøre det tiere, ja daglig, idetmindste nu i disse hellige Dage? og vilde Herrens Velsignelse da ikke rigeligt erstatte mig det Offer af Tid eller Nattero, jeg muligen maatte bringe?

Kan Spanien protestantiseres?

Af en Artikel i Dagbladet (Nr. 38. 14. Febr.) med Overskrift: „Den evangeliske Bevægelse i Spanien“, erfarede vi nylig til vor store Forundring, at ivrige Befordrere af den protestantiske Mission gjøre sig Haab om, at det engang vil lykkes dem at „evangelisere“ *Spanien*, eller med andre Ord — at omvende det spanske Folk til *Protestantismen*. Forfatteren til denne lange Henvendelse til det danske Publicums Sympathi, er nemlig den ikke blot for Hedningemissionen, men ogsaa for den saakaldte *evangeliske Alliances* specielle Formaal*) nidkjært virkende Hr. Dr. th. *Kalkar*. Vi kunne ikke noksom beklage, at denne lærde, i alt Fald meget belæste Mand, baade i det Hele, og navnlig med Hensyn til det her omtalte Land, har kunnet hengive sig til den Illusion, at det Forehavende, at ødelægge *Christi Kirke* nogensinde skulde lykkes den omtalte Alliance mellem en Masse fra alle Verdens Hjørner sammenblæste Individuer — en Samling af Mennesker, af hvem man ikke fordrer anden Betingelse for Enighed, end fælleds *Fjendskab* mod den Kirke, som er det eneste af alle de Religionssamfund paa Jorden, der kalder sig Kirker, som har sin Stifters udtrykkelige Forjættelse om Uforgængelighed, og hans Løfte om at være med den til Dagenes Ende. At Hr. Doctoren og saa mange Andre, der kalde sig „evangeliske Christne“, saa ganske have kunnet glemme de hellige Skrivters klare Ord *herom*, at de kunne slutte Pagt med

*) Dette er en i en stor Deel af den protestantiske Verden — maaskee med Undtagelse af Tydskland, der for dette Formaal synes at have nok i sin Gustav-Adolfsforening — udbredt Forening af alle protestantiske „Denominationer“ (d. e. alle ellers indbyrdes uenige Religionspartier og Sectar), hvis Bestræbelser udelukkende ere rettede paa at modarbejde og lamme den katholske Kirkes Virksomhed baade her i Europa og i Hedningeverdenen.

alle den katholske Christendoms Fjender, med alle Vantroer og Fornægtere, som gaae under Navn af Protestanter, uden enten selv at bekymre sig synderligt om, hvad de troe, eller gjøre det muligt for Andre at have noget Begreb derom, — at de kunne gjøre fælleds Sag med alle „Denominationer“ af Secterere og Fanatikere *ene og udelukkende paa Grundlag af fælleds Fjendskab mod Katholicismen* og Haab om Muligheden af dens Udryddelse — dette har vel længe forundret os; men der skeer jo Saa meget i Verden, som man fortrøster sig til, trygt at kunne overlade til det guddommelige Forsyns Viisdom at forstyrre *netop ved dem*, som ivrigt modarbeide dets Planer!

Saaledes gik det os ogsaa i det første Øieblik hermed. Vi læste dengang kun hist og her, hvad der mest faldt os i Øinene af denne Henvendelse til Publicum, og følte os i den nys omtalte Forvisning fuldkommen beroligede med Hensyn til disse Bestræbelsers Virkning, i det Hele og Store, og bemærkede først senere den Slutningspassus, der angiver Artiklens nærmeste og praktiske Øiemed. Dette sees nemlig at være Intet mindre, end en Opfordring til danske Missionsvenner om at understøtte en vis tysk Missionærs Bestræbelser for at udbrede den *lutherske Kirke* og Christendom i *Spanien*. Dette Foretagende er rigtignok af temmelig ny Datum, eftersom det først i Aaret 1870 er paabegyndt; men Hr. Dr. K. lover allerede store Virkninger deraf, idet han henviser til 21 evangeliske Medarbejdere, til Lærere og Lærerinder, Skoler, vundne Kirker (af hvilke eksempelvis dog kun nævnes een), til en protestantisk Boghandel der udbreder sine Skriver over hele Landet, til den nidkjære tyske Missionærs Reiser (han har „gjennemvandret Spanien fra Nord til Syd, fra Øst til Vest“), og endelig til hans livlige og interessante Skildringer af overstandne Færligheder og hans tillidsfulde Forventninger om „Guds Riges Fremgang“. Herpaa grunder Hr. Doctoren den omtalte Opfordring til danske *lutherske* Christne, hvilken han

mener at gjøre ret indtrængende ved at henvise til „mange Christne i den hele evangeliske Kirke: i Finland Norge, Sverig, Tydskland, Schweiz ligetil Vaisenhuusbørnene i Jerusalem“.) ... „*Danmark*, er det eneste Navn, som hidtil ikke hørte med i Rækken af Deeltagere, Maatte det i Fremtiden faae en Plads blandt den gode Sags Befordrere“!

Enhver kjender af Erfaring Virkningen af saadanne Talemaader. Hvem vil ikke være med, hvor det gjælder om at befordre en „god Sag“? Hvem vil staae som en Sinke, hvor alle Andre cre paafærde? En saa driftig og routineret Agent kjender sit Publicum i denne Henseende; og hvilken Vinding for „den gode Sag“, naar det kunde lykkes ved en saadan Henviisning til Andres gode Exempel at faae den store Mængde af lettroende og uerfarne Mennesker til at løbe med! Skulde danske Lutheranere ikke skamme sig ved at staae tilbage for Norske, Svenske, Finlændere etc., ved at være de Eneste i Verden, som Intet vilde gjøre for det, som Hr. Doctoren kalder „den gode Sag“? -- Hvor liden Virkning vi end mulig tør vente os af en alvorlig Advarsel mod at befatte sig med dette og lignende Svindlerier paa Missionens Enemærker, vilde det dog være os en Samvittighedssag ikke at have gjort Vort for at spare dem iblandt vore Landsmænd, som i denne Retning kunde være meest udsatte for at lade sig fange, den dobbelte Ærgrelse, baade at have spildt deres Penge paa et aldeles haabløst Foretagende, og be-

---

*) Protestantene, som allevegne søge Concurrence med de katolske Missioner, opnaede endelig i Aaret 1840 at faae en engelsk-preussisk Missionsstation etableret i Jerusalem. Den udretter naturligviis Intet, uden her — som overalt, hvor de ville rivalisere med tidligere katolske Missioner — at anrette Forvirring og Forargelse. At samle fattige „Vaisenhuusbørn“ er ikke vanskeligt, naar man blot ha. de udvortes Midler dertil; men, dette er kun et Tilbehør til en Mission, og ikke Alt!

fattet sig med en Demonstration, som i religiøs og sædelig Henseende maa betegnes som aldeles forkastelig.

(Sluttes.)

Kirkelige Efterretninger.

Kjøbenhavn. Sct. Josephshospital. Den ifjor fuldendte Udvidelse af Hospitalsbygningen har ogsaa strax haft en tilsvarende Udvidelse af Hospitalsgjerningen til Følge. Medens Hospitalet i Aaret 1881 kun havde haft 139 Patienter til Forpleining, har det i Aaret 1882 allerede modtaget 288. Blandt disse 288 Patienter vare 17 Katholiker og 271 Ikke-Katholiker; 15 Syge med 1556 Forpleiningsdage bleve forpleiede aldeles gratis, og andre 15 med 1287 Forpleiningsdage ydede kun en nedsat Betaling. — I den anden Halvdeel af Aaret 1882, da de nye Localiteter vare nogenlunde udstyrede, blev der næsten daglig udført en eller flere Operationer, og blandt dem flere større Øienoperationer. — Dødeligheden har i 1882 været overmaade ringe i Forhold til Aaret 1881; thi i A. 1881 døde 16 Patienter, og i Aaret 1882 med mere en det dobbelte Antal Patienter, døde kun 17 — en Kjendsgjerning, som vel ogsaa afgiver et talende Vidnesbyrd for den Omhu, Kjærlighed og Samvittighedsfuldhed, hvormed Sct. Josephssøstrene udføre deres besværlige Gjerning i de Lidendes Tjeneste. Hver Nat maa mindst tre, undertiden flere Søstre vaage hos de Syge.

I vor Tid, hvor man saa gjerne beregner Alt efter Værdien i klingende Mønt, kan det maaskee være gavnligt, til ovenstaaende Beretning at knytte en lille Beregning. Idet Sct. Josephshospitalet i Aaret 1882 har tilstaaet ovennævnte uformuende Syge 1556 gratis Forpleiningsdage og 1287 halvgratis Forpleiningsdage, har det ydet de Trængende — i det Offentliges Interesse — en aarlig Almisse til Værdi af mindst 2,200 Kroner. Ved at see fattige Ordenssøstre udøve en saa storartet Velgjørenhed mod deres fattige og lidende Medmennesker, bliver man uvilkaarlig mindet om Apostelens Ord: „Vi bevise os selv som fattige, der dog

gjøre Mange rige; som de, der have Intet og dog besidde Alt" (2. Kor. 6, 10) samt om det gamle Ordsprog: „Det er Velsignelsen, der mætter!“

Siena. Den berømte Døvtummelærer, den 82aarige Piaristpater Thomas Pendola, er død i Siena. I 60 Aar har han virket i de Døvtummes Tjeneste. Byen viste den velfortjente Ordensmand den Ære, at lade ham begrave paa offentlig Bekostning, og hele Communalbestyrelsen var tilstede ved Sjælemessen.

Bognyt.

I de sidste Dage fik vi tilsendt:
Den hellige Aloysius af Gonzaga eller en sex Søndages
Andagt til Ære for Ungdommens Patron og Forbillede. Aarhus. Bachhausen, 1882. SS. 96.

Udgiveren skriver: „Jeg troer, at Bogen vil være til megen Gavn for Ungdommen og for Forældre, hvem Børnenes Vel og Fremtid ligger paa Hjertet, og at den vil egne sig til Foræring paa Communionsdagen, eller naar Børnene udskrives fra Skolen.“ Vi tilføie, at vi ikke kjende nogen Bog, som bedre egner sig til et Communions- eller Confirmationsminde; nøiagtigt Gjennemsyn har overbevist os herom. Saa rigt og passende er dens Indhold: Om Synd og Hjertets Reenhed; Anbefaling af Selvovervindelse, Bøn, Andagt til Alterets Sacrament og Jomfru Maria; samt Ungdommens vigtigste Opgave: Valget af en Livstilling. Bogen er smukt udstyret og indbunden; et smukt Titelbillede fremstiller den h. Aloysius i dyb Andagt tilbedende den h. Hostie. Prisen er overordenlig lav: 50 Exempl. à 22 Øre, 25 Expl. à 25 Ø. pr. Stk. Bogen udkommer derfor just nu til rette Tid, da hvide Søndag og Confirmationsdagen er nærforestaaende.

Vi haabe, at ingen Børn mere stedes til Alters, ingen mere confirmeres, uden at Forældre eller Værger give dem i denne lille Aloysiusbog en ligesaa paalidelig Veiviser som kjærlig Fører gennem Livets truende Farer.

Kirkelig Kalender.

Søndagen d. 11. Marts. Passionssøndag. 12. M Gregor den Store, Pave og Kirkelærer. — 13. Tl. Francisca Romana, Enke. — 14 O. og 15. To. Ferialdage. — 16. F. Marias syv Smerters Fest. — 17. L. Patritius, Biskop, Irlands Apostel.

Søndagen d. 18. Marts. Palmesøndag. (Gudstjenesten i Sct Ansgar begynder Kl. 9¹/₂ med Palmevielsen og Procession.) Paasketidens Begyndelse.

Søn- og Føstdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 7 og 8¹/₂ stille Messe i Jesu Hjertes Capel.
Kronprindsessegade 42.
" 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet,
Griffenfeldtsgade 44.
" 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
" 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
" 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke :
Ordrup.
Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. An-
dreas Kirke i Ordrup.
" 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ans-
gars Kirke.

Nøgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 6¹/₂ stille Messe i Hospitalet.
" 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 7 og 7¹/₂ stille Messe i Jesu Hjertes Capel
Kronprindsessegade 42.
" 7³/₄ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 8¹/₄ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8¹/₂ stille Messe i Sct. Knuds Capel.

Elisabethforeningen.

Onsdag den 14. Marts Kl. 8¹/₄: h. Sjælemesse for afg. Frøken Geisler. — Søndag den 18. Marts — Palmesøndag — Kl. 11¹/₂: Ordentligt Møde. — Begge Paaskedagene: Foreningens Bazar.

Congregationen for Ynglinge.

Søndagen d. 11. Marts Kl. 8¹/₂ Fælledscommunion.

Congregationen for Mænd.

Søndagen den 18. Marts Kl. 8 Fælledscommunion i Sct. Ansgar.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Enogtredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

N°. II.   Søndagen den 18. Marts.   1883.

Indhold: Dimmelugen. Kan Spanien protestantiseres? Kirke-
lig Efterretning: Kjøbenhavn.

Dimmelugen,

hvad der rimeligvis betyder den „mørke“ Uge, kaldes ogsaa den „store, hellige eller stille“ Uge, fordi vi i den skulle feire vor Forløsnings store, hellige Hemmeligheder i Tilbagetrukkenhed fra Verdens Støi og Larm i stille Andagt.

Kirken sørger over og med sin guddommelige Meister; den feirer jo det aarlige Minde om hans bittre Lidelser og forsmædelige Korsdød. Den vilde gjerne vække den samme Alvorsstemning hos alle sine Børn; Dimmelugens særegne Cæremonier, der udmærke sig ved ærværdig Ælde, bære derfor Præg af mørk Alvor; den, som med aabent Øie og Øre og med modtageligt Sind følger dem, kan ikke Andet end vækkes til inderlig Medlidenhed med den lidende og døende Gudssøn, samt til Anger over sine egne Synder, der have gjort Christi Kors saa tungt og hans Kalk saa bitter. Men Cæremonierne ville gjøre desto dybere Indtryk paa os, jo bedre vi kjende til de-

res hemmelighedsfulde Betydning. Læseren finder nærmere Oplysning om dem samt om de Troessandheder, der ligge til Grund for dem, i den fortrinlige Bog „den katholske Kirkes Skjønhed af G. Rippel. Kbh. Høst.“ SS. 35 ff.

Med Dimmelugen begynder den Tid, som er berammet til Opfyldelsen af det femte Kirkebud. Enhver Katholik er under en svær Synd forpligtet til at gaae til Herrens Bord i denne Tid, som hertillands varer til Christi — Himmelfartsfest, henholdsviis til Pintse.

Det er Frelseren selv, der byder os under den evige Fordømmelses Straf, af og til at annamme den h. Communion; han truer jo med at udelukke fra Livet Enhver, som ikke æder Menneskets Søns Kjød og drikker hans Blod. Engang imellem at gaae til Herrens Bord, er altsaa en hellig Pligt. Men hvor ofte og til hvilken Tid skal denne Pligt opfyldes? Dette har Frelseren ikke selv nøie bestemt; det har han meget mere overladt sin Kirke nærmere at ordne alt efter Tidernes skiftende Krav. „I den første apostoliske Menighed nød man Nadveren daglig i Forbindelse med Kjærlighedsmaaltiderne“ (Agaperne.)* Da Iveren siden kølnedes, bleve de Troende anviste at gaae til Alters idetmindste paa de tre største Høitider, i Julen, Paasken og Pintsen. Tilsidst gav det femte Kirkemøde i Lateranet under den store Pave Innocens III. A. 1215 det Bud, at alle Troende af begge Kjøen idetringeste eengang om Aaret, i Paasketiden, skulde annamme Alterets Sacrament, og Den, som tilsidesætter dette Bud, baade i Livet forbydes Adgang til Guds Huus og efter Døden nægtes kirkelig Begravelse. *Kirken* byder dette i *Hans* Navn, som sagde til sine Apostle og deres Eftermænd: „Hvadsomhelst I binde paa Jorden, det skal være bundet i Himlen.“ Den drives dertil af Viisdom og Kjærlighed; thi den veed, hvor svage vi ere, og hvor høiligt vi trænge til den himmelske Sjæle-

---

*) Martensen, den christel. Ethik II. 239.

næring, til Vederkvægelse og Styrkelse paa Veien til Evigheden: den har et Moderhjerter for sine Børn: den gjør derfor Alt, hvad den kan, for at bringe dem alle, ogsaa de Efterladne og Lunkne, til at nyde den himmelske Spise, og bruger alle Midler, ei blot venlig Indbydelse og Formaning, men — efter den guddommelige Mesters og gode Hyrdes Exempel — ogsaa strengt Bud og haard Trudsel.

Den byder sine Børn to Ting 1) at gaae til Herrens Bord idetmindste eengang om Aaret, 2) og det just i Paasketiden. Skulde en Katholik finde disse Fordringer altfor strænge eller mindre passende, saa vilde han beskæmmes af Ikke-Katholiker. Den ovenanførte Forfatter skriver sammesteds: „Ingen Christen, der tragter efter at tilegne sig den hele Christendom, vil lade et Kirkeaar udrinde, uden i det at have efterkommet Herrens Kjærlighedsfordring, og at have søgt Samfundet med Herren og hans Menighed i hans Kjærlighedstestament. Kirkeaaaret, der er givet os som et Naadensaar i Verdensaaaret, tilraaber os fra først til sidst: Kom Jesus ihu! og bringer os Naadens Midler: Kommer, thi Alt er beredt! ikke for at disse Midler skulle forblive unyttede, men for at de skulle bruges. Da ethvert Afsnit af Kirkeaaaret har sin tilsvarende Stemning i det christelige Troeliv, er Paasketiden i Særdeleshed skikket for Nadveren, som den jo ogsaa blev indstiftet i Lidelsesugen, i den Nat, da vor Herre Jesus Christus blev forraadt.“

Kan Spanien protestantiseres?

(Sluttet.)

Vi paaskjønne imidlertid i høi Grad den Oprigtighed, hvormed den *evangeliske Alliances* ihærdige Advocat og alle ikke-katholske Missionsforetagenders Anbefaler og Befordrer i den lange historiske Skildring, hvormed han

indleder sin Opfordring til at fremme det omtalte Project, leverer de meest fyldestgørende Beviser for, at alle Anstrengelser for at realisere det, ville værc spildte.

Forfatteren begynder sin Fremstilling af det spanske Folks, efter hans Mening, religiøse Elendighed langt tilbage i Tiden, nemlig med Slutningen af det 15. Aarhundrede, og kalder det særligt en „sort Plet“ paa *Ferdinand den Katholskes og Isabellas Navne*, at „800,000 Jøder og over en Million Mohrer, fredelige, flittige, rige (!) Mennesker maatte forlade Landet, og at de skønneste Landstrækninger med deres bedste Mindesmærker faldt i Erobrernes og i Despoters Hænder.“*) Han glemmer naturligviis ikke „Inquisitionens gruelige og skumle Fængsler“, der dog ikke kunde forhindre „*Reformationens Lys*“ fra at trænge ind i Landet. „En Lysning i dette Mørke“, der i hele den lange Fortid har ruget over dette ulykkelige katholske Land, „et Glimt af det sande Evangelium“ skal først have viist sig „i vore Dage“, da Spanien er bleven besøgt af mange Fremmede, navnlig Englændere. I det Følgende skildres — i de alle Reformationens venner tilvante vandle pietistiske Talemaader — Guds naadige Varetægt over Evangeliets Fremgang, som i vore lykkelige Dage har fundet en hidtil ukjendt Støtte i de politiske Revolutioner, og man erfarer, hvorledes alleslags engelske Secterere og nogle faa apostaserede Spaniere have omtrent i et halvt Aarhundrede concurreret med hverandre om at byde Spanien den meest tiltalende Anretning af det saakaldte „rene Evangelium“ — „Guds Naade i Jesus Christus uforskyldt uden Gjeringer“ (!).

Man erfarer endvidere, at „Bibler og Tractater finde Vei til de meest afsides Steder, og at Spanien er omsnoet med et Net af Evangelister, der høre til *forskjæl-*

---

*) Hr. Dr. Kalkar synes altsaa at mene, at det havde været bedre, om Spanien havde været befolket af Jøder og Muhamedanere end af Katholiker!

lige Afdelinger af den protestantiske Kirke“. Forf. nævner med Navn 7 saadanne og tilføier: o. m. Fl.*) „England, Skotland, Irland og Nordamerica have deres Udsendinge og Colportører, som arbeide hver efter sin Viis (!)“. Heri seer dog Forf. medrette „en stor Ulempe og Fare“, da dette jo giver „et synligt Billede af den protestantiske Kirkes Søndersplittelse“ (!). Disse indbyrdes uenige protestantiske „Denominationer“ gribe nemlig forstyrrende ind i hverandres Virkekredse og „bringe derved Forvirring i de svage og ubefæstede Menigheder“. Dr. K. tilstaaer derfor ganske uforbeholdent, at alt Arbeide for Spaniens Evangelisering hidtil har været spildt Uleilighed, at „umaadelige Summer“**) ere af Englændere og Nord-americanere uden Nytte bortødslede paa dette fortvivlede Foretagende, samt at disse „fremmede Venner“ af flere Grunde „ikke kunne naae at blive fortrolige med Folket“; thi „vel kan Landet ikke undvære fremmed Hjælp, men evangeliseret**) kan det ikke blive uden ved Indfødte, der kunne tale deres Modersmaal. I dette Øiemed lader man unge Spaniere studere i Udlandet, i Paris, Rom (!) og Genf, hvor de skulle forberede sig til Præstegjerningen i Fædrelandet. Adskillige af disse synes imidlertid af en eller anden Grund i Udlandet at være blevne noget fremmede for deres Bestemmelse. De eneste Spaniere, man for Øieblikket har taget Sigte paa, en forhenværende (altsaa apostaserede) Præster (!), men disse mangle deels theologisk Dannelse, deels sædeligt Levnet. Derfor maa man for det meste bruge læge „Colportører og Bibelbud“, blandt hvilke der skal findes „mange troe Tjenere, der gaae deres stille og byrdefulde Gang med hellige og opbyggelige Skrivter til det bjergfulde Lands fjerne og ensomme Hytter, og finde

---

*) Vi kjende godt de øvrige, men have ikke vidst før, at der gives Noget, som kaldes „Darhyster“.

**) Understreget af os.

stor Indgang i den lavere Befolkning, men ofte bortjages af Præsterne og de underordnede Øvrighedspersoner.“

Vi ere Hr. Doctoren meget forbundne for den uforbeholdne Aabenhjertighed, hvormed han, forinden han røber Hensigten med sin lange historiske Excurs, saa overbevisende har godtgjort Umuligheden af hans fantastiske Projects Gjennemførelse. Vi behøve derfor næppe at advare noget tænkende, endsige noget alvorligt og religiøst Menneske mod at bidrage til at forstyrre den religiøse Fred i et katholsk Land, hvis virkelige Tilstand i religiøs Henseende tydeligt sees at være den her omtalte driftige Missionsagent aldeles ubekjendt.*)

Vel kan det ikke betvivles, at det Had til den katholske Christendom og de malitjose for al Grund blottede Skumlerier over den spanske Geistlighed, hvormed Forfatteren af den her omtalte Artikel krydrer sin Skildring, og hvoraf han øiensynligt lover sig Vind i Seilene for sin Opfordring til danske Missionsvenner, ville finde Anklang hos de Medlemmer af den danske Folkekirke, som muligt kunne mene, at Alt først da vil blive godt i denne Verden, naar det engang kunde lykkes at udrydde den katholske Kirke, medens dens egne kirkelige Veiledere ere i fuldt Arbeide med at ødelægge denne Kirke.**)

---

*) Dem, som ønske at blive nærmere bekjendte med det spanske Folks og den spanske Geistligheds religiøse Alvor og beundringsværdige Holdning under den af England begunstigede atheistiske Revolutions (Espanteroi!) Forsøg paa at ødelægge den katholske Kirke og demoralisere Befolkningen, — henvise vi til en paalideligere Kilde, end den her omtalte tendentiøse Forvanskning af de virkelige Forhold — nemlig til Cardinal Wisemans Meddelelser om et længere Ophold i Spanien. S. dette Blad Aarg. 1881, Nr. 41 — 1882 Nr. 5.

**) Sandsynligt med særlig Omtanke paa Grundtvigianerne har Forf. meent at forstærke Indtrykket af sin Opfordring med et i stor Cursivskrift trykt Bønskrift fra vor afdøde Enkedronning Caroline Amalie til Dronning Isabella af Spanien, hvori den førstnævnte Majestæt (je me prosterne à genoux etc.) bønfalder

Disse bede vi imidlertid vel at betænke, at *Hadets og Fanatismens* religiøse, eller rettere sagt ureligiøse Iver endnu aldrig har formaaet at rokke den Kirke, som Christus selv har bygget paa en uforgængelig Grundvold.

Efter alle Erfaringer, som man hidtil har gjort om Udbyttet af protestantiske Missionsforetagender, tør vi med Sikkerhed forudsige dem, at de ikke ville faae Andet for deres Penge end den omtalte tyske Missionær Fliedeners „morsomme og fornøielige Missionsberetninger“!

Kirkelig Efterretning.

Kjøbenhavn. I indeværende Aar feires Paaskefesten, som bekjendt, paa den 25. Marts, hvilket omtrent er det tidligste, den kan feires. Hidtil har dette kun været Tilfældet i Aarene 1663, 1674, 1731, 1742; i hele det 19de Aarhundrede er det altsaa første Gang iaar. I 1894 vil Paasken ogsaa falde paa den 25. Marts, og i de følgende Aarhundreder i Aarene 1951, 2035, 2046, 2057, 2103, 2114, 2125 og 2198. Ifølge Conciliebestemmelserne i Nicæa kan Paasken ikke feires tidligere end den 22. Marts. Dette indtræffer, naar den 21. Marts er Fuldmaane og tillige er Lørdag. Men disse to Betingelser falde aabenbart meget sjældent sammen. Det var Tilfældet i Aarene 1761 og 1818 og vil atter skee i Aarene 1970, 2076, 2144; i de derpaa følgende tre Aarhundreder vil Paasken aldrig falde paa den 22. Marts. Den sidste Termin for Paasken er den 25. April. Dette ligesaa sjældne Tilfælde hændtes hidtil kun i Aarene 1666 og 1734 og vil atter indtræffe i 1886, 1943, 2047 og 2117.

---

den sidstnævnte om Benaadelse for 3 for Overtrædelse af de kirkelige Love dømte Evangelister, idet hun forsikrer hende om, at disse 3 Mænd here til hendes Majestæts bedste Undersaatter.

Rev. DD. Missionarii,

qui sacra olea Hafniá accipere optant, eorum vascula vacua et nitida huc mittant opo tet ante Dominicam in Albis

Hafniæ, 15. Martii 1883.

Præfectus Apostolicus.

Kirkelig Kalender.

- Søndagen d. 18. Marts Palmesøndag.** Den høitidelige Palmevielse i Sct. Ansgar begynder Kl. 9 $\frac{1}{2}$. — Med Palmesøndag tager den kirkelige Paasketid til den pligtmæssige Annamelse af den h. Communion sin Begyndelse. — 10 M. Ferialdag. — 20. Ti. Ferialdag; Lidelseshistorien oplæses efter Marcus. — 21. O. Ferialdag; Lidelseshistorien oplæses efter Lucas.
- 22. Marts. Skærtorsdag.** Kl. 10: Levitmesse og derefter Procession med det Allershelligste. — Kl. 6 Aften: Andagt til det h. Sacrament.
- 23. Marts. Langfredag.** Kl. 10: Formiddagsgudstjeneste med Prædiken. — Kl. 6 Aften: Andagt til Jesu syv Ord paa Korset.
- 24. Marts. Paaskelørdag.** Kl. 8: Ildens Indvielse, Profetiernes Læsning, Døbevandets Indvielse, Litaniets Afsyngelse, og henvend Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Høimesse med Vesper.
- Søndagen d. 25. Marts. Herrens Opstandelse. 1ste Paaskedag.** Korsets høitidelige Optagelse i Sct. Ansgar: Kl. 6 Morgen; derefter første Levitmesse med Prædiken. Kl. 8: stille Messe. Kl. 10: anden Levitmesse med Prædiken. Kl. 3 Efterm.: Festandagt.

Elisabethforeningen

tillader sig at henlede Opmærksomheden paa den Bazar, som den pleier at afholde i Paaskedagene til Fordeel for de af Foreningen overtagne forældreløse eller forsømte Børn. Basaren med Tombola holdes i Kiøkebygningens Baghuus i Stuen.

Marlaforeningens Medlemmers Opmærksomhed henledes paa, at de af Foreningen i Aar uddeelte Klædningsstykker til Neocommunicanter og Confirmander 2den Paaskedag ville henligge i Forsamlingsværelset til behageligt Eftersyn.

Bestyrelsen.

Congregationen for Mænd.

Søndagen den 18. Marts Kl. 8 Fælledscommunion i Sct. Ansgar.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Enogtredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

Nr 12. Søndagen den 25. Marts. 1883.

Indhold: Høitidernes Høitid. De nye Missionærers første Møde med indfødte japanesiske Christne. Kirkelige Efterretninger: Rom, Belgien, Paris, Genf, Petersborg, Nordamerica, Kjøbenhavn.

Høitidernes Høitid.

Vort Paaskelam er slagtet; vi feire idag vor Herres Jesu Christi Opstandelse i Kjødet! — Med disse høitidelige Ord forkynder Kirken denne Dags Glæde i det s. k. Martyrologium (d. e. Fortegnelsen over Herrens, Martyrernes og alle Helgeners Festsdage, som feires Aaret rundt).

Kirken gjentager kun hvad Apostlen Paulus har skrevet til de Corinthier: „Er Christus ikke opstanden, da er vor Prædiken jo forgjæves, da er ogsaa Eders Tro forgjæves, da ere I endnu i Eders Synder, da ere og de fortabte, som ere hensovede i Christus. Haabe vi alene paa Christus i dette Liv, da ere vi de elendigste af alle Mennesker. *Men nu er Christus opstanden fra de Døde, og er bleven Førstegrøden af de Hensovede;* thi, efterdi Døden kom ved et Menneske, er ogsaa de Dødes

Opstandelse kommen ved et Menneske; thi, ligesom Alle døde i Adam, saa skulle og Alle levendegjøres i Christus.“ (1. Cor. 15, 14. 17—22.)

Ja, det er Grunden til vor Paaskeglæde: Christi Gravsteen, bortvæltet af Englehaand, er bleven til den Grundsteen, som de Christnes *Tro* og *Haab* bygges paa.

Vi troe, at Jesus af Nazareth, Jomfru Marias Søn, ikke blot er Menneske, men ogsaa Guds Søn og sand Gud af Evighed. Vi haabe, at han engang skal opvække vore Legemer af Forraadnelsen i Graven til et nyt, forklaret, evigt Liv. Er denne vor *Tro* og *Forhaabning* idel Skuffelse, da har Apostlen Ret, da ere vi Christne de elendigste og ynkværdigste Mennesker paa den hele, vide Jord. Thi, da vi første Gang bekjendte vor Christentro, forpligtede vi os til at forsaage den onde Verden samt dens Glæder, Goder, dens Herlighed og Pragt. Vi lovede dette i *Haab* om en salig Opstandelse og et evigt Liv i Himlen, hvor vi skulle faae² tusindfold erstattet Alt, hvadsomhelst vi i dette korte, jordiske Liv ofre for Guds Skyld.

Vi bør holde Ord og gjøre hvad vi have lovet; ellers vilde vi jo medrette kaldes feige Overløbere, naar vi svigtede den Korsfane, som vi ved Daaben have svoret til. Vi bør fornægte og overvinde os selv i Alt hvad der strider mod Guds Lov og Bud. Et Christenliv er en uafbrudt Korsvei og Korsbærelse. Sæt, det var tomme Ord og Drømmebilleder: „Opstandelse, Evighed, Himmel, Salighed,“ da vare vi Christne ynkværdige Taaber, der frasagde sig Jordens haandgribelige Goder imod — Intet.

Men nei, vort Christenhaab har en fast urokkelig Grundvold. Christus er Guds Søn. Som saadan indfrier han sit Løfte: „Hvo som troer paa mig, ham vil jeg opvække paa den yderste Dag; og hvor jeg er, der skal ogsaa min Tjener være.“

Men, at han er Guds Søn, det beviser han just ved sin Opstandelse.

Han er død paa Korset; selv hans Modstandere

vidne derom, og dette Vidnesbyrd kan ikke drages i Tvivl. Hans grusomste Dødsfjender havde af Avind og og Had naglet ham til Korset og, førend de tillode, at man tog ham fra Korset, forvissede de sig om, at han virkelig var død. En utallig Menneskemængde havde iagttaget, at hans Øie brast, og hans trætte Hoved sank udmattet til Brystet. Landshøvdingen Pilatus æsker en officiel Erklæring om hans Død, og den vagthavende Officeer erklærer da paa Embedsvegne: Ja, Jesus af Nazareth er død; Dødsdommen er fuldbyrdet paa ham; man kan gjerne tage Liget fra Korset. Tilsidst kommer endnu en raa Krieger, støder sit Spyd i den Korsfæstedes Side og aabner hans Hjerte. Om end Nogen vilde antage det Umulige, at Jesus ikke endnu havde været død, vilde dog dette Stød i Hjertet ialtfald have givet ham Banesaaret. Her var ingen Tvivl: det var et livløst Lig, som blev taget fra Korset og lagt i Graven.

Men heller ikke det kan være tvivlsomt, at han gik ud af Graven ved egen Kraft. Selve hans Fjender lukkede Graven, væltede en Klippeblok foran dens Lukke, forseglede Blokken med det høie Raads Embedssegel, og stillede en Vagt omkring Graven, for at hans faa frygtsomme Tilhængere ikke skulde komme og slæbe Liget bort.

Men sec, selve disse Vogtere, haardføre Mænd og væbnede Krigere, komme løbende til Staden og bekjendtgjøre der: Graven er aaben; Liget er der ikke mere; den Døde lever igjen; den Begravede har forladt Graven i egen Kraft. Dette Fjendernes Vidnesbyrd er uimodsigeligt.

Christus er opvakt fra de Døde; opvække fra de Døde kan kun Gud; den sanddrue Gud, der hader al Løgn, er altsaa med ham; Christi Ord kunne altsaa ikke være Løgn, de ere Sandhed, ogsaa det, som han har sagt om sig selv: Jeg er den levende Guds levende Søn. Gud holder hvad han har forjættet, ogsaa det, som han lovede sine Troende, at ville opvække dem af Graven og om-

danne deres nu forkrænkelige Legemer til at blive ligedannede med hans opstandne Legemes Herlighed.

Herre, vi troe; forøg vor Tro! Herre, vi haabe; styrk vort Haab!

De nye Missionærers første Møde med indfødte japanesiske Christne.

Det var i Aaret 1859, at den japanesiske Mission blev gjenoptaget af Congregationen for de udenlandske Missioner i Paris. Men desværre maatte de indskrænke deres Virksomhed til de europæiske Handelsagenter og Colonister, som besøgte de japanesiske Havne eller boede i Japan. Med Hensyn til Japaneserne derimod var den største Tilbageholdenhed nødvendig, ikke blot paa Grund af Regeringens Forfølgelsesedictor, men ogsaa — hvem skulde troe det! — paa Grund af de europæiske Consulers fjendtlige Stemning, blandt hvilke Christdommen gjaldt for en Sag af underordnet Betydning. Indtil 1865 vidste saaledes de nye Missionærer ikke Noget om indfødte Christnes Tilværelse i Japan. En desto større Overraskelse var det derfor for dem, uventet at møde saadanne, og høre om deres store Antal.

Den 17. Marts 1865 om Eftermiddagen saae Herr Petitjean 15 Personer vente udenfor Kirkedøren i Nagasaki. (S. Nr. 8. S. 62.)

„Paa min gode Engels Indskydelse,“ skriver han, „begav jeg mig til dem, og aabnede dem Døren. Næppe var jeg i deres Nærhed, da knælede tre Kvinder paa 50 til 60 Aar ned og sagde: „Alle deres Hjerter, som her ere forsamlede, ere ikke forskjellige fra eders.“ Paa det Spørgsmaal, hvorfra de vare, nævnede de en Landsby og tilføiede: „Hos os ere alle sindede som vi.“ Hvilken glædelig Overraskelse for mig, da de rettede forskellige

Spørgsmaal til mig om Gud, om Jesus Christus og den allerseligste Jomfru! Saasnart de saae Guds Moders Billede med Jesusbarnet, fortalte de, hvorledes de for nogle Maaneder siden havde feiret Christi Fødselsfest; de spurgte, om vi ikke nu havde den 17. Dag i Faste-tiden; ogsaa om den h. Joseph talte de. Midt under disse Spørgsmaal og Glædesyttringer forstummøde de, da de hørte Lyden af Fodtrin. Men aldrig saasnart havde de bemærket de Nyankomne, førend de glade udraabte: „Det er Folk fra vor Landsby; de have det samme Hjerter som vi.“ Skjøndt de maatte paa det Omhyggeligste skjule denne glædelige Gjenkjendelse for Hedningerne, saa udbredte sig dog Efterretningen derom som en Løbeild blandt de Christne. Skærtorsdag og Langfredag besøgte vor Kirke af henved 1500 Personer; vor Bolig var saa at sige beleiret. Inden Begyndelsen af Mai Maaned havde det viist sig, at der i Nærheden omkring Nagasaki boede omtrent 2,500 Christne.

Den 15de Mai kom en ny Karavane fra en nærliggende Ø under Løvelse af en Katechet ved Navn Peter. Denne meddeelte os, at der endnu i alle Egne af Japan gaves Christne, som levede i den største Forborgenhed. I Talens Løb vilde han forvisse sig om, at vi ogsaa i Virkelighed vare Efterfølgere af de gamle Missionærer. „Have I ingen Børn?“ spurgte han med undselig Mine. „O ja,“ lød Svaret, „I og alle eders christelige Brødre og alle Hedninger i Japan, det er de Børn, som Gud har givet os; andre Børn have vi ikke, thi en Præst skal føre et jomfrueligt Liv.“ Ved dette Svar var Peter ude af sig selv af Glæde. De gamle Missionærer synes at have indskærpet de Christne tre Kjendemerker, for at kunue skjælnede i apostolisk Sendelse kommende Missionærer fra andre Religionsselskabers Sendebud. Foruden det af Peter stillede Spørgsmaal, maatte vi endnu ofte høre de to Spørgsmaal: om vi anerkjendte Paven i Rom som Overhyrde, og om vi ærede Guds

Moder. Saadanne Besøg forøgedes fra nu af med hver Dag.

Til Minde om den glade Begivenhed af 17. Marts 1865 sees nutildags i Nagasakis Kirke en Statue af den allersaligste Jomfru Maria med Overskrivten: „Vor kjære Frue af Japan, bed for os! Til Minde om den 17. Marts 1865.“ Ved Siden af læser man begge disse Paakaldelser: Regina Martyrum, Auxilium Christianorum, ora pro nobis! (Martyrernes Dronning, de Christnes Hjælp, bed for os.)

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Ifølge „Gazetta ufficiale d'Italia“ har man besluttet fuldstændigt at nedrive og ødelægge Franciscanerordenens Generalatskloster ved Kirken St. Maria in Aracæli paa Capitoliets Høj. Man agter nemlig at forlænge Corsoen (Roms Hovedgade) heelt hen til Capitoliets Fod; herfra skulde saa et storartet Trappeanlæg føre hen over Capitoliets østlige Skraaning, og en ny Kjørevei anlægges ovenover det Mamertinske Fængsel. Efter denne Plan vil der ikke blive Steen paa Steen tilbage af Klosteret Aracæli. Den stakkels Franciscanerorden mister saaledes sit Generalatshuus og det kjære Hjem, som den nu har eiet i mere end 600 Aar. I dette Kloster blev den h. Bonaventura A. 1256 valgt til Ordensgeneral i Pave Alexander IV.'s Nærværelse. Mange fromme og hellige Mænd have boet her, som f. Ex. en h. Bernardin, Johan Kapistran, Jacob delle Marche, Didacus o. A., medens det i Aarhundredernes Løb har været et Arnested for Videnskaben og et Udgangspunkt for Tusinder af Missionærer til alle Verdensdele! Frelseren, som har givet sin tro Tjener og Efterfølger Franciscus det Løfte, at hans Orden skulde bestaae indtil Verdens Ende, vil vistnok trøste den h. Franciscus' Efterfølgere og Sønner over denne tunge Tilskikkelse, og, som hidtil, bære særlig Omsorg for dem.

Belgien. De barmhjertige Søstre i Maastricht bleve fornylig anmodede om at hjælpe til ved Sygepleien

i Lüttich. I denne By grasserer nemlig Typhussygen i saa høi en Grad, at henimod 200 Søstre ere beskæftigede med at pleie de Syge. 15 Søstre erklærede sig strax rede til at yde den forønskede Hjælp. De belgiske Frimurere bekæmpe stadigt Klostrene og hele den katholske Kirke; men naar Typhus eller anden Smitsot griber om sig, ere Søstrene dog gode nok. Det gaaer her som allevegne; naar der ingen Fare er paa Færde, have alle disse Herrer stedse Kjærlighed i Munden, men naar det kniber, overlade de det til Kirken at vise den i Gjærningen.

Paris. I Frankrig venter man hvert Øieblik en ny Religionsforfølgelse. Det nye Ministerium Ferry er et fuldstændigt Ministerium Gambetta uden Gambetta, hvis Formaal vil blive en ihærdig Kamp imod Kirken og Skolen. I sit Program har det introduceret sig som et almindeligt Udviisningsministerium: de kgl. Prindser blive fjernede fra Hæren, de uafhængige Dommere fra Domstolene, de trofaste Præster fra Kirkerne, de pligtroe Biskopper stilles for Retten, og Ordenssamfundene forhenes enhver Rettighed. Længe vil det imidlertid ikke leve. Det er ikke stærkt, men „voldsomt“, skriver et Blad, „det har vel Nerver, men ingen Muskler.“ Hovedspørgsmaalet lyder allerede nu saaledes: hvormange Cabinetter vil vel Frankrig endnu faae, førend den blodige Revolution atter engang gjør reent Bord?

Genf. Ifølge „Journal de Genève“ beskæftiger den h. Fader sig ivrigt med den katholske Kirkes Stilling i Schweiz. Som det synes efter de seneste Efterretninger, tør man ogsaa antage en Tilnærmelse fra Forbundsraadets Side som sandsynlig.

Petersborg. Et Telegram meldte nylig, at Ærkebiskoppen af Mokilew og Metropolitens for hele den katholske Kirke i Rusland, Anton Fialkowsky, er afgaaet ved Døden. Den Hensovede var født 1797 og blev i 1872 udnævnt til Ærkebiskop af Mokilew og Ruslands Metropolit. Som bekjendt er Msgr. Gintowt, Biskop af Plock i Polen, udseet til at blive hans Efterfølger. For de øvrige katholske Biskopper, som snart skulle udnævnes, har Regeringen allerede bestilt det nødvendige Antal Hyrdestave, Mithraer og Ringe hos en Hofjuveleer i Petersborg. Siden Inddragelsen af det katholske Kirkegods skjænker nemlig den russiske Re-

gering selv enhver ny Biskop Insignierne for hans biskoppe-
lige Værdighed.

Nordamerica. I New York bleve fornylig de jordiske
Levninger af den for 19 Aar siden afdøde Ærkebiskop
Hughes overførte fra den gamle Domkirke og bisatte i
den nye prægtige Kathedralkirke. Hele New Yorks
Presse bringer lange Artikler om denne Begivenhed.
Syv Biskopper med Cardinal-Ærkebiskop Mac Closkey
i Spidsen, over 60 Præster og henved 8000 Katholiker
toge Deel i denne storartede Høitidelighed. Den 5. Aug.
1855 havde Hughes selv lagt Grundstenen til den nye
herlige Domkirke, hvis Fuldendelse han ikke oplevede,
idet Døden bortkaldte ham til et bedre Liv i 1864,
efterat han havde arbejdet med utrættelig Iver i Herrens
Vinbjerg i samfulde 40 Aar.

Kjøbenhavn. Vi kunne ved Bladets Slutning i Kort-
hed meddele Læserne den glædelige Efterretning, at
Biskop Mermillod er bleven gjenindsat i sit Embede
som Biskop af Genf og Lausanne.

Kirkelig Kalender.

- Søndagen d. 25. Maris. Herrens Opstandelse. 1ste Paaskedag.** I Sct.
Ansgar: Kl. 6 Korssets høitidelige Optagelse med Proces-
sion; derefter første Levitmesse med Prædiken. Kl. 8:
stille Messe. Kl. 10: anden Levitmesse med Prædiken.
Kl. 3 Efterm.: Festandagt. — I Sct. Knud: Kl. 9 stille h.
Messe uden Prædiken.
- Mandagen d. 26. Marts. 2den Paaskedag.** Gudstjenesten holdes som
om Søndagen. — 27. Tl., 28. O., 29. To., 30. F. og 31. L. Oc-
tavidage af Paaskeugen.
- Søndagen d. 1. April Hvide Søndag.** Den høitidelige h. Messe, under
hvilken Neocommunicanterne fornye Daabspagten og an-
nanne deres første h. Communion, begynder allerede Kl.
9. — Kl. 7 og 11 stille h. Messe i Sct. Ansgar; Kl. 5 Efterm.
Festandagt.
-

Elisabethforeningen

tillæder sig at henlede Opmærksomheden paa den Bazar, som den
pleier at afholde i Paaskedagene til Fordeel for de af For-
enningen overtagne forældreløse eller forsømte Børn. Basaren med
Tombola holdes i Kirkebygningens Baghuus i Stuen.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Enogtredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech. Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

Nr. 13.

Søndagen den 1. April.

1883.

Indhold: Børnenes første Communion. Tyve Cents i Timen. Kirkelige Efterretninger: Frankrig, Madrid, Schweiz, Cöln, Osnabrück, Petersborg, Kjøbenhavn.

Børnenes første Communion

feires i de fleste Kirker idag, den Søndag, som ved selve sit Navn minder om, at Frelseren har Forkjærlighed for de uskyldige Sjæle, som, prydede med Naadens hvide Bryllupsdragt, søge hen til ham.

I kjære Børn, som idag første Gang stedes til Alters! Eders Sjælesørger har nu i mange Uger gjort sig Umage for at forberede Eders Hjerter til denne Eders store Høitidsdag; I have lært bedre at kjende og inderligere at elske den guddommelige Børneven, Eders kjære Frelser; I have prøvet Eder selv og af Hjertens Grund angret alle Synder, hvormed I nogensinde have saaret hans Faderhjerter! I have aftvættet alle Pletter, der muligt klæbede ved Eders Sjæle, i Jesu hellige Blod ved et oprigt Skriftemaal! Ingen af Eder — det haaber jeg — har fortiet eller besmykket Noget. Det vilde jo være

en usigelig Pine for Eders kjærlige Frelser, dersom han saae et Barn første Gang knæle ved hans Bord med en svær Synd paa Samvittigheden, med et Hjerte som Forræderen Judas'. Det vilde jo være et forbandelsesværdigt Hykleri, som ingen af Eder vilde være istand til. I bære jo alle Naadens hvide Bryllupsdragt idag.

Saaledes vel forberedte, høre I nu hans Indbydelse: „Lader Børnene komme til mig, og formener dem det ikke! „I komme, og I fornye først Eders Daabsløvter. I have allerede engang aflagt dem ved Fæddernes Mund: Løvterne have forpligtet Eder, fra den Tid af, da Fornuften vaagnede i Eder; I paatage Eder derfor ikke en ny Forpligtelse nu, men I ville dybere indprænte Eder den gamle, saa den aldrig mere kan udviskes af Eders Hukommelse eller Viillie. Derfor erklære I nu selv i Eders Sjælesørgers, Forældres og hele Menighedens Paa-hør, at I urokkelig ville troe paa Gud og hans eenbaarne Søn, fuldt og fast holde for sandt, hvad Han har sagt og ved sin Kirke lærer os, samt holde Guds og Kirkens Bud og ikke lade Eder forføre af Fristeren eller onde Mennesker til nogen svær Synd.

Saa gaae I til Herrens Bord; og, hvor uværdige I end ere, værdiges I alligevel at nyde den himmelske Spise, som Eders Skytsengle kunde ønske at dele med Eder. „Vor Herre Jesu Christi Legeme og Blod bevare Eders Sjæle til det evige Liv!“

Om denne største Naade skulle I indstændig bede Eders himmelske Gjæst idag. Overhovedet skal Eders første Communiondag være en Bønnens Dag. Taler helst og meest med Eders Frelser, som har taget Bolig i Eder: siger ham, at I elske ham og ville holde, hvad I paaany have lovet ham! Beder ham om at hjælpe Eder dertil: thi det vide I nok, at I ikke kunne det uden hans Naades Bistand. Beder ogsaa for Eders Forældre og Sødskende, for Eders Sjælesørgers, Lærer eller Lærerinde, samt for alle Eders Velgjørere. Idag kan Jesus ingen Bøn nægte

Eder; idag kunne I opnaae, hvadsomhelst I andægtigt bede om.

Børnenes Naadesdag er Forældrenes Æres- og Glædesdag. Lykkelige Forældre! Jeg forudsætter medrette, at I have ved Exempel og Formaning bidraget Eders til, at Eders Søn eller Datter værdig maa nyde Livets Brød. Gjører idag Alt, hvad der staaer i Eders Magt, for at Eders Børn aldrig maae glemme deres første Communion Velsignelse. Fører dem selv til Herrens Bord; *gaaer med dem til Alters!* Beder med dem og for dem! Forstyrrer dem ikke idag ved verdslige Adspredelser, end-sige ved farlige Fornøielser.

For Fremtiden bør I vaage over dem med dobbelt Omhu. Alt som de voxe til, møde de større Farer. Fjerner dem fra slet Omgang, Lediggang og skadelig Læsning; holder dem til Flid, Arbeidsomhed, Lydighed. Bøn og Kirkebesøg; derved vænne I dem til Gudsfrygt og Dyd.

Vænner dem til regelmæssigt at gaae til Skrifte og Communion hver Maaned, helst paa den første Søndag i Maaneden, som vi jo gjerne hellige Jesu Hjerte. Men lader dem ikke gaae alene; gaaer altid med dem til Alters som idag. Dommeren vil engang fordre Eders Børns Sjæle af Eders Haand: Regnskabet vil blive strengt, men I behøve ikke at frygte det, saafremt I da kunne sige: Herre, deres Navne, som Du har betroet os, staae skrevne i dit Hjerte; de bære endnu det samme hvide Klædebon, som deres Sjæle vare prydede med paa hvide Søndag 1883, da de første Gang bleve forenede med Dig i den h. Communion.

„Tyve Cents for Timen.“

For nogle Dage siden, skriver „Detroit Free Press“, blev der ringet ved en af vore meest bekjendte Præsters

Bolig. Denne aabnede selv Døren, og see, en Tigger, der havde et sundt og kraftigt Udseende, anmodede ham om en Almisse.

„I seer dog ikke ud^som om I havde nødig at tigge“, meente Præsten.

„Jeg kan ikke faae Arbeide!“

„Penge skulde jeg vel ikke give Eder, men . . .“

„O, I Præster have intet Andet at bestille end bede for tyve Cents Timen; I befinde Eder vel derved og mene, at stakkels Djævlé som vi intet Andet havde at gjøre, end arbeide, arbeide og stedse arbeide!“

„Velan, min Ven, I er netop den Mand, jeg behøver. Jeg maa gaae i Byen for at besørge Ærinder, og I kan imidlertid i mit Sted besørge Bønnen. Jeg betaler Eder tyve Cents for Timen.“

Med et halvt vantro, halvt triumferende Blik tog Tiggeren imod Tilbudet.

„Kom her, jeg fører Eder til Capellet,“ sagde den Geistlige. Han førte ham til Altertrinene, bød ham at knæle ned og befalede Klokkeren at have strengt Tilsyn med ham. Præsten blev ude i tre Timer, og i hele den Tid forblev Tiggeren, som iagttoges af Klokkeren, i knælende Stilling. Han fik saa den tilsagte Løn 60 Cents for de tre Timer med Indbydelse til den næstfølgende Dag atter at indfinde sig for under samme Betingelse at tjene Penge.

Men, hvem der ikke lod sig see, det var vor Tigger!

Kirkelige Efterretninger.

Frankrig. Det franske Blad „Pélérin“ skrev i Anledning af Gambettas Død: Mærkværdigt er det, at samme Nat, den 31. December Aaret iforveien, døde Seinepræfecten Herold, uden at have udsonet sig med Kirken. Han havde banlyst Korset fra Skolerne og svo-

ret, at der i 1882 ikke længere skulde findes nogen katolsk Skole i Paris. Imidlertid oplevede han ikke Aaret 1882. Dengang sagde man: Gud begynder at straffe sine Fjender; hvem mon Turen nu kommer til? — Paa Gambettas Raab: „Gud er Fjenden,“ blev i Aaret 1882 den ugudelige Lov imod de Uskyldige, Skolebørnene, vedtaget i begge Kamre; Gambetta understøttede denne Lov med hele sin Kraft. I 1883, sagde man, ville de gjenstridige Forældre blive slæbte for Dommerne, ligesom fordem de spanske Christne bleve dømt af Maurerne, fordi de ikke vilde udlevere deres Børn. Skal Aaret 1883 blive Vidne til denne Forbrydelse? Vi vide det ikke. Vi vide kun, at Gambetta ikke har oplevet 1883. 5 Minutter før dette Aars Begyndelse, der skulde bringe hans Triumf over Kristus, er han selv bleven stedet for Christi Domstol. — I Løbet af det Aar, i hvilket Herold feirede sine Triumfer, havde han ladet sit ulykkelige Barn paa 11 Aar døe uden Daab og lægge i en Grav uden Korsets Tegn. Ogsaa Gambetta havde i Løbet af sit sidste Leveaar ladet sin stakkels Moder døe uden Sacramenter og begrave paa lignende Maade. Ofte har man seet, at de, som drage Omsorg for, at en Syg modtager de hh. Sacramenter, ogsaa selv engang i deres egen Dødstime opnaae Naade og Løn. Men paa den anden Side seer man tillige ofte, hvilken Forbandelse, der hviler paa hine Satans Hjælperhjælperne, som have sagt til Jesus: „Du maa ikke tilgive!“

Madrid. For et Par Uger siden overrakte den nye pavelige Nuntius i Madrid sine Creditiver til Kong Alphons af Spanien. Msgr. Rampolla fremhævede i sin Tale til Monarken, at Intet laae Paven mere paa Hjerte, end Folkenes Vel, hvorfor han ogsaa rakte Regeringerne Haanden til Fred, og paa samme Tid mindede Undersaatterne om den skyldige Lydighed overfor den af Gud indsatte Øvrighed. Kong Alphons svarede derpaa ordret: „Jeg kjender de udmærkede Egenskaber og ædle Hensigter, som besjæle Pave Leo XIII., og jeg veed, med hvilket Held han ved sine vise og gode Raad og ved sin Veltalenhed bidrager til at bevare Troen reen og uforvansket blandt Folkene, uden Hensyn til de politiske Lidenskaber, og at han paa samme Tid minder om de sociale Pligter, som danne Grundlaget for den offentlige Orden og Ro, for det almindelige Velvære.“

Schweiz. I Canton Schwyz seirede ved Valgene den katholske Candidat. Regjeringsraad Nik. Benziger i Einsiedelen med 1500 Stemmer over sin radicale Modstander. Ogsaa i Canton Argau, hvor man har tilføiet Kirken saa megen Uretfærdighed og Sorg ved den fornylig afdøde Frimurers, Aug. Kellers store Indflydelse, synes man at ville vende om. I det Hele taget begynde Schweitz's Katholiker at vaagne op og komme til Bevidsthed om, at det dreier sig om at forsvare deres helligste Interesser overfor den stedse mere og mere om sig gribende Vantro og Ugudelighed.

Cöln. Ifølge den nyeste Fortegnelse af 1883 opvise de katholske Svendeforeninger atter en glædelig Tilvæxt. Deres Tal er steget til 603, som alle staae under Generalpræsens Schöffers Ledelse i Cöln. Siden 1870 er der blevet oprettet ikke mindre end 131 nye Foreninger. Den ældste af alle Foreningerne er den i Elberfeld, der blev stiftet i Aaret 1845. Fra Hamburg meddeles der særligt, at den derværende Svendeforening tæller 159 Medlemmer, hvoraf 39 ere Protestanter, og 384 Svende fra andre Foreninger bleve forpleiede i Aarets Løb. Foreningen i Hamburg tæller i sin Midte Medlemmer af næsten enhver Nationalitet i Europa, og Danmark er ogsaa repræsenteret. Med Hensyn til de forskjellige Haandværk findes der 28 Skomagere, 25 Snedkere, 19 Smede, fremdeles 9 Tapetsere, 8 Malere, 6 Skrædere, 6 Tømrere, 5 Dreiere, o. s. v. Capitalen til et nyt Svendehospits er voxet til 27,097 Mark, og desuden har Foreningens Kasse sammensparet 6,252 Mark; saa at den samlede Formue er over 33,000 Mark. Man har imidlertid ikke turdet vove at købe et Huus midt i Byen, paa Grund af den altfor store Risiko, som er forbunden med et saadant Foretagende, og Foreningen vil derfor see sig nødsaget til at feire sit 25aarige Jubilæum til Sommer i de gamle snevre Localer.

Osnabrück. Dioceset Osnabrück feirer iaar sit 1100aarige Jubilæum. I Aaret 783 blev under Carl den Store den h. Wiho udnævnt til den første Biskop af Osnabrück. Maatte dette Jubilæum, som falder i en for Tydslands Kirke saare tung Tid, blive Begyndelsen til en ny fredelig og lykkelig Tid for Dioceset Osnabrück!

Petersborg. I denne Tid confererer den russiske Agent i Rom, Hr. v. Butenjeff, flittigt med Statssecretairen, Cardinal Jacobini. Det heder, at man skal

være kommen overens om at gjenoprette to nye Bispedømmer i Polen, som den russiske Regering allerede for flere Aar siden havde ophævet. Maatte der dog ogsaa ret snart fra Tydskland indløbe ligesaa glædelige Efterretninger.

Kjøbenhavn. Biskop Mermillods Valg til Biskop af Genf og Lausanne, som vi kortelig omtalte i forrige Numer, vil sikkert komme til at danne et nyt Led i de kirkepolitiske Forhold i Schweiz. Som bekjendt udnævnte høisalig Pave Pius IX. for 13 Aar siden Msgr. Mermillod til apostolisk Vicar for Genf. og skilte saaledes dette Territorium fra det gamle Bispedømme. Saavel Canton Genfs radicale Commune, som Forbundsraadet protesterede dengang herimod, og landsforviste Msgr. Mermillod, indtil han vilde give Afkald paa dette ham af Paven overdragne Embede. Et slikt Afkald fulgte naturligviis ikke, og Biskoppen levede saaledes, skjøndt Schweizerborger, indtil nu som en Landsforviist tiltrods for, at de radicale Blade selv og den offentlige Mening overhovedet ansaae denne Udviisning for uforenelig med Forbundsrettens Grundsætninger.

Med hans Udvælgelse til Biskop af Genf-Lausanne (med Sæde i det katholske Freiburg) er det apostoliske Genfervicariats Adskillelse nu udtrykkeligt bortfalden. Den h. Fader har saaledes ikke blot viist sig yderst imødekommende overfor „Culturkæmperne“ i Schweiz, men herved ogsaa fjernet ethvert Paaskud, som kunde foranledige Cantonaløvrigheden til vedblivende at indtage sin hidtidige fjendtlige Stilling overfor Kirken. Forbundsraadet har derfor ogsaa selvfølgelig tilbagekaldt det tidligere Forviisningsdecret imod Biskoppen: men ubegribeligt og dog høist betegnende for Kirkestormernes fornuftløse Raseri bliver det, at Genfs Øvrighed, ifølge et senere Telegram, heller ikke nu vil anerkjende Msgr. Mermillod som Biskop af „Genf-Lausanne“. Her viser Culturkampens hele Skamløshed sig ret tydeligt, idet den træder al Ret under Fødder og forsmaaer enhver Imødekommen. Sagen er, at Schweiz fortiden tæller 35 Frimurerloger med 2700 Medlemmer, der have deres Bestyrelse i Genf, som alene besidder 6 Loger, og disse arbeide naturligviis af alle Kræfter paa at holde Kampen gaaende.

Kirkelig Kalender.

Søndagen d. 1. April. Hvide Søndag. (I Sct. Ansgar: stille h. Messe Kl. 7 og 11. — Kl. 9 høitidelig Prælatmesse, under hvilken Neocommunicanterne fornye Daabspagten og modtage deres første h. Communion. Kl. 5 Efterm.: Festandagt med Prædiken og „Te Deum“. — I Sct. Knud: stille h. Messe Kl. 8.) — **2. M.** Mariæ Bebudelse (feires offentlig den 20de April). — **3. Tl.** Joseph, Herrens Pleiefader og Kirkens Skytshelgen. — **4. O.** Isidor, Biskop og Kirkelærer (Kl. 8¹/₄: Messe for Ansgariusforeningen). — **5. To.** Vincenz Ferrerius, Bekjender. — **6. F.** Ærkeengel Gabriel (Kl. 8¹/₄ Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerte; Kl. 7¹/₂: Broderskabsandagt med Prædiken). — **7. L.** Benedict, Bekj. og Ordensstifter.

NB. Søndagen d. 1. og Søndagen d. 8. April afholdes den 2den Kvartalscollect af Peterspengen.

Søndagen d. 8. April. 2den Søndag efter Paaske. I Sct. Ansgar: Levitmessen, efter hvilken Confirmationens h. Sacrament meddeles, begynder Kl. 9; stille h. Messe Kl. 7 og 11. — I Sct. Knud: stille h. Messe Kl. 8.

Søn- og Postdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14
" 7 og 8¹/₂ stille Messe i Jesu Hjertes Capel
Kronprindsessegade 42.
" 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet,
Griffenfeldtsgade 44.
" 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
" 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
" 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i
Ordrup.

Segnødags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 6¹/₂ stille Messe i Hospitalet.
" 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 7 og 7¹/₂ stille Messe i Jesu Hjertes Capel
Kronprindsessegade 42.
" 7³/₄ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 8¹/₄ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8¹/₂ stille Messe i Sct. Knuds Capel.

Mødreforeningen.

Tirsdagen d. 2. April Kl. 8¹/₄ læses den h. Messe for Mødreforeningen.

Bekjendtgjørelse.

Paa given Anledning meddeles herved, at den regnskabsførende Kirkeforstander, Hr. Fotograf Strathbøcker (Frederiksberggade 21) træffes i Regelen Kl. 8-9 Form. og Kl. 6-7 Efterm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Enogtredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

N°. 14.

Søndagen den 8. April.

1883.

Indhold: Christi Fred. De barmhjertige Søstre. Kirkelige Efterretninger: Rom, Urbino, Belgien, Petersborg, Kairo, Nordamerica, New-York.

Christi Fred.

Det hændes vel ofte, at der mellem Forældre og Børn og *især* mellem Sødskende indbyrdes hersker Uenighed og daglige Trætterier, der tilsidst avle en gjensidig Uvillie og Skinsyge, saa at den Ene altid føler sig forurettet ved enhver Begunstigelse, der bliver en af de Andre til Deel. Saaledes forsvinder den for den huuslige Fred og indbyrdes Tilfredshed saa nødvendige Overbærelse efterhaanden ganske. Men, hvor Enhver ved alle Leiligheder mener at have Ret, og alle Andre Uret, hvor Ingen vil bære over med sine Nærmestes Skrøbeligheder, Overilelser og Forsømmelser, og føler sig idelig krænket og tilsidesat ved Paaskjønnelsen af En eller Anden af sine Sødskendes eller andre Huusfællers formentlige eller virkelige Fortrin, der kan denne egenkjærlige Ski-

syge, som i den tidligste Ungdom ofte synes at have en temmelig uskyldig Charakteer, og derfor af Forældre og Opdragere desværre sædvanligt ændses altfor lidt, let faae slemme Følger.

Kun der, hvor Fred og Enighed have deres Bolig, er Gud og hans Velsignelse: thi Kjærlighedens og Fredens Gud elsker dem, som søge Fred og bevare den. Men, hvor *Christi Fred* boer, der er ogsaa altid Glæde, Nøisomhed, uforstyrret Ro, velvillig Overbærelse, Forsonlighed, gjensidig Deeltagelse og Hjælpsomhed; der hersker Kjærlighed, som forædler og forsøder Alt, som gjør; at alle Fortrædeligheder og Lidelser bæres lettere, fordi Alle hjælpes ad med at bære dem. Et saadant Huus bekræfter daglig Sandheden af Psalmistens Ord: Hvor godt og lifligt er det, naar Brødre boe i Enighed sammen med hverandre.

Hvor Freden derimod er vægen bort, der er med den alt andet Godt forsvundet: Guds Velsignelse, Kjærlighed, Deeltagelse og Hjælp tilligemed alle høiere Nydelser; Uvillie, Ømfindtlighed, Rethaveri, Hovmod, Strid og Uforsonlighed holde deres Indtog i et saadant Huus, som da bliver til et Helvede; thi med Guds Velsignelse og Fred viger ogsaa al timelig Lykke bort fra dette Huus. Ved indre Tvedragt ere store Huse og store Riger gaaede tilgrunde!

Den sande Fred, *Christi Fred*, er derfor det uskatteerligste af alle Goder. Hvad nytter verdslig Ære, store Rigdomme o. L., naar Ufred raser i det Indre og forbitrer enhver Nydelse?

Enhver, der er saa lykkelig at eie denne Fred, han søge at bevare den og anvende alle Midler dertil; fremfor Alt beherske han sig selv og sine Lidenskaber: Hovmod, Selvsyge, Paastaaelighed, Nydelsessyge, Misundelse o. L.; han vogte sig for alle giftige og krænkende Ord og Handlinger, og beflitte sig paa Taalmodighed og Fordragelighed! Alle Mennesker have jo Feil; fordrager derfor gjensidigt hverandre, tager oprigtigt Deel i hver-

andres Vel og Vee, og værer altid rede til at yde hverandre al Bistand i Kjærlighed! Værer tjenstfærdige, føielige og eftergivende, naar det gjælder om Fordringer og Rettigheder, ydmyge og beskedne i eders Tale, forsonlige ligeoverfor Krænkelser og Fornærmelser, og beder altid for hverandre, for at Fredens Gud maa blive hos Eder!

Have I derimod tabt denne Fred, eller have I ikke tidligere kjendt den, da gjører Alt for at gjenvinde den; fjerner fremfor Alt Aarsagerne hertil, forsaavidt de ligge hos eder selv; ellers ville I aldrig vinde nogen varig Fred; forøner eder i Sandhed af eders inderste Hjerte med Alle, saaledes som Christus har lært os, og som Gud forsoner sig med Menneskene. Ligge Aarsagerne derimod udenfor eder selv: da værer taalmodige og øver sand Kjærlighed, ligesom Christus øvede den, beder for alle Ufredsommelige, og finder eder hellere i at lide Uret, end I skulde forstyrre Freden! Tøver ikke med at gjenoprette den forstyrrede Fred; dette vil Gud, det lærer Jesus, det er Guds Børns Kjendemerke: „Salige ere de Fredsommelige; thi de skulle kaldes Guds Børn.“ Undlader aldrig at gjenoprette Freden, skulde dette end koste nok saa store Offere: disse kunne ikke sammenlignes med Fredens Velsignelser. Efterfølger derfor eders himmelske Faders Exempel, for at I herved maae have Fred, og som Guds Børn blive deelagtige i den evige Fred!

Om de barmhjertige Søstre,

der, som bekjendt, i Preussen ifølge den s. k. Culturkamp leve under et haardt Tryk, gjorde anden Formand for det preussiske Deputeretkammer i Mødet af 2. Marts d. A. følgende ligesaa sande som anerkjendende Bemærkning:

„Hvilke ere de“, spurgte Taleren, „som blive ramte af Loven? Det er de ædleste og bedste Kræfter! Det er udvalgte Jomfruer af alle Livsstænder og Samfundslag, baade af de høieste og af de laveste Classer; men Klosternavnets Dunkelhed og Ordensdragtens Eensformighed skjuler over alle jordiske Forskjælligheder, og alle vise lige kjærlig og høimodig Selvforglemmelse og Selvopoffrelse. De have valgt Sygepleien til deres Livsgjerning uden alt jordisk Vederlag, ja, uden Mulighed for jordisk Vederlag. Deres Agt er kun at pleie og trøste Syge og Døende, at udføre de vanskeligste og modbydeligste Arbeider, som forekomme den menneskelige Følelse at være de meest frastødende, — og denne besværlige Virksomhed optager deres hele Liv. De give Afkald paa Alt, hvad der hos almindelige Mennesker gaaer under Navn af Glæde eller udvortes Paaskjønnelse, — og det af Kjærlighed til Gud og Næsten. De pleie ikke blot de Syge i Hospitaler; de opsøge de Fattige enkeltviis i deres lave Hytter; de opsøge den største Nød og Elendighed, Usselhed og Forkommenhed for at trøste og pleie de Syge. Ingen kan, i Almindelighed talt, stille sig en skjønnere Livsopgave; og en større og vanskeligere kan neppe tænkes.“

„Alle disse Arbeider burde paaskjønnnes af Staten saameget desto mere, som vi i vor Tid hverken have Overflod paa en saa ualmindelig, offervillig og overjordisk Næstenkjærlighed, eller paa Charakterfasthed og Høimodighed. (Meget sandt!) Slig en Gjerning for Livstid kræver en Charakterstyrke og Villiefasthed, om hvilken den, der ikke paatager sig en saadan Byrde, næppe kan gjøre sig noget Begreb. Dette, siger jeg, burde deshøiere skattes og desmere fremmes af det Offentlige, jo større de Vanskeligheder og Farer ere, som vore Samfundsforhold see sig truede af, medens just det, som de religiøse Ordener paa dette Omraade gjøre, er saa velsignelsesrigt som næppe nogetsomhelst Andet. Jeg skal ikke inklade mig paa, hvad andre Ordener gjøre paa det

aandeliges Gebet. — det vedkommer os ikke her —; men jeg mener: at naar Syge, Fattige og Trængende blive pleiede af Sygepleiersker, der for en Deel ere fremgaaede af de høiere Samfundsclasser, uden at Publicum veed, hvormeget de havde ofret, slaaes der en Bro mellem Rig og Fattig, og bliver den her gabende Kløft bedre opfyldt end ved velklingende, men hule Phraser. (Meget rigtigt!)“

„Endvidere anseer jeg det for et talende Beviis paa Fædrelandskjærlighed. Thi saa kjærligt at bære Omsorg for det offentlige Vel, med uforbeholden Selvhengivelse og uden nogetsomhelst Haab om Vederlag her paa Jorden, det er en saa paaskjønnelsesværdig og patriotisk Gjærning, at den søger sin Mage.

„Saa høimodig en Kjærlighed faaer ubetinget Bugt selv med de vildeste Folkefærd og med de ustyrligste og raaeste Charakterer. Og d'Hrr. kunne allevegne gjøre den Erfaring: at, selv naar en Mands Styrke og Kraft ikke kan tiltvinge sig Lydighed, lykkes det en Søsters gode Ord og kjærlige Pleie fuldstændigt at beherske Gemytterne og bringe dem til hvadsomhelst det saa maa være.“

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Den h. Fader feirede paa Paaskefesten som sædvanligt den h. Messe i det Sixtinske Capel. Under samme uddeelte Leo XIII. den h. Communion til over 600 Fremmede fra forskjellige Lande, og efter sin Capellans Messe meddeelte han de Tilstedeværende den apostoliske Velsignelse. En Masse Fremmede havde, paa Grund af den liberale Presses tendentiøse Meddelelse om, at Paven vilde feire den høitidelige Paaskegudstjeneste i St. Peterskirken, begivet sig derhen; men deres Forhaabninger bleve naturligviis skuffede. Den italienske Regering formaaer jo ikke engang at beskytte den østerrikske Gesandt, hvormeget mindre kan den vel

derfor indestaae for Ordenens Opretholdelse i St. Peterskirken.

Anden Paaskedag modtog Leo XIII. i Audients Medlemmerne af den katholske Ynglingeforening i Turin. I sin Tiltale beklagede den h. Fader først Turiner Ærkebiskoppens Død, som netop havde fundet Sted Dagen iforveien (Første Paaskedag Kl. 10 blev Ærkebiskoppen af Turin, Msgr. Gastaldi, nemlig ramt af et Slagtilfælde. Han var født 1815 og blev viet til Biskop 1867). Dernæst beklagede Leo XIII. ogsaa den savoyiske Kongefamilies Nærværelse i Rom, idet han henviste til, at siden Kaiser Constantins Tider havde de verdslige Souverainer altid valgt sig en anden Residents, for at give Kirkens Overhoved fuldkommen Frihed i Rom. Disse Ord vare saa meget mere berettigede, som de vare rettede til Kong Humberts retmæssige Under-saatter, som selv høiligen beklage, at deres nedarvede Dynasti til sin egen Fordærvelse lader sig misbruge til et Revolutionens Redskab og til en Muurbrækker imod Kirken.

Urbino. Den 28. Marts feiredes i Urbino, Rafael Sanzios Fødeby, denne verdensberømte Malers 400aarige Fødselsdag. Ogsaa i Rom og andre Steder er hans Minde bleven feiret. Imidlertid er man i Strid om selve hans Fødselsdag. Rafael døde d. 6. April 1520, som netop var en Langfredag. Nu heder det sig, at han ogsaa blev født paa samme Dag; men dette tydes paa en dobbelt Maade. Enten er han bleven født paa den samme Aarsdag, eller paa samme Festedag. I første Tilfælde er d. 6. April hans Fødselsdag, i andet Tilfælde derimod den 28. Marts 1483. Berliner Academi har paa Grund af Indskriften paa hans Gravsteen i Pantheon (en Kirke i Rom), bestemt sig for den 6. April, medens man i Italien giver d. 28. Marts Fortrinet.

Belgien. De sidste Ugers heftige Kammerdebatter have atter saa levende mindet om, at Culturkampen ogsaa her, som andetsteds, endnu staaer i sin herligste Flor. Hele Landet gjenlyder af høie Klager; men jo retfærdigere Klagerne ere, desto heftigere falde Skjældsordene fra den anden Side. „Sorte Bande“, „Anarchister“ og andre skjønne Udtryk ere Titler, som endog Justitsminister Bara tillægger Geistligheden og de ivrige fromme Katholiker, der ikke ville udlevere Børnene til de liberale og vantroe Frimureres Skoleopdragelse.

Saaledes har det jo ogsaa været forhen i Verden. Da Nazareths Indvaanere engang bleve irettesatte af Frelseren, fordi de ikke troede paa ham, saa — toge de Stene op for at kaste paa ham. Men en stor Trøst er dog bleven Katholikerne til Deel: trods al Forfølgelse er Seiren dog paa deres Side; thi af 800,000 skolepligtige Børn gaae over 600,000 i de katholske Skoler. Det er en Seir over al Forventning, og den forklarer tilfulde de Liberales Raseri.

Petersborg. Ifølge „Moniteur de Rome“, har den h. Fader efterkommet Keiseren af Ruslands Ønske, og indvilliget i at lade sig repræsentere ved en Stedfortræder under Kroningshøitidelighederne i Moskow.

Kairo. I Ægypten og det østlige Africa optræder der for Tiden en falsk Prophet, der med Ild og Sværd søger at befæste det muhamedanske Herredømme i disse Egne. Han har fornylig taget 5 Ordenspræster og 8 Søstre tilfange i Byen Kordofan, og trænger nu frem mod Kartum. Det er netop i disse Egne, at Biskop Comboni har oprettet en Missionsstation for Østaflicas Omvendelse til Christendommen, hvilken nu trues af de fanatiske Muselmænd. Især synes El-Obeid, hvor Missionen har et Vaisenhuus, et Kloster, samt flere større Menigheder i Omegnen, at være meest udsat for den falske Profets Overfald. Desværre er det for en stor Deel Frankrigs fuldstændige Mangel paa Indflydelse i Orienten, som bærer Skylden for det ægyptiske Virvar; en Mangel, der maa beklages saameget mere, som Islams Fremskridt i Africa er eensbetydende med Civilisationens Forfald og et Nederlag for Christendommen i Almindelighed.

Nordamerica. Jesuiterne feire d. 15. April (den h. Josephs Skytsfest) det 50aarige Jubilæum for Oprettelsen af deres Ordensprovinds Maryland.

— I en nær Fremtid kan man vente at see et katholsk Universitet oprettet i New-York. I Spidsen for Foretagendet, som naturligviis fuldstændigt maa holdes ilive ved Privatmidler, staaer Biskop Spalding af Peoria, Illinois. Der skal allerede være tilveiebragt et Fond paa en Million Dollars, hvoraf een Katholik alene har tegnet de 700,000 Doll. Universitetet skal omfatte alle Grens af Videnskaben. — Hans Eminence, Cardinal-Ærkebiskop Mc. Closkey af New-York har opfordret sin Coadjutor, Ærkebiskop Corigan og sine Suffraganbiskop-

per til at indfinde sig d. 3. Juni d. A. i St. Patriks-Kathedralen i New-York, for at tage Deel i et Provincialconcil, som skal afholdes der. Dette Concil vil uden tvivl blive af stor Betydning for den katholske Kirkes Historie i de forenede Stater i America.

New-York. I en for længere Tid siden afholdt Diocesan-Synode blev det besluttet, at forbyde al Blomsterluxus ved Ligbegængelser; kun ved Børns Begravelser skulde Krands og Blomster være tilladte, som Sindbilleder paa Uskyldigheden. Den ubarmhjertige Mode har nemlig der, som alle vegne, ført til Overdrivelser og Misbrug. Den Afdøde gavne disse Blomster Intet, og for de efterladte Slægtninge og Venner kan en saadan Udgift til unyttig Blomsterpynt ofte være meget trykkende.

Kirkelig Kalender.

Søndagen d. 8. April. 2den Søndag efter Paaske. I Sct. Ansgar: stille h. Messe Kl. 7 og 11: — Levitmesse med Prædiken og Confirmation Kl. 9; — Eftermiddagsandagt med Prædiken Kl. 5. — I Sct. Knud: stille h. Messe Kl. 8.) — 9. M. Katharina af Vadstena, Jomfru (den h. Birgittas Datter). — 10. Ti. Frauts af Paula. Bekj. og Ordenstifter. — 11. O. Leo den Store, Pave og Kirkelærer. — 12. To. Johannes Sarkander, Martyr. — 13. F. Hermenegild, Martyr. — 14. L. Votivofficium af den ubesmittede Undfangelse.

Søndagen d. 15. April. 3dte Søndag efter Paaske. Den h. Josephs Skytsfest.

Mariacongregationen for Mænd.

Fælledscommunion Søndag d. 15. April i St. Ansgar Kl. 8.

Onsdagen den 18. April, Kl. 7 $\frac{1}{2}$, Aften, vil en af Elever fra 9-15 Aar udført Concert blive afholdt i Larsens Locale, St. Anna Plads Nr. 13, med velvillig Assistance af D'hrr. kgl. Capelmusicus Viggo Andersen og Concertsanger Georg Allen samt en Herrekvartet, til Indtægt for Vincentiusforeningens Indsamling til Oprettelse af en Stiftelse for forældreløse og for sømte Børn.

Billetter faaes hos Hr. Particulier Grüder i Præsteboligen, samt hos Undertegnede. Numererede Pladser: 1 Kr. 50 Ø., unumererede: 1 Kr.

Maria Capozzi,
Fredericiagade 8. 3. S.

En Portemonnaie, hvori et mindre Pengebeløb, er en af Festdagene glemt i St. Ansgars Kirke, og kan af Eieren afhentes paa min Bopæl i Præsteboligen ved St. Ansgar, 4de Sal, mellem Kl. 4-5 Efterm.
F. M. Jensen.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Enogtredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal. Kjøbenhavn.

Nr. 15. Søndagen den 15. April. 1883.

Indhold: Mariapsalme. Den hellige Joseph. Mariæ Behudelse. Kirkelig Efterretning: Kjøbenhavn.

Mariapsalme.*)

(Wie schön scheint die Sonn'.)

O himmelske Glands af Stjernernes Krands
Med Solen og Maanen, som fryder vor Sands:
Hvor blegner dit Skjær,
Naar *Hende* jeg seer,
Der fødte som Jomfru vor Frelsermand kjær!

Maria saa skjøn blev hilset i Løn
Af Englen, som skulde bebude Guds Søn:
I Ydmyghed hun
Sig bøiede kun:
Og *Ordet blev Kjød* i den selvsamme Stund!

---

*) Oversat af A. Wh.

O Jomfru saa prud, den Helligaands Brud.
Som fødte til Verden vor Herre og Gud!
    Du guldprude Telt,
    Som Himlen har stelt
At skygge en Stund for den vældige Helt!

Al Christenheds Haab! Saa hør dog vort Raab.
Husk paa, hvad vi ere ifølge vor Daab:
    Du Børnene fri
    Fra Pest og for Krig.
For Hunger og Plager, for Djævelens Svig!

O, Sødste kom! Vi bede derom
At frelse i Døden os Alle fra Dom.
    Ja, bed kun din Søn,
    Han hører din Bøn.
Han være vor sidste, vor evige Løn!

Den hellige Joseph,

hvis Skytsfest idag høitideligholdes, er ligefra de første Tider af bleven æret i den christne Kirke. I Julen kunde fromme Christne jo ikke hensætte sig i Aanden til Jesusbarnet i Krybben, uden der ved Siden af Guds Moder ogsaa at see hendes Brudgom og Barnets Pleiefader: hvorledes kunde de da have undladt at ære og dyrke ham, hvem den Helligaand gav det Vidnesbyrd, at han var „retfærdig“ (Matth. 1. 19), og hvem Guds Søn selv hilsende med Hædersnavnet „Fader“? Men var Julen saa omme, traadte St. Joseph med Krybbebarnet mere tilbage i de Troendes Bevidsthed. I de første christne Aarhundreder gjaldt det fremfor Alt om, at hævde og indprente Christendommens Grundlærdom, at Guds Søn har paataget sig Kjød af en Jomfru ved den Helligaands Overskyggelse.

Men alt som Tiderne skrede frem, traadte *St. Joseph* mere og mere frem i det kirkelige Livs Forgrund. Det var især i det 16. Aarhundrede ved den h. *Theresias* Nidkjærhed, at Dyrkelsen af Jesu Pleiefader tog et mærkeligt Opsving. Den kan derfor passende sammenlignes med et Kildevæld, der fra en ubetydelig Bæk udvider sig til en større Aa — en anselig Flod — en bred Strøm. Endelig for tretten Aar siden erklærede høiselig Pave *Pius IX.* i Anledning af Vaticaner-Kirkemødet *St. Joseph* for hele Kirkens Skytshelgen, og han opmuntrede derved alle Troende til gjerne at tye til ham, og ved hans Mægling haabe Guds Hjælp i al offentlig og personlig Nød.

Kirken bliver styret af den Helligaand, ikke blot i dens Læreforkyndelse, saa den aldrig kan lære hvad der er i Modstrid med Guds aabenbarede Ord, men ogsaa i dens Cultus, saa denne svarer til Tidernes skiftende Trang og særegne Fornødenheder. Vi kunne derfor være visse paa, at det ikke er et blot og bart Tilfælde, naar *St. Joseph*, den ydmyge, fattige, utrættelig virksomme Tømmermand, just i vore Dage er bleven sat paa Lysesstagen i Guds Huus.

Vor Tid lider af slemme aandelige Sygdomme. Dens Hovedonde er en mere eller mindre udpræget *Materiale*: *isme*; vor Tid forglemmer det Himmelske og Evige over det Jordiske og Forgængelige. Mon ikke da *St. Joseph* maa ansees for at kunne bringe kraftig Lægehjælp mod dette Onde? Hvo som i Aanden gjerne og tidt søger hen til og gjør sig fortrolig med ham, i Bethlehems Stall og i Nazareths Tømmerværksted, han vil af ham lære at tage tiltakke med Lidet, at finde sig i de Kaar, i hvilke Forsynet har sat ham, at arbeide utrætteligt for det daglige Brød, og, om Herren saa vil, i sit Ansigts Sved: at modtage som af Guds Haand alle Tilskikkelser, hvor haarde de end i og for sig kunde være, at røgte sin jordiske Dont samvittighedsfuldt, i fast Haab om en rig Løn i Himlen: samt fra Jesu Hjerter at hente sig Kraft til

ægte christelig Arbeidsomhed og TaaImodighed ved idelig, hjertelig og barnlig Bøn.

Derom kan ingen Tvivl være, at med Kjærlighed til St. Joseph, Herrens Pleiefader, vil ogsaa Guds frygt, Arbeidsomhed, Nøisomhed, Lydighed og uegennyttig Kjærlighed for Christi Skyld vaagne og voxe i alle christelige Hjerter og Familier!

Mariæ Bebudelse

bliver i Almindelighed feiret d. 25. Marts; men dens offentlige Helligholdelse er for os Katholiker i Danmark henlagt til fjerde Fredag efter Paaske. Medens Kirkehistorien giver Oplysning om, hvor og naar andre Fester opkom, og hvorledes de mere og mere udbredte sig, er denne Fest saa gammel, at den med Føie kan ansees for at naac op til selve de apostoliske Tider. Ja, de ligesaa belæste som kritiske Bollandister*) betænke sig ikke paa at skrive: „Man tør gjerne antage, at denne Fests Oprindelse maa henføres til selve Jomfru Maria, idet Guds Moder aarlig med Taknemmelighed og inderlig Andagt ihukom de guddommelige Naadesbeviisninger, som paa denne Dag bleve hende og hele Menneskeslægten tildeel ved, at Ordet blev Kjød i hendes jomfruelige Moderliv, og hun ifølge sin Indvilgelse i Englens Budskab blev ophøiet til Guds Moders Værdighed.“

Hun blev efterfulgt af Apostlene og de christne Menigheder. Det forstaaes jo let, at fra først af alle Christne helligholdt Aarsdagene efter Christendommens Grundlæggelse, og at alle de, som troede paa Evangeliet, aarligen mindedes den Dag, da det første Evangelium, det første glade Budskab om en nærforestaaende Forløsning, lød fra Englens Læbe: „Hil Dig, Naadefulde! Du skal blive Moder til Guds Søn.“

---

*) Forfattere af den næst omfattende Helgenhistorie.

Dag. Kjærligheden lod sig ikke nøie med, paa een Dag aarligen at feire Christi Komne og Mariæ Bebudelse, heller ikke med at hellige Adventstiden før Jul til taknemmelig Ihukommelse af disse trøstefulde Begivenheder, som danne Grundvolden for Verdens Forløsning: den vilde ingen Dag lade gaac hen uden andægtigt at mindes dem. Næstefter Christi Korsdød har ingen anden Troesandhed saa mangfoldigt og dybt præget det kirkelige og christelige Liv, som Guds Søns Menneskevordelse.

Alterpræsten slutter Messen og det sidste Evangelium med: „Og Ordet er blevet Kjød og har boet iblandt os.“ Han bøier derved Knæ, ligesom ogsaa ved de tilsvarende Ord i den nicænske Troesbekjendelse efter det første Evangelium: „Jeg troer paa een Herre. Jesus Christus, som har paataget Kjød ved den Helligaand af Jomfru Maria og er bleven Menneske.“

Med Præsterne kappes Folket om at ære denne Hemmelighed, tilbede Gudmennesket, samt for Sønnens Skyld ogsaa at lovprise hans Moder. Lidt efter lidt opkom den nu almindelige Skik med Fadervor ogsaa at bede „Hil Dig Maria“, saaledes som vi den Dag idag bede denne Bøn. Det var i det ellefte Aarhundrede, at man begyndte at hilse Maria med de selvsamme Ord, hvormed Englen havde hilset hende. Til Englens Hilsen føiedes saa Elisabeths, d. e. „og velsignet er dit Livs Frugt Jesus“. Med Tiden blev den Paakaldelse tilføjet: „Hellige Maria, Guds Moder, bed for os Syndere.“ Senest i A. 1521 kom de sidste Ord til: „nu og i vor Dødstime.“

Saaledes bade vore Forfædre: saaledes bede ogsaa vi, forvissede om derved at behage hendes Søn. Thi vi have alle den Opfattelse, som et Concil i *Besançon* A. 1571 udtalte: „Vi kalde Maria *vort Haab*, men ikke fordi vi tilskrive hende vor Frelse (den tilskrive vi Christus Jesus, som frelste sit Folk fra al Synd), men fordi vi, af Frygt for vor Syndeskyld, ikke vove uden en Mægler at paakalde Gud. Men, støttede til hendes Naade

ved hvilken hun formaaer Meget hos sin guddømmelige Søn. paakalde vi tillidsfuldt hendes Forbøn om Syndsforladelse. idet vi haabe, ved hendes Mellekomst og Fortjeneste at faae Hjælp af og Adgang til hendes Søn, der elskede og ophøiede hende. som sin udvalgte Moder, fremfor alle Andre. Hvergang vi bede „Hil Dig Maria“. bekjende vi, at Guds Søn er bleven Menneske. styrkes vort Haab om, ved Christus at faae vore Synder forladte. og opflammes vi til at elske den guddømmelige Treenighed. Faderen. Sønnen og den Helligaand.“

Kirkelige Efterretninger.

Kjøbenhavn. (25aarigt Bispejubilæum.) Den 20. April bliver det 25 Aar siden, at den Højærværdigste Ærkebiskop af Cöln, Dr. Paulus Melchers, blev viet til Biskop af Osnabrück i Aaret 1858. I denne Anledning vil der blive ham tilstillet en Lykønskingsadresse fra Bispedømmet Osnabrück. Da den høitfortjente Prælat imidlertid ogsaa i mange Aar ikke blot har styret og gjentagende besøgt de katholske Menigheder i Danmark, som Apostolisk Provicar, men ogsaa efter sin Ophøielse paa den ærebiskoppelige Stol i Cöln, stedse har lagt sin varme og virksomme Interesse for de danske Missioner for Dagen, tør det antages, at ogsaa mange herværende Katholiker gjerne ville slutte sig til den Lykønskingskrivelse, som vore Troesfæller i Osnabrück agte at afsende.

Menigheden blev derfor, ved den høitidelige Festandagt forrige Søndag, Eftermiddag, fra Prædikestolen indbudt til, i Ugens Løb at undertegne de Ark, som skulde vedhæftes den Osnabrückske Adresse, og i den Anledning vare hidsendte fra Comitéen i Osnabrück. Desværre ankom Arkene saa sildigt, at det var umuligt for Redactionen at gjøre Meddelelse derom i Kirketidendens forrige Numer, ligesom ogsaa Fristen for Arkenes Afsendelse var meget kort, idet de allerede i Fredags Aftes skulde sendes tilbage til Osnabrück.

Orlyden af Adressen er, som følger:

Højærværdigste Ærkebiskop!
Naadigste Herre!

Fem og tyve Aar ere henrundne, siden Deres Ærkebiskoppelige Naade indtraadte i den ærværdige Række af Apostlenes Efterfølgere, og en betydelig Deel af denne Tid har De tilhørt Dioceset Osnabrück. De var den første Overhyrde, som atter besteg Sachslands ældste Biskopsthron, den h. Wiho's Stol, efterat den i mange og lange Aar havde staaet ledig; og vi vare Vidner til Deres apostoliske Vandel, til Deres utrættelige Iver for Herrens Tjeneste. Deres Ærkebiskoppelige Naade har opdraget en stor Deel af vore Præster, og lagt Deres invierende Hænder paa dem: De har meddelt os vor h. Kirkes Naadeskatte, opholdt og styrket os i Fædrenes Tro og i from og trofast Lydighed overfor den verdslige Øvrighed; De har lyst for os Alle, som et Mønster paa Troskab i Deres Kald og Kjærlighed til Næsten. Ærefrygtsfuld Kjærlighed og Taknemmelighed havde derfor forenet os paa det Inderligste med vor Overhyrde; og, naar De end, naadigste Herre, idet De fulgte Jesu Christi Stedfortræders Kaldelse, har maattet forlade den h. Wiho's Dioces, for at træde ind i en større Virkekreds: saa længes dog ogsaa vi, Katholiker i Dioceset Osnabrück og i de nordiske Missioner, efter at bringe Deres Naade vore ærbødigste Lykønskninger til den nærværende Festdag, og dermed forbinde Forsikringen om uforanderlig Troskab og Hengivenhed. Rigtignok vide de Hundredtusinder af Hjerter, som idag banke høiere i vort udstrakte Dioces, ikke, hvorhen de skulle rette deres Ønsker om Lykke og Velsignelse — de over al Maade sørgelige Tidsbegivenheder have jo netop ramt de bedste og ædlestes Borgere tungest, og derfor maa ogsaa Deres Ærkebiskoppelige Naade spise Landsforviisningens Brød fjernt fra det kjære Hjem, fjernt fra den ophøiede Virkekreds, som Gud Herren har anvist Dem; men det vide vi, hvorhen vi skulle rette de inderlige Bønner, som idag strømme fra Læben for den elskede Overhyrde.

Gud Herren, ved hvis Bistand Deres Ærkebiskoppelige Naade er bleven den Lykke tildeel, at opleve denne mindeværdige Dag, Han velsigne alle Deres Fremtids Dage! Han ville, ved den snarlige Gjenoprettelse af fredelige Forhold imellem de øverste Myndigheder, muliggjøre for Dem, naadigste Herre, at vende tilbage til det elskede Fædreland, og uhindret udøve Deres hellige

Embede paa den ærkebiskoppelige Stol i Cöln. Maatte saaledes i rigeste Maal det Ønske blive opfyldt, som den consecrerende Biskop for 25 Aar siden udtalte: „Ad multos annos!“ (for mange Aar!)

Det er med den dybeste Ærefrygt, at vi tegne os som Deres Ærkebiskoppelige Naades trofast hengivne Katholiker i Dioceset Osnabrück og i de nordiske Missioner.

Kirkelig Kalender.

Søndagen d. 15. April. 3die Søndag efter Paaske. Den h. Josephs Skytstfest. (I Sct. Ansgar undtagelsesviis: Aftenandagt Kl. 6. — 10. M. Benedict Labre, Bekjender. — 17. Tl. Votivofficium af Sct. Ansgar. — 18. O. Ferialdag. — 19. To. Votivofficium af det h. Sacrament.

Fredagen d. 20. April. Mariæ Bebudelse. (Gudstjenesten holdes som paa almindelige Søndage.) — 21. L. Anselmus, Biskop og Kirkelærer.

Søndagen d. 22. April. 4de Søndag efter Paaske.

Mariacongregationen for Mænd.

Fælledscommunion Søndag d. 15. April i St. Ansgar Kl. 8. Om Aftenen Kl. 6 Andagt med Prædiken i Sct. Ansgar.

Congregationen for Ynglinge

feirer Fredagen d. 20. April (Mariæ Bebudelse) sin Titularfest med Fælledscommunion i Capellet i Kronprindsessegade, Formiddag Kl. 8^{1/4}. Om Aftenen Kl. 8 Andagt med Prædiken smstds.

Ansgariusforeningen.

Bestyrelsesmøde Mandagen d. 16. ds., Kl. 8 Aften.

Confirmation til Vøxne.

Paa Pintsesøndag agter den højærværdigste Apostoliske Præfect at meddele Confirmationens h. Sacrament til Vøxne. De vøxne Troende, som endnu ikke have modtaget dette Sacrament, anmodes om snarest muligt at melde sig hos undertegnede. Bøhmer.

Onsdagen den 18. April, Kl. 7^{1/2}, Aften, vil en af Elever fra 9-15 Aar udført Concert blive afholdt i Larsens Locale, St. Anna Plads Nr. 13, med velvillig Assistance af D'hr. kgl. Capelmusicus Viggo Andersen og Concertsanger Georg Allen samt en Hørrøkvartet, til Indtægt for Vincentiusforeningens Indsamling til Oprettelse af en Stiftelse for forældreløse og forsmte Børn.

Billetter faaes hos Hr. Particulier Grüder i Præsteboligen, samt hos Undertegnede. Numererede Pladser: 1 Kr. 50 Ø., unnumerede: 1 Kr.

Maria Capozzi,
Fredericiagade 8. 3. S.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Enogtredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement. 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal. Kjøbenhavn.

Nr. 16. Søndagen den 22. April. 1883.

Indhold: Mariaklokken, Louis Veillot, Barmhertighed. Kirkelige Efterretninger: Rom, Schweiz, Berlin, Lilleasien, Kjøbenhavn.

„Mariaklokken.“

En udmærket Maade at dyrke Guds Søns Menneskevordelse paa, er den nu almindelige Skik, tre Gange om Dagen ved Mariaklokkens Ringning at bede „Herrens Engel“ osv. Hvad vi nylig sagde om „Hil Dig Maria“ gjælder ogsaa om denne Skik, som lidt efter lidt udviklede sig. Spiren til den blev lagt af Pave Johannes XXIII. A. 1318 eller 1327: han opmuntrede nemlig de Troende til at bede 3 Ave Maria, naar ved Solnedgang Aftenklokken ringede. Endnu i samme Aarhundrede, senest A. 1346, begyndte man ogsaa ved Morgenklokkens Ringning at hilse Jomfru Maria. I 1456 forordnede Pave Calixt III., at om Middagen skulde de Troende ved Klokkeringning opfordres til Bøn for de Korsfarere, der just dengang kæmpede mod Tyrkernes truende Overmagt; senere

blev det forandret til en Aiveringning. Den nuværende Skik, tre Gange om Dagen at ringe Klokken og hver Gang at bede „Herrens Engel“ (see almindelig Bønebog S. 11 og Katechismen S. 115) blev allerede A. 1605 af en Synode i Prag betegnet som ældgammel; den bør altsaa være os ærværdig formedelst sin Ælde.

Men, selv om den var af yngre Dato, maatte den dog anbefales paa Grund af dens dybe Betydning. Der vækkes mere end blot poetiske Følelser, naar ved Aveklokkens Ringning i et katholsk Hjem Fader, Moder og Børn slippe deres Haandtering. Lyster eller Lege for nogle Øieblikke, blotte de Hovedet folde Hænderne og falde paa Knæ, for med Klokkens Glædestoner at opsende deres andægtige Bøn til Guds Søn og hans h. Moder, samt anbefale dem deres Bekymringer, Arbejder og Hvile. Denne Hilsen bliver til et Hjertesuk, som de jordiske Pilgrime sende til deres Hjemstavn histoppe, — til en gylden Kjæde, der holder Sindet knyttet til det Evige, saa det ikke fortaber sig i Jordelivets Smaaligheder, Uro og Bekymringer, — til en Himmelstige, ad hvilken vi her fra Jorden hæve os til hine lyse Høider, hvorfra al Velsegnelse kommer over vor jordiske Gjærning.

Fordum blev der ogsaa her i Danmark ringet fra alle Kirketaarne til „Englens Hilsen“. Men saa kom der en anden Tid, da Bønderne her i Sjælland fik den Formaning fra Prædikestolen*): „Det, at man ringer tre Gange om Lørdagen ad Aften, Søndagen ad Morgen eller andre Tider, hvad vi pleie at kalde „Marielokke“, det er rettelig Fredklokke: da skulle I besynderlig bede om Fred; og, istedenfor at I før ramsede „Hil Maria!“ op (hvad der kun var Misbrug, som tilforn er beviist), da kunne I læse den Fredbøn af eders Sognepræst og læse den saa tidt, som I høre Fredklokken ringe: „O Herre Gud, giv os Fred i vore Dage, fordi der er ingen anden mere,

---

*) P. Palladius' Visitats-Bog S. 111.

som for os kunde stride, end Du selv, vor Gud alene!“*) Den kunne I læse tre Gange imod hver Gang at det ringer Fredklokke.“

Man vedblev at ringe om Morgenene og om Aftenene: men man glemte, hvad der oprindeligt havde været Meningen med Ringningen. *Marielokkens* Malmund forstummede og forblev taus i 300 Aar.

Nu høres den igjen nogle faa Steder i Danmark, ligesom at raabe: Stands din Gjerning for et Øieblik! Guds Søn er kommen fra Himlen: tak Ham for hans Komme og hils den Jomfru, ved hvem han kom til os! -- Fromme Læser, lad den ikke forgjæves formane Dig: overhør den ikke! Vel er det ingen Pligt at bede „Herrens Engel“: men siig selv: Mon det ikke er en from Skik? Mon det ikke er en Andagt vækkende Bøn, næsten helt sammensat af Skrivtens Ord? Kirken, din aandelige Moder, ønsker at Du beder den: og for end mere at tilskynde Dig dertil, bevilger den Dig en Aflad paa 100 Dage, hvergang Du beder den ved *Marielokkens* Ringning, eller, hvor den ikke ringes, til de fastsatte Dags-tider, og det ydmygt knælende eller — Lørdag Aften og Søndagen samt hele Paasketiden igjennem til Minde om Herrens Opstandelse — staaende.

Louis Veillot.

Lørdagen d. 7. April meldte et Telegram fra Paris, at *Louis Veillot* efter et kort Sygeleie var hensovet i Herren. Den Afdøde var født 1813 i Boynes (Loiret).

---

*) Tilvisse en smuk Bøn! Men den første lutherske Superintendent havde taget den med fra det katholske Paderhuus. Den staaer endnu i det romerske Breviar.

Siden 1848 beklædte han Posten som Chefredacteur for Bladet „*Univers*“, som han redigerede i streng katolsk Aand, med ligesaameget Talent som glimrende Veltalenhed. Han var tillige Forfatter af talrige Værker, blandt hvilke „*Parfums de Rome*“, „*Jesu Liv*“, „*Pius IX.'s Liv*“, „*Rom under Conciliet*“. Hans „*Mélanges*“ fra 1857 til 1876 tælle 18 Bind. Veillot skrev ogsaa flere christelige Romaner.

Den Afdøde var en *energisk Character*, en *aandrig Scribent* og en *øvet Publicist*, som har udøvet en bestemmende Indflydelse i vide Kredse. Paa en Tid, da der i Frankrig endnu gjorde sig gallicanske og katolsk-liberale Tendenser gjældende, blev han anset for den yderst-gaaende Ultramontane og udkæmpede derfor ogsaa mangen Kamp med fremragende Katholiker.

Samtlige Pariserblade hellige den Afdøde Nekrologer, som vel afvige fra hinanden i Bedømmelsen af hans publicistiske Virksomhed, men Alle ere enige i at anerkjende hans *fremragende Talent*, hans bidende Sprog, som ogsaa den Trofasthed, med hvilken han fulgte sin Overbeviisning, og hans opofrende Hengivenhed for Kirkens Sag. Kun *Rochefort* gjør en Undtagelse. Den gamle Communard og svorne Fjende af Kirken kalder Veillot for en „*pampléaire ultramontain*“, medens han dog i en anden Spalte tilskriver ham „*et ofte vidunderligt Talent*“. Lanternemanden er aabenhjertig nok til at angive sit Had til Religionen som Motiv for sin Dom: „Vi beklage selvfølgelig ikke Veillot's Død; vi ere ikke Christne.“ Denne Atheistens Fordømmelse er sikkerlig den bedste Roes for Religionens Forkæmper.

Veillot er død som en trofast Bekjender af Ham, hvis Sag han i 50 Aar har tjent med sin Pen. Da Døden nærmede sig, bad den Afdødes Familie ad telegraphisk Vei om den *apostoliske Velsignelse* og modtog strax fra Rom følgende Telegram: „Den h. Fader er smertelig berørt af Louis Veillot's alvorlige Sygdom, og meddeler ham af ganske Hjerte den apostoliske Velsignelse in

articulo mortis.“ Ved hans Dødsleie stod foruden hans Familie ogsaa Pater Cailhaud af Jesu Selskab og flere af hans Medarbejdere, der alle vare Vidner til den indlerlige Andagt, med hvilken han modtog de hh. Sacramenter. Katholikernes Sorg er en oprigtig og almindelig.

„L'Univers skriver om sin hensovede Mester: „Naar man seer ham ligge der saa mild og hengiven i Døden, fristes man til at sige, at han har seet ind i Fremtiden, da han selv i Forveien nedskrev sin *Gravskrivt* i følgende Vers:

Placez à mon côté ma plume,
Sur mon cœur le Christ, mon orgueil.
Sous mes pieds mettez ce volume,
Et clouez en paix le cercueil!

Après la dernière prière,
Sur ma fosse plantez la croix,
Et si l'on me donne une pierre,
Gravez dessus: J'ai cru, je vois!

Dites entre vous: „Il sommeille:
Son dur labeur est achevé.“
Ou plutôt dites: „Il s'éveille:
Il voit ce qu'il a tant rêvé.“

J'espère en Jésus. Sur la terre,
Je n'ai pas rougi de sa foi.
Au dernier jour, devant son Père,
Il ne rougira pas de moi.

Læg ved Siden af mig min Pen,
Paa mit Hjerte Crucifixet, min Stolthed.
Ved mine Fødder læg dette Digt.
Og luk Kisten til med Fred!

Efterat den sidste Bøn har lydt,
Plante I Korset paa mit Gravsted;
Og skjønker man mig en Sleen,
Saa skriv derpaa: Jeg har troet, jeg seer

Siig til hverandre: „Han sover:
Fuldendt er nu hans haarde Arbejd.“
Dog hellere siig: „Han vaagner;
Han seer, hvad han saa længe har at-
traaet!“

Mit Haab staaer til Jesus. Paa Jorden
Har jeg ei skammet mig ved hans Lære.
Paa den yderste Dag, for den him-
melske Fader,
Vil han ei heller skamme sig ved mig.

Ja, der ligger *Crucifixet* i hans Hænder, som han stedse ansaae for Underpantet paa et udødeligt Haab. Der er ogsaa *Pennen*, som ved visse Magthaveres Uretfærdighed, hvis onde Planer den afslørede, forstum engang blev dømt til foreløbig Uvirksomhed, og som nu for stedse er sønderbrudt af Ham, der selv havde trykket den tapre Stridshelt den i Haanden, og kun derfor er den nu bleven ham frataget, for at den skal tjene til at indføre hans Gjerninger i Livets Bog.“

Veillot har maaskee ogsaa undertiden af sin Iver ladet sig henrive til mangan drøi Kritik, ofte har maaskee

ogsaa hans politiske Taktik været lidenskabelig og upraktisk: men han har een Fortjeneste, som vil være uforgængelig, og det er, at han med sin hele Energi har bekæmpet Gallicanismen, banet Veien for en sand katholsk Opfattelse i Frankrig. Himlen lønne ham for hans rastløse Kamp for Religionen og Kirken!

J.

Barmhjertighed.

„Semaine religieuse“ af Antwerpen bringer følgende Beretning:

En ung Millionær var bleven trolovet med en ung Dame, som bragte ham 500,556 Francs i Mødgivt Hver Morgen forærede han sin Brud en Bouket af Violer, der vare komne fra Nizza. „Hvad betaler Du da for Buketten?“ spurgte den unge Pige. „20 Francs“. lød Svaret. „Der vil endnu hengaae 10 Dage, førend vi holde Bryllup, og saa vilde Du altsaa udgive 200 Francs for Violer: jeg beder, lad Violerne fare, og giv mig Pengene i deres Sted!“

Brudgommen gik ind paa Forslaget, men begyndte at frygte for, at Bruden skulde være gjerrig. Snart skulde han imidlertid befries fra denne Bekymring. „Du tillader mig vel,“ vedblev hun, „at skjenke disse Penge til en fattig ulykkelig Kvinde: hun vil bede for os, og det er langt mere værd end Violernes sødeste Vellugt.“

Den følgende Dag bragte den unge Mand hende en Bouket af Violer, for hvilken han blot havde betalt 10 Sous, men om Stilkene var der vundet en 1000 Franc's Seddel, paa hvis Bagside stod Ordene: „For dine Fattige.“

I Sandhed en smuk Forberedelse til en af de vigtigste Begivenheder i Livet!

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Den h. Fader har udvalgt Ærkebiskop Vincent Vannutelli til sin Stedfortræder ved Kaiseren af Ruslands Kroning i Moskou. Ærkebiskoppen, som for tiden opholder sig i Rom, vil medtage sin tidligere Secretair, den nuværende Attaché ved Pariser-Nuntiatoren, Msgr. de Vico, samt en af Embedsmændene ved det Vaticanske Bibliothek, di Nunzio, som taler saa flydende Russisk, at Storfyrst Wladimir, ved sit Besøg i Bibliotheket holdt ham for en født Russer. Ifølge Sædvane vil den h. Stols Repræsentant ikke bivaane den religiøse Ceremoni i Kreml, men først indtræffe til Rigets gamle Hovedstad Dagen efter Kroningen, for at overbringe Pavens Lykønskninger ved den officielle festlige Modtagelsesaudients.

Schweiz. Forrige Søndag feirede den katholske Menighed i Basel sin høitfortjente Sognepræsts, Hr. Prælat Yurt's 25aarige Jubilæum. Da han for 25 Aar siden tiltraadte sit Embede, talte Sognet næppe 3000 Katholiker, medens det nu tæller over 18,000 Sjæle.

Berlin. Den tyske Kaiserinde har ved sin Tilbagekomst fra Coblenz til Berlin medbragt en barmhjertig Søster, som har taget Bolig i det kaiserlige Slot. Som bekjendt holder Tydsklands Kaiserinde de barmhjertige Søstre høit i Ære, og veed til enhver Tid efter Evne at skatte deres opofrende og uegennyttige Kjærlighed i Næstens Tjeneste.

Lilleasien. Den h. Fader har givet et nyt Beviis paa sin Omsorg for den katholske Kirke i Orienten, idet han har udstedt et Breve, som anordner Oprettelsen af et armenisk Collegium i Rom. Pave Gregor XIII. havde allerede Aar 1584 ved apostolisk Skrivelse af 13. Oct. bebudet Grundlæggelsen af et Collegium, i hvilket armeniske Ynglinge skulde uddannes til nidkjære Præster for deres Fædreland; men paa Grund af Pave Gregors Død blev Sagen ikke bragt til Udførelse, og den har siden hvilet, indtil de armeniske Biskopper i Aaret 1867 overrakte Pius IX. en Adresse angaaende denne Sag. Desværre stillede der sig den Gang forskjellige Hindringer i Veien, som gjorde det umuligt

for Pius IX. at opfylde Bispernes Ønske. Cardinal Hassoun, en født Armenier, overtager, som den Første, Patronatet for det nye Collegium. Som Studenter skulle optages Ynglinge, der føle sig kaldede til Prætestanden. De armeniske Studenter, som fortiden befandt sig i Propagandaen, skulle henflyttes til det nye Collegium, medens de dog vedblivende alle skulle besøge Skolerne i Propaganda-Collegiet.

Kjøbenhavn. Det til Universitetsfesten, d. 11. April, i Anledning af Hs. Maj. Kongens Fødselsdag, udsendte Indbydelsesskrivt indeholdt blandt andet ogsaa Meddelelse om Besvarelserne af de for Aaret 1881—82 udsatte Priisopgaver. Ifølge denne Meddelelse er den filosofiske Priisopgave bleven besvaret med en Afhandling, der blev funden værdig til Prisen, og hvis Forfatter er Lærer ved St. Andreas-Collegiet i Ordrup Aloysius Peters. Ved Høitideligheden i Onsdags i Universitetets Festsal, som overværedes af Hs. kgl. Høih. Prinds Valdemar, Hs. Høih. Prinds Hans, Ministrene, Universitetsprofessorerne m. fl., modtog Hr. Peters den ham tilkjendte Guldmedaille.

Tankesprog.

Enhver forske dybt i sit Hjerte; finder han der Kjærligheden, da være han forvisset om, at han er opstanden fra Døden til Livet. Hl. Augustinus.

Kirkelig Kalender.

Søndagen d. 22. April. 4de Søndag efter Paaske. — 23. M. Georg, Martyr. — 24. Th. Fidelis af Sigmaringen. — 25. O. Marcus, Evangelist. — 26. To. Cleus og Marcellinus, Paver og Martyrer. — 27. P. Petrus Canisius, Bekjender. — 28. I. Paul af Korset, Bekjender og Ordensstifter.

Søndagen d. 29. April. 5te Søndag efter Paaske. Petrus, Martyr.

Confirmation af Vøxne.

Paa Pintsesøndag agter den højærværdigste Apostoliske Præfect at meddele Confirmationens h. Sacrament til Vøxne. De vøxne Troende, som endnu ikke have modtaget dette Sacrament, anmodes om snarest muligt at melde sig hos Under-
tegnede. Bøhmer.

C. J. Elvius' Bogtrykkeri Nybrogade 6. Kjøbenhavn.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Enogtredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær; Grosserer Millech. Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

N°. 17. Søndagen den 29. April. 1883.

Indhold: Bededagene. Omvendelse af en ivrig Afgudsdyrker i Japan. Kirkelige Efterretninger: Rom, Osnabrück, Frankrig, Kjøbenhavn.

Bededagene.

Frelseren dvæler efter sin Død og Opstandelse endnu nogen Tid her paa Jorden. Han vil mere og mere bevisliggjøre, at Han, den Korsfæstede, Døde og Begravne, virkelig er opvakt til nyt Liv. Han vil i forklaret Tilstand fuldende, hvad han i sit dødelige Liv har paabegyndt; han vil afslutte sin Kirkes Kæmpebygning, hvortil han udkastede Planen og lagde Grundvolden i de tre Aar, han med sine Disciple drog omkring i Landet Palæstina, prædikede Ordet og helbredte alleslags Sygdomme.

Men nu stunder Afskedstimen til. Faderen kalder ham til sig: „Tag Plads ved min høire Side, for at jeg kan lægge dine Fjender som Skammel under dine Fødder.“ Sønnen bereder sig til at efterkomme Kaldelsen og gjøre, hvad han allerede Paaskedag sagde til Maria

Magdalena: „Jeg farer op til min Fader og Eders Fader, til min Gud og Eders Gud.“ Ved at forlade Jorden glemmer han den ikke; og ved at tage Plads paa den himmelske Throne, husker han godt, at han vedbliver at være Menneskets Søn, vor Broder, Midler og Talsmand.

Vi ile derfor med, i disse sidste Dage før hans Himmelfart at anbefale ham alle vore Anliggender, og lægge ham paa Hjerte Alt hvad der tynger paa vore Hjerter, for at han maa tale for os til vor fælleds Faders Hjerte. De nærmeste Dage skulle være *Bededage*, mere end andre almindelige Dage; Bøn skal være vor Afskedshilsen til vor til Himlen opstigende Frelser; en idelig, daglig, uafbrudt Bøn skal, ligesom en gylden Kjæde, holde os knyttede til vor Frelser og Broder paa Himlens Throne.

Han selv opfordrer os dertil med indtrængende Ord: „Beder med barnlig Tillid; beder med utrættelig Udholdenhed“ — det er hans Afskedsord til os i disse Dages Evangelier.

Det er Herren særdeles magtpaaliggende at vække *Tillid* i os; han sparer ingen Umage for at faae den vakt. Han opfordrer os til at bede en, to, tre Gange: „Beder, — søger, — banker paa.“ Han lover os Bønhørelse, ikke blot tre Gange, men sex Gange: „Beder, og I skulle faae; — søger, og I skulle finde; — banker, og der skal oplades for Eder; thi — hver den som beder, han faaer: — og den som søger, han finder; — og for den, som banker paa, skal der oplades.“ Han sætter sit guddommelige Ord til Pant derpaa ved at tilføie den høitidelige Bekræftelse: „Sandelig, sandelig siger jeg Eder.“

Heller ikke dermed lader han sig nøie. Han veed godt, hvor seenhjertede vi ere, og hvor tungt det falder os at omgaaes saa fortroligt med Gud, som han vil, at vi skulle, nemlig som en Ven omgaaes med sin Ven, og et Barn med sin Fader; i sin Kjærlighed nedlader han sig til at sammenligne vort Forhold til Gud Herren med menneskelige Forhold. Han vil forklare, at *vedholdende*

Bøn ligesom tiltvinger sig Bønhørelse; han lemper sig efter vor Fatteevne og Tænkemaade; han siger til sine Disciple: „Sæt, at Nogen af eder er i Forlegenhed; at en Ven af ham kommer til ham fra en Reise sildig om Aftenen, henved Midnatstid, og han har Intet at sætte for den fremmede Gjæst. Sæt, at han da derfor gaaer til en anden Vens Dør, banker paa og raaber: Ven, hjælp mig ud af min Forlegenhed og laan mig tre Brød! Sæt, at han der indenfor svarer: Vær mig ikke til Besvær, Døren er allerede lukket, og mine Børn ere hos mig i Kammeret; staae op og give dig dem, kan jeg ikke. Men sæt, at han derude ikke lader sig skræmme, men bliver ved med at banke paa Døren: hvad mon der da tilsidst vil skee? Om han derinde end ikke vil staae op og give den Bankende, fordi han er hans Ven, saa vil han dog for hans Paatrængenheds Skyld staae op og give ham saa mange Brød, som han behøver.“

Saaledes Frelseren! Det kunne vi godt forstaae; vi kunne let tænke os at være bragte i denne Situation; og vi maae give Frelseren Ret i, at i et saadant Tilfælde vilde vi selv tilsidst blive kjede af Vennens Overhæng og give efter for det. Nu vide vi ganske vist, at Gud Herren ikke kan blive kjed af vor Paatrængenhed, og at ei heller Kjedsomhed kan bringe ham til at bønhøre os for at blive af med os. Men vi forstaae godt, hvad der er Grundtanken i Frelserens Lignelse, nemlig den: at *Udholdenhed* i Bøn tilsidst gaaer af med Seir, ligesom her blandt Menneskene, saaledes ogsaa hos Gud oppe i Himlen.

Takket være vor guddommelige Mester, fordi han værdigede, paa en saa indtrængende Maade at anskueliggjøre denne trøsterige Sandhed! Vi ville vise os at være hans modtagelige og lydige Disciple, ved i al vor Nød at raabe til ham og banke paa hos ham med barnlig Tillid og utrættelig Udholdenhed!

Omvendelse af en ivrig Afgudsdyrker i Japan.*)

Paa sin sidste Rundreise igjennem Districtet Te-hiba har den høiarv. Hr. *Vigroul* af Congregationen for de udenlandske Missioner i Paris døbt en ung Japanser, der tidligere var hengiven til Buddhismen og især til Dyrkelsen af en Afgud ved Navn Fudo. Med hvilken Forblindelse og utrolig Bodsiver disse stakkels Hedninger bringe deres Afguder de største Offre, derpaa er denne Nyomvendte et paafaldende Exempel.

Afguden Fudos (dette Navn betyder „Hvile“ eller „Uforanderlighed“) Tempel befinder sig i Narita, en Landsby i Provindsen Shimosa, i en Afstand af omtrent 15 Mil fra Yeddo, og Valfarten til denne Helligdom skal allerede have bestaaet i 4 Aarhundreder. Veien dertil er indfattet af mørke Lunde med kæmpestore Træer, smykket med høie polerede Stenpiller, fulde af Indskriver, og med Broncestatuer af Afguden Fudo. Selve Templet, en sand Kæmpebygning, der forøvrigt ved Intet adskiller sig fra de andre Pagoder i Japan, staaer paa en Høi, hvis Top man naaer ad høie Stentrapper. Denne Høi er omgiven af en Krands af smaa Høie, tætte Fyrreskove, og Skraaningen er heelt oversaaet med Afgudsbilleder. Disse ere mandshøie Statuer af Steen eller Metal; de fremstille lutter Guder eller Genier, som med en Vægtskaal, en Krone eller et Riis i Haanden møde den Dødelige for at dømme, belønne eller straffe hans Gjerninger. Mange Steder er der kunstige Vandfald anbragte, under hvilke Pilgrimene baade om Vinteren og om Sommeren maae stille sig til deres Renselse.

Trindt omkring Templet sees c. tredive Boliger for Bonzerne**), som have henved hundrede Mennesker til deres Betjening og føre et bekvemt og overdaadigt Liv. Det kan siges, at den nærliggende Landsby næsten udelukkende er til for Templets Tjeneste. Thi foruden de 7 store Hoteller, ethvert indrettet for 300 Pilgrime, ere ogsaa Privathusenes Besiddere forpligtede til at optage det store Antal af Pilgrime fra alle Rigets Provindser. Hver Valfarer maa nedlægge en Pengegave i de talrige

*) Efter „Nachricht aus den Missionen“.

**) Afgudspræsterne.

Offerkister, og, saavidt man af tilforladelig Kilde veed, naaer Summen af disse Gaver i et eneste Aar en Høide af 200,000 Mark (c. 177,800 Kr.). Desuden maa Føreren for en Pilgrim-Karavane aflevere en større Sum som sin Landsbyes Almisse. Men dette tilfredsstillende endnu ikke de pengegjerrige Bonzer. Tiggende og collecterende drage de omkring i Provindserne og bruge mange Kunstgreb for at vinde Penge. En saadan Bedrager lover f. Ex. Folk, at, naar de forøge deres Gaver indtil 200 Mark (177 Kroner) saa vil han i den hellige Ild brænde en Strimmel Guldpapir, hvorpaa deres Synder staae opskrevne, og hvorved de skulle blive udslettede. De sælge ogsaa smaa firkantede Træstykker, som ere overtrukne med rødt Tøi. Disse, sige de, ere viiede, og bringe Lykke i Huset. De koste 2—50 Kroner. Hele Skibsladninger Tømmer komme nedad Floden, for at forsyne Bonzernerne med det nødvendige Materiale til deres bedrageriske Handel, og Leverandørerne, som skjænke Templet dette Tømmer, ere tilfredse med at blive betalte med et saadant indviet rødt overtrukket lille Stykke Træ. Endnu andre Naturalier bringes derhen. Hele Tog af Heste, belæssede med Sække Riis og Fade Vin, ankomme fra fjerntliggende Provindser. Hertil have Bonzernerne bygget et rummeligt Magazin, hvori disse Forraad opbevares, indtil man kan sælge dem med stor Fordeel. Alligevel klage disse havesyge Afgudspræster over, at de ere ganske fattige og næsten maae døe af Sult. Folket troer det eller troer det maaskee ikke: men Ingen bekymrer sig om, hvad der skeer med de store Summer, som Valfarten indbringer.

Vi komme nu tilbage til vor unge Japanser. Paa ham især havde de taget Sigte, for af ham og ved ham at vinde Penge. Han er født i Nærheden af Mito. Atten Aar gammel blev han af Bonzernerne gjort til „Sha-tcho“, d. e. til Fører af en Pilgrim-Karavane, som fra Provindsen Iwaki drager til Fudos Tempel. Men, for at fortjene denne Værdighed, maatte han underkaste sig uhørte Bodsøvelser. Han maatte faste, og det først i 3 Dage, saa i 5, ja endog 7 Dage igjennem, uden at tage nogen Føde til sig. Dette foraarsagede ham de frygteligste Smerter. Isærdeleshed led han under Tørstens Kvaler. Hans Indvolde udtørredes, hans Muskler indskrumpede, hans Hud blev som Læder; han saae ud som en Beenrad og kunde af Svaghed næppe bevæge sig. Dertil kom om Morge-

nen og Aftenen „hellige Vaskninger“, o: han maatte lade sig helde mange Spande koldt Vand over Hovedet eller stille sig under et Vandfald. Dette gjorde han ogsaa i den strengeste Vinter, og blev ofte i 10 Minuter, eller et Kvarteer ubevægelig staaende under Vandstraalen, saa at hans Tænder klappede og hans Legeme blev ganske stivt. Efter at have underkastet sig denne Behandling, holdtes han for værdig til en Pilgrimsførers Post. Sex Aar igjennem tilbagelagde han nu regelmæssigt en Gang om Maanednen den hundrede Mil lange Vei fra sit Hjem til Narita; men tillige maatte han fortsætte sine Bodsøvelser, og derved foregaae Pilgrimene med et godt Exempel. Ovenikjøbet maatte han som Pilgrimsfører afholde sig fra Nydelsen af mange Spiser. Han turde ikke nyde Kjød, Fisk, Æg, Vin eller velmagende Grøntsager. Det stakkels unge Menneske overholdt alle disse Forskrifter i Enfoldighed og med ængstelig Samvittighedsfuldhed. Ja, han var i bestandig Sjæleangst over, at han maaskee ikke fyldestgjorde sin Pligt og feilede uden sit Vidende. Afguden Fudo, „Hvilens“ Gud, belønnede ham for hans Iver med en bestandig Uro og Samvittighedskval. Guden viste sig for ham i Drømme, idag med en Straalekrone og et venligt Ansigt, imorgen med et Sværd og i en truende Holdning. Disse indbildte Syner forøgede endnu hans Iver og Angst. Det var derfor høit paa Tiden baade for hans Sundhed og Forstand, at han oplystes om sin Vildfarelse. Lykkeligviis traf han ved et Tilfælde sammen med en af vore Katebeter, som underviste ham. Da faldt der som Skæl fra den unge Mands Øine. Han var let at omvende, og, da han var bleven et Guds Barn, var hans Glæde overmaade stor. Han troer, og vi troe det ogsaa, at Gud har skjænket ham Omvendelsens Naade for hvad han i god Tro har gjort og lidt, og han vil nu med lige saa stor Iver tjene sin Frelser og søge at vinde sine stakkels forblindede Landsmænd for Christus, hvis Aag ikke er saa svært som Bonzernes og Djævelens.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Iblandt de Fremmede, som fornylig bivaanede den h. Faders Messe, befandt sig ogsaa Hertugen af

Nemours med sin Datter Blanche, som fortiden opholde sig i Rom. Paa Søndag vil Fyrst Altieri i offentlig Audiens forestille 2000 Medlemmer af Foreningen for katholske Interesser for Paven.

Osnabrück. Angaaende den Hengivenhedsadresse, som skulde sendes til den højærværdigste Ærkebiskop Dr. Paulus Melchers af Cöln i Anledning af hans 25aarige Bispejubilæum, berettes, at samme er afgaaet til sit Bestemmelsessted med næsten 40,000 Underskrivter. I selve Cöln har man i Anledning af Jubilæet og til Minde om Dagen besluttet ved frivillige Bidrag at anskaffe en ny kostbar Prædikestol for Domkirken. Den 20. April feirede Viebiskoppen af Cöln, Dr. Baudri en høitidelig Pontificalmesse med Te Deum i Domkirken. Søndagen d. 22. var der festlig Høimesse med Te Deum i alle Byens Sognekirker, og om Aftenen Festmøde i Piusbygningen. Kirkerne vare fulde af Andægtige, der bade for deres landflygtige Overhyrde. Fra Husene flagedes der i Dagens Anledning.

Frankrig. Louis Veuillots Begravelse fandt Sted den 10. April. Verdslig Pomp, som ved Civilbegravelser, savnedes fuldstændigt ved Ligbegængelsen, som var en streng religiøs, og i simpel Værdighed gjorde et langt dybere Indtryk, end al udvortes Pomp. Særdeles talrigt vare de religiøse Ordener repræsenterede, hvis ivrigste Forsvarer den Afdøde havde været. Cardinal-Ærkebiskoppen af Paris havde sendt to af sine Generalvicarer som Stedfortrædere; Msgr. Tonti, Auditor, og Msgr. Vico, Secretair, repræsenterede den pavelige Nuntius. Paris' katholske Universitet var mødt ved sin Rector, de Hulst. I Følget deeltog ogsaa de katholske Foreninger, den katholske Adel, de katholske Medlemmer af Parlamentet, som ogsaa den katholske Presse. Efter den høitidelige Sjælemesse i Thomaskirken, blev Liget ført til Kirkegaarden Montparnasse.

Kjøbenhavn. Elev-Koncerten, som Frk. M. Capozzi havde foranstaltet Onsdagen d. 18. April, til Fordeel for Vincentiusforeningens Indsamling til Oprettelsen af et Hjem for forældreløse og forsømte Børn, var særdeles godt besøgt, og indbragte et Overskud af 191 Kroner, som saaledes komme ovennævnte Indsamling tilgode. Forøvrigt spillede Eleverne de paa Programmet opførte Stykker særdeles net og med megen

Præcision, der tilfulde vidnede om deres Lærerindes
Taalmodighed og Dygtighed.

Kirkelig Kalender.

Søndagen d. 20. April. 5te Søndag efter Paaske. Petrus, Martyr. — 30. M. (Bededag.) Katharina af Siena, Jomfru. — 1. Mal. (Bededag.) Philippus og Jacobus, Apostle. — 2. O. (Bededag.) Athanasius, Biskop og Kirkelærer.

Paa de fornævnte tre Bededage holdes Kl. 8 $\frac{1}{4}$ i Sct. Ansgar en høitidelig h. Messe, efter hvilken Litaniet til alle Helgener bedes for at nedkalde Guds Velsignelse over Markkrugterne.

Torsdagen d. 3. Mai. Christi Blimmelfart. (Gudstjenesten holdes som paa Søndagene; under Eftermiddagsandagten i Sct. Ansgar Kl. 3 synges Te Deum i Anledning af den h. Paasketids Slutning). — 4. F. Monika, Enke. (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerte; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften: Broderskabsandagt med Prædiken.) — 5. L. Pius V., Pave og Bekjender.

Søndagen d. 6. Mai. 6te Søndag efter Paaske. Apostlen Johannes' Martyrium.

Maiandagten

begynder i Jesu Hjertes Capel (Kronprindsessegade) Mandag d. 30. April, Kl. 8 Aften, og holdes hver Aften til samme Tid hele Mai Maaned igjennem.

Mødreforeningen.

Tirsdagen d. 1. Mai Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Messe.

Ansgariusforeningen.

Bestyrelsesmøde Mandagen d. 30. ds., Kl. 8 Aften.

Mariaforeningen.

Søndagen d. 6. Mai sædvanligt Møde.

Vincentiusforeningen.

Søndagen d. 6. Mai læses den h. Messe Kl. 8 i Sct. Ansgars Kirke for Vincentiusforeningen i Anledning af dens 50 Aars-Jubilæum. Om Aftenen Kl. 8 festlig Sammenkomst, hvortil alle Medlemmer indbydes.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Enogtredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

Nr. 18.

Søndagen den 6. Mai.

1883.

Indhold: De sex Aloysius-Søndage. Et Ord til Forældre. Til Efterligning. Kirkelige Efterretninger: Rom, Berlin, Osnabrück, Oberammergau, Bulgarien, Serbien.

De sex Aloysius-Søndage

begynde om 8 Dage. Dette er den særdeles virksomme Andagtsøvelse, hvortil der gives praktisk Veiledning i den nylig her S. 79 anmeldte Bog: *Den hellige Aloysius af Gonzaga. Aarhus 1882.*

I den heder det, at næppe var den h. Aloysius død, den 21de Juni 1592, førend man begyndte at ære og og paakalde ham som en Helgen formedelst hans vidunderlige Verdensforagt og høimodige Selvfornægtelse, men især formedelst hans englelige Uskyldighed og store Andagt til Alterets hellige Sacrament. For baade at ære den hellige Ynglings Minde ved at efterligne hans Exempel, og tillige ved hans Forbøn at opnaae en lignende Andagt og Reenhed begyndte Mange oftere at anamme den h. Communion og det sædvanligt paa sex Søndage i Træk, for derved at mindes de sex sidste Leveaar, Arveprindsen tilbragte i Klosterets Ensomhed

og en fuldkommen Forsagelse af Verdens Gøder. Det er vel indlysende, at denne Øvelse ikke kan være andet end et særdeles kraftigt Middel til, at Mennesket kjen-der og overvinder sig selv og bliver fremmet paa Dydens Vei. Hvad Under da, at den ikke blot hurtigt udbredte sig, men ogsaa blev godkjendt og anbefalet af Kirkens Overhyrder og øverste Hyrde.

„Nord. Kirketid.“ anbefalede den i tidligere Aar allerede gjentagne Gange. Aargang 1880 SS. 393 ff. bragte derhos Tanker til Overveielse paa enhver af de 6 Søndage. Iaar er der Anledning til paany at indbyde til den, da Benyttelsen af den nævnte Bog kan gjøre den saameget desto virksommere.

Bogen indeholder nemlig 6 Betragtninger over de vigtigste Religionssandheder, hvorpaa det hele christelige Liv bør bygges, og som Enhver af og til bør lægge sig alvorligt paa Sinde. Vi kunne derfor ikke skjønne rettere, end at vi skulle raade vore Læsere til Følgende:

at Alle, om muligt, holde denne 6 Søndages Andagtsøvelse, for at de ved Sct. Aloysius' Forbøn des bedre kunne opfylde deres Pligter mod de Unge, ganske vist fordrer det et Offer af Tid og Selvfornægtelse; men dette Offer bringes til Guds Ære og vore udødelige Sjæles Frelse og Fremme;

at Alle benytte sig dertil af fornævnte lille Bog; at de altsaa paa enhver af de 6 Søndage læse den tilsvarende Betragtning opmærksomt og tænksomt samt de vedføjede Bønner til den h. Aloysius; Bogen er saa jevnt skreven og saa kjærnefuld, og tillige saa prisbillig (25 Øre), at den forhaabenlig inden kort Tid ikke blot vil findes i hvert katholsk Hjem, men ogsaa i enhver Katho-likes Hæ;

at Alle læse deri ikke blot paa de 6 Søndage, men ogsaa i Aarets Løb. Det er en Læsning, der passer for Alle og Enhver; Børn kunne godt forstaae den, og de Voxne have godt af at følge de deri givne Vink om Synd og Kamp mod Synden, om Bøn og Vandel for Guds

Aasyn, om Alterets Sacrament, Altergang og Messe, samt om Andagten til Guds Moder. (Nærmere Oplysninger om den elskelige Ynglings Liv og Levnet findes i *Waser, den h. Aloysius*, oversat paa Dansk ved V. S. Priis: 33 Øre; kan faaes hos d'Hrr. Geistlige.)

Et Ord til Forældre.

I elske eders Børn, christelige Forældre, og derfor ønske I ogsaa, at de skulle blive ret lykkelige; og, for at de skulle blive lykkelige, arbeide og bede I for dem. Da I imidlertid alene ikke kunne drage Omsorg for eders Børn, saa kommer Skolen, saa komme Lærere og Geistlige eder tilhjælp i Omsorgen for eders Børn. Men især er det dog eder, christelige Forældre, som maae arbeide. Det vide I ogsaa vel. Men for at I ikke skulle blive efterladende i dette eders Arbeide, saa kunne I lægge eder Følgende paa Hjerte, som den store Børneven *Overberg* pleiede at minde Lærerne om, for at opmuntre dem til med Iver og Flid at undervise Børnene saa godt som muligt i Religion.

1. „Naar eders Børn ere forsamlede omkring eder ved den huuslige Arne, betragter dem da ofte med Troens Øie, og tænker: Ere disse Børn her ikke Guds Børn, Guds Yndlinge, Guds Arvinger? Ere de ikke Frelserens uskyldige, umyndige Brødre og Søstre, Prisen for hans Blod, den Helligaands levende Templer? Ere de ikke Englenes Pleiebørn, Menneskeslægtens Blomster, en bedre Efterverdens Forhaabning?

2. En anden Gang kunne I overveie Følgende: Dersom disse Smaa, som ere os anbettede, vidste, hvor meget de kunde vinde ved vor Fromhed, ved vort gode Exempel, hvad vilde de da velgjøre? Vilde de da ikke falde paa Knæ for mig, udstrække deres smaa Hænder

imod mig, og med Taarer i Øinene sige til mig: Kjære Fader, kjære Moder, vær dog rigtig from, forat du kan lære os den sande Fromhed! Lev dog saaledes, at Du engang sikkert kommer i Himlen, for at Du desto bedre kan hjælpe os til, at vi ogsaa engang maae komme derhen!

3. Undertiden kunne I ogsaa tænke: Dersom Frelseren viste sig for mig, for at anbefale mig sine Yndlinge, kunde og vilde han da ikke sige til mig: See her Vunderne i mine Hænder og Fødder og i min Side! Ved det Blod, som har flydt ud af disse Vunder, ere de Sjæle løskjøbte, som jeg har anbetroet til dig. Af dine Hænder vil jeg engang fordre disse Sjæle tilbage. Drag derfor Omsorg for, at intet af disse Børn gaaer tabt for mit Rige!

4. Det er ogsaa meget gavnligt, ofte at spørge sig selv: Hvad ville disse mine Børn vel engang paa deres Dødsleie og for Guds Domstol tænke om mig? Ville de da have Aarsag til udtale Velsignelse eller Forbandedelse over mig? — Hvad vil jeg selv engang paa mit Dødsleie tænke om mit Forhold overfor mine Børn? Vil Tanken om mine Børn da bringe mig Angst og Uro eller Trøst og Glæde?"

I Sandhed skønne Ord, som enhver Fader og Moder burde lægge sig ret ofte paa Hjærte!

Til Efterligning.

En fattig Arbeiderske fra Omegnen af Bourg (Dioces Belley i Frankrig) var det lykkedes blandt sine Veninder at finde ni, som forenede sig med hende til Missionernes Understøttelse. Men da denne Forenings Medlemmer vare lige saa fattige som hun, saa bragte de i det første Aar kun 12 Francs sammen. Hun søgte nu et Middel til at forøge denne lille Indtægt; og virkelig

bragte hun ved Slutningen af Aaret 1873 sin Sognepræst 42 Francs, skjøndt Foreningen endnu stedse kun bestod af de samme ti Arbeidersker. „Hvorledes kunde du dog sammenbringe denne Sum?“ spurgte Sognepræsten. Svaret lød: „Den kjære Gud har hjulpet.“ „Vist“, gjentog Præsten, „men hvad har Du gjort fra din Side, for at han skulde hjælpe?“ „De veed,“ svarede Pigen, „jeg er Syerske; hver Aften har jeg arbeidet en Time længere end ellers, og det har i Aarets Løb indbragt mig 30 Francs til Missionerne.“

(Kath. Miss. 1874. S. 140.)

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Den herværende af Grev H. v. Stainlein i 1873 grundlagte tyske Vincentsforening har ifølge sin Aarsberetning fuldbyrdet sit Hverv paa en særdeles tilfredsstillende Maade. Foreningen talte ved Slutningen af 1882 ialt 33 active Medlemmer. Den samlede Indtægt, inclusive Samlingerne ved de egentlige Møder, beløb sig til den forholdsviis høie Sum af 4,946 Lire. Hermed bleve 21 Familier og 10 enestaaende Personer regelmæssigt understøttede, særligt ved Kjød-, Brød- og Suppekort, som ugenligt uddeelt af to Medlemmer. 255 Lire benyttedes i Opdragelsesøiemed, 503 til Klædningsstykker, 247 til Medicin og Lægehjælp. Til contante Understøttelser brugtes kun 162 Lire. En Deficit fra forrige Aar paa 152 Lire blev dækket, og Aaret sluttet med en Kassebeholdning paa 548 Lire.

Berlin. Med spændt Forventning imødesaac man den 25. April, da der paa denne Dag skulde forhandles i den preussiske Landdag om et Andragende fra Windthorst angaaende Frigivelsen af Messe-læsning og Uddelingen af de hh. Sacramenter. Det blev indledet med en Tale af den Deputerede, Friherre v. Schorlemer-Alst. Som en Ærens Dag i den preussiske Historie betegnede Taleren medrette den Dag, paa hvilken Retfærdighedsfølelsen ialtfald vilde seire

saameget over Culturkampsaanden, at den forskaffede Katholikerne Frihed idetmindste med Hensyn til det Allernødvendigste i Sjælesorgen.

Cultusminister v. Gossler besvarede Andragendet. Det almindelige Indtryk man fik af hans Tale, var noget gunstigere end ellers; men det manglede dog stedse endnu paa en aabenhjertig Bekjendelse af Culturkampens Forkastelighed overhovedet og af de skjæbnesvangre Feil, som ere blevne begaaede ved dens Gjennemførelse. Man maa antage, at Hr. v. Gossler endnu den Dag idag ikke har gjort sig det klart, hvad Mailovenes Afskaffelse i Virkeligheden har at betyde for Katholikerne; ligesom han ogsaa ved den Maade, paa hvilken han tolkede Betydningen af Messelæsning og Uddelelse af Sacramenterne tilfulde gav tilkjende, at han, som Protestant, har Vanskelighed ved at sætte sig ind i katholske Anliggender. Windthorst's Andragende blev forkastet med 229 Stemmer imod 133, og istedetfor vedtoges efter længere Debat, med 204 Stemmer mod 159, et Andragende fra de Conservative, som udtaler det Ønske, at den kgl. Regering vil forelægge Landdagen et Lovforslag, der indeholder en organisk Revision af de bestaaende Kirkelove, saasnt Forhandlingerne med Rom tillade det, og, i Overensstemmelse med Grndtanken i en saadan organisk Revision, paa Forhaand ophæve de Bestemmelser, ifølge hvilke Geistlige nu vare hjemfaldne til Straf paa Grund af Messelæsning og Uddeling af Sacramenterne. Denne Resolution svarer i Principet fuldstændigt til det, som Windthorst's Andragende forlanger, kun fordrer den ikke directe en Nødvendighedslov, men udtaler kun den Forventning, at Regeringen vil bringe et passende Forslag til Overveielse. Ved den Form, man har valgt, ligner Resolutionen et Tillidsvotum til Regeringen; men i Virkeligheden giver Parlamentet Regeringen en utvetydig Forskrift af høieste Betydning.

Osnabrück. „K. Vztg.“ skriver: „Ligesom i Hildesheim saaledes bestaaer nu ogsaa i Osnabrück hele Domcapitlet af et eneste Medlem, og Domkirkesognet i Osnabrück, som tæller 9000 Sjæle, har for Tiden kun een Capellan.

Oberammergau. Den herværende Dechant og Sognepræst Daisenberger er død i en Alder af 80 Aar. Den Afdøde har gjort sig meget fortjent af Passionskuespillene, særligt ved en udmærket Omarbejdelse af

Skuespillenes Text, og ved Oprettelsen af den saak. Chorskole, i hvilken han forberedte og uddannede Deeltagerne for Passionsskuespillene.

Bulgarien. Leo XIII. begynder nu ogsaa at gjenoprette det bulgariske Hierarchi blandt de Christne af græsk Ritus. Paa Propaganda-Congregationens Forslag skal der oprettes tre apostoliske Vicariater blandt de katholske Bulgarer. „Moniteur de Rome“ udtaler det Haab, at disse Forholdsregler paa en virksom Maade ville tilfredsstille den religiøse Trang blandt Bulgarerne, som daglig masseviis forlade Schismaet for at vende tilbage til Moderkirken.

Serbien. Som i Bulgarien, saaledes tør man ogsaa vente, i en nær Fremtid at see det katholske Hierarchi gjenoprettet i Serbien. Den serbiske Regering agter selv at forhandle desangaaende med den h. Stol. Katholikerne i Serbien staae fortiden under den østerrigske Gesandtskabspræst i Belgrad, og høre til Biskoppen af Djakovars (Kroatien) Jurisdiction, hvilket giver Anledning til mange Forviklinger. Det maa derfor være den serbiske Regering magtpaaliggende at see de katholske kirkelige Forhold ordnede, tilmed da den katholske Befolkning i Serbien er i stadig Tiltagende paa Grund af den store Indvandring af Fremmede.

 Vi undlade ikke at gjøre de ærede Abonnenter af Kirketidende, som have tiltraadt Abonnementet paa Bladet i nærværende andet Kvartal, opmærksomme paa, at de, om ønskes, kunne faae de i forrige Kvartal udkomne 6 Ark af Kirkehistorien frit tilsendte mod at erlægge 50 Øre, som ogsaa kunne erlægges i Frimærker. Man bedes desangaaende at henvende sig til Hr. Pastor Johansen, Katholsk Kirke i Kjøbenhavn. De ærede Abonnenter siden Aarets Begyndelse have forhaabentlig alle modtaget Tillægene gennem Posten; hvis der imidlertid endnu skulde være Nogen, som ikke har modtaget dem, bedes de ogsaa henvende sig til Ovennævnte eller til Bladets Hovedkommissionær, Hr. Grosserer Millech i Kjøbenhavn.

Kirkelig Kalender.

Søndagen d. 6. Maj. 6te Søndag efter Paaske. Apostlen Johannes' Martyrium. — 7. M. Stanislaus, Biskop og Martyr. — 8. Fl. Ærkeenglen Michaels Aabenbarelse. — 9. O. Gregor af Nazians, Biskop og Kirkelærer. — 10. To. Octavdag af Herrens Himmelfart. — 11. F. Franz af Hieronimus, Bekjender. — 12. L. Vigilie til Pintsefesten. Fastedag. (I Sct. Ansgar: Kl. 8 Prophetiernes Læsning, Døbevandets Indvielse, Litaniet til alle Helgener; Høimesse henved Kl. 9 $\frac{1}{2}$).

Søndagen d. 13. Maj. Den Helligaands Sendelse. 1ste Pinsedag. (I Sct. Ansgar: stille Messe Kl. 8, efter hvilken Prædiken og Confirmation af Voxne. — Kl. 10 $\frac{1}{2}$: Levitmesse, uden Prædiken.)

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14
" 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel
Kronprindsessegade 42.
" 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet,
Griffenfeldtsgade 44.
" 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
" 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
" 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i
Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Hospitalet.
" 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 7 og 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel
Kronprindsessegade 42.
" 7 $\frac{3}{4}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 8 $\frac{1}{4}$ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Knuds Capel.
Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
" Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
hver Lørdag Kl. 5—8 $\frac{1}{2}$ Eftm.

Mariaforeningen.

Søndagen d. 6. Maj sædvanligt Møde.

Vincentiusforeningen.

Søndagen d. 6. Maj læses den h. Messe Kl. 8 i Sct. Ansgars Kirke for Vincentiusforeningen i Anledning af dens 50 Aars-Jubilæum. Om Aftenen Kl. 8 festlig Sammenkomst, hvortil alle Medlemmer indbydes.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Enogtredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

Nr. 19.

Søndagen den 13. Mai.

1883.

Indhold: Pintse. Grundlæggelse af en Missionsstation blandt Kolherne. Kirkelige Efterretninger: Rom, Lissabon, Nordamerica.

Pintse.

Da vor Frelser tog Afsked med sine Apostle, trøstede han dem med, at han ikke vilde forlade dem faderløse; han vilde sende dem en anden Trøster i sit Sted. Sandhedens Aand, for at lære dem den hele Sandhed. Trøsteren skulde komme om kort Tid til dem; thi lige før sin Himmelfart bød Frelseren dem: „I skulle forblive i Staden Jerusalem, indtil I blive iførte med Kraft fra det Høie.“

Herren indfriele dette sit Løfte allerede paa den tiende Dag, efterat han var opfaren til Himmels. Det var Jødernes Pintse, en dobbelt Fest, til Tak baade for den i Palæstina allerede da paabegyndte Høst og for Lovgivningen paa Sinaibjerget. Apostlene vare efter Herrens Befaling samlede med Jomfru Maria og de andre fromme Kvinder i Nadversalen. Da hørtes en mægtig

Susen i Huset, og der viste sig ligesom flammende Ildtunger, der satte sig paa Enhver af de Tolv.

Hvad betydede det? Den Helligaand kom over dem. Som Ild oplyser og varmer, saaledes vilde Trøstøren, Sandhedens Aand, baade oplyse dem, for at de kunde erkjende den hele Sandhed, og optænde en glødende Kjærlighed i deres Hjerter, der aldrig skulde slukkes eller kølnes. Styrkede ved Modets Aand, aabne Apostlene de forinden omhyggeligt tillukte Døre, og Petrus prædiker nu, ligesaa frimodig som kjærlig om, at Jesus af Nazareth, den Korsfæstede, er Guds Søn, og at selve hans Tilhørere ere Guds Mordere. „Det er Eder,“ siger han uden Frygt eller Omsvøb, „som korsfæstede ham med ugudelige Hænder og ihjelsloge ham; men (lægger han formildende til) I have derved tjent Guds besluttede Raad og Forsyn til Verdens Frelse.“

Dette er Apostlenes første offentlige Forkyndelse af den nye evangeliske Lov. Idag gaaer i Opfyldelse hvad David havde spaaet, da han i sin anden Psalme lod Frelseren sige: „Jeg er bleven indsat til Konge paa Sion, Hans hellige Bjerg, at forkynde hans Lov.“ Kjærlighedens Lov fra Sionbjerget afløser Frygtens Lov fra Sinai-bjerget. Det lykkes Petrus ved denne sin første Prædiken at samle en rigelig Høst paa 3000 Troende i den himmelske Huusfaders Lader. Jødernes Pintse afløses af *den christelige Lovgivnings- og Høstfest.*

Mindet om denne glade Begivenhed feire vi idag med særdeles Glæde og Høitidelighed. Kirkefarven idag er ikke Hvidt, som paa Herrens øvrige Fester, men Rødt; den røde Farve betyder den Ild, der nedlod sig over Apostlene, samt det Lys og den Kjærlighed, der ogsaa skal optændes i os. Thi ganske vist fik Apostlene, som Kirkens Grundpiller, et særdeles rigeligt Maal af den Helligaands Gaver; den Helligaand befæstede dem i Guds Venskab, samt oplyste dem ved Ordets Forkyndelse, og veiledede dem ved Kirkens Grundlæggelse, saa de med Rette kunde sige: „Det er den Helligaands Beslutning

og vores.“ Men den samme Helligaand er ogsaa givet deres Eftermænd i Lære- og Hyrdeembedet, saa de for os bevare og rigtigt tolke den Sandhedens Skat, som Apostlene have overleveret dem, samt med Viisdom styre den Hjord, hvilken den Helligaand selv har sat dem til Tilsynsmænd over.

Ja, den Helligaand er ogsaa forjættet og givet Enhver af os Christne. Det er det, som den h. Petrus i sin Pintseprædiken gjorde opmærksom paa, at Herren allerede i den gamle Pagt havde lovet at „udgyde af sin Aand over alt Kjød.“ Han har taget Bolig i os først ved Daaben, saa ved Firmelsens Sacrament. Det er jo Ilaam, Styrkens Aand, hvem selve Skrivten tilegner Firmelsens (d. c. Styrkelsens) Naadevirkninger.

Vor Sag er det idag at ihukomme Apostlens Ord: „Vide I ikke, at I ere Guds Tempel og Guds Aand boer i Eder, — saalænge I ikke fordrive ham ved nogen svær Synd, — ærer og bærer Gud i Eders Legeme.“

Grundlægning af en Missionsstation blandt Kolherne i Sarwada.

(Apostol. Vicariat Vest-Bengalen. Forindien.)

Missionspræsten *P. Müllender*, som arbejder blandt en indisk Folkestamme ved Navn *Kolher*, fortæller i et Brev, hvorledes han blev sat istand til at bygge en Skole paa en nybegyndt Missionsstation.

„Som De veed eller ikke veed, havde jeg alt i lang Tid havt den Hensigt, at forflytte mit Opholdssted fra Buruma til Sarwada, de talrige Kolherlandsbyers Midtpunkt. Ifølge en Indbydelse og Understøttelse, jeg fik af den høiærværdigste Ærkebiskop *Goethals*, bestemte jeg mig endelig til, ufortøvet at forlade Buruma. Ved min Katechet lod jeg flere christelige Familier opfordre til at følge mig til Sarwada og hjælpe mig ved Bygningen af en Skole og et provisorisk Capel paa dette saa over-

maade gunstigt beliggende Sted. Mange tilsagde; men at tilsige, og holde Tilsagnet er to forskjellige Ting. Kolherne havde netop hjemført en rig Høst og tænkte nu blot paa at spise, drikke, dandse, sove, som om de fra nu af for stedse kunde leve af deres Renter. Jeg ventede endnu omtrent otte Dage, men forgjæves.

Den 21. October besøgte jeg saa flere nærliggende Landsbyer, købte nogle Træer til mine fremtidige Bygninger og søgte tillige at hverve Arbeidere. Men det lykkedes mig ikke, især paa Grund af den just i disse Dage stedfindende saakaldte Oxefest.

Saa reiste jeg mod Slutningen af October alene til Sarwada, hvor jeg allerede i forveien havde købt et udstrakt Stykke Land. Snart efter min Ankomst begave nogle af de der boende Christne sig paa Veien, for at hente mit Telt over fra Buruma. Kl. 5 om Eftermiddagen stod min Bolig fix og færdig paa en lille Høi, som behersker hele Landsbyen Sarwada. En Seng, en Stol og et Bord danne hele Bohavet. Et Hul, som udgraves under et Træ, skal foreløbigt tjene mig som Kjøkken. En christelig Kvinde fra Sarwada bragte mig lidt Riis, for hvilken hun afslog ethvert Vederlag; en lille Dreng skjænkede mig en Haandfuld Mais, en anden overrakte mig en tyk Agurk med de Ord: „Fader, naar Du har Brød, saa deler Du det med os. derfor bringer jeg Dig nu denne Agurk.“ Kolherne have, som De seer, det bedste Hjerte i Verden; det er Børn, men gode Børn, trods alle deres Feil. Af min videre Beretning vil De see dette endnu tydeligere.

For Skyggens Skyld havde jeg opslaaet mit Telt tæt ved en hellig Lund (Sarna), i hvilken Landsbyens hedenske Indvaanere pleiede at frembære deres Afguds-offere. Den hører nu til vore Besiddelser. Mod Aften spurgte man mig, om jeg havde isinde at tilbringe Natten i mit Telt; og for at faae mig fra mit Forsæt, fortalte man mig en Mængde gruopvækkende Historier om Djævelens og Aanders Tilsynekomst paa dette Sted. „Bouga (den onde Aand) vil fnysende af Vrede skrækeligt mishandle Dig.“ — „Nuvel“, svarede jeg, „kommer blot engang imorgen for at see, hvad der er skeet.“ — Virkelig kom der den følgende Dag ved første Morgengry flere af dem og vare høist forbausede, da de saae mig ganske uskadt forlade mit Telt. Jeg gjorde mig lystig over deres overtroiske Frygt og erklærede dem,

at Djævelen ikke har nogen Magt over de Troende, som stole paa Jesus Christus. For Øieblikket maa netop denne for kort siden endnu Djævelen indviede Sarna tjene os som Kirke. Til Alter har jeg kun mit skrøbelige lille Bord, bag hvilket et 5 Meter høit Kors reiser sig.

Den 1. November, Allehelgensfest, bivaanede henved 60 Personer det h. Offer. Vore Christne knælede paa de Matter, som jeg havde ladet udbrede foran Alteret; de lutherske og hedenske Kolher sade i ærefrygtsfuld og værdig Holdning paa den nærliggende Klippe. Denne eiendommelige Scene gjorde et dybt Indtryk paa mig: disse brave Christne, der saa inderligt bade ved Korsets Fod; disse stakkels Hedninger, som i en Halvkreds omringede den lille Hjord af Troende; det h. Offer, som fra nu af skulde feires i denne Lund, hvor hidintil Djævelen havde hersket: Alt dette mindede mig om Kirkens første Aarhundreder og vore første Missioner i Asien og America.

Om Morgenen og Aftenen forrette vi i Fælledskab vor Bøn ved Korsets Fod, og om Middagen komme de christelige Arbeidere igjen herhen, for at bede „Englens Hilsen“, førend de unde sig en kort Tid til Hvile.

Denne Egns Beboere ere meget gunstigt stemte imod os, og, hvad mig personlig angaaer, saa har jeg i hele Omegnen kun Venner. For nogle Dage siden havde de gode Folk givet mig rørende Beviser paa Hengivenhed og Taknemmelighed. Jeg havde indbudt nogle Mundaer (Landsby-Høvdinger), for at oplyse dem om min Hensigt at bygge en Skole, til hvilken jeg desværre ikke havde det fornødne Tømmer.

„Fader“, svarede Mundaen af Chindagutu, en Hedning, „naar vi ere syge, saa besøger Du os, naar Nøden trykker os, saa hjælper Du os; siden Du har boet i vor Midte, vover Ingen mere at tilføie os nogen Uret: Hvorledes kunde vi da forlade Dig, naar Du savner Understøttelse? Det smukkeste Træ i min Sarna tilhører Dig, og med Glæde skjænker jeg Dig det; og det smukkeste Træ i Simbua staaer ogsaa til din Raadighed,“ vedblev den hedenske Munda fra Simbua; „Du kan, naar Du vil, lade det fælde.“ — „Og jeg,“ sagde Mundaen af Sarwada, „jeg skjænker Dig mine tre smukkeste Træer. Maatte hele Districtets Mundaer følge vort Exempel, saa vil Du

snart faa bygget din Skole.“ — Er det ikke i Sandhed ædelmodige Hjerter, som berettigede til de bedste Forhaabninger? I dette Øieblik ere mine Folk allerede beskæftigede med at fælde disse Kæmpe træer.

Til Bygningens Opførelse behøvede vi Kalk; thi Leer kunde vi ikke bruge, skjøndt dette almindeligt benyttes hertillands; jeg ønskede et solidt Bindemiddel af Sand og Kalk. Sand kunde jeg forskafe mig nok af fra den nærliggende Flods Leie, men Kalk maatte jeg lade hente i smaa Kurve fra en Afstand af 14 (engelske) Mile. Jeg forespurte mig altsaa om der ikke var et Kridtlag i Omegnen. Paa det bejaende Svar begav jeg mig en Morgen meget tidligt med 6 Ledsagere i den betegnede Retning paa Veien, og opdagede virkelig efter en møisom Marsch af flere Timer over Bjerge og gennem Dale et herligt Kridtlag. Strax fyldte vi de tolv Kurve, som vi havde medbragt. — Kolherne ere stærke Røgere. Tchungien (en Slags Fredspibe) spiller en stor Rolle iblandt dem. Man tager lidt Tobak, vikler den i et tørt Saltreeblad, gjør nogle Drag deraf, og overrækker det saa til sin Nabo. Dette gjælder for en stor Æresbeviisning. Jeg beviser den mod alle Kohler, som besøge mig. Derfor er det ogsaa en stor Sjeldenhed, at en Kolh kommer til Sarwada uden at hilse paa mig. Ved denne lille, sandelig ikke dyre Opmærksomhed gjør jeg mig dem alle til Venner. Hvor mange Vanskeligheder har jeg allerede ryddet af Veien, hvor mange Stridigheder bilagt, hvor mange Sager ordnet med det Gode, medens Tchungien gik rundt fra Mund til Mund! Jeg vil forresten ikke indskrænke mig til at gjøre mig Folk til Venner; forhaabentlig vil det med Guds Naade lykkes mig, ogsaa at forøge Guds Venners Tal. Dog nu tilbage til vor Opdagelsesreise.

Efter at vi havde hvilet i nogle Minuter ved Flodens Bred, og mine Folk havde vederkvæget og forfrisket sig ved Tchungien, satte de med ny Kraft deres tunge Kurve paa Skuldrene, og tilbage gik det til Sarwada. Efter en kort Hvile hentede mine vakkre Kolher om Eftermiddagen endnu tolv Kurve Kalk. Paa Grund af dette ikke lidet anstrengende Arbeide vovede jeg ikke ret, at bede dem om deres Tjeneste for den følgende Dag. Da de bemærkede min Vaklen, tilbøde de sig selv med de Ord: „Fader, imorgen ville vi igjen hente Kalk, vi gjøre det med Glæde!“ — Afstanden til

hint Kridtlager udgjør nøie 6 engelske Mil eller to stærke Timers Vei; denne, som sagt besværlige Vei, tilbage-lagde disse Folk 4 Gange om Dagen med en tung Byrde paa Skuldrene, og derfor fik de en daglig Arbeidsløn af 6 Pices, c: 10 Øre, og med denne Løn vare de mere end tilfredse. De fattige Folk behøve vistnok heller ikke Meget til deres Livsophold: lidt Riis og nogle fattige Klæder ere dem tilstrækkelige.

Saaledes gaaer nu min Skole hurtigt Fuldendelsen imøde; den bliver 10 Meter lang og 5 Meter bred, og dog vil den blive en af de smukkeste Bygninger i Sardawa. Den høier. v. Ærkebiskop har for kort Tid siden lovet mig et smukt Tabernakel af Træ; det vil blive et stort Smykke for Alteret og fylde mine Kolher med Beundring. Til Julefesten haaber jeg, at være i Besiddelse af det.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Ifølge den nyeste Udgave af den kirkelige Haandbog „Gerarchia cattolica“ er Ærkebiskoppen af Rouen, Cardinal Bonnechose, den Ældste i Cardinalcollegiet. Han er 84 Aar gammel og tilhører nu Cardinalcollegiet i 20 Aar; ham følger Cardinal Newman, 83 Aar, og den 81aarige Cardinal-Ærkebiskop af Paris, Msgr. Guibert. Den, som længst har været Cardinal er Fyrstbiskoppen af Prag, Cardinal Schwarzenberg; han blev udnævnt i 1842 af Gregor XVI. og har saaledes været Medlem af Cardinalcollegiet i 41 Aar. Efter ham følge Cardinal di Pietro, som har været Cardinal i 30 Aar, og Martel i 25 Aar.

— „Moniteur de Rome“ meddeler, at det directe er bleven tilkjendegivet den h. Fader, at den russiske Kaisers Kroning er fastsat til den 27. Mai.

Lissabon. Differentserne imellem Portugal og den h. Stol synes nu at være udjævnede. Striden gjaldt Besættelsen af flere Bispesæder, hvor den h. Fader nægtede sit Samtykke til Regeringscandidaterne. Endnu større bleve Vanskelighederne ved Cardinal-Ærkebiskoppen af Lissabons Død og ved Ærkebiskoppen af Bragas Resignation. Den pavelige Nuntius Masella's For-

handlinger bleve saameget vanskeligere, som den liberale Presse paa den hensynsløseste Maade angreb den h. Stols Befuldmægtigede. Det forstaaes imidlertid af sig selv, at den h. Stol ikke lod sig skræmme hverken ved Fornærmelser eller ved Trudsler i en Sag, hvor Portugals hele Kirke stod paa Spil. Det er da ogsaa endelig lykkedes Cardinal Masella at ordne Anliggenderne, og Kongen af Portugal har nu undertegnet de nye Biskoppers Udnævnelsesdecret.

Nordamerica. For den katholske Menighed paa Chicagos Sydside, har Sognepræsten, Fischer, kjøbt en saakaldet „Frame-Kirke“ (Bindingsværksbygning), som tilhørte en luthersk Menighed. Det Mærkeligste er imidlertid, at han ved Hjælp af Heste og paa Ruller, har ladet hele Bygningen transportere til dens Bestemmelsessted i Wentworth Avenue. Transporten samt Opstillingen skal have kostet 600 Doll., og dog har Kjøbet været særdeles fordelagtigt for den nylig grundede Menighed.

Kirkelig Kalender.

Søndagen d. 13. Mal. Den Helligaands Sendelse. 1ste Plutsedag. (I Sct. Ansgar: stille Messe Kl. 8, efter hvilken Prædiken og Confirmation af Voxne. — Kl. 10½: Levitmesse uden Prædiken. — I Sct. Knud: Kl. 9 Høimesse uden Prædiken.)

Mandagen den 14. Mal. 2den Plutsedag. (Gudstjenesten holdes som om Søndagen) — 15. Ti., 16. O., 17. To., 18. F. og 19. L. Octavdage.

Onsdagen d. 16., Fredagen d. 18. og Lørdagen d. 19. Mai ere befalede Tamperfastedage.

Søndagen d. 20. Mal. Den allerhelligste Treenigheds Fest.

Ansgariusforeningen.

Bestyrelsesmøde. Onsdagen d. 16. ds., Kl. 7 Aften.

Ægtevielser

i Sct Ansgars Kirke.

Hørkræmmer Lars Larsen og Maria Theresia Ludovica Grolich (26. Marts).

Dødsfald.

Arbejdsmand Hans Petersen (21. Marts). — Barnet Carl Christian Aloys Lassen (24. Marts). — Barnet Herman Rudolph Maurer (3. April). — Jomfru Emilie Therese Meltzer (14. April). — Barnet Franz Xaverius Rehmann (16. April).

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Enogtredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

Nr. 20. Søndagen den 20. Mai. 1883.

Indhold: Trinitatis-Søndag. Christi-Legemsfest. Kirkelige Efterretninger: Rom, Schweiz, Frankrig, Westfalen, London, Kjøbenhavn.

Trinitatis-Søndag. Christi-Legems-Fest.

Kirkeaarets første Halvdeel slutter idag. Vi have ledsaget Frelseren ad hele hans Livsvei fra hans Komme og Fødsel ligetil Golgatha, hvor han døde, og til Oliebjerget, hvorfra han efter sin Opstandelse opfoer til Himlen for at sende os Sandhedens Aand. Vi have fejret de tre store Høitider: Juul, Paaske og Pintse. Juul er Faderens Fest, Paaske Sønnens og Pintse den Helligaands. Den himmelske Fader gav os i Julenatten sin kjære, eenbaarne Søn til Broder og Frelser. Sønnen opstod Paaskemorgen fra Gravens Nat, for at trykke det sidste Segl paa sin Forløsergjerning. Den Helligaand kom paa Pintsedagen over Apostlene og gav dem Lys og Kraft til at prædike Sandhedens Ord og meddele Frelsens Naadegaver.

Idag betragte vi alle den h. Trefoldigheds Naades-

beviisninger under Eet; vi ligesom samlede spredte Straaler i eet Brændepunkt, ved at feire en særlig Fest til Ære for de tre Personer: *Trinitatis* d. e. *Treenighedens* Søndag. Vi skulle idag fornye og styrke vor Tro paa Christendommens Grundsandhed: at der er een Gud, men tre Personer, der have een og samme Væsenhed eller Natur, een og samme Almagt, Alvidenhed, Godhed, Barmhjertighed og Viisdom, men dog ere forskellige fra hverandre indbyrdes; Faderen er af sig selv, Sønnen er avlet af Faderen, den Helligaand udgaaer fra Faderen og Sønnen som een eneste Urgrund. Vel er dette en Hemmelighed, som vi ikke kunne begribe. Men Herren selv, den Sandfærdige, har sagt os, at han er een Gud i tre Personer, saa at vi kunne og bør sige: Herre, dit Ord er Sandhed; jeg troer; styrk min Tro; paa denne Tro er jeg døbt; i denne Tro vil jeg leve og døe.

De følgende Søndage, der blive regnede snart efter Pintse, snart efter Trinitatis, ere saa ligesom en Fortsættelse af Trefoldighedsfesten, en varig Erindring om Skabelsens, Forløsningens og Helligjørelsens Velgjerninger. Med Kirken skulle vi paa dem istemme den Lovsang: „Det er billigt og tilbørligt, at vi takke Dig, almægtige Fader, som med Din eenbaarne Søn og den Helligaand er een Gud og een Herre, ikke i een Persons Eenhed, men i det ene Væsens Trefoldighed. Thi hvad vi efter Din Aabenbarelse troe om Din Herlighed, det troe vi ogsaa om Din Søn og om den Helligaand uden nogen Forskjællighed, saa at der i Bekjendelsen af den sande og evige Guddom i Personerne tilbedes Eiendommeligheden, i Væsenet Eenheden og i Majestæten Ligheden.“*)

Indeværende Uge bringer os endnu en anden Fest, der feires med særdeles Høitidelighed: *Christi-Legems-Fest*.

---

*) Fuldstændig Bønnebog. S. 92.

Det var jo vel paa *Skærtorsdag*, at Herren gav os sit Legeme og Blod til Offergave og Sjælenæring. Men Skærtorsdag havde vi saa mange andre Begivenheder at betragte og betænke; thi Herrens bitre Lidelse var da saa nærforestaaende, at vi ikke kunde mindes saa stor en Naadesbeviisning med de udeelte Glædes- og Taknemmelighedsfølelser, som vi skyldte en saa ubegribelig Kjærlighed. Derfor førtes man allerede i det 13. Aarhundrede til at høitideligholde Mindet om Indstiftelsen af det allerhelligste Sacrament paa den første Torsdag efter Pintseugen. En af de største Aander, Verden nogensinde har frembragt, den største Lærer, Kirken har havt, *Sct. Thomas af Aquino*, fik da det Hverv at forfatte Texten til Messen og Breviarbønnerne paa Christi-Legems-Fest; og han løste sin Opgave med en Dygtighed, der næsten overgik Forventningeu. *Sct. Bonaventura*, Graabrødrenes Generalforstander, der havde faaet det samme Hverv, skal strax have sønderrevet sit eget Udkast, efter at have læst *Sct. Thomas' Skrivt*. Det er derfor den Sidstnævnte, hvem vi skyldte de uforlignelige Sacraments-Psalmer, *Tantum ergo*, som synges ved den sacramentale Velsignelse, *Priis med Hjertets Jubeltoner*, *Sion, priis nu din Forsoner*, og de øvrige, som kunne efterlæses i *Kath. Psalmebog* S. 113 ff.

Ingen anden Fest bliver feiret med saa stor Høitidelighed som Christi-Legems-Fest. Den indskrænkes ikke til een Dag, men varer, ligesom Julen, Paasken og Pintsen, samfulde otte Dage. Troen og Kjærligheden nøies ikke med mindre. Troen er sig bevidst, at det er den himmelske Konge selv, der skjuler sig under Brødets ydmyge Skikkelse som „numen præsens“, den virkelig, sandelig og væsenlig nærværende Gud; thi det ringeste katholske Capel er i Sandhed et Guds Huus; det fattigste katholske Alter er den himmelske Konges Throne. Det gjælder altsaa — især i disse Dage — om, efter Evne at yde den i Sakramentet forborgne Maje-

stæt den Tak, Hyldest og Tilbedelse, som vi, hans Skabninger og Forløste, skyldte ham.

Kjærligheden er opfindsom; den sætter mange Hænder i Bevægelse for at pryde Tabernakel, Alter og hele Gudshuset med Lys, Blomster, Guirlander, Tæpper og Faner. Paa det smykkede Alter bliver det allerhelligste Sacrament fremstillet til offentlig Tilbedelse under Messen i alle otte Dage; og en særlig Aftensang forener de Troende efter endt Dagsarbeide atter for den sacramentale Guds Kongethrone.

Jubelen kan ikke holde sig indenfor de snevre Kirkemure. Kirkerne ere Guds Huse; men Guds Rige er „den hele Jord med al dens Fylde“. Hvor Forholdene tilstede det, holdes derfor et høitideligt Triumphtog udenfor Gudshuset igjennem Marker og Enge og Byernes flagsmykkede Gader. Pave og Kaiser, Konger og Fyrster med deres glimrende Hofstater saaes fordem i Christi-Legems-Processionen uden Frygt for at nedværdige sig ved dette Beviis paa barnlig Tro og Gudsfrygt.

Men Troens Liv tog af, og Kjærligheden kølnedes i mange Hjerter. Hvad der nutildags giver det offentlige Liv dets Særpræg, det er — om ikke Had til Religion og Religionsøvelser — saa dog Ligegyldighed og Lunkenhed for dem. De høitidelige Christi-Legems-Processioner derimod ere ikke blot en glimrende Ytring af levende Tro, men ogsaa et særdeles virksomt Middel til at vedligeholde den og opflamme Kjærligheden til lys Lue. Vantro og Liberalisme føle dette; de løbe derfor Storm mod dem med Spot og Vold. Nogle enkelte Steder kan det jo lykkes at faae dem forhindrede eller indskrænkede. Men Angreb vække ogsaa til Modværge. Hvor Troen derfor er levende, der bliver Processionen holdt endnu den Dag idag, og det just nu, i Kampens Tid, med desto større Pragt og Høitidelighed end før i Fredens Stilhed. Hvormeget der end arbeides paa at trænge Tro og Religion mere og mere tilbage fra det offentlige Liv, sees dog endnu katholske Fyrster med et

brændende Voxlys i Haanden at ledsage den skjulte Gud paa hans Triumphtog og kappes med de Sidste af deres Undersaatter i at ydmyge sig for Ham, for hvem Alle, Fyrste og Betler, ere lige, i hvem al Magt paa Jorden har sit Ophav, og som ene er en paalidelig Støtte for alle jordiske Throner.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Ifølge Skrivelse fra Statssecretæren er Ærkebiskop Vanutelli definitivt udnævnt til den h. Stols overordenlige Befuldmægtigede ved Kroningen i Moskau. Ogsaa Boutenieff, som har ført Forhandlingerne imellem Rusland og Vaticanet, har taget Afsked med Paven, for at begive sig til Kroningsfestlighederne. Den russiske „Regerings-Tidende“ har fornylig publiceret Udnævnelsen af 12 romersk-katholske Ærkebiskopper og Biskopper. I samme Tidende offentliggjøres en Allerhøieste Ukas til Senatet, ifølge hvilken Kaiser Alexander befaler, at de katholske Kirker i Gouvernementet Minsk, som hidtil have hørt til Dioceset Wilna, for Fremtiden skulle staae under Ærkebiskoppen af Mohilew. Forhaabenlig er denne Ukas udgaaet ifølge Overenskomst med den h. Stol. Skulde den ene og alene være en Act af Czarens souveræne Villie, vil den nye Biskop af Wilna forefinde Culturkampen i bedste Form i sit Dioces, endnu førend han tiltræder sit Embede. Thi det forstaaer sig af sig selv, at en Forandring, der griber saa dybt ind i det kirkelige Liv, ikke kan foretages af den verdslige Regering alene.

Schweiz. Biskop Mermillod's Indtog i Domkirken i Freiburg var en storartet Freds-, Kirke- og Folkefest, hvis Mage Katholikerne i Schweiz ikke i mange Aar havde været Vidne til. Trods det ugunstige Veir, havde der samlet sig en uoverskuelig Folkemængde, for med Begeistring at hilse paa den fra Landflygtigheden hjemvendende Overhyrde. Msgr. Mermillod imponerede ved sin Veltalenhed og den kloge Takt, hvormed han undgik al Politik, og navnlig at omtale Forholdene

i Genf. Selv de radicale og protestantiske Aviser yde ham al Anerkjendelse. Imidlertid have de radicale Magthavere i Genf endnu ikke opgivet deres Standpunkt: at ville forhindre enhver Function af Biskop Mermillod paa deres Territorium. Et nyt revolutionært Blad „Bomben“, som i Genf har erklæret alle Formuende Krig paa Kniven, har Regeringen intet imod, medens den i en høitidelig Proclamation til Folket og i Pressen erklærer, at saafremt Biskop Mermillod functionerer paa Genferterritoriet, vil den strax lade ham arrestere og stille for Domstolene!

Frankrig. Fra Paris meldes, at Abbé Marteau er afgaaet ved Døden. Marteau var Sognepræst i Vaux-Vilaine, Maine-Departement, og aflagde under den fransk-tydske Krig et beundringsværdigt Beviis paa Heltemod og Opofrelse. En preussisk Officer var bleven myrdet indenfor Sognets Omraade, og da Morderen ikke kunde udfindes, blev ifølge Krigsskik to af Landsbyens Indvaanere udvalgte ved Lodtrækning til at lide Døden. Uden at betænke sig et Øieblik tilbød Abbé Marteau sit Liv for de to Ulykkelige. Byttet blev modtaget, og den modige og opofrende Geistlige stod allerede ved Muren, beredt til at modtage den dræbende Kugle, da der endnu i det sidste Øieblik, som saa ofte i Krigens Tid, indtraf Pardon, og saaledes Naade gik for Ret.

Westfalen. Culturkampens ødelæggende Følger gribe stedse mere og mere om sig, uden at der fra nogen Side er Udsigt til Forandring. Ved flere Dødsfald, som ere indtrufne i den senere Tid, er Antallet af Sogne, der ere uden Sjælesørgere, steget i Dioceset Münster til 137, saa at nu snart Halvdelen af Sognene, i den preussiske Deel af Bispedømmet, er uden Præster. I Decanetet Warendorf er af 17 Sogne de 11 vacante, og i Decanetet Bockum 10 Sogne ledige af 18. I Ærkedioceset Cøln er over en Trediedeel af Sognene uden Sjælesørgere; der er ialt 813, hvoraf 276 ere ledige. At saadanne Tilstande maa fremkalde en stor Forbitrelse hos de ellers saa rolige Indbyggere, er let forklarligt. Socialdemokraterne have sikkert Ret, naar de sige, at i Preussen er der Ingen, der bedre gaaer deres Ærende, end netop Culturkampen.

London. I England fandtes ifjor 1,366 katholske Skoler med 232,620 Elever og 1,852 Lærere og Lærerinder. I Gjennemsnit besøgte Skolerne daglig

af 160,910 Drenge og Piger. Udgivterne for disse Skoler beløb sig til 245,507 Pund Sterl., som deels tilveiebragtes ved Skolepenge, deels ved Indsamlinger, deels ved Regeringens Understøttelse, som udgjorde den anseelige Sum af 119,075 Pund Sterl. I Skotland var der mod Slutningen af forrige Aar 169 katholske Skoler med 276 Lærere og Lærerinder og 43,400 Elever af begge Kjøen. I Aaret 1870 gaves der i England kun 666 katholske Skoler, og i Skotland næsten ikke en eneste katholsk Skole. Alle de engelske Aviser udtale sig særdeles gunstigt om disse Skoler.

Kjøbenhavn. Den høiærværdigste Ærkebiskop Paulus af Cöln har offentliggjort en Takskrivelse, for alle de Beviser paa Kjærlighed og ubrødelig Troskab, der ere blevne ham tildeel i Anledning af hans 25aarige Bispejubilæum. I denne Skrivelse heder det blandt andet: „Særlig er jeg bleven overrasket og rørt ved de overordenlig talrige Beviser paa Kjærlighed og Hengivenhed, som ere blevne mig overbragte fra min tidligere Virkekreds, Dioceset Osnabrück og de nordiske Missioner i Tydskland og Danmark, saavel fra de Geistlige som fra Menighederne, ja næsten fra hver enkelt Troende. Da jeg er ude af Stand til at besvare de enkelte Adresser og Skrivelser, saa seer jeg mig nødsaget til, ad denne Offentlighedens Vei at sende Alle, som have æret og glædet mig ved disse Skrivelser, min hjerteligste Hilsen, Tak og Velsignelse, idet jeg beder den algode Gud om, at Han vil opholde dem Alle og alle deres Paarørende i den levende Tro og i Sin Naade, og velsigne dem Alle.“

— Vincentiusforeningens 50aarige Jubilæum. Søndagen den 6. Mai var det 50 Aar siden, at Vincentiusforeningen stiftedes i Paris. I Dagens Anledning feiredes om Morgenen Kl. 8 en høitidelig Messe af Hs. Høiærværdighed Hr. Prælaten; saavel fra den herværende Conferents, som fra Conferentsen paa Frederiksberg havde Medlemmerne indfundet sig, og mange iblandt dem modtogte den h. Communion under Messen. Om Aftenen Kl. 8 var festlig Sammenkomst, til hvilken næsten alle Medlemmerne vare mødte. Efterat Præsidenten, Hr. Pastor Bøhmer, havde budt Forsamlingen velkommen, og mindet om den store Betydning, som denne Fest havde for Foreningen, afholdtes et sædvanligt Møde, hvori bestemtes, at enhver af Foreningens

Fattige skulde nyde en lille Understøttelse i Anledning af Jubilæet.

Hr. Prælaten holdt derpaa et Foredrag, hvori han mindede om den store Betydning, Vincentiusforeningen havde for Samfundet, saavel i aandelig som i materiel Henseende. Det var jo ikke alene de Fattige, som havde Nytte af Foreningen, men ogsaa Medlemmerne selv; thi ved de stadige Sammenkomster, opmuntrede og styrkede man hverandre i Udøvelsen af Kjærlighedsgjæringer mod Næsten. Man kunde maaskee høre den Indvending mod Foreningen, at man kunde jo lige-saa gjøre Vel imod de Fattige uden Foreningen; men hvor let kunde denne private Godgjørighed ikke kølnes og forsvinde! Som Medlem af Foreningen havde man netop et Vaaben derimod i den gjensidige Opmuntring.

Paa Præsidentens Tak for disse hjertelige Ord, ytrede Hr. Prælaten, at det var ham en stor Glæde, at Foreningen nu alt i saa mange Aar havde bestaaet og virket her i Kjøbenhavn; ogsaa han vilde særligt takke Præsidenten for den Nidkjærhed og Opofrelse, han viste ved at varetage Foreningens Tarv.

Under det derpaa afholdte Festmaaltid, hvor der herskede den muntreste Stemning, bleve flere Skaaler udbragte, for Hr. Prælaten, Præsidenten, Foreningen, m. fl. Et Telegram afsendtes til Foreningens Generalraad i Paris.

Kirkelig Kalender.

Søndagen d. 20. Mal. Den allerhelligste Treenigheds Fest. — 21. M. Felix af Cantalicio, Bekjender. — 22. Tl. Venantius, Martyr. —

23. O. Andreas Bobola, Martyr.

Torsdagen den 24. Mal. Christl Legensfest (Formiddagsgudstjenesten holdes i Sct. Ansgar som paa Søndagene, med Procession før Høimessen; om Aftenen Kl. 8 holdes Festandagt med Prædiken, og hele Octaven igjennem holdes om Aftenen Kl. 8 festlig Andagt til det Allerhelligste Sacrament.) — 25. F. Gregor VII., Pave og Bekjender. — 26. L. Philip Neri, Bekjender og Ordenstifter.

Søndagen d. 27. Mal. 2den Søndag efter PIntse.

I Sct. Andreas-Kirken paa Ørdrupshol holdes Børnenes første h. Communion paa Christi-Løgems-Fest, d. 24. ds. Den høitidelige Messe, under hvilken Børnene gaar til Herrens Bord, begynder Kl. 8. — Levitmesse Kl. 10. Aftenandagt med Prædiken Kl. 5.

Marlacongregationen for Mænd. Søndagen d. 27. Mal Fælleds-communion i Jesu Hjertes Capel.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Enogtredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

Nr. 21. Søndagen den 27. Mai. 1883.

Indhold: Den store Nadver. Kirkelige Efterretninger: Paris, Brüssel, Berlin, London, Rumænien, Constantinopel, Australien.

Den store Nadver,

om hvilken vi læse i Evangeliet idag, Søndag i Christi-Legemsfest-Octaven, kunne vi betragte som et Billede paa det himmelske Maaltid, hvis Minde vi feire i disse Dage. Herren selv har beredt os det og for at berede det, har han udtømt hele sin Rigdom, Almagt og Viisdom. Hans ere alle Skatte i Himlen og paa Jorden; alligevel var han ikke istand til at give os en større Skat end den er, som han har beriget os med. Han er ikke indskrænket til de Naturens Love, han selv har givet; han kan gjøre Indgreb i dem; han kan gjøre Mirakler, og gjør dem undertiden virkelig endnu, men kun sjeldent og undtagelsesviis; dog i Alterets Sacrament gjør han uafadelig mange Mirakler, for at kunne bespise os med sit høihellige Legeme under Brødets Skikkelse. Og just deri lægger han sin guddommelige Viisdom for Dagen, at han skjuler sig under et saa ydmygt og tiltrækkende Tegn.

Ligesom Huusbonden i Evangeliet udsendte sine Tjenere for at indbyde Gjæster og sige dem: „Kommer, Alt er beredt!“ saaledes lader Frelseren ogsaa os jevnligt indbyde; og netop i disse Dage fornyer han sin Indbydelse med særligt Eftertryk: „Kommer, kommer Alle, som have Møie og ere besværede; og Jeg vil vederkvæge eder! kommer og smager, hvor sød og liflig jeg, Eders Herre og Gud, er!“

Kun at vi ikke gjøre, som de Budne i Evangeliet! De begyndte Alle at undskylde sig: Hav mig undskyldt; jeg skal besee en Landeiendom, som jeg har kjøbt. Og jeg skal prøve et Par Oxer. Og jeg skal just nu til at holde Bryllup. — De vare Daarer; og vi kunne nok forstaae, at Huusbonden vrededes paa dem. Men mon vi ikke vilde handle endnu meget daarligere, dersom vi undsloge os for at tage Deel i det himmelske Gjæstebud?

Herren indbyder os paa det Venligste og lover os Husværelse, Vederkvælgelse og det evige Liv, saafremt vi efterkomme hans Indbydelse: „Kommer, og I skulle finde Hvile for Eders Sjæle. Hvo, som æder mit Kjød og drikker mit Blod, han bliver i mig, og jeg i ham; han skal leve i al Evighed, og jeg vil opvække ham paa den yderste Dag.“ Han byder os at komme og truer med at udelukke os fra sig og det sande Liv, hvis vi ikke komme: „Dersom I ikke æde Menneskets Søns Kjød og drikke hans Blod, have I ikke Livet i Eder.“ Ved selve det udvortes Tegn, han valgte, indbyder han os til *ofte* at komme til sig; han valgte *Brødets Skilckelse*, fordi Brød er vor daglige Næring, hvilken Legemet ei kan undvære i længere Tid. Mon Herren ikke dermed vilde antyde, at Himmelbrødet skal være vor jevnlige Sjælenæring? Mon vi selv ikke føle, at Sjælen snart udmattes og trænger til Styrkelse og Næring ligesaavel som Legemet? En Christen, der overhører Herrens Røst, og i lang Tid afholder sig fra Guds Bord — mon han ikke handler utaknemmeligt baade mod sin kjære Frelser og grusomt mod sig selv?

Ingen sige: Jeg gaaer til Skrifte og Communion hvert Aar eengang i Paasketiden; er det ikke nok? — Det er nok til ikke at begaae en Dødssynd mod det 5te Kirkebud. Men det er ikke nok til at tilfredsstille Herrens Længsel og vore egne arme Sjæles Tarv og Trang. Budets Ordlyd selv antyder det: *Idetmindste* eengang aarligt skal Du annamme Alterets Sacrament. Ikke sandt? Enhver, der siger „idetmindste“, antyder jo, at han ønsker, at det maa skee tiere.

Spørger Nogen: *Hvor ofte* skal jeg da skrifte og communicere? — saa lad mig først spørge: Hvor ofte *kan* Du skrifte? Kan Du det hver Maaned? Saa gjør det hver Maaned! Der er ingen katholsk Christen, som ikke med Nytte gaaer til Skrifte eengang hver Maaned. For altsaa ikke at glemme eller opsætte det, fastsæt en bestemt Dag, helst den første Søndag i hver Maaned, til paa den at annamme Sacramenterne, og lad Dig ikke bringe fra dette gode Forsæt ved en tilfældig Hindring, som nok lader sig overvinde; paa saadanne vil det jo aldrig mangle; vi sandselige Mennesker ere nu engang mere bekymrede for de jordiske Ting og hvad der vedkommer vort timelige Vel, end for det Himmelske og hvad der gavner vore udødelige Sjæle. — Har Du Leilighed og Tid til endnu oftere at communicere, maaskee hver fjortende eller ottende Dag, saa spørg din Skriftefader, hvad han synes bedst om. Han kjender din Svaghed og Trang, dine Fristelser og Farer; han kan bedst bedømme, hvorofte Du behøver denne Sjælenæring; gjør, hvad han raader Dig til. Det er hans Sag at afgjøre, hvor ofte Du bør gaae til Skrifte og til Alters. Han er din Veileder paa Dydens Vei, og Herren vil oplyse ham, for at han maa træffe, hvad der er rigtigst for Dig i dine Forhold.

Følg altsaa Herrens Indbydelse til at tage Deel i den himmelske Nadver saa tidt Du kan; men søg altid at drage muligst stor Nytte af den hellige Communion. Lad det derfor aldrig mangle enten paa tilbørlig *For-*

beredelse til, eller paa andægtig *Taksigelse* efter den h. Communion. Sacramentets Naadevirkninger ere desto større, jo modtageligere Hjertet er, og jo bedre Nogen benytter de lykkelige Øieblikke, da Frelseren dvæler i ham. Lad Dig derfor aldrig nøie med den væsentlige Forberedelse alene, d. e. bær ikke blot Omsorg for, at dit Hjerte er reent for svære Synder; den, som gik til Herrens Bord med en svær Synd paa sin Samvittighed, han vilde jo paa en Maade gjøre sig skyldig i Judas' Forræderi og „æde sig selv til Dom og Fordømmelse“. Men rens dit Hjerte ogsaa for tilgivelige Synder ved oprigtig Anger og Syndsbekjendelse, og pryd det med levende Tro og alle andre Dyder ved at overveie: hvem Du er, og hvem din himmelske Gjæst er; hvorfor og hvorledes han gjæster Dig m. m. Ønsker Du Veiledning til slige Overveielser? Den kan Du finde i hvilkensomhelst Bønnebog samt i Thomas a Kempis' fjerde Bog om Christi Efterfølgelse.

Har Du helliget Tiden fra Messens Begyndelse til Communionen til disse fromme Betragtninger, har Du saa med Præsten andægtigt annammet Herrens Legeme, saa skynd Dig ikke med at forlade Kirken strax, saasnart Messen er tilende, men tilbring med Præsten endnu nogen Tid i andægtig Bøn. Strax at gaae din Vei, det vilde være ligesaa usømmeligt som skadeligt. Himlens og Jordens Konge har gjæstet dit Hjerte; mon det da sømmer sig, at Du ikke skjænker ham nogen Opmærksomhed, men saa at sige vender ham Ryggen og lader ham være ene? Han kommer med sin Naades Skatte for at meddele Dig dem; mon Du ei engang gider udrække Haanden for at modtage dem? eller kan Du da haabe at faae ret mange Gaver?

Det fortælles om en hellig Mand, at han med Bedrøvelse saae, hvorledes en fornem Herre havde den Uskik at forlade Kirken kort efter at have annammet den h. Communion. Da lod han engang to Altertjenere i Talar og med brændende Voxlys ledsage Herren hjem.

Denne blev vred derover og kom løbende til vor Helgen for at besvære sig over saa haanlig en Behandling; men han fik det rolige og værdige Svar: „Min Herre, jeg agtede slet ikke at haane eller forulempe Dem, men at ære min Frelser og Gud, som jeg vidste i den h. Hostie havde taget Bolig i Deres Indre.“ Mon Manden havde Uret?

Vi ville holde os den Regel efterrettelig, som Alle ere enige om: Taksigelsen bør være mindst i omtrent *et Kvarters Tid*. Eller kunde det falde os altfor besværligt, i 15 Minuter at underholde os med vor Frelser? Han kommer til mig, for at modtage min Hyldest og Bøn, han min himmelske Konge, min Sjæls Ven, Hjælper, Trøster, Lærer og Læge — og jeg skulde være i Forlegenhed med, hvad jeg skulde sige ham? Forresten behøver jeg jo kun at tage Bønnebogen og andægtigt læse de Bønner efter den h. Communion, som der findes.

Kirkelige Efterretninger.

Paris. I en Forsamling i Rheims sagde Gambetta's Vaabendrager, Spuller, at der gennem Skolerne maatte tilveiebringes republicanske Hjerner; thi med Nationens nuværende monarchiske Hjerner vilde Republiken snart være en Umulighed. For Frembringelsen af disse republicanske Hjerner er der udgivet nogle „Haandbøger i Civilmoral“, som skulde træde i Stedet for Katechismen i Statsskolerne. Dette Makværk er affattet ganske som Katechismerne med Spørgsmaal og Svar, og de enkelte Capitler ere nøie beregnede paa at undergrave Christendommens Sandheder, og at fremstille dem som Fabler og Æventyr. Poul Bert, Forfatteren til en af disse Haandbøger, har betegnet Kirken som et „Utøi“, der var værre end Viinlusen. Ved en anden Leilighed erklærer han Kirken for en Anstalt, der lærer Blødgættighed, Usædelighed og det Modsatte af Fædrelandskjærlighed. Kjærnen i den republicanske Overbeviisning be-

staaer netop i, at Kirken maa udryddes, for at Republiken kan befæstes. Derfor maa Religionsunderviisningen absolut udelukkes fra Skolerne og Gudsfornægtelsen stedse mere og mere udbredes og indføres i dem. — Culturrampen begyndte med at fordrive de ikke anerkjendte Ordenssamfund, og føres nu videre ved Forfølgelse af de anerkjendte Ordener, som man nu endog fjerner fra Hospitalerne og Sygepleien. Samtidigt have de verdslige Sygepleiersker gjentagne Gange viist sig som Tyve og usædelige Kvinder. I Hospitalet Teriot kom Overlægen en Dag ganske uventet, og fandt ikke en eneste Sygepleierske; de vare alle paa Bal i en offentlig Dandsesalon i Nærheden. Senere blev en anden af dem dømt for Tyveri. Intet Under, om sauntlige Hospitalslæger, ikke at tale om de Syge, længes tilbage til de Tider, da den katholske Kirkes barmhjertige Søstre med rastløs Iver og Opofrelse arbeidede i disse Hospitaler.

Brüssel. De belgiske Radicale fordrede fornylig i deres Had til Religionen Undertrykkelsen af 442 Præstelønninger. Justitsminister Bara gjorde under Parlamentsforhandlinger tilsyneladende Modstand, men lod sig samtidigt henrive til de skammeligste Angreb paa Geistligheden. Nu har Regeringen ialtfald deelviis givet efter for de Radicales Tryk, og ved kgl. Decret undertrykt 202 Præstelønninger, nemlig 54 i Bispedømmet Mecheln, 38 i Brügge, 35 i Gent, 38 i Lüttich, 10 i Namur og 27 i Tournai. Det forstaaer sig af sig selv, at Belgiens Katholiker ikke lade deres Geistlighed i Stikken. Foruden Opretholdelsen af Skolerne blive de nu ogsaa nødsagede til at drage Omsorg for en stor Deel af Geistligheden, omendskjøndt Staten ifølge Forfatningsloven er forpligtet til at yde Bidrag i begge Henseender.

Berlin. Vincentsforeningens 50aarige Jubilæum feiredes her med stor Høitidelighed. Der var mødt Deputationer fra Conferentserne i Hamburg, Frankfurt a. O., Potsdam, Spandau, Charlottenburg, o. fl. St. Til den høitidelige Messe havde Medlemmerne indfundet sig i overordenlig stor Mængde, og talrige Communioner bleve uddeelte. I det derpaa følgende Møde besluttedes, til Minde om Festen at begynde paa Indsamlingen af en Stiftelsescapital, hvis Renter skulle anvendes i Foreningens Aand og Øiemed, men efter Provincialraadets senere Beslutning. Som første Bidrag til denne

Capital overraktes der strax af flere Medlemmer ialt 385 Mark. Generalforsamlingen lededes af Fyrst Ferdinand Radziwill. Ved det fælleds frugale Aftensmaal-tid herskede der en munter og broderlig Stemning, og flere Skaaler udbragtes: den første af Fyrst Radziwill for Paven og Kaiseren, og af Provst Aszmann for Fyrst-biskop Robert i Breslau.

London. En Valfart til Lourdes foranstaltes for Tiden af Hertugen af Norfolk, Jarlen af Denbigh, Lord Kerr og flere andre fornemme engelske Katholiker. 250 Pilgrime have meldt sig som Deeltagere i denne Valfart. Den har til Formaal, at anraabe Gudsmoderen om Forbøn om, at England maa blive hefriet fra de feniske Rædselsgjerninger. Som bekjendt har der i Irland og England dannet sig et hemmeligt Selskab, der ved Mord og Dynamit søger at fremtvinge Irlands Frigjørelse fra det engelske Herredømme. Gjentagende har den h. Fader formanet Irlands Katholiker til at holde sig fjernt fra disse ulovlige Midler, og med Taalmodighed og Hengivelse i Guds Villie at see Fremtiden imøde. At Tilstanden i England og Irland er sørgelig og faretruende, fremgaaer af de seneste Telegrammer, hvoraf det ene melder om Opdagelsen af en hemmelig Nitroglycerinfabrik i Northampton, og det andet, meddeler, at Fenierne have til Hensigt at sprænge St. Pauls Domkirken i Luften midt under Gudstjenesten.

— Cardinal Manning, som lykkelig har overstaet sin Sygdom, modtog sidst i forrige Maaned et uventet Besøg. Det var Ministerpræsident Gladstone, som uventet lod sig melde. De vare Begge forhen i Studieaarene og endnu længe efter meget intime Venner. Som Ærke diakon i den anglicanske Kirke holdt Manning saaledes Gladstones ældste Søn over Daaben. Men Mannings Conversion til den katholske Kirke og Gladstones Smædeskrivt over Vaticanerconciliet sprængte Venskabsbaandene. Nu er den sønderrevne Traad atter bleven sammenknyttet.

Rumænien. Ifølge „Moniteur de Rome“ har Leo XIII. ophævet det apostoliske Vicariat i Rumænien og oprettet et eget Ærkebispesæde i Bukarest.

Constantinopel. Den h. Stol har, som vi for kort Tid siden meddeelte, besluttet, at udnævne to Biskopper og en Ærkebiskop for de unerede Bulgarer. Den Sidstnævntes Residents er Constantinopel, medens de to Første

skulle tage Ophold i Bulgarien. Ifølge den h. Faders Anordning er den bulgariske Præst Potkow nu bleven viet til Biskop i den katholske Helligaandskirke i Constantinopel. Den høitidelige Consecration, som overværedes af en talrig Folkemængde, foretoges af Ærkebisen over Bulgarerne, Msgr. Nillus. Tilstede i Kirken var ogsaa den apostoliske Delegat i Constantinopel, Msgr. Rotelli.

Australien. Takket være Øvrighedens Imødekommen, der forstaaer at sætte Priis paa Missionærernes civilisatoriske Bestræbelser, gjør Kirken glædelige Fremskridt i Australien. Men Leo XIII. taber hellerikke denne fjerne Verdensdeel af Syne. Et Beviis herfor har han fornylig givet, ved at skjænke Ærkebiskop Goold af Melbourne et prægtigt forarbejdet Mosaikbillede til et Lotteri, som foranstaltes til Fordeel for den derværende Cathedralkirke. Tillige ere flere ansete Mænd i Victoria og Melbourne blevene udnævnte til Commandører af Piusordenen.

Kirkelig Kalender.

Søndagen d. 27. Mai. 2den Søndag efter PIntse. (Aftengudstjeneste med Prædiken i Sct Ansgar: Kl. 8; ogsaa de følgende fire Aftener holdes Kl. 8 offentlig Andagt til det Allerhell. Sacrament; sidste Aften med Prædiken og Procession.) — **28. M.** Korsets Finding. — **29. Ti.** Erik, Konge, Martyr. — **30. O.** og **31. To.** Octavdage af Christi Legemsfest. — **1. Juni F.** Jesu Hjertes Fest (feires offentlig paa førstkommende Søndag; den sædvanlige Aftenandagt bortfalder paa Grund af den paa Søndag stedfindende Festandagt.) — **2. L.** Maria, de Christnes Hjælp.

Søndagen d. 3. Juni. 3de Søndag efter PIntse. Hovedfesten for Jesu guddommelige Hjerter.

Marlacongregationen for Mænd. Søndagen d. 27. Mai Fælledscommunion i Jesu Hjertes Capel.

Congregationen for Ynglinge. Fællescommunion Søndagen d. 3. Juni Kl. 8 $\frac{1}{2}$ smstds.

Elisabethforeningen

holder sit sædvanlige Møde Søndagen d. 27. Mai, Kl. 11 $\frac{1}{2}$ Form.

Ansgariusforeningen.

Bestyrelsesmøde Onsdagen d. 30. ds., Kl. 7 Aften.

For de mig idag tilsendte 29 Kr. takkes herved paa Foreningens Vegne.

Kjøbenhavn, d. 16. Mai 1883.

J. Th. Erløwein,
f. T. Kasserer.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Enogtredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

Nr. 22.

Søndagen den 3. Juni.

1883.

Indhold: Jesu-Hjerte-Festen. Den tolvte almindelige Forsamling af Frankrigs Katholiker. Kirkelige Efterretninger: Tydskland, Berlin, Wien, Algier, New-York.

Jesu-Hjerte-Festen

følger umiddelbart efter Christi-Legems-Festlighederne og staaer i nær Sammenhæng med disse. Begge Høitider have en vis Lighed med hinanden. Dyrkelsen af Alterets Sacrament er saa gammel som selve Sacramentet; den begyndte i Nadversalen i den samme Stund, da Herren indstiftede det, medens Christi-Legems-Festen med sin Procession og Octav og alt Andet, hvad der udmærker den, er forholdsvis ny, nemlig lidt over 600 Aar gammel. Ligerviis er Dyrkelsen af Jesu Hjerte saa gammel, som selve Christendommen; den begyndte med Guds Søns Menneskevordelse og Fødsel; men hvad vi nu forstaae ved Andagten til Jesu Hjerte, det opkom for 200 Aar siden, og Jesu-Hjerte-Festen, 3die Fredag eller Søndag efter Pintse, er ikke meget ældre end 100 Aar.

Allerede Herrens Moder, hans Pleiefader og hans

Apostle tilbade den Herre Christus, dengang han vandrede i synlig Skikkelse iblandt dem; de tilbade ham som den, han dengang var og endnu er, som sand Gud og sandt Menneske; de tilbade ikke blot hans guddommelige Natur, men ogsaa hans menneskelige Natur, Sjæl og Legeme og alle Legemets Dele, fordi Christi Kjød, Blod og menneskelige Sjæl uopløseligt ere forenede med hans tilbedelsesværdige Guddom. Man begyndte tidligt at tilbede og paakalde *enkelt* Dele af Herrens Legeme, som hans Hænder og Fødder med de hellige Vunder i dem; og *Jesu Hjerte* blev alt for 400 Aar siden særskilt dyrket og paakaldt i det danske Tungemaal; thi i en gammel Bønebog, trykt A. 1514, staaer en Bøn til Ære for „vor Herres Lemmer, Død og Pine“, og heri heder det: „Hil være Jesu Christi allerreneste Hjerte, som for os paa Korsets Galge blev gjennemstunget med det hvasse Spyd, af hvilket da udflød Blod og Vand, som aftoede alle Menneskers Synder.“*) Dog var det, som sagt, først i anden Halvdeel af det 17. Aarhundrede, at videre Kredse af Troende begyndte at henvende deres Dyrkelse netop til Jesu Hjerte, som den ædleste Deel og Midtpunktet af hans hellige, tilbedelsesværdige Legeme. Og deri see vi medrette en særlig Styrelse af Guds naaderige Forsyn.

Hjertet ansees jo efter almindelig Opfattelse som et Sindbillede paa og Sæde for Kjærlighed og alle Sindsbevægelser. „Hjerte“ og „Sindelag“ ere efter almindelig Sprogbrug eenstydige Ord. Ønske vi altsaa et synligt Minde om Christi Kjærlighed og hele hans indvortes Dydsliv, saa turde vi vel næppe kunne finde noget bedre end Jesu Hjerte, der ligesom taust tilraaber os: „Seer, hvormeget jeg har elsket eder syndige Mennesker, da jeg brast af Kjærlighed til eder! Lærer af mig Ydmyghed, Sagtmodighed og alle Dyder! Øser af mig Gjenkjærlighed, Anger over eders Utaknemmelighed samt

---

*) Christiern Pedersens danske Skrifter II. S 400.

Iver for at give mig Æresopreisning for den." Til et saadant synligt Minde kunne vi sandselige Mennesker vistnok trænge, tilmed da Tidsaanden fortrinsviis er henvendt til det Materielle, Synlige og Sandselige, og da Lunkenhed, Tvivl og Vantro true med at kølne og slukke Kjærlighedens Ild selv i de Troendes Hjerter.

Vi gjøre vel i at følge det Vink, Forsynet har givet os; vi gjøre vel i at dyrke denne Andagt ved *Bøn*, *Betragtning* og *Bodsøvelse*.

Bønner til Jesu Hjerte, som jo er Grundkilden til alle Guds Naadegaver, findes i vore Bønnebøger, i „Fuldstændig B.“ SS. 505 ff., „Den bedende Christen“ SS. 665 ff.

Betragtning af Jesu Dyder, navnlig hans Kjærlighed, er næstefter Guds Naade det virksomste Middel til at opnaae en inderlig og sand Andagt til Jesu Hjerte. Thi den sande Dyrker af Jesu Hjerte, efterkommer Jesu Opfordring: „Lærer af mig!“ Han efterligner Jesu dydige Vandel og arbejder paa at gjøre sit Hjerte mere og mere ligedannet med Jesu Hjerte. Veien hertil vises i den fortrinlige Bog „Om Efterlignelsen af Jesu helligste Hjerte. Fire Bøger af P. J. Arnold.“

Bod, Bodsøvelser, Fyldestgjørelser, Selvfornægtelser, Selvovervindelser — det er haarde Ord for os sandseelige, egenkjærlige Mennesker. Men, vil et Menneske frelse sin Sjæl, saa bør han mange Gange nægte sig selv, hvad Lyst og Lidenskab vilde tilskynde ham til. Vil han være Christi Efterfølger, saa bør han anvende paa sig hvad Christus siger til Alle og Enhver: Hvo som vil komme efter mig, han fornægte sig selv. Vil han dyrke Jesu Hjerte i Kirkens Aand, saa bør han befitte sig paa efter sin svage Evne at give Jesu Hjerte Erstatning for al den Utak, hvormed Menneskene desværre lønne hans glødende Kjærlighed. Jesu Hjerte fremstilles som bekrandset med Torne. Han bør ogsaa bekrandse sit Hjerte med Torne, opvække i det Selvfornægtelsens og Bodens Aand. Torne saare og smerte;

men Smerten varer ikke længe; saa forvandles Tornene til Roser.

Den tolvte almindelige Forsamling af Frankrigs Katholiker.

Jo mere Kirken maa lide under Forfølgelser, desto kraftigere opblomstrer ogsaa det kirkelige Liv paany, det veed man af ældgammel Erfaring, og det bekræfter sig ogsaa den Dag idag i det haardt prøvede *Frankrig*. Den 9. Mai aabnedes nemlig den XII. almindelige katholske Congres i Paris, og den har kunnet glæde sig ved en overordenlig stor Deeltagelse. Ved det første Møde talte Msgr. *de Hulst*, det katholske Pariseruniversitets veltalende Rector, om de *katholske Universiteter*, som vare blevne stiftede i de sidst henrundne Aar, og mindede om deres velsignelsesrige Virksomhed for Kirkens Sag. Om Aftenen var det første Generalmøde. Senator *Chesnelong* tog Ordet, oplæste først et Telegram til den h. Fader, og holdt derpaa et Mesterværk af en Tale. Themaet var Kirkens Frihed og „*Laicisationen*“. I mægtige Træk udkastede Taleren et tro Billede af den katholske Kirkes nuværende Stilling i Frankrig. Han fordrede dens fuldkomne Frihed, for at den kunde opfylde sin guddommelige Sendelse; thi kun i Frihed kunde den udfolde sin velsignelsesrige Virksomhed, og føre Menneskene til deres høiere Bestemmelse. Hvad Taleren sagde om en saak. „*Laicisations*“ Bestræbelser, er desværre kun altfor sandt; de have paa alle Omraader kun dette ene Øiemed: at gjøre vor Tids Samfund fuldstændig fremmed for enhver Religion, og at hæve Atheismen og Vantroen ligesom til et „Statsprincip“. Med fuldberettiget Vrede protesterede Taleren, baade som Katholik og Patriot, imod et Foretagende, hvorved det herskende Parti søgte at gjøre Frankrig uchristeligt.

Med indtrængende Ord besvoer han sluttelig alle gode Katholiker, med Energi at kæmpe for Kirkens Frihed og at holde ud til denne gode og retfærdige Sag endelig seirede.

Det andet Generalmøde var ikke mindre interessant end det første. Indledningen dannede et højst lærerigt Foredrag over den *tredie Ordens* Væsen og Betydning. Derefter talte den retslærde *Paul Besson* i et Foredrag, der vidnede om stor juridisk Sagkundskab, om Statsraadets berømte „Kjendelse“, med Hensyn til *Inddragelsen af de Geistliges Lønninger*; en Kjendelse, han betegnede som fuldstændig uholdbar.

Et ikke mindre tidssvarende Thema behandlede *de Hulst* derpaa, nemlig Grundlæggelsen af et frit, uafhængigt, *katholsk Hospital i Paris*, hvor der kunde blive de fattige Syge baade aandelig og legemlig Pleie tildeel. I et Øieblik, hvor den aandelige Pleie næsten ganske er banlyst fra de andre Hospitaller, føltes Nødvendigheden af en saadan Anstalt for christelig Kjærlighed, dobbelt piinligt. Et Grundstykke var allerede kjøbt og betalt; tre Bygninger vare næsten færdige, og Omkostningerne ved en fjerde Bygnings Opførelse, havde *Vincentforeningen* overtaget, som et blivende Minde om Foreningens 50aarige Jubilæum. For de tre sidste Bygninger vilde Katholikernes utrættelige Offervillighed nok vide at drage Omsorg. Man haabede ialtfald senest om to Aar at have hele Hospitalet færdigt med 432 Senge. Paa denne Maade maa Ondskabens Aand, om ogsaa mod sin Villie, stedse bidrage til at skabe Godt! (Sluttes.)

Kirkelige Efterretninger.

Tydskland. Paa Kummer og Sorg mangler det sandelig ikke Leo XIII., som daglig arbejder paa at forsone Folkene og Regeringerne. Hvilke Anstrængelser har

han ikke gjort, hvilke Offre har han ikke bragt, for at gjenoprette den kirkelige Fred i Tydskland! Og nu synes det dog, som om han har arbeidet forgjæves. „Af høiere Statshensyn“ nægter Regeringen nu den organiske Revision af Mailovene, som Rom havde forlangt. Der gives ingen saadanne Hensyn, da jo Folkets Repræsentanter i Rigsdagen have erklæret sig for Revisionen. Vil Regeringen da ogsaa i Kirkepolitikken sætte sig i Modstrid med hele Landet? Paa en Tid da Oprør og Usædelighed saa frækt hæve Hovedet, burde dog alle Hensyn opfordre til at slutte Fred paa det religiøse Omraade. Men nei, man truer endog den h. Stol med, at der ikke let vil blive gjort den saa gunstige Fredstilbud igjen. Men hvad byder Regeringen da? Intet af det, som Kirken fordrer og maa fordrer for sin Existents! Naar man forlanger, at Kirken skal underkaste sig de ureviderede Mailove, saa betyder det det samme som, at Forhandlingerne igjen afbrydes. Man truer med at kalde Tysklands Gesandt, v. Schløzer, tilbage. Hvem vil man gjøre bange dermed? Gavner hans Nærværelse i Rom ikke Freden, saa er det ganske ligegyldigt, om han er der eller ei. (S. Nr. 18. S. 141.)

Berlin. Paa Pintsetirsdagen modtog 640 Personer den h. Confirmations Sacrament ved Provst Aszmann i Sct. Hedvigskirken i Berlin. Der var 289 mandlige og 351 kvindelige Confirmanter. Nogle vare komne langveis fra; saaledes f. Ex. en Gruppe Arbeidere fra Thüringen.

Wien. Byen Wien feirer iaar 200 Aarsdagen for Stadens Befrielse fra Tyrkernes Beleiring. Communalbestyrelsen har bestemt at høitideligholde Festen i Dagene fra d. 11. til 13. September. Efterat der er ophængt en Votivtavle i Kirken paa Kahlenberg afholdes der en Folkefest den 11. Septbr. Dagen efter indvies det nye Raad- og Domhuus, og der foranstaltes en høitidelig Gudstjeneste i St. Stephanskirken.

I Christi Legemsfest Processionen iaar deltog som sædvanligt Kaiseren med hele sin Hofstat og samtlige Ministre, og har saaledes offentligt givet sin Ærefrygt for Himlens og Jordens Konge tilkjende.

— Paa alle Kaiserens af Østerrigs større Reiser ledsages Monarken stedse af en Slotscapellan, der medbringer Kaiserens Reisealter. Dette Alter har sin

Historie. Det stammer fra Kaiser Rudolph II.'s Tid. Kaiser Ferdinand II. har bedet foran samme; det led-sagede Kaiser Joseph II. i Krigen mod Tyrkerne, og i den nyere Tid Kaiseren af Østerrigs Broder, Ferdinand Max, paa hans Reise til Mexico. Alteret bestaaer af et med Jern beslaaet, langagtigt Skrin, hvis Laag i op-slaaet Tilstand fremstiller, i Oliemaleri den h. Nadvers Indstiftelse. Dette Reisealter blev ogsaa medtaget af Kaiser Frantz Joseph paa hans Reise til det h. Land 1869 og til Suezkanalens Aabning.

Algier. Cardinal-Ærkebiskoppen af Algier, Lavigerie, er fra Rom, hvor han har forhandlet med den h. Fader om Oprettelsen af flere nye Bispedømmer i Nordafrica, reist til Paris. Han underholdt sig fornylig i over en Time med Republikens Præsident, Grévy, om Ordningen af de kirkelige Forhold i Nordafrica. Det dreier sig særligt om Oprettelsen af nye Bispedømmer i det Indre af Africa. Leo XIII. har blandt Andre allerede udnævnt en Biskop for Albert Nyanza, og en Anden for Congo- og Tanganikadistriktet. De nye Biskopper ere for største Delen franske Missionærer. Efter Forlydende agter Cardinal Lavigerie, som ogsaa staaer i Spidsen for de franske Missioner i Orienten, at foretage en længere Visitationsreise til Syrien og det h. Land.

New-York. Den bekjendte Methodistprædicant Beecher sagde fornylig i en Prædiken i Brooklyn: „Det menneskelige Væsen længes efter Deeltagelse. Der gives blandt os mange Kirker, i hvilke de rigere Medlemmer trække sig tilbage fra de fattigere. I saadanne store, men kolde Kirker kan den Fattige ikke føle sig hjemme. Katholikerne kunne her tjene Protestanterne som Forbillede. I de prægtigste romersk-katholske Kirker har jeg seet Rige og Fattige knæle ved Siden af hverandre. Folk med finere Klæder trak sig ikke tilbage fra de fattige Bedende med de slidte Klæder. Mine Venner, den katholske Kirke giver os en Lære om virkelig ægte Deeltagelse i sin Kjærlighed til de Fattige og Laverestillede i Samfundet.“

Kirkelig Kalender.

Søndagen d. 3. Juni. 3de Søndag efter PIntse. Hovedfesten for Jesu guddommelige Hjerte. (I Sct. Ansgar: Kl. 10 Form. Levitmesse med Prædiken. Kl. 8 Aften: Festandagt med Prædiken.) — 4. M. Franz Caracciolo, Bekjender. — 5. Tl. Bonifacius, Biskop og Martyr, Tydsklands Apostel. — 6. O. Norbert, Biskop og Ordensstifter. (Kl. 8¹/₄: Messe for Ansgariusforeningen.) — 7. To. Antonius, Biskop og Bekjender. — 8. P. Johannes af Nepomuk, Biskop og Martyr. — 9. L. Frants Regis, Bekjender.

Søndagen d. 10. Juni. 4de Søndag efter PIntse.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14
" 7 og 8¹/₂ stille Messe i Jesu Hjertes Capel
Kronprindsessegade 42.
" 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet,
Griffenfeldtsgade 44.
" 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
" 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
" 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i
Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 6¹/₂ stille Messe i Hospitalet.
" 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 7 og 7¹/₂ stille Messe i Jesu Hjertes Capel
Kronprindsessegade 42.
" 7³/₄ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 8¹/₄ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8¹/₂ stille Messe i Sct. Knuds Capel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
" Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
hver Lørdag Kl. 5—8¹/₂ Eftm.

Congregationen for Ynglinge. Fællescommunion Søndagen d. 3. Juni Kl. 8¹/₂ i Jesu Hjertes Capel.

Mødreforeningen.

Tirsdagen d. 5. Juni læses den h. Messe Kl. 8¹/₄ for Mødreforeningen.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Enogtredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

Nr. 23. Søndagen den 10. Juni. 1883.

Indhold: Simon Petrus' Skib. Den tredje „eucharistiske Congress“. Den tolvte almindelige Forsamling af Frankrigs Katholiker.

Simon Petrus' Skib.

Da Frelseren engang stod ved Genesarethsøen, trængte en lærelysten Folkemængde sig om ham for at høre Livets Ord fra hans guddommelige Læber. Herren vilde muligst efterkomme Alles Ønsker og stille Alles Tørst; han ønskede at seile ud paa Søen og ved at lære fra et Skib gjøre sig forstaaelig for muligst Mange. Han seer to Skibe; det ene tilhører Simon Petrus, der just er gaaet bort for at rense sit Garn. Herren lader kalde paa ham, og Petrus kommer gjerne og er fuld af Glæde over den Ære, Herren har tiltænkt ham; han lægger lidt ud fra Landet; og Mesteren prædiker fra Simons Skib for den tætte Skare, der taus lytter til paa Søens Bred. Tilvisse, et saare tiltrækkende Billede!

Men tillige et betydningsfuldt Billede! Fra gammel Tid af har man fundet et dybere Indhold i denne Begi-

venhed. Skibet, sagde man medrette, er et Billede paa Kirken; Simon Petrus, Skibets Styrmand, er hele Kirkens synlige Leder og Lærer; og Herren vedbliver, saalænge Kirkens Skib gynger paa Jordelivets Bølger, at lære *Sandhedens Ord i og ved sin Kirke*, i Særdeleshed ved *Petri Eftermand*.

Den romerske Biskop, Petri Efterfølger, er ved Guds Naadebistand den ufeilbare Tolk af de aabenbarede Sandheder; — med andre Ord: Naar Paven som hele Kirkens øverste Lærer afgjør et Spørgsmaal, der vedrører Troes- eller Sædelæren, saa bliver han af Herren bevaret fra al Feiltagelse, saa hans Fortolkning er utvivlsomt rigtig.

Andre Religionssamfund give Bibelen i *Hvermands* Haand og sige til Alle og Enhver: Læs denne Bog; den er vel vanskelig at forstaae; men den Helligaand skal nok oplyse *Dig* til i Alt rigtig at forstaae den. Vi Katholiker vove ikke at paastaae Saameget; denne Paastand lyder paa Forhaand saare urimelig, og Erfaringen lærer os, at den slet ikke er sand. Vi paastaae meget Mindre: vi sige: Christus har indsat Hyrder i sin Kirke; *dem* staaer han bi, for ved dem at vise de øvrige Troende Sandhedens Vei; den Helligaand oplyser de af ham selv satte Lærere, d. e. Biskopperne, og især de øverste Biskopper og Lærere, Paverne, naar der opstaaer Tvivl om den rigtige Forstaaelse af en aabenbaret Sandhed og de i Medfør af deres øverste Læremyndighed løse Tvivlen.

Dette er Meningen med den Sætning: *Paven er ufeilbar*. Det synes at være en jevn, simpel og letforstaaelig Lære. Men Uvidenhed, Misforstaaelse eller maaskee Ondskab fordreier den paa mange Maader. Ville vi derfor forklare vor Tro for Ikke-Katholiker, der have god Villie, kan det være nyttigt at sige, hvad vi *ikke* forstaae derved.

Paven er ufeilbar, vil altsaa *ikke* sige: han kan ikke feile i *sin Livsvandel*, ikke synde. Nei, Paverne ere Mennesker og vedblive at være Mennesker, omendskjønt de ere ophøiede til den høieste Værdighed og Myndighed

i Guds Kirke. De gjentage, Alle uden Undtagelse, hvad den første Pave sagde efter den ovenfor berørte Begivenhed: Herre, jeg er ikke værdig at være hos Dig, jeg er kun et syndigt Menneske! Derfor kunne de ogsaa gjøre sig skyldige i grove Synder; og der har virkelig været enkelte daarlige Paver blandt de 257, der hidtil have siddet paa den apostoliske Stol. Historien beretter det; vi Katholiker nægte det heller ikke; vi kunne slet ikke have nogen skjællig Grund til at nægte det. Forresten — takket være Herrens Omsorg for sin Kirke; — af dem er der ei *mange*, langtfra saa mange, som partiske Skribenter nok gjerne vilde faae Folk til at troe!

Paven er ufeilbar, det vil heller ikke sige: han kan ikke feile i de *Forholdsregler*, han griber som *verdslig Fyrste* eller Kirkens øverste *Styrer*. Paverne vare jo ligetil Aaret 1870 verdslige Fyrster over Byen Rom og et ikke ubetydeligt Stykke af Italien, som derfor kaldtes „Kirkestaten“; de styrede deres Land med mere eller mindre Kløgt og Held; den sidste Pave Pius IX., velsignet Ihukommelse, havde næppe tiltraadt Regeringen, førend han lod sig forlede af sit gode Hjerte til at gjøre Ungitalien Indrømmelser, som han senere erkjendte for politiske Feil og kom til at fortryde. En af hans nærmeste Forgængere havde begaaet en slem Feil paa Kirkestyrelsens Omraade. Pius VII. havde i fransk Fangenskab tilstaaet Napoleon I. altfor stor Indflydelse paa Besættelsen af Bispestolene; senere fik han Øinene op for, at det, han havde indrømmet, kunde blive skadeligt for Kirken og at han havde gjort en administrativ Feil, han havde Mod nok til at tilbagekalde sit ubetænksomme Skridt og raade Bod paa sin overdrevne Eftergivenhed.

Paven er ufeilbar, det vil heller ikke sige: han kan ingenlunde feile i sine *private Anskuelser* og *Ytringer* om religiøse Spørgsmaal. Pavernes ophøiede Stilling medfører, at de ofte maae holde Taler til de Troendes Underviisning og Opbyggelse; enkelte Paver have ogsaa offentliggjort gudelige Bøger; det kunde nok hændes, at

de i slige Taler eller Skriver fremsatte urigtige Meninger ogsaa om Ting, der velkomne Troes- og Sædelæren. Det kunde hændes; thi Paven er ikke ufeilbar som Menneske, Statsmand eller Forfatter, ei engang som Kirkens øverste *Styrer*, men kun som dens øverste *Lærer*, som den høieste *Dommer* i Spørgsmaal, der angaae Troes- eller Sædelæren. Paven er ufeilbar, forsaavidt som Christus ved ham lærer de Troende Sandhedens Ord fra Sct. Petri Skib.

Den tredie „eucharistiske Congres“.

I Dagene fra den 6. til 10. Juni vil der iaar blive Belgiens Katholiker og særlig Dioceset og Byen *Lüttich* en stor Ære tildeel, idet den *tredie* „eucharistiske Congres“ vil blive afholdt i den h. Lamberti Stad. Congressens *Formaal* er det allerh. Alters sacraments *Ophøielse* og *Forherligelse*, ved at oplive og udbrede Dyrkelsen af dette Underpant paa den guddommelige Barmhærtighed, som ogsaa ved at afsone de Krænkelser, hvormed særlig i vore Dage Vantroen og Utaknemmeligheden gjengjælder Frelserens Kjærlighed. Naar selve de moderne Lovgivere ikke længere anerkjende den menneskevordne Gudssøns sociale *Kongedømme*, og den religionsfjendlige Liberalismes Bestræbelser overalt kun ere henvendte paa, at udslette ethvert Spor af det Overnaturlige baade i det offentlige og i det private Liv, saa maa den katholske Christen saa meget mere stræbe efter at ære og tilbede Herren over alle Fyrster og Folkeslag i det Sacrament, under hvilket han paa den ene Side meest skjuler sin Almagt, og paa den anden Side virksomst aabenbarer sin Kjærligheds Vidundere og sin Naades Virkninger.

Med denne Tanke for Øie grundlagde for 3—4 Aar siden flere fremragende Katholiker i Frankrig en For-
ening, og i Aaret 1881 aabnedes den første Congres i

Lille. hvortil den anden ifjor i *Avignon* afholdte sluttede sig paa en værdig Maade. Sjælen i Foretagendet var fra Begyndelsen af den i hele den katholske Verden berømte Msgr. *de Ségur*; efter ham overtog den lærde og fromme Msgr. *de la Boullérin*, Viebiskop af Bordeaux, Præsidiat, og, da han afgik ved Døden, blev Forsædet overdraget til den nuværende Ærkebiskop af Cambrai, Msgr. *Duquesnay*. Foreningen har ifølge sin Natur en international Charakter, og dens ophøjede Formaal billiges fuldstændigt af den h. Fader.

Iblandt de Kirkefyrster, som skriftligt sluttede sig til Avignoner-Congressens Bestræbelser, var der 14 Cardinaler, 32 Ærkebiskopper og mere end 70 Biskopper fra alle Verdens Egne, America ikke undtagen. For ret at vise Foreningens katholske Karakter, besluttede Congressen i Avignon at afholde det næste Møde udenfor Frankrig, nemlig i *Lüttich* i Belgien. *Lüttich* roser sig medrette af den ærefulde Titel, at være „det h. Sacraments Stad“. Processionerne, som under storartet Deeltagelse fra Folkets Side, drage igjennem de festligt smykkede Gader paa Søndagene efter *Christi Legemsfest*, danne ogsaa nu Glanspunktet i denne Byes katholske Troesliv, i hvilken den h. *Juliana* i Aaret 1208, ifølge vor guddommelige Forlørsers Bemyndigelse, gav det første Stød til den for hele det katholske Folk saa kjære *Christi-Legemsfest*. *Lüttich* saae den første *Christi-Legemsfestprocession*, som udgik fra St. Martins Kirken og hvorfra den siden har forplantet sig til hele den katholske Verden i alle fem Verdensdele.

Dioceset *Lüttich* træffer storartede Forberedelser, for at Congressen til Ære for det allerhelligste Sacrament iaar maa blive saa glimrende og frugtbringende som muligt. Vi skulle senere hen meddele vore Læsere Programmet; det lader sig i Korthed sammenfatte i disse Ord: Aaben og frimodig Bekjendelse af Troen paa det i vore Tabernakler thronende Gudmenneske; høitidelig fælleds Takke- og Sonebøn; Forhandling om de Midler,

der bedst egne sig til at oplive og fremme Ærbødigheden for denne store Hemmelighed. En storartet Procession vil slutte Festen og Congressens Møder.

Den tolvte almindelige Forsamling af Frankrigs Katholiker.

(Sluttet.)

I det tredie Generalmøde oplæstes følgende *Svar-telegram* fra Rom: „Den h. Fader har med sand Glæde modtaget de varme Hengivenhedsfølelser, som den katolske Congres i Paris har udtalt for ham, og meddeler alle dens Medlemmer af ganske Hjerte den apostoliske Velsignelse.“ Derpaa holdt Hr. *Rondelet* et Foredrag, der blev modtaget med overordenlig stort Bifald, om den *fælleds Bøn i Hjemmet og Familien*, hvilke først selv maatte blive christelige, for at kunne føre Samfundet tilbage tilbage til christelige Grundsætninger. Med stort Eftertryk betonedes Taleren, ifølge Forfædrenes Skik og Vane, Nødvendigheden af den *fælleds Bøn* i de christelige Familier. Dette var saa meget mere en Pligt for Familierne, som der i Statens Skoler nu ikke mere lærtes noget om Bønnen, og al Christendom stedse mere og mere truede med at forsvinde fra det offentlige Liv. Familien maatte nu bøde herpaa, og efter Evne søge at bøde herpaa saa meget som muligt. Desuden ønskede Taleren ogsaa, at man holdt mere paa *religiøse Ting* i Hjemmene, medens han anbefalede noget mindre Luxus med unyttige — og kun altfor ofte uanstændige, verdslige Billeder og Statuetter i Værelserne. Vilde man med disse Billeder og nøgne Statuer holde Kunsten i Ære: hvorfor da ikke blive ivrige Dyrkere af den ægte christelige Kunst, der havde frembragt ligesaa værdifulde Kunstværker som Hedenskabet nogensinde for-

maaede? Sluttelig forlangte han, at enhver katholsk Familie dog idetmindste skulde være i Besiddelse af et smukt *Crucifix* og overalt i Huset indrømme det *Hæderspladsen*. — Flere Andragender stilledes derefter, saaledes om Abonnement paa og Udbredelsen af gode Skrifter og Bøger, hyppigere Hjemmebesøg hos Syge og Fattige og deres Understøttelse; den gregorianske Choral-sangs Fremme, den christelige Kunst Pleie, Omsorgen for en salig Død og en christelig Begravelse, Militærets Sjælesorg o. s. v.

P. Lescoeur gav derpaa en meget interessant Oplysning om Formaalet for de *høiere Døttreskoler*, som for-tiden vare i Begreb med at oprettes paa Frimurerloger-nes Befaling. Ifølge talrige Logebrødres egne Tilstaaelser bestod det i: ved en „fornuftig“ Opdragelse at frigjøre Kvinden for „Mysticismens“, d. v. s. Troens og Religionens, Lænker.“ Hvad dette havde at betyde, var klart for Enhver. Sognepræsten ved St. Rochuskirken, Abbé *Millant*, sluttede derefter det tredie Generalmøde med en mægtig gribende Tale, som i al Korthed lader sig samvænfatte i de Ord: „Jeg er en Christen: det er min Stolthed, min Ære!“

Det fjerde og sidste Generalmøde fandt Sted den 12. Mai, og paa det kan man anvende de Ord: „Det Bedste kommer tilsidst.“ Det besluttedes snarest muligt at grunde en egen *katholsk Forsamlingsbygning*, for at kunne byde de fremtidige Generalforsamlinger et katholsk Hjem. Det sidste Generalmøde var hellerikke saa veemodigt stemplet, paa Grund af Regeringens kirke-fjendlige Forfølgelser; det blev meget mere baaret af brændende Begeistring for *den katholske Sags Fremme og Forsvar*, og man havde hele Aftenen den glade Bevidst-hed om den ifølge Kirkens Stifters Forjættelse tidlig eller sildig kommende Seir. Som en Pintseild virkede den fælleds Parole: Gud vil det! Vor er Kampen — Seiren er Guds. Kampen kan vel blive haard og langvarig; men man tør ikke tvivle om den katholske Sags endelige

Seir: derfor borger de franske Katholikers uovervindelige Kamp og det Offermod, som de have lagt for Dagen under denne Generalforsamling. Som et Exempel paa dette Offermod meddeelte en af Talerne blandt andet, hvorledes et nyformælet ungt Ægtepar havde givet Afkald paa at holde Vogn, idet de havde solgt Vognen med Tilbehør, og stillet den derved indkomne Sum til Raa-dighed for Comiteen for de katholske Interesser. Som de to fortræffeligste Kamp- og Forsvarsmidler anbefaledes ved Siden af *Bønnen: folkelige Forsamlinger og Understøttelsen og Udbredelsen af god katholsk Læsning*. Katholikerne skulde ikke trakte efter at grunde nye Tidsskrivter, men meget mere støtte de forhaandenværende gode efter bedste Evne. (Maatte man lægge Mærke hertil ogsaa paa andre Steder! *Nordisk Kirketidende* vilde f. Ex. sikkert høste Glæde deraf!) En særlig Beslutning angik endnu enhver Katholiks Pligt- og Æresafgift — *Peterspengene*, til Hjælp for den h. Fader. Den 13. Mai forsamledes Congresmedlemmerne endelig til en høitidelig Slutningsgudstjeneste i Kirken: *Sacré-Coeur*. Til Opførelsen af dette herlige Gudshuus til Ære for Jesu guddommelige Hjerte er der hidtil ved frivillige Bidrag indkommet ialt 12,328,622 Francs! Saadanne Tal aflægge glimrende Vidnesbyrd om de franske Katholikers Offermod.

Kirkelig Kalender.

Søndagen d. 10. Juni. 4de Søndag efter Pinte. — 11. M. Barnabas, Apostel. — 12. Ti Johannes a St. Facundo, Bekj. — 13. O. Antonius af Padua, Bekj. — 14. Tø. Basilius, Biskop og Kirkelærer. — 15. F. Petrus Cølestinus, Pave, Bekj. — 16. L. Frants Regis, Bekj.

Søndagen d. 17. Juni. 5te Søndag efter Pinte.

I Sct. Andreas Kirke i Ordrup høitideligholdes den h. Aloysius' Ungdommens Patrons, Mindedag Torsdagen d. 21. Juni — Kl. 9: Levitmesse; Kl. 7 $\frac{1}{4}$: Aftenandagt.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Enogtredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

Nr. 24. Søndagen den 17. Juni. 1883.

Indhold: Den englelige Yngling. Den h. Fader og Irland. Kirkelige Efterretninger: Rom, Reggio, Belgien, Cöln, Randers.

Den englelige Yngling,

Sct. *Aloysius*, indtager en fremragende Plads blandt Guds Helgener. Der gives ikke ret mange andre, der saa hyppigt blive paakaldte og saa høit ærede som *Aloysius*. Den nys udsprungne Foraarsblomst har jo en særlig Ynde og Tiltrækning; og den uskyldige Yngling, hvem den himmelske Gartner allerede i den ungdommelige Alder af kun 23 Aar forplantede til Paradisets Have, har jo med Føie faaet en af de deiligste Blomster, *Lillien*, til Symbol og Særkjende.

Intet Under, at hans Navn er bekjendt og yndet i vide Kredse, at katholske Forældre gjøre sig det til Pligt, tidlig at gjøre deres Børn bekjendte med den Helgen, hvem Kirken selv hædrer med Æresnavnet „den englelige Yngling“ og „Ungdommens Skytspatron“. Intet Under, at en christelig Fader eller Moder gjerne anbefaler Sct. *Aloysius* sine Børn, for at de under hans Vare-

tægt maae bevare Uskyldighedens Perle og under hans Ledelse finde den Livsvei, ad hvilken Gud Herren, der ikke vil Andet end vort sande Vel og Bedste, agter at føre dem til sit himmelske Rige.

Et saare vigtigt Spørgsmaal, som Enhver har at besvare, er dette: Hvad Stand og Stilling i Samfundet har Herren tiltænkt mig? Mange forsømme aldeles at stille sig det; Andre stille det nok, men gjøre sig ikke Umage for at besvare det *rigtigt*. Og dog er et *rigtigt* Svar derpaa afgjørende for Menneskets timelige Velfærd, ja tidt endogsaa for hans evige Lykke eller Ulykke. Maatte derfor alle katholske Forældre og Børn tage denne vigtige Sag med den Alvor, den fortjener! Maatte Alle, der endnu have at vælge, herved følge de Grundsætninger og den Fremgangsmaade, som Aloysius fulgte!

Hans Grundsætninger vare:

1. Gud har tiltænkt mig og ethvert Menneske en bestemt Plads i det menneskelige Samfund. Fuglen er skabt til at flyve; Fisken er skabt til at svømme, ikke til at flyve; ikke ethvert Menneske er dueligt til hvilken-somhelst Stilling og Gjerning i dette brogede Liv.

2. Det kommer an paa, at jeg erkjender og følger Guds Villie og større Velbehag. Han er min Herre; jeg bør adlyde ham. Han er min kjærligste Fader; betroer jeg mig til ham og lader jeg mig lede af ham, da bliver jeg tilfreds og lykkelig; men mon jeg kan haabe det, hvis jeg krydser hans Planer ved ubetænksom paa Maa og Faa at trænge mig ind paa den første den bedste Post, følge mit Lune, blotte og bare verdslige Hensyn eller daarligt Raad mod Guds Villie og Naadens Indskydelse?

3. Derfor bør jeg *bede, prøve* mine Evner, Kræfter og Tilbøieligheder og *raadføre* mig med dem, som Gud Herren har sat til at veilede mig i hans Sted.

Og efter disse Grundsætninger handlede Aloysius. Han *bad* meget om Lys fra oven. Han veiede Grunde

og Modgrunde; han spurgte sig selv: Er det Herrens Villie, at jeg tiltræder det Markgrevskaab, som Fødsel og Byrd synes at have bestemt mig til? som Markgreve kan jeg gjøre meget Godt, ganske vist; men jeg kan gjøre endnu Mere for Gud og Evigheden, naar jeg udelukkende helliger mig til Herrens Tjeneste, osv. osv. Saa kom han til den Overbeviisning, at det var Herrens Ønske, at han valgte Ordenslivet; og da hans aandelige Førere ikke kunde Andet end bifalde hans Beslutning, holdt han fast ved den, trods den haardnakkede Modstand, han i flere Aar havde at kæmpe med.

Maatte den christne Ungdom i vore Dage gaae samme Vei, d. e. *bede, overveie og raadspørge* paa rette Sted! Der er slet ingen Far for, at for Mange kunde føle sig drevne til, med Aloysius helt at sige Verden Farvel. Men Hver og En vilde saa komme til at indtage den *rette* Plads, som han just passer til; megen Utilfredshed vilde forebygges; mange Angerstaarer vilde ikke grædes; og mangan En vilde blive et *nyttigt* Medlem af det menneskelige Samfund, som nu er sig selv og sine Omgivelser til Besvær!

Den h. Fader og Irland.

Den h. Fader har atter henvendt sig til *Irland* og raadet det til Maadehold. To Gange har Leo XIII. *ifjor* henvendt sig til det irske Folk: første Gang i Mai til de irske Pilegrimme, og derpaa i August i en Skrivelse til Landets Episcopat. Ogsaa i indeværende Aar foreligger der allerede det andet Document fra den h. Fader med Hensyn til det irske Spørgsmaal. Det første er Leo XIII.'s Brev af 1. Januar til Ærkebiskoppen af Dublin, *Mac-Cabe*, og i samme Aand er ogsaa Propaganda-Congregationens nuværende Skrivelse til Irlands Biskopper

holdt. Instructionen tilstaaer Irlænderne udtrykkelig Ret til at værne om deres Rettigheder og at fremføre deres Klager for den engelske Regering; men den minder dem tillige om, at det er en Forbrydelse, at fremme nogensomhelst, selv den retfærdigste Sag, ved ulovlige Midler. Ligeledes forbyder Instructionen aldeles ikke, at foranstalte Indsamlinger i veldædige Øiemed, men paa den anden Side kan den ikke tillade Geistligheden og de troende Katholiker overhovedet, at tage Deel i Indsamlinger, som foranstaltes for at opflamme Lidenskaberne, og som føre Folket til Rebellion og Oprør imod den lovgivende Magt. Af Dubliner-Processerne kommer man til den Overbeviisning, at en Deel af det moralske Ansvar for det fornylig i Irland udgydte Blod og for de morderiske Attentater paa Liv og Gods, falder paa *Parnell* og hans Venner, og at ville skjænke en saadan Mand en Nationalgave og offentligt at opfordre dertil, stemmer kun daarligt overcens med den christelige Moral.

Anledningen til denne advarende Skrivelse, var de *irske Biskoppers forskjelligartede* Forholdsregler. Medens Ærkebiskop *Mac-Cabe* befittede sig paa den størst mulige Tilbageholdenhed overfor „Nationalligaen“ og dens Stifter *Parnell*, fordømte Ærkebiskop *Croke* af *Cashel* rigtignok ogsaa frit og aabent de hemmelige Samfunds Udskeielser, men viste dog Nationalligaen saa stor Velvillie, at han ikke tog i Betænkning, at tegne sig for en betydelig Sum til Fordeel for *Parnellfondet*. Leo XIII. kaldte derfor Ærkebispen *Dr. Croke* til Rom, for at give ham Raad, og disse Raad ere nu ved Propagandaens Skrivelse meddeelte hele det irske Episkopat, som en Rettesnor, hvorefter de have at handle.

Der har nylig været afholdt en irsk Folkeforsamling, under hvilken en af Talerne lod sig henrive til den Yttring, at Irlænderne havde deres *Religion* fra Rom, men ikke deres *Politik*. Endnu videre gaaer Fenieren *Finerty*, Medlem af den nordamericanske Congres, som i et Chicago-Blad opfordrer til at holde Meetings i Irland, som

skulde protestere mod Pavens „Indblanding“, og til at ophøre med Indsamling af Peterspengen. Gaae Parnell's Tilhængere frem paa *denne* Vei, saa vil Irlands katholske Befolkning desto hurtigere faae Øinene op, og see det Maal, hvortil Parnell, som forøvrigt er *Protestant*, fører Landet. Irlands Folk vil aldrig kunne fornægte sin berømmelige katholske Fortid; og, dersom Nationalligaen ikke laaner Øre til denne Instruction fra Rom, vil den snart komme til at ligne en sydamericansk Armee, der i Reglen tæller flere Generaler og Befalingsmænd, end Menige.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Trods den overordentlig varme Temperatur glæder Leo XIII. sig stadigt ved et godt Helbred. Beviis herfor ere ikke alene hans anstrængende Beskæftigelser i Kirkens Anliggender i alle Lande, men ogsaa de talrige Audientser, som Paven lader de Troende blive tildeel. Den h. Fader forundte nylig Brasiliens Gesandt den Ære, at han meddeelte den første h. Communion til Gesandtsens Børn, som derefter modtog Confirmationens h. Sacrament af Ærkebiskop Vanutelli. Desværre har man atter iaar maattet indskrænke Christi-Legemsfestprocessionerne til Kirkernes Indre. Ingen Procession var tidligere saa imponant og mægtigt gribende, som Processionen paa Peterspladsen, hvor den h. Fader selv bar det Allerselligste. I tretten Aar har Rom nu maattet undvære denne Procession, thi det moderne Italien tillader ikke, at den afholdes under aaben Himmel. Kun den tyske Colonie er det endnu tilladt at feire Christi-Legemsfestprocessionen i det Frie, paa den tyske Kirkegaard nemlig, som ligger tæt ved Peterskirken og til alle Sider er omgivet af en høj Muur. Alle de tyske katholske Foreninger havde indfundet sig, de Geistlige ved den østerrigske Kirke „all' Anima“ functionerede, og Eleverne fra det tyske Colleg, Germanicum, tjente som Ministranter. Fyrstbiskoppen af Trient bar det Allerselligste i en overordentlig kostbar

Monstrants. I Processionen deeltog ogsaa den pavelige Krigsminister, General v. Kanzler, og de tydske Pilgrimme, som for nylig ere komne tilbage fra det h. Land.

— Et Decret fra Ritus-Congregationen angaaende Kirkesangen, som er bleven tilsendt Biskopperne i hele Verden, forkaster Arezzo-Congressens Beslutninger og Ønsker, og erklærer archæologiske Forskninger med Hensyn til Kirkesangen for roesværdige, men nytte-tige i Praxis. Decretet bekræfter den officielle Charak-ter af de Choralbøger, som Congregationen selv har udgivet i Regensburg, befaler, at alle fremtidige Mis-saler, Ritualer og Pontificaler med Hensyn til Noderne skulle udarbejdes efter disse officielle Udgaver, og anbefaler sluttelig den almindelige Indførelse af disse Choralbøger, for at opnaae fuldkommen Eenhed i den liturgiske Sang.

— Ifølge „Jour. de Rome“ beskæftiger Propaganda-congregationen sig for Tiden med Spørgsmaalet om Af-sendelsen af en apostolisk Delegat til Nordame-rica. De talrige religiøse Anstalter i de Forenede-Sta-ter nødvendiggjøre en stadig Forbindelse med en pavelig Legat i selve Landet. Bladet haaber, at dette Spørgs-maal maa finde en snarlig Løsning.

Reggio. For den afdøde Jesuitpater Secchi, en af vor Tids berømteste Astronomer, skal der ifølge „Fan-fulla“ opreises et Mindesmærke, der vil blive ham værdigt. Til Minde om ham skal der nemlig i hans Fødeby Reggio opstilles et stort Teleskop af 28 Tom-mers Gjennemsnit. Subskriptionslisterne ere allerede bedækkede med en Mængde Underskrivter, saa at man haaber at kunne paabegynde Forfærdigelsen af det store Objectiv endnu iaar.

Belgien. Hvad der nu og da tilfældigviis kommer for Dagens Lys med Hensyn til Frimurerlogerne i Belgien viser, hvorledes de særlig her opbyde alle Mid-ler for at uchristeliggjøre deres Medlemmer. Logen „Septentrion“ i Gent sammenkaldte nylig sine Mem-ber til et Møde. Logeforsamlingens Dagsorden er tilfældigviis falden et af Brygges Blade i Hæn-derne, og gjengives nu af de katholske Blade i Brüssel. Interessant er særlig Nr. 3 i Dagsordenen, som handler om frimureriske Testamentsformularer. De lyde ifølge „Patrie“ ordret som følger: „Jeg undertegnede ... testamenterer Byen Gents Velgjørenhedsbureau en Sum af ... Francs. Jeg ønsker at mit Lig skal begraves

uden nogensomhelst Medvirkning af en Præst og uden religiøst Cæremoniel. Jeg giver Hr. . . . og Hr. . . . Fuldmagt til, om fornødent, at udføre denne Anordning med Justitsens Hjælp.“ For en Sikkerheds Skyld maae Frimurerbrødrene ogsaa underskrive nedenstaaende Forpligtelse: „Jeg giver Herrerne . . . Fuldmagt til, om fornødent ogsaa med Magt, at fjerne overalt fra min Person enhver som helst Præst af hvilken som helst Cultus, og ligeledes alle andre Personer, som muligviis kunde have en religiøs Indflydelse paa mig. De ville tage alle de Forholdsregler, som de agte for nødige, for at sikre den fuldstændige og trofaste Udførelse af deres Hverv, og særligt ville de stedse være ved min Side. Hvis det gjøres nødvendigt, ville de henvende sig til Øvrigheden for at min Villie kan blive opfyldt. Af disse Formularer fremgaaer det, at Logen ikke alene er den katholske Religions Dødsfjende, men enhver Religions, at den driver Intolerancen og Tyranniet paa Spidsen, fuldstændig berøver sine Medlemmer den frie Villie, lader sig Sjælene forskrive i Forveien og fremtvinger deres atheistiske og vantro Endeligt og en uchristelig Begravelse, selv naar den Døende, ifølge forandret Sindelag, skulde længes efter at udsone sig med sin Skaber og Dommer.

Cöln. I Christi-Legemsfestprocessionen deeltog over 5000 Personer med 49 Faner, 52 Præster og 7 Musikafdelinger. I Crefeld nærmede Deeltagerens Antal sig endog til henved 13,000. Den storartede Procession, der bestod af 43 Afdelinger, udgik Kl. 10 fra Hovedsognekirken og drog igjennem de med Guirlander, Faner og Æresporte smykkede Gader indtil Kl. 1. Om Aftenen var Byen illumineret.

Randers. Det er nu paa femte Aar, at Menigheden i Randers bivaaner Gudstjenesten i en smuk lille Kirke med Taarn og Klokker, efterat den i henved 12 Aar havde maattet tilbede Frelseren i et lille Huuskapel, først i en leiet Sal og senere i Missionens eget Huus, som benyttes af Sct. Josephssøstrene og Pigeskolen; medens Drengeskolen er i den ny Præstebolig, som støder umiddelbart op til Kirken. Passionssøndagen, d. 30. Marts 1870 indviedes Kirken af Hr. Pastor v. Euch fra Fredericia ifølge modtagen Fuldmagt fra den apostoliske Præfect. Siden den Tid er alt gaaet godt fremad, ligesom ogsaa Skolens Elevantal er i stadig Stigende. Kirken rummer henved 300 Personer. Det gothiske Høialter er

af Egetræ og hidrører fra Hr. Kunstsnedker Miehle i Münster. Det samme er Tilfældet med den smukt udskaarne Egetræes-Kommunionsbænk, Prædikestol, Døbefont og Skriftestol; medens Sidealteret endnu er provisorisk og stammer fra det gamle Capel. Ovenover Høialteret hænger et stort Crucifix med den Korsfæstedes Billede i naturlig Størrelse, og paa selve Alteret staaer der 2 Statuer af den h. Frants af Assisi og den h. Elisabeth af Thyringen. Sidealteret betragtes som et Gudsmoderalter og er prydet med den h. Jomfrues Statue, fremstillet som Himmeldronningen med det guddommelige Barn paa sine Arme, og den h. Pleiefader Josephs Statue. Desværre har Kirken hidtil endnu ikke kunnet opnaae at faae et passende Orgel, men maattet hjælpe sig med et lille Harmonium fra det tidligere Capel. Kirkens Vægge smykkedes af nette Korsveisbilleder. Den store Lysekrone har Kirken modtaget som Gave fra en derboende Borger af den mosaiske Troesbekjendelse, som Tak til St. Josephssøstrene for den omhyggelige Pleie, de ydede ham under en Sygdom. I Taarnet findes der tre Klokker, af hvilke den ene hidrører fra Thorshavn paa Færøerne. Kirken er indviet til Ære for Jesu guddommelige Hjerte og bærer Navn af Vor Frelzers Kirke. Maatte Jesu guddommelige Hjerte stedse ledsage baade Kirken og Skolen, Menigheden og dens Sjælesørgere med Naade og Velsignelse og finde Troende i Randers, der gjenelske dette helligste Hjerte efter Evne og Kræfter!

Kirkelig Kalender.

Søndagen d. 17. Juni. 5te Sondag efter Pntse. — 18. M. Angela Mericia, Jomfru. — 19. Ti. Juliane Falkonieri, Jomfru. — 20. O. Soter og Cajus, Paver og Martyrer. — 21. To. Aloysius Gonzaga, Bekjender, Ungdommens Patron. — 22. F. Nereus og Lidelsesfæller, Martyrer. — 23. L. Bernardin af Siëna, Bekjender.

Søndagen d. 24. Juni. 6te Sondag efter Pntse. Johannes den Døbers Fødsel.

I Sct. Andreas Kirke i Ordrup høitideligholdes den h. Aloysius' Ungdommens Patrons, Mindedag Torsdagen d. 21. Juni — Kl. 9: Levitmesse; Kl. 7 $\frac{1}{4}$: Aftenandagt,

---

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Enogtredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

N° 25. Søndagen den 24. Juni. 1883.

Indhold: Det pavelige Læreembede. Tonkin. Kirkelige Efterretninger: Rom, Holland, Holsteen, Moskau, Rumænien, Kjøbenhavn.

Det pavelige Læreembede.

Herren, undervisende Folkemængden fra Simon Peters Skib, gav os nylig Anledning til at omtale den katholske Troslære, at Sandhedens Aand vedbliver at undervise de Troende ved Petri Efterfølgers Mund. Vi søgte at rette de gængse Misforstaaelser af denne Lære; men vi kom ikke til Ende dermed; der staae endnu to vrang Opfattelser tilbage; den ene er: at vi mene, at Paven fik *nye Aabenbaringer*; den anden er: at vi mene, at han blev *inspireret* af den Helligaand.

Sandheden er, at vi hverken mene det Ene eller det Andet; men vi troe og paastaae, at Paven oplyses af den Helligaand for rigtigt at udlægge de oprindelig aabenbarede og *fra Apostlene nedarvede* Sandheder, og det ikke ved Inspiration men ved guddommelig *Bistand*, der ufeilbarligt lader ham finde den rigtige Udlæggelse.

At Paven er ufeilbar, vil altsaa ikke sige, at Herren aabenbarer nye Sandheder for ham. Tvertimod, den Aabenbaringskat, som er Kirken betroet, blev afsluttet med den sidste Apostels Død; alle Kirkens Lærdomme ere apostoliske; siden Evangelisten Johannes, efter at have skrevet sin hemmelige Aabenbaring, lukkede sit klartsynede Øie, blev ingen ny Aabenbaring givet Kirken. Naar en Pave i Medfør af sin høieste Læremyndighed atsiger Dom i en Troessag, dreier det sig altid kun om at fastslaae, hvad der er den rigtige Opfattelse af en apostolisk Lærdom. Lad os belyse dette med en Begivenhed, der ikke ligger ret langt bag os.

Det havde stedse været almindelig Lære og Tro, at Maria, Guds jomfruelige Moder, altid var reen og aldeles pletfri. Men der blev siden opkastet det Spørgsmaal: „Hvorledes bør dette forstaaes? *altid*: mon allerede i sin Undfangelses første Øieblik? pletfri: mon ogsaa fri for Arvesyndens Plet eller kun for personlige Synder?“ De Fleste svarede: Maria's Sjæl var alt i hendes Undfangelses første Øieblik fri for Arvesyndens Plet; thi Arvesynden er i Sandhed og Virkelighed Synd, der gjør Sjælen vederstyggelig for Herren; men det vilde være usømmeligt, om Guds Moders Sjæl et eneste Øieblik havde været Gjenstand for sin Søns Afsky. Dog, der var Nogle som sagde: Det er nok sandt, men Apostlen siger, at *Alle* have syndet i Adam, og Adams Synd har besmittet alle de Menneskers Sjæle, der nedstamme fra ham, altsaa ogsaa Maria's Sjæl, saa vist som hun er en Adams Datter, — medmindre Apostlens Ord taale en Indskrænkning og Undtagelse.

Striden dreiede sig altsaa om den rigtige Mening af de to ældgamle, apostoliske Lærdomme: Maria altid ganske reen — og: Alle have syndet i Adam. Denne Strid blev endelig afgjort ved en pavelig Erklæring, af 8. December 1854. Efter langvarig Bøn og omhyggelig Granskning afsagde *Pius XI.* den Kjendelse: „Den fra Arilds Tid overleverede Lære om, at Maria stedse var pletfri og

uden al Synd, maa forstaaes ogsaa om Arvesyndens Plet.“ Kunde det omtalte Spørgsmaal tidligere siges at staae hen, er det siden hint Øieblik uigjenkaldelig afgjort for enhver Katholik. Paven har talt som Kirkens øverste Lærer; vi have Vished om, at hans Afgjørelse er rigtig; den samme Pius, som havde taget feil i politiske Forholdsregler, som muligt ogsaa kunde taget feil i et eller andet historisk Vidnesbyrd, som han ved denne Afgjørelse støttede sig til, kan ikke have taget feil i den sidste, afsluttende Dom: Maria var ubesmittet allerede i sin Undfangelses første Øieblik. Pius havde ikke faaet en ny Aabenbaring; men Sandhedens Aand gaaer os i Borgen for, at han rigtig har tolket de ovenfor udpegede gamle Sandheder.

Som det gik med Læren om Maria's Reenhed og Arvesyndens Almindelighed, saaledes gik det med en stor Deel andre aabenbarede Sandheder og vil det ogsaa i Fremtiden gaae med mange andre, saalænge Kirken staaer og Menneskeaanden er videlysten. Thi denne tørster efter Sandhed og en stedse dybere Forstaaelse af den. Det kan ei være andet: alt eftersom Tiderne skride frem, opstaae allehaande Tvivl og Spørgsmaal om de aabenbarede Sandheder. Tvivlene maae løses, Spørgsmaalene bør der svares paa, for at vedligeholde Kirkens Eenhed, forebygge Vildfarelser og Vranglærdomme og føre de Troende til en dybere og alsidigere Forstaaelse af Aabenbaringens rige Indhold. Thi det er Herrens Villie: Aabenbaringen skal ei være en død Skat, den skal ei blot bevares, men ogsaa forsvares, udtydes og udvikles, for at den kan blive frugtbringende i de Troendes Aand og Liv. Dertil har han forjættet og sendt Sandhedens Aand, at den maa lære Kirkens øverste Lærer al Sandhed og vejlede denne til rigtigt at opfatte og udlægge alle de aabenbarede Sandheder, hvilke bleve betroede Apostlene at prædike. (Sluttes.)

Tonkin.

Imellem dette Land og Frankrig synes en Krig uundgaaelig, ja den skal ifølge Telegrammer allerede være i fuld Gang. Det kan derfor hellerikke være af Veien at kaste et Blik paa dette Lands *kirkelige Forhold*. Tonkins Beboere have, omendskjønt de nominelt staae under Kaiseren af Chinas Overherredømme, dog stedse vidst at bevare deres Uafhængighed. Endnu mere vogte de sig for Europæerne. Missionsgjerningen er derfor meget vanskelig i Tonkin. Landet er deelt i *fire apostoliske Vicariater*, af hvilke de to ere betroede til Dominicanerne, og de to andre staae under Pariser-Missionsforeningens Ledelse. Forgjæves søge Missionærerne at vise, at deres Mission ikke har noget at gjøre med Politik, og at de udelukkende søge at udbrede Christendommen. Bonzernerne, Mandarinerne og Gouverneurerne ere deres svorne Fjender, og have gjentagne Gange ophidset Folket til Had imod Missionærerne. Forgjæves søger man at forklare Folket, at Soldaterne og Missionærerne intet have at gjøre med hinanden. Frygten for en Krig med Frankrig har derfor gjort Missionærernes Stilling yderst kritisk. Ifølge „Mon. de Rome“ har *Forfølgelsen* allerede begyndt i den chinesiske Provinds *Yunnan*, som grændser til Tonkin; Missionærernes Blod har allerede flydt og mange indfødte Christne ere fængslede. I de tonkinesiske Provindser *Law-Tong* og *Bave-Hin* forfølger man de Christne, og for at undgaae en Nedsabling, ere de nødsagede til at flygte til Bjergene. Den franske Expedition i 1858, som havde Erobringen af tre Provindser til Formaal, var en stor Ulykke for den katholske Religion i hine Egne. De franske Admiraler forbleve, uden at fatte en Beslutning, næsten fire Aar med deres Skibe i Farvandene; thi først i 1862 bemægtigede de sig *Saigon* og undertegnede en Fredstractat med Kaiser *Tu-Duc*. I Løbet

af disse fire Aar bleve Hundreder af franske Missionærer massacrerede. Den apostoliske Vicar *Hermosilla* blev halshugget, og Msgr. *Ochon* døde i Fængslet. Antallet paa myrdede Præster beløb sig til 125, og mere end 40,000 Christne maatte bøde med Livet. Vil Frankrig vel nu for Tiden forhindre en lignende Ulykke? Vil det kunne forhindre Uskyldiges Nedsabling? At Frankrig har kaldt sin Gesandt tilbage fra Peking, er ikke heldigt. Imidlertid arbejder Kirken ufortrødent videre i sin fredelige Mission, idet den h. Fader fornylig har deelt det apostoliske Vicariat i *Østtonkin*. Det nye Vicariat skal føre Navn af *Nordtonkin*. Den hidtidige apostoliske Vicar for det Hele, Biskop *Colomer*, bliver geistlig Overhoved for Nordtonkin, og til hans Efterfølger i det østlige Vicariat er hans Coadjutor, Biskop *Ferros*, udnævnt.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Den h. Fader agter snart at udstede en Pontifical- Constitution angaaende Reglerne for den h. Franciscus' tredie Orden. Leo XIII. nedsatte for nogen Tid siden en Commission, som skulde udarbejde et Forslag til Ordensreglernes Reorganisation, og, ved at tillempe Statutterne efter vore nærværende Tidsforhold, virke hen til Ordenens større Udbredelse iblandt Folkene. Resultatet af denne Commissions Arbejder er det, som nu vil blive de Troende meddelt i den pavelige Constitution.

Holland. For at danne sig et Begreb om, hvor kraftigt vor hellige Kirke blomstrer i Holland, behøve man kun at læse Efterretningerne om de sidste Præsteordinationer der i Landet. Vi skulle blot fremhæve Bispedømmerne Herzogenbusch, Breda og Roermond. I det førstnævnte Bispedømme meddeelte Biskop Godschalk Subdiaconatsvielsen til 13, Diaconatsvielsen til 14 og Præstevielsen til 18 Candidater. I Breda modtog 8 Subdiaconatet, 5 Diaconatet og 6 Præstevielsen af Biskop van Beeks Haand. I Roermond meddeelte Biskop Pare-

dis Præstevielsen til 8 Candidater og Diaconatsvielsen til 35. Antallet af theologiske Studenter er stadig meget stort, ligesom ogsaa Klostrene blomstre paa det bedste. Tre Syvendedele af Hollands Indbyggere ere allerede katholske, og Aar for Aar kommer der nye Conversioner til. Selv de Provindser, som for nogle Aar tilbage næsten vare uden Katholiker, som Friesland og en stor Deel af Groningen, fremvise en stadig Tilvæxt i den katholske Befolkning, og for kirkelige Bygninger og Oprettelsen af katholske Anstalter skeer der overordentlig Meget.

Holsteen. Den sidste Mai var en sand Glædesdag for den katholske Menighed i Bergedorf, idet den høirærværdigste Provicar for de nordtydske Missioner, Biskop Bernhard af Osnabrück, paa denne Dag consecrerede dens lille, men smukke gothiske Kirke. Høitideligheden begyndte allerede Kl. 6 om Morgenen, og overværedes af næsten samtlige Geistlige fra Hamborg, Altona og Lübeck. Før Ponticalmessen holdt Biskoppen en hjertelig Prædiken til Menigheden, i hvilken han henviste til Kirkens ophøiede Betydning som et Trøstens og Hvilens Sted. En talrig Menneskemængde fulgte Gudstjenesten, der varede over 6 Timer, med stor Opmærksomhed, og de Tilstedeværende forlode den lille Kirke, som i sine romantiske Omgivelser og ved sine slanke Former gjør et særdeles tiltalende Indtryk, med synlig Tilfredshed. Om Eftermiddagen var der Festmaaltid til Ære for Biskoppen, i hvilket Byens Øvrighed ogsaa tog Deel. I en Toast, som Biskoppen udbragte, fremhævede han særlig Hamborger-Senatets yderst venlige og imødekommende Optræden overfor ham, ligefra det første Øieblik han havde tiltraadt sit apostoliske Embede. Biskop Bernhard sluttede med et Leve for Senatet i Hamborg og for Stadens Førsteborgermester, som besvaredes af Borggermesteren i Bergedorf med et Leve for Biskoppen.

Moskau. Den pavelige Gesandt ved Kroningen i Moskau, Cardinal-Ærkebiskop Vanutelli, har af Kaiseren af Rusland modtaget Alexander-Nevsky Ordenen. Fra Moskau reiser Cardinen til St. Petersburg og derfra over Wilna og Warschau tilbage til Rom. Saafremt „Agenzia Stef.“ er vel underrettet, kan hans Eminence tiltræde Tilbagereisen med et glad Hjerte. Det meddeles nemlig, at alle Vanskeligheder, som hidtil herskede imellem Rusland og Vaticanet, ere blevne fjer-

nede under Cardinalens Ophold i Moskau. Som bekjendt medbragte Gesandten en egenhændig Skrivelse fra Paven til Czaren. Gud give, at denne Meddelelse maatte stadfæste sig, og Kirken i Polen saavel som ogsaa især den unerede Kirke i det øvrige Rusland saaledes maatte opnaae den længselsfuldt attraaede og velfortjente Fred! At de Unerede ikke ville opgive Samfundet med Rom, derom kan den russiske Regering ikke længere være i Tvivl. efter de glimrende Prøver paa Standhaftighed, som de forfulgte Katholiker til enhver Tid have aflagt. Selve Cardinalens Reise til Moskau har atter maattet overtøye den derom; paa alle Banegaardene, han passerede, trængte de Unerede sig hen til ham, forat bede den pavelige Kroningsgesandt om Hjælp og Beskyttelse. Overalt blev han modtagen med Begeistring, og en Mængde Klage- og Bønskrivelser kastedes ind i Coupéen til ham.

Rumænien. Leo XIII. har nu gjenoprettet det katolske Hierarchi i Kongeriget Rumænien, idet Biskop Paoli af Nicopolis i Bulgariet er udnævnt til Ærkebiskop af Bukarest. Dette er allerede det fjerde Ærkebispedømme, som Leo XIII. har grundet. De tre andre ere: det skotske Metropolitansæde St. Andreas i Edinburgh og Ærkesædet i Glasgow, samt Ærkebispedømmet Serajewo i Herzegowina og Bosnien. Siden sin Thronbestigelse har den h. Fader desuden grundet 19 nye Bispedømmer, 8 apostoliske Vicariater og 4 apost. Præfecturer.

Kjøbenhavn. I Lørdags den 16. Juni, afreiste den herværende Præst ved St. Josephshospitalet, Hr. Pastor v. Geyr, med Postdampskibet til Færøerne og Island. Han ledsages paa Reisen af den bekjendte Kritiker og Videnskabsmand, Pastor Alex. Baumgartner, som har opholdt sig her i Byen i disse Dage, og udentvivl vil være Læserne bekjendt af hans literære Anmeldelse af Janssens Værk: „Det tyske Folks Historie“, som ifjor har været optaget i forskjellige Numere af Kirketidenden og senere blev udgivet som Særtryk. De agte sig først til Thorshavn, for at meddele de paa Færøerne bosatte Katholiker de hh. Sacramenter. Derefter ville de afgaae til Reykjavik paa Island og fortsætte Touren rundt omkring Øen med Postdampskibet. De medbringe alt det Fornødne, for at kunne feire den h. Messe, og saaledes give de franske Fiskere, som op-

holde sig ved Island i Sommermaanederne, Leilighed til at høre den h. Messe og modtage de hh. Sacramenter. Efter Forlydende agter Pastor Baumgartner senere hen at udgive en Beskrivelse af denne Reise til „Sagernes Ø“.

Trykfeil.

I forrige Numer staaer under Randers, Side 191, Lin. 5 f. n. 30. Marts 1870, istedenfor 30. Marts 1879.

Kirkelig Kalender.

Søndagen d. 24. Juni. 6te Søndag efter Pntse. Johannes den Døbers Fødsel. — 25. M. Vilhelm, Abbed, Bekj. — 26. Ti. Johannes og Paulus, Martyrer. — 27. O. Octavdag. — 28. To. Leo II., Pave. — 29. F. Petrus og Paulus, Apostelfyrster (feires offeulig paa førstkommende Søndag). — 30. L. (Vigilie-Fastedag) Pauli Ihukommelse:

Søndagen d. 1. Jull. 7de Søndag efter Pntse. De hellige Apostelfyrster Petri og Pauli festlige Mindedag.

Marlacongregationen for Mænd. Fælledscommunion Søndagen d. 1. Juli Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

---

v. Hurecks Legat.

En Portion af dette Legat er bleven disponibel. De Trængende af Menigheden, der ønske at komme i Betragtning, ville indgive deres skriftlige Ansøgning derom inden den 22. Juli hos Hr. Kirkeforstander Stratbøcker eller Undertegnede.

Bøhmer.

Ægtevielser

i Sct Ansgars Kirke.

Hans Peter Jensen og Mathilda Sofia Jonasdotter (4. Mai). — Forgylder Frederik Peulen og Marie Louise Amalie Rabain (11. Mai). — Mursvend Christian Gustav Ramberg og Rasmine Caroline Olsen (20. Mai).

Dødsfald.

Barnet Amadeo Guiseppo Constantino Mathæo Stefani (6. Mai). — Barnet Emanuel Petersen (15. Mai).

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Enogtredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

N°. 26.

Søndagen den 1. Juli.

1883.

Indhold: Moderkirkens Priis. Det pavelige Læreembede. Kirkelige Efterretninger: Frankrig, Belgien, Prag, Bulgarien, Kjøbenhavn.

Moderkirkens Priis.*)

Udødelige, prude Moder!
Hvad var jeg dog foruden Dig?
Hvad hjalp mig vel Alverdens Goder,
Om Du ei Omsorg bar for mig?
I hver en Møie, Fare, Nød
Jeg finder Tilflugt i Dit Skjød!

Hvad var der af mig Svage vorden,
Om Du ei havde ledet mig
Igjennem Fristelsen paa Jorden
Til Englehjem i Himmerig?
Saa barnetryg jeg hos Dig gik
Bevogtet af Dit Moderblik.

Og alle Folk jeg saae at ile
Til Dig, Vor Frelasers skjønne Brud:

---

*) Efter H. L. v. Heemstede's „Mutterpreis“, oversat af A. Wh.

I Sandheds Ord de funde Hvile,
Som lød fra Dine Sendebud.
O *Christi Kirke*, guddomsstor,
Hvor tryg man i Dit Skjød dog boer!

Som Skyerne i Stormen, jage
Os Døgnets Skikkelser forbi;
Og snart de true, snart de drage
Som Flod og Ebbe underlig:
Da see som Børn vi op til Dig,
Og hvert et Blændværk spreder sig.

Thi som Du paa Dit Bryllups Morgen
Gik straalende i Purpurglød
Med Taaresmil igjennem Sorgen
For Dine Sønners Martyrdød:
Saa staaer Du stærk og rynkefri
Os end i alle Kampe bi.

Den samme Kjærlighed Du lærer
Til Gud den Ene og hans Christ;
Men Troen, som hos os Du nærer,
Var Aandens Morgengave vist,
Som aldrig feiler, evig Løn
Os lader haabe ved Guds Søn.

Fra nu af skal mit Liv en Kjæde
Af Tak kun være imod Dig:
Thi Livets Lys og Naadens Glæde,
O hulde Moder! gav Du mig.
Ja, Gud ske Lov for Kirkens Trøst
Med Ro og Fred ved Moderbryst!

Det pavelige Læreembede.

(Sluttet.)

Sandhedens Aand „veileder“. Dermed komme vi til den anden ovenanførte Misforstaaelse. Man paadigter os, at vi troe, at Paven bliver „*inspireret*“ af den Helligaand, altsaa med andre Ord, at han faaer den rigtige Fortolkning dicteret, indblæst eller indskudt ved „en magisk Indgivelse, hvor Mennesket ikke kommer i Forhold til Sandheden paa den Maade, som ellers de psykologiske (d. e. vort Sjælelivs) Love medføre.“

Nei, det ikke. Paven veiledes; det bør ham altsaa selv at gaae; kun bevares han fra at slaae ind paa en urigtig Vei og forvilde sig. Han nyder ikkun den Helligaands Bistand, men fritages ikke for selv at forske og lade sig understøtte af andre lærde og oplyste Mænd i sine Bestræbelser for at finde det rigtige Svar. Ere de menneskelige Midler samvittighedsfuldt anvendte, først da skrider han til den endelige Afgjørelse. Men saa er den ufeilbarlig rigtig; det gaaer den Helligaand selv os i Borgen for. I Henseende til den kunne og bør vi sige: „O min Gud, jeg holder for urokkelig sandt, hvad *Du, den Sandfærdige*, ved din Kirke byder mig at troe, f. Ex. at Jomfru Maria fra først af har været fri for Arvesyndens Plet.“

Følgen heraf er, at Pavens endelige Afgjørelser i Troes- og Sædelæren ere uforanderlige, evige og uforgængelige, forsaavidt som al Sandhed er uforanderlig, evig og uforgængelig. Men Paven udgiver sletikke sine Ord for Guds Ord, netop fordi han ikke tilskriver sig guddommelig Inspiration, men kun guddommelig Bistand. Hvad derimod Moses fortæller om Skabelsen, Syndflo- den, Patriarchernes Levnet og Bedrifter m. m., og overhovedet hvad der staaer i den h. Skrift, det bør kaldes og er Guds Ord; thi Moses og alle Forfatterne til de hellige Skriver bleve inspirerede. Skulle vi ved en

Sammenligning belyse Forskjællen imellem de Sidste og Pavens, imellem Skrivtens Ord og Pavens Ord? Lad os tænke os to Børn: begge have et Brev at skrive; begge blive hjulpede af Læreren, men paa forskjellig Maade: det første Barn faaer hver enkelt Tanke diceret; hans Brev er egenlig Lærerens Brev eller saa at sige Lærerens Ord; det andet Barn derimod faaer kun gjennemseet og rettet hvad det selv har skrevet, saa hans Brev nok bliver frit for hvilkensomhelst Feil, men ikke kan siges at være Lærerens Brev eller Ord. — Anvendelsen er vel allerede gjort af Læseren selv; det forstaaes, at ved det første Barn kan Moses og de andre inspirerede Forfattere lignedes, ved det andet Barn Pavens.

Det vil det sige, at Pavens er *ufeilbar*. Mon det da med Føie kan paastaaes, at Ufeilbarhedslæren er „en blød Pude, paa hvilken trættede og forvirrede Aander blidt kunne hvile og overlade sig til uforstyrret Slummer“? Mon denne Lære gjør Pavens til „et Idol, et Afgudsbillede i Guds Tempel“? Pavens, der om sig selv siger: Jeg er kun et skrøbeligt, syndigt Menneske, men i visse Tilfælde benytter Gud mig som et Redskab i hans Haand til at bevare Eenhed i Tro og Kjærlighed!

Kirkelige Efterretninger.

Frankrig. Medens Senatet i Paris atter holdt et Par frugtesløse Debatter angaaende Poul Bert's berygtede Haandbøger, kommer der fra Provindserne Meddelelse om, at den skolepligtige Ungdom selv griber ind i Sagerne med et bedre Resultat. I Lille vægrede en heel Classe sig ved at bruge de af Kirken fordømte „civil-moralske“ Haandbøger, idet de forsikrede, at de hellere vilde være ulydige imod Mennesker end imod Gud! — I en Landsby i Nærheden af Cambrai vilde den „verdslige“ Lærerinde baade med Smiger og Trud-

sel paanøde Børnene nogle Dictater af bemeldte Haandbøger, som aldeles stride imod Troen; men hverken det ene eller det andet hjalp, indtil hun lod den ikke mindre vantroe „Herredsfoged“ hidkalde. Børnene skreve da i deres Stilebøger, medens der blev dicteret; men ved nærmere Undersøgelse viste det sig, at de istedetfor at skrive de „civil-moralske“ Dictater, alle feilfrit havde nedskrevet den katholske Troesbekjendelse! — I begge Skolerne skal man siden den Tid ikke mere have forsøgt paa Tvang i Retning af „Civil-Moral“. Der tilkommer sikkert disse ungdommelige Troesvidner al Ære og Roes. Vi meddele nedenfor nogle Prøver af Haandbøgerne, for at Læserne selv kunne dømme om Bøgenes Beskaffenhed.

— Som en Prøve paa de franske Haandbøger i „borgerlig (Alverdens-) Moral“, som ere blevne indførte i Skolerne istedetfor Religionsunderviisningen, kan tjene følgende Capitel af „Manuel“ de A. Berthet, en Discipel af den fanatiske Atheist Poul Bert. Overskrift: „Om det man ikke kjender“. Spørgsmaal: Hvad er Gud? Svar: Jeg veed det ikke. — Sp.: Hvem har skabt Verden? Sv.: Jeg veed det ikke. — Sp.: Hvorfra stammer Menneskeslægten? Sv.: Jeg veed det ikke. — Sp.: Hvor gaaer den hen? Sv.: Jeg veed det ikke. — Sp.: Hvad skeer der med os efter Døden? Sv.: Jeg veed det ikke. — Sp.: Skammer Du dig ikke over din Uvidenhed? Sv.: Man behøver ikke at skamme sig over, at man ikke veed, hvad Ingen hidtil har kunnet vide.“ — Denne Lære stemmer rigtignok med den moderne Philosophi og Gambettas bekjendte „Positivisme“; men med den katholske Kirkes Lære lader den sig vanskelig forene! Forøvrigt er Forfatteren ikke saa „uvidende“ paa alle Omraader; paa et andet Sted bringer han Darwins Udviklingstheori tiltrøvs, og det paa en saadan Maade, at man uvilkaarligt maa lee af ham. — Samtlige Bøger ere optagne i den kirkelige Fortegnelse (Index) over forbudne Bøger, og Biskopperne have befalet Sognepræsterne at udelukke alle de Børn, som benytte disse „Catechismer“, fra Communions- og Confirmationsunderviisningen. At ville proppe Elementarskolernes Elever med saadant ufordøiet og ufordøieligt Tøieri, maa rigtignok ikke alene Indexcongregationen, men ogsaa den sunde Menneskeforstand fordømme og forkaste.

Belgien. Som i Nr. 23 omtalt blev den „Eucharistiske Congress“ afholdt i Begyndelsen af forrige Maaned i Lüttich, denne gamle berømte Bispestad, hvor den første Christi-Legemsfest feiredes for mere end 600 Aar siden paa den h. Juliana's Tilskyndelse. I Begyndelsen tvivlede Mange om, hvorvidt en saadan grundkatholsk Høitidelighed vilde lykkes netop i Lüttich, den belgiske Liberalismes Hovedsæde; Resultatet har imidlertid været over al Forventning storartet. Tallet paa dem, der deeltog i Congressen, beløb sig til flere Tusinde: Geistlige og Lægfolk af alle Stænder, ikke alene fra Lüttich og de øvrige belgiske Byer, men ogsaa fra Frankrig, Tydskland, Holland og Schweiz. Den 80-aarige Ærkebiskop af Cambrai førte Forsædet. Hver Morgen Kl. 7 var der Pontificalmesse med Prædiken i den festligt smykkede St. Martins Kirke, hvor Christi-Legemsfesten var bleven feiret første Gang. Derefter forsamledes de forskjællige Udvalg, og om Eftermiddagen afholdtes Generalforsamlingerne i St. Jacobs Kirke. Kl. 8 om Aftenen var der Aftenandagt med Prædiken. Besøget under disse Andagter var saa talrigt, at hele den store Domkirke hver Aften var fyldt indtil den sidste Plads, og Tusinder ventede forgjæves paa at komme ind. Glandspunktet i hele Festligheden dannede dog den høitidelige Procession med det Allerhelligste om Søndagen. Den udgik fra Domkirken og drog derfra igjennem Byens skjønneste Gader og Boulevarder. 10—15000 Mænd deeltog i samme, og langs alle Gaderne stode Tilskuerne Side om Side i massevis. Alle Belgiens større Byer, deriblandt Antwerpen, Brüssel og Gent, havde sendt Deputationer med Faner, og 3—400 Præster i Pluvialer, Dalmatiker og Rochetter ledsagede Processionen. Umiddelbart foran den kostbare røde Fløilsbaldachin, under hvilken det Allerhelligste blev baaret, gik 7 Abbeder og 7 Biskopper. I Processionen saaes 375 kostbare guld- og sølvvirkede Faner. Den i Sacramentet skjulte Gud og Frelser holdt paa denne Maade sit høitidelige Triumphtog gjennem Byens festligt smykkede Gader; og sjældent har Lüttich seet en mere storartet Høitidelighed. Maatte dog denne skønne Fest bære ret megen Lrugt, og ikke alene styrke og gjenoplive Troen paa det allerhelligste Sacrament i Alles Hjerter, men ogsaa opildne de Troende

til en Livsvandel, som svarer til den Ære, at have Frelseren selv i deres Midte!

Prag. I Benedictiner-Abbediet Emaus har en 65 aarig Olding nylig aflagt Klosterløfterne og er indtraadt i Ordenen som Lægbroder. Han er Fader til en stor Familie, og har foretaget dette Skridt, efterat hans Hustru var død. Tre af hans Døttre ere barmhjertige Søstre, og tre af hans Sønner have allerede for længere Tid siden helliget sig til Ordensstanden i Benedictiner-Congregationen. Den dybtbevægede Faders Ansigt straaledede af Glæde under Optagelsen, og med rørt Hjerte takkede han Gud for den store Naade, der var bleven ham tildeel.

Bulgarien. I dette Land gjør den katholske Bevægelse glædelige Fremskridt. I den seneste Tid ere imellem 10—15,000 vendte tilbage til den katholske Kirkes Eenhed. I den nærmeste Fremtid ville Resurrectionistfædrene oprette et stort Gymnasium for Ynglinge af de høiere Stænder i Bulgarien. Landet tilhørte som bekjendt forhen Tyrkiet, men blev efter den sidste russisk-tyrkiske Krig et særegent Fyrstendømme.

Kjøbenhavn. Vi undlade ikke at meddele vore Læsere, at der efter Kirkehistoriens Slutning vil følge som Tillæg med Kirketidenden en kort, men ret tiltalende og praktisk fremstillet Beskrivelse af den h. Zita's Levnet. Bogens^o Forfatterinde er den i den katholske Skjønliteratur bekjendte Grevinde Ida Hahn-Hahn. Den h. Zita's Levnet giver os et praktisk Svar paa det brændende Spørgsmaal: „Hvad skal jeg gjøre for at frelse mig?“ Hendes Liv siger os: „Arbeid og beed, beed og arbeid, og Du vil blive frelst!“ Dette nye Tillæg vil derfor forhaabentlig ogsaa opmuntre Mange til et i Sandhed fromt og arbeidsomt Liv, og til at holde ud i det Gode med Taalmodighed, trods alle Livets Storme og Gjenvordigheder. Bogens Trykning vil være sluttet i Løbet af to Maaneder.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 1. Juli. 7de Søndag efter Pinitse. De ih. Apostel-fyrster Petri og Pauli festlige Mindedag. — **2. M.** Maria Besøgelse (feires offentligt paa førstkommande Søndag). — **3. Ti.** Irenæus, Biskop og Martyr. — **4. O.** Octavdag (Kl. 8¹/₄):

Messe for Ansgariusforeningen). — **5. To.** Cyrillus og Methodius, Biskopper og de slaviske Folkestammers Apostle. — **6. F.** Octav af Sct. Peter og Paul (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerte. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften: Broderskabsandagt med Prædiken). — **7. L.** Maria Magdalena af Pazzi, Jomfru.
Søndagen d. 8. Juli. 8de Søndag efter Pintse. Mariæ Besøgelse.

NB. Søndagene d. 1. og 8. Juli afholdes den tredje Qvartalscollect af Peterspengen.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44.
" 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
" 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
" 10 høitidelig Messe med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgars Kirke.
" 7 offentlig Andagt i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Hospitalet.
" 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 7 og 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 7 $\frac{3}{4}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 8 $\frac{1}{4}$ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Knuds Capel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
" Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
hver Lørdag Kl. 5—8 $\frac{1}{2}$ Eftm.

Sct. Andreas Collegium i Ordrup slutter Skoleaaret Onsdag d. 4. Juli, Kl. 10 Form., med Præmieuddeling og Tedeum i Sct. Andreas Kirke, hvortil d'Hrr. Geistlige og Elevernes Forældre samt alle Skolens Velyndere herved indbydes. — Det nye Skoleaar agtes begyndt Onsdag d. 5. Septbr.

I Sct. Andreas Kirke holdes Søndagsprædiken d. 8. Juli og fremdeles i Ferien under den høitidelige Messe, der begynder Kl. 10 Form. — Aftengudstjenesten, uden Prædiken, holdes Kl. 7.

Mødreforeningen. Tirsdag d. 3die Juli Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Messe i Sct. Ansgars Kirke.

Congregationen for Ynglinge afholder sin Fælledscommunion den 8. Juli Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Jesu Hjertes Capel.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Enogtredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøb magergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

N° 27.

Søndagen den 8. Juli.

1883.

Indhold: Et Blad af en protestantisk Pæstors Dagbog. Kirkelige Efterretninger: Rom, Spanien, Paris, Freiburg, Bremen, Preussen, Damascus, Tonkin.

Et Blad af en protestantisk Pastors Dagbog.*)

N. N., den 1. November 187 . .

„Er det da virkelig sandt, at Præsteembedet stiller en Række af Opgaver, som aldrig kunne løses ved Hjælp af blot *naturlige* Gaver, ja, ikke engang ved Hjælp af de *almindelige Naadegaver*, der kunne opnaaes af enhver from Christen, men alene ved Hjælp af *expresse, overnaturlige* Gaver, der efter den katholske Kirkes Lære *ikkun* meddeles ved Præstevielsen? O, et forførdeligt Embede, dersom man da savner saadanne Gaver!“

Aldrig før har dette Spørgsmaal paatrængt sig mig saa umiddelbart og saa bestemt som i denne Stund! En Begivenhed, som jeg har oplevet idag,

---

*) Meddeelt i „Leo“ Nr. 24, Paderborn, 17. Juni 1883. Redaktionen tilføier, at, om fornødent, kunde *Beretningens Sandhed bekræftes med Ed.*

trænger alt Andet tilbage for mig og lader mig først i denne Midnatstime, da jeg er alene med mig selv, finde den fornødne Ro til at fortsætte min Dagbog. Jeg gjør dette med et saare nedtrykt Sind. Iaften henved Kl. 8 $\frac{1}{2}$ efter mange Arbejder, som i højere eller mindre Grad lagde Beslag paa min Kraft og mit Hjerte, havde jeg endnu tilsidst meddeelt Naderen til en femogtyveaarig Arbeidsmand, som laae for Døden og som havde medbragt Spiren til Svind-sotten fra Felttoget.

I sin Tid har jeg confirmeret Manden; hans Faders lange Sygdom og Død saavel som andre Hjem søgelser og Sorger bragte mig lidt efter lidt i et fortroligt og hjerteligt Forhold til denne brave Familie, som er velsignet, om end ikke med meget jordisk Gods, men med desflere Børn, af hvilke K. er det ældste, og alligevel stedse har slaaet sig igjennem paa ærlig Maade. Lidt efter lidt var K. bleven mig i høieste Grad kjær paa Grund af hans gode og oprigtige Sindelag og den Hengivenhed, han lagde for Dagen for mig. Under Felttoget skrev jeg regelmæssig til ham paa hans Moders Vegne og fik ogsaa til henimod Juul gjentagne Gange deels directe Svar, deels Hilsener fra ham; men fra den Tid af blev han taus overfor mig uden nogen tænkelig Grund. Nu, en ung Soldat, og det for Fjenden: hvem vil gjøre sig videre Tanker, naar en saadan indskrænker sine Breve og Hilsener til Moder og Sødskende? Dog hans Moder rystede ængstelig med Hovedet. Tilvisse var der Noget, som der ikke skulde være. O, et Moderhjerter har fine Anelser!

Efter Felttoget var K. en af de Faa, som ikke skyndte sig med at hilse paa mig; han blev ogsaa, da jeg engang mødte og med gammel Hjertelighed hilste ham, synlig forlegen; men jeg troede, at hans ovenfor nævnte Adfærd og hans Moders Bebreidelser vare Skyld deri. Ikke længe derefter sagde hans Moder til mig, at nu havde han faaet en Plads i M.; hun var

glad over, at han atter kom bort; under Krigen var han bleven saa raa og ustadig, at hun ynkedes over de Folk, som skulde have ham i Huset. Fra den Tid af tabte jeg K. af Syne i omtrent to Aar, indtil jeg for henved sex Uger siden af hans Moder blev anmodet om at besøge ham; otte Dage iforveien var han kommen hjem; han sad der træt og udmagret og havde en meget slem Hoste og ikke et Øiebliks Hvile hverken Dag eller Nat. Efter den Tid har jeg regelmæssigt besøgt ham, og idag, da han fra Dag til Dag hentæredes mere og mere, meddeelt ham Nadveren. I alle de henrundne Uger var hans Sind meget ophidset, men især var det Tilfældet idag. Jeg talte derfor saa hjerteligt, som jeg kunde, til ham og opmuntrede ham til, dersom han havde Noget paa sin Samvittighed, da at aabenbare det for mig; imidlertid svarede han kun, at han havde stor Angst. Jeg ansaae dette for en Ytring af en mere fysisk Bængstelse og udførte uden Betænkning den hellige Handling. Men jeg gik ikke bort fra ham med den Fornemmelse af Hjertets Opløftelse, som hører til det skønneste og lyseste i en Præsts Liv, dersom man dermed forlader et Syge- og Dødsleie, og som giver rigelig Erstatning for mange bedrøvelige Erfaringer; — tvertimod, jeg var tilmode, som om jeg kom tilbage fra en Domstol, ja fra en, der allerede er dømt.

Saaledes sad jeg hos min Familie . . . Da raabtes derude ved Porten til Præstegaarden: „Hr. Pastor!“ Jeg aabnede Vinduet: „Hvem er der?“ — „For Guds Skyld, kom hurtig, Hr. Pastor; han er saa daarlig, han kan ikke dø!“ — Jeg kjendte K.'s Moders Stemme, tog min Overfrakke paa og gik med Konen. Det var en stormfuld, stjerneløs Efteraarsnat. Underveis fortalte hun mig i største Ophidselse: allerede i to Dage havde hendes Søn været i en Tilstand, som hun ikke kunde beskrive; han havde stedse røbet en Angst, der undertiden var bleven til Forfærdelse, som om den

livagtige Satan var efter ham; de havde haabet, at Nadveren vilde forskaffe ham Ro; men efter denne var det kun blevet værre og værre; han vilde slet ikke mere være alene, heller ikke uden Lys; han saae sig stedse om, som om han var fra Sands og Samling, skreg fra Kvarteer til andet, eller saa ofte der hørtes Støi paa Huustrappen, saa forfærdeligt, at det gøs i Alle: „Moder! han kommer; holder Døren lukket; der staaer han; han opløfter Fingren; Moder, Moder, stands ham!“ Men hvad han meente dermed, kunde man ikke faae ud af ham, nu havde han længtes efter mig; maatte dog Gud, vor Herre, endelig, endelig lade ham døe!“

Imidlertid vare vi komne til Huset, — et smalt enetages Huus i et snevert Stræde, som de findes i gamle Byer. Vi traadte ind i den mørke Forstue; neppe havde vi sat Foden paa det nederste Trin af Trappen, som førte op til Loftet, førend Søsteren til den Syge, med en Lampe i den bævende Haand, aabnede Døren, og jeg hørte indefra Værelset den Døendes stønnende Røst: „Forlad mig ikke, Katharina!“ — „Vær rolig, Frederik, Pastoren kommer!“ — Da jeg traadte ind i Værelset, udstrakte K. sine magre Hænder imod mig og raabte mig imøde med en Stemme, som paa Grund af den frygtelige Anstrængelse, den Døende gjorde, og den usigelige Forfærdelse, som den var et Udtryk af, fik mit Indre til at skjælve: „Ak, Hr. Pastor, kom, hjælp mig dog, jeg kan ikke døe!“ Jeg greb hans Hænder, og han slap mine ikke mere, indtil Sandserne svigtede ham. „Hvad er det, der piner Dig, kjære Frederik? Siig mig det; let din Samvittighed, og tro paa vor Forlørsers Naade, som jo ogsaa tog den bodfærdige døende Morder med sig i Paradiset!“ sagde jeg til ham. „Ja, *Morder! Morder!* gaaer alle bort; kun Du, Moder, bliv med Sognepræsten hos mig!“

De tilstedeværende Sødskende gik bort; hans Moder traadte paa mit Vink ganske nær til Sengen; Dødsveden laae allerede paa den Syges Pande.

(Sluttes.)

Kirkelige Efterretninger.

Rom. „Moniteur de Rome“ offentliggjør Indholdet af en Skrivelse fra den h. Fader til Præsident Grévy, som ifølge Sigende skal være meget omfangsrig og føre et velvilligt, men tillige fast og bestemt Sprog. Paven skildrer deri den mislige Stilling, som i Løbet af de sidste Aar er bleven beredet Kirken i Frankrig ved den Politik, man har fulgt overfor Ordensgeistlige. Den minder om denne Politiks forskjællige Udviklingstrin, ligefra Udførelsen af Decreterne imod Klostrene indtil de nyeste Forholdsregler imod Verdenspræsterne, og omtaler sluttelig ogsaa den nuværende Udarbeidelse af nye Love imod Kirken. Leo XIII. udtaler det Haab, at de fredelige Forsikringer, som Regeringen gjentagne Gange har givet, ogsaa virkelig maae have noget at betyde, saa man vil søge at undgaae en piinlig Conflict, som vilde have lige fordærlige Følger saavel for Staten som for Kirken. Sluttelig beder han Præsidenten gjøre sin høie Indflydelse gjældende i denne Henseende.

Spanien. Byraadet i Barcelona har sendt en Deputation til Generalforstanderinden for St. Vincentsøstrene i Paris, for at bede hende om 60 barmhjerterige Søstre, som skulle overtage Barcelonas Hospitaler. Forstanderinden har naturligviis strax opfyldt dette Ønske og sender om kort Tid et Antal Søstre til Byen. Medens den franske Regering for Tiden udjager Søstre fra Hospitalerne, og man paa andre Steder bereder dem allehaande Vanskeligheder, modtager Spanien dem med aabne Arme.

Paris. Seinepræfecten Oustry har i forrige Uge bekendtgjort, at fra den 1. Juli at regne ophøre alle Hospitalsgeistliges Functioner i samt-

lige Byens Hospitaler og Sygehuse. I Senatet meddeelte Bérenger, at han agter at interpellere Regeringen paa Grund af de Geistliges Udelukkelse fra Hospitalerne. Culturkampen i Frankrig gaaer stadig fremad, og Dag for Dag bliver Biskoppernes Stilling vanskeligere; de ville nødigt gribe til skarpere Forholdsregler imod Regeringens Uretfærdigheder, men under disse Omstændigheder kan det næppe undgaaes længere.

Freiburg. Den 24. Juni, Sct. Hansdag, feirede den bekendte Forfatter af „Kalender for Tid og Evighed“, Dr. Alban Stolz sit 50aarige Præstejubilæum. To af hans Kalendere: „Mixtur mod Dødsangst“ og „Fra Vuggen til Graven“ findes ogsaa oversatte paa Dansk.

Bremen. Denne By har nylig ladet opføre et herligt Mindesmærke om den h. Willehad, et Springvand nemlig. Monumentet staaer paa Pladsen foran Domkirken. Billedhuggeren har stillet Grundlæggeren af den første christne Kirke i Bremen i nøie Forbindelse med Springvandet, idet han har afbildet den h. Willehad ovenover Basinet med den høire Haand opløftet, som meddeelte han den h. Daab. Dog ikke alene som Geistlig og Biskop, men ogsaa som verdslig Grundlægger af en ny Æra og ny Cultur er den h. Willehad bleven opfattet og fremstillet af Kunstneren. Domkirken bagved ham, om just ikke i sin nuværende Skikkelse, er oprindelig dog hans Værk, og derfor holder han ogsaa i sin Venstre forskjælligt Murer- og Tømrerværktøi, for at betegne ham som Bygherren, om ikke Bygmesteren. Den h. Willehad var den første katholske Biskop af Bremen og døde Aar 789. (Jfr. „Kirkehistorien“ Side 182.)

Preussen. Deputeretkamret i Berlin har nu fuldendt Drøftelsen af det nye kirkepolitiske Lovforslag. Med overveiende Stemme fleerhed, 224 Stemmer imod 107, blev Loven vedtagen i sin Heelhed og gik saa over til Herrehuset. Om ogsaa Lovforslagets materielle Indhold med Hensyn til dets Betydning for Gjenoprettelsen af den kirkelige Fred sikkert ikke tør overvurderes, og særlig paa ingen Maade egner sig til at fremstille Centrum som „den triumpherende Sejrvinder,“ som man fra „liberal“ Side har søgt at gjøre gjældende, saa kan det dog paa den anden Side heller ikke nægtes, at Kirkens retfærdige Sag er kommen et

godt Stykke fremad i Løbet af det sidste Aar. Dette viser sig meest i det Omslag i den offentlige Mening, som aabenbart er indtraadt, takket være de katholske Deputeredes utrættelige og skjønsumme Virksomhed paa Rigsdagen under den kirkepolitiske Strid.

Damascus. For nogen Tid siden døde i Damascus den berømte muhamedanske Emir Abdel-Kader, som indtil 1847 var Frankrigs mægtigste Modstander under Erobringen af Algier, men senere hen gjengjældte Ondt med Godt, ved at beskytte de Christne imod sine fanatiske Landsmænd. Det var i Aaret 1860. Overalt i det syriske Bjergland bleve de katholske Maroniter overfaldne af de muhamedanske Druser. Staden Zahleh laae i Ruiner, og fra 30. Maj til 30. Juni havde 8000 Christne mistet Livet. I Damascus stode 25,000 Christne overfor 140,000 Muhamedanere, og Consulerne frygtede det Værste. Den 7. Juli, ved Middagstid, da Muezzinen fra Minareternes Spir kaldte Prophetens Tilhængere til Bøn, begyndte Blodbadet. De Christne forsøgte paa at flygte ud af Byen, men de tyrkiske Soldater tillode det ikke. Ved den første Efterretning om Blodbadet dannede Abdel-Kader med sine Sønner og de ham hengivne Algerianere forskjellige Afdelinger, som med Sabelen i Haand ilede ud i Byen, forat komme de Christne tilhjælp. 3000 Christne bragte han lykkeligt ind i sit Palads og andre 11,000 ind i Citadellet, som Gouverneuren paa hans Anmodning havde stillet til hans Raadighed. Forgjæves truede Muselmændene med at angribe Emirens Bolig; hans kjække Holdning afholdt dem derfra, og da Yahomed Pascha drog ind i Byen, vare 14,000 Christne frelste. Abdel-Kader var en ivrig Tilhænger af Propheten, men aldrig lod han sig henrive af den muhamedanske Fanatisme; at han hjalp sine Fjender i deres Ulykke og frelste dem fra et blodigt Endeligt, viser hans moralske Storhed.

Tonkin. Frankrigs fjendtlige Fremgangsmaade imod Tonkin har allerede havt en katholsk Missionærs Martyrød til Følge. Ifølge et Telegram, som er indløbet til Superioren for Missionsseminariet i Paris, er Missionæren Bechet nemlig bleven halshugget i Tonkin, og man kan desværre hvert Øjeblik vente at høre om nye Christenforfølgelser.

Tankesprog.

Agtelse uden Kjærlighed er ikke tilfredsstillende;
Kjærlighed uden Agtelse bliver modbydelig.
(Bouterwek.)

Rettelse.

I Kirkehistorien, Side 188, Linie 2 fra neden: Læs
„Molinos“, istedetfor „Molinister“.

Kirkelig Kalender.

Søndagen d. 8. Juli. 8de Søndag efter Pintse. **Mariæ Besøgelse.** — **9. M.** Martyrerne i Gorkum. — **10. Ti.** Felicitas med sine syv Sønner, Mart. **11. O.** Veronica af Juliani, Jomfru. **12. To.** Johannes Gualbert, Abbed, Bekj. **13. F.** Anaclet, Pave, Mart. **14. L.** Bonaventura, Biskop og Kirkelærer.
Søndagen d. 15. Juli. 9de Søndag efter Pintse. Apostlenes Deling.

Congregationen for Ynglinge afholder sin Fælledscommunion den 8. Juli Kl. 8½ i Jesu Hjertes Capel.

St. Knuds Capel.

I Ferietiden fra 8. Juli til 13. August opbevares det Allerehelligste Sacrament ikke i Sct. Knuds Capel, og indskrænkes den offentlige Gudstjeneste til den ene hellige Messe om Søndagen; paa Søgnedagene holdes ingen h. Messe.

Jesu Hjertes Capel.

Søndagsmessen Kl. 8½ bortfalder herefter indtil videre.

---

v. Hurks Legat.

En Portion af dette Legat er bleven disponibel. De Trængende af Menigheden, der ønske at komme i Betragtning, ville indgive deres skriftlige Ansøgning derom inden den 22. Juli hos Hr. Kirkeforstander Stratbøcker eller Undertegnede.

Bøhmer.

Med nærværende Nummer følger det sidste Quart-Ark af Kirkehistorien og det første Heel-Ark af „Den h. Zita“ som Følgeskrift til „Nordisk Kirketidende“.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Enogtredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

N°. 28.

Søndagen den 15. Juli.

1883.

Indhold: Leo XIII.'s Tale til den romerske Vincentiusforening. Et Blad af en protestantisk Pastors Dagbog. Kirkelige Efterretninger: Leipzig, Tyrol, Ægypten.

Leo XIII.'s Tale til den romerske Vincentiusforening.

(I Anledning af den *h. Vincents af Pauls Festdag*, d. 19. Juli.)

Den *h. Fader* har fornylig modtaget den romerske *Vincentiusforenings* forskjællige Conferentser, tilligemed flere fremmede Conferentsers Delegerede i offentlig Audiens i Vaticanet, ved hvilken Leilighed over 300 Medlemmer vare forsamlede i den prægtige Consistorialsal. Leo XIII. ønskede Foreningens Medlemmer til Lykke med de storartede Fremskridt, som Foreningen gjorde. „Vi see med inderlig Glæde“, saaledes taleden *h. Fader*, „at Eders Forening blomsirer og livskraftig udbreder sig til alle Verdensdele. Den tæller nu Tusinder og atter Tusinder af Medlemmer, omendskjøndt den forud begyndte sin Virksomhed i Paris med et saa ringe Antal. Denne hurtige Udbredelse er en sikker Borgen for, at den *h. Vincents af Paul's Aand* endnu lever i

Eders Forening. Den h. Vincents' Aand er den *christelige Kjærligheds* Aand. Vi forundre Os derfor heller ikke over, at en saa beskeden Begyndelse har kunnet frembringe saa herlige Resultater i Løbet af saa kort Tid. *Kjærligheden* er i Sandhed den Dyd, som Gud skatter meest; den er det himmelske Bud, som Jesus Christus har givet sine Disciple; den er den overnaturlige Dyd, som nedkalder den rigeste Velsignelse over alle de Foretagender, der ere besjælede af den, og som paa vidunderlig Maade bevarer dem for Verdens Fordærvelse.

Desværre er det kun altfor sandt; at man søger at berøve den offentlige Velgjørenhed den *religiøse* Charakter, som er egen for den, og som alene kan gjøre den i Sandhed frugtbringende. Istedetfor den *christelige* Kjærlighed til Næsten søger man at sætte en blot *naturalig, menneskelig* Kjærlighed, som kun har den materielle Trang for Øie, men som ikke formaaer at fjerne det Bittreste ved den menneskelige Elendighed. Den moderne „Philantropi“ begunstiger Velgjørenheden meget mere af verdslige Hensyn og for at blive rost, end for Guds Skyld og af sand Fromhed. Den understøtter Velgjørenhedsforetagender meget mere med Nydelsens og Tidsfordrivets Frugter, end med Gaver, der hidrøre fra frivillige Offre og fra Forsagelse.

De, som handle under den sande christelige Kjærligheds Indflydelse, see og agte i den Fattiges Person Jesus Christus selv. De elske den Fattige som sig selv. De opsøge ham, dele med ham hans Lidelser og Glæder, drage Omsorg for alt, hvad han trænger til, først for *Sjælen* og dernæst for *Legemet*. Den christelige Kjærlighed handler stedse uden personlig Interesse og med høihjertet Selvovervindelse, uden at prale og skryde. Den opfylder Verden med sande Velgjerninger, og forener den Fattige og Rige ved en hellig Kjærligheds ømme Baand. Ingen kan bedre bevidne disse Vidundere og aflægge Beviser herfor, end I. Thi idet Eders

Forening drager Omsorg for Ungdommen og Alderdommen, idet den besøger og hjælper de Syge og Fatige i Hjemmet, i Fængslerne og Hospitalerne, udbreder den sin Virksomhed over et vidt Omraade, som omfatter næsten hele den menneskelige Elendighed.

Værer derfor udholdende, elskede Sønner, og arbejder med Iver og Nidkærhed i dette saa hellige og velgjørende Øiemeds Tjeneste. Værer som Eders Skytshelgen, den h. Vincents, Kjærlighedens sande Apostle, idet I gjøre Vel imod Eders Brødre og ved Kjærlighed søge at føre dem tilbage paa Frelsens Vei. Maatte Verden af Eders Exempel og af Eders Gjerninger lære at skatte den christelige Kjærligheds Fortjenester, skatte denne guddommelige Dyd, som ophøier og forædler Mennesket. og gjør ham saa dyrebar i Guds Øine! Maatte Herren med Sin Naades Fylde frugtbargjøre Vore Opmuntringer og Formaninger, Vore inderligste Ønsker for Foreningens fremtidige Vel! Imidlertid meddele Vi, som Underpant paa Vor Velvillie og Kjærlighed, alle Medlemmer, baade de nærværende og de fraværende og deres Familier, den apostoliske Velsignelse.“

Et Blad af en protestantisk Pastors Dagbog.

(Sluttet.)

Nu begyndte han sin Bekjendelse; den blev ofte afbrudt af Kvælningsanfald; gjentagne Gange foer han pludseligt op, stirrede mod Døren og raabte: „Der staaer han; han opløfter Fingeren! Moder! Hr. Pastor!“ Med saadanne Afbrydelser sagde han med en Døendes hæse, møisommelige Stemme: „Kjære Hr. Pastor; De har viist mig den rette Vei, men jeg har ikke adlydt Dem; nu er jeg stevnet for

Guds Domstol og er evig fortabt!“ — Derhos saae han paa mig med et saadant Jammerblik, at jeg blev som lynslaaet og mindedes uvilkaarlig om Dantes Inferno. — „Jeg har noget Slemmt paa min Samvittighed — et Mord — et Mord, begaaet paa Guds Præster — see, der staaer han igjen og stevner mig for Guds Domstol!

I December 1870 kom jeg patrouillerende med to Kammerater ind i en fransk Landsby; vi gik tværs igjennem ved den ene Ende. De faa Huse, som vi kom forbi, vare forladte; Alt var som uddødt; kun hist og her viste sig bag Husene en gammel Kones Hoved, der hurtigt kom tilsyne og hurtigt forsvandt igjen. Men overfor os ved Enden af Landsbyen laae paa en Høi ved Siden af Kirken Præstegaarden, belyst af den nedgaaende Sol og omgivet af gamle Ælme- og Lindetræer. Derhen rettede vi vore Skridt — og med hin Sol er ogsaa min Lykke og Fred forsvunden. Vi bankede paa; en gammel ærværdig Herre, noget korpulent og ikke høi af Statur, med en Fløielskalot paa Hovedet ovenover de faa hvide Lokker, lukkede op for os, alvorlig, men ikke uvenlig. Vi stormede ind i Huset, idet vi næsten løb ham omkuld, og begyndte paa en hensynsløs Maade at gjennemse Værelserne og Kjøkkenet. Præsten, som imidlertid ogsaa var kommen ind igjen, gjorde sig Umage for paa daarligt Tysk at tilkjendegive os, at han ikke havde Andet end en Smule Brød, siden „les Prussiens“ samme Dag allerede „vingt fois“ (20 Gange) havde været hos ham.

„Giv os Noget at spise og drikke, Klerk. eller jeg giver Dig den sidste Salvelse!“ skreg en af mine Kammerater, og greb den gamle Herre i Struben. I samme Øieblik kom en ung, henved 24 Aar gammel Mand, som det syntes, Sognepræstens Capellan, en høi, smuk Skikkelse med dybe, sorte, ildfulde Øine, hurtig ind ad Sidedøren — ak, Hr. Pastor! Moder! der staaer han

atter og opløfter Fingeren! — Han kaster sig imellem os og den gamle Herre, river min Kammerats Haand bort fra dennes Hals, seer vred, men rolig og fast paa os og mumler Noget paa Fransk. Alt dette skete saa hurtigt, som man kan tælle fra et til tre. „Slaa de katholske Præster ihjel!“ raabte saa En af os — og nu havde Djævlen vundet Seir. Jeg husker kun endnu, hvorledes mine Kameraters Sabler lynede over Præsternes Hoveder, hvorledes Capellanen holdt den Enes Arm fast, hvorledes den Gamle segnede, bedækket med Blod, og at jeg tillige — hvorledes jeg kom dertil, er mig en Gaade — huggede løs paa den Yngstes blottede Hoved. Denne forsøgte nu igjennem Døren at naae den aabne Port; jeg og en anden løb efter ham; i Gaarden gav jeg ham endnu et Sabelhug i Hovedet, det samme gjorde min Kammerat, indtil han sank i Knæ. „Ned i Møddingsbrønden med den katholske Præst!“ skreg nu min Kammerat, og som om Djævlen havde sat min Arm i Bevægelse, tog jeg med fat i den halv afmægtige Capellan; vi løftede ham ud over Randen af en Cisterne, som var lige foran os — i dette Øieblik aabnede den unge Præst endnu en Gang sine mørke Øne, saae alvorlig paa mig — o, der staaer han atter; Moder! Hr. Pastor! hjælper! — løftede Fingeren i Veiret og stammede: „Gud! Dom!“ Derpaa styrtede han ned i Dybet, og Vandet slog sammen over ham. Faa Sekunder derefter blev ogsaa den gamle Geistlige kastet ned — dog jeg har ikke lagt min Haand paa ham. Jeg følte, at Gud havde forladt mig; fra den Time af kunde jeg ikke mere bede, havde ingen Samvittighedsro mere og kun det ene Ønske, at rammes af en Kugle og saa døe; jeg misundte min Kammerat, som var Skyld i denne Ulykke, da han ved R. blev sønderreven af en fransk Granat. Jeg er som Kain; og nu, da jeg skal døe, kan jeg ikke døe og har kun Fortvivlelse i mit Hjerte; i tre Dage har jeg allerede hørt ham komme op ad Trappen; jeg seer ham, saa ofte

jeg er alene, jeg veed ikke, om vaagen eller halv drømmende, komme ind ad Døren med hans mørke Øine og hans blege, blodige Ansigt at opløfte Fingeren: „Gud! Dom!“ Ak, Hr. Pastor, bed, hjælp mig!“ — Jeg hverken vil eller kan nedskrive, hvad jeg forsøgte at sige til den Døende for at trøste ham. Overfor en saadan Jammer og Elendighed syntes mig alle mine Ord saa uendelig svage, tomme og indholdsløse, og i dette Øieblik syntes de mig om muligt endnu fattigere og mere utilstrækkelige end for to Timer tidligere. Dog var han bleven roligere, siden han havde udøst sit Hjerte, og med en vis Tilfredsstillelse — hvem kan betegne saadanne Ting med det rette Navn? — hørte han de Ord af Evangeliet, som forjætte den bodfærdige Synder Naade; men fra Tid til anden afbrødes mine Ord atter af hans Stønnen, som trængte mig igjennem Marv og Been. Imidlertid følte jeg, hvorledes hans Hænder, som endnu holdt mine fast, bleve koldere og koldere; hans Aandedræt blev kortere og pibende, hans Sands og Samling svandt, hans Blik og Ansigt fik det bekjendte Udtryk, der er et Tegn paa den sidste Strid og indprænter sig uforglemmeligt i Enhvers Sjæl, som nogensinde har seet et Menneske døe. Hans Slægtninge vare atter traadte ind. Alle knælede omkring Dødsleiet, og jeg førte mine Ord over til *en Bøn for denne stakkels Sjæl*, som paa Evighedens Dørtærskel trængte saa uendelig meget til den guddommelige Naade; jeg sluttede med nogle Vers af Bernhard af Clairvaux's udmærkede Bøn efter Povl Gerhards Bearbeidelse. Da jeg sagde Ordene: „Naar mit Hjerte ængstes meest, ak, da udfri mig af Ængstelserne ved din Angst og din Pine!“ udstødte den Døende endnu en Gang et Skrig, der i den Grad gennemtrængte os alle med Gysen, at et Forfærdelses Raab undslap alle Tilstedeværendes Læber, og jeg rystedes og gøs over hele Kroppen. Derpaa endnu nogle korte

Aandedræt — og Sjælen stod for Guds Domstol. —
Gud være den naadig!

Kirkelige Efterretninger.

Leipzig. Ifølge en nylig offentliggjort Conversionsstatistik ere i Løbet af det 19. Aarhundrede 4 Fyrster, resp. Fyrstinder, 25 Grever og 25 Grevinder, 34 Friherrer, 12 Friherreinder og 15 Medlemmer af regerende tyske Fyrstehuse vendte tilbage til den katholske Kirke. Iblandt disse Sidste nævnes Dronning Marie af Bayern, født Prindsesse af Preussen (1874), den i 1846 i Rom afdøde Prinds Heinrich af Preussen, Broder til Kong Frederik Wilhelm III, Kronprindsesse Charlotte af Danmark, født Prindsesse af Mecklenburg-Schwerin, Kong Frederik VII.'s Moder (1830), to Hertuger af Württemberg, blandt hvilke Storfyrstinde Helena af Ruslands Fader (1852), tre badensiske Prindsesser, Prinds Frederik af Hessen-Darmstadt (1817), Prinds Adolph af Mecklenburg-Schwerin (1818), Prindsesse Henriette af Nassau (1823), Hertug Frederik af Koburg-Gotha, Prinds Ferdinand af Koburg (1818), Hertug Ferdinand og Hertuginde Louise af Anhalt.

Tyrol. Passionsspillene i Brixlegg, som med Hensyn til Formen slutte sig til Passionsspillene i Oberammergau, uden just at naae dem i Storartethed og Fuldkommenhed, finde Sted iaar, den 8, 15, 22, 29 Juli, den 12, 19 og 26 August. Hver Forestilling begynder om Formiddagen Kl. 10, og deles i 16 forskjellige Afdelinger. Før hver Afdeling fremstilles et Forbillede fra det gl. Testamente, som forklares af en Prologist og ledsages med Musik. Det Hele ledes af Hr. Vicar Bareth og Professor M. Scholz.

Ægypten. I Nærheden af det gamle Theben har man opdaget en underjordisk coptisk Kirke fra det 5. Aarhundrede med talrige Indskrifter. En Trappe paa 5 Trin fører ned til denne underjordiske Kirke. Gulvet er belagt med Mosaik og Murene beklædte med hvide Steen, som ere bedækkede med Indskrifter. Disse ere skrevne med rød Farve paa den hvide Steen og

særdeles godt bevarede. Lige tilvenstre ved Indgangen er der anbragt en Pille, som i 300 Linier indeholder Slutningen af en Tale imod Monofysiternes Vranglære i thebanisk Dialect. Paa samme Maade finder man Cyrillus af Alexandrien's Forklaring over de to forskjellige Naturet i Christus og over Treenigheden, osv. Hele Kirkens Indre er bedækket med Paakaldelser af de Helliges Forbøn i det koptiske, græske og syriske Sprog.

Tankesprog.

„Fattigdom er ingen Skam“, saaledes lyder et Ord-sprog, som alle Mennesker have i Munden, men ingen i Hjertet. (Kotzebue.)

Kirkelig Kalender.

Søndagen d. 15. Juli. 9de Søndag efter Pintse. Apostlenes Deling. **16. M.** Karmel-Skapularfest. **17. Ti.** Alexius, Bekjender. **18. O.** Camillus af Lellis, Bekjender. **19. To.** Vincents af Paul, Bekjender. **20. F.** Hieronimus Æmiliani, Bekjender. **21. L.** Henrik, Kaiser.

Søndagen d. 22. Juli. 10de Søndag efter Pintse. Maria Magdalena.

Vincentiusforøiningen

Torsdagen d. 19. ds. den h. Vincents af Paul's Fest, læses den h. Messe Kl. 8 $\frac{1}{4}$ i Sct. Ansgars Kirke for Foreningen; og Søndagen derefter den 22. ds. afholdes det tredie Generalmøde, hvortil ogsaa Frederiksberg Conferentsen samt alle Æresmedlemmer herved indbydes.

---

v. Hurks Legat.

En Portion af dette Legat er bleven disponibel. De Trængende af Menigheden, der ønske at komme i Betragtning, ville indgive deres sløiftlige Ansøgning derom inden den 22. Juli hos Hr. Kirkeforstander Stratbøcker eller Undertegnede.

Bø h m e r.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Enogtredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

Nr. 29.

Søndagen den 22. Juli.

1883.

Indhold: Hvad gavner Religionen? Kirkelige Efterretninger: Mailand, Paris, Østerrig-Ungarn, Trier.

Hvad gavner Religionen?

„Lad mig være fri for Eders Taabeligheder: Religion og altid Religion! Skulde Verden ikke kunne bestaae uden Religion? Jeg har alle mine Levedage havt at bestille med mange Mennesker, som slet ikke havde nogen Religion, og som ogsaa bekjendte det aabenhjertigt; men jeg er altid kommen godt til Rette med dem, langt bedre end med disse Hyklere og Hældører, som altid tale om Religion. *Vær flittig tilhaands og tilbeens, og spekuler!* Det er ogsaa en Religion, som fører Folk igjennem Livet, og som ikke svigter sine Venner.“

Saaledes udlod sig engang en velhavende Borger i en af Byens bedre Restaurationer. Alle Tilstedeværende taug, da Manden udtalte disse vægtige Ord. En heel Deel af Gjæsterne hældede vel ogsaa til de samme frivole Grundsætninger, men de skammede sig dog for

at udtale dem saa uforbeholdent og offentligt. Mange derimod, maaskee de Fleste, fordømte dem i deres Hjertes Inderste; men de vovede ikke at modsige den ansete Mand. Andre kjendte ham som en „Geert Westphaler“ eller „Jacob von Thybo“, der gjerne pralede; og de ønskede ikke at komme i Strid med ham i en offentlig Beværtning. Til disse Sidste kunde man ogsaa regne en Skrædermester, som sad noget borte fra Guds-fornægteren ved et andet Bord i Restaurationen. Han blev dybt greben af Mandens Ord. Som gammel Bekjendt af Kjøbmandens Huus havde han i mange Aar arbeidet for Familien; han kjendte ogsaa de kirke-lig-religiøse Grundsætninger og Følelser, som den gamle, fornylig afdøde Kjøbmand stedse havde søgt at indprente Sønnen og alle de øvrige Børn. Da han nu hørte den unge Mand udtale alle disse irreligiøse Grund-sætninger, var det som om han fik et Stik i Hjertet. „Disse Grundsætninger,“ sagde han ved sig selv, „føre til Fordær-velse! Hvem vil frelse den unge Mand?“ Idet han saaledes hengav sig til disse sørgelige Betragtninger, foer der ham pludselig en lys Tanke som et Lyn igjen-nem Hovedet. Han tænkte et Øieblik efter, tømte sit Glas og fjernede sig ubemærket.

Den følgende Morgen, da Kjøbmanden sad i sit Contoir, blev der pludselig banket paa Døren. „God Morgen!“ sagde den Indtrædende, og det var ikke nogen anden end den gode Skrædermester.

„Hvad Godt bringer De, gamle Mester?“

„Ikke andet end Skræderregningen fra ifjor. Jeg vilde gjerne have den betalt, da jeg trænger til Penge.“

„Hvad for Noget? Regningen fra ifjor? Har jeg da ikke selv personlig her i denne Stue udbetalt Dem de 130 Kr. for Deres Arbeide fra ifjor? Og kan De da ikke huske, at jeg dengang just ikke kunde finde Deres Regning, men derfor sagde til Dem: Nu, De vil jo ikke forlange Pengene anden Gang af mig. De kan jo ved Leilighed give mig en Kvittering. Forholder

det sig ikke saaledes, min fromme Hældøre?“ raabte Kjøbmanden, idet han reiste sig i Vrede.

„Ganske rigtigt,“ sagde Skræderen roligt. „Der-
som jeg endnu var en Hældøre, saa vilde jeg vel næppe
kræve Dem anden Gang for Pengene; men jeg har
fornylig strøget Hældøren af mig; jeg har lært at
kjende en ny Religion, som hedder: „*Vær flittig til-
haands og tilbeens, og spekuler!*!““ Da nu Skæbnen
vil, at De ikke besidder nogen Kvittering fra mig for
den modtagne Betaling, saa vil jeg begynde mine *Spe-
kulationer* hos Dem og forlanger derfor Betaling endnu
en Gang.“

Kjøbmanden skulde lige til at sende en Ladning
Eder og Skjældsord udover Skræderen og kaste ham
paa Døren; men han mindedes, at han ingen Kvittering
havde, og tænkte paa de Ord, han igaar offentlig havde
udtalt og hvortil Skræderen sigtede. Da han nu dertil
saae Skræderens overordentlige Ro og alvorlige An-
sigt, gjorde han Vold paa sig, og sagde ikke Andet
end: „Mester, er De en ærlig Mand eller en Kjæl-
tring?“

Fuldkommen rolig svarede Skræderen ham: „Saa-
længe jeg var Hældøre og havde Religion, holdt
jeg noget paa Ordet „ærlig“; men skal „*Spekulationen*“
være min Religion, maa jeg nok skaffe mig den Ting
fra Halsen. „Ærlig“ for mig er den, som *spekulerer*
godt; og hvad „Kjæltringen“ angaaer, saa behøver vel
„Spekulanten“ ikke at skamme sig for sin Broder. --
Men nok herom; jeg vil have Pengene eller jeg klager!“

„De vil klage? — Ja, klag De kun, jeg skal nok
vide at komme til min Ret for Domstolen.“

„Saa sagte, min Herre,“ svarede Skræderen ufor-
trødent, „vær klog, og lad det ikke komme til Klage.
Husk paa, at De ingen Kvittering har, og at jeg sag-
tens kan nægte at have modtaget Betaling. De taber
da og maa ovenikjøbet endnu betale Sagens Omkost-
ninger; det kalder man ikke at „*spekulere!*“

„Men jeg vil lade det komme til *Eeds*aflægelse.“
raabte Kjøbmanden rasende.

„Aa, hvad er det: en *Eed*?“ sagde Skræderen smilende, „Dengang jeg havde Religion, havde jeg rigtig nok en sand Gru for en falsk Eed, og havde sikkert hellere lidt de største Tab, end ladet mig forlede til Meened. Men siden Nutidens Oplysning har lært os at frigjøre os fra de gamle Fordomme, som man kalder Religion, sværger en stærk og oplyst Aand Dem saamange Eder som De ønsker, sande eller falske, det er det samme; — de falske ere desforuden i Mode i vore Dage. Hvad skal det ogsaa betyde: „saa sandt hjælpe mig Gud og hans hellige Evangelium“, naar man ikke troer paa nogen Gud og følgelig hellerikke paa noget Evangelium! . . . Men jeg indser ikke, hvortil al denne Talen skal tjene; jeg taber Tiden derved, som er mig mere værd end contante Penge. Det er en daarlig Spekulation! — I Retten mødes vi igjen!“ Med disse Ord forlod Skræderen Stuen.

Det er vanskeligt at sige, om Skam eller Vrede var den fremherskende Følelse hos Kjøbmanden efter denne Samtale. „Men, hvad skal jeg nu gjøre?“ spurgte han sig selv. „Saadan udendvidere betale en Gang endnu? Nei, det gjør jeg aldrig!“

Efterat han nogen Tid havde spurgt sig selv tilraads, sendte han Bud efter sin Sagfører og fortalte ham Sagens Gang og hans Samtale med Skræderen, uden dog at omtale sine Ytringer fra den foregaaende Aften. „Hvad skal jeg nu gjøre?“ spurgte Kjøbmanden forventningsfuldt.

„Hvad der er at gjøre? — Der er ikke Noget at gjøre. Naar De ingen Kvittring har, maa De betale igjen. — Men dertil fører Nutidens Vantro, som overalt tager Overhaand. Troen tager af, Sletheden tager til. Vedbliver det at gaae saaledes, kan Verden ikke bestaae længere. Hvilken uendelig Nytte Religionen yder, det har jeg saa tidt erfaret i min mangeaarige

Praxis. Uden Religion gives der ingen Redelighed, ingen Retfærdighed, ingen Pligt; ja, uden Religion er det menneskelige Samfund et Skib uden Ror og Anker. Dertil fører den stadige Spotten over Religionen, som vore saakaldte „Oplyste“ og en stor Deel af vor Presse gjøre sig skyldige i. Det er en sand Pest, som nu ogsaa en af vore meest retskafne Borgere er bleven smittet af . . . Et Middel er der dog endnu tilbage,“ vedblev Sagføreren efter en Pause. „Man maa tale til Præsten og bede ham skjærpe den samvittighedsløse Skræders Samvittighed, maaskee gaaer han i sig selv igjen.“

Da bankede det igjen paa Døren, og ind traadte Skræderen igjen, som denne Gang holdt et Stykke Papir i Haanden. „Min Herre,“ begyndte han alvorligt, „jeg bringer Dem her den omtalte Regning med hosføiet Kvittering. De forundrer Dem og vilde spørge, hvad det skal betyde? Hør da, og tag ikke mine frimodige Ord ilde op. Da jeg igaar i Restaurationen hørte deres gudsbespottelige Ord, blev jeg inderlig bedrøvet. Ak, tænkte jeg, dersom hans salig Fader hørte det! Som gammel Bekjendt af Deres Fader, tænkte jeg i hiint Øieblik paa de Ord, som han paa sit Dødsleie sagde til Dem og de øvrige Børn: „Børn, bevarer og holder Religionen i Ære hele Livet igjennem; den er mere værd end alle Skatte; den alene gjør lykkelig!“ Mindet om Deres fromme salig Fader, som jeg stedse vil ære, gav mig Mod til at foretage det Skridt, som jeg har gjort, idet jeg for et Øieblik spillede Kjæltringen, for at vise Dem, hvortil det fører, naar man forlader Religionen. *Spekulation* og *Religion* tør aldrig skilles fra hverandre, ellers spekulerer man paa Død og Helvede.“

Førend Kjøbmanden endnu var kommen til Besindelse efter sin Overraskelse, var Skræderen forsvunden, „Manden har Ret,“ sagde Sagføreren, „jeg er fuldstændig af samme Mening.“ — Kjøbmanden taug. Det

Forefaldne bragte ham til at tænke alvorligt efter; Fordommene, som han havde indsuget fra letsindige Skrifter og Talemaader imod Religionen, begyndte at vakle og falde sammen, medens de af Faderen indprentede Grundsætninger ved Guds Naade atter vandt i Styrke. Han blev atter en troende Christen. — Her seer Du, kjære Læser! hvortil det fører, naar Menneskene ingen Religion have, og hvor vanvittige hine Mennesker ere, som mene, at Menneskeheden først da vilde blive i Sandhed lykkelig, naar den ikke længere var bunden ved Religionens urokkelige og uomskiftelige Grundsætninger og Love.

Kirkelige Efterretninger.

Mailand. Den 22. Mai var det 10 Aar siden, at Alexander Manzoni, den ædleste og betydeligste Digter, som Italien har at opvise i nyere Tid, afgik ved Døden efter et langt og ærefuldt Liv. I den Anledning har hans Fødeby, Mailand, opreist et prægtigt Mindesmærke om ham i Slutningen af forrige Maaned. Han var født den 7. Mai 1785 i Mailand af adelig Slægt. Manzoni har særlig sin ædle Moder at takke for sin Udvikling og Dannelse. 1808 giftede han sig med Bankier Blondels Datter i Genf, som to Aar senere vendte tilbage til den katholske Kirke, og fra denne Tid af optraadte Digteren som en begejstret Forkæmper for Katholicismen. Hans fem „Inni sacri“, deriblandt Hymnen til Gudsmoder, tør regnes for noget af det Herligste, som nogensinde er bleven digtet. Ærens Tinde naaede Manzoni ved den berømte historiske Roman: „I promessi sposi“, som ogsaa er udkommen i dansk Oversættelse paa Boghandler Høst's Forlag, under Titlen: „De Trolovede“. Vincentiusforeningens Bibliothek eier et Par Exemplarer af den danske Oversættelse.

Paris. Cardinal-Ærkebispens af Paris, Msgr. Guibert, har udstedt en længere Skrivelse til Geistlighe-

den i sit Bispedømme, i hvilken han med dyb Smerte kundgjør Byraadets nyeste Forholdsregel paa Culturkampens Omraade: Ophævelsen af Sjælesorgen i Hospitalerne. I et ligesaa værdigt som bestemt Sprog protesterer Overhyrden imod den nye Voldsgjærning, som rammer de Anstalter, der ere betroede hans særlige Omsorg; han skildrer den Møie, han desværre forgjæves har anvendt, for at afvende det tunge Slag, og revser Magthavernes haanende Udtalelser, naar disse motivere deres Forholdsregler med „Samvittighedsfrihed“. Er det maaskee Samvittighedsfrihed, naar man forhindrer en Syg i, at lette sin Samvittighed ved et oprigtigt Skriftemaal og modtage Religionens Trøst? Sluttelig giver Overhyrden Præsterne Forholdsregler med Hensyn til den fremtidige Sjælesorg i Hospitalerne. Han er forvisset om, at de tiltrods for de mange andre Arbeider dog ville opbyde deres sidste Kræfter, for at erstatte Sjælesorgen i Hospitalerne saa godt som muligt.

Østerrig-Ungarn. I dette Land er Politiken ganske traadt i Baggrunden for den verdensberømte Tisza-Eszlaer Proces. Som bekjendt ere en Deel Jøder anklagede for, at have myrdet en christen Pige i rituelle Øiemed. De Anklagede nægte vedholdende; de berømteste Advocater forsvare dem; Pressen arbeider med af alle Kræfter, for at indtage Publicum fra Begyndelsen af imod „Tendentsprocessen“. Det hemmelighedsfulde Slør, som hviler over hele Sagen, vil vel aldrig blive fuldstændig løftet. Hovedvidnet, den 15 aarige Moritz Scharf, fremfører sine Udsagn med al Bestemthed. og det er ikke lykkedes Krydsforhøret, som varede i tre Timer, at opdage Modsigelser hos ham, naar undtages Smaating, som næppe kan undgaaes nu efterat et heelt Aar snart er henrundet siden Sagen begyndtes. At mange Vidner gaae ud fra den faste Forudsætning, at Esther Solymossy virkelig er bleven slagtet i Templet, saaledes som Moritz Scharf beskriver, kan man nok mærke. Men endnu tydeligere fremtræder de fleste jødiske Vidners Bestræbelser for, selv paa Sandhedens Bekostning, at faae de Anklagede frikjendte. Og hvad der er det Værste ved Sagen, de understøttes heri ikke alene af deres Forsvarere, men paa en paafaldende Maade ogsaa særdeles ivrigt af Statsadvocaten. Forsvarernes og Statsadvocatens hele Optræden overfor Vidnerne maa nødvendigviis indgyde

Mistillid hos alle Udenforstaaende. Som et Udtryk for denne Mistillid kan det betragtes, at Advocaterne i Nyiregyhaza, hvor Sagen føres, have sendt en Petition til Ministeriet om Statsadvocatens Tilbagekaldelse, fordi han i Virkeligheden er de Anklagedes Forsvarer, og ikke deres offentlige Anklager. En lignende Resolution have de ogsaa fattet overfor Rettens Præsident, hvem de beskyldte for Svaghed overfor de Anklagedes Forsvarere. Kronprinds Rudolph har i den Anledning sendt Grev Zichy til Nyiregyhaza, for at denne personligt kan berette om Indtrykket, han har faaet af Processen.

Trier. Sidst i forrige Maaned meddeelte Biskop Dr. Korum henvend 300 Soldater af Byens Garnison Confirmationens h. Sacramento i Byens Garnisonskirke.

Tankesprog.

Stolthed som ædel Lidenskab er ikke blind for sine egne Feil, men Hovmod er blind.

(Lichtenberg.)

Kirkelig Kalender.

Søndagen d. 22. Juli. 10de Søndag efter Pintse. Maria Magdalena. **23. M.** Apollinaris, Martyr. **24. Ti.** Ubaldus, Bekjender. **25. O.** Jakobus, Apostel. **26. To.** Anna, den h. Jomfrues Moder. **27. F.** Margarita, Enke. **28. L.** Nazarius og Lidelsesfæller, Martyrer.

Søndagen d. 29. Juli. 11te Søndag efter Pintse. Olaf den Hellige, Konge af Norge.

Den katholske Syge- og Ligkasse.

Den aarlige Generalforsamling afholdes Onsdagen d. 25. Juli, Kl. 8 Aften i Forsamlingsværelset i Præsteboligen, Bredgade Nr. 64, 1. Sal.

Indmeldelser af nye Medlemmer kan dagligen finde Sted hos Undertegnede. F. M. Jensen.

Vincentiusforeningen.

Søndagen d. 22. ds. efter Høimessen Generalmøde.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Enogtredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

N° 30.

Søndagen den 29. Juli.

1883.

Indhold: Lidt for og imod Realisme. Et lille Ukrudtsfrø. Kirkelige Efterretninger: Rom, Schweiz, Holland, Cassel, Africa.

Lidt for og imod Realisme.

En jævn, sundtænkende Landmand kom fornylig og spurgte: „Hør, siig mig, hvad er egentlig den saakaldte *Realisme*? Vi Landboere her i Egnen, have nu længe talt indbyrdes om denne Sag, men ingen har rigtig forstaaet, hvad Pastor N. meente, da han i et langt Foredrag stadig kom tilbage til det samme — „*Realismen*“. Ja, hvad er „Realisme“?

Realisme kommer fra Ordet „*realis*“, der paa Dansk betyder „*virkelig*“. Realisme eller Virkelighed staaer derfor forsaavidt i Modsætning til Idealisme, som den førstnævnte omtaler en Ting i dens synlige Virkelighed, medens den sidstnævnte kun betragter samme Ting efter Tankens Opfattelse, bortset fra dens praktiske Anvendelse. Et og andet Exempel vil maaskee kunne belyse det.

En Romanskriver skildrer en Begivenhed; det bliver

da i Reglen i vor Tid en Kjærlighedsroman. Karen og Søren, eller finere talt. Amanda og Heros, see hinanden og beslutte at ville være hinanden tro indtil Døden. Men saa opstaaer der Hindringer fra Forældrenes Side; den ene bliver under et eller andet Paaskud sendt bort; Brevvexlingen forhindres osv. osv., og hvad bliver Enden paa Fortællingen? Naturligviis efter mange intrigante Scener, efter megen Hjertesorg og Bekymring, efter Haab og Skuffelser, gjenfinde de hinanden; man udsones med Slægt og Bekjendte. Saaledes Romanskriveren.

Men nu kommer maaskee en *Realist* og siger: „hvad Du der har skrevet, er aldeles usandsynligt, ja selv i nogle Enkeltheder utroligt; Du bør skrive som det skeer i *Virkeligheden*, d. v. s. Du bør skrive *realistisk*.“

Dette Raad er som oftest ikke let for Skribenten at følge; thi retter han sig efter den nøgne Sandhed, da bliver vel Resultatet simpelthen dette; at ovennævnte Personer i Fortællingen glemme omsider hinanden og gaae hver sin Vei; Fortællingen taber derved naturligviis sin meest interessante Deel; den bliver kjedelig for Læseren og, hvad der til syvende og sidst er allerværst for Skribenten, Bogen faaer ingen Afsætning og Skribenten ingen Penge; og selvfølgelig bliver Forfatterlivet et usselt Liv.

Dog gives der Realister, der praktisk har viist, hvorledes man kan undgaae ovennævnte Mislighed og desuagtet skrive realistisk. Maaden, hvorpaa man skriver er saare let fattelig. Man skriver en Fortælling, skildrer deri til Exempel et ulykkeligt Ægteskab, en Stakkell, som møder slette Kammerater, som tilsidst befinder sig mellem Scylla og Charybdis, kommer fra Asken i Ilden. Beskriver man nu Alt, Alt uden Omsvøb, som det dagligen skeer, da vil man faae et Billede af de mange, der varsle en haabløs Slægt for de

kommende Tider; men Fortællingen bliver dog interessant og tillige realistisk.

See, her møder Du, kjære Læser, en Realist, som maaskee skildrer de afskyeligste Handlinger saa lyslevende og paa en Maade, at enhver sindig og anstændig Person maa rødmes ved at læse Sligt. Bogen er vistnok realistisk, men det er kun en daarlig Realisme. Den vækker og pirrer kun Videlysten i en vis Retning, hvor Mennesket ifølge sin fordærvede Natur er meer end tilstrækkelig oplyst. Følgen af en saadan Læsning bliver derfor, at imedens den bedre tænkende Læser harmes over Skribentens frække Tankegang og derfor med Uvillie kaster Bogen fra sig, bevarer maaskee en Anden, der ingenlunde er et Dydens Mønster, Bogen i velvillig Erindring, indtil han en skjøn Dag som ydmyg Klient følger det af Bogens slette Personligheder givne Exempel. Den realistiske Slutning af denne Slags Realisme bliver da, at den kun avler Skjændsel og Daarligheder.

Der gives en vis *Realisme*, som for kort siden blev omtalt paa et Læremøde i Jylland, og som især bør anbefales enhver *Historieskriver*.

I et Foredrag udviklede en tilstedeværende Lærer, hvor nødvendigt det var for den enkelte Lærer, at han omhyggeligt studerer *Historien* efter dens virkelige historiske *Sandhed*. Han anførte forskjellige historiske Urigtigheder med Hensyn til *Hans Tavsens* Optræden i Odense, til enkelte Træk af *Christian den Fjerdes* Levnet m. fl. Hele Tankegangen i dette Foredrag var, at man maatte studere efter den realistiske, den *virkelige Sandhed* paa *Historiens* Omraade, selv om man derved saae sig nødsaget til at kaste Skygge paa Personer, der hidindtil have straalet i Lysglands. Denne *historiske Realisme* kan man vistnok behøve, naar det gjælder Grandskningen især i *Reformationens* Historie samt dens Koryfæers Levnet. Det var vistnok ingenlunde for tidligt, at man endelig engang begyndte at

aabne Folks Øine for denne sørgelige Periode af vor Fædrelandshistorie, at man afvadskede lidt de bagvadskede Munke, som have bragt saa stor Velsignelse over Landet, samt at man aabnede Folks Øine for *Martin Luthers virkelige og realistiske Levnet og Tale*, der vil vise sig som en sand Forargelse selv for fromme Protestanter!

Hvo, som ønsker et udførligt og sandhedskjærligt og i enhver Henseende *realistisk* Værk om denne Mand, han læse *Janssens* „Geschichte des deutschen Volkes“. Selv om man, efter at have læst dette Værk og studeret dette Spørgsmaal, endnu ikke skulde indsee den katholske Religions Sandhed, saa vil man idetmindste dog tie, for ikke at lyve alt for meget.

H..... i Jylland-

H.

Et lille Ukrudtsfrø.

Fornylig kørte jeg med Byens Sporvogn, saaledes fortæller en Børneven, da en elegant klædt Dame steg ind ved et Gadehjørne tilligemed sin lille Datter. Det var et yndigt Barneansigt med et Par store klare blaa Øine. De skønneste gyldne Lokker omsluttede det barnlige Ansigt paa begge Sider og de æblerunde Smaakinder vare farvede med det skønneste Rødt. Conducteuken kommer og spørger: „To Billetter?“ — „Nei, kun een,“ svarer Mama. — „Jeg er nemlig ikke sex Aar endnu!“ tilføier den Lille nok saa ivrigt, og alle de Tilstedeværende lo over hendes pudsige Iver; men jeg selv lo meest . . . . Nogle Dage senere vil Tilfældet, at jeg igjen møder min lille Sporvogns Vis-à-vis, denne Gang ledsaget af en Barnepige; og da jeg nu engang havde forgabet mig i det lille friske Barneoved, saa kunde jeg ikke modstaae Fristelsen, men begyndte at indlede en Samtale med den Lille. Ganske tilfældigt fremførte jeg ogsaa det Spørgsmaal: „Hvor

gammel er Du da, min lille Ven?" — „Syv Aar!“ svarede hun. — „Syv . . .?“ spurgte jeg forundret. — „Det vil sige,“ tilføjede hun, „naar jeg kjører med Sporvognen er jeg endnu ikke fyldt sex! . . .“

Denne Gang lo jeg ikke mere! Den elegante Mama havde altsaa løiet for en Tiores Skyld, og Barnet var bleven afrettet til ogsaa at lyve!

Hvor mange Forældre maa ikke bebreide sig det Samme? Sælsomt! Mennesker, som selv for den største Gevinst med Afsky vilde vise den mindste Uredelighed fra sig, skamme sig ikke for en Usandhed, naar de kunne spare en Sporvognsbillet . . . og den lille uskyldige Barnemund maa lydigst snakke Løgnen efter! Man skulde dog ikke holde saadant for Smaating! Paa Børneopdragelsens Omraade gives der ikke Smaating. Med den lille Sporvognsløgn falder der kun et lille Frø, et ganske lille Ukrudtsfrø ind i Barnets Hjærte; men hvo kan beregne, hvorledes det engang vil spire frem? . . . Nei, Forældrene burde stedse staa for deres Børn ligesom omgivne med en Helgenglorie og følgelig ogsaa vogte sig for at give dem et daarligt Exempel selv i de ubetydeligste Ting! Gud er uendelig sanddru, han er Sanddruheden selv, og derfor hader, afskyer og forbyder han enhver, selv den mindste Løgn. „Løgnagtige Læber ere en Afsky for Herren.“ (Ordsp. 12, 22.)

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Trods Tripelalliancen er den radicale Strømning meget stærk i Italien. Det viste sig sidst paa Aarsdagen for Garibaldi's Død. Høitideligheden lignede en sand Afgudsdyrkelse. Man drog hen til det østerrigske Gesandtskabshotel og udbragte Leve for Morderen Oberdank; derfra begav man sig til Quirinalpaladset for at minde Kongen om hans Pligter overfor det endnu „ubefriede“ Italien (Triest); ogsaa foran Vaticanet hylede og skreg man, og truede den h. Fader, hvem Regeringen har garanteret „Frihed og Souverænitet“, med alt, hvad han kan vente sig, der

som han nogensinde skulde vove at forlade sit Huus og begive sig ud paa Byens Gader. Maatte Magthaverne dog endelig indsee, hvor uholdbar Pavens Stilling i Længden er ved Siden af en „Konge af Italien“; og hvor ønskeligt det vilde være, ogsaa for Italien, om Hovedstaden atter blev forlagt til Florents! Det Ubehagelige ved Situationen har en ellers from Kvinde, Dronningen af Portugal, fornylig maattet erfare; hun har nemlig kun den Ulykke, at være en Datter af Victor Emmanuel. Paven kan ikke modtage hende, som gjæster Quirinalet, hvor gjerne han end ønskede det. Kong Humbert seer af den Grund, hvorledes fyrstelige Gjæster undgaae hans Hof, medens han paa samme Tid kan iagttage, hvorledes den i Vaticanet indesluttede Oldings Indflydelse voxer Dag for Dag. Om I. eo taler hele Verden, om Humbert ikke et Menneske.

Ved de romerske Byraadvalg sidst i forrige Maa-
ned have Katholikerne seiret, vel ikke saa fuldstændigt og fuldkomment som Telegraphen først meldte, men de kunne dog være tilfredse med Resultatet. Naar Romerne først faae større Øvelse i Valgmanøvrerne, som f. Ex. Tydsklands Katholiker, vil det ogsaa komme til at see bedre ud i den evige Stad.

Schweiz. Biskop Mermillod har aflagt officielle Besøg hos de protestantiske Regeringer i hans Bispedømme. Begge Steder, baade i Neuenburg og Waadt, have Regeringerne modtaget Prælaten paa den venligste og ærefuldeste Maade; ja Modtagelsen og Opmærksomhederne, der bleve ham tildeel fra Øvrighedens Side i Lausanne, gjorde næsten Indtryk af, at man dermed vilde ærgre den vrede Culturkæmper Carteret i det nærliggende Genf en Smule. Hvornaar vil vel Touren komme til ham? Thi det anerkjende allerede nu den berømte Biskops værste Fjender, at det vil blive vanskeligt at holde Stand overfor Biskoppens vindende Væsen, som indtager Alle for sig. Har dog selv „Neue Zürich. Zeit.“ maattet tilstaae, at man i samfulde 10 Aar har tilføiet denne Mand stor Uret, og at man endelig maatte unde Enhver Luft og Sol-skin i det frie Schweiz.

Holland. En rørende Scene tildrog sig for nylig i Amsterdammers-Udstillingen. Da en katholsk Missionær under et Besøg i Udstillingen nærmede sig den Deel, hvor Indfødte fra Surinam (Ostindien) opholde

sig, lød pludselig Raabet „Der er vor Fader!“ ham imøde. I et Nu saae Missionæren sig omringet af sine tidligere Sognebørn, som ytrede den barnligste Glæde over Gjensynet og bade om hans præstelige Velsignelse. Paa hans Spørgsmaal om de ogsaa endnu vare gode Christne, løb nogle bort, og kom snart efter tilbage med deres Katechismer, for med Stolthed at vise ham deres lille Paaskeseddel, de havde modtaget i Amsterdam, som Beviis for at de havde efterkommet deres Paaskepligt som katholske Christne. — Iblandt Chineserne paa Verdensudstillingen er der ogsaa flere Katholiker. Da de fornylig mødte en Præst, gav de sig strax tilkjende som Katholiker og bade ham om hans Velsignelse. I en af Amsterdams katholske Kirker kunde man ogsaa en Dag see to Tyrker knæle, idet de andægtigt bivaanede den h. Messe. — Dette viser i Sandhed vor hellige Kirkes Eenhed og Katholicitet. Indvaanere fra de fjærneste Dele af Europa, fra Asien, Africa, America og Australien komme sammen i Amsterdam og bekjende offentlig den samme Tro og Lære; her er Repræsentanter fra Nationer, der ere fuldstændig forskjellige fra vor, men dog ere fuldkommen enige med os i Troen og i Lydigheden mod den h. Fader.

Det minder os om den flamske Digers Ord:
 O Moederkerk van Rome, O Moderkirke fra Rom,
 Zoo edel en zoo grot, Saa ædel og saa stor,
 Van allen Kantén strome, Fra alle Kanter strømme,
 De Volker in uw schoot! Nationer til dit Skjød!

Cassel. Den 12. Juli modtog Friherre Wilh. v. Schorlemer, en Neveu til Centrumsføreren, Præstevielsens h. Sacramente. Den høitidelige Handling forrettedes af Biskoppen af Fulda i St. Michaelskirken i Cassel. v. Schorlemer var forhen Officeer, derefter Lærer hos den fyrstelige Isenburg-Birsteinske Familie og gik senere til Würzburg, for at studere Theologie.

Africa. En Beretning fra Chartum, bringer nogle Meddelelser om den sørgelige Stilling, i hvilken de katholske Missionærer befinde sig, som have haft den Ulykke, at falde i den falske Prophets, Mhadiens Hænder. Missionærenes Fiendom er bleven fuldstændig udplyndret; de sorte Elever, som her undervistes i den katholske Tro, bleve bortslæbte, og Pigerne bleve indlemmede i Mhadiens Harem. Missionæ-

terne bleve opfordrede til at afsvørge deres christelige Tro. De svarede, at de hellere vilde lide Døden, end frelse Livet paa denne Betingelse. En Aften blev det meldt dem, at de allerede den næste Morgen skulde henrettes. De tilbragte Natten i Bøn og bleve tidligt om Morgenen førte for Mhadien, som spurgte dem, om de Intet havde at sige ham. De svarede: „Vi ere beredte til at døe.“ I et Anfald af Høimodighed erklærede Mhadien derpaa, at han skjænkede dem Livet og senere hen vilde sende dem hjem. — Selv føiede han — vilde han snart forene sig med Christus, som ogsaa var en Prophet, om end ikke just Guds Søn, der snart vilde komme, og i Forening med ham stifte en almindelig Religion for hele Verden. Siden den Dag befinde Missionærerne sig i Mhadiens Leir og ere udsatte for den haardeste Behandling og megen Elen-dighed. Der er ialt 11 Personer; tre Præster, sex Søstre og to Lægbrødre. De lide frygteligt af Skorbut og Dysenteri. To Søstre og en Lægbroder ere døde i Nu ba, og en Præst er død i Obeid. Den romerske Curie har henvendt sig til den engelske Regering for at bede om dens Intervention med Hensyn til de stak-kels Missionærers Befrielse; General Hicks har af Re-geringen faaet Befaling til at gjøre alt, for at befri disse Martyrer fra den skrækkelige Stilling, i hvilken deres Kald har bragt dem; men hidtil have hans Be-stræbelser desværre været frugtesløse.

Kirkelig Kalender.

Søndagen d. 29. Juli. 11te Søndag efter Pintse. Olaf den Hellige, Konge af Norge. — **30. M.** Martha, Jomfru. — **31. Ti.** Ignatius af Loyola, Ordensstifter og Bekjender. — **1. August O.** Petri Lænkefest (Kl. 8 $\frac{1}{4}$: Messe for Ansgariusforeningen) — **2. To.** Alfons Liguori, Biskop, Kirkelærer og Ordensstifter. — **3. F.** Finding af den h. Stefanus' Reliquier. (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Messe for Broderskabet til Jesu guddommelige Hjerte; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften: Broderskabsandagt med Prædiken.) — **4. L.** Dominikus, Bekjender og Ordensstifter.

Søndagen d. 5. August. 12te Søndag efter Pintse. Maria af Sneec

---

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Enogtredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

N° 31.

Søndagen den 5. August.

1883.

Indhold: En Piges Heltemod. „Ingen“. Kirkelige Efterretninger: Lourdes, Tydskland, München. Berlin. Hamborg. China, Tonkin.

En Piges Heltemod.

I Tyrol ved Landeveien, der fører fra Innsbruck til Milano, vogtede en ung Pige sin Hjord og sang en from deilig Sang til Ære for hendes høie Navnepatron, Jomfru Maria. Tilfældigviis kjørte Directoren for den store Opera i Milano forbi. Næppe havde han hørt hendes klangfulde Stemme, førend han hurtig sprang af Vognen og listede sig til, for useet i Nærheden at kunne lytte til Sangen. Han blev helt henrykt; en saa fyldig og tillige saa omfangsrig Stemme havde Publicum endnu aldrig hørt paa hans Scene. Det stod øieblikkeligt klart for ham, hvad Kunsten vilde kunde gjøre af en Stemme, som Naturen allerede havde udstyret saa rigt. Han træder frem af sit Skjul, hilser paa Pigen og spørger venlig om hendes Navn og Forældre. „Vil Du ikke være saa venlig at føre mig til dit Hjem?“ — „Hjertelig gjerne, min Herre; men hvem skal imid-

lertid vogte min Hjord?“ — „Lad kun Ulven hente dem; jeg skal nok udfrie din Moder og Dig fra Eders trange Kaar; jeg skal aabne Dig Adgang til en glimrende I.ykke; jeg skal lade Dig uddanne til den første Sangerinde ved mit Theater i Milano!“ — „Herre“, svarede Pigen, med naiv Aabenhjertighed, „Herre, hvad De der lover mig, huer mig ikke; thi jeg har tidt hørt sige, at det er meget vanskeligt som Skuespillerinde eller Sangerinde at frelse sin Sjæl; at der tværtimod er stor Fare for selv at gaae tilgrunde og drage Andre med sig i samme Undergang. Jeg nærer den Tillid til Gud og til min hellige Navnepatron, at de ville give mig Mod nok til at foretrække min Sjæls Frelse for Alt, hvad De kan tilbyde mig.“ Directoren, der snart indsaae, at det vilde være spildt Møie at trænge videre ind paa Pigen, lod sig vise, hvor Moderen boede. Og hende haabede han at kunne lettere faae overtalt. — Contracten var allerede saagodtsom afsluttet, da Marie kom hjem fra Marken.

Nu gjaldt det om at faae hendes Samtykke. Moderen bad paa det meest Indtrængende; Directoren lovede Guld og grønne Skove; — Alt forgjæves; Marie vedblev at sige Nei. Man tilstod hende en Nats Tid til at betænke sig. Det blev da en urolig Nat; hun stred en haard Strid med sig selv. Men, hvad var det, der truede med at rokke hendes høimodige Afslag? Mon den glimrende Fremtid, man havde lovet hende? mon de funklende Diamanter, der skulde forøge hendes naturlige Skjønhed? mon de Bifaldsklap, der skulde lønne hendes glimrende Præstationer? Nei, det var ikke det, der drog hendes Tanker til sig; men hun tænkte paa sin kjære gamle Moder; at hun nu een Gang for alle kunde befrie hende for at maatte slide og slæbe aarle og silde. Dette var det, som nok kunde bringe hendes faste Sind til at vakle. Dog, saa reiste der sig paa den anden Side den Tanke: „Men siger jeg Ja, saa løber jeg stor Fare for at bryde mine

Daabsløfter!“ . . . Marie bad og raadførte sig med Gud, sin Navnepatron og sin Samvittighed; de svarede Alle: staa fast; siig Nei; ellers kunde Du altfor let komme til at svigte din Frelser og overgive Dig til den Onde.

Det blev Morgen; Marie erklærede, at det var hende umuligt at modtage Tilbudet. Moderen græd, vrededes, skjændte paa hende. Marie forblev urokkelig. — „Men jeg *vil*, at Du skal sige Ja,“ udbrød Moderen tilsidst; „jeg tilstaaer Dig en Times Tid endnu til at forberede Dig til Reisen; thi jeg er fast bestemt paa at reise; og faaer jeg Dig ikke med det Gode til at gaae med, saa anvender jeg Magt.“ — „Moder, kjære Moder,“ svarede den høihjertede Pige, „jeg er gjerne rede til at bringe alle andre Offere, hvilkesomhelst Du maatte kræve af mig; men min Sjæl og evige Salighed kan jeg ikke ofre Dig; Gud Herren tilgiver mig nok denne min Ulydighed.“ — „Skynd Dig,“ bød Moderen, der ikke længere kunde tæmme sin Vrede, „tving mig ikke til endnu at forkorte den Times Tid, jeg villig har indrømmet Dig til at gjøre Dig færdig.“

Marie skyndte sig i Sidekammeret for at udføre, hvad hun om Natten havde besluttet sig til. Hun havde nemlig hørt sige, at *Stemmen* bliver helt *forandret*, naar En mister Fortænderne. Hvad gjør hun? Hun tager Mod til sig og brækker de to af sine Fortænder ud.

Saa kommer hun tilbage, rolig, som om Intet var skeet. Moderen kunde næsten troe, at Marie vilde falde tilføie. Men Musikdirectørens fine Øre mærkede strax en Forandring i Pigens Stemme. Øiet skulde saa give ham nærmere Oplysning om Grunden til den.

Greben af Beundring over Pigens Høisindethed og Heltemod, formanede han selv Moderen til at lade Marie i Fred og ikke længere pine en Datter, der var hendes Kjærlighed saa værdig.

„Ingen“.

Newton, den store engelske Mathematiker og Astro-
nom, var en ligesaa troende Christen, som skarpsindig
Videnskabsmand og Naturgrandsker. Men blandt hans
Bekjendte, var der en lærd Professor, der nægtede Guds
Tilværelse; Verden, meente denne, den store, saa hen-
sigtsmæssigt indrettede Verden kunde nok antages at
være bleven til uden en almægtig og alviis Bygmester
og Skaber, som, selv evig, har skabt den i Tidens Be-
gyndelse og givet den denne hensigtssvarende Indret-
ning, som vi beundre i Alting, i Stort og Smaat.

Da denne Professor nu engang besøgte Newton
paa hans Studereværelse og der fandt en udmærket
smuk Himmelkugle (en bevægelig Kugle med Stjerne-
billeder paa), kunde han, henrykt af Beundring, ikke
undlade at spørge, hvem der havde udført dette Mester-
stykke? „Ingen!“ svarede Astronomen tørt og knapt.
„Ingen?“ gjentog hans Collega og taug. Han fattede
strax Newtons Mening. Er det urimeligt at paastaae,
at saadan en lille Himmelkugle var bleven til af sig
selv eller ved et blindt Tilfælde; hvor langt urimeligere
er da ikke den Paastand, at dette store Verdensalt med
dets vidunderlige Indretning er blevet til af sig selv
eller ved et blindt Tilfælde!

Dette Beviis for Guds Tilværelse er indlysende for
Enhver, lærd og ulærd. Det lille Barn, der paa sin
Moders Knæ lærer at folde de smaa Hænder og bede
„Fader vor, Du som er i Himlene,“ forstaaer godt,
at der maa være En, der har sat Solen paa Him-
len for at skinne om Dagen, og som tænder de talløse
tindrende Stjerner histoppe om Natten. Og den dyb-
sindigste Philosoph, der nøie skjelner mellem Sandt og
Usandt, Vist og Uvist, og søger de sidste Aarsa-
ger eller Grunde til Alt, hvad der er og skeer, — han
kan ikke Andet end bekjende: Det er Guds Finger,
som aabenbarer sig i hele Verdensaltet ligesaa vel som
i hvilkensomhelst nok saa lille Deel af samme; thi hvad-
somhelst der er til, kan ikke være til uden tilstræk-
kelig Grund; men denne med saa stor Viisdom indret-
tede Verden har ene en tilstrækkelig Grund i et Væ-
sen, der er af sig selv og er i sig selv uendelig
fuldkommen, — c : i Gud.

Ham byder vor Fornuft os at anerkjende og til-

bede, frygte, elske og adlyde. Og naar Han nedlader sig til at tale til os, da bør vi sige: „Herre, tal; din Tjener hører og troer, hvad Du siger, hvad enten jeg begriber det eller ei. Min Tro er klartseende; thi selve min Fornuft indseer klart, at Dit Ord ikke kan være Andet end den rene Sandhed.“

Kirkelige Efterretninger.

Lourdes. Den 15. Juli begyndte det høitidelige Jubilæumstridium. Trods det øsende Regnveir havde der dog indfundet sig en uoverskuelig Skare i Kirken. 400 italienske Pilgrimme vare ankomne, førte af Ærkebiskoppen af Cagliari og Biskopperne af Ancona, Ventimiglia og Ascoli. Ved Slutningsandagten vare 30,000 Troende tilstede. Af franske Kirkefyrster vare nærværende: Ærkebiskoppen af Rheims, Biskopperne af Tarbes, Agen Aire og Biskoppen af Richmond i Nordamerica. Man ventede desuden Cardinal-Ærkebiskoppen af Toulouse, Ærkebiskopperne af Albi og Auch og Biskopperne af Nimes, Carcassone og Oran, ialt 16 Ærkebiskopper og Biskopper.

I Frankrig beskæftiger man sig ellers i denne Tid meget med den ældre Bourbonerlinies Repræsentant, Grev Chambords Sygdom. Hans Død vilde netop nu for Tiden, have en meget farlig Krisis tilfølgende for Republikken. Kongedømmets Princip vilde atter træde i Forgrunden og vel for bestandig opgive sin uvirksomme Rolle, som det for Tiden er tvunget til paa Grund af Grev Chambords lidet virksomme Holdning. Hvor agtværdige Egenskaber han ellers maatte besidde, ved rastløs Energi har han aldrig udmærket sig; aldrig havde han Mod til at modtage den Krone, som i et kritisk Øieblik blev ham tilbudt. Som de Kongeligsindedes Prætendent nævner man med al Sandsynlighed den orleanistiske Prinds, Ludvig Philips 45aarige Barnebarn, Ludvig Philip Albert, Greve af Paris. Hans ædle Charakter, hans correcte kirkelige Holdning og faste conservative Principtroskab vilde sikkert gjøre ham egnet til at bringe Velsignelse over det ulykkelige Frankrig.

Tydskland. Om „Sectvæsenet i den protestantiske Kirke“ finde vi i liberale Blade følgende ikke uinteressante Meddelelser: „I de nordtydske Stater klage de evangeliske Kirkeræder over alt det Sectvæsen, som særlig importeres fra Nordamerica og England, og som finder stærk Indpas blandt den protestantiske Befolkning. Særlig i Sachsen, Dresden og Erzgebirge, vinde Methodisterne Terrain. Ogsaa de „Apostoliske“ (Irvingianerne) med deres Ærkeengle, Apostle o. desl. spille en fremtrædende Rolle og vinde Tilhængere. Ifølge officielle Meddelelser fra Øvrighederne træder ogsaa i den nyere Tid Spiritismen i Forgrunden. Navnlig fra Glauchau og Stollberg i Sachsen meldes der om Dannelsen af Foreninger, hvis Medlemmer samle sig om Natten hos et „Medium“, som foregiver at han faaer Indskydelser fra en høiere Verden, ja fra Christus selv. For at forebygge altfor stort Krafald fra den „rene evangeliske Kirke“, foreslaae de liberale Blade, at de Geistlige og Kirkeforstanderne burde tage Politiet tilhjælp! — Mon dette vil stemme med det af Protestantismen hævdede Princip om „fri Forskning“?

München. Den herværende katholske Central-Svendeforening feirede fornylig sin 32. Stiftelsesfest. Forud for samme gik der otte Dages aandelige Exercitier, som bleve ledede af Generalpræses, Dr. Schäffer fra Cöln. Fælledscommunionen uddeelt af Armeebiskop Dr. Gruscha fra Wien. Om Aftenen var der selskabelig Sammenkomst i den kathoiske Casinos store Sal, hvor der optraadte flere Talere. I kraftige Træk og med glødende Begeistring skildrede Biskop Dr. Gruscha de katholske Svendeforeningers høie Opgave: Gjenopvækkelsen nemlig af ægte christelig-katholsk Tænke- og Handlemaade i Haandværkerstanden. Hele Festen aflagde Vidnesbyrd om den skjønneste Enighed og Sammenslutning.

Berlin. Ifølge Magistratens Statistik besidder Berlin for Tiden ni katholske Gudshuse, nemlig fire Sognekirker: St. Hedvig, St. Sebastian, St. Michael og St. Matthias, og 5 Capeller, hvor der ogsaa holdes regelmæssig daglig Gudstjeneste, nemlig Piuscapellet, St. Pauluscapel, Mariecapel, St. Ursulacapel og St. Hedvigs Hospitals Capel. I Berlin findes desuden 39 protestantiske Kirker og 3 Capeller, samt 4 Synagoger.

Hamborg. En Redacteur af „Hamb. Reform“, H. Harberts, er bleven dømt til tre Maaneders Fængsel paa Grund af Gudsbespottelse. I Bladets Feuilleton havde han paa en nedsættende Maade omtalt nogle religiøse Foredrag, som i denne Tid holdes af tre orthodoxe Pastorer i et herværende Dandselocale. Den Anklagede paastod, at han aldeles ikke havde villet bespotte Gud, og hans Forsvarer, den Deputerede Dr. Gieschen, søgte at bevise, at Christi Guddom ikke var nogen luthersk Troessætning, og han paa-beraabte sig herfor forskjellige kirkelige Skribenter; ja, han tilbød endog at hidkalde sex protestantiske Geistlige som beedigede Vidner paa, at Christi Guddom er et Stridsspørgsmaal i den lutherske Kirke. Retten vilde dog ikke tillade, at de sex Geistlige bleve forhørte som Sagkyndige, da den ansaae det for fastslaaet, at Christi Guddom er en Troessætning i den evangelisk-lutherske Kirke. Harberts har imidlertid indanket Sagen til Overretten.

China. Om en Christenforfølgelse, der tilsidst endte med et Blodbad, meddeler en engelsk Avis fra Yunnan: Et Blodbad paa de Christne har fundet Sted i April i Lung-Kang-Hsien, en Dagsreise fra Ta-Li-Fu. En fransk Missionær og flere christne Familier ere blevne myrdede, og alle Huse, som tilhørte Christne imellem Lung-Kang og Ta-Li, ere blevne afbrændte. Yunnan-Fu er i stærk Ophidselse, og man frygter for nye Slagterier. Paa forskjellige Steder forsvarede de indfødte Christne sig med en saadan Energi, at Angriberne ikke formaaede at overmande dem. Den myrdede Missionærs Navn er P. Terrasse.

Tonkin. Fra denne Provinds er der ogsaa indløbet den sørgelige Efterretning om et Blodbad paa Christne. Missionæren Buchet blev tagen tilfange i Ke-Hau, i Provindsen Nam-Dich, og myrdet. Tilligemed ham blev tre Katecheter og to indfødte Christne halshuggede. Blodbadet, som endnu senere hen krævede to andre Offere, fandt Sted paa Trinitatis-Søndag. Paafaldende er det, at Nam-Dich dengang allerede befandt sig i Franskmandenes Magt.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 5. August. 12te Søndag efter Pintse. Maria af Sne (3: Indvielse af den berømte Basilika Maria maggiore i Rom). **6. M.** Herrens Forklarelse paa Bjerget Thabor. **7. Ti.** Cajetan, Bekjender og Ordensstifter. **8. O.** Cyriakus og Lidelsesfæller. **9. To.** Elisabeth af Portugal, Enke, Dronning. **10. F.** Laurentius. Diakon, Martyr. **11. L.** Octavdag af Laurentiusfesten.

Søndagen d. 12. August. 13de Søndag efter Pintse. Clara, Jomfru, Ordensstifterinde.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 7 stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44.
" 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
" 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
" 10 høitidelig Messe med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgars Kirke.
" 7 offentlig Andagt i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 6½ stille Messe i Hospitalet.
" 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 7 og 7½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 7¾ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 8¼ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8½ stille Messe i Sct. Knuds Capel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
" Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Mødreforeningen. Tirsdag d. 7de ds. Kl. 8¼ h. Messe i Sct. Ansgar Kirke.

St. Knuds Skole.

Underviisningen i Sct. Knuds Skole gjenoptages efter endt Sommerferie Mandagen d. 20. August. Nye Elever, som ønskes indskrevne, bedes snarest muligt anmeldte hos Skolens Rector, som boer ved Skolen.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Enogtredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

Nr. 32.

Søndagen den 12. August.

1883.

Indhold: Passionsspillet i Brixlegg. Den katholske Syge- og Ligkasse. Kirkelige Efterretninger: Frankrig, Belgien. Originelle Reise-Billetter.

Passionsspillet i Brixlegg.

Paa Banegaardene i Salzburg og Tyrol finder man i Sommer ved Siden af de uundgaaelige Jernbanepplaner ogsaa en Indbydelse til den „dramatiske Fremstilling af Vor Herre Jesu Christi bitre Lidelse og Død, i Forbindelse med de dertil hørende Forbilleder i den gamle Pagt . . . fremstillet af Indvaanere i *Brixlegg*, Nedreinndal i *Tyrol*.“

Oberammergau har altsaa faaet en Rival. Aabenbart har Oberammergau brudt Banen med Hensyn til disse Fremstillinger; det har vækket den slumrende Tradition. Brixleggerne have, som de ogsaa tilstaae aabenhjærtigt, gaaet i Skole hos Oberammergauerne. Den lille Bjergby *Brixlegg* er Banestation og ligger ved den østerrigske Sydbane, omtrent midt imellem *Kuffstein* og *Innsbruck*, midt i den ophøjede tyroler Alpeverden. Ved *Kuffstein* træder man ind i samme.

Her holder den gamle Fæstning ligesom Vagt ved det kaisertro Tyrols Porte. Høit oppe paa en Klippeskraaning hæver sig dets Akropolis, *Geroldseck*. Dalen, i hvilken Brixlegg ligger, er den nedre Inndal. Innfloden bruser midt igjennem den. Dens Leie er bredt, thi den behøver særlig om Foraaret, naar Sneen smelter, et vidt Raaderum. Dalen er øiensynligt dens Værk. En uafbrudt Række af Landsbyer opliver denne skjønne Dal. De talrige Kirker og Capeller aflægge Vidnesbyrd om Beboernes religiøse Liv. De slanke Taarne rage høit og smidigt let op i Luften. Klangeren af deres Klokker gjenlyder ofte fra Bjergene; omsonst hænge de ikke i Taarnene. De melde Tiden for Gudstjenesten, men ogsaa de vigtigste Dagstider. De træde hos Hyrden og Brændehuggeren istedetfor det manglende Lommeuhr. Brixlegg selv gjør et overordenlig venligt Indtryk. Husene ere alle nette, fordetmeste een Etage, og byggede i Schweizerstil. Væggene ere blændende hvide og Vinduesskodderne grønne. Midt i Byen, paa en Høi, ligger Kirken, en gothisk Bygning fra 1508.

Det er Lørdag Aften. Den blide Aftenklokke lyder; men samtidig affyres et Dusin Signalskud, for at minde om Spillet den kommende Dag. En lignende Salve vækker os tidligt den næste Morgen. Men det er ogsaa nødvendigt, for at Ingen skal forsømme Gudstjenesten. Den første Messe er allerede Kl. 5 $\frac{1}{2}$ og Høimessen Kl. 7. Man kan ellers ogsaa baade i Kufstein og Innsbruck opfylde sin katholske Søndagspligt og alligevel komme tidsnok med Togene til Brixlegg, hvor Passionsspillet begynder henved Kl. 10.

Orchestret i Brixlegg udfører Indledningen. Det har ikke alene den Opgave, at udfylde Pauserne, men det maa ogsaa erstatte Choret, da et saadant mangler her. Spillet begynder. Først træde Genierne ind: 16 Piger i hvide Klæder. I Spidsen for dem gaaer Sangeren, Lærer *Maschler*, iført et antikt Klædebon, med Sangerstaven i Haanden og et Diadem i Haaret. San-

gerens Opgave er den, at bekendtgjøre i Vers for Publicum, hvad der fremstilles paa Scenen. Han raa-der over et klart og tydeligt Organ, og skiller sig meget godt fra sin Opgave. Nu gaaer Forhænget i Veiret. Det første Forbillede viser sig: Syndefaldet i det jordiske Paradiis. Det danner Indledningen til det Hele. Derefter følge 16 andre Fremstillinger præcis efter hinanden. Foran Handlingen i Lidelseshistorien gaar altid først det tilsvarende gammeltestamentlige Forbillede. Forbillederne i Oberammergau staae langt tilbage for de herværende. De have rigtignok ikke alle lige stor „messiansk“ Værd, og ere ofte kun analoge med Lidelseshistorien; men deres Gruppering er fortrinlig og de ere sande Kunstværker.

Vi skulle anføre en Række Handlinger og ærværdige Forbilleder, for at give et Begreb om deres Sammenstilling og tillige om deres Rigdom og Afvexling i Stoffet.

Parallel med Christi Indtog paa Palmesøndag, gaaer Davids Triumftog efter Seiren over Goliath; det høie Raads Forsamling parallel med Brødrenes Raadslagning imod Joseph. Jesus tager Afsked fra Bethanien: Tobias tager Afsked fra sine Forældre. Den sidste Nadvere: Mannaregnen i Ørkenen, Jesus bliver solgt af Jesus, som Joseph af hans Brødre. Jesus kæmper med Dødsangsten i Oliehaven: Adam og Eva i Kamp med Synd og Møisommeligheder. Jesus for Annas: Propheten Michæas mishandles paa Grund af sin Aabenhjertethed af Achab. Christus for Kaiphas; Naboth og de af Jesabel bestukne falske Vidner. Judas fortvivler; hans Forbillede er Kain. Christus bliver forhaanet af Herodes, som den blinde Samson af Philisterne. Jesus tilsidesættes for Barabbas; Israels Folk har forladt Jehova og tilbeder Ægyptens Oxe. o. s. v.

Det er umuligt at indlade sig paa en Beskrivelse og Kritik af det Enkelte. Fremstillingen overtraf al Forventning. Vi bleve først overraskede ved Dragternes

Rigdom og classiske Snit. Man maa nemlig ikke glemme, at 150 Personer deeltage i Fremstillingen. De vakre Brixlegger synes ikke at have skyet hverken Offre eller Omkostninger. Deres Bestræbelser gik øiensynlig ene ud paa at fremstille det Ophøiede paa en *værdig Maade*. Og det er lykkedes dem fuldkomment. — En værdig Afslutning paa det Hele dannede Slutningsscenen: Christus som Seierherre over Død og Helvede. Han er omgivet af sin himmelske Hofstat. Tilvenstre nedenfor ham: hans Fjender, ligefra Bøddlerne, som naglede ham til Korset indtil Judas og Pilatus. Kl. 5 er Fremstillingen tilende; den har vedvaret uafbrudt fra Kl. 10 af, med Undtagelse af en Pause mellem Kl. 12—1. Indtrykkene ere for talrige, Stoffet for alvorligt og gribende, til at kunne skildres med Pen og Blæk. Alle ile til Banegaarden. Kl. 6 gaaer der Tog baade til Innsbruck og i Retning af Salzburg.

Næst de brave Indvaanere af Brixlegg er der endnu et Par Mænd, hvem Æren tilkommer for den værdige og kunstneriske Fremstilling. Det er Realprofessor og Kunstner *Michael Stolz* i Innsbruck. Hans Fortjeneste er det, at Alt gik saa godt og efter den ægte Kunsts Regler. Ved Siden af ham arbejder trofast Brixleggs Sognepræst *Bareth*. Vi kunne kun ønske, at en lykkelig Stjerne maatte føre ret Mange til Tyrol og til Passionsspillet i Brixlegg. Efter Sigende skulde det fremstilles hver Søndag i Juli, August og maaskee endnu i September. Hvo som har Sands for den storartede Natur og Hjerte for Religion og Kunst, vil ikke angre en Udflugt til Brixlegg.

Desuden fortjener ogsaa Spillet's Formaal dette. Brixleggerne have paataget sig at fremstille til Betragtning og Opbyggelse Frelserens bitre Lidelse og Død paa en fattelig Maade. Pecuniære Fordele tilsigte de ikke. Skulde der vise sig et Overskud, anvendes det til et fromt Øiemed. Deres Løn finde de i selve Fremstillingen. „De aandelige, religiøse Skuespil vare

alle tilsammen store opbyggelige *Folkefester*, hvortil baade Unge og Gamle glædede sig længe iforveien, og som endnu længe efter virke gavnligt paa Livet og Sæderne.“ Denne Charakteristik, som Historieskriveren *Fanssen* giver af Middelalderens religiøse Skuespil, passer ogsaa paa Brixlegg.

Et Øienvidne.

Den katholske Syge- og Ligkasse af 1867.

I Aaret 1867 stiftedes her i vor Menighed i Hovedstaden en Forening med ovenstaaende Titel. Den Tilslutning, som den strax fandt, syntes at love den en lykkelig Fremtid; og Forventningen er heller ikke bleven skuffet. I de henrundne 16 Aar har Sygeforeningen udfoldet en vel stille, men desto velsignelsesrigere Virksomhed. Dens Medlemmer have besøgt de Syge, have ledsaget dem til Graven, have bedet for de Afdødes Sjæle, have hvert Aar, i 3 paa hinanden følgende Aar, ladet læse en hellig Sjælemesse for hver af de afdøde Medlemmer, kort sagt opfyldt Foreningens Statuter.

Ogsaa i ren materiel Henseende har denne Forening gjort stort Gavn. Hvor ofte er en Sygdom, et Ulykkestilfælde ikke Grunden til at en Person, ofte en heel Familie kommer i Nød, naar ikke vedkommende Forsørger har været saa fremsynet, at han ved at indtræde i en Sygekasse, har sikret sig nogen Hjælp! Hvor Mange maae da ikke beklage en saadan Letsindighed. — En anden ikke mindre vigtig Side af Sagen er denne. Hvor maa det være tungt og ydmygende for en Mand, som hæderligt og stræbsomt har slidt for sig og sine, at han nu paa Grund af Sygdom skal være nødsaget til at anraabe enten den offentlige eller private Godgjørenhed om Hjælp, om Almisse, medens han for et ringe ugentligt Contingent, saa ringe, at han knapt vilde mærke det, kunde have sikret, om ikke sin Familys Velvære, saa dog sikret den mod at bede om Almisse; thi det som Sygekassen i dette Tilfælde udbetaler, er ikke nogen Almisse, det er kun hans

strenge Ret han nyder. Da han endnu var rask, opfyldte han de Forpligtelser, han havde paataget sig, idet han lod sig indskrive i Sygeforeningen; nu nyder han som Syg de Rettigheder, som tilkomme ham.

Naar man nu betænker, at Contingentet for den i vor Menighed bestaaende Sygeforening er: for en Mand 25 Øre, for en Kvinde 17 Øre ugentligt, og at der herfor bydes følgende Fordele:

1.) Sygepenge for en Mand i de første 13 Uger: 7 Kr. om Ugen; og for en Kvinde: 4 Kr. 69 Øre; og i de følgende 13 Uger for en Mand: 3 Kr. 50 Øre, for en Kvinde: 2 Kr. 34 Øre om Ugen.

2.) Fri Læge i Hjemmet.

3.) Begravelsespenge: 50 Kr.; hvilket Beløb kan stige til 80 Kr.

4.) Naar Ægtefolk begge ere i Foreningen: Begravelsespenge i Tilfælde af Børnenes Død, fra 6 Kr. til 10 Kr. eller 14 Kr., alt efter det afdøde Barns Alder; og endelig 5.) en hellig Sjælemesse i tre paa hinanden følgende Aar: da maa man vistnok med Grund forundres over, at ikke Alle og Enhver er Medlem af en saadan Forening. — Vi ville nu kaste et Blik paa Sygekassens Virksomhed i det henrundne Aar 1882. Ved den aarlige Generalforsamling, som fandt Sted den 25de Juli sidstl. var det reviderede Regnskab frenlagt, hvoraf sees, at der i Medlemscontingent er indkommet 511 Kr. 57 Øre samt i indvundne Renter af den opsparede Capital: 69 Kr. 89 Øre.

I Sygepenge i Aarets Løb er der udbetalt til 15 Syge i 284 Dage: 222 Kr. 95 Øre.

Foreningens Formue udgjør for Tiden 1681 Kr. 22 Øre.

I det forløbne Aar er intet Dødsfald indtruffet.

Vi kunne saaledes ikke andet end opfordre Menighedens Medlemmer til at indtræde i en Forening, som mod et saa ringe Vederlag byder dem saa store Fordele.

Ogsaa her gjælder jo det gamle Ordsprog: „Hjælp Dig selv, saa hjælper Gud Dig.“

Kirkelige Efterretninger.

Frankrig. Et nyt Beviis paa det nuværende republicanske Byraads „dybe Retfærdighedsfølelse“ i

Paris ligger i den Kjendsgjærning, at det ifølge „Köln. V. Ztg.“ har belagt Jesuiternes forhenværende Klostercapel i Rue de Sèvres med en Bygningsafgift, der beløber sig til næsten 1300 Francs. Capellet er blevet lukket for tre Aar siden, og har siden den Tid været belagt med Øvrighedens Segl. Det er saaledes ikke alene blevet berøvet dets oprindelige Bestemmelse, men ogsaa afskaaret fra hvilkensomhelst anden Afbenyttelse. Da Ejerne af Capellet, der indtil den Dag idag holdes lukket af Øvrigheden, vægrede sig ved at betale den forlangte ublu Skat for en Bygning, som ikke kan afbenyttes, gik Præfect Oustry med sin sædvanlige Hensynsløshed saa vidt, at han anordnede Udpantning af de i Capellet tilbageblevne indviade og uindviade Gjenstande! Der var allerede fastsat en bestemt Dag, paa hvilken Tvangsauctionen skulde finde Sted. Ejerne indsendte da en Klage desangaaende til Ministeriet, som da endnu i den ellefte Time tilstod en Frist af to Maaneder. Hvorledes Sagen vil ende, er endnu ubekjendt; men den her forlangte Afgift faaer allerede nu en saa meget hadefuldere Charakter, som man i Paris ellers aldrig betaler Skat af ubeboede Bygninger. Der manglede blot, at de fordrevne Ordenfolk ovenikjøbet skulde betale Tvangsafgifter af deres med Magt lukkede og forseglede Capeller!

— En gemeen Profanation fandt Sted i disse Dage i Villeneuve de Béziers. Byraadet lod et Crucifix tage ned af Sökkelen, og istedet for Korset opstille en Statue af Republiken. I Velleneuve fandtes der Ingen, som vilde paatage sig det skjændige Arbejde; og man maatte derfor hente en Arbejder fra Béziers. Denne blev greben af en saa forfærdelig Angest, da han nedtog og bortbar Crucifixet, at han døde Dagen efter. Statuen blev et Par Dage efter opstillet af en anden Arbejder.

Belgien. Slutstenen paa det nye Raadhuus i Bryssel er forsynet med en Krone, paa hvilken imidlertid det lille Kors er bleven erstattet af en Oriflamme. Det fanatiske Had imod Christendommen gjør, at de belgiske Magthavere endog kaste Heraldikens Regler overbord. En Krone med en Flamme; — mon et Varsel?

Originale Reise-Billetter.

I Østerrig er der sat Billetter i Omløb, paa hvilke findes trykt Følgende: (Forsiden.) „**Billet for Reisende til**

Himlen. Afgang: hver Time. Iltog, kun I. Classe: Fattigdom, Kyskhed og Iydighed. — Directe Tog, I. og II. Classe: Guds frygt, Fromhed og Sacramenter. — Blandet Omnibus-Tog, I., II. og III. Classe: Guds Bud og Standspligterne. — Ankomst: naar det behager Vorherre. — Priis for I. Classe: Kors og Kjærlighed. I. og II. Classe: Længsel og Kamp. I., II. og III. Classe: Bod og Selvfornægtelse.

(Bagsiden.) „Avis! 1. Der gives ikke Retourbilletter. 2. Heller ingen Lysttog. 3. Børn, som ikke have den fornødne Alder, betale Intet; men de maae befinde sig i deres Moders, Kirkens, Skjød. 4. Man anmodes om, ikke at medtage andet Reisegods, end gode Gjæringer, og man maa især passe paa, at man ikke forfeiler Toget ved den næstsidste Station. 5. Reisende medtages paa hele Strækningen.“

Kirkelig Kalender.

Søndagen d. 12. August. 13de Søndag efter Pintse. Clara, Jomfru, Ordensstifterinde. **13. M.** Johannes Berchmans, Bekjender. **14. Ti.** Vigilie (Fasten holdes førstk. Lørdag). Octavdag af Laurentiusfesten. **15. O.** Mariæ Himmelfart (feires offentligt paa førstk. Søndag). **16. To.** Hyacinth, Bekjender. **17. F.** Octav af Laurentius. **18. L.** (Vigilie-Fastedag.) Helena, Enke, Kaiserinde.

Søndagen d. 19. August. 14de Søndag efter Pintse. Mariæ Optagelse i Himmelen. Joachim, den h. Jomfrues Fader.

Congregationen for Ynglinge afholder sin Fælledscommunion den 19. August Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Jesu Hjertes Capel.

St. Knuds Skole.

Underviisningen i Sct. Knuds Skole gjenoptages efter endt Sommerferie Mandagen d. 20. August. Nye Elever, som ønskes indskrevne, bedes snarest muligt anmeldte hos Skolens Rector, som boer ved Skolen.

Den katolske Syge- og Ligkasse.

Ved den den 25. Juli afholdte Generalforsamling gjenvalgte Grosserer H. Rasmussen til Formand; til Revisor, istedetfor Fabrikant Grünwald, som efter Tour fratraadte, valgtes Skrædermester Schur.

Bestyrelsen for Aaret 1883—84 er: Formand: Grosserer H. Rasmussen; Viceformand: Muurmester J. C. Günther; Secretair og Kasserer: Undertegnede, samt Revisorer: Fabrikant Schmidt og Skrædermester Schur.

Angaaende Indmeldelser i Sygekassen, Sygeanmeldelser samt alle andre Syge- og Ligkassen vedkommende Forretninger, bedes man henvende sig paa min Bopæl i Præsteboligen, Bredgade 64, hver Dag mellem Kl. 4—5 Efterm. F. M. Jensen.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Enogtredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

N° 33.

Søndagen den 19. August.

1883.

Indhold: Den h. Fader Leo XIII. Et Ord til Mødre. Kirkelige Efterretninger: Neapel, Venedig, Østerrig-Ungarn, Berlin, Nordamerica, Madagascar.

Den h. Fader Leo XIII.

Biskop *Egger* af *St. Gallen* i Schweiz, som nylig er vendt tilbage fra en Romerreise, har i en Prædiken skildret *Leo XIII.* paa en yderst træffende Maade. Den høiærværdigste Taler sagde: „Ved første Øiekast forekommer det En, som om *Leo XIII.* var svagelig, men han er stærk nok til at kunne arbeide med Ihærdighed og til at kunne bære med Sindsro, ja Munterhed baade Alderdommens Byrde (den h. Fader har fyldt sit 73. Aar) og alle de Bekymringer, som hans vanskelige Stilling bereder ham. Den første Samtale jeg havde med ham, har ladet mig faae en høi Mening om den h. Faders personlige Egenskaber; men uforglemmelig for mig bliver fremforalt Afskeds-Audientsen, ved hvilken jeg især fik Leilighed til at lære *Leo XIII.* at kjende fra hans elskværdige Side. Aldrig i mit Liv har jeg endnu seet en saadan Blanding af ophøiet

Værdighed og faderlig Velvillie, som ved denne Leilighed. Allerede den overmaade ømme Venlighed og Godhed, hvormed den h. Fader modtog mig, har rørt mig til Taarer; men endnu mere blev jeg rørt ved den Opbyggelse og opløftende Aandrighed, som talte ud af ham. Han ytrede sig om Kirkens Stilling i Schweiz og i det øvrige Europa, om sine Planer og Hensigter, om Hindringerne, som traadte fjendtlig iveien for dem, om Frugten af hans Bestræbelser; disse saa alvorlige og for Størstedelen saa smertelige Sager bleve imidlertid omtalte med ganske simple Ord, og i en overmaade rolig, sikker og fredsommelig Tone, uden Klage eller Anklage imod Nogensomhelst. Hans Tale var saa aldeles fri for al menneskelig Lidenskab, saa ædel, saa præget af hellig Tillid, urokkelig Sjælero og faderlig Kjærlighed til Alle, at jeg næppe mere vidste, om det var blot menneskelige Ord. Ethvert af hans Ord vidnede om Evangeliets Aand, om Jesu Christi Aand. Jeg blev overvældet af en Følelse af, at jeg befandt mig foran *Jesu Christi Statholder*. Aldrig tilforn har jeg saa levende følt Pavedømmets Storhed, den katholske Kirkes Ophøiethed, som i dette Øieblik! Uvilkaarligt paakom der mig den Tanke, at jeg stod paa en Grund, som har drukket over 40 Pavers Blod, og som veed at fortælle om 100 andre Pavers Lidelser og Forfølgelser, Fængsel og Landflygtighed; og nu saae jeg denne ærværdige Olding som deres Efterfølger og deres Trængslers Arvetager sidde paa den altid bestormede Petri Throne og med himmelsk Ro og Tillid kaste sit Blik paa det nittende Aarhundredes oprørte Bølger. Det forekom mig næsten, som befandt jeg mig ombord i det lille Skib paa den galilæiske Søes skummende Bølger og med Disciplene hørte den Bebreidelse: „Hvorfor frygte I, I Lidettoende?“ Et Øieblik sammenlignede jeg ogsaa Kirkens Modstanderes Sprog, deres Tænke- og Handlemaade med Kirkens Overhoveds, og havde jeg endnu trængt til et Beviis for min Troes Sandhed og Guddommelighed, jeg vilde

have fundet det i denne Sammenligning! Jeg tog saaledes Afsked fra den h. Fader med en Følelse af ubegrændset Ærefrygt, med hellig Glæde og opmuntret til ny Iver for vor h. Kirkes Sag, styrket i Tilliden til dens Stifters Forjættelse: „Jeg er med Eder alle Dage indtil Verdens Ende.“

Et Ord til Mødre.

Det er en hellig Pligt for enhver Moder, at opdrage sine Børn godt, at uddanne dem til gode, sædelige Mennesker. Men desværre er det en Kjendsgjerning, at Mødre kun altfor ofte ikke bekymre sig om denne Pligt. Hvad man ikke har, det kan man ikke give; hvad man ikke selv kjender, det kan man heller ikke lære Andre. En Moder, som oprigtig ønsker at opdrage sine Børn til gode Mennesker, vil sikkert ogsaa gjøre sig Umage for at tilegne sig de Kundskaber, som ere nødvendige for en Moder som Opdragerinde.

Barnets Opdragelse i dets første Leveaar tilkommer særlig Moderen; thi hun er den, som nærmest kommer i Berøring med Barnet og meest opholder sig blandt Børnene. I de første Aar er Barnet ogsaa særlig henviist til Moderen, og modtager altsaa de første Indtryk fra hende. Netop i Barndommens første Aar lægger Barnet særlig Beslag paa Moderen baade i legemlig og i aandelig Henseende, og enhver Moder, som forsømmer sine Pligter paa den Tid, er en daarlig Moder. Mødrene skulle og maae være kloge, saafremt de ville uddanne deres Børn til gode og sædelige Mennesker. Man kan derfor opstille den Sætning: „Giv os klogere og fornuftigere Mødre, og vi ville faae bedre Mennesker.“

Paa Grund af Efterladenhed og Uvidenhed fra

Mødrenes Side lærer Barnet mange Unoder, som senere hen i Livet udvikle sig til Laster. Mangen en, som nu sidder bag Laas og Lukke og begræder den tabte Frihed, forbander sin Moder, fordi hun har ladet ham voxe op med hans Unoder. Det er derfor enhver Moders første og hellige Pligt, at have et vaagent Øje med sine Børns Feil og at rydde dem af Veien: ellers vil der af disse smaa uartige Børn senere hen blive slette, brødefulde Mennesker.

En ganske feilagtig Opfattelse fra Forældrenes Side er det, naar de mene, at Børnenes Opdragelse er Skolens Sag, og at de selv derfor ikke behøve at anvende Flid paa Børnenes Opdragelse i de Aar, som gaae forud for den skolepligtige Tid, ja endog lade deres Børn opvoxe med alle tænkelige Unoder, saa at de allerede ere ganske fordærvede, naar de komme i Skolen. Dette er en forfærdelig, høist strafværdig Letsindighed fra Forældrenes Side. I den Alder, i hvilken Barnet bliver skolepligtigt, skal Følelsen for det sædelig Gode allerede være dybt og solidt grundfæstet i Barnet. Men dette Grundlag kan ingen Anden lægge, end Moderen; thi hun er den, som først indvirker paa Barnet. Belære og undervise kan man ogsaa en Voxen, men opdrage kan man kun Børn. Moderen tør derfor heller ikke spille Tiden, men stedse og i Alt med Kjærlighed arbeide paa Børnenes Opdragelse. Moderen maa med Ængstlighed drage Omsorg for, at Barnets Sind vedbliver at være en skjøn og yndig Have, fri for det mindste Ukrudt. Aldrig tør Forældrene lade Ukrudtet voxe, og tænke, at det nok skal forsvinde af sig selv i Skolen eller senere hen i Livet, naar Barnet faaer bedre Forstand. Det er sandelig ikke saa meget Forstanden, der gjør Mennesket bedre, sædeligt og dydigt, men det gjør Følelsen for og Kjærligheden til det Gode og sædeligt Skjønne.

Maatte alle Mødre, overhovedet alle Forældre og Opdragere, mærke sig vel, hvad den vise Sirach i den h.

Skriptv siger om Børneopdragelsen: „Glæd dig ikke over ugudelige Børn . . . . . fryd dig ikke ved dem, uden Herrens Frygt er med dem“ (cap. 16). „Bøi deres Nakke i Ungdommen og tugt dem medens de ere Børn, at de ikke skulle blive haarde og ulydige mod dig, og blive dig til Hjertesorg“ (cap. 30).

Kirkelige Efterretninger.

Neapel. Ærkebiskop Sanfelice af Neapel har udstedt et Hyrdebrev i Anledning af den forfærdelige Ulykke, som har ramt Øen Ischia i Bugten ved Neapel. Lørdag Aften den 28. Juli blev Øen hjemsogt af et heftigt Jordskjælv, hvorved ca. 8000 Mennesker omkom under Ruinerne af sammestyrtede Huse, og de forhen saa blomstrende Byer, Casamicciola, Forio og Lacco i Løbet af 15 Secunder bleve forvandlede til Gruushobe. Ikke et eneste Huus blev skaanet i Casamicciola, og Gaderne, paa hvilke Hundreder af Døde og Saarede ligge, ligner en Valplads. Mange af de Overlevende streife vanvittige omkring mellem Ruinerne, ledende efter Forældre, Børn og Slægtninge. Der er sendt Soldater til Øen, som arbeide med overmenneskelig Udholdenhed; men de ere for faa, og Rydningsarbejdet er meget farligt. De Saarede sendes til Neapel, hvor Kirker ere forvandlede til Lazarether, og Læger, Geistlige og barmhjærtige Søstre med Ærkebiskoppen af Neapel i Spidsen ere rastløs beskæftigede med at pleie og trøste de Saarede og Døende baade Dag og Nat. Af Hyrdebrevet hidsætte vi Følgende: „Lader os tilbede, elskede Sønner og Døttre! Guds vise Raadslutninger, og ydmyge os under hans almægtige Haand, som hviler tungt paa os, forat vække Folkene af Dødens Søvn, i hvilken de hvile forglemmende Gud og tillukkende deres Øjne for den guddommelige Retfærdighed, som her har aabenbaret sig saa forfærdeligt . . . . . Men vi trænge, elskede Sønner og Døttre! til eders Hjælp. Hvad der hidtil er skeet, hvad er det vel imod det, som endnu staaer tilbage at gjøre! Hvad

vi eie, I vide det, tilhører eder. Der bliver os kun Livet tilbage. Jeg beder derfor for saa mange Sønner, som jo ogsaa maae være eder dyrebare. Maatte Enhver derfor ogsaa give sin Skjærv til de ulykkelige Offre for Katastrofen“.

Flere af Italiens Biskopper have ligeledes udstedt Hyrdebreve, for at bede om Understøttelse til Offrene paa Ischia, andre have anordnet Sørgegudstjenester, med hvilke der skal forbindes Kirkecollecter. Selv det liberale Blad „Gazetta d'Italia“ skriver: „Gejstligheden, som i politisk Henseende staaer systematisk fjendtlig overfor os. veed med beundringsværdig Samdrægtighed at forene sig med os, hvor det dreier sig om de høieste Beviser paa Kjærlighed til Næsten. Vi have allerede omtalt forskellige isandhed evangeliske Vidnesbyrd og Beviser paa denne Kjærlighed hos Geistligheden, som følger Ærkebiskop Sanfelice's Exempel, der endog har tilladt, at man maatte benytte Alterdugene til dermed at forbinde de Saarede“.

Saasnart Leo XIII. fik Efterretning om Katastrofen, sendte Cardinal Jacobini paa hans Opfordring en Anviisning paa 20,000 Lire til Overhyrden i Neapel, til ligemed følgende Telegram: „Den hellige Fader er i høieste Grad bedrøvet over den frygtelige Ulykke, som har ramt Ischia; han beder til Gud for Offrene og sender de Saarede den apostoliske Velsignelse, idet han forbeholder sig, efter Ævne at komme de Nødlidende til Hjælp“.

Venedig. Det berømte Kloster paa Øen St. Lazzaro i Venedigs Laguner er for nylig nedbrændt. Bibliotheket og Trykkeriet blev frelst. I dette armeniske Klosterbibliothek findes der videnskabelige Sager af uskatteerlig Værd, gamle Haandskrifter og Documenter af stor Vigtighed for de Lærde. De fremmede Reisende besøgte altid dette berømte Kloster. Indenfor dets Mure har der ogsaa boet mangan berømt Gjæst; blandt Andre ogsaa den engelske Digter Byron, som her drev Sprogstudier. Trykkeriet er berømt paa Grund af, at det er i Besiddelse af Typer i de gamle og nye orientalske Sprog. Indenfor Klosters Mure var ogsaa den skønneste Have i hele Venedig, med mange værdifulde tropiske Planter, som nu ere blevne ødelagte ved Branden.

Østerrig-Ungarn. Nyiregyhaza. Den 3. August

har Rettens Præsident forkyndt Dommen i Tisza-Eszlaer Processen, (jfr. No. 29 Side 231) ifølge hvilken samtlige Anklagede bleve frifundne. Det er i den Anledning kommet til forskjellige Optøier i flere Byer i Ungarn, under hvilke Jøderne have faaet Vinduerne ituslagne. Vi agte i et senere Numer at omtale denne mærkelige Proces lidt nærmere.

Berlin. Den Ærbødighed, som vi Katholiker vise overfor de Helliges Reliquier, er tidt nok bleven angreben af Protestanterne og gjort til Gjenstand for Haan og Spot. Men for Tiden finde de det dog ifølge tyske Blade meget „sindrigt“, i Anledning af Lutherdagen, den 10. November, at foranstalte en Udstilling af Luther-Reliquier, som maatte befinde sig i offentlig eller privat Besiddelse. Luthers Haandbibel skulde danne Midtpunktet i denne Udstilling. Paa det Märkiske Provindsialmuseum findes desuden et Stykke af den Prædikestol, paa hvilken Luther har prædikeret i Wartburg, og en Efterligning af Luthers Brudering. Disse Sager, haaber man, ville udøve en saadan Tiltrækningskraft, at Entreen, som skulde erlægges, kunde afgive en betydelig Hjælp til det projecterede Luthermonument. Hvorvidt dette Haab gaaer i Opfyldelse, kunne vi ikke have nogen Mening om; men det ville vi dog bemærke, at det kunde aldrig falde os Katholiker ind, at skjænke eftergjorte Reliquier nogensomhelst Interesse.

Nordamerica. Ærkebiskoppen af **Philadelphia**, James F. Wood, er død den 20. Juni. Han var født 1813 i Philadelphia af protestantiske Forældre, fik sin første Uddannelse i sin Fødeby og senere i England. Efter at være kommen tilbage til America, fik han Ansættelse som Casserer ved Franklin-Banken i Cincinnati. Her vendte han tilbage til den kathoiske Kirke og blev optagen i samme af Ærkebiskop Purcell. Kort efter begav han sig til Rom, hvor han studerede Theologi i Propaganda-Collegiet og blev viet til Præst i 1844. I 1857 udnævntes han til Coadjutor hos den daværende Biskop af Philadelphia, hvis Efterfølger han blev 1870. Fem Aar senere ophøjedes hans Bispedømme til et Ærkedioeces. Den afdøde Prælat har virket til stor Velsignelse for sit Dioeces; især drog han Omsorg for de Forældreløse. Han oprettede et „Hjem for for-

ældreløse Pigebørn“, udvidede „Vincentius-Hjemmet“ og opførte endnu et tredje Hjem i Philadelphia. R. I. P.

Madagascar. Ogsaa fra Africa melde de nyeste Missionsefterretninger om Christenfølgelser, idet flere katholske Præster ere blevne myrdede i Byen Antananariva og Kirken plyndret. Som bekjendt ligger Frankrig ogsaa i Strid med Madagascar, en Ø ved Africas sydøstlige Side, som hidtil regeredes af en Dronning, der var venligsindet overfor de Christne.

Kirkelig Kalender.

Søndagen d. 19. August. 14de Søndag efter Pintse. Mariæ Optagelse i Himmelen. Joachim, den h. Jomfrues Fader. **20. M. Bernhard,** Ordensstifter og Kirkelærer. **21. Tl. Johanna** Francisca af Chantal, Enke, Ordensstifterinde. **22. O.** Octav af Mariæ Himmelfartsfest. **23. To.** Philippus Benitius. Bekjender. **24. F.** Bartholomæus, Apostel. **25. L.** Ludvig. Konge af Frankrig, Bekjender.

Søndagen d. 26. August. 15de Søndag efter Pintse. Maria Hjertes Fest.

Congregationen for Ynglinge afholder sin Fælledscommunion den 19. August Kl. 9 i St. Knuds Capel.

St. Knuds Skole.

Underviisningen i Sct. Knuds Skole gjenoptages efter endt Sommerferie Mandagen d. 20. August. Nye Elever, som ønskes indskrevne, bedes snarest muligt anmeldte hos Skolens Rector, som boer ved Skolen.

Ægtevielser

i Sct. Ansgars Kirke.

Forgylder Vilhelm Johan Henrik Wildt og Ida Vilhelmine Marie Østerby (23. Juni). — Tiener Adolphe Caradec Henry Besnier og Marie Christine Fredriksen (22. Juli).

Dødsfald.

Barnet Margarethe Mathilde Sennefeller (27. Juni). — Barnet Jens Richard Joseph Grøndahl (29. Juni). — Enke Karen Marie Nicolaisen (1. Juli). — Barnet Johannes Viehweg (13. Juli).

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Enogtredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

Nr 34.

Søndagen den 26. August.

1883.

Indhold: Tisza-Eslarer Processen. Marias Hjerte. Kirkelige Efterretninger: Rom, Belgien, Paris, Düsseldorf, Elberfeld, Birmingham, Kjøbenhavn. En Augsburgers Ligsteen.

Tisza-Eslarer Processen.

Denne Sensationsproces, som har været ført siden den 19. Juni for Domstolene i Nyiregyhaza i Ungarn, er nu foreløbig endt. Som man kunde forudsee, bleve alle de Anklagede *frikjendte*. Den offentlige Mening har imidlertid fældet en anden Dom, og en rigtig Forstaaelse af Sagerne har vel Ingen faaet. Spørgsmaalet: hvor er *Esther Salomossy*, en 16aarig protestantisk Pige, hvem overtroiske Jøder ere blevne anklagede for at have myrdet i „rituelle Øiemed“, bleven af? er til den Dag idag ikke blevet besvaret, og vil vel aldrig blive det. Den jødiske Presse, som fra Begyndelsen af gjorde de Anklagedes Sag til sin egen, er naturligviis glad over Frikjendelsen; men Maaden, paa hvilken den lægger sin Glæde for Dagen, er i høieste Grad udfordrende og uklog. Disse Herrer mene, at de Anklagedes *Uskyldighed* er bleven „*soleklar*“ ved Dommen, ja de paastaa endog,

at der egenlig slet ingen Anledning har været til Anklagen, at den har været opspunden og gennemført paa den meest raffinerede Maade af en antisemitisk „Forbryderbande“.

Med Hensyn til Anklagens *Berettigelse* behøve vi kun at minde om nogle *Kjendsgjærninger*, som sikkert vilde have foranlediget enhver anden Domstol til *strax* at tage sig af Sagen; hvilket imidlertid i Ungarn først skete *3 Uger efter* den christne Piges Forsvinden. Kjendsgjærning er det, at Esther er forsvunden om Middagen den 1. April, altsaa Dagen før den jødiske Paa-ske; Kjendsgjærning er det, at man kan følge hende paa Tilbageveien indtil Synagogen og Tempeltjeneren Scharff's Bolig; men fra dette Sted lader hendes Spor sig ikke paavise længere. Kjendsgjærning er det, at allerede nogle Timer efter Pigens Forsvinden, som den Gang dog endnu kunde forklares ganske uskyldigt, gjorde Tempeltjeneren Scharff sig Umage for, i en Samtale med Esthers bekymrede Moder, at bortlede al Mistanke fra Jøderne, skjøndt den ellers laae saa fjern; og netop herved blev Mistanken ogsaa henledet paa dem, da der var hengaaet flere Dage, uden at Pigen blev fundet (*qui s'excuse s'accuse*, siger Ordsproget). Kjendsgjærning er det fremdeles, at Scharffs lille 5aarige Søn Samuel nogle Dage senere beskyldte sin Fader for Mordet, om end paa en naiv og barnlig Maade. Kjendsgjærning er det endelig, at Salomon Schwarz fire Maaneder efter Pigens Forsvinden tilstod i Fængslet, at have dræbt Esther i Vrede og derefter skaffet hende tilside. Den senere Tilbagekaldelse og sammes utrolige Motivering bringer ikke denne Kjendsgjærning ud af Verden, saa meget mindre, som Schwarz netop ifølge Hovedvidnets, den 15aarige Moritz Scharffs, Udsagn virkelig havde været Hoveddeeltageren i Mordet, og saaledes eventuelt har kunnet ansee det for raadeligst, hellere at tilstaae selve Drabet, end et Mord under saa afskyelige Omstændigheder.

For saavidt det er muligt at fælde en Dom paa Afstand og overfor de utallige Paavirkninger, som denne Proces beviisligt har været underkastet, vilde vi vel heller ikke have anseet de Anklagede for skyldige hverken i Mordet eller i Indsmuglingen af Dadaer-Liget; men vi have i begge Henseender heller ikke kunnet overbevise os om de Anklagedes *Uskyldighed*, og der bliver for en rolig og samvittighedsfuld Dom ikke andet tilovers, end at betragte den mørke Tisza-Eslarer Affaire endnu den Dag idag som *uopklaret*, og at afvente, om Hemmeligheden muligviis senere hen engang bliver aabenbar eller ei.

Den største Feil, som blev begaaet paa jødisk Side, var: at man strax fra Begyndelsen af *identificerede hele Jødedommen med de Anklagede*. Derved kom man til at staae paa et Standpunkt, som slet ikke tillod en *upartisk* Dom overfor det foreliggende Tilfælde, og vi troe heller ikke, at man har viist Jødedommen en Tjeneste ved denne Identificering. Havde man ladet sig nøie med at erklære: den jødiske *Religion* kjender ligesaa lidt til en saadan Afskyelighed som den christne, og hvad der er foregaaet i Tisza-Eslar kommer ikke Jødedommen ved *som saadan*, men kan i det høieste opfattes som en Gjerning, der er en Følge af *Enkeltets* Overtro og religiøse Forvildelse, — havde man ladet sig nøie med en saadan Protest, og ellers forøvrigt ladet Retfærdigheden i Nyiregyhaza have *frit Løb*, saa havde det været tilstrækkeligt. Men istedetfor dette have Jøderne fra Processens Begyndelse af bevæget sig i Overdrivelser, og derved kun skadet deres egen Sag. Havde „Jødedommen“ ikke identificeret sig med de Anklagede og optaget den ulige Kamp imod den svage og „eiendommelige“ ungarske Justits, vilde Tisza-Eslarer Processen virkelig have været afsluttet ved Dommen, det være sig ved de Anklagedes fuldstændige Frifindelse eller ved den retfærdige Straf for en afskyelig Misgjerning. Som Sagerne nu derimod ligge, er dette

ikke Tilfældet; thi saalænge der svæver et uigjennemtrængeligt Mørke over Esthers Død, vil denne Affaire, trods Domfældelsen af 3. August, ikke kunne unddrage sig en lidenskabelig Partikamp for og imod sig.

Til Slutning skulle vi endnu udtrykkeligt fremhæve, hvad der ellers forstaaer sig af sig selv, at vi under Begrebet „Jødedom“ paa ingen Maade mene de enkelte Individier af den jødiske Religion; men kun hine „oplyste“, vantro Jøder, som sætte deres Ære i, at regnes med til den almægtige, internationale *Pengemagt*, der hænger sammen som Ærtehalm, og som sandelig ikke er kræsen i Valget af Midlerne til denne Pengemagts Forøgelse! Der gives allevegne et stort Antal Jøder, som fortjene deres Brød ved ærligt Arbeide, og som med Hensyn til Flid og Arbeidsomhed ikke mindre end ved Nøisomhed, Sparsommelighed og Maadehold staae langt over mange Christne. Ikke om disse, men om den ovenfor betegnede Jødedom i dette Ords værste Betydning er her Tale.

Marias Hjerte.

Det bedste Hvilested, som Gud paa en saa naturlig Maade har beredet Menneskene, er og bliver dog stedse et trofast *Moderhjerte*. Den som har erfaret det, han veed det vel. Naar man kommer ud i Livet, og der maaskee finder baade Lykke og Tilfredshed, saa vender man dog atter gjerne tilbage til Moderhjertet. Saameget mere, naar det gaaer En daarligt i Livets Tummel: alle Menneskets Tanker og al hans Længsel drager ham da mægtigt tilbage til Moderhjertet, forat han der kan udhvile sig fra Verdens Sorger og Bekymringer.

Paa samme Maade gaaer det ogsaa med den Christnes Hjerte. Den som veed, hvad *Maria* er, og

som i Livet selv har erfaret, hvor kjærligt Gudsmoderens elskelige *Hjerte* er imod ham, han drages ogsaa paa alle Livets Veie hen til dette hellige Moderhjerte. Ja, man kan paa en vis Maade ogsaa sige med den fromme Kirkelærer Augustinus: „Mit Hjerte er uroligt, indtil det hviler i dig“, o Marias Moderhjerte.

Ingen spørge, hvad det da er, som saaledes drager de Christnes Hjerter saa mægtigt til Maria; thi det veed man vel. Det er hendes Kjærlighed og hendes mægtige Bøn, som hun frembærer for os til Gud. Hendes Hjerte ligner ogsaa deri hendes guddommelige Søns Hjerte, at det, som Apostlen Paulus skriver, stedse lever for at bede for os. Atter og atter beder Maria for sine Børn; og Moderbøn er en Modersvelsignelse, som ogsaa gjælder overfor Gud, naar det tjener til Børnenes Frelse. For at modtage denne Modersvelsignelse anraabe vi daglig Gudsmoderen, idet vi sige: „bed for os!“ Lader os holde ved i Tilliden til Marias ubesmittede, kjærlighedsfulde Moderhjerte! Vi ville aldrig blive skuffede. Frembære vi vore Bønner til Gud Fader ved Jesu Hjerte, da anraabe vi Jesus selv ved Marias Hjerte! Vi ville opnaae Alt af Faderen ved Sønnens Hjerte, og af Sønnen Alt ved Moderens Hjerte.

Marias ubesmittede Hjerte! — Bed for os!

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Den h. Fader modtog for nylig den apostoliske Missionær Simonetti, som vendte tilbage fra Bolivia i Sydamerika, og overrakte Leo XIII. en Adresse fra de til Christendommen omvendte Indianere, tilligemed en Sum paa 2000 Frcs. og flere værdifulde archæologiske Sager. Til Peterspengen havde hver Høvding for de fire Stammer paa Missionens Ter-

ritorium bidraget 100 Frcs., og i Adressen blev den h. Stol anmodet om at sende flere Missionærer.

Belgien. Louise Lateau, den Stigmatiserede i Bois d'haine, er i den sidste Tid saa lidende, at man frygter for hendes snarlige Død. Hendes Slægtninge tillade derfor ikke længere, at Fremmede besøge hende. Kun en Præst, som bringer hende den h. Communion, har Adgang.

Paris. Det berømte Blinde-Institut paa Boulevard des Invalides feirede for nylig sin Skytspatrons, den h. Vincents af Pauls' Fest. Paa en værdigere Maade, end disse stakkels Blinde gjorde det, kunde denne „de Fattiges og Forladtes Faders“ festlige Mindedag næppe feires. Under den h. Messe modtoges samtlige katholske Børn i Anstalten — 150 Dreng og 80 Piger — den h. Communion. Kl. 10 var der festlig Høimesse i Anstaltens prægtigt smykkede Capel. Ved Chorsangen medvirkede kun „Blinde“. Under deres ligeledes blinde Capelmesters Ledelse opførte det i hele Verden vistnok enestaaende Kirkechor en Række smukke Sangnumere. Ved den høitidelige Vesper var det blinde Kirkechor atter i Virksomhed. Særlig virkede Magnificat og en Hymne til den h. Vincents mægtigt gripende. Det store Orgel blev spillet paa en i Sandhed mønsterværdig Maade af en blind Professor og en blind Elev. Ualmindelig rørt blev man ved at see de stakkels blinde Sangere gribe deres Noder med Hænderne. Organisten og de øvrige Instrumentister spillede naturligviis efter Hukommelsen, men man kunde ikke opdage et eneste Feilgreb hos dem. Overhovedet vise disse blinde Musikere og Sangere en saa hellig Alvor, at det virker gribende paa alle Tilskuerne og aflokker Mange Rørelsens Taarer.

Düsseldorf. Commissæren for de tydske Katholikers Generalforsamling, Fyrst Carl v. Lövenstein, har indkaldt den XXX. Generalforsamling iaar, som skal komme sammen i den anden Uge af September, fra den 9.—13., i Düsseldorf ved Rhinen, og som sikkert vil blive en storartet Tilkjendegivelse af det katholske Liv paa det politiske, sociale og charitative Omraade og værdigt slutte sig til sine 29 Forgjængere.

Elberfeld. Paa den h. Laurentius' Festdag afholdtes her den aarlige Procession til Ære for denne

Byens Skytshelgen. Efter endt Levitmesse og Festprædiken Kl. 11, begyndte Processionen; 45 Foreninger og Broderskaber toge Deel i samme. 200 hvidklædte Piger, som bare forskjællige Emblemer, 16 Geistlige og 6000 Lægfolk ledsagede det Allerhelligste. I Toget befandt sig ogsaa 6 Musikkorps. Husene og Gaderne, gjennem hvilke Processionen drog, vare herligt udsmykkede med Blomsterguirlander og Æresporte. Kl. 1½ droge de sidste Andægtige i Processionen atter ind i Kirken, hvor der meddeeltes Velsignelse med det Allerhelligste, og Festligheden sluttedes. Hele Eftermiddagen droge Tusinder af Mennesker igjennem Gaderne, for at beundre Husenes smukke og religiøse Prydelse.

Birmingham. Fra England meddeles der om en mærkelig og for vor pengegridske Tid ret karakteristisk Fabrik, nemlig **Afgudsfabriken** i Birmingham, som gjør glimrende Forretninger. For nylig afgik der derfra en Ladning paa Tusinde Glasguder til Bagindien. Fabrikationsomkostningerne beløbe sig for hver Afgud til 1 Kr. 60 Øre, medens Hedningerne gjennemsnitligt betale 17 Kroner for Stykket. Noget Saadant og meget andet er muligt i det christne England! Paa den ene Side samler man Millioner sammen og udsender Missionærer i Hundredviis med hele Ladninger af Bibles og Tractater, for at føre Hedningerne til Evangeliet og Troen; og paa den anden Side tilfører man dem det fordærlige Opium, som ødelægger dem baade paa Sjæl og Legeme og bringer dem hele Skibsladninger af smukt udstyrede Afguder! — „Vee Verden for Forargelser! . . . Vee det Menneske, ved hvem Forargelsen kommer!“ (Matth. 18, 5.)

Kjøbenhavn. Med Nr. 35 af „Nordisk Kirketidende“ agte vi som Bladets Følgeskrift at begynde Udgivelsen af Oversættelsen af Alban Stolz' Kalender for 1859, som under Titel af „Guds Billedbog“ meddeler en Række af ret kraftige og interessante Overveielser for Aarets tolv Maaneder. Titelbladet følger med Omslaget, naar Bogens Trykning er færdig.

En Augsburgers Ligsteen.

Paa en Ligsteen over en gammel adelig Kjøbmandsfamilie i Sct. Anna Kirken i Augsburg, læser man den gaadefulde Indskrift: **P. P. P.** — Forklaringen af disse tre Bøgstaver gives i følgende Vers:

Piper Peperit Pecuniam.	Peberet bragte Penge.
Pecunia Peperit Pompam.	Penge bragte Overdaadighed.
Pompa Peperit Pauperiem.	Overdaadighed bragte Fattigdom.
Pauperies Peperit Pietatem.	Fattigdom bragte Guds frygt.

Tankesprog.

Alvorlig Virksomhed forsoner sig sluttelig altid med Livets Alvor. (Jean Paul.)

Kirkelig Kalender.

Søndagen d. 26. August. 15de Søndag efter Pintse. Mariæ Hjertes Fest. 27. M. Joseph af Calasanz, Bekjender og Ordensstifter. **28. Ti.** Augustinus, Biskop og Kirkelærer. **29. O.** Johannes den Døbers Halshuggelse. **30. To.** Rosa af Lima, Jomfru. **31. F.** Raimund Nonnatus, Bekjender. **1. Septbr. L.** Votiv-Officium af den ubesmittede Undfangelse.

Søndagen d. 2. September. 16de Søndag efter Pintse. De hellige Skytsengles Fest.

NB. I Tidsrummet fra 27. August til 22. September holdes den vanlige h. Messe Kl. 7 ikke i Sct. Ansgars Kirke, men i Klosteret paa Toldbodveien 14, hvor i dette Tidsrum den h. Messe Kl. 6 bortfalder paa Søgnedagene. Paa Søndagene Alt uforandret.

Congregationen for Mænd. Den 4. Septbr. Forstanderskabsmøde.

Torsdagen den 6. Septbr. begynde de ugenlige Møder i Capellet i Kronprindsessegade.

Søndagen den 9. Septbr. Fælledscommunion sammesteds.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Enogtredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

Nr. 35. Søndagen den 2. September. 1883.

Indhold: Om Brugen af Røgelse under Gudstjenesten. Kirkelige Efterretninger: Rom, Italien, Paris, Berlin, Rusland, Nordamerica, Marokko.

Om Brugen af Røgelse under Gudstjenesten.

I.

Blandt alle Oldtidens Folkeslag finde vi mærkværdigt nok den Skik, at opbrænde *vellugtende Røgelse*, for derved at forherlige Gudstjenesten. Vi møde denne Cæremonie fremforalt hos *Jøderne*. I Midten af det jødiske Tempel, ligeoverfor Forhænget, som skilte det Hellige fra det Allerhelligste, stod der et Alter af Akacietræ, overtrukket med det fineste Guld og omgivet af en gylden Krands. Alteret hed derfor det „gyldne Alter“ eller „Røgelsealteret“. Hver Morgen ved Dagens Frembrud, saasnart Lammet var slagtet paa Brændoffer-Alteret i Forgaarden, og Lamperne paa den syv-armede gyldne Lystage vare rensede og gjorte istand, nærmede Præsten sig dette Røgelsealter, strøede Røgelse, som bestod af forskjellige sammenblandede, nøje angivne Urter og Krydderier, paa Alteret og an-

tændte den. Det samme skete hver Aften, saasnart Iammet som Aftenoffer var slagtet og Iamperne forsynede med frisk Olie. „Dette,“ befalede Jehova Moses, „skal være en evindelig Røgelse for Jehova fra Slægt til Slægt.“

Hvad skulde vel denne Cæremonie betyde? Hvorfor duftede Virakskyen fra det gyldne Alter hver Morgen og Aften ved den israelitiske Gudstjeneste og ved næsten alle de øvrige gudstjenstlige Offere i Israeliternes Helligdom? *Røgelsen var et Tegn paa og et Udtryk for den Ære og Tilbedelse, som tilkommer Gud, og Virakskornene, som opløses og fortæres af Ilden, vare tillige et selvstændigt Offer, og i Forbindelse med de øvrige Offre fremstillede de paa det tydeligste netop det, som egenlig bliver udtrykt ved et „Offer til Gud“.* Røgelsen, som opfyldte den jødiske Helligdom med Velugt, var et smukt og letfatteligt Sindbillede paa den Ærefrygt, som tilkommer den Allerhøiestes Majestæt, idet den hævede sig duftende mod Himlen, medens Virakskornene, som fortæredes af Gløderne, paa samme Tid mindede om Offeret som en Gave, man frembærer til Gud, og som tilintetgjøres for hans Skyld, til hans Ære!

Allerede *Hedningerne* erkjendte dette; derfor antændte ogsaa de Røgelse i deres Templer til Ære for deres Afguder. Derfor forlangte de under Christenforfølgelserne, at de Christne idetmindste skulde kaste nogle Virakskorn paa Ilden, som brændte foran Afgudsbillederne. I Hedningernes Øine gjaldt dette allerede for det samme, som om de Christne havde afsvoret deres Religion og antaget Hedenskabet. I ligesaa ihærdigt Hedningerne holdt herpaa, ligesaa modigt og standhaftigt modsatte de Christne sig det, og de vilde hellere lide de værste Kvaler end strøe Virak for Afguderne. Man trykkede endog de Christne Virakskorn i Haanden og holdt den fast henover Ilden, for at de, overvældede af Smerten, skulde aabne Haanden og saa-

ledes lade Røgelsen falde paa Gløderne. Men med overmenneskelige Kræfter foragtede de christelige Bekjendere denne Pine, og først naar Haanden blev for- tæret af Ilden, opbrændtes ogsaa Virakskornene.

Vi see altsaa, at baade Jøder og Hedninger havde den Skik, *at antænde Røgelse* under Gudstjenesten; og det Samme har den katholske Kirke gjort allerede fra de apostoliske Tider af, og den gjør det endnu den Dag idag. Rigtignok har man derfor bebreidet den katholske Kirke, at den har udført Cæremonier ved sin Guds- tjeneste, som stammende fra Jøderne og Hedningerne — som om ikke Gud selv havde anordnet Cæremonier ved den israelitiske Gudstjeneste i den gamle Pagt, og som om *Alt*, hvad *Hedningerne* gjorde, allerede *derfor* maatte forkastes! Vare Hedningernes religiøse Skikke i og for sig gode og passende til det høieste Væsens Dyrkelse, og kunde der uden Betænkelighed gives de gammeltestamentlige Skikke en Plads i den christelige Gudstjeneste: hvad skulde da have hindret den katholske Kirke, som samlede sine Medlemmer fra begge Folke- slag, fra Jøder og Hedninger, i at optage gudstjenst- lige Cæremonier fra Jødedommen og Hedenskabet? De vare jo da ikke længere jødiske eller hedenske Skikke, men bleve *christelige* Cæremonier, som for Fremtiden fik en *christelig Betydning*.

Men hvornaar bruger da den katholske Kirke nu særlig Røgelsen? Den maa for det Første aldrig mangle, *naar det allerhelligste Alterets Sacrament ud- stilles*. Saasnart Monstrantsen med det allerh. Sacra- mente er taget ud af Tabernaklet og stillet paa sin Throne ovenover samme, strøer Præsten, knælende ved Alterets Fod, Virak paa Gløderne i Røgelsekarret og svinger dette ærefrygtsfuld tre Gange henimod Sacra- mentet. — Bliver det Allerhelligste baaret omkring i *Procession*, saa gaaer Altertjeneren foran med det duftende Røgelsekar. Hvad skal det betyde? Det er et Tegn paa Gudsdyrkelse og Tilbedelse; Præsten og

den forsamlede Menighed skal tilbedende troe, at Gud sandelig er nærværende i Hostien, som Monstrantzen omslutter med sine gyldne Straaler. Under den *festlige Høimesse* bliver den h. Hostie efter Forvandlingen, ligesom ogsaa det h. Blod i Kalken, incenserede i det Øieblik, hvor Præsten opløfter de hellige Skikkelser, for at yde Gudmennesket den skyldige Ærefrygt, Tilbedelse og Hylding, naar Han stiger ned paa vore Altere. Brugen af *Røgelse for det allerh. Sacrament* er altsaa en aaben og høitidelig *Bekjendelse af den katholske Tro paa Jesu sande Nærværelse under Brødets og Vinens Skikkelser.*

(Sluttes.)

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Den h. Joachims Fest, Pave Leo XIII.s Navnedag, blev iaar feiret d. 19. Aug. med stor Høitidelighed i St. Ignatiuskirken og talrig Deeltagelse fra de Troendes Side. Den h. Fader selv, som atter iaar har villet feire sin Navnedag ved en storartet Kjærlighedsgjerning, idet han nemlig lod fordele 100 fuldstændige Senge til ligesaa mange fattige Familier i Staden, læste den h. Messe til sædvanlig Tid i sit Privatcapel, hvor henved 50 Personer bivaanede Messen og modtog den h. Communion af den h. Faders Haand. I Løbet af Formiddagen bragte Hoffets Medlemmer, Cardinalerne, Prælaterne, mange Medlemmer af den høje Adel og Bestyrelserne for de herværende katholske Foreninger deres Lykønskninger. Den katholske Ynglinge-forening overrakte som Festgave en pragtfuld, med Hensyn til Størrelse og Form isandhed monumental Opsats af Frugter og Blomster.

I Kirken St. Maria sopra Minerva lod „Foreningen for Kirkemusik“ d. 16. Aug. feire en høitidelig Sørgedagstjeneste for Offrene paa Ischia. Den musikalske Deel af Gudstjenesten var overordentlig storartet, da St. Peterskirkens, St. Johannes Laterankirkens og Maria Mag-

giore-Kirkens Capeller havde forenet sig dertil. Af gribende Virkning og en i enhver Henseende beundringsværdig Udførelse var „Benedictus“ af Palæstrina. Messen, ved hvilken det tyske Collegs Studenter ministrede, blev celebreret af Msgr. de Necker, Ærkebiskop af Mytilene i. p.; Absolutionen meddeelte Cardinal di Pietro, Biskop af Velletri og Ostia og Decan for Cardinalcollegiet.

Italien. I en Række af Aar skyer den protestantiske Propaganda hverken Pengeoffre eller Anstrængelse, for at forlede Italiens katholske Befolkning til Frafald, og den bliver i sine Bestræbelser kraftigt understøttet af den kirkefjendtlige italienske Regering. Men Arbeidet er pro nihilo. Ved de almindelige Folketællinger optegnedes forhen ogsaa Religionsbekjendelsen. Ved den sidste befalede Regeringen imidlertid at undlade dette. Det skete af Hensyn til Fritænkerne, for ikke at gjøre sig latterlig med deres ringe Antal. Protestanterne i Italien henhøre til følgende Secter: Valdenser, de frie Brødre, den christelige frie Kirke, de Wesleyanske Methodister, Episcopalmethodister og Baptisterne. Ifølge Methodistprædikanten Lannæ's paa Regeringens Bekostning trykte, protestantiske Statistik talte de protestantiske Secter i hele Italien den 31. December 1881: 20,939 indfødte Medlemmer og 3,660 Fremmede, som havde bosat sig i Italien, ialt altsaa: 24,599 Sjæle. Ifølge Folketællingen i 1871 talte Kongeriget en protestantisk Befolkning af 58,651 Sjæle; i Løbet af 10 Aar har den altsaa formindsket sig med 34,052 Sjæle. Hele Italiens Befolkning tæller 28 Millioner Mennesker. —

Paris. En Familiefader har gjort sig den Umage, at sammenligne et ældre Oplag af en Grammatik med dens nuværende „laïcerede“ Skikkelse. De radicale Skoletyranners Fremgangsmaade ved Skolebøgers „Rensning“ for alle religiøse Tanker er ligesaa opvækkende som barnagtig. Istedetfor Sætningen: „Gud satte Adam og Eva i Paradiset“, staaer der nu den dybsindige Sætning: „Det er ikke fornuftigt at løbe paa Isen“. Istedetfor „Katechismen er en Bog“ staaer der: „Jernet er et Metal“. „Notre-Dame er et Egenavn“ er forandret til: „Corsica er et Egenavn“. „Kain dræbte sin Broder Abel“; derfor: „Italien ligner omtrent en Støvle“. „Vær lovet, o Gud, for denne dit

Forsyns Gave“ er omdannet til: „Vær takket, hvo du end er, fordi du har givet mig denne Gave“, o. s. v. I en Fabel er Ordet „Skaber“ regelmæssigt forandret til „Jupiter“. Det synes som om de høilærde Herrer altsaa dog endnu troe paa ham! ---

Berlin. Berlin hører ikke iblandt „Lutherbyerne“ som Erfurt, Wittenberg og Eisleben; men den betragtes som Protestantismens Klippeværn og vil derfor opreise et Mindesmærke for „Reformatoren“ ved Siden af saa mange andre store Mænds Statuer. Hvorledes det forholder sig der med Troen, som Luther skal have befæstet, derom melde jævnlig de offentlige Blade. Netop i disse Dage komme de atter med den Melding, at der i Marts Maaned d. A. har fundet 57 Selvmord eller Selvmordsforsøg Sted i Berlin, i April 51, i Mai ligeledes 51, i Juni 52 og i Juli 48. Om ogsaa aandelig Svaghed har indgivet Selvmordstankerne i mange Tilfælde og bragt dem til Udtørelse, saa tage vi dog næppe fejl, naar vi troe, at maatte finde Aarsagen til de fleste Selvmord i Manglen paa Tro paa Gud og i den mangelfulde Tillid til Ham. Føie vi hertil, at Herrens Dag i protestantiske Egne vanhelliges paa den sørgeligste Maade ved Hverdagsarbeide, at Besøget af den offentlige Gudstjeneste og Modtagelsen af Sacramenterne er overordenlig ringe, tænke vi paa alle de mange Spaltninger og Secter, som overalt danne sig i den protestantiske Kirke, saa have vi desværre Grund nok til at antage, at Luthers Værk ikke har befæstet og styrket Troen, men derimod været Aarsag til, at utallige Christne have tabt al Tro.

Rusland. For nylig meddeelte den nye Biskop Beresnievicz af Kalisch Confirmationens h. Sacrament i Badestedet Ciechocinek i Nærheden af den tydske Grændse, og det ikke alene til sine Diocesaner, men ogsaa til mange Katholiker, som vare komne derhen fra Preussen. Hvor Tingene kunne vende sig! De preussiske Katholiker maae nu gaae til Rusland, for at kunne modtage Kirkens hh. Sacramenter!!

Nordamerica. Fra Indianerterritoriet meddeles der, at den saa frygtede Indianerhøvding Sitting Bull (siddende Tyr) i Begyndelsen af Junimaaned skulde optages i den katholske Kirke. Biskop Marty, som beskæftiger sig med hans Underviisning, skildrer ham

som en fuldblods Indianer af overordentlig kraftig Lægemsbygning. Han taler kun Dakotasproget, men er meget lærenem og begavet, og fatter hurtigt Christendommens Sandheder, hvor vanskeligt det end er, at udtrykke dem klart i Indianersproget. 400 Krigere lade sig døbe med ham, og hele Resten af den nadovessiske Stamme (Siouxindianere) vil udentvivl følge hans Exempel. Paa denne Maade vil denne interessante Stamme ogsaa blive frelst fra fuldstændigt at uddøe. Ganske anderledes forholder det sig med den vilde Apachastamme, paa hvis Omvendelse og Civilisation Indianermissionærene foreløbigt slet ikke engang tør tænke. Apacheerne svinde rigtignok mere og mere ind; men, som i det Ydre, saaledes ere de ogsaa indvortes i deres Sæder vedblevne at være „sande Dæmoner“.

— I Buffalo, N. Y. har Biskop Ryan besluttet at grundlægge en ny tysk Menighed i Øst-Buffalo, saa at Byen herefter tæller 20 katholske Menigheder. En Samling iblandt Byens Borgere aflægger glimrende Vidnesbyrd om Katholikernes Offervillighed. Man finder paa Subscriptionslisterne syv Medlemmer, som hver have tegnet sig for 1000 Doll. (omt. 4000 Kr.), fire hver for 500, en for 250, en for 150 og fire hver for 100 Dollars.

Marokko. Slavehandelen skal atter være i fuld Flor her. Der berettes saaledes fra Tanger, at der for nylig har været afholdt et Slavemarked. En ung Negerinde blev solgt for 45 Dollars og en Negerpige for 28 Dollars. Faa Dage senere bleve atter to kvindelige Slaver solgte, en 15aarig for 35 Dollars og en 30aarig for 38 Dollars. Det pinligste Tilfælde var en ung Kvinde, som sandsynligviis var bleven røvet fra hendes Mand, og som nu blev solgt til en bekjendt velhavende Tyrk. Under Salget yttrede hun paa den meest levende Maade sin Forbitrelse over den Behandling, der blev hende tildeel fra de Kjøbende. Ifølge en Beretning fra Sir John Hay, den engelske Consul i Marokko, sælges der paa denne Maade 30—40 Slaver aarligt i Tanger.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 2. September. 16de Søndag efter Pintse. De hellige Skytsengles Fest. 3. M. Stephanus, Konge af Ungarn, Bekjender. 4. Ti. 3die Octavdag efter Skytsenglefesten. 5. O. Laurentius Justiniani, Biskop og Bekjender. (Kl. 8¹/₄ Messe for Ansgariusforeningen.) 6. To. 5te Dag i Octaven. 7. F. 6te Dag i Octaven. (Kl. 8¹/₄ Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerte; Kl. 7¹/₂ Aften Broderskabsandagt med Prædiken.) 8. L. Mariæ Fødsel (feires offentligt paa Søndag).

Søndagen d. 9. September. 17de Søndag efter Pintse. Mariæ Fødsel.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 7 stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44.
" 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
" 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
" 10 høitidelig Messe med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgars Kirke.
" 7 offentlig Andagt i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6¹/₂ stille Messe i Hospitalet.
" 7 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 7 stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 7³/₄ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 8¹/₄ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8¹/₂ stille Messe i Sct. Knuds Capel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
" Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
hver Lørdag Kl. 5—8¹/₂ Eftm.

Congregationen for Ynglinge begynder sine sædvanlige Møder Mandagen den 3. August Kl. 8¹/₂ i Capellet i Kronprindsessegade.

Mødreforeningen. Tirsdag d. 4de Septbr. Kl. 8¹/₄ h. Messe i Sct. Ansgars Kirke for Foreningens Medlemmer (med Prædiken).

Congregationen for Mænd. Den 4. Septbr. Forstanderskabsmøde.

Torsdagen den 6. Septbr. begynde de ugenlige Møder i Capellet i Kronprindsessegade.

Søndagen den 9. Septbr. Fælledscommunion sammesteds.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Enogtredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

N° 36.

Søndagen den 9. September.

1883.

Indhold: Om Brugen af Røgelse under Gudstjenesten. Kirkelige Efterretninger: Rom, Belgien, Wien, Frankrig, Olmütz, Düsseldorf. England.

Om Brugen af Røgelse under Gudstjenesten.

I.

(Sluttet.)

Vi sagde, at Virakskornene ogsaa ere et skjønt *Sindbillede paa det Offer*, som ifølge alle Folkeslags Forestilling ene og alene tilkommer *Gud Herren*. *Duften* er nemlig det Fineste og Ædleste ved Planten, ligesom dens inderste Væsen, dens „forborgne sovende Sjæl“ (f. Ex. ved Balsamtræet, ved Rosen, ved Fiolen). Røgelsen udstrømmer altsaa og udaander saa at sige sin inderste Sjæl, medens den fortæres i Ilden og opløser sig i vellugtende, blidt *duftende Røgskyer*, som hæve sig mod Himlen. Derved sindbilledliggjør den netop Menneskets *Offerliv* og *Offersind*, som hengiver og fortærer sig selv i Kjærlighedens Ild — til Guds Ære og Tjeneste. Derfor er det, at den katholske Kirke betjener sig især af Røgelsen ved den *festlige*

Frembærelse af det h. Messcoffer, den nye Pagts eneste sande Offer, imod hvilket alle den gamle Pagts Offre kun vare Skygger. Strax ved *Levit-Messens Begyndelse* bliver *Alteret* incenseret, for derved hver Gang ligesom paany at helliges og indvies til et værdigt Offersted. De duftende Røgskyer udtrykke det Ønske, at det eucharistiske Offer ved den Helligaands Naadevirkning maa hæve sig imod Himlen til „en liflig Vellugt“ og saaledes blive en Kilde til den aandelige Vellugt, som Naaden udbreder i os. Denne Cæremoni ved Messens Begyndelse skal sætte de Tilstedeværende i en andægtig og høitidelig Stemning og minde dem om, at, ligesom Røgelsen fortæres af Gløderne, saaledes bør ogsaa deres hele Liv være et helligt Brændoffer, som fortæres i Kjærlighedens Luer til Guds Forherligelse. — Senere, nemlig under *Offertoriet*, bliver ogsaa Offerets jordiske Elementer, Brød og Viin, 3 Gange incenserede i Form af et Kors, for at sindbilledliggjøre den uendelig dyrebare Vellugt af det Offer, som blev frembaaret paa Korset, og som paa en ublodig Maade fornyes i den h. Messe. Derfor beder Præsten: „Lad, o Herre, dette af Dig velsignede Røgoffer stige op til Dig, og lad din Forbarmelse stige ned over os!“ Ligesom Røgelsens liflige Duft hæver sig mod Himlen, saaledes ville Gud med Velbehag see ned paa sin elskede Søns Offer, og tilvende hele Kirken dette helligste Offers Frugter og uudsigelige Naadevirkninger!

Og idet ikke alene Offergaverne, men ogsaa *Offerbordet*, *Alteret* blive indhyllede i Røgskyer under *Offertoriet*, skal derved særlig hentydes til Guds uendelige Herlighed og uudgrundelige Majestæt, som boer i et utilgængeligt Lys, og hvem dette hemmelighedsfulde Offer ene tilkommer, ligesom der heri ogsaa ligger en Paamindelse om at enhver Christen skal bivaane dette ophøiede Offer i *Ydmyghedens Aand* og med et *sønderknust* Hjerte, som ligner den i Ilden sønderknuste

Røgelse, og bringe sig selv med Alt, hvad han eier og har, til Offer, saa han ikke lever sig selv, efter sin Egenwillie eller sine uordentlige Begjæringer, men derimod ligesom tilintetgjør sig selv ved Bod og Selvfornægtelse og alene lever for Gud, tjener og forherliger Ham alene. Røgskyerne, som omgive *Alteret* fra alle Sider, indvie det paany og antyde, at det h. Offerbord i Forvandlingens Øieblik bliver til et hemmelighedsfuldt „*Myrrha-Bjerg*“ og til en „*Viraks-Høi*“ (Høisang 4, 6.), hvorfra den sødeste Offerduft og Bønnens lifligste Vellugt hæver sig mod Himlen. Fra Alteret udbrede Røgskyerne sig over hele Helligdommen for ligesom at drage alle Tilstedeværende ind i Bønnens og Offerets hellige Atmosfære og saaledes udtale det Ønske, at den guddommelige Miskundhed og Naade maa mildt og rigeligt nedstige og udbrede sig over alle dem, som deeltage i den h. Offerhandling, og derved gjøre dem alle deelagtige i Offerets og Bønnens søde Frugter. Men da dette kun er muligt, naar Alle, baade Præster og Troende, stedse ere sig deres christelige Adel og præstelige Værdighed bevidste som Jesu Christi Lemmer og den Helligaands levende Tempel og ved en reen og dydig Vandel overalt udbrede Andagtens og Gudfrygtighedens Vellugt, derfor sluttes denne høitidelig Incensation med følgende Bøn: „*Herren optænde i os Alle den evige Kjærligheds flammende Ild!*“ d. v. s. Maatte Offerets Frugt opflamme i Alle den sande himmelske *Kjærlighed*, der „er stærk som Døden, og som Strømme ikke kunne overskylle, og mange Vande ikke kunne slukke.“ (Høisang 8, 7.)

Til Minde om Guds Majestæt og om hans h. Ord, ligesom ogsaa til Tegn paa vor Glæde over og Taknemlighed for Forløsningen ved Jesus Christus, bliver fremdeles *Evangeliebogen* incenseret under den festlige Høimesse. Det guddommelige Ord, Christi Naade og Lære, skal gjøre os til en „Vellugt“ for Gud og Mennesker. Og det vil skee, naar vi *efterleve* hans Ord,

naar vi paa den ene Side glæde og forsoner os med Gud ved Uskyld og Reenhed, ved Mildhed og Forbarmelse, ved Sagtmodighed og Ydmyghed, ved Standhaftighed og Taalmodighed, ved Selvfornægtelse og Bod, og paa den anden Side opbygge og hjælpe vor Næste. — Og, naar Røgelsen anvendes ved de *kirkelige Indvielser*, f. Ex. ved Lysevielsen og Palmevielsen, saa antyder den, at ethvert Hjerte skal tilbede den Allerhøieste, fra hvem alene al Hjælp og al *Velsignelse* kommer, og ene og alene tjene ham. Tillige ligger deri udtrykt det Ønske, at Gud den Almægtige vil modtage Kirkens Bøn som en liflig Viraksduft og naadigt skjenke os den attraaede Velsignelse.

Dette er i al Korthed Røgelsens Betydning hovedsagelig med Hensyn til dens Forhold til *Gud Vorherre*; det andet Spørgsmaal: hvad betyder Røgelsen særlig med Hensyn til *os selv*? agte vi at omtale i et senere Nummer.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. At Kirken og særlig Pavedømmet ikke frygter for en upartisk Historieskrivers frie Forskninger, men kun kan vente at see sin Virksomhed gjennem alle Aarhundreder retfærdiggjort paa den meest overbevisende Maade og ikke kan ønske noget inderligere, end at see Videnskabens Fakkellampe oplyse enhver Krog af de forgangne Aarhundreder, som maaskee indtil nu maatte hvile i Mørke, derom aflægges en Skrivelse glimrende Vidnesbyrd, som Leo XIII. har rettet til Cardinalerne de Lucca, Kirkens Vicekansler, Pitra, Vaticanets Bibliothekar, og Hergenröther, sammes Archivar. Skrivelsen er dateret Rom, den 13. August, og befaler ovennævnte tre Cardinaler at aabne for Fremtiden det vaticanske Archiv og Bibliothek for Historiegranskere, for at ethvert Folks Lærde

maa kunne stadfæste Sandheden om Pavedømmet ved egne Studier.

Leo XIII. frygter ikke for at stige ned paa det samme Terrain, til Pavedømmets Forsvar, paa hvilket dets Modstandere særlig have sat sig fast, nemlig paa Historiens og Kritikens Omraade. Og som Beviis paa sine rene og ærlige Hensigter udleverer han den kostbare videnskabelige Skat, som opbevares gennem Aarhundreder i Vaticanets Archiver. Leo XIII. frygter ikke Discussionen, men fremkalder den tvertimod, men han ønsker en Kamp med ridderlige og ærlige Vaaben. Han kalder Pavedømmet for Historiens Domstol, men under den Forudsætning, at Dommerne ere anstændige og upartiske, at de i Virkelighed ere Dommere og ikke blotte Anklagere. Leo XIII. er overbeviist om, at Pavedømmet ikke har noget at frygte af en sund og grundig Kritik, og at Pavedømmets Historie, fremstillet af en upartisk Pen, kun kan blive en Historie, der vidner om dets Hæder og Ære, om dets Ophøiethed og om dets Velgjerninger imod Nationerne.

— „Osservatore Romano“ erklærer i en ledende Artikel, at Preussen alene bærer Skylden for at Forhandlingerne med Vaticanet hidtil ere blevne uden Resultat. Saalænge begge Vaticanets Hovedfordringer: den frie Udøvelse af Præsteembedet og den frie Udannelse af Præsterne, ikke ere opfyldte, kan hverken Paven eller det preussiske Episcopat billige den nye Julilov. I Wien strandede Forhandlingerne netop ogsaa paa de samme to Hovedbetingelser, hvori den tyske Regering dog burde see et Beviis paa, at den h. Stol ikke kan see bort fra dem eller opgive dem.

Belgien. Den stigmatiserede Jomfru fra Bois d'Haine, Louise Lateau, er afgaaet ved Døden. Hun var en Datter af en fattig Fabriksarbejder, og dog er hendes Navn blevet bekjendt i hele Verden. Hendes Fødsel talte kun Faa om i hendes Fædrenelandsby Bois d'Haine; Efterretningen om hendes Død er bleven udbredt gennem Telegrafan. Det er ikke heroiske Gjerninger, der have gjort hende berømt, ikke heller den christelige Opoffrelse, med hvilken hun stod sine lidende Medmennesker bi, eiheller den Taalmodighed, med hvilken hun bar sine egne Lidelser: saadanne christelige Sjæle

gives der, Gud være lovet, endnu mange af, men Verden pleier ikke at omtale dem, fordi de søge saavidt muligt at drage Opmærksomheden bort fra sig. Hvad der har gjort Louise Lateau bekjendt i de videste Kredse, vare Saarmærkerne paa hendes Legeme, af hvilke Blodet flød hver Fredag; det var Ekstaserne, som bemægtigede sig hende; det var den Kjendsgjering, at hun siden den 30. Marts 1871 ikke nød anden Spise og Næring end den h. Communion.

Louise Lateau var født den 30. Januar 1850 i Bois d'Haine ved Tournai. Hendes Fader døde kort efter hendes Fødsel af Kopper, som ogsaa hjemsøgte baade Louise og hendes Moder. Efterat hun atter var bleven rask, og senere flere Gange havde svævet i Livsfare, plejede hun i 1866 med beundringsværdig Opoffrelse og Selvfornægtelse de Cholerasyge i Bois d'Haine: Mændene vare flygtede fra Byen, hun og Sognepræsten pleiede de Syge og begravede de Døde. Da Pesten var ophørt, blev Louise kort efter igjen kastet paa Sygeleiet. Omendskjøndt hun var meget svag, forudsagde hun dog, at hun ikke vilde døe denne Gang, men tværtimod endog bivaane Gudstjenesten og modtage de h. Sacramenter i Kirken d. 21. April 1868. Og dette gik i Opfyldelse. Tre Dage senere, d. 24. April, efterat være vendt hjem fra Kirken, modtog hun Frelserens Saarmærker paa Hænderne og Fødderne og i Siden, samt Mærkerne af Tornekronen. Siden den Tid indtraadte der stærke Blødninger hver Fredag, som vare forbundne med heftige Smerter. Noget senere, den 17. Juli 1868, traadte den ekstatiske Tilstand til, i hvilken Louise fordetmeste forblev hver Fredag Eftermiddag fra Kl. 2—4¹/₂. Hendes Spise var altid simpel og ringe, og siden den 30. Marts 1871 har hun ikke taget anden Næring til sig end den h. Communion. Fra 1868 har hendes Liv været et sandt Martyrium. Lørdagen den 25. August hensov hun ved en blid og salig Død i sit 33. Leveaar.

Wien. Fyrstbiskoppen af Wien har udstedt et Hyrdebrev i Anledning af den forestaaende Sæcularfest for Wiens Befrielse fra Tyrkerne. I samme henviser Biskoppen til, hvorledes det hele christne Vesten i Aaret 1683 med Guds Hjælp blev frelst for steds fra Muhamedanismens civilisations- og culturfjendtlige Herredømme, ved Befrielseshærens og de Beleiredes

Heltemod. Han minder om den gudfrygtige og i Tilliden til Gud saa urokkelige Kaiser Leopold, om Pave Innocens XI., som opbød al sin Indflydelse til Fordeel for den betrængte Christenhed, om Franciskanermunken Marco d'Aviano og Heltene Sobiesky og Starkemberg.

Frankrig. Efter mange og smertefulde Lidelser er den sidste Ætling af de franske Bourboner, Grev Chambord, død paa sit Slot Frohsdorf i Østerrig. Ved hans Baare sørger det legitime Frankrig. Henrik V. har gennemlevet en christelig Konges Liv i Exil, medens Frankrig uden sin Konge nu er sunket saa dybt, at det er blevet en Boldt for Jøder og Børspeculanter. Den landflygtige Konge er steget ned i Graven med en reen Samvittighed, som et ædelt Sonoffer for sine Forfædres og sit Folks svære Synder. Maatte den guddommelige Retfærdighed og Barmhertighed, som aabenbarer sig i Verdenshistorien, modtage denne Sone! Maatte han selv for Guds Throne finde Lønnen for sin Landflygtigheds Trængsler! Som en troende Christen veeg Grev Chambord tilbage for blodig Kamp om de arvelige Rettigheder. Han var heller ingen Intrigant, som Napoleon III., og han nærede Afsky for al Conspiracy og Underfundighed. Hans Tillid til det guddommelige Forsyn, som ikke for bestandigt vil lade Frankrig blive et Bytte for Revolutionen, gav ham Mod til at holde taalmodigt ud i Landflygtighed. Liberalismen kan spotte over denne Taalmodighed, den troende Christen veed at skatte den høit.

Olmütz. Den 29de Juli døde her i en Alder af 76 Aar en Borgermands Datter, Frk. Anna Weiss. Den Afdøde har ifølge Testamente skjænket et Huus, som hun eiede, til Svendeforeningen i Olmütz. Huset repræsenterer en Værdi af henved 16,000 Gylden.

Düsseldorf. Den XXX. Generalforsamling af Tydscklands Katholiker synes at skulle blive endnu mere storartet end alle dens Forgjængere. Der er sikkert et saa stort Antal Talere, særlig paa det sociale Spørgsmaals Omraade, at Listen allerede er bleven afsluttet for flere Dage siden. Ogsaa Udlandet viser levende Interesse for Generalforsamlingen, saa at næsten alle Nabolandene sende Deputationer; Holland, Belgien, Luxemburg, Danmark, Sverrig, England, ja selv

Nordamerica og Indien sende Talere til Düsseldorf. Den XXX. Geuealforsamling vil saaledes afgive Vidnesbyrd om den katholske Kirkes Universalitet og om dens Katholicitet med dens underfulde Eenhed i Læren, i Overbeviisning og Cultus. De fra alle Lande forsamlede Katholiker i Düsseldorf ville række hinanden Haanden som Brødre, for at aflægge Vidnesbyrd om, at hverken Land eller Hav adskiller Katholikerne, og at den katholske Lære ikke kjender til Grændsepæle. Alle besjæles af samme Formaal: at aabne den christelige Troes og Kjærligheds rige Skatte for det menneskelige Samfund, som i høieste Grad trænger til Hjælp og Frelse.

England. Fremskridt. I Birmingham skal der nylig være bleven oprettet en Telefonforbindelse imellem de anglicanske Kirker og forskjællige Huse deri Byen, for at Beboerne kunne høre Prædikenen i Kirken uden at forlade deres Hjem. For Fremtiden ville altsaa de gode Englændere kunne tage sig det mægtigt, idet de Søndag Morgen ville kunne høre Prædikenen og Sangen i Kirken, medens de nyde deres Morgenthee paa Sengen, og efter endt Gudstjeneste sove videre!

Kirkelig Kalender.

Søndagen d. 9. September. 17de Søndag efter Pintse. **Mariæ Fødsel.** 10. **M.** Nikolaus Tolentinus, Bekj. 11. **Tl.** Mariæ Navnefest. 12. **O.** Peter Klaver, Bekj. 13. **To.** 6te Dag i Octaven. 14. **F.** Korsets Ophøielse. 15. **L.** Octavdag af Mariæ Fødselsfest.

Søndagen d. 16. September. 18de Søndag efter Pintse. **Marias** syv Smertes.

Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Fra 9. Septbr. af holdes den sidste høitidelige Messe om Søndagen ikke mere Kl. 10, men **Kl. 9.** — Aftengudstjenesten med Prædiken holdes som før Kl. 5.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Enogtredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

Nr. 37. Søndagen den 16. September. 1883.

Indhold: Den 12. September 1683. Kirkelige Efterretninger: Kjøbenhavn, Italien, Østerrig, Trier, Anam, Nord-america.

Den 12. September 1683.

Staden Wien feirede i Onsdags d. 12. ds. en Seirfest, hvis Betydning er uden Lige i de christne Folkefærds næsten totusindaarige Historie. Det var Andenhundredaarsdagen for Wiens Undsætning ved den polske Konge Johan Sobieski og Byens Befrielse fra Tyrkernes Beleiring.

Allerede flere Gange før havde Tyrkerne truet Wien, Østerrig og hele den christne Vesterleden; men aldrig havde Angrebet været saa voldsomt som i 1683. Sultan Mahomed IV. havde opbudt utallige Stridskræfter; hans første Minister, Stor-Vesiren Kara Mustapha, stod i Spidsen for dem; denne ærgjærrige Mand tragtede efter at erobre en uafhængig Stilling og gjøre sig selv til Sultan over Østerrig og Tydskland med Kaiserstaden Wien som sin egen Residents.

De tyrkiske Tropper havde allerede oversvømmet Ungarn og leiret sig foran selve Wien. De holdt den indesluttet, for ved Hunger at tvinge Indbyggerne til

at overgive sig. Kaiseren var flygtet, han havde foruden Paven og nogle tydske Fyrster kun een mægtig Forbundsfælle, den polske Republik med dens tappre Konge Johan Sobieski; de Beleiredes Stilling blev vanskeligere fra Dag til Dag. Kom der ikke snart Hjælp, saa maatte de aabne Portene for Stor-Vesiren og hans Janitscharer; men hvad vilde der saa være blevet af Wien, Østerrig, Tydskland og hele Vesteuropa? Svævende imellem Haab og Frygt, stode de paa St. Stephanskirkens høie Taarn paa Udkig efter de Kaiserlige og Polakkerne. Endelig øinede de dem paa Aasen af det nærliggende saak. „Kahlenberg“.

Her vaiede den 12. September aarle om Morgenen et rødt Banner med et hvidt Kors. Under dette Frelsens Tegn vilde de christne Tropper forsøge paa at udfrie den beleirede By og slaae Fjenden paa Flugten. De haabede Siren ikke saa meget af deres egen Tapperhed, som af Guds Naadehjælp og Jomfru Marias Forbøn; det var jo i Octaven efter hendes Fødselsfest.

Tidlig om Morgenen begav den polske Konge, ledsaget af sin Søn, Prinds Jakob, sig til et Kamaldulenser-Kloster paa Bjergets Aas. Kapuciner-Pateren Fra Marco d'Aviano, der nød almindelig Høiagtelse og Beundring for sit Livs Hellighed og sit udholdende Mod, læste den h. Messe. Kong Johan tjente først ved Messen; saa reiste han sig, for at give sin Søn Ridderslaget til varigt Minde om den største Dag, som han nogensinde vilde komme til at opleve. Derefter spiste han Frokost, hvilken en stærk Blæst blandede med meget Støv.

Efterat Tropperne vare stillede i Slagorden, de Kaiserlige og Tydskerne paa den venstre Fløi, Polakkerne paa den høire, begyndte Nedstigningen. Begyndelsen var heldvarslende for de Christne; Tyrkerne, der havde forskandset sig bag Viinbjergenes Plankeværker, maatte trække sig tilbage, da Angriberne nedbrød disse Forskandsninger. De Christnes Mod forøgedes endnu mere, da Marco d'Avianos velbekjendte

Skikkelse viste sig for dem paa Valpladsen; de saae ham med et Crucifix i Haanden stige op paa en Høi, for der i Alles Paasyn at nedbede Seiren over det christne Korsbanner.

Han blev bønhørt: de forenede Tropper rykkede mere og mere frem; Tyrkerne, Stor-Vesiren ikke undtagen, greb Flugten og standsede først i henved en Miils Afstand fra Byen; de flygtede saa skyndsomt, at de lod deres hele Skyts tilbage, ialt henved 200 Stykker. Aftensolen belyste 8000 tyrkiske Liig; den følgende Dags Morgensol saae ingen Tyrker mere i den vidtstrakte Leir.

Ombord paa et Donauskib tilskrev Kaiseren Marco d'Aviano ved den første Efterretning om Seiren: „Jeg skylder den guddommelige Majestæt saamegen Tak, at jeg vel bør udraabe: „*Quid retribuam . . .* Hvad kan jeg gjengjælde Herren for Alt, hvad han har gjort mod mig?“ Og jeg synes, Psalmistens følgende Ord kunne gjerne lægges til: „*Calicem salutaris accipiam . . .* Jeg skal annamme Frelsens Kalk og paakalde Herrens Navn,“ d. e. „Jeg skal arbeide med Flid og Alvor og uden personlige Hensyn paa at fremme mine Undersaatters Velfærd, og stedse tage min Tilflugt til Herrens Navn, quod est sanctum et terribile, hvilket er helligt og frygteligt. Fremdeles synes jeg, at det ikke vil være upassende, at bringe Herren min Tak snarest muligt i selve Staden Wien, og da det imorgen er Korsets Ophøielsesfest (14. Septbr.), saa turde denne Dag være særdeles skikket dertil.“ Saaledes den gudfrygtige Monarch.

Imidlertid vare baade Befrierne og de Befriede strømmede ind i den tyrkiske Leir, for at plyndre og gjøre Bytte, hver for sig. Blandt dem var ogsaa den store Biskop Kolonitz, der under Beleiringen havde været i Byen og udmærket sig ved mandigt Mod og beundringsværdig Selvopoffelse. Han kom nu, for ogsaa at gjøre Bytte; han samlede nemlig hvad Tyrkerne havde efterladt sig af fangne Christne, Børn, Kvinder,

Oldinge, ialt over 500, for største Delen ilde tilredte og saarede, og lod dem kjøre ind i Byen til kjærlig Forpleining. „Det var et Triumphtog,“ tilføier hans Biograph, „som ikke blot Menneskene, men ogsaa de himmelske Aanders Chor glædede sig ved.“

Den polske Konge gjæstede den befriede Stad allerede den 13. Septbr. Efter at have bivaanet en stille Messe i Augustiner-Kirken istemte han selv Takkesangen Te Deum, som hans Følge saa sang med ham. Kaiseren holdt sit Indtog den følgende Dag. Ved Domkirkens Kæmpeport modtoges han af Biskopperne Emmerich af Wien og Kolonitz af Wiener-Neustadt. Atter rungede den ambrosianske Lovsang Te Deum, medens alle Klokkerne kimedede, og Skytset paa Voldene gav tre Gange Salut.

Idet Kaiseren forlod Domkirken, blev han opmærksom paa, at paa Taarnets Spids var der endnu en Halvmaane med en Stjerne mellem dens Horn. Han gav Befaling til at tage den ned og sætte et Kors i dens Sted. Korset havde jo seiret over Halvmaanen, og den christelige Civilisation var frelst.

Ikke blot Wien og Østerrig, men hele den christne Vesterleden har Grund nok til at takke Hærskarernes Gud for, at han for 200 Aar siden har forlenet de christne Vaaben hiin glimrende Seir.

Kirkelige Efterretninger.

Kjøbenhavn. I Brügge (Belgien) har der dannet sig en Comitee, som har stillet sig det smukke Formaal, at virke for Udbredelsen af den salige Carl den Gode's Cultus, deels ved at udgive en populær Fremstilling af hans Levnet, som „Kirketidenden“ muligviis til Nytaar vil see sig istand til at bringe sine Læsere i dansk Oversættelse, deels ved at indsamle Bidrag til et værdigt

og smukt Reliquiegjemme for den Saliges jordiske Levninger, som nu opbevares i et højsttarveligt Reliquieskriin i Kirken St. Sauveur i Brügge. Dette bestaaer i et lille rødmalet Skriin, paa hvilket staaer skrevet med forgyldte Bogstaver:

Ogsaa
Sanctissimi Principis
Caroli, Cognomento
Boni, Filii S. Canuti,
Regis Daniae.

De jordiske Levninger
af den h. Fyrste
Carl, med Tilnavnet
den Gode; Søn af den h. Knud,
Danmarks Konge.

En Indbydelse til at virke med til dette dobbelte Formaal er ogsaa udgaaet til den højærværdigste Præfect for Danmark, under Henviisning til, at medens Flandern havde den Lykke, at leve under Carl den Gode's Fyrstescepter, havde Danmark den Ære, at være hans Fødeland, og man vilde derfor nødtigt savne en Hylding fra den Saliges Hjem. Ogsaa til flere Fyrstehuse har Comiteen henvendt sig med Ønske om, at de ogsaa maatte yde deres særlige Bidrag til den h. Fyrstes Reliquieskriin, ved at skjænke de Ædelstene, som skulle pryde det. Den h. Fader, Leo XIII, har som Repræsentant for den ældste og berømteste Throne i Christenheden allerede skjænket en kostbar Camée, og andre regjerende Fyrster have lovet lignende Gaver. Reliquieskrinet skal saaledes blive en fælles Gave fra Fyrster og fra Folket, og paa denne Maade et værdigt Gjemme for de jordiske Levninger af den fromme danske Kongesøn, der i lige Grad beskyttede Rige og Fattige, Adel og Borgerskab.

Som bekjendt var den salige Carl den Gode en Søn af den danske Konge Knud den Hellige, der blev myrdet i St. Albani-Kirken i Odense, Aar 1086. Efter sin Gemals Død drog Dronning Edele tilbage til sin Fader, Grev Robert I. af Flandern, ledsaget af sin unge Søn Carl. Her voxede Sønnen op i Dyd og Gudsfrygt og i ridderlig og mandig Idræt. Senere hen gik Carl paa et Tog til det hellige Land, hvor man endog tilbød ham Kronen, hvilken han afslog; og da hans Fætter Balduin døde 1119, besteg han ifølge dennes Ønske og under hele Folkets Tilslutning og Glæde den flanderske Grevestol. Paa Grund af sine udmærkede Dyder, sine Herskergaver, sit Mod og sin trofaste

Hengivenhed for Kirken, steg han stadig i Anseelse, og i Aaret 1125 tilbød man ham endog den tyske Kaiserværdighed; men af Ydmyghed nægtede han at modtage den. Sit Dagværk begyndte han med at bivaane den h. Messe i Kirken og at uddele Almisse til de Fattige. Ved Maaltiderne i Slottet, sammen med Landets Stormænd, bospiste han daglig 13 Fattige ved sit eget Bord, ligesom han til enhver Tid søgte at lindre de Fattiges Kaar. Han meddelte dem ikke alene af sine Goder, men han elskede og ærede dem ogsaa som Jesu Christi Brødre.

Men Carl var ikke alene en god og kjærlig Landsfader, han var ogsaa myndig og bestemt, og optraadte med Kraft imod de Stores Overgreb og Voldsomheder, og vaagede strengt over Landets Fred og Ro. Denne upartiske Retfærdighed skaffede ham Fjender iblandt Adelen, og da han en Morgen, den 2. Marts 1127, forrettede sin sædvanlige Morgenbøn i St. Donatian-Kirken i Brügge, blev han dræbt af en Snigmorder, der havde forklædt sig som Tigger, for saaledes at kunne komme Fyrsten lettere nær; og han opnaaede saaledes Martyrkronen ligesom hans hæderkronede Fader havde vundet den her i Hjemmet.

Siden den Tid har Carl den Gode's Minde levet iblandt det flanderske Folk igjennem Aarhundreder; og at han ikke er glemt endnu, viser det nærværende Op-
raab. Af Folket blev han stedse æret som en Helgen; og hans offentlige Cultus er i den nyeste Tid bleven approberet af den h. Stol. Den bedste Lov har den fromme Abbed af St. Martin i sin Tid givet ham. Paa sit Dødsleie blev han opfordret af sine Ordensbrødre til hellere at tænke paa sig selv, end at beskæftige sig med Carl; men han svarede: „Isandhed, en saa god Fyrste fortjener at man tænker paa ham, selv i Livets sidste Øieblikke. Hans Lykke er Kirkens Lykke, hans Ulykke, Kirkens Ulykke; jeg vil derfor ogsaa tænke paa ham i Livet og bede for ham efter min Død.“

Indbydelsen til at bidrage med til den h. Carl den Gode's Cultus og til Istandsættelsen og den værdige Udsmykning af hans Reliquieskriin, slutter med at opfordre Alle, til at anraabe ham om hans Forbøn hos den Allerhøieste, for dem selv og for Fædrelandet, for Thronen og for Alteret.

Italien. Den 2. Septbr. mærkede man gjentagne Gange heftige Jordskjælv i Omegnen af Rom, i Rocca del Papa, Palestrina, Castel-Gandolfo, Velletri og andre Byer i Albanerbjergene, som vare ledsagede af heftige Skybrud. I Albano begyndte næsten alle Dørklokkerne at ringe, og Møblerne syntes at dandse, som bleve de løftede i Veiret af en hemmelighedsfuld Magt. I Byen Tivoli begyndte Kirkeklokkerne endog at ringe. Befolkningen, som netop befandt sig i Kirken, styrtede ud paa Gaden, bleg af Skræk. Selv de meest koldblodige frygtede for en Gjntagelse af Ulykken i Casamicciola. Heldigviis skete der dog ingen Ulykker. I Neapel derimod styrtede 2 Huse sammen og dræbte 11 Mennesker.

Østerrig. Ifølge en Statistik findes der i Østerrig-Ungarn 29,753,169 Katholiker, 3,450,000 Græsk-Orientaliske, 1,450,000 Lutheranere, 2,130,000 Calvinister og 1,640,000 Jøder. Disse Sidste befolke særlig Galizien, Ungarn, Mähren og Hovedstaden Wien, hvor deres Tal angives til 86,000.

Trier. Biskop Korum har gjort Brug af den nye Kirkelov, idet han har indsat sex yngre Geistlige, som havde faaet deres Uddannelse før 1873, som Hjælpepræster i Diocetet.

Anam. Ifølge Meddelelse i de „katholske Missioner“ omfatter Riget Anam, hvis nordlige Halvdeel dannes af Tonkin, medens den sydlige Deel, som strækker sig langs Bagindiens Østkyst, kaldes Cochinchina, 440,500 Qvadrat-Kilometer med 21 Millioner Indvaanere. Den katholske Kirke er deelt i 6 apostoliske Vicariater med 396 Missionærer og 501,223 Christne. Til denne halve Million Christne i det egentlige Anam kommer endnu Vest-Conchinchina, som staaer under fransk Herredømme, med 51,450 Katholiker. Man seer heraf, hvad der staaer paa Spil ved Frankrigs nuværende Fjendtligheder imod det anamistiske Rige. De derværende Mandariner have stedse kønnet deres Vrede over deres Nederlag i Strømme af Christenblod, og ladet de christelige Landsbyer gaae op i Flammer. Efter Fjendtlighederne i 1874 bleve 80 Landsbyer lagte i Aske; de kostede over 10,000 Christne Livet og bragte over 30,000 til Bettelstaven!

Nordamerika. Propaganda-Congregationen har rettet et Circulaire til Ærkebisperne i de Forenede Stater,

og indbudt dem til en Conferents, som skal finde Sted i November i Rom, efterat de først have atholdt et Concil af alle de Forenede Staters Biskopper i Baltimore.

„Boston Tribune“ offentliggjør en Liste af fremragende amerikanske Convertiter, blandt hvilke vi fremhæve følgende: Ærkebiskop Bayley af Baltimore. Ærkebiskop Wood af Philadelphia, Biskop Taylor af Hartford, Biskop Young af Erie, Biskop Rosecrans af Columbus, P. Ives, forh. protestantisk Biskop af Nord-Carolina, Th. Ewing, Senator i Ohio, Howard Caldwell, Forbundskanslerens Søn, General Jones, flere berømte Forfattere og Forfatterinder, Miss Longfellow, Digteren Longfellows Cousine, den afdøde Præsident Tylers Enke, og mange Andre.

Tankesprog.

Det Gode ved alle Onder og det Onde ved alle Goder her paa Jorden er deres Forgængelighed.

Kirkelig Kalender.

Søndagen d. 16. September. 18de Søndag efter Pintse. Marias syv Smertes. 17. M. Frants af Assisis Vundemærker. 18. Ti. Joseph af Cupertino, Bekjender. 19. O. Tamper-Fastedag. Januarius og Lidelsesfæller, Martyrer. 20. To. Eustachius og Lidelsesfæller, Martyrer. 21. F. Tamper-Fastedag. Matthæus, Apostel og Evangelist. 22. L. Tamper-Fastedag. Thomas af Villanova, Biskop og Bekjender.

Søndagen d. 23. September. 19de Søndag efter Pintse. Kirkevielsesfest. (Det Allerseligste udstilles hele Dagen i Sct. Ansgar.)

Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Fra 9. Septbr. af holdes den sidste høitidelige Messe om Søndagen ikke mere Kl. 10, men Kl. 9. — Aftengudstjenesten med Prædiken holdes som før, Kl. 5.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Enogtredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

Nr 38. Søndagen den 23. September. 1883.

Indhold: Indbydelse for October Maaned. Giftige Bøger. Kirkelige Efterretninger: Rom, Wien, Düsseldorf, Frankrig.

Indbydelse.

Vor hellige Fader har paalagt mig at indbyde alle Troende i Danmark til særdeles flittige fælleds Andagtsøvelser i forestaaende *October Maaned*, for at nedbede Guds den Almægtiges Bistand og Beskyttelse over den hellige Kirke under de talrige og heftige Angreb, som den i vore Dage er udsat for fra Vantroens og Vrangtroens Side; og da det under lignende farefulde Tidsforhold i de henrundne Aarhundreder allerede ret ofte og ret øiensynligt har viist sig, hvor overmaade virksom og kraftig de Troendes Bøn bliver, naar den bæres og understøttes af *den hellige Jomfrues Forbøn*, saaledes som denne især bliver paakaldt under *Rosenkrandsbønnen*, saa har Hs. Hellighed ogsaa fortrinsviis anbefalet Anvendelsen af denne ældgamle Maade at bede paa, og til den Ende netop udvalgt October Maaned for disse fælleds Andagtsøvelser; thi i

October er det jo, at Rosenkrandsfesten hvert Aar feires i hele Kirken. I Medfør af denne Indbydelse og Befaling fra Kirkens synlige Overhoved anordner og bestemmer jeg da herved Følgende:

1. I alle offentlige katholske Gudshuse i Danmark skal der fra 1. October af og indtil 2. November d. A. — begge Dage iberegnet — hver *Søgnedags* Morgen under en hellig Messe offentligt forebedes en Rosenkrands*) og det lauretanske Litani, saaledes at den første Halvdeel af den h. Messe indtil Forvandlingen udfyldes med Rosenkrandsen og den sidste Deel, efter den h. Communion, med Litaniet. Paa *Søn-* og *Festdagene* i dette Tidsrum forrettes den samme Andagtsøvelse under den sædvanlige Eftermiddags- eller Aftengudstjeneste foran det udstillede allerh. Sacrament og sluttes med den sacramentale Velsignelse.

2. Selve *Rosenkrandsfesten*, Søndagen d. 7. October, skal i alle Kirker og Capeller feires med samme Udmærkelse og Høitidelighed som de større Festdage i Aarets I.øb. Det er til den Ende tilladt, at udmærke Dagens Høimesse med Udstilling af det Allerhelligste, og, i Henhold til et særligt Indult af 26. Aug. d. A., at foretage selv under den af kun een Præst sungne Høimesse de høitidelige Incensationer, som ellers kun tilkomme Levitmessens.

For endmere at opmuntre alle Troende til andægtig og flittig Deeltagelse i disse fælleds Andagtsøvelser har den h. Fader tilstaaet

a. en *fuldkommen* Afлад for alle dem, som i Tidsrummet fra 7.—14. Octbr. værdigt modtage Bodens og Alterets hh. Sakramenter, og derefter i et offentligt Gudshuus bede andægtigt efter den h. Faders Mening; — desuden: ogsaa for alle dem, som i Tidsrummet fra

---

*) Mandag og Torsdag den glædefulde, Tirsdag og Fredag den smertefulde, Onsdag, Lørdag og Søndag den herlighedsfulde Rosenkrands.

1. Octbr.—2. Novbr. mindst ti Gange ville have overværet den offentlige Rosenkrandsbøn eller, dersom de vare forhindrede deri, ligesaatidt have bedet den privatim, saafremt alle disse ogsaa annamme de hh. Sacramenter og forrette Bønner i et offentligt Gudshuus efter den h. Faders Mening.

b. en *ufuldkommen* Aflad af syv Aar og syv Quadrager (o: 7 Gange 40 Dage) for hver Gang de Troende enten bivaane den offentlige Rosenkrandsbøn, eller, saafremt de ere forhindrede heri, naar de i samme Øiemed bede Rosenkrandsen med det lauretanske Litani privatim.

Jeg henstiller til de HHr. Geistlige, endnu paa anden Maade at forhøje Festdagens Høitidelighed samt opmuntre de Troende til en ret talrig Deeltagelse, ved i Prædiken eller Katechese at forklare Gavnligheden af saadanne fælleds Fromhedsøvelser og henvise til de mangfoldige Onder og Farer, af hvilke Nutiden desværre er hjem søgt, men som Guds Miskundhed dog maaskee endnu enten vil fjerne eller formilde, dersom alle Kirkens Børn under deres fælleds Faders Veiledning fremsende ydmyge Bønner til Hans Naades Throne, ihukommende Herrens trøstefulde Forjættelse: „*Hvadsomhelst I bede Faderen om i Mit Navn, skal Han give eder.*“ (Joh. 16, 23.)

Indholdet af nærværende Indbydelse bliver at bekendtgjøre for de Troende efter enhver offentlig Gudstjeneste paa Søndagen den 30. September.

D'hr. Geistlige skulle yderligere i Tidsrummet fra 1. Octbr.—31. Decbr. d. A. i den h. Messe optage Bønnen Nr. 11 blandt Messebogens „*Orationes diversæ*“, som begynder med de Ord: „*Hostium nostrorum*“.

Kjøbenhavn, d. 17. September 1883.

Herm. Grøder,

Apostolisk Præfect for Danmark.

Giftige Bøger.

Paa en regnfuld Octoberdag besøgte jeg en god Ven af mig, en gammel Embedsmand. I Samtalens Løb omtalte han en daarlig Bog, som nylig var udkommen og havde vakt en Deel Opsigt. Vi vare begge enige om at fordømme den. — „Har Du læst den?“ spurgte min Ven mig. — „Det har jeg ikke,“ svarede jeg, „men jeg holder mig til det, som Sagkyndige have sagt om den.“ — Han: „Deri handler Du ikke rigtigt; man maa selv see og dømme!“ Jeg havde lige et Svar paa Tungen, da Forsynet sendte os en lykkelig Afbrydelse. Det bankede paa Døren, og en Bonde traadte ind med en Kurv, der var fuld af herlige Champignons, som bekjendt en Slags Svampe, af hvilke nogle Arter ere spiselige, medens andre ere høist giftige. Min Ven, som var en stor Ynder af Champignons, undersøgte dem nøie, men vendte sig derpaa til mig, idet han i en mistænksom Tone sagde: „Jeg har ingen Tillid til dem! Hvad synes Du om dem?“ — „Det maa Du ikke spørge mig om,“ sagde jeg, „jeg forstaaer mig ikke paa Svampenes Naturhistorie. Lad Kokkepigen afgive sin Dom; den vil være tilforladeligere end min.“ Kokkepigen kommer; og, efter at have undersøgt Svampene, erklærer hun, at de ere giftige. „Saa send dem tilbage,“ siger min Ven. „Undskyld,“ siger jeg nu, „Du vil vise dem tilbage, uden først selv at have prøvet og smagt dem?“ — „Men naar de nu vare giftige?“ — „Meget sandt, men har Du da netop ikke nylig givet mig den Lærdom, at man altid skal selv see og prøve Alt, for at kunne dømme?“ — „Du vil altsaa, at jeg skal udsætte mig for den Fare, at blive forgiven, ene og alene for at jeg kan have den Tilfredsstillelse at kunne dømme selv om, hvorvidt de ere gode eller daarlige?“ — „Og Du — Du vil, at jeg skulde have udsat min Sjæl for den Fare at blive forgiven, ved at læse hiin Bog?“

Kjære Læser! overlad Dommen om Bøger til Sagkyndige, d. v. s. til forstandige og gudfrygtige Folk, men især til Kirken. Mange blive forgiftede og sædeligt fordærvede derved, at de læse daarlige Bøger og Aviser, for selv at kunne bedømme dem! De handle

heri ligesom En, der vil forsøge Giften paa sit eget Legeme. Deres Sjæl har saa liden Værd i deres Øine, at de ikke frygte for at foretage et Experiment, et Forsøg med den, ligesom de Gamle i Hedenskabet for- dum gjorde med deres Slaver. Men lad os tale oprigtigt! De, som læse slette Bøger og Blade, særlig saadanne, som ligefrem ere forbudte af Kirken, gjøre det ikke, for at kunne bedømme dem. Den Næring, som saadanne Skrivter byde dem, behager dem, falder i deres Smag, selv om deres Sjæl skulde tage Skade deraf.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. I den nylig omtalte Skrivelse fra Leo XIII. til Cardinalerne de Luca, Pitra og Hergenrøther angaaende det vaticanske Archivs Aabning for Videnskabsmænd, udtaler den h. Fader bl. A. Følgende: „Gud give, at alle de, som elske Sandheden, maatte ile hertil i stort Antal! Historien lærer tydeligt nok, at der gives en Gud, som ved sit høieste Forsyn leder de menneskelige Tings saa foranderlige, men dog bestandige Gang, og som styrer Alt til Kirkens Forherligelse trods Skabningens Modstand. Historien forkynder, at det romerske Pontificat, trods alle Angreb og Fjendtligheder, dog stedse er gaaet seierrig ud af Kampen, og at alle dets Fjender kun have hidført deres egen Undergang trods alle deres Forhaabninger. Historien bevidner ikke mindre øiensynligt, at Rom fra Begyndelsen af er bleven udseet til at være et Opholdssted og Sæde for den h. Petri Efterfølgere, hvorfra de som fra et uafhængigt Midtpunkt skulde styre hele den christelige Universalstat. Aldrig har Nogen modsat sig denne Forsynets guddommelige Plan og Bestemmelse, uden tidlig eller sildig at see sit taabelige Foretagende strande paa Klippen, som Christus har grundlagt. Alt dette vil man finde i de 19 Aarhundreders Vidnesbyrd, indgraveret som i Steen, og man maa vente at finde det Samme i de kommende Aarhundreder. De hemmelige Selskaber, som herske i

vore Dage, og som hade Gud og hans hellige Kirke, skye ikke nogensomhelst Fjendtlighed imod den romerske Pave, efterat de først have aabnet Kampen imod hans Throne. Deres Hensigt er, at ryste og undergrave Pavens hellige Myndighed for, hvis det kunde lykkes dem, ogsaa tilsidst at afskaffe selve Pavedømmet. Men det vil ikke lykkes dem bedre, end deres Forgjængere, som have havt samme Maal for Øie, og med lignende Formastelighed have kæmpet derfor . . . Det hverken sømmer sig, ei heller er det klogt, at føre Krig mod en Magt, for hvis Varighed og Bestaaen Gud er en Borgen, og Historien aflægger Vidnesbyrd, som æres af alle Katholiker i hele Verden og forsvares af dem ved alle Midler — en Magt, som ogsaa burde anerkjendes og skattes af Staternes Styрere, særlig i saa urolige Tider, som de nærværende, hvor det menneskelige Samfunds Grundlag næsten synes allerede at vakle.“

Wien. Den nylig afdøde Grev Chambord bliver rost af Alle, selv af de Liberale og hans politiske Modstandere, som en Mand af Charakter, hvem Intet formaaede at rokke i hans Grundsætninger; og det er jo saare hæderligt. Men hvad der veier meget mere paa den evige Dommers Vægtskaal, det bliver mindre omtalt i Bladene, nemlig hans religiøse Sindelag og ægte christelige Velgjørenhed. Han var en hengiven Søn af vor h. Kirke og en høisindet Menneskeven, der fulgte Skrivtens Opfordring: „Har Du Meget, saa giv Meget.“ „Wiener Vaterland“ meddeler nogle Træk af Grevens huuslige Liv, der godtgjøre hans dybe Religiositet og gode Hjerte. Han bivaanede hver Dag den h. Messe; gik han end for sit Helbreds Skyld ofte paa Jagt, saa forsømte han alligevel aldrig at høre Messen, enten førend han tog ud, aarle Kl. 5 $\frac{1}{2}$, eller efter at være vendt tilbage, Kl. 9 $\frac{1}{2}$. Paa Tilbageveien var det saa hans Vane at bede Rosenkrandsen til Jomfru Marias Ære. Til Skrifte gik han hver Uge; den h. Communion annammede han idetmindste eengang hver Uge. I Mai Maaned bar han Omsorg for, at der paa hans Slot „Heinrichhöhe“ blev holdt Maiandagt, og at Præsten dagligen efter endt Messe forebad det lauretanske Litani. Hans Velgjørenhed var uindskrænket; alle Fatige og Trængende i Frohsdorfs Omegn vide at fortælle om den. Paa sit Sygeleie hørte han om en Bonde,

der havde mistet sin Oxe; strax forespurgte han sig, hvor stort Tabet kunde have været, og saa sendte han Bonden 100 Gylden. Det smukkeste Beviis paa hans rundhaandede Kjærlighed er hans i Sandhed kongelige Testamente. Han har nemlig testamenteret 400,000 Francs til den Apostoliske Stol, 500,000 Frc. til Foreningen for Troens Udbredelse, 10,000 Frc. til de Fatige i Paris, fremdeles betydelige Summer til Franciskaner-Munkene, der holde Æresvagt ved Frelserens Grav, til de apostoliske Skoler, der uddanne Missionærer, til Ærkebiskoppen af Algier og hans apostoliske Foretagender i Nordafrica, til P. Ratisbonnes Stiftelse i Jerusalem, m. fl.

Düsseldorf. Den XXX. Generalforsamling af Tydscklands Katholiker var, som man havde ventet, yderst glimrende. Salene, i hvilke Forsamlingen holdtes, vare overordenlig rigt og smagfuldt prydede, navnlig gjælder dette om den store Sal, i hvilken alle Generalmøderne holdtes. Mandag Morgen den 10. begyndte Forhandlingerne efter forudgaaet høitidelig Gudstjeneste. Der blev oplæst Skrivelser fra den h. Fader og fra Cardinal Hergenrøther; ialt havde 46 Biskopper og 8 Abbeder sendt Breve. Den Deputerede i den tydske Rigsdag, Dr. Windthorst tog meget livlig Deel i alle Forhandlinger; ogsaa Svendeforeningen og den katholske Kjøbmands-Congregation glædedes af ham med en længere Tale i deres resp. Foreningshuse. Iøvrigt vare paa denne Generalforsamling ogsaa Katholikerne fra Nabolandene, fra Østerrig, fra Belgien, Holland, fra Nord-America repræsenterede. Som de danske Katholikers Repræsentant optraadte deres Apostoliske Præfect, der i det andet Generalmøde skildrede de kirkelige Forhold i Norden og opfordrede den talrige Forsamling til kjærlig Forbøn for deres Troesfæller i Norden. — I en udmærket Tale, som vi senere haabe at kunne give vore Læsere et Udtog af, besvarede Kjøbmand Racke fra Mainz med sand Begeistring de vigtige Spørgsmaal: hvad er „Familien“, hvilken Betydning har den i Christendommen, hvilken Indflydelse har den paa Religionen, Opdragelsen, Standsvalget og Standstilfredsheden i alle Livets Forhold; hvad er Kvinden i Familien? — Et muntert og overordentlig livligt Billede frembød de for-

skjællige Studenterfestligheder, ved hvilke Dr. Windthorst henrev Alle til stormende Begeistring.

Frankrig. Missionæren Bechet, som for nylig blev henrettet i Tonkin, var kun 27 Aar gammel. Han var født i Lyon som eneste Søn af formuende Forældre, der paa det Bestemteste havde modsat sig Sønnens Ønske om at indtræde i Missionsseminariet. Først efter Faderens Død gav Moderen sit Samtykke. I 1880 gik han til Tonkin; og til dem, som fraraadede ham det, sagde han: „Nei, lad mig gaae. Jeg føler, at der er Noget, som drager mig derhen; og jeg beder Himlen kun om denne ene Gunst, at jeg maa blive to Aar i Tonkin, for at det maa blive muligt for mig, at virke noget Godt, og at fortjene mig Titelen af Missionær; dette er min eneste Attraa.“ Efterretningen om Sønnens Død har opfyldt den gamle Moder med Sorg, men som en god Christen hengiver hun sig taalmodig i Guds Villie.

Forholdsregler for det aandelige Liv.

Naar Sjælen føler sig tør og bedrøvet, da gaa i Aanden til Gethsemani Have, knæl ned ved Siden af Jesus og erklær Dig villig til at modtage den Kalk, som bydes Dig, idet Du sukker og beder: „Min Fader, ikke min, men Din Villie skeep!“

Kirkelig Kalender.

Søndagen d. 23. September. 19de Søndag efter Pintse. Kirkevielsesfest. I Sct. Ansgars Kirke udstilles det Allerseligste under den h. Messe Kl. 8 og forbliver udstillet hele Dagen indtil Kl. 9 Aften; Kl. 10 Levitmesse med Prædiken; Kl. 3 og 5 recitere de Geistlige Breviarbønnerne; Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken. — I Sct. Knuds Capel holdes Kl. 9 kun stille Messe uden Prædiken.

24. M. Maria, de Fangnes Befrielse. **25. Ti.** og **26. O.** 3die og 4de Dag i Octaven. **27. To.** Kosmas og Damianus, Mart. **28. F.** Venzeslaus, Konge og Martyr. **29. L.** Michael, Ærkeengel.

Søndagen d. 29. September. 20de Søndag efter Pintse. Octav af Kirkevielsesfesten.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Enogtredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

N° 39.

Søndagen den 30. September.

1883.

Indhold: Om Brugen af Røgelse under Gudstjenesten. Kirkelige Efterretninger: Lyon, Preussen, Kiel.

Om Brugen af Røgelse under Gudstjenesten.

II.

Vi omtalte i to foregaaende Numere Røgelsens Betydning fornemmelig med Hensyn til *Gud*, og fremsatte til Slutning et andet Spørgsmaal, nemlig: hvilken særlig Betydning har det for *de Troende*, at den katholske Kirke antænder Røgelse under Gudstjenesten? Dette Spørgsmaal ville vi idag søge at besvare.

Røgelsen skal først og fremmest formane alle de Troende i Gudshuset til *andægtig Bøn*. Den h. Skrivt sammenligner paa flere Steder Bønnen med lifligt duftende Røgelse. Kong David beder saaledes til Gud i den 140. Psalme: „Som Viraksduft stige min Bøn op til Dig, o Herre; lad mine Hænders Opløftelse være et Aftenoffer for Dig!“ Der vil nu ogsaa vanskeligt kunne findes noget Andet i den synlige Natur, som har større Lighed med Bønnen, end netop duftende Røgelse; den

Gud velbehagelige Bøns nødvendige Betingelser og Egenskaber, og dens herlige Virkninger findes fremstillede i Røgelsen som i et Speil. Uden glødende Kul kan Røgelsen ikke udbrede sin Vellugt, og paa samme Maade fremgaaer ogsaa den sande Bøn kun af et Hjerte, der er optændt af Kjærlighed til Gud. For at kunne udvikle Vellugt, maa Røgelsen være reen og god; og for at vor Bøn, vor Andagt kan være Gud velbehagelig, maa den være rensset, indrettet efter Guds Forskrivter, d. v. s. vi maae ikke bede om Noget, som strider imod Guds Villie — vi maae frem for alt bede om det Nødvendige til vor Sjæls Frelse, og derefter om alt det Timelige, Jordiske kun paa den Betingelse, at det ikke er skadeligt for vor Sjæls evige Frelse. Røgelsen maa strøes omhyggeligt paa Gløderne i Røgelsekarret, for at den kan stige op fra samme som Vellugt; hvad der falder udenfor, bliver traadt med Fødder og gaaer tabt. Paa samme Maade forholder det sig med Bønnen, som forrettes uden Aandssamling. Frivillig Adspredthed lader Bønnens Virakskorn ligesom falde udenfor Hjertets Røgelsekar, og de forblive da uden Gavn og Virkning. „Naar Du ikke engang selv vil give Agt paa det, hvorm Du beder,“ siger en Helgen, „hvorledes kan Du da vente, at Gud skal give Agt derpaa! Naar den, som skal bede, ikke er tilstede, saa vil ogsaa Han mangle, som skal bønføre!“

Fremdeles, ligesom den kostbare Virak opløser sig ved Gløderne i Røgelsekarret og hæver sig til Himlen, saaledes løsriver ogsaa den sande Bøn Sjælen fra det Sandselige, Jordiske, og hæver den opad til det Himmelske, til den usynlige Verden, til Gud. Den ægte Bøn er jo dog ikke noget Andet, end *Hjertets Opløftelse til Gud*. — Og ligesom Røgelsen, skjøndt sammensat af forskjellige Bestanddele, smelter i Ilden, og som en duftende Sky svinger sig opad, saaledes ere ogsaa alle de ved Gudstjenesten forsamlede Troendes Bøn, om ogsaa disse maatte være nok saa forskjellige i Hen-

seende til Alder, Stand, Stilling og ydre Livsforhold, dog forenet ved den samme Tro og den samme Kjærlighed, og som en Vellugt stiger den op til Herren.

Fra et troende og reent Hjerter skal Duften af vor Lov-, Takke- og Bedebøn hæve sig mod Himlen, gennemtrænge Skyerne og der forene sig med vore forklarede Brødrer og Søstrer Bønner; thi ogsaa om *de Helliges Bønner skal Røgelsen minde os*. Den h. Skrivt betegner nemlig paa flere Steder *de Saliges Bønner* ved Guds Throne som *duftende Røgelse*. I den hemmelige Aabenbaring (5, 8.) skriver Apostelen Johannes, hvem det blev forundt, at kaste et Blik ind i det himmelske Jerusalem, hvor de 24 Ældste, „falde ned for Lammet,“ 3: for Gudmennesket, for Frelseren; „de havde Harper og Guldskaale, fyldte med Røgelse, som er *de Helliges Bønner!*“ — Og en anden Gang saae han en Engel, som traadte frem for Røgelsealteret; han havde et Røgelsekar, og der blev ham givet megen Røgelse, som han af alle *de Helliges Bønner* skulde lægge paa det gyldne Alter, som staaer for Guds Throne. Og „Røgelsens Vellugt fra de Helliges Bønner steg fra Engles Haand frem for Gud“. Hvor velbehagelig for Gud maa ikke denne Duft af Hans Udvalgtes Bønner være! Deres Villie er nu paa det Inderligste forenet med Hans, og de bede ikke om Andet, end hvad Gud bønner.

Men hvad *indeholder* da de Helliges Bønner? De bede for os, deres Brødrer og Søstre i dette jordiske Liv; de bede, som Medlemmer af den triumferende Kirke, for de Troende i den stridende Kirke, og for den lidende Kirke i Skjærsilden. Deres Bønner og Suk om Forløsning for deres lidende og om Naade for deres kæmpende Brødrer og Søstre stiger som udvalgt Røgelse op til Guds Throne, og Naade og Forløsning stiger ned over Sjælene. Fremfor alt er dette Tilfældet, naar det h. *Messeoffer* frembæres paa vore Altere; med dette store Offer forene de da i Himlen deres Forbøn

for os til Gud. Vi bør derfor ogsaa især under den h. Messe lade vore Bønners Røgelseoffer stige op til Himlen, for at det kan forene sig der med de Helliges duftende Bønner, og, hvad vi ikke formaae at erhverve os ved vore egne Kræfter, ville vi opnaae ved deres Forbønner.

Imidlertid skal dog ikke alene vor Bøn, men ogsaa *vi selv* være en Vellugt for Guds Aasyn i Himlen, ligesom ogsaa alle de hellige Engle og alle de Salige ere en duftende Vellugt for Herren. Røgelsen er nemlig ogsaa et *Sindbillede paa gode Gjerninger, paa Dyd og Hellighed.*

Ere vore gode Gjerninger, vor Fromhed og Guds frygt ifølge Christi Ord et Lys, som vi ikke maae stille under en Skjæppe, men anbringe paa en Lystage, for at Alle kunne see det og prise den himmelske Fader, da ere ogsaa vore Dyder for Herren en kostbar Vellugt; de ere for ham, som ikke ønsker noget høiere, end at vi skulle være hellige, ligesom han er hellig, den lifligste Røgelse, som skal opstige til ham paa alle Steder. Ligesom Røgelsen under Gudstjenesten stiger op til Guds Ære, og dens Duft da udbreder sig gennem hele Gudshuset, saaledes skulle ogsaa vi udbrede et godt Exempel, for at fremme Guds Ære og opbygge vor Næste, eller, som Apostlen siger, vorde „*Christi Vellugt*“.

Men naar de gode Gjerninger og oprigtig Fromhed ere en Vellugt for Herren, hvad ere da onde Gjerninger, Synder og Laster for ham? De ere en slet Røgelse for Gud, en Stank, som han afskyer; de ere *Lig- og Dødningslugt*, d. v. s. de vidne om Sjælens Død og Forraadnelse og udbrede Død og Fordærvelse omkring sig, ved det slette Exempels Smitte, ved Forargelsens Pest. Maatte denne Liglugt aldrig findes blandt os; men hvor den har forpestet Luften, der forunde Gud, at den atter renses ved Bodens ved Selvfornægtelsens og Angerens Myrrha!

Af det Sagte fremgaaer det ogsaa klart, hvad Betydning det har, naar selv Præsten, Leviterne og de Troende incenseres under den festlige Gudstjeneste. Det skal nemlig være en *Formaning* til andægtig Bøn og en Paamindelse til Alle om at gjøre deres *Liv* til en *Vellugt for Gud*, og at Ingen bør møde til det reneste og helligste Offer med et ureent Hjerte, der er smittet af Syndens Raaddenskab. — Og naar der endelig ogsaa benyttes Røgelse ved *Ligbegjængelserne* i Kirken, ved den høitidelige Sjælemesse, saa blive vi derved opfordrede til, at sende brændende Bønner op til Himlen, for at Gud maa udgyde sine Forbarmelser ogsaa over de Hensovedes Sjæle, vederkvæge dem med himmelsk Dug og glæde dem med himmelsk Vellugt!

Maatte i Gudshuset saaledes stedse tilligemed Røgelsen fra Røgelsekarret ogsaa en andægtig Bøns Røgelse stige op fra vore Hjerter, gennemtrænge Skyerne, naae til Guds Throne, forene sig der med Røgelsen fra alle de Helliges Bønner, og fuldkommen bønkhørt vende tilbage til os! Og hver Gang Røgelsen antændes og dufter i Gudshuset, lader os da mindes, at vi ved vort Liv og Levnet ere kaldede til selv at være en „Christi Vellugt“, for at vi en Gang kunne blive indlemmede i Englenes og de Helliges Skare, som ogsaa er en Vellugt, yndig og kostbar for Herren.

Kirkelige Efterretninger.

Lyon. Missionsforeningen i Lyon har for nylig udgivet en Statistik over de forskjellige Troesbekjendelser i hele Verden. Af denne Statistik fremgaaer det, at der for Tiden findes 627 Millioner Monotheister (∴ som dyrke een Gud) og 816 Millioner Polytheister (∴ som dyrke flere Guder eller Afguder). Med Hensyn til de enkelte Religionsbekjendelser regner

man 212 Millioner Katholiker, 124 Millioner, som høre til de talrige protestantiske Bekjendelser, 84 Millioner Schismatikere (3: Grækere og Russere), 7 Millioner Jøder, 200 Millioner Muhamedanere, 163 Millioner Brahminere, 423 Millioner Buddhister og 230 Millioner andre Hedninger af forskjellige Slags. Det fremgaaer heraf, at de christne Folkeslag tælle 420 Millioner Sjæle; og at de, som tilbede een Gud, endnu ikke repræsenterer Halvdelen af Jordens Beboere. Af Statistiken sees tillige, at den katholske Kirke tæller flere Medlemmer, end alle de andre christelige Confessioner tilsammen.

Preussen. Den h. Fader har atter truffet en Afgjørelse, som afgiver et nyt Vidnesbyrd om den h. Stols Kjærlighed til Freden. I fuldkommen Overensstemmelse med Biskopperne har Paven tilladt, at de Geistlige maae ansøge om Dispens hos Staten for denne ene Gang og med Hensyn til Fortiden, uden derfor at anerkjende Principet om Statens foregivne Berettigelse til at kontrollere de Geistliges Uddannelse. Dermed er klart udtalt, at en lignende Tilladelse for Fremtiden ikke vil blive given, saafremt de ulyksalige Culturlove vedblive at bestaae. Den h. Stol har ved denne store Concession viist Statsstyrelsen en Tillid, som det allerede af politiske Grunde ikke vilde være raadeligt at skuffe. Den har paany budt Regeringen Haanden, og enhver Katholik maa hilse dette den h. Faders mæglende Skridt med største Glæde. Den fuldstændige Gjennemførelse af Juliloven afhænger nu ene og alene af Staten; denne maa nu altsaa vise, hvorledes den i Virkeligheden er sindet, først nu overfor Katholikernes nødvendigste og meest paatrængende Fordringer, og senere hen overfor den varige Gjenoprettelse af ordnede kirkelige Tilstande. Da det nuværende Provisorium ikke kan vedblive i Længden, og de usikre Tilstande ere uholdbare og utilfredsstillende for begge Parter, er det nødvendigt, at Staten nu modtager Kirkens Haand, muliggjør den fuldstændige Anvendelse af de nye Love og hjælper med til den varige Løsning af det kirkepolitiske Virvar. Det er nødvendigt, at Lovbestemmelserne med Hensyn til de Geistliges frie Uddannelse og den frie geistlige Embedsvirksomhed definitivt ordnes. Vægrer Staten sig ved at opfylde disse to Fordringer,

vil et „Krach“ være uundgaaeligt, ved hvilket Staten sikkert kommer til at trække det korteste Straa.

Kiel. Deu preussiske Cultusminister v. Gossler har fornylig ikke villet stadfæste en Dom, lydende paa Embedsfortabelse, som Kieler-Consistoriet havde fældet over den protestantiske Pastor Lühr i Kiel. Motiverne for den ministerielle Afgjørelse ere ret interessante. Consistoriet havde nemlig andraget paa Embedsfortabelse af to Grunde: 1. fordi Lühr i et Skrivt, han havde rettet til Menighedsmedlemmerne af den holstenske Landskirke, har forkyndt Lærdomme om Jesu Christi Person og Gjerning, der staae i Modstrid med den h. Skrivt; og 2. fordi han ogsaa flere Gange har lagt saadanne Afvigelser for Dagen i sine Prædikener og sit offentlige Læreembede. Cultusministeren giver Consistoriet Ret i selve Sagen, men formilder Straffen, fordi den støder for skarpt an imod den slesvigholstenske Kirkeordinants, da den Anklagede hidtil hverken er bleven advaret eller har lidt nogen Disciplinærstraf, og denne strengeste Straf ikke kunde finde Anvendelse overfor en Mand, „hvis Person udmærker sig ved alvorlig, sædelig Holdning, moralsk Vandel, og ved oprigtig Stræben efter at trænge igjennem til den rene Sandhed, og som glæder sig ved stor Anseelse blandt sin Menigheds Medlemmer.“ Paa Grund af disse formildende Omstændigheder anseer Ministeren en „Advarsel“ for tilstrækkelig, omendskjønt Lühr har forkyndt fundamentale Troessandheder, baade i og udenfor sit Embede, som afvige fra den protestantiske Lære. „Berl. Tageblatt“ fremhæver med Rette Ministerens Mangel paa Logik og spotter: „Det er dog nogle Stakler, disse Theologer! At stræbe efter Sandhed, at turde „trænge igjennem til Sandhed,“ og da at skulle bevare den erkjendte Sandhed som en farlig Hemmelighed hos sig selv, — det er dog i Grunden et altfor haardt Forlangende.“ — Bliver det ikke til det pure Hykleri? Hvor bliver ogsaa den frie Forskning af overfor denne ministerielle Afgjørelse? Gjør Hr. Lühr igjen Brug af den frie Forskning, kan selv Cultusministeren ikke hjælpe ham mere. Den orthodoxe Protestantisme er her i Virkeligheden kjørt fast. For at komme ud af Klemmen, maa den vælges imellem: enten at tilstaae den frie Forskning, eller at kaste den overbord. Det første fører

til Nægtelsen af Christendommens Grundsandheder, det andet er det samme som at vende tilbage til det katholske **Autoritets** princip i Troesager.

Forholdsregler for det indre Liv.

De smaa Fortrædeligheder og Ubehageligheder, som møde os saa at sige hvert Øieblik, maa Du bære med Glæde, Tak og Kjærlighed. Derved øver Du en vedvarende Selvfornægtelse, af hvilken Du kan drage stor Nytte.

Kirkelig Kalender.

Søndagen d. 30. September. 20de Søndag efter Pintse. Octav af Kirkevielsesfesten. **1. Oct. M.** Remigius, Biskop og Bekjender. **2. Ti.** Hieronimus, Kirkelærer. **3. O.** Cornelius og Cyprianus, Mart. (I Sct. Ansgar Kl. 8 $\frac{1}{4}$: Messe for Ansgariusforeningen.) **4. To.** Frants af Assissi, Bekjender og Ordensstifter. **5. F.** Linus, Pave, Martyr. (I Sct. Ansgar Kl. 8 $\frac{1}{4}$: Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerte; Kl. 7 $\frac{1}{2}$, Aften: Broderskabsandagt med Prædiken.) **6. L.** Bruno, Bekjender og Ordensstifter.

Søndagen d. 7. October. 21de Søndag efter Pintse. Rosenkrandsfest. (Kvartalscollect af Peterspengen.)

Den salige Carl den Godes Reliquieskrin.

(Jfr. „Nord. Kirketid.“ af 16. Sept. d. A. S. 292 fig.)

Fra Horsens har jeg modtaget følgende Bidrag: M. S. 2 Kr. — B. Carole, o. p. m. 2 Kr. — F. 2 Kr. — R. 2 Kr. — W. 2 Kr. — Sc. 2 Kr. — H. 1 Kr. — W. 1 Kr. — M. 2 Kr. — Ialt: 16 Kr.

Kjøbenhavn, d. 25. Septbr. 1883.

A. Johansen,
Capellan ved Sct. Ansgar.

Mødreforeeingen.

Tirsdag d. 2den October læses den h. Messe Kl. 8 $\frac{1}{4}$ i Sct. Ansgars Kirke for Foreningens Medlemmer.

Rasmussen & Olsen. Kjøbenhavn.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Enogtredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

N°. 40.

Søndagen den 7. October.

1883.

Indhold: Rosenkrands-Katechismus. Kirkelige Efterretninger: Italien, Wien, München.

Rosenkrands-Katechismus.

Spørgsmaal 1. Hvad er Rosenkrandsen?

Svar. Rosenkrandsen er en fortrinlig, ældgammel Bøn eller Maade at betragte Christi og hans Moders Liv, Lidelse og Forherligelse paa, under samtidig Paakaldelse af den hellige Jomfrues Forbøn.

Sp. 2. Hvori bestaaer denne Bøn?

Sv. Den bestaaer deri, at man 5 Gange beder: „*Ære være Faderen*“ og „*Fader vor*“ med 10 „*Hil Dig, Maria*“ (5 „*Decader*“ eller „*Led*“) og samtidig betragter 5 Begivenheder eller Hemmeligheder af Christi og Marias Liv, Lidelse eller Forherligelse, helst ved at indskyde i *Hil Dig Maria*, efter Ordet: *Jesus*, følgende Ord:

„som Du, o Jomfru, har undfanget af den Hellig-
aand“, eller:

„som Du, o Jomfru, har baaret i din Besøgelse til
Elisabeth“ o. s. v.

(See: *Fuldstændig Bønnebog* S. 262, *den bedende Christen* S. 115, *den himmelske Veiviser* S. 63.)

Man pleier at begynde med „*Jeg troer paa Gud*“, „*Ære være Faderen*“ og „*Hil Dig Maria*“ med Bøn om Tro, Haab og Kjærlighed. For ikke at tælle feil, benytter man sig gjerne af det fordum saakaldte Paternosterbaand, med 5 Gange 1 stor og 10 smaa Kugler eller Perler paa. Dette Baand kaldes undertiden ogsaa: *Rosenkrands*.

Sp. 3. Hvorfor er Rosenkrandsbønnen saa *fortrinlig*?

Sv. Fordi den paa en let Maade veileder os til at forene gavnlig *Betragtning* med de helligste og kraftigste *mundtlige* Bønner.

Sp. 4. Hvorfor ere „*Fader vor*“ og „*Hil Dig Maria*“ de helligste og kraftigste Bønner?

Sv. „*Fader vor*“ er Herrens egen Bøn d. e. Vor Herre og Frelser selv har lært og befaleet os at bede den, idet han sagde: „Saaledes skulle I bede: Fader vor etc.“ Matth. 6, 9.

„*Hil Dig Maria*“ bestaaer af

a) *Engelens* Hilsen, d. e. de Ord, med hvilke Ærkeengelen Gabriel hilste Jomfru Maria paa Guds Vegne;

b) *Elisabeths* Hilsen, d. e. de Ord, med hvilke Elisabeth, som var „fyldt med den Helligaand“ (Luc. 1, 41), priste Jomfru Maria salig, da denne efter at have undfanget Guds Søn, besøgte hende, sin Frænde;

c) en ganske kort og fyndig Paakaldelse af den h. Gudsmoders Forbøn *nu og i vor Dødstime*.

Sp. 5. Hvorledes veileder Rosenkrandsen os til gavnlig *Betragtning*?

Sv. Medens vi med Munden 10 Gange fremsige „*Hil Dig Maria*“, skulle vi lægge os paa Hjerte de vigtigste Begivenheder i Christi og Marias Liv, saasom Christi Undfangelse, Fødsel, Fremstilling m. m., for saaledes at opvække i os fromme

Sindsbevægelser (Tro, Haab, Kjærlighed, Taknemlighed, Længsel, Skamfølelse, Anger), samt for at see os i Speil paa deres herlige Dydsexemp-ler (deres Ydmyghed, Sagtmodighed, Lydighed, Uegennyttighed, Hjælpsomhed, Taalmod, Høimodighed).

Sp. 6. Men er da denne *idelige Gjentagen* af de samme Bønner ikke en *aandløs* Ramse?

Sv. Paa ingen Maade, dersom den er forenet med opmærksom og gudelig *Betragtning*; men nogen Betragten og Overveielse udkræves med Nødvendighed, dersom man ønsker at blive deelagtig i den til Rosenkrandsbønnen knyttede Aflad. (See nedenfor *Sp.* 14.)

Sp. 7. Men bliver den mundtlige Bøn da ikke overflødig, ja selv en Hindring for Betragtningen?

Sv. Nei, ingen af Delene; overflødig er den ikke, men snarere et Gud velbehageligt „Lovoffer, en Frugt af Læber, som bekjende hans Navn“ (Hebr. 13, 15); og Hjertets eller Aandens Betragtning, langt fra at hindres, bliver endog baaren, lettet og støttet ved at Munden fremsiger tilsvarende Bønner.

Sp. 8. Men er en saadan *langtrukken* Bøn ikke tvertimod hvad Frelseren siger (Matth. 6, 7): „Naar I bede, skulle I *ikke* bruge overflødige Ord“?

Sv. Nei, det er den ikke; thi

a) om end Læsningen af Rosenkrandsen optager et Kvartees Tid, kan dog intet Ord med Føie siges at være *overflødigt*;

b) vi forbydes at bruge overflødige Ord „som Hedninger, der mene at blive bønørte for deres mange Ord“; men vi haabe at blive bønørte for vor Længsel og Tillid, som vi netop søge at vække i os ved den fortsatte Bøn;

c) Herren selv har gjentagende givet os et Exempel paa langvarig Bøn; før Apostelvalget „gik han ud til et Bjerg at bede, og han blev

der *Natten over* i Bøn til Gud“ (Luc. 6, 12); før sin Lidelse bad han i Oliehaven *tre Gange* Faderen om at lade Kalken gaae fra sig og „*taledede de samme Ord*“ (Matth. 26, 44); og da han tilsidst „var i Dødsangst, bad han endnu længere.“ Luc. 22, 44.

Sp. 9. Hvor gammel er Rosenkrandsen?

Sv. a) At tælle sine Bønner paa en Perlesnor eller ved lignende Middel, skal have været i Brug allerede hos Eneboerne i Ørkenen; ialtfald var den Skik allerede kjendt i 9. Aarhundrede.

b) Den Skik, gjentagende at bede den samme Bøn, findes i 12. Aarhundrede.

c) Den egenlige Rosenkrandsbøn i sin nuværende Skikkelse er, efter hvad en sand historisk Kritik har fastslaaet, opkommen og først bleven udbredt ved den hellige *Dominicus* og hans Sønner, de saakaldte *Prædikemunke* eller *Sortebrødrene*. Hertillands var Rosenkrandsen i Middelalderen meget yndet blandt alle Samfundsklasser, den kaldtes gjerne „Himmelstige“ eller „Himmeltrappe“; og at „Reformatorerne“ havde ondt ved at faae Rosenkrandsbønnen udryddet hos Almuen, beviser *Peder Plades*, den første lutherske Biskop over Sjællands, dvaske Angreb paa den og de *Skjældsord*, hvormed han overdænger den; efter ham er den „ugudelig, optænkt af Mennesker og Djævelen,“ „Skarn og Djævlens Bedrageri“. (Jfr. ogsaa: Rosenkrandsalteret i *Museum for nordiske Oldsager*.)

Sp. 10. Hvoraf kommer Navnet *Rosenkrands*?

Sv. Deraf, at de enkelte Dele af Rosenkrandsen kunne hver for sig gjerne sammenlignes med en yndig vellugtende *Rose*, og allesammen med en *Krands* af saadanne Roser, tilmed da de tre Slags Roser,

hvide, røde og gule, ogsaa ere et passende Billede paa de tre Slags Hemmeligheder, som man betragter under Rosenkrandsbønnen, de saakaldte *glædefulde*, *smertefulde* og *herlighedsfulde*. Den hvide Farve vækker og betyder jo Glæde; Rødt minder om Blod; gylden tænke vi os Himmelsalen.

Sp. II. Hvorfor feires endog en særlig Rosenkrandsfest, første Søndag i October?

Sv. a) *Gjenstanden* for denne Fest er egentlig *ikke* Rosenkrandsen, men Herrens hellige Moder, hvem vi paa denne Dag skulle takke for al den Naade og Hjælp, som hun ved sin Forbøn og især ved Rosenkrandsen har neddraget over os.

b) *Anledningen* til denne Fest var, at de Christne to Gange seirede over Tyrkerne, første Gang ved Lepanto den 7. October 1571, som hiint Aar netop var første Søndag i October; anden Gang ved Temesvar i Ungarn d. 5. Aug. 1716, da man feirede Festen: Maria af Snee; man meente nemlig med Rette, at burde tilskrive den hellige Jomfrues Forbøn disse Seirvindinger, eftersom man havde tilkjæmpet sig dem efter at have indstændig paakaldt hende ved flittig og fælleds Rosenkrandsbøn.

c) *Oiemedet* med denne Fest er, at opmuntre alle Troende til gjerne og ofte at bede Rosenkrandsen. (Sluttes.)

Kirkelige Efterretninger.

Italien. Aarsdagen for Roms Annexion, 20. Septbr., feiredes af „Italianissimi“ med overspændte

Jubelartikler i Bladene, gennem hvilke man dog skimter ikke saa ringe Frygt for, at Sagerne let kunde faae en anden Vending førend man ahner det. Det ministerielle Blad „Diritto“ gjør endog den taabelige Sammenligning, at Pavernes verdslige Herredømme ligesaa uigjenkaldeligt er bragt til Graven med Pius IX., som den hvide Fane med Grev Chambord. Som bekjendt er de franske Bourboners Kongeflag en hvid Fane med en gylden Lilie. Bladet glemmer, at Herskerdynastier uddøe, men at Rækkefølgen af Petri Efterfølgere varer uafbrudt ved. Forgjæves slaae de ogsaa paa en 13 aarig Besiddelse af Staden Rom. Hvad er det Tidsrum i Sammenligning med Pavernes meer end 1000aarige Herredømme, og som allerede gjentagne Gange have været berøvet deres Besiddelser i et meget længere Tidsrum end blot 13 Aar, men stedse fik dem tilbage under Omstændigheder og Forhold. der vare langt vanskeligere, end de nuværende? Et ligefrem djævelsk Had imod Kirken fremgaaer af de Ord, som „Diritto“ retter directe til Paven: „Alle dine Forhaabninger, o Leo, ville styrte sammen ligesom Verden, der omgiver dig, vil styrte sammen.“ Imidlertid have Forfølgelserne mod den h. Fader kun gjort ham endnu mere yndet af alle hans Børn paa hele den vide Jord, og aldrig var den katholske Verdens Kjærlighed og Lydighed mod den h. Stol større, end netop nu. Kirkens Fjender have viist sig som daarlige Menneskejendere. Ærbødigheden mod den h. Fader vil stedse stige meer og mere, indtil den almindelige Forbittrelse tilsidst fremtvinger Tilbagegivelsen af den Stilling, som tilkommer Paven i Kraft af 1000aarige Rettigheder.

Wien. De katholske Blade offentliggjøre en Skrivelse fra den h. Fader til Ærkebiskoppen af Wien i Anledning af Jubilæet for Wiens Befrielse fra Tyrkerne. Leo XIII. omtaler i Skrivelsen, at man har Pavedømmets og Statsmagtens fælleds og forenede Bestræbelser at takke for Seiren, og ønsker, at dette ophøiede Exempel maae tjene som en Lære for Fremtiden, da Kirken og Staten ogsaa i vore Dage har fælleds Fjender, imod hvilke de begge maa kjæmpe i Fælledsskab, for at opnaae Seiren.

München. Fornylig døde her en bekjendt Bryggerier Trappentreu, som i vide Kredse var bekjendt for sin Velgjørenhed, Som et Exempel herpaa kan

følgende tjene. Det var for flere Aar tilbage en meget streng Vinter; en lille sexaarig Pige sad i et Hjørne af Isarporten og græd bitterligt i sin tynde Paaklædning. En Mand, som kom forbi, spurgte medlidende den Lille, hvorfor hun græd; hun sagde ham det: man havde for faa Dage siden begravet hendes Moder, og hendes Fader var nu ogsaa syg og meget trængende; tigge turde hun ikke, og Sulten piinte hende meget. Den vakre Mand tog sin Pung frem, vikledede en Mønt ind i et Stykke Papir til den Lille og sagde til hende, at naar hendes Fader var bleven bedre, skulde hun komme hen med ham i Sterneckerbryggeriet. Den Lille var villig dertil og fortalte endnu, at hendes Fader hed „Frants“. Et Par Uger efter indtraf Besøget i Skjænkestuen, og Trappentreu, som strax gjenkjendte Pigen, sagde til Faderen: „Frants, idag skjænker jeg i for Dig.“ Som sagt saa gjort; efter et Øiebliks Forløb stod der to Ølkruus paa Bordet, og Bryggeren opfordrede sin Gjæst til at gjøre Beskeed. Men hvem kan beskrive Frants' Overraskelse? Kruset var meget tungt, og istedetfor den ædle Drik, blinkede der ham lutter blanke Thalere imøde. Den Lykkelige købte sig et Stykke Jord i de bayerske Skove og drev siden en indbringende Træforretning.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 7. October. 21de Søndag efter Pintse. Rosenkrandsfest. 8. M. Birgitta, Enke og Ordensstifterinde. 9. Ti. Dionysius og Lidelsesfæller, Martyrer. 10. O. Frants Borgia, Bekjender. 11. To. Motiv-Officium til det allerh. Sacrament. 12. F. Ferialdag. 13. L. Eduard, Bekjender.

Søndagen d. 14. October. 22de Søndag efter Pintse. Kallistus, Pave, Martyr.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
 „ 9 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

- Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgars Kirke.
" 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 6 Rosenkrandsandagt i St. Knuds Capel.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 6½ stille Messe i Hospitalet.
" 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 7 stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 7¾ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 8¼ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8½ stille Messe i Sct. Knuds Capel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
" Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Sct. Josephsstrønes Capel,

Bülowsvei Nr. 28.

Offenlig Gudstjeneste holdes:

- Paa **Søn- og Helligdage:** Kl. 7 Form. Stille Messe med en kort Homilie.
Kl. 6 Aften. Andagt med sacramental Velsignelse.
Paa **Søgnedage:** Kl. 6½ (om Torsdagen Kl. 8). Stille h. Messe.
Regelmæssig Skriftetid: Torsdag Morgen Kl. 7—8.
Lørdag Aften Kl. 6—8.
Til andre Tider kun efter særlig Aftale.

Den af den h. Fader anordnede Rosenkrandsbøn med Litani forebedes daglig under den h. Messe.

A. Whitte, Capellan,

(Bopæl: Bülowsvei 36 A;

træffes i Reglen hver Formiddag indtil Kl. 12.)

Ægtevielser

i Sct. Ansgars Kirke.

Pianofortesnedker Frederik Henrik Feuerlein og Valborg Georgine Vilhelmine Petersen (2. Aug.) — Kunstdreiersvend Franz Joseph Frederik Gustav Hoffmann og Oline Christine Lange (9. Sept.) — Snedkervend Theodor Emil Wegener og Sophie Frederikke Wiehann.

Dødsfald.

Barnet Georg Helgo Botos (11. Aug.) — Dugmager Willem's Hustru Louise Anna (27. Aug.) — Barnet Knud Grünewald (15. Sept.) — Blikkenslagermester Theodor Jasper (27. Sept.).

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Enogtredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

N° 41. Søndagen den 14. October. 1883.

Indhold: Rosenkrands-Katechismus. Kong Sobiesky's Triumphvogn. Kirkelige Efterretninger: Frankrig, Hildesheim.

Rosenkrands-Katechismus.

(Sluttet.)

- Sp. 12.* Hvad bør opmuntre os til flittigt at bede Rosenkrandsen?
- Sv.* a) Denne Bøns høie *Ælde* og dens *Fortrinlighed*; jfr. *Sp.* 3—5, 8, 9.
- b) *De Helliges* Exempel: den h. Pave Pius V. og den h. *Ærkebiskop* Carl Borromæus bade den daglig, uagtet deres Hyrdeembedes mangfoldige og møisommelige Pligter kunde synes ikke at levne dem et Kvarteers Tid dertil; de hh. *Biskopper* Frants af Sales og Alphons af Liguori gave Gud endog det *Løfte*, daglig at bede Rosenkrandsen; Frants Xaver, Indiens og Japans store Apostel, gjorde Mirakler ved sit Rosenkrandsbaand; den salige Johannes Berchmans, der døde som ung Ordensmand, trykkede,

da han laae paa sit Yderste, sin Rosenkrands samt et Crucifix og sine Ordens-Regler til sit Bryst med de Ord: „Disse tre Ting ere mig dyrebarest; med dem døer jeg gjerne.“

- c) Saa mange *Pavers* Anbefaling af Rosenkrandsen: syv Paver, foruden vor nu regerende h. Fader Leo XIII., have godkjendt og anbefalet den, nemlig Urban IV., Sixtus IV., Leo X., Julius III., Pius V., Gregor XIII. og Clemens XI.; tre andre, Benedict XIII., Pius VII, og Pius IX., have benaadet Rosenkrandsbønnen med rigelig Aflad.

Sp. 13. Hvilken Aflad kan man vinde ved at bede Rosenkrandsen?

Sv. Hvergang man med angerfuldt Hjerte beder idetmindste 5 Led eller Decader i Træk, kan man ved hvert „*Fader vor*“ og „*Ave Maria*“ vinde 100 Dages Aflad. Hvo, som hele Aaret rundt daglig har bedet 5 Decader, kan *een* Gang, paa en hvilken som helst Dag, vinde *fuldkommen* Aflad, d. v. s. Eftergivelse af *al* Syndestraf, dersom han desuden værdig gaaer til Skrifte og Communion, samt beder i et offentligt Gudshuus efter den h. Faders Mening, nemlig: om Kirkens Ophøielse, om Vranglærdommenes Udryddelse og om Christenhedens Fred.

Sp. 14. Paa hvilke *Betingelser* kan man vinde denne Aflad?

Sv. Foruden de almindelige Betingelser, som ere fælleds for al Aflad (o: Naadens Stand og Syndsforladelse) fordres særligt:

- a) at hver den, som har Evne til at betragte, paa nogen, om end nok saa simpel Maade *overveier* de 5 Hemmeligheder, som han indfletter under Fremsigelsen af „*Hil Dig, Maria*“, en efter anden;
- b) at man under Fremsigelsen af Rosenkrandsen

benytter sig af sit Rosenkrandsbaand, der bør være *indviet* af en dertil særlig beskikket Præst, d. e. at man *berører* Perlerne, en efter anden, under Læsningen af de tilsvarende „*Fader vor*“ og „*Hil Dig, Maria*“.

Sp. 15. Hvad er Rosenkrandsbroderskabet?

Sv. En Forening af Troende, som blev indstiftet af selve den h. Dominicus og anbefalet af flere Paver, og hvis Medlemmer paatage sig, i hver Uge een Gang at bede *hele* Rosenkrandsen d. e. alle 15 Led eller Decader. En saadan heel Rosenkrands, der omfatter 150 „*Ave Maria*“ til Betragtningen af de 15 Hemmeligheder, kaldes ogsaa *Marie-Psalter* med Hentydning til de 150 Psalmer i den bibelske Psalmebog.

„Jomfru Mariæ Psalteres Broderskaber“ bestod oftdum adskillige Steder i Danmark, f. Ex. et i Byen Slesvig 1481; et andet i Odense, stadfæstet i 1496, bestaaende af Præster og Lægmænd, deriblandt Borgmesteren og alle Byens meest ansete Mænd; det havde sine faste Sammenkomster til bestemte Tider og sine hh. Messer ved et eget Alter i St. Albani Kirken; dets Medlemmer skulde hver Uge bede „Jomfru Mariæ Psalter udi 3 Rosenkrandse“; den berømte Præst Hr. *Michael*, der paa *Dronning Christines* Opfordring skrev et Digt „om Jomfru Marias Rosenkrands“, var rimeligviis Broderskabets Kapellan*).

Sp. 16. Hvad er *den levende Rosenkrands*?

Sv. Den levende Rosenkrands er en kirkelig Forening af Troende, som dele sig i mindre Afdelinger eller Hold, hvert paa femten Personer, og disse fordele de 15 Led eller Decader af hele Rosenkrandsen mellem sig, saa at enhver af dem daglig beder eet bestemt Led med en kort Betragtning over

---

*) Helveg, den danske Kirkes Historie til Reformationen, II., I. S. 44.

den tilsvarende Hemmelighed. Denne Føring blev første Gang oprettet i Lyon i Aaret 1826 og senere approberet og anbefalet af Kirkens Overhoved. Saavidt vi vide, bestaaer den for Tiden ogsaa her i Landet i Menighederne Fredericia, Odense, Horsens og Aarhus.

Kong Sobiesky's Triumphvogn.

Da Sobiesky, den tapre Konge af Polen, havde undsat den af Kara-Mustafa beleirede Stad Wien den 12. Septbr. 1683, sloge de Beleiredes Hjerter med Begjæstring deres Befrier imøde, og man besluttede i Byen at skjænke den ridderlige Konge en prægtig Vogn, af samme Skikkelse som de gamle romerske Triumphvogne, paa hvilken han skulde holde et glimrende Indtog i Wien. Sobiesky modtog den med Guld og Sølv rigt prydede Vogn, som havde en Værdi af 3000 Ducater; men det høitidelige Indtog fandt ikke Sted, og uden at være bleven benyttet, vandrede Seirsvognen ud paa et af de Godser, som Sobiesky besad i Schlesien. Mod Slutningen af Syvaars Krigen faldt Vognen i Hænderne paa Feltmarschal Kleist, der betragtede den som Krigsbytte, og lod den føre til sit Gods Raddatz ved Neustettin i Pommern. Med megen Tilfredshed viste han senere hen Vognen til sine Gjæster, og fortalte dem om dens Historie. Stor var derfor hans Bedrøvelse, da en Coureer en Aften bragte den kgl. Befaling til Raddatz, at Vognen, som ingenlunde var noget personligt Bytte, men en Krigstrophæ, ufortøvet skulde sendes til Berlin. Feltmarschallen turde ikke andet end adlyde og gjorde Anstalter for at Vognen den næste Dag kunde afgaae til Berlin i al Stilhed. Men Generalens Gemalinde, som var mindre vant til Subordination, fandt paa et Middel, til at bevare Vognen for Raddatz. Uden at hendes Mand vidste Noget derom, lod hun Landsbyens Smed kalde til Slottet og befalede ham at løfte Vognens Overdeel ud af sit Læie, og bringe

den til Kirken; her blev Prædikestolen nedreven paa hendes Befaling, og Seirsvognens Overdeel anbragt i dens Sted. Vognen lignede nemlig meget en Slags Prædikestol. Vogndørene bleve hængte ovenover som Mindetavler; Sobiesky's Vaaben blev overmalet med Vandfarve og i dets Sted traadte Kleist's Familievaaben.

Med Glæde, men dog hellerikke uden bange Ahnelse ventede hun nu til Morgenstunden; Generalen maatte finde sig i hvad der var skeet; Vognen var ikke til at sætte sammen igjen, og med Ængstelse, men tillige med hemmelig Glæde over det frelste Klenodie, skrev han til Berlin, uden at anføre Datum, at Overdelen til Vognen var bleven anvendt som Prædikestol i Kirken i Raddatz, men den nedre Deel og Hjulene stode til Kongens Tjeneste, hvorfor Frederik II. takkede ham meget unaadigt. Endnu den Dag idag findes denne Prædikestol velforvaret i Kirken i Radatz, og man kan endnu see Spor af den Iilfærdighed, med hvilken den er bleven opstillet. Ovenover læser man de Ord: „currus triumphalis Sobieski, regis Poloniae“: „Kong Sobiesky af Polens Triumphvogn.“

Kirkelige Efterretninger.

Frankrig. Fra Toulon meddeles følgende Bidrag til Fritænkeriets Historie: Ligesom Menneskene, naar de blive bidte af en gal Hund, kunne hjemsøges af den forfærdelige Sygdom, som gaaer under Navn af „Vandskræk“, saaledes er der blandt Fritænkerne i Søstaden Toulon udbrudt et ret karakteristisk Raseri imod Religionen, og, som særlig viser sig i deres Skræk for Døbevandet. De ville ikke mere vide Noget af den christelige Daab at sige, og have derfor faaet det tørre Indfald, at erstatte den ved en Slags „Civildaaab“. Dette Surrogat skal paa „Civildumheder-nes“ Vei danne en ny Mærkesteen for de religionsfjendtlige Fritænkeres, resp. Frimureres Fremskridt, Ved Siden af det obligatoriske Civilægteskab og den facultative Civilbegravelse kommer Touren nu ogsaa til

„Civildaaben“. Det fordrer Logens Logik. I Toulon have Fritænkerne da ogsaa udført den nyeste Civiltheori i Praxis, og fuldbyrdet den første „Civildaab“ paa en ret betegnende Maade. Fra ligesindede Forældre havde man laant et lille Barn, der blev indviklet i den trefarvede Fane, for at denne skulde tjene den nye Borger som Festsvøb. Først bandt man et rødt Skjærf om Livet paa det, og gav det en phrygisk Hue paa Hovedet; som politisk „Credo“ spillede og sang man derpaa „Marsellaisen“, og den Lille optoges med Vidner som Medlem i Fritænkermenigheden. Kronen paa det Hele satte den Deputerede Daumas — en rigtig vantro „Thomas“ — som forestod den „civile Daabsact“, der forrettedes i et offentligt Forlystelseslocale, idet han til Ære for den „Døbte“ holdt en længere Tale over dennes „fritænkerneske Borger- og Menneskepligter“. De franske Frimurerblade ere yderst glade over det Skete, og nære de bedste Ønsker for Udbredelsen af „Civildaaben“, hvilken Br.: Sarcey foreslaaer at benævne „Nominage“, d. v. s. „Navngivelse“. Udentvivl vilde navnløs „Civildumhed“ være den meest passende Benævnelse herfor. — Medens Fritænkerne i Toulon søge at indføre „Civildaaben“, frygter den største og berømteste af de herværende Fritænkere — Victor Hugo — allerede for, at man skal anvende „Civilbegravelsen“ paa hans Person. Den gamle Digter skal nemlig, ifølge tilforladelig Kilde, gjentagne Gange have ytret til en af sine katholske Ungdoms- og Studievenner, at han frygtede for en Civilbegravelse, og endog udtrykt det inderlige Ønske, at udsone sig med den katholske Kirke før sin Død og at blive christeligt begravet. Den gamle Digtters gode Villie har desværre hidtil ikke viist sig kraftig nok, til at unddrage sig sine nærmeste Omgivelsers frimureriske Tvang. Maatte Gud forunde ham Tid til at udføre sit Forsæt!

Hildesheim. Fra denne By skrives: Af dens Frugter vil man kunne kjende Lutherfesten i Aaret 1883 i dens sandere, dybere Betydning. Følgende kan tjene som Beviis paa, at disse Lutherfester paa forskellige Steder i Tydskland ligefrem ere rettede imod Christendommen. I landbefolkningen omkring Hildesheim er i en Omkreds af henved 2 Miil fuldstændig katholsk, medens Landsbyerne i længere Afstand fra

Byen ere protestantiske. Hvor langt de katholske Landsbyer naac, kan man ogsaa see af de forskjellige Markkors, som ere opreiste ved Landeveiene og paa Markerne ikke langt fra den protestantiske Grændse. For nogen Tid siden fandt man et af disse Grændsekors fuldstændig ødelagt og sønderslaaet; og i de sidst forløbne Dage ere nu atter to Markkors blevne beskadigede. Det maa herved bemærkes, at disse Kors ere forfærdigede af Granitblokke, saa at der hører betydelige Kræfter, ialtfald mere end to Arme, til at ødelægge dem. Paa det ene af Korsene havde Jernboltene, som holdt Længde- og Tværbjælken sammen, ydet for stærk Modstandskraft, saa at man maa have benyttet en tung Hammer eller et lignende Instrument, for dermed at slaa Stykker ud af Bjælkerne. Saadanne Excesser, der vidne om fanatisk Had imod Katholicismen og Christendommen, en saadan Vandalisme i Aaret 1883 kan man dybt beklage, men man maa ikke forundre sig over den. Den protestantiske Omegn af Hildesheim bliver formelig oversvømmet af „Festskriver“ og „Jubilæumsskriver“ til Forherligelse for den „dyrebare Gudsmand“, den „store Reformator“ og „største tyske Mand“, af „Lutherbilleder“, af Portraiter af den „store Mand fra Wittenberg“ og hans Kone (!) Katharina Bora. Selv til de katholske Huse og Familier sendes alt dette Makværk franco pr. Post. Hvad Under da, om Almuen bliver fanatiseret af slige ophidsende Skrifter, der vrimle af Løgne og Forhaanelser mod den katholske Kirke og dens Institutioner, og derfor udfører i Gjerningen, hvad der saa mange hundrede Gange er bleven dem foreprædiked! Overfor disse sørgelige Kjendsgjæringer, overfor dette Had imod alt Christeligt, som netop aabenbarer sig i det Ovenførte, virker det desto mere velgjørende, at der baade i Byen og paa Landet findes ikke faa ædelt- og rettænkende Protestanter, som aabenlyst og lydeligt ytre deres Misbilligelse af og Afsky for at Lutherfesten feires paa denne Maade. Det har derfor ogsaa sin gode Side; thi mange Hjerters Tanker blive derved aabenbare.

Forholdsregler for det indre Liv.

Giv Afkald paa din egen Villie, selv naar Du følger den, d. v. s. gjør ikke Nogetsomhelst fordi det behager dig; men gjør Alt, fordi Troen lærer Dig at gjøre det; gjør Alt for Gud og for Gud alene!

Kirkelig Kalender.

Søndagen d. 14. October. 22de Søndag efter Pintse. Kallistus, Pave, Martyr. **15. M.** Theresia, Jomfru og Ordensstifterinde. **16. Ti.** Motiv-Officium af den h. Ansgar. **17. O.** Hedvig, Enke. **18. To.** Lukas, Evangelist. **19. F.** Petrus af Alcantara, Bekjender. **20. L.** Johannes Cantius, Bekjender.

Søndagen d. 21. October. 23de Søndag efter Pintse. Reliquiefest.

Den salige Carl den Godes Reliquieskrin.

(Jfr. „Nord. Kirketid.“ af 16. Sept. d. A. S. 292 flg.)

Til den fromme danske Kongesøns Reliquieskrin har jeg siden Bekjendtgjørelsen i Nr. 39 endvidere modtaget følgende Bidrag: Fra **Kjøbenhavn**: L. Hs. 2 Kr. — S. 1 Kr. — Carl 1 Kr. — V. N. 50 Øre. — C. N. 50 Øre. — H. Carl, bed for os! 2 Kr.

Fra **Randers**: B. Carole, ora pro Carolo! 3 Kr. — W. 50 Øre. — E. 3 Kr. — M. J. 2 Kr. — Du gode Carl, bed for mig! 4 Kr. — Chr. P. 2 Kr. — V. 2 Kr. — M. P. 2 Kr. — Med det tidligere Indkomne, ialt: 41 Kr. 50 Øre.

Kjøbenhavn, d. 8. October 1883.

A. Johansen,
Capellan ved Set. Ansgar.

Ansgariusforeningen.

Onsdag d. 17. ds. Kl. 7 Aften Bestyrelsesmøde.

Mariacongregationen for Mænd.

Søndagen d. 14. October Fællescommunion Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Jesu Hjer-tes Capel.

Rasmussen & Olsen. Kjøbenhavn.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Enogtredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

N° 42.

Søndagen den 21. October.

1883.

Indhold: Componisten og hans Rosenkrands. Kirkelige Efterretninger: Rom, Belgien, Paris, Holland, Berlin, Rusland, Nordamerica.

Componisten og hans Rosenkrands.

I Weidenwang, en lille Landsby i Øvre-Pfalz, blev den berømte Componist *Christoph Gluck* født i Aaret 1714. Sin Ungdom henlevede han i barnlig Uskyldighed, og hans fattige Forældre havde stor Glæde af den fromme Dreng. Særlig saae man ham gjerne i det nærliggende Kloster, hvor han ofte tjente med stor Andagt ved Alteret; men især brugte man ham i Kirken som Sanger. Han havde nemlig en vidunderlig klar og reen Stemme, der overalt trængte igjennem, hvad enten han sang sammen med de Geistlige i Choret, eller han sang alene som Forsanger. Han maatte nemlig ofte synge hele det lauretanske Litani for, medens de Troende i Kirken sang Svarene med stor Andagt. Det varede ikke længe, førend man talte om hans englerene, prægtige Stemme i hele Omegnen; og

naar Litaniet blev sunget af ham, ilede Alle til Klosterkirken.

Man maatte selv see og høre Drengen, hvorledes han navnlig sang det lauretanske Litani med rørende Andagt; tydeligt og inderligt lød det da fra hans Bryst: „*Sancta Maria, Mater Christi, Regina angelorum,*“ og den fromme Dreng sang enhver ny Hilsen til Gudsmoderen med stedse større og større Andagt, medens Glædestaarer paa samme Tid randt ham ned af Kinderne. I hele det store Gudshuus herskede ogsaa den dybeste Stilhed, og de talrige Tilhørere bleve ofte nok rørte til Taarer ved Drengens herlige Sang.

En Dag saae og hørte ogsaa en from Ordensbroder ham med stor Overraskelse; næppe var Gudstjenssten til Ende, førend han ogsaa allerede stod og ventede paa den lille Forsanger ved Kirkedøren. Og da han kom, trykkede han ham inderlig rørt til sit Bryst, gav ham en Rosenkrands og sagde: „See, mit kjære Barn, det er Alt, hvad jeg kan give Dig; men lov mig, at Du vil bede denne Rosenkrands hver Dag hele Livet igjennem; og jeg er overbeviist om, at Du en Gang skal blive en berømt Componist.“

Den lille Christoph lovede, at han gjerne vilde bede Rosenkrandsen hver Dag, og den fattige Ordensbroder glædede sig meget derover. Og mærkværdigt nok, da Drengen blev større, saa føiede Gud det stedse saaledes, at Christoph, trods sine Forældres Fattigdom, dog fik den bedste Underviisning i Musik; selv medens han endnu stod i Tjeneste hos Andre, havde han dog stedse god Leilighed til Selvstudium og videre Uddannelse. I længere Tid opholdt han sig hos en udmærket Musikhæder i Prag, der fandt sin Glæde i at uddanne sin Discipels herlige Anlæg. Da reiste en høitstaaende Geistlig til Rom, for at samle Kirkemusikalier, og ved Forsynets lykkelige Styrelse, blev den unge Christoph ham medgivet som Secretair.

Her i den evige Stad kunde han nu daglig studere

de berømteste Kunstneres Compositioner og modtage Underviisning af de bedste Lærere; og han gjorde det med et saadant Held, at han snart efter selv udgav de herligste Compositioner, og allerede derved gjorde sit Navn berømt. Men den lette Stil, som dengang herskede i den italienske Kirkemusik, tiltalte ham ikke; han vendte tilbage til Tydskland og blev en Forkjæmper mod den italienske Operamusik, som ogsaa havde begyndt at blive fremherskende i Tydskland.

Inden kort Tid opnaaede *Gluck* den største Berømmelse; siden 1754 var han Capelmester ved Hoftheatret i Wien; og ved Siden af megen Modgang høstede han ogsaa stor Ære og Anseelse: hans nye Compositioner bleve altid modtagne med stedse stigende Bifald. Men overfor al Verdens Ære og Hæder opgav Kunstneren dog aldrig sin Ungdoms fromme Sindelag; flittigt saae man ham knæle i Guds Huus og ved Herrens Bord; *daglig bad han Rosenkrandsen*, som han havde lovet den fromme Ordensbroder det ved Klosterkirken i hans Fødeby.

Mærkværdigt nok, Astronomen, hvem Stjernehimlen forkynder Guds Herlighed, og Componisten, hvem Musikens yndige Toner stemme til Andagt, ere ikke sjeldent meget fromme Sjæle, som ret elske Gud og dyrke Bønnen. *Gluck* var bleven 63 Aar gammel og endnu meget kraftig og rørig. Han havde modtaget de hh. Sacramenter, og var fuldstændig rask, da han lagde sig til Sengs om Aftenen; men Døden kom „som en Tyv om Natten,“ og man fandt den næste Morgen den store Kunstner som et Lig. I sine foldede Hænder holdt han endnu *Rosenkrandsen*; medens han bad den, var han sovet ind — for at vaagne i Evigheden og forhaabentligt i en salig Evighed.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Ifølge Anmodning fra Jesuitergeneralen, P. Beckx, traadte de raadgivende Medlemmer af Jesu Selskab sammen den 24. Sept., for at vælge en Coadjutor (Medhjælper) for den høitbedagede 83aarige Olding. Til Coadjutor valgtes den tydske Jesuit P. Anderledy, som vil komme til at føre Titel af „Vicar for Selskabets General.“ Siden Selskabets Stiftelse har det haft følgende Generaler: 1. Den h. Ignatius af Loyola (Spanier) 1540—1556. 2. Jacobus Lainez (Spanier) 1557—1565. 3. Den h. Frants af Borgia (Spanier) 1565—1572. 4. Eberhard Merkurian (Luxemburger) 1573—1580. 5. Claudius Aquaviva (Italiener) 1581—1615. 6. Mutius Vitelleshi (Italiener) 1615—1645. 7. Vincents Caraffa (Italiener) 1649—1651. 9. Alexander Gottifredi (Italiener) 1652. 10. Goswin Nickel (Tydsker) 1652—1664. 11. Paul Oliva (Italiener) 1664—1681. 12. Carl af Noyelle (Belgier) 1682—1686. 13. Thyrsus Gonsalez (Spanier) 1687—1705. 14. Angelus Tamburini (Italiener) 1706—1730. 15. Frants Retz (Tydsker) 1730—1750. 16. Ignatius Visconti (Italiener) 1751—1755. 17. Aloysius Centurioni (Italiener) 1755—1757. 18. Laurentius Ricci (Italiener) 1757—1773). 19. Thaddæus Brzozowski (Polak) 1814—1820. 20. Aloysius Fortis (1820—1829. 21. Johannes Rothaan (Hollænder) 1829—1853. 22. Petrus Beckx (Belgier) 1853— . . .

— I Dagbladene har der allerede været en Deel Tale om en Samling af Documenter vedrørende Luther og Reformationen, som det vaticanske Archivs hidtilværende Underarchivar, Msgr. Balan, skulde have samlet blandt de literære Skatte i det vaticanske Bibliothek, og som snart ville udkomme hos Pustet i Regensburg. I protestantiske Kredse synes man at imødesee denne Publication med en vis ængstelig Spænding; der har idetmindste ladet sig Stemmer høre, som mene at skulle karakterisere den som et Hovedslag fra Rom imod Protestantismen i Anledning af Lutherfesten; medens Andre forsikre bestemt, at Balans Samling ikke har nær saa stor Betydning som f. Ex. Döllingers og Janssens Værk over Reformationen. „Germania“ meddeler i saa Henseende, at den nu

er i Besiddelse af den første Levering af Publicationen (304 Sider, stort 8.), som vil udkomme om 14 Dage under Titelen: „Documenta Lutherana“. Ogsaa her maa man igjen sande, hvad en berømt Professor engang sagde i en Forelæsning over Archæologie: „Naar ogsaa alle Europas Archiver ere rige paa Documenter, saa ere dog de pavelige de rigeste, og kunne isandhed kaldes europæiske eller meget mere Universal-Archiver, da de indeholde Efterretninger fra alle Europas Lande, ja fra hele Verden.“ Den foreliggende første Levering bringer ikke mindre end 131 Documenter om Luther og Reformationen, og alene 128 fra det korte Tidsrum fra 8. Juli 1520 indtil 27. Octbr. 1521. Det Sidste er dateret d. 10. Septbr. 1523. Documenterne omhandle særlig den officielle Brevvexling imellem den daværende Nuntius Aleander og den romerske Statssecretair, Julius de Medicis, senere Pave Clemens VII. Vi skulle ved given Leilighed meddele en Analyse af de vigtigste Documenter, der aflægge glimrende Beviis paa Kirkens kjærlige Moderomsorg overfor dem, som have skilt sig fra Kirkens Eenhed.

Belgien. Sørgende staaer det katholske Belgien ved sin øverste kirkelige Foresattes Grav. Den 20. Septbr. døde nemlig Belgiens Primas, Cardinal-Ærkebiskop Dechamps af Mecheln. 14 Dage før sin Bortgang blev den Afdøde ramt af et let Slagtilfælde, som dog ikke gav Anledning til nogensomhelst Frygt. Den 20. gjentog det sig imidlertid pludseligt; og i samme Øieblik som Domdechanten, der hurtigt var bleven tilkaldt, traadte ind med det allerh. Sacramente, udaandede den Syge sin Sjæl. Cardinal Dechamps var født den 6. Decbr. 1810 i Welle ved Gent. Som Prædikant og Lærer for Ungdommen udfoldede han en velsignelsesrig Virksomhed navnlig i Lüttich, Brüssel, Löwen og Tournai. I 1865 blev han udnævnt til Biskop af Namur, og to Aar senere til Ærkebiskop af Mecheln. I Aaret 1875 beklædte Pave Pius IX. ham med Purporet. Tusinder ville smerteligt føle Tabet af den Hensovede paa Grund af hans store Velgjørenhed mod de Fattige. Ogsaa i Kampen om den christelige Skole har han erhvervet sig uforglemmelige Fortjenester, idet han ved Raad og Daad har bidraget særlig til den

Triumph, som det katholske Skolevæsen har feiret i Løbet af de sidste Aar over det frimureriske. — R. I. P.

Paris. I et fransk Blad læste vi for nylig følgende smukke Fortælling, som ogsaa fortjener en Plads i Kirketidenden: En ung og meget rig Herre, som stod i Begreb med at ægte en Frøken, der medbragte ham 100,000 Kroner, sendte daglig sin tilkommende Brud en overordentlig kostbar Blomsterbouket. „Hvor meget betaler Du for den?“ spurgte Frøkenen en Dag. „15 Kr.“ svarede Brudgommen. „Om ti Dage ville vi holde Bryllup, til den Tid vil Du altsaa endnu give 150 Kr. ud dertil! Jeg beder Dig, lad Blomsterne være og giv mig Pengene istedenfor!“ Den unge Herre erklærede sig naturligviis beredt hertil, men ikke uden ubehagelige Følelser. Han frygtede nemlig for, at hans Brud skulde være gjerrig, en Last, som han afskyede i høi Grad. Hun tøvede imidlertid ikke længe med at berolige ham fuldstændigt. „Du tillader mig sikkert,“ sagde hun smilende, „at jeg skjænker disse Penge til en fattig og meget ulykkelig Kone; hun vil bede for os, og det vil gavne os langt mere, end de skønneste Blomster.“ Næste Morgen bragte Brudgommen alligevel atter sin Brud Blomster, men denne Gang havde han kun betalt 10 Øre; omkring Bouketten var der imidlertid viklet 10 Hundredkronesedler. Og rundt om den stod skrevet: „Til de Fattige!“ I Sandhed en smuk Maade, at forberede sig til det alvorligste Skridt i hele Livet, og et værdigt Exempel til Efterlignelse for de Rige og Velhavende.

Holland. Henrik Conscience, Grundlæggeren af den nyflamske Literatur og dens meest fremragende Repræsentant paa Novellistikens Omraade, er død den 10. September. Han var født i Amsterdam den 3. Decbr. 1812. Hans første Roman „Jut Wonderjaer“ gjorde stor Opsigt, og endnu større den næste „Löwe van Vlandern“, som udkom i 1838. Senere hen begyndte han paa Udgivelsen af en Række Historier og Skildringer af det flamske Liv, som gjorde ham bekjendt i hele Europa. Flere af hans Romaner, der alle ere sunde og gode, ere ogsaa blevne oversatte paa Dansk, og udgjøre en Samling paa 7 Bind.

Berlin. Det protestantiske øverste Kirkeraad offentliggjør, at der i Efteraaret 1881 og Paasken 1882 alene i Berlin er bleven indmeldt i Skølerne 1060 udøbte

Børn af christelige Forældre. Hvor mange Tusinde af saadanne „christelige“ Forældres Børn maa da ikke allerede være døde uden Daab! Her havde isandhed Dhrr. Hofprædicanter en langt velsignelsesrigere Arbeidsmark, end spillede Tiden med Brandtaler imod Rom. Ogsaa Solingen sendte i dette Skoleaar 44 og Burg (Prov. Sachsen) endog 56 udbøbte Børn i Skolen! Isandhed sørgelige Frugter af det „rene Evangelium“ — men: „af deres Frugter skulle I kjende dem.“

Rusland. Den russiske Regering har under 17. September sendt en Note til Vaticanet, som fjerner alle Hindringer, der hidtil stode i Veien for en russisk Gesandts Udnævnelse ved Vaticanet. Der vil strax blive sendt Svar til St. Petersborg, for at muligjøre Gesandts Udnævnelse allerede i October Maaned. Efter al Sandsynlighed vil Butenieff, som har ledet Fredsforhandlingerne med Vaticanet i Egenskab af Ruslands officiøse Agent, og som ogsaa lykkelig har bragt dem til Ende, blive udnævnt til Gesandtskabsposten ved den h. Stol.

Nordamerica. I Begyndelsen af dette Aarhundrede var der kun een Biskop for de nordamericanske Fristater: nu findes der 14 Ærkebiskopper, 56 Biskopper og 6402 Præster i Unionen. Hele den katholske Befolkning kan med en rund Sum anslaaes til 9 Millioner Sjæle. Det største Antal har New-York, nemlig 600,000; derefter følger Boston med 320,000, Philadelphia med 300,000, New-Orleans med 250,000, Chicago med 230,000, Baltimore med 210,000, Brooklyn og Milwaukee 200,000, San Francisco med 185,000, og saaledes videre indtil det apostoliske Vicariat Nord-Carolina med 1800 Katholiker. Der er bygget 5856 Kirker og 961 Capeller, 79 Gymnasier, 511 Akademier og 2389 Kirkeskoler, der besøges af 423,483 Børn. Af Velgjørenhedsanstalter findes der 267 Vaisen- og Fatighuse samt 119 Hospitaler.

— Fra Baltimore skrives der: „Den for et Aars tid siden afdøde Eier af „Barnums Hotel“, Dr. Z. Barnum, synes ikke at have været en stor Ven af den katholske Kirke. Hans Sagfører har fornylig bragt hans Testament for Domstolene. Dr. Barnum skjænker i samme 5000 Dollars til en R. Barnum og Resten af sin Formue (70—80,000 Doll.) til sin Broder, Frank Barnum, men paa den Betingelse, at hele Arven skal

tilfalde en teknisk Skole, saafremt Fr. Barnum 12 Maaneder efter Broderens Død endnu befinder sig i et katolsk Seminar eller paa nogen Maade staaer i Forbindelse med den katolske Kirke, eller endnu ikke skulde have giftet sig! Fr. Barnum synes imidlertid at være ligesaa bestemt i sine Beslutninger, som den Af-døde; thi han befinder sig stadig, omendskjønt der er hengaaet mere end et Aar siden Broderens Død, i et katolsk Seminar i Boston, hvor han uddanner sig til Præst. Han lægger øiensynligt mere Vægt paa sin Overbeviisning end paa Pengene, og det er derfor at Sagføreren har bedet om Domstolenes Afgjørelse. Hr. Frank Barnum vil udentvivel engang blive en dygtig, karakterfast Præst!

Forholdsregler for det indre Liv.

Hold Dig i fuldkommen og uafbrudt Afhængighed af Guds Aand og vogt Dig for at nægte Ham Noget. Vær altid opmærksom for at erkjende hvad Han forlanger af Dig. Spørg Ham ofte til Raads; og naar Du ikke veed, hvilken Deel Du bør vælge, da bønfold Ham med forhøiet Inderlighed om at ville være dit Hjertes I.ys.

Kirkelig Kalender.

Søndagen d. 21. October. 23de Søndag efter Pintse. Reliquiefest. **22. M.** Maria Margareta Alakoque, Jomfru. **23. TI.** Ursula og Lidelsesfæller, Jomfru, Mart. **24. O.** Raphael, Erkeengel. **25. To.** Motiv-Officium til det allerh. Sacrament. **26. F.** Evarist, Pave, Martyr. **27. L.** Ferialdag.

Søndagen d. 28. October. 24de Søndag efter Pintse. Simon og Judas Thaddæus, Apostle.

NB. I Jesu Hjerter Capel holdes ingen Gudstjeneste mere. I St. Knuds Capel holdes om Søndagen Kl. 7 stille Messe, Kl. 9 Høimesse. Aften Kl. 6 Rosenkrandsandagt.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Enogtredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

Nr. 43. Søndagen den 28. October. 1883.

Indhold: Et Ord til Mødre. Domkirken i Köln. Kirkelige Efterretninger: Rom, Baden, Hildesheim.

Et Ord til Mødre,

hvilket er værd at blive overveiet i hvert christeligt Hjem, blev fornylig talt paa den store katholske Congres i Düsseldorf ved Rhinen. I et Foredrag over „den christelige Familie“ ytrede en i vide Kredse bekendt folkelig Taler, den Deputerede *Racke* fra Mainz, omtrent Følgende*):

„I den hedenske Oldtid stod Familielivet paa et meget lavt Trin; Hustruen var ikke stort Andet end en Trælkvinde og Slavinde. Det var især ved Grundlæggelsen af den h. Familie i Nazareth, at Hustruen blev ophøiet til, med Myndighed at styre Huset.

„Nutildags er der megen Tale om Kvindernes Emancipation, at de skulle være Mandens Lige i alle Ting. Det er rigtignok en vrang Anskuelse og Fordring.

---

*) Foreløbig meddele vi kun det korte Udtog af denne ypperlige Tale, men haabe senere at kunne bringe den fuldstændigt, saasnart den stenografiske Beretning af alle Taler vil være udkommen.

Kvinden er ikke bleven anviist sin Virkekreds i Rigsdage og paa Forum (d. e. i det offentlige Stats-Liv); det er Manden, som er sat til at dyrke denne Arbeidsmark. Kvinden derimod bør raade hjemme i Huset og over Tyendet, hendes Laboratorium er — Kjøkkenet, hendes Kunst — Opdragelseskunsten. Ved denne Arbeidsdeling trækker hun langt fra det korteste Straa. Vi beundre ganske vist, hvad Mandens Skaberkraft frembringer; men hvad der er faldet i Kvindens Lod, er noget endnu mere Ophøiet, nemlig: paa sine Knæ at *opdrage* de kostbareste Skatte, som Verden eier — *brave Mænd og gode Kvinder!*

„Der snakkes Meget om Tøflens Herredømme; men derved røber man sin Uvidenhed om, hvor betydningsfuld en Hustrues og Moders Stilling er. Børnenes *første Opdragelse* er saa godt som udelukkende Moderens Gjerning. Det er Moderen, som først bør tale med Barnet om Gud og Religion og give Barnehjertet dets Retning mod Himlen. Man har i vore Dage forviist Korset fra Torvet; vi ville plante det inde i Husets Helligdom, for at de Unge maae opvoxe i dets Skygge, bringe senere Begeistring for Christendommen ud i Samfundslivet, gjøre det atter christeligt og skabe et Folk, beundringsværdigt for sin sædelige Adel. Men dertil behøves der Kvinder, der *i Sandhed ere gudfrygtige*. Vi have ingen Brug for Kvinder, hvis Moral oplyser der, hvor „*Moden*“ begynder; Kvinder, der udynte deres Smaa saaledes, at man let kunde fristes til at tænke, at Darwin dog ikke i alle Maader havde havt Uret. Ligesaa lidt have vi Brug for Bedesøstre, der halve Dage lang sees knæle foran Skriftestolen, og ved deres Skinhellighed bringe Religion og sand Gudfrygtighed i Miscredit. Nei, men vi behøve Kvinder, der have Hoved og Hjerte paa rette Sted, der parre inderlig Trø med et rigt Gemyt og derved vinde Seir over Mandens religiøse LigeGYldighed.

„Om Børnenes fælles *Skoleidannelse* har en berømt

Taler engang sagt, at Mødrene ere uafsættelige Skoleinspecteurer. Velan, mine Damer, viser, at De i Sandhed er det, at De forstaae Dem bedre paa Opdragelseskunsten end samtlige Cultusministre og Professorer, at De baade har *Kaldelse* og *Evne* til „Skoleinspection“, medens Staten mangler *begge* Dele.

„Og hvad der angaaer den Enkeltes Uddannelse til hans *særlige Livsstilling*, saa har Familien en stor Opgave at løse ogsaa i denne Henseende. Livsstillingen er desværre i Nutiden blevet til et blot og bart Utilitætsspørgsmaal. Folk ligne nutildags for største Delen Viinflasken, hvis Etikette ikke svarer til dens Indhold. Vor Tid er de forfeilede Existencers Tid. Her er det *Familiens* Opgave, atter at vise den rette Vei. Familien vil løse denne sin Opgave, naar der skeer Reformen paa andre nærliggende Omraader, navnlig i den nymodens Maade at indgaae Ægteskab paa.

„Sand Lykke kan kun grunde sig paa et lykkeligt, gudfrygtigt Familieliv, hvor Hjerterne ere i Samstemning og slaae af Kjærlighed til hverandre; derfor bør der arbeides paa, at *Familien* bliver atter i Sandhed ægte *christelig* og *gudfrygtig*.

„I Deres Hænder, mine Damer! staaer det, at opdrage en lykkelig Ungdom og derved at skabe en lykkelig *Fremtid*.“

Domkirken i Köln.

Det er en Selvfølge, naar man besøger *Köln*, at man da ogsaa aflægger et Besøg i den herlige *Domkirke*, som Reisehaandbøgerne allerede nu, og det med Rette, kalde „den skjønneste af alle gothiske Domkirker i Verden“. Men de fleste Reisende lade sig

nøie med at besee det egentlige Gudshuus, d. v. s. de blive nede i Kirken, og naar de ogsaa vove sig høiere op, saa stige de dog i Regelen kun op til Klokkestolen, for at beundre den i sin Tid meget omtalte Kaiserklokke og maaskee ogsaa Taarn-Uhrets interessante Mechanik. Høiere oppe blive Besøgere imidlertid stedse sjeldnere; og dog vilde sikkert Mange ikke skye tilbage for den møisommelige Stigen, dersom de vidste, hvilken herlig og storartet Udsigt der venter dem deroppe. Fra Høiden af faaer man nemlig først et sandt og egentlig Begreb om Domkirkens Kæmpebygning, naar de kolossale Masser ligge for vore Fødder; og man opfyldes af Beundring for den menneskelige Aand, som har udtænkt et saadant Værk, og for de Tusinder af Menneskehænder, som rastløs have arbeidet her gjennem Aarhundreder, for at give denne Tanke Form og Skikkelse.

Og jo høiere man stiger, desto større bliver Beundringen, til hvilken der ovenikjøbet hurtigt knytter sig en eiendommelig Overraskelse, naar man lægger Mærke til, at selv i disse luftige Høider, hvorhen den menneskelige Fod dog kun sjeldent naaer, er *enhver* lille Knap, Roset og Blomst, ja selv den *mindste*, ofte tilsyneladende ganske uvæsentlige Forsiring forarbejdet med *samme Omhu og Nøiagtighed*, som de prægtige Ornamenter nede ved Portalen eller i Kirkens Indre. En og samme ædle og rene Kunstaand raader i og over hele Kæmpebygningen, fra Grundstenen og indtil Knappen, og det er den, der ogsaa giver hele Bygningen hiin harmoniske Fuldendthed, som vel næppe findes i nogen anden Bygning paa Jorden.

Ved denne Leilighed mindes vi en lille, sindrig Fortælling, som fuldkommen passer her, men som maaskee kun er kjendt af Faa.

Det var kort før Taarnenes Fuldendelse, da nogle Herrer, som havde faaet særlig Tilladelse dertil, stode oppe paa de høieste Stilladser, og saa til ved Arbei-

derne, medens de naturligviis ogsaa lode Blikket glide henover det umaadelige Landskab nedenunder dem. En af Herrerne viste imidlertid kun liden Interesse for dette sidste, men betragtede derimod med saameget større Opmærksomhed alle de enkelte Sculpturarbejder og kritiserede dem tillige, om end paa en noget eien-dommelig Maade.

„Jeg indseer virkelig ikke,“ sagde han til sine Led-sagere, „hvorfor enhver lille Blomst og Knap bliver saa omhyggelig udarbejdet *heroppe* i disse Høider, hvor dog kun *Faa* ville sætte deres Fod! Nede ved Porta-len og i Kirken selv, det kan jeg forstaae; der bliver Arbejdet *seet og beundret* af Tusinder, men — *heroppe!* Jeg mener, man havde kunnet spare baade Tid og Penge, dersom man havde været mindre omhyggelig heroppe, og Virkningen havde dog været den samme.“

De andre Herrer loe og fandt ikke strax noget Svar; men en gammel Steenhugger, med graa Haar og kloge Øine og med et Træk af from Hjertensgodhed i det veirbidte Ansigt (vi hørte senere, at han allerede havde arbejdet i over 25 Aar paa Domkirken, og som han selv bemærkede, var bleven gammel og graa i sin skjønne, rene Tjeneste til Guds Ære), sagde venligt, men dog alvorligt til Kritikerens: „Tag det ikke ilde op, gode Herre! men hvad de netop har sagt nu, det kan jeg ikke rigtig faae i mit Hoved. Om ogsaa *Menneskene* ikke see, hvad vi have skabt og bragt istand heroppe i Luften, og vel heller ikke ansee den Flid og Møie, som vi have anvendt derpaa, for noget videre; det ærgrer os ikke synderligt og kjeder os ikke: Een seer det dog og har Glæde deri, og det er *Vorherre*. Har De da slet ikke tænkt paa *ham*? Tag det ikke ilde op.“ Derpaa trak han sig tilbage med et høfligt Buk og gik atter til sit Arbejde. Herrerne loe ikke mere, men satte et ganske alvorligt Ansigt op, og Kritikerens sagde heller ikke Noget, men saae dog uvil-kaarligt op mod Himlen,

Ja, saaledes er det. Hvad har det at sige, om *Menneskene*, *Verden* kjender og værdiger vore Bestræbelser, vort Arbeide, vor Flid eller andre gode Egenskaber, hvad har det at sige, om Haandværkerens, Dagleierens, Syerskens, Tjenestetyendets møisommelige Gjerning, om den Syges Lidelser, om Krøblingens og den Svages Uvirksomhed ikke agtes, ja maaskee foragtes? Om Menneskene heller ikke see det, „Een seer det og har Glæde deri, og det er *Vorherre*.“ Han seer kun paa *den gode Hensigt og Mening*, med hvilken vi udføre Arbeidet eller bære vore Kors og Lidelser. „*Gjør Alt til Guds større Ære!*“ dertil formaner vi ved denne Fortælling om Domkirken i Köln.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. De Liberale ere komne ud af deres L'atning paa Grund af de storartede Tilkjendegivelser af katholsk Sindelag, som de have maattet være Vidner til i den sidste Tid, Nogle Romere havde opfordret deres Medborgere til at illuminere deres Huse Aftenen før Rosenkrandsfesten og selve Festaftenen, og denne Opfordring blev i den Grad efterkommet, at Alle høiligen undrede sig derover. Under de nuværende Forhold hører en almindelig Illumination i Anledning af en Kirkefest til Umulighederne i Rom, da der imellem Romerne boer Folk, som ere komne ind i Rom gjennem Breschen ved Porta Pia. Ikke desto mindre holde de ægte Romere fast ved denne gamle fromme Skik, og illuminere deres Huse om Aftenen paa Gudsmoderens Hovedfester. Men Rosenkrandsfesten hørte hidtil ikke til de Fester, paa hvilke man illuminerede, og det var derfor desto mere paafaldende, at hele Rom netop paa denne Dag straaledede i et Lyshav, som man hidtil ikke havde seet Magen til siden den 20. Sept. 1870, da Rom blev erobret af de fjendtlige Tropper. Det radicale Blad „*Capitale*“ fremhæver, at særlig Arbejderkvarteret, hvor de Revolutionære troede at have de fleste

Tilhængere, fremfor alt udmærkede sig ved almindelig Illumination, saa at man maatte tilstaae, at det religiøse Sindelag ikke alene havde en fast Fod der, men endog dybe Rødder.

Ikke mindre nedslaaende har den store pavelige Audients paa Rosenkrandsfesten virket hos de Liberale. Fra alle Italiens Egne vare nemlig Tusinder af Pilegrimme ankomne til Rom, for at bevidne den h. Fader deres urokkelige Hengivenhed. Det ministerielle Blad „Popolo romano“ angiver deres Tal til 15,000; men i Virkeligheden var der over 20,000 Personer, alle Lægfolk, tilstede i St. Peterskirken, hvor Leo XIII havde anordnet Audientsen paa Grund af Pilegrimmenes Mængde. Kirken holdtes i den Anledning lukket for Publicum om Morgenen, og Pilegrimmene indlodes kun mod Forevisning af Billet. Henimod Kl. 11 ankom den h. Fader, ledsaget af Cardinalerne og hilset med hjertelige Leveraab fra den forsamlede Mængde. Efterat Leo XIII havde taget Plads paa Pontificalthronen, oplæste Grev Viancino en Adresse, paa hvilken den h. Fader svarede, at de italienske Lægfolks Valfart fuldstændiggjorte de italienske Geistliges, som havde fundet Sted den 26. September, og beviste, at den bedre Deel af det italienske Folk traadte i Geistlighedens Fodspor. Kirkens Fjender søgte at ramme Kirken i dens Overhoved, idet de berøvede ham det, som tjente til at forsvare hans Frihed, og umuliggjorde for ham Udøvelsen af hans aandelige Myndighed. „Bestræber eder for at forhindre Italiens Ødelæggelse, ved at vise eder som sande Katholiker og bekjender eders Tro og meddeler overalt, at Paven ikke kan være fri, naar han ikke er i Besiddelse af alle sine Rettigheder.“ Mægtige Leveraab ledsagede Paven, da han atter forlod Pilegrimene.

Baden. Freiburg. † Professor Dr. **Alban Stolz**, Forfatteren til den Bog, som netop i denne Tid følger med Kirketidenden som Tillæg, er afgaaet ved Døden, Tirsdagen d. 16. October. Som Sjælesørger, Lærer for Ungdommen og folkelig Skribent i dette Ords bedste og ædlest Betydning har den Afdøde erhvervet sig udødelige Fortjenester. Ligesom han begyndte sin egentlige Forfattervirksomhed med sin „Kalender for Tid og Evighed“, saaledes har han ogsaa atsluttet den dermed. Berøvet Synet og hjemsogt af legemlige Lidelser, har han dog

endnu for faa Uger siden endt sin Kalender for 1884; den handler om de 8 Saligheder. Den Afdøde var født d. 3. Februar 1808 og opnaaede saaledes en Alder af 75 Aar. — R. I. P.

Hildesheim. Næppe var Leo XIII.'s Encyclica om Rosenkrandsen bleven bekendtgjort blandt de Menigheder, som allerede i en længere Aarrække have været uden Sjælesørgere, før flere af dem fattede den Beslutning, at holde fælleds Rosenkrandsandagt hver Aften i Kirken. Det var et gribende Syn, at see, hvorledes Mænd, Kvinder og Børn, som hele Dagen igjennem havde arbeidet sig trætte paa Markerne, om Aftenen ikke desto mindre ilede til Kirken, hvor der tændtes et Par Lys paa Alteret, og da man ingen Sjælesørger havde, forebad et Medlem af Kirkeforstanderskabet Rosenkrandsen og det Lauretanske Litanie ifølge den h. Faders Mening. Saalænge det katholske Folk beder paa denne Maade, vil det sikkert ikke blive forladt af Gud i Culturkampen.

Kirkelig Kalender.

Søndagen d. 28. October. 24de Søndag efter Pintse. Simon og Judas Thaddæus, Apostle. **29. M.** Votivofficium af Sct. Ansgar. **30. Ti.** Alphons Rodriguez. Bekj. **31. O.** (Fastedag). Wolfgang, Biskop.

Onsdagen den 31. October er befalet Vigilie-Fastedag.

Torsdagen den 1. November. Alle Helgeners Fest. Formiddagsgudstjenesten holdes som paa Høitidsdagene. Kl. 3 Rosenkrandsandagt i Sct. Ansgars Kirke.

Fredagen den 2. November. Alle Sjæles Dag. Kl. 10 høitidelig Sjælemesse i Sct. Ansgars Kirke. **3. L.** Octavdag.

Søndagen d. 4. November. 25de Søndag efter Pintse. Carl Borromæus, Biskop.

Mariaforeningen

holder Søndagen d. 28. ds. sit sædvanlige Møde efter Høimessen.

Mødreforeningen.

Den h. Messe for Foreningen bortfalder i denne Maaned; men Mødrene anmodes om at opoffre en h. Communion for Foreningens afdøde Medlemmer.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Enogtredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

N° 44.

Søndagen den 4. November.

1883.

Indhold: Bønnen for de Afdøde. Alban Stolz. Kirkelige Efterretninger: Berlin, Münster, Köln.

Bønnen for de Afdøde.

Der gives faa Andagtsøvelser, som tiltale det menneskelige Hjerte mere end *Bønnen for Sjælene i Renselsesstedet*, hvortil vi netop særlig opfordres i hele denne Maaned. Deres Egenskab som Guds Børn, de mange Kjærlighedens Baand, ved hvilke vi vare knyttede til dem, da de endnu levede her paa Jorden, deres sørgelige Tilstand, deres fuldstændige Uformuenhed til at gjøre Guds Retfærdighed Fyldest uden ved Lidelser og Smerter, Muligheden for os at hjælpe dem paa en virksom Maade, disse og lignende Grunde maae i høi Grad opmuntre os til denne Forbøn.

Den katholske Kirke lærer med Hensyn til *Skjærsilden*, for det Første at der gives en Skjærsild, i hvilken de Sjæle, som rigtignok ere hensovede i Guds Naade, men som endnu have tilgivelige Synder og timelige Syndestrafte at afsone, blive rensede og luttrede

som gennem Ild, hvorfor dette Sted ogsaa kaldes *Renselsesstedet*. I Himlen kunne saadanne Sjæle nemlig ikke strax optages, thi „intet Ureent kan indgaae i den h. Stad, det nye Jerusalem.“ (Aab. 21, 27.); men paa den anden Side kunne de hellerikke nedstyrtes i Helvede, thi de ere jo i Naadens Stand og have altsaa ikke fortjent den evige Fordømmelse. For det Andet lærer Kirken, at de Troende kunne komme Sjælene i Renselsesstedet tilhjælp ved Bøn, ved gode Gjerninger og navnlig ved *det h. Messeoffer*, og derved afkorte deres Lidelsestid.

Kjærligheden til de Hensovede er dybt indprentet i det menneskelige Hjerte, og derfor tiltaler Forbønnen for de Afdøde den troende Christen saameget. Det tilstaae ogsaa mange *Protestanter*, omendskjønt den kolde Protestantisme ogsaa har forkastet denne Lære som saamange andre af den katholske Troes skjønne og opløftende Lærdomme. *Gaume* fortæller følgende Exempel: Jeg har kjendt en Lutheraner fra Skotland, hvem Læren om Skjærsilden omvendte til den katholske Christendom. Midt under et Gjæstebud havde han mistet en kjær og dyrebar Fader, og med Smerte tænkte han paa dette saa pludselige Skridt fra Maaltidet til Kisten. Han var overbeviist om den fuldkomne Reenhed, som Himlen fordrer; men i hans Religion fandt han ingen Mellemtilstand mellem Himmel og Helvede. Hans Bedrøvelse steg til den heftigste Angst, han fandt ingen Ro mere, om Dagen var han adspredt, Nætterne uden Søvn, hans Tanker uden Haab. Han blev fuldstændig syg, og Lægen raadede ham til at foretage en Reise til Fastlandet, for at adsprede sig. Det var paa denne Reise, at jeg lærte Manden at kjende, og inden faa Dage vare forløbne, vidste jeg ogsaa Grunden til hans Sørgmodighed, nemlig Faderens pludselige Død og Uroen med Hensyn til et Væsens Skjæbne, som han saa inderligt elskede. „Ak!“ sagde han engang — det var netop Alle Sjæles Dag — „af Kjær-

lighed til min Fader, vil jeg idag gaae med Dem til Deres Kirke, for at bede. Naar jeg kan bede for min Fader, — saa vil jeg atter leve, for at anraabe daglig om Himlens Salighed for ham, som jeg har elsket saa inderligt herpaa Jorden . . . *Deres* Religion lærer, at man ogsaa kan hjælpe sine Kjære efter deres Død; Eders Bøn for de Afdøde bryder Gravens frygtelige Taushed; I omgaaes ogsaa med dem, som ere dragne bort fra dette Liv; I kjende den menneskelige Svaghed, hiin Svaghed, som vel ikke er nogen svær Forbrydelse, men som hellerikke er den Reenhed, som udfordres for Himlens Opnaaelse. Eder har Gud aabenbaret et Sonested imellem Himmel og Helvede. Maaske befinder min Fader sig der . . . Jeg vil vende tilbage til den katholske Lære, for at befrie ham, for at finde Trøst selv, for at lette Byrden, som nedtrykker mig; jeg vil ikke føle den mere, naar jeg kan *bede* for den Afdøde.“

Ved Læren om et Renselsessted og en Hjælp, vi kunne yde de Hensovede, staaer Himlen og Jorden i den kraftigste og meest levende Forbindelse med hinanden, og Tanken om Skjærsilden opmuntrer os derfor stedse til at staae de lidende Sjæle bi, det være sig Fædres, Mødres, Ægtefælles, Børns, Slægtninges, Venners Sjæle, ved at bede for dem, opofre for dem en eller anden god Gjerning og især ved at lade det h. Messeoffer frembære for dem. Denne vor Hjælp vil bringe baade os og de Hensovede de sødeste Frugter. Lader os derfor ret ofte, ja daglig bede for de Afdøde! Bede vi nu for de lidende Sjæle i Skjærsilden, da ville ogsaa vi sikkert engang finde Hjerter, der ville bede for vor Sjælefred, efterat vi ere dragne herfra!

Alban Stolz. †

Den berømte og yndede Forfatter til „Kalender for Tid og Evighed“ er, som vi kortelig meddeelte i forrige Numer, af den Almægtige bleven kaldet fra Tiden over i Evigheden. *Alban Stolz* var født den 3. Februar 1808 i Buhl i Baden. Han studerede Philosophie i Heidelberg, Theologie i Freiburg og modtog d. 15. Aug. 1833 Præstevielsens h. Sacramente. I den praktiske Sjælesorg var han virksom som Vicar indtil 1841, men virkede dog ogsaa senere, i andre Livstillinger, baade paa Prædikestolen og i Skriftestolen med utrættelig Flid og Iver og til stor Velsignelse. I 42 Aar helligede han sine Kræfter Undervisningsanstalterne. Fra 1841—43 var han Lærer ved Gymnasiet i Bruchsal, hvorefter han blev kaldet til Freiburg, og virkede her indtil sin Død; først som Repetent, derpaa som Directeur for det theologiske Convict, og siden 1847 som Professor i praktisk Theologie ved Universitetet. Den 15. August d. A. feirede han sit 50-aarige Præstejubilæum.

Alban Stolz erkjendte den store Betydning, som katholske Foreninger have baade i moralsk og materiel, i kirkelig som social Henseende; han var Grundlæggeren af og Præsæs for en Svendeforening, og i en længere Aarrække tillige Diöcesanpræsæs for de katholske Foreninger i Baden. Hans med humoristisk Munterhed blandede Alvor og hans Beredvillighed til at yde Raad og Hjælp, erobrede ham alle deres Hjerter, med hvem han kom i Berøring. Men det vilde dog ikke have været tilstrækkeligt til at gjøre Alban Stolz' Navn saa populært, som skeet er. Dette Ry er en Frugt af hans Forfattervirksomhed. Der har næppe siden *Abraham a sancta Clara's* Tid været en katholsk Forfatter til, der som Alban Stolz forstod at tale til Folket saa originalt og dog saa virksomt, og der vil

vistnok ikke saa snart igjen blive en Lignende til. Hans „*Kalender for Tid og Evighed*“, som ere udkomne hvert Aar siden 1842, ere blevne trykte i mangfoldige Oplag, og fandt den videste Udbredelse, ikke alene i den gamle men ogsaa i den nye Verden, og de bleve oversatte i næsten alle moderne Sprog. Det nuværende Tillæg til Kirketidenden er en saadan „*Kalender for Tid og Evighed*“, som udkom i Aaret 1859 under Titelen: „*Guds Billedbog*“. To andre Kalendere ere allerede forhen fra protestantisk Side blevne oversatte paa Dansk, nemlig „*Fra Vuggen til Graven*“ (1844) og „*Mixtur imod Dødsangest*“ (1843). De ere udkomne i Halvfjerdserne paa Fr. Wøldikes Forlag, men nu desværre udsolgte. Omendskjønt plaget af heftige legemlige Smærter har Alban Stolz dog for et Par Uger siden fuldendt sin *Kalender for 1884*, der handler om *de otte Saligheder*, hvortil Gud i sin Barmhjertighed, det haabe vi, nu har kaldet sin troe Tjener.

Den Afdødes Værker omfatte 13 Bind, blandt hvilke vi kunne nævne som populære Skrifter: „*Spansk for den dannede Verden*“, „*Besøg hos Sem, Cham og Japhet*“, — hvoraf et Udtog paa Dansk er udkommet for et Par Aar siden under Titelen: „*Reise i det h. Land*“, — „*Fader vor og Engelens Hilsen*“, „*ABC for Voxne*“, „*Den h. Elisabeth*“ (oversat paa Dansk), „*Den h. Vincent af Paul*“. o. s. v.

Den Iver for Guds Ære, som fortærede Alban Stolz og bidrog til, at han utrætteligt skabte nye Bøger, har ogsaa grebet mange af hans Læsere og Læserinder, og vil virke mægtigt endnu længe efter hans Død. Thi kun det jordiske Hylster, som omsluttede den ædle Forfatter er henfaldet til Støv, hans *Aand* vil ogsaa fremdeles øve den helbringende Indflydelse, som Gud i sin Naade havde forundt hans Værker. Og vi kunne ikke bevidne den Afdøde vor taknemlige Kjærlighed paa en bedre Maade, end ved at udbrede

hans Skrifter og *tilegne os* de Bønnens og Betragtningens Frugter, som ere nedlagte i dem. Han hvile i Fred!

Kirkelige Efterretninger.

Berlin. Den 17. October fejrede det preussiske Bibelselskabs Hovedforening sin 69 Stiftelsesfest. Ved denne Lejlighed holdt Generalsuperintendent Dr. Gesz fra Posen Festtalen, i hvilken han omtalte Betydningen af Luthers Bibeloversættelse. Ifølge „Reichsboten“ sagde han, at Luthers Oversættelse egenlig ikke var nogen Oversættelse, men meget mere en Fortyskning af Guds Ords Aand og Sind. Altsaa ingen Oversættelse — det er altid bleven sagt fra katholsk Side, nu indrømme Protestanterne det ogsaa. Hvad der i den h. Skrift ikke passede i Luthers Kram, det forkastede han, eller tilføjede Noget af sit Eget, og opnaaede paa denne Maade „Guds Ords sande Aand og Sind“ eller et rensat og forbedret Evangelium efter hans eget Hoved. Det var sikkerlig ikke noget vanskeligt Arbejde.

Münster. Under Andagten den 21. October i St. Lamberti Kirke prædikede Pastor Cl. Hagemann fra Hammerfest, idet han paa en gribende Maade fremstillede Missionslivet oppe i det yderste Norden blandt Finnerne og Lapperne. Andagten var talrig besøgt, og den afholdte Collect indbragte en klækkelig Sum til Bedste for de fattige Missionsstationer i Europas Polaregne.

— En protestantisk Forsker har udarbejdet en Statistik over Katholicismens Fremgang siden dens Grundlæggelse og fundet Følgende:

1. Aarh. — 500,000	8. Aarh. — 30 Millioner,
2. „ — 2 Millioner,	9. „ — 40 „
3. „ — 5 „	10. „ — 56 „
4. „ — 10 „	11. „ — 70 „
5. „ — 15 „	12. „ — 80 „
6. „ — 20 „	13. „ — 85 „
7. „ — 25 „	14. „ — 90 „

15. Aarh. — 100 Millioner, 18. Aarh. — 250 Millioner.
16. „ — 125 „ 19. „ — 260 „
17. „ — 185 „

Man seer af denne Tabel, at Kirken netop har kunnet glæde sig ved den største Tilvæxt i de Aarhundreder, i hvilke den blev meest forfulgt.

Köln. „Gregoriusbladet“ skriver Følgende med Hensyn til Kirkesangen: „Den kirkelige Musik behandles endnu paa mange Steder som en Askepot i den christelige Kunst, der med Fornemhed ignoreres af mange Geistlige, Kirkeforstandere og bedre stillede Katholiker. Katholiker, som lade deres Børn faae musikalsk Uddannelse, vægre sig ofte ved at sende dem til den kirkelige Sangskole. Folk, som selv ere musikalsk dannede og begavede med god Sangstemme, lade sig hellere indskrive i verdslige Sangforeninger for Fornøielsens Skyld, end at de skulde hellige Kirkesangen deres Kræfter. Overalt arbejder man saa ivrigt paa at faae oprettet gode verdslige Sangforeninger; men med Hensyn til Gudstjenesten, da er man tilfreds med den meest ordinære Skraalen.“ — Meget sandt! Mon vi ikke ogsaa hertillands kunde lægge os disse Bemærkninger paa Hjerte?

Forholdsregler for det indre Liv.

Med ydmyg Fortrøstning maa vi klage alle vore Fornødenheder og al vor Elendighed for vor Fader, som er i Himmelen. Under Bønnen maa vi ikke med Magt anstrenge os for at løfte os til høie Betragtninger; naar Gud kalder os, drager os, da lad os følge Naadens Indskydelse med et Barns Eenfoldighed, som lader sig føre ved Haanden.

Trykfeil.

I Tillæget til Nr. 43 har indsmuglet sig en meningsforstyrrende Trykfeil: Side 69, Linie 12 f. o. istedetfor: som sælger, læs: han sælger.

Kirkelig Kalender.

Søndagen d. 4. November. 25de Søndag efter Pintse. Carl Borromæus, Biskop. **5. M.** Octavdag. **6. Ti.** Octavdag. **7. O.** Octavdag: Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Messe for Ansgariusforeningen. **8. To.** Octav af Allehelgens Fest. **9. F.** Indvielsen af vor Frelzers (Lateran-) Kirke i Rom. **10. L.** Andreas Avellinus, Bekj.

Søndagen d. 11. November. 26de Søndag efter Pintse. Marias Skytsfest.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 7 stille Messe i Sct. Knuds Capel.
" 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44.
" 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
" 9 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt i Sct. Ansgars Kirke.
" 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 6 offentlig Andagt i Sct. Knuds Capel.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Hospitalet og i Sct. Knuds Capel.
" 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 7 $\frac{3}{4}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 8 $\frac{1}{4}$ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Knuds Capel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
" Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
hver Lørdag Kl. 5—8 $\frac{1}{2}$ Eftm.

Taksigelse.

Sct. Josephssøstrene tillade sig herved at bringe de ærede Her-
rer af Menigheden deres hjertelige Tak for den ved deres afdøde
Søsters Jordefærd udviste Deeltagelse.

Mariacongregationen for Mænd.

Forstanderskabsmøde Tirsdagen d. 6. November Kl. 8 $\frac{1}{2}$, i Ny
Kongensgade Nr. 17, 1. Sal.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Enogtredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

N° 45.

Søndagen den 11. November.

1883.

Indhold: Til Luther-Festen. Kirkelige Efterretninger: Kjøbenhavn, Osnabrück, Nordhausen, London.

Til Luther-Festen.

Igaar, d. 10de Nov., var det 400 Aar siden, at den tydske „Reformator“, *Morten Luther*, blev født. Hans Beundrere og Tilhængere, navnlig i hans Fødeland, beflitte sig paa at fejre Mindet om denne verdenshistoriske Begivenhed paa alle Maader, ikke blot ved kirkelige Højtideligheder, men ogsaa ved Festforsamlinger, Møder, Processioner, Festtaler, Medailler, Stiftelser og, dersom Foretagendet finder den fornødne Understøttelse hos Publicum, ved en kritisk Udgave af hans samlede Skrifter. Naar de, som ansee ham for en kirkelig Reformator, mene at maatte løfte hans Livsgjerning til Skyerne, saa kunne vi ganske vist ikke være med, men vi forundre os heller ikke derover eller tage dem det ilde op; de bør gjøre det, dersom de for Alvor ville kalde sig Lutheranere. Men man gaaer langt videre; og saa kunne vi ikke Andet end gjøre Indsigelse. Man for-

søger at lægge en Helgenglorie om den dyrebare „Guds Mands“ Hoved. Vi trække paa Skuldrene; den *sandfærdige* Historie og Mandens *egne Skrifter* fremstille for os Billedet af den Præst og Munk, der ikke bluedes ved at bryde sine Gud og Kirken givne Løvter, med mindre lyse Farver.

Det preussiske Overkirkeraad har forordnet, at der i alle Landets Kirker idag skal læses en *Takkebøn* for, „at Biblen ved Luther er gjort tilgængelig for Alle og Enhver.“ Den, som kjender en Smule til Biblens Historie, ryster paa Hovedet; han kan ikke forstaa, hvorledes højt dannede Mænd kunne fremsætte en saa dristig og uholdbar Paastand; Historien har forlængst godtgjort, at der *før* Luther var udkommet en Række (21) Bibeloversættelser baade i det højtydske og det plattydske Tungemaal.

Man laster den Tro, i hvilken Luther blev opdragen og uddannet til Præst, og forekaster os, den katholske Kirkes Børn, vor Vedhængen ved og Kjærlighed til vor aandelige Moder. Vi svare dem, som laste os: Hvad I gjøre, er ialtfald *inconsequent* og et Brud paa den lutherske Grundsætning, at Enhver maa granske i Skrivten og udlægge den efter egen Samvittighed; thi det er netop ad denne Vej, ved Granskning i Skrivten, at vi komme til den Overbevisning, at Christus har grundlagt een synlig, enig, i sin Lære ufeilbar og uforanderlig Kirke under eet Overhoved, og at denne Christi Kirke ikke kan være nogen anden, end den ældgamle, apostoliske, romersk-katholske Kirke. Hvor bestemt I end paastaae, at Eders Luther kun har rensset den gamle Kirke for Misbrug og Menneskebud, paa Sandhed berøer det dog ikke; han har tvertimod vraget adskillige af Kirkens Grundlærdomme og derved stiftet en splinterny Kirke; kunne I ikke dele denne Anskuelse, saa gjøre I dog ialtfald Uret i at laste os, fordi vi følge vor Overbevisning og Samvittighed.

Men man glemmer ikke blot consequent Tænkning;

man sætter sig ogsaa ud over alle Skranker, som Sømmelighed, Anstand, Kjærlighed, Tolerance og Retfærd fordre. Det er heller ikke blot troende Lutheranere, der tager til Orde; det er navnlig „den frie Tankes“ Mænd, som under Paaskud af fordomsfri Forskning have kastet Troen paa Bibelen, Christus og den treenige Gud overbord. Den Lejlighed, som Luther-Festen byder, benyttes til at rive ned paa vor hellige Kirke, kaste Skarn paa den, saae Had og prædike Krig mod den. Paa Festforsamlingen i *Erfurt* f. Eks. blev der hørt Raab, hvilke en jødisk Avis mener at maatte betegne som en „*flammende Krigserklæring mod den katholske Kirke.*“

Overfor slige Angreb kunne Kirkens Børn ikke være ufølsomme. Tysklands Katholiker have da ogsaa besvaret denne Udfordring. Dog ikke ved at gjengjelde Lige mod Lige. De huske hvad Apostelen siger om de første Christne: „Udskjældte velsigne vi; bespottede formane vi.“ De holde sig Frelserens Formaning efterrettelige: „*Velsigner* den, som forbander eder; *beder* for dem, som bagvaske eder.“ De have udsendt en Opfordring til en *fælleds Communion og fælleds Bøn.* De ønske at give vor h. Kirkes guddommelige Stifter nogen Oprensning for de Forhaanelser, med hvilke Uvidenhed eller Ondskab overdænger ham i hans Kirke, samt at nedbede Lys og Velsignelse fra oven, fra Lysets Fader, at han maa oplyse og styrke de Vildfarende, saa at de komme til at erkjende den Kirke, som er Sandhedens Støtte og Grundvold, og give de Vaklende Mod til at følge deres Overbevisning og be-
kjende ham for Menneskene.

Vi tvivle ikke om, at „Nord. Kirk.“s Læsere gjerne ville følge deres Troesfællers Exempel og forene sig med dem ved Alterets Fod til kjærlig Forbøn for dem, som laste hvad de ikke kjende.

Ligesom Apostelen vide vi, hvem vi have troet paa og sat vor Lid til; vor hellige Kirke er den Vei, som Christus har banet for alle Mennesker. for ad den at

føre Alle til Himmeriget; vor hellige katholske Kirke er det Faderhuus, hvori alle, som ere døbte i den treenige Guds Navn, have deres Hjem. Vi vide vel, at det ikke er umuligt, at En bliver salig, om han end vanker udenfor Faderhuset, forudsat at han *er i god Tro* (d. e. mener at være paa den rette Vei) og efter bedste Vidende holder Guds Bud. Vi dømmе Ingen; thi den Alvidende alene kan bedømme, om den Enkelte er i god Tro eller ikke; men vi føle inderlig Medlidenhed med alle dem, der ere berøvede største Delen af de Sandhedens og Naadens Skatte, som vi, Kirkens Børn, have Adgang til, saasom Messeofret, Syndsforladelsen ved Bodens Sacramente, samt de fleste andre Sacramenter, Eftergivelse af Syndestrafen ved Aflad, Helgenernes Paakaldelse o. s. v. Thi vi vide, at det er meget vanskeligere for dem at frelse deres udødelige Sjæle, end det er for os. Men Guds indvortes Naadehjælp kan jo rigelig og overflødig bøde paa, hvad der mangler i de udvortes Naademidler.

Denne Naadehjælp kunne og ville vi nedbede over dem, Det er den Tolerance, eller bedre sagt, den Kjærlighed, som den ene saliggjørende Kirke lærer os at øve.

Kirkelige Efterretninger.

Kjøbenhavn. Til ovenstaaende Artikel om „Luther-Festen“ skulle vi her endnu føje Fortegnelsen over de tyske Bibeloversættelser, som vare udkomne før Luther, tilligemed Aaret og Stedet, i hvilket de ere blevne trykte. Paa Højtydsk vare udkomne: en uden Trykkerstedets Angivelse (rimeligvis Mainz) i Aaret 1460 eller 62 (med Kaiser Frederik III.s Vaaben), en anden i Mainz (1467), fire i Nürnberg (1477, 1483, 1490, 1518), ni i Augsburg (1477, 1480, 1483, 1487, 1490, 1494, 1507, 1518 og 1524), en i Strassburg

(1485); i nedersachsisk Dialect en i Lübeck (1494) og en (1522) i Halberstadt; i det plattyske Sprog to (1470—80) i Köln, en (1477) i Delft, en (1479) i Gouda og en (1522) i Löwen. For Nordens Vedkommende, da lod den h. Birgitta allerede i Midten af det 14. Aarh. den h. Skrift oversætte paa Svensk, og en dansk Oversættelse blev besørget i det følgende Aarhundrede.

Os forekommer det at være Beviis paa utilgivelig Dumhed og Uvidenhed, naar protestantiske Geistlige ikke engang vide, hvad de kunne finde i enhver Haandbog, og stadig paastaae, at „Luther har stillet Biblen paa en Lysestage“. Overhovedet er de protestantiske Geistliges Uvidenhed med Hensyn til katholske Sager ualmindelig stor. I en „Levnedsbeskrivelse“ af Luther, som en dansk Geistlig har beriget en af Landets Almanaker for 1884 med, læste jeg saaledes blandt andre smukke Ting, at Luther skulde have „givet Ægteskabet sin rette Plads og Værdighed“. Man troer næppe sine egne Øine, naar man læser Sligt. Vi tillade os kun det simple Spørgsmaal: hvor har Frelserens Ord, at „hvad Gud har sammenføiet, skal intet Menneske adskille“ sand og fuld Gylldighed, i den katholske eller i den protestantiske Kirke? Hvor man, som hos Protestanterne, opløser Ægteskabet og tillader en nye Forbindelse, medens den anden Part endnu lever, der holdes dog i Sandhed Ægteskabet ikke i Ære som en Guds Anordning. Luther selv kaldte ogsaa Ægteskabet en „verdslig Ting“ og tillod Landgreve Philip af Hessen at have to Hustruer paa samme Tid. Og alligevel skal Luther have stillet „Ægteskabet paa dets rette Plads“!!

Osnabrück. Den forhenv. protestantiske Geistlige, Convertiten *Georg Evers*, har i Anledning af Luther-Festen foruden sit større Værk: „*Martin Luther*, et Livsbillede,“ ogsaa udgivet en lille Brochure: „*Hvorledes Martin Luther begyndte*, eller hvorledes han blev det, han blev“. Den er deelt i 4 Capitler. I det Første meddeles der det Nødvendigste om Reformatorens *Fødsel* og *Familieforhold*; Martins Fødeaar lader sig ikke nøje bestemme, om det var 1483 eller 1484; det første Aar antager man i Almindelighed, men det andet er ligesaa bevisligt ifølge Luthers egne Udtalelser. Forfatteren mener derfor, at det var heldigst om man i 1884 feirede 2. Oplag af Lutherfesten, forat være sikker paa at træffe

Fødeaaret. Cap. 2: „*Skole og Universitet*“, giver Forfatteren Leilighed til at stille Reformatorens Løgne og Forvanskninger med Hensyn til Datidens Skolevæsen i det rette Lys. Derefter omtales hans Studier i Magdeburg, Eisenach og paa Universitetet i Erfurt, hvor han skulde studeræ Philosophie og Jurisprudents. Men Luther havde ingen Lyst til alvorlige Studier, hellere læste han de hedenske Digtene, omgikkes med Humanisterne og Poeterne, og drev alleslags Studenterstreger. I Aaret 1503 havde L. ifølge egen Tilstaaelse endnu ikke seet en Bibel. I Humanisternes Selskab her i Erfurt udfangede han for en stor Del hine Revolutionsideer, som han senere bragte til Udførelse. I 3. Cap., „*I Kloster*“, fremstilles grundigt Luthers Indtrædelse i Augustinerordenen, hans Liv i Ordenen, hans theologiske og navnlig hans bibelske Studier. Det er et overmaade trøstesløst Billede, vi her faae af ham. Som et halvt forkommet og fortvivlet Geni, uden indre Kaldelse, bliver Luther Munk, alene ægget dertil af den hovmodige Tanke: at blive noget Stort. Lydighed, Kyskhed, Ordenspligter ere trykkende Lænker for ham; han kan ikke finde Hvile for sin urolige Samvittighed og sit forstyrrede Sind, fordi han ikke aabenbarer sine Samvittighedsnag i Skriftemaalet (ifølge hans egne Udtalelser). Paa denne Maade kan man forklare sig hans senere hen saa bitre og giftige Angreb paa Ordensstanden. I denne indre Sjælstilstand turde man maaske ogsaa finde den egenlige Kilde til hans Hovedlære om den fuldstændige ufri Villie og om Retfærdiggjørelsen. I 4. Cap., „*Begyndelsen af hans Opposition og Vranglære*“, see vi Luther, som havde næret sin Aand ved Studiet af kirkelige Oppositionsmænds Værker, som Marsilius, Occam, Wessel, Mirandola og Valla, skride stedse fremad i sin antikirkelige Tænkemaade, og Dag for Dag blive bittere, indtil han endelig griber den gunstige Leilighed, til at sætte sig op imod Kirken, og det med hele sin fortvivlede Sjæls brændende Iver. Hvile finder han dog ikke; for sig selv har han dog ikke opnaaet ved sin Lære det, som han søgte. — Det er med den dybeste Medlidenhed, at man betragter Billedet af et fortvivlet Geni og en fortvivlet Samvittighed, der har tegnet det selv med saa skarpe Træk. Det er Billedet af et Menneske, som har bortødslet og ødelagt sine store Aandsgaver i en forgjæves

Kamp imod Kirkens Klippe, som har anstrængt al sin Aandskraft i Opfindelsen af en Lære, som skulde bedøve hans urolige, forpinte Samvittighed, paa Grund af hans Oprør imod den af Christus indsatte Autoritet: men hvis hele Liv og Virksomhed betegnes af ham selv som forgjæves og forfejlet. Det er Billedet af et Menneske, som overbyder sig selv i hadefulde, giftige Udbrud, forat fjerne Samvittighedens nagende Braad, men netop derved viser, at Braaden fulgte ham overalt. Han siger engang, at Klosteret var et Helvede. Hvo som uden Fordomme læser hans Skrifter, Breve og Bekjendelser, vil faa det uudslettelige Indtryk af dem, at denne Mand har havt Helvede i sig, har bragt det med sig ind i Klosteret, og atter ud derfra, en ubunden Stolt-heds, Sandseligheds og Løgnagtigheds Helvede.

Nordhausen. (Interessant Fund.) I det herværende Raadhuusbibliothek, som er opstillet paa Raadhusets Loft, blev der fornylig fundet et Gammelt Testament i Tysk, men ikke luthersk Oversættelse. Det er blevet trykt 1529 i Augsburg hos Stayner og har paa Bindets indre Side en øjensynlig fra Begyndelsen af det 16. Aarhundrede hidrørende Indskrift, hvis første Deel lyder saaledes: „Matthæi, X Capitel. Hvo som optager en Prophet i en Prophets Navn, han skal modtage en Prophets Løn. D. M. L.“ — De tre sidste Bogstaver betyde ialtfald Dr. Martin Luther og henvise til, at denne Bibel var i Luthers Eje, og at han sandsynligvis har benyttet den til derefter at forfærdige sin egen Oversættelse. Atter et Bevis paa, at der paa Luthers Tid allerede gaves Bibeloversættelser.

London (Luther og den engelske Høikirke.) Der er udbrudt en alvorlig Strid imellem den anglicanske Ærkebiskop af York og Dechanten ved den derværende Domkirke, angaaende Dr. Martin Luther. Dechanten betragter Luther som en Kjætter og Schismatiker, og beklager Reformationen, som han „mildest talt“ betegner som en grov Fejl. Ærkebispens derimod ærer Luther som den „velsignede Reformationens Fader“, og agtede at udtale denne Overbevisning i en Prædiken til Ære for Luther. Dechanten erklærede derpaa, at han ikke kunde bivaane sligt „Kjæteri“ og agtede at forlade Kirken, saafremt Luther skulde forherliges i den. Prædikenen blev ikke holdt,

men Ærkebispfen forsvarer dog nu i et Brev baade sig selv, Luther og Reformationen.

Kirkelig Kalender.

Søndagen d. 11. November. 26de Søndag efter Pintse. Marias Skytsfest. **12. M.** Martin, Pave og Martyr. **13. Ti.** Stanislaus Kostka, Bekj. **14. O.** Didacus, Bekj. **15. To.** Gertrud, Jomfru. **16. F.** Martin, Bekj. og Biskop. **17. L.** Gregor Undergjøreren, Biskop.

Søndagen d. 18. November. 27de Søndag efter Pintse. Indvielse af Sct Petri og Pauli Kirker i Rom, og: **Marias Offring.**

Hr. Pastor Lichtle har meddeelt Redactionen, at hans Bønnebog „Den bedende Christen“ nu kan faaes i to separate Bind: en Messedeel og en Vesperdeel. Bogen er derved bleven mindre i Format, saa at den særlig maatte egne sig for Herrer, der ønske at gjemme den i Lommen. Disse Udgaver af „Den bedende Christen“ faaes hos A. F. Høst & Søn (Gothersgade 48) til følgende Bogladepriser:

Hele Bogen, heftet	2 Kr. „ Øre.
— indb. i Læder	3 — „ —
— 2 Bind i Læder	3 — 50 —
Messebogen, indb.	2 — 75 —
Vesperbogen, indb.	2 — 75 —

I Partier fra Pastor Lichtle i Odense faaes Rabat.

Ægtevielser

i Sct. Ansgars Kirke.

Skrædermester Emil Frederik Johan Hartvig og Maria Margarethe Emma Hoffmann (24. Octbr.).

Dødsfald.

Enkefru Margarethe Josepha Fleron (3. Octbr.) — Forhenv. Naalemagermester Joseph Nitsch (16. Octbr.) — St. Josephssøster Marie Emilie (21. Octbr.) — Enkemadam Petrea Caroline Cæcilie Schultz (26. Oct.).

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Enogtredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

N°. 46.

Søndagen den 18. November.

1883.

Indhold: Kyrie eleison. Kirkelige Efterretninger: Rom, Rouen. Freiburg, Luxemburg, Kjøbenhavn.

„Kyrie eleison“.

„Kyrie eleison“, d. v. s. „Herre, forbarm dig (over os)! som Præsten beder afvexlende med Ministranten og Koret synger *ni Gange* i Begyndelsen af den hellige Messe, er en indstændig Bøn til Gud om Forbarmelse, et mægtigt gribende, ydmygt Raab om Hjælp, som uvilkaarligt fremgaaer af et Hjerte, som er stedt i Nød, i Trængsel og Lidelser; derfor møde vi det ogsaa paa saa mange Steder i det gamle og nye Testamente, derfor lød det fordem tusindfoldig fra Folkets Læber ved Bøn- og Bodsprocessioner. Siden det 11. Aarhundrede er det en Forskrift, at gjentage denne Bøn *ni Gange* under den h. Messe. Denne hyppige *Gjentagelse* af „Kyrie eleison“ minder i Almindelighed om den *Inderlighed, Indstændighed, Udholdenhed* og *fromme Paatrængenhed*, hvormed vi bør bede om Forbarmelse og Hjælp; men der ligger ogsaa en høiere og *hemmelig-*

hedsfuld Betydning skjult deri, at *Tretallet netop gjentages tre Gange*. De tre guddommelige Personer blive derved anraabte hver for sig og efter hverandre: først *Faderen* med „Kyrie eleison“, derpaa *Sønnen* med „Christe eleison“ og tilsidst den *Helligaand* atter med „Kyrie eleison“. Men Anraabelsen af hver enkelt af de guddommelige Personer bliver derhos netop gjentaget *tre Gange*, for at antyde, at vi ved Anraabelsen af hver enkelt af de guddommelige Personer tillige anraabe ogsaa de to andre, da alle tre guddommelige Personer jo, i Kraft af deres hemmelighedsfulde „*gjensidige Iboen*“, evindeligt ere og leve i hinanden.

„Kyrie eleison“ er den eneste Bøn i Messen, som er affattet og bibeholdt i det *græske* Sprog. Hovedgrunden hertil stammer rimeligviis fra, at dette folkelige Nødraab allerede i de tidligste Aarhundreder er gaaet fra Østerlandet over i den latinske Kirke, hvor det paa Grund af dets hyppige Brug hurtigt blev bekjendt og almindelig yndet; og man har derfor ikke villet oversætte denne gamle ærværdige Bøn paa Latinsk. — Da der ved Siden af det *græske* „Kyrie eleison“ ogsaa findes blandt de *latinske* Messebønner flere *hebraiske* Udtryk, som: „Amen, Alleluja, Sabaoth, Hosanna“, saa see vi under det ublodige Offers Frembærelse *alle de tre Sprog* forenede, som fordem i den glørværdige Indskrift ovenover Herrens Kors forkyndte for al Verden Jesu Christi Kongedømme, Naademagt og Værdighed (Joh. 19,19).

Som et Udtryk for Følelsen af vor Elendighed mangler „Kyrie eleison“ aldrig ved den h. Messe, og ifølge Messens Ritus er der ogsaa bleven anviist det et særdeles *passende Sted*; thi paa den ene Side slutte det sig saa naturligt til „Introitus“, og paa den anden Side danner det en passende Forberedelse til „Gloria“ og til „Collecterne“. „Introitus“ udtrykker nemlig, snart i jublende Glæde, snart med veemodigt klagende eller ydmygt bedende Ord, de Tanker og Følelser, som

vi særlig burde være gennemtrængte af under Frem-
bærelsen af det h. Messeoffer, d. v. s. den indfører os
i de forskjellige Festers og Tidens Stemning, som vi
netop skulle mindes. Men ved Mindet om disse Kirke-
aarets Høitider og Fester føle vi saa ret levende vor
egen Uværdighed, Svaghed, Uformuenhed, at vort
Hjerte uvilkaarligt føler sig nødsaget til, at udbryde i
det gjentagne Raab om Hjælp og Forbarmelse, i „Ky-
rie eleison“; thi kun Guds Barmhjertighed kan gjøre
os værdige til at feire Dagen og de hellige Fest-Hem-
meligheder paa en værdig Maade. *Ydmyghed, Tillid*
og *Længsel* ere Nøglerne til Guds Skatkammer, til den
guddommelige Barmhjertigheds Rigdomme; men netop
i det gjentagne Kyrieraab bekjende vi offentlig og høi-
tideligt vor egen Elendighed, vor faste Tillid til Guds
Barmhjertighed og vor inderlige Længsel og Attraa
efter guddommelig Hjælp. „Kyrie eleison“ forbereder
derfer meget smukt til de efterfølgende „Orationer“
d. e. *Bønner* eller *Collecter*, som fremgaae af Bevidst-
heden om vor store Nød og Elendighed, og som støtte
sig paa Guds grændseløse Barmhjertighed. Paa *disse*
to Vinger — *den menneskelige Elendighed* og *Frelserens*
Barmhjertighed — hæver jo Bønnen sig mod Himlen.

Men „Kyrie eleison“ danner ogsaa en passende
Overgang til „*Gloria*“; thi Tanken om Herrens Huld-
righed og barmhjertige Naadesbevisninger opmuntrer
os til, at velsigne hans h. Navn med Taknemlighed og
Glæde. Denne vor ydmyge Bøn om Forbarmelse og
Miskundhed give paa en vis Maade det paafølgende
Glædes- og Jubeludbrud i „*Gloria in excelsis*“ en desto
større Virkning og Fylde; den er en Tilskyndelse til
Ydmyghed, for at vi desto mere maae føle den trium-
ferende Jubel og Glæde, der følger efter.

Saalænge vi stakkels Evabørn maae vandre om-
kring sørgende og grædende i denne Taarernes Dal, i
dette Jordelivs Udlændighed, er der ingen Bøn, som er
nødvendigere for os end „Kyrie eleison“, „Herre, for-

barm Dig over os!“ „Mennesket, født af Kvinden, lever kun en kort Tid, og det bliver opfyldt af megen Jammer“ (Job. 14, 1.), „alle dets Dage ere rige paa Smerte og Kummer“ (Præd. 2, 23): hvem kan vel tælle dem — alle de Synder, Fristelser, Farer, Feil, Svagheder, Lidelser, Sygdomme, Sorger, Fortrædeligheder, Uheld, Møisommeligheder, Trængsler, som svæve over Menneskets Hoved og tynde paa hans Hjerte? Frelse og Befrielse, Beskyttelse og Hjælp, Trøst og Vederkvægelse finder det stakkels Menneske her kun hos Gud, som „er god og hvis *Forbarmelse* varer evindelig“ (Ps. 117, 1). „Som en Fader *forbarmer* sig over sine Børn, saaledes *forbarmer* Herren sig over dem, som frygte ham“ (Ps. 102, 13). „Guds *Barmhjærtighed* ledsager os alle vort Livs Dage“ (Ps. 22, 6.): ligesom en Stjerne, der aldrig gaaer ned, lyser den mildt og trøstefuldt over os fra vort Livs Morgentrøde indtil dets Aftenrøde. Men skal den guddommelige Forbarmelses hele Fylde blive os tildeel, da bør Kyrieraabet hver Gang komme fra et Hjerte, som levende føler og tilstaaer sin egen Armod, sin Elendighed og Nød. Maatte disse ærværdige Ord, hvad enten de blot udtales eller de høitideligt synges ved Messens Begyndelse, vække og styrke hos alle Tilstedeværende denne gavnlige og heldbringende Erkjendelse og Bevidsthed!

Kirkelige Efterretninger.

Rom. De ved den h. Stol accrediterede Gesandter vende nu atter tilbage til deres Post efter tilendebragt Sommerferie. Den spanske og østerrigske Gesandt have tilligemed deres Familier havt Audiens hos Leo XIII., ligeledes Gesandten for Monaco, og i en nær Fremtid vil ogsaa den russiske Gesandt indtræffe

og tage blivende Ophold ved Vatikanet. — Ved den 6. Generalforsamling af italienske Katholiker, som afholdtes i forrige Maaned i Neapel, var der paa Aabningsdagen 6 Biskopper og 14 Stedfortrædere for andre Overhyrder, samt henved 500 Deputerede fra alle Italiens Bispedømmer tilstede. Advocat Casoni konstaterede, at der var dannet 150 Comiteer med over 60,000 Vælgere, hvis Løsen var: „For Thronen og Alteret,“ og som vare beredte til at kjæmpe for Troens og Kirkens Sag. Forøvrigt arbeide Republikanerne af alle Kræfter baade mod Kirken og Kong Umberto's Throne, medens Socialistførerne offentlig opfordre Arbejderne til at bemægtige sig Godserne som Frugten af deres Arbeide. Meget betegnende er ogsaa den Kjendsgjerning, at der ved en Socialistbanket, som nylig blev afholdt i Reggio Emilia, blandt andet ogsaa blev udbragt en „Skaal for Satan!“

Rouen. Cardinal-Ærkebiskop Bonnechose af Rouen er afgaaet ved Døden. Henri Marie Gaston de Bonnechose var født i Paris den 30te Mai 1800. I Aaret 1834 blev han viet til Præst i Strassburg, derefter blev han Biskop af Carcassonne, senere Biskop af Evreux og i 1858 Ærkebiskop af Rouen. Den 21. December 1863 udnævnte Pius IX. ham til Cardinal, en Værdighed med hvilken der under Kaiserdømmet var forbundet Sæde i Senatet, hvor Bonnechose optraadte som en ivrig Forsvarer af Pavens verdslige Magt. Den Afdøde var en af Frankrigs dygtigste Prædikanter og optraadte blandt andet ogsaa yderst energisk i sin Tid mod Renan's ugudelige Bog. „Figaro“ roser ogsaa den Afdødes Patriotisme under den sidste Krig. Paa Rouens Indvaaneres Bøn, fortæller Bladet, reiste den 70aarige Cardinal midt om Vinteren til Versailles, for at bede Kaiser Wilhelm om at nedsætte Krigscontributionen, som var paalagt Byen. „Den ærværdige Ærkebiskops Død,“ slutter Bladet sin Nekrolog, „er et smerteligt Tab for det franske Episkopat, hvis Lys og Hæder den Afdøde var.“

Freiburg. Den afdøde Professor Alban Stolz har anordnet i sit Testament, at hans Gravsteen skal bære følgende af ham selv forfattede Indskrift: „Læser, hvis Du har den Lykke, at være en katholsk Christen, saa beed det kjære Fader vor og Englens Hilsen til Tak derfor og til Trøst for min arme Sjæl.“

Luxemburg. Biskop Adames af Luxemburg, en 70-aarig Olding, havde alt gjentagende henvendt sig til Paven med Bøn, om paa Grund af legemlig Svaghed og Sygdom, at entlediges fra sit byrdefulde Hyrdeembede. Efter omsider at have opnaaet sit Ønske, har han nu i et rørende Hyrdebrev taget Afsked med sin Hjord. Først takker han baade Præster og Lægfolk for den ham i en lang Række af Aar udviste Kjærlighed, Lydighed og Hengivenhed; saa slutter han med følgende Ord:

„Vor h. Fader Paven har nu talt som Christi Stedfortræder. Derfor bønfalder og besværges jeg eder alle: Præster og Lægmænd, om at vise min Efterfølger den samme Ærbødighed, Kjærlighed og Lydighed som mig. Hvo som holder sig til sin Biskop, han holder sig til Paven og som Følge deraf til den Herre Christus og hans hellige katholske Kirke. Holdør fast ved denne hellige Kirke; den er den ene sande og ene saliggjørende, af Christus selv indstiftede Kirke, som Helvedes Porte ikke kunne overvælde. Den er den Faaresti, som betrygger eder mod Ulvenes Angreb. Den er den Ark, som bærer eder gennem Syndflodens Vande til Evighedens salige Havn. Derfor klynger eder fast til den og svigter den ikke. Kølnes heller ikke i eders Kjærlighed og Andagt til den saligste Guds Moder, eders mægtige Beskytterinde, for at hun maa vedblive ogsaa i Fremtiden at beskærme os, som hun hidindtil har værnet om os“.

„Jeg er mig ikke bevidst under min mangeaarige Embedsgjerning med Vidende og Villie at have krænket eller forurettet Nogensomhelst; ganske vist saae jeg mig stundom nødt til, ligesom enhver tro Huusbonde, at irettesætte og revse; og saaledes kan det muligen være skeet, at En eller Anden følte sig stødt eller fornærmet. Men min Hensigt var god og reen; jeg sigtede nemlig ikke til Andet end at forbedre og helbrede, selv naar jeg som Læge var nødsaget til at skære, hvad der gjorde mig selv ligesaa ondt som Patienterne. Jeg nærer i mit Hjerte inderlig Kjærlighed til alle mine Faar, uden nogensomhelst Følelse af Bitterhed. Til Gjengjæld beder jeg Alle om at ihukomme mig med samme Kjærlighed i deres Bønner til Gud. I vide, høitelskede Brødre, at i hele Dioceset findes vel ingen Menighed, som jeg ikke gjentagende gjæstede,

ingen nok saa lille Landsby med Kapel, hvor jeg jo idetmindste læste en kort Bøn til den elskelige Gudsmoder. Ved slige Visitationer lød der Klokkeringning fra Taarnet, og de kjære Smaa kom mig imøde med Blomster og ringede med deres smaa Klokker for at byde mig Velkommen. Snart eller seent komme Klokkerne atter til at ringe, og saa hører man sige: „Vor gamle Biskop er død!“ O, anbefaler da til den barmhjærtige Gud min arme Sjæl med inderlig Bøn om, at han ved sin Moders samt alle Englenes og Helgenernes Forbøn maa forunde mig den evige Hvile! Hjælper mig til at bede godt og døe salig, paa det jeg med Verdensapostelen maa kunne sige: „Jeg har stridt den gode Strid, fuldendt Løbet og bevaret Troen: nu er Retfærdighedens Krone henlagt til mig, hvilken Herren, den retfærdige Dommer skal give mig paa hiin Dag“. — Høitelskede! at velsigne var stedse min Glæde; modtager da min biskoppelige Velsignelse endnu engang — for sidste Gang!“

Den alderstegne Arbejder i Herrens Viingaard agter nemlig at trække sig tilbage til et Kloster, for der i Eensomhed at forberede sig til Døden.

Kjøbenhavn. Paa Reformationstiden i Danmark ivrede man mod Billeder og Helgenstatuer. Man overkalkede de dekorerede Vægge, brændte Billeder og ituslog Statuer af de Hellige, ja selv af Kristus; det kaldtes jo altsammen „Afgudsdyrkelse“ og Helgentilbedelse“, som stred mod Guds „rene Evangelium“. Det synes imidlertid at Nutidens Lutheranere ere igjen blevne mere besindige; man fjerner nu overalt Kalken af Væggene, opfrisker Malerierne i de gamle kath. Kirker og lader det Gamle igjen komme tilsyne. Noget af det nyeste Nyt er imidlertid hvad man i disse Dage læser i Bladene. Den saa meget omtalte Marmorkirke i Bredgade skal nemlig prydes med Statuer af Kirkens Helgener, baade Paver og Mønke. Paa Façaden ud imod Bredgade opstilles Statuer af Profeterne Moses og Elias samt Johannes den Døber og Apostlen Petrus. Derefter, idet man altsaa nu kommer langs Kirkens Nordside (nærmest Fredericiagade): Apostlen Paulus, Biskopperne og Martyrerne Polykarpus og Irenæus samt Kirkefaderen Athanasius. Ud imod St. Kongensgade: Kirkefædrene Ambrosius og Augustinus samt Benediktinerordenens Stifter, den h.

Benedikt af Nurcia; endelig paa Sydsiden (nærmest Dronningens Tværgade); den h. Pave Gregor den Store og den h. Bernhard af Clairvaux, Stifter af Cistercienserordenen; dernæst „John Wycliff“, „Johan Huss“ og „Martin Luther“. De tre sidste maae jo nu engang med, for at man ikke skal glemme, at Kirken er „luthersk“. Mærkeligt er det, at man reent har overseet den h. **Ansgar**, Nordens store Apostel; maaske mener man, at Sct. Ansgar og hans Lære hører hjemme i en anden Kirke i Bredgade?

Kirkelig Kalender.

Søndagen d. 18. November. 27de Søndag efter Pintse. Indvielse af Sct Petri og Pauli Kirker i Rom, og: **Marias Offring. 19. M.** Elisabeth af Thüringen, Enke. **20. Ti.** Felix af Valois, Bekj. **21. O.** Marias Offring (feiredes offentligt i Søndags). **22. To.** Cæcilia, Jomfru og Martyr. **23. F.** Clemens, Pave og Martyr. **24. L.** Johannes af Korset, Bekj.

Søndagen d. 25. November. 28de (sidste) Søndag efter Pintse. Katharina, Jomfru og Martyr.

Elisabethforeningen

lader paa den h. Elisabeths Fsteddag, Mandag d. 19. Novbr., læse en h. Messe for Foreningens Vel, Kl. 8 $\frac{1}{4}$ i Sct. Ansgar; — Søndagen d. 25. Novbr., efter Høimessen i Sct. Ansgar, gjenoptages Foreningens regelmæssige Møder.

Mariacongregationen for Ynglinge

afholder Søndagen den 18. November paa den h. Stanislaus Fsteddag sin Fællescommunion i Sct. Knuds Capel Kl. 8 samt om Aftenen høitidelig Andagt med Prædiken samme Sted Kl. 6.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Enogtredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

N° 47. Søndagen den 25. November. 1883.

Indhold: Luther og den h. Frants af Assisi. Kirkelige Efterretninger: Rom, Frankrig, Tydskland, Posen, Nord-america.

Luther og den h. Frants af Assisi.

Den fattige Munk fra Assisi og den store Reformator fra Wittenberg — det er en forførelig Sammenligning, som man vel tør lade Kirketidendens Læsere dvæle et Øieblik ved.

Sct. Franciscus vendte den onde, bedragerske Verden Ryggen og blev, kaldet dertil af Gud, en hellig og from Ordensmand. *Luther* gik i Kloster uden høiere Kaldelse, og vendte tilbage til Verden, idet han baade brød sin Eed og sine Løfter.

Sct. Franciscus er enfoldig, lydige som et Barn, vælger sin guddommelige Mesters Armod til sin Brud og fører et Liv i vidunderlig Selvfornægtelse og Spægelse. *Luther* kaster de evangeliske Raad overbord som djævelsk Opfindelse, skjænder paa Faste og Spægelse, og gjør sig tilgode som en ægte Storborger.

Sct. Franciscus er opfyldt af Glæde og Fred, af himmelsk Salighed i sit fattige og selvforneget Liv. *Luther* plages næsten uafbrudt af de paa den mest pinlige Tvivl, af de bitreste Samvittighedsnag; overalt seer han Spøgelser og Djævle, og søger at overdøve sin Samvittigheds advarende Stemme ved at bande og skjælde, ved upassende Vittigheder eller i Øl og Viin.

Sct. Franciscus synger i Ringhed og Fattigdom, under Haan og Foragt, som Guds Kjærligheds Troubadour, glade Jubelsange og fromme Hymner. *Luther* bander og skjælder, spotter og truer, naar det ikke gaaer efter hans Hoved, eller naar hans Modstandere, fortjent eller ufortjent, angribe ham.

Sct. Franciscus tænkte eenfoldigt som et Barn, holdt sig for den Ringeste blandt Menneskene, kaldte sig og sine Disciple for de *mindre Brødre*, og gav et Exempel paa den dybeste Ydmyghed. *Luther*, der den Gang fremstilledes i hans egne Skrifter som „*Herrrens Hellige*“, med en Helgenglorie og den Helligaands Symbol, Duen, over Hovedet, kaldte sig en „Doctor over alle Doctorer“, en „Evangelist“, en „Apostel, Guds Hellige og Prophet,“ „som kan udrette mere med sin lille Finger, end tusinde Paver, Konger, Fyrster og Doctorer.“

Sct. Franciscus blev ikke forsagt, og lod sig ikke beseire af hiin Fristelse, som den h. Paulus ogsaa erfarede; men han bad, kjæmpede, kastede sig, som den smukke, sindrige Legende beretter, i et Tornekraat, og kvalte saaledes med sit Blod Fristelsens Glød. *Luther* blev forvirret og forsagt overfor disse Fristelser; han lod Modet synke og Tøilerne falde, erklærede Afholdenhed og Kydskhed for en Umulighed og — ægtede en *Nonne*, som ikke var bedre end han selv.

Sct. Franciscus rev den h. Clara bort fra Verden, og førte hende til Christus, hendes himmelske Brudgom. *Luther* rev en Nonne ud af Klostret, og førte

Catharina, „hvem han elskede som Galaterbrevet“, hjem til sig selv som „Ægtefælle“.

Sct. Franciscus bandede ikke Biskopperne, men var dem hengiven i Ærefrygt og Lydighed; han forlangte ikke, at Paven skulde stige ned af Thronen og nedlægge Tiaraen (den tredobbelte Krone), men han ærede i Ydmyghed og i fattig Tiggerdragt Innocents III. som Christi Statholder her paa Jorden. *Luther* var opfyldt af det bitreste Had imod Pave og Biskopper, prædikede offentlig Had og Oprør imod dem, og udskjældte og forhaanede dem paa den gemeneste Maade.

Sct. Franciscus vandrede med sine elleve Disciple gjennem Umbriens Dale, bedende, prædikende og lovsyngende Gud; han omfattede Alle med lige Kjærlighed, omvendte Sjælene til Gud, udjævnede Kløften imellem Fattige og Rige, imellem Høie og Lave, bilagde Strid og Kiv, og forhindrede Borgerkrige. *Luther* drog vel ogsaa omkring i forskjellige af Tydslands Egne, men i Følgeskab med oprørske, meget tvivlsomme Elementer; han har baade i Tale og Skrift, som en ægte Demagog, opfordret til Oprør baade mod den geistlige og den verdslige Øvrighed, har sjældent stiftet Enighed, men derimod utallige Tvistigheder; han har i sine Modstandere ikke seet stakkels forvildede Medmennesker, som man maatte føre tilbage med Kjærlighed, men derimod i tøilesløs Vredes og Hads Opbrusen stødt dem fra sig som „Djævle og Løgnere“; han har ophidset Bønder imod Herremænd, Herremænd mod Bønder og hjulpet med til at antænde Bondekri- gens uhyre Fakkell, og lagt Frøet til den forfærdelige Trediveaarskrig.

Sct. Franciscus og *Luther*, — den fattige Munk fra Assisi og Reformatoren fra Wittenberg — hvilket gri- bende, trøstefuldt og lærerigt Billede for os *Katholiker!* Men heraf fremgaaer ogsaa, hvilken *uhyre Kløft* der er imellem Katholicismen og Protestantismen — *Sct. Franciscus* som Repræsentant for det *katholske Moral-*

princip, og *Luther* som den af alle Protestanter anerkjendte Repræsentant for det *protestantiske Moralprincip*.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Ligesom de foregaaende Aar droge ogsaa iaar Romerne paa Alle Sjæles Dag ud til Kirkegaardene, for at bede for deres Hensovede. I Tusindviis besøgte de særlig den store Kirkegaard, som ligger udenfor Roms Mure ved San Lorenzo Kirken, een af Roms gamle Basilicaer. Fra de kjære Afdødes Grave strømmede Folket i Skarer til Pius IX.'s sidste Hvilested. Utallige Krandse med sindrige Indskrifter: „Rom til sin Fader“, „Italien til den ubesejrede Martyr“, prydede Graven, omkring hvilken der hele Dagen knælede Folk af alle Samfundsklasser. Forskjellige italienske Byer, blandt hvilke Florents, havde sendt Krandse til Graven.

Allehelgensdag indtraf Cardinal Manning til Rom. Samme Dag aabnedes det nye armeniske Colleg ved Kirken St. Nicolo da Tolentino; Cardinal Hassun celebrerede Høimessen efter armenisk Ritus.

Den h. Fader, Leo XIII., befinder sig trods de liberale Blades alarmerende Rygter i bedste Velgaaende. Paa Dagen før Allehelgensfesten rakte han som sædvanligt under den h. Messe den h. Communion til alle Lægfolkene i hans Hofstat, og modtog paa selve Festdagen flere fremragende Personligheder, som havde bivaanet den h. Messe, i Privataudients. Samme Dag modtog han ogsaa Card. Manning og den østerrigske Gesandt ved det pavelige Hof, Grev Paar.

Leo XIII. rettede for nylig en Skrivelse til Bestyrelsen for den italienske Ynglingeforening. Den h. Fader opmuntrer Foreningen til at fortsætte sin Virksomhed for Troen og Kirken, fornyer de kirkelige Privilegier, som ere Foreningen tilstaaede og meddeler alle dens Medlemmer den apostoliske Velsignelse.

Frankrig. Den 3. Novbr. aabnedes Domstolene atter i Paris med den sædvanlige Messe til Ære for den Helligaand. Omendskjønt Justitsministeren havde erklæret, at det ikke længere var Pligt at bivaane den h. Messe, men en frivillig Sag, havde dog næsten alle Paris' Domstole indfundet sig til den Kl. 11, men uden det tidligere militære Følge, da Krigsministeren havde befalet, at Tropperne ikke længere maatte anvendes til denne Festlighed. Cassationsretten blev ført af sin protestantiske Præsident, Cazot. Cardinal-Ærkebiskoppen af Paris bivaanede den h. Messe og holdt en Tale, i hvilken det blandt Andet hedder: „De har ikke alene fulgt en gammel ærværdig Tradition; De har ved Deres Beslutning paa en vis Maade ogsaa helliget den paany. De har derved givet et smukt Exempel og skjænket de Principer, paa hvilke Justitsen hviler, fornyet Kraft. Retfærdigheden er i Sandhed det første af de Baand, som knytte Menneskene sammen. Et Folks Civilisation maales efter den Retfærdighed, som hersker hos det. Der, hvor selv det svage og værgeløse Individuum føler sig beskyttet imod List og Vold, der naaer den menneskelige Værdighed det højeste Trin. Ingen føler sig uafhængigere overfor Menneskene, uden den, som føler sig ansvarlig overfor Gud. Alle blive beroligede med Hensyn til Deres Embedsgjerning, naar De veed, at De fatter Deres Beslutninger for den Almægtiges Øjne, som udforsker Hjerterne og som selv dømmes over Dommerkjendelserne. Idet De stiller Deres Arbejder under Guds Velsignelse og Varetægt, giver De Nationen et Vidnesbyrd om Deres Stands Dyder.“ —

Samme Dag fejrede det katholske Hovedorgan „Univers“ sit 50-aarige Jubilæum. Det første Nummer af „Univers“ udkom den 3. Novbr. 1833. Bladets Grundlægger var den bekjendte Abbé Migne; den første ledende Artikel skrev Abbé Gerbert, den senere Biskop, Louis Veuillot, som senere hævdede Bladet til sin nuværende Betydning, tiltraadte Redaktionen i Aaret 1839. Bladet har som bekjendt ikke alene tjent Kirken ved sine Artikler, men ogsaa i høj Grad ved sine Indsamlinger i veldædige Øjemed. I de sidste 16 Aar indbragte det ved Indsamlinger ikke mindre end 4,300,000 Francs. Bladets Jubeldag fejredes ved en festlig Gudstjeneste, som overværedes af samtlige Bladets Arbejdere,

Tydskland. Fra Mainz meddeles der, at der om kort Tid skal grundlægges en Forening af alle Tydskslands katholske Børn, som skal have til Formaal, daglig at bede for Kirkens Vel, for paa denne Maade at fortsætte, hvad den hellige Fader fornylig anbefalede i sin Rosenkrands-Encyclica. Børnenes uskyldige og ydmyge Bønner for Kirkens Anliggender ville sikkert opstige som en velbehagelig Virak for Herren, og neddrage over Kirken Himlens Naade og Hjælp i rette Tid.

I kirkepolitisk Henseende er der ikke skeet nogen Forandring i Tydskland i den sidste Tid, uden forsaa-vidt Preussens Befuldmægtigede ved den h. Stol, Hr. v. Schlözer, efter sin Tilbagekomst til Rom efter endt Orlov, stadig kommer tilbage i Forhandlingerne paa det Punkt, at hans Regering forlanger: at Cardinal-Ærkebiskoppen af Posen, Ledochowski og Ærkebiskop Melchers af Cöln skulle tage deres Afsked til Gjengjæld for at Staten har givet Afkald paa Statsexamen for de Geistlige, som ere blevne præsteviede i de sidste 10 Aar. En Congregation af Cardinaler som den h. Fader havde raadspurgt i saa Henseende, har fraaadet en slig Demission: i hvilken Anledning Hr. v. Schlözer atter den 8. November ansøgte om Audients hos den h. Fader. Under de nuværende Forhold ville Hr. v. Schlözers Forhandlinger næppe føre til noget Resultat.

§ | **Posen.** Ærke-dioceset Posen-Gnesen tæller for Tiden ikke mindre end 171 Sogne med 300,000 Sjæle uden Sognepræst. Af disse Sogne ledes 36 med 111,000 Sjæle af Vicarer, 135 Sogne med 180,000 Sjæle ere fuldstændigt berøvede al gejstlig Hyrdeomsorg — smukke Kulturfrugter af „Kulturkampen“!

Nordamerica. Biskopperne, som have været forsamlede i New-York til et Provincialconcil under Cardinal-Ærkebiskop Mc. Clowskey's Forsæde, have udstædt et Hyrdebrev, i hvilket de grundigt og paa en for Tidsforholdene afpasset Maade behandle de vigtige Puncter, som ere af allerstørste Vigtighed for det kirkelige Liv i America, nemlig: Ægteskabet, den christelige Børneopdragelse, katholsk Literatur, hemmelige Selskaber, geistlig Disciplin, o. s. v. Forhaabentlig vil dette Hyrdebrev, som de katholske amerikanske Aviser bringe deres Læsere i hele dets Omfang, udbrede Lys og Klarhed om mange Ting, og stifte meget godt.

De fleste af Americas Biskopper ere nylig reiste til Rom, for at mødes hos den h. Fader i Løbet af indeværende Maaned, og raadføre sig med Kirkens Overhoved i Anledning af et Plenar-Concil af alle Nordamericas Biskopper, som skal finde Sted næste Aar i de forenede Stater. Flere Ærkebisper ere allerede ankomne til Rom, nemlig: Gibbons, af Baltimore, Perchè af New-Orleans, Heisz af Milwaukee og Seghers af Oregon og Feegan af Chicago. Desforuden Biskopperne af Vincennes, Cincinnati, New-York, Skranton, Philadelphia og St. Louis. Ærkebispem af St. Francisco har af den h. Fader faaet Tilladelse til at udeblive, paa Grund af sin høie Alder.

I Begyndelsen af Halvtredserne sendte Pius IX. en stor kostbar Marmorblok som Gave til Washington-Monumentet. I 1854 blev denne Blok imidlertid stjaalet fra Byggepladsen af 9 Medlemmer af Know-nothing-Logen, som udøvede denne Vandalisme, for at vise deres Had til Katholikerne. Tre af dem ere endnu i Live, og den ene har nu betegnet og angivet det Sted, hvor Marmorblokken blev kastet i Floden, Natten fra 4. til 5. Marts 1854. Regjeringen er for Tiden beskjæftiget med at uddybe Potomokfloden, og man haaber at finde Pius IX's Marmorblok, som var forsynet med en Indskrift, og saaledes kunne give den tilbage til dens oprindelige Bestemmelse i Monumentet.

— I Staten Jowa skal der nu gjøres en Begyndelse med 50,000 Bibler, som „Good-Templar-Ordenen“ uddeler. Der er allerede engageret 30 Mænd, som skulle varetage Uddelingen. Det interessanteste ved disse „Afholdenhedsbibler“ er, at alle de Skriftsteder, som have Hensyn til Vin eller andre stærke Drikke, ere blevne udeladte eller forfalskede! Nu, Reformatorerne, og fremfor alle Luther, have jo vist Verden, hvorledes man kan lempe Biblen efter Tidsforholdene. Forhaabentlig hører man nu snart, at Drikfædigheden er fuldstændig udryddet i Jowa. (?)

Den i Amerika udkommende „Sandhedsven“ skriver træffende: „Kunsten at fordærve en Søn, bestaar omtrent i Følgende: Lad ham have sin egen Villie! Giv ham fri Raadighed over Penge. Lad ham om Søndagen drive omkring som han selv vil. Spørg ham ikke om, hvorledes han tilbringer Aftenen. Giv ham ingen stadig Beskjæftigelse. Enhver af disse

Veje vil sikkert føre til Maalet, hvorom Enhver, som har Lyst dertil, kan overbevise sig ved Erfaring.“

Bognyt.

Luther og Grundtvig. En katholsk Udtalelse i Anledning af Luther-Jubilæet 1883, af *F. L. V. Hansen*, forhenv. Præst i Haderslev Provsti. Faas i alle Boglader.

Som særlig passende for den forestaaende Advents- og Juletid kan anbefales:

Jesusbarnet, Børnenes Forbillede. Kbh. A. F. Høst & Søn. Indb. 80 Øre.

„Vi vilde ønske, at denne lille Bog maatte finde Veien til ethvert christeligt Huus, hvor der tændes et Juletræ til de kjære Smaa.“

(Nord. Kirket. 1879.)

Kirkelig Kalender.

Søndagen d. 25. November. 28de (sidste) Søndag efter Pinte. Katharina, Jomfru og Martyr. **26. M.** Motiv-Officium af den h. Ansgar. **27. Ti.** Leonhard af Porto Mauritio, Bekj. **28. O.** Ferialdag. **29. To.** Ferialdag. **30. F.** Andreas, Apostel. **1. Dec. L.** Motiv-Officium af den ubesmittede Undfangelse.

Søndagen d. 2. December. 1ste Søndag i Advent. Kirkeaarets Begyndelse.

Paa Søndagene i Advent

holdes Prædiken og Aftenandagt i Sct. Ansgars Kirke Kl. 6 Efterm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Enogtredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr Qvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

N° 48.

Søndagen den 2. December.

1883.

Indhold: Kirkeaaet. Kirkelige Efterretninger: Rom, Holmegaard pr Næstved, Köln, Hamborg, Danzig.

Kirkeaaet.

Idag, første Adventssøndag, begynder et *nyt Kirkeaaet*, en Række af hellige Tider og Dage til Minde om vor Forløsnings Hemmeligheder. Solen bringer os Borgeraaret; Christus, Aandeverdenens Sol, bringer os Kirkeaaet.

Om faa Dage see vi Solen staae op meget silde, næsten i Syd og kun beskrive en saare kort, lav Bue over Synskredsen; saa begynder den tilsyneladende at skride frem mod Nord og beskriver større og større Buer paa Himlen, indtil den, midt i Juni, synes først at blive staaende og saa at vende tilbage mod Syd til det Stade, som vi nu see den paa. Denne Solens tilsyneladende Bevægelse afstedkommer Kulde og Frost, Varme og Hede, mørke og kolde, lyse og lange Dage, Vinter og Foraar, Sommer og Høst. Dette Tidsrum

fra Vintersolhverv til Vintersolhverv kaldes et borgerligt Aar.

Men der gives endnu en anden Sol, usynlig for vort legemlige Øie, synlig for Troens indvortes Øie, — *Guds Søn*, vor Frelser. Da Verden stivnede i Vantroens og Syndens Mørke og Vinterkulde, kom Han fra Himlen til vor Jord, vandrede henede som vi andre Mennesker, og forlod den senere, for at vende tilbage, hvorfra han var kommen, til Himlen, og derfra meddele os sin Sandheds Lys og sin Naades Varme. Det Tidsrum, i hvilket vi ihukomme alle disse Hemmeligheder af vor Frelseres Liv, er et *Kirkeaar*.

Kirkeaaet har ogsaa sine *fire Aarstider*: en kortvarig Vinter, *Adventstiden*, — et glæderigt Foraar, den deilige *Juul*, — en varm, lys og frugtbar Sommer, Fasten og *Paasketiden*, — en Høst, rig paa Gaver og Velsignelser, *Pintsen* samt hele den paafølgende Tid fra Pintse indtil Advent. Tænk, Solens Bevægelse var ophørt; hvad vilde da Jorden blive til? En Ørk, enten stivnende af Frost eller sveden af Hede. Tænk, Kirkeaaet med sin Juul, Paaske og Pintse var borte: hvad mon da vilde blive af de christne Hjerter? Iisklumper uden Varme og Liv; Jordlivets Bekymringer og Sorger maatte da kvæle al religiøs Tanke, Følelse og Stræben.

Behøve vi endnu at spørge, *hvorfor* vi helligholde Kirkeaaet, hvorfor vi aarligen mindes og gjenneleve Frelserens Liv paany? Spørgsmaalet besvarer sig selv: vi gjøre det af *Taknemmelighed* og til vor egen *Opbyggelse*.

Taknemmelighed er en hellig Pligt; et utaknemmeligt Hjerter er et sort Hjerter, som baade Gud og Mennesket har Afsky for. Men hvem skyldte vi mere Tak end Jesus Christus? Eller hvad er det, som Taknemmelighed mod Ham først og fremmest kræver af os? Mon det ikke er kjærlig Erindring om den ubegribelige Kjærlighed, som han har viist os? Var det ikke for *vor* Skyld, at

Han blev undfangen af den Helligaand, født af Jomfru Maria, piint under Pontius Pilatus, korsfæstet og begravet? Var det ikke for *vor* Skyld, at Han opstod fra de Døde, opfoer til Himmelen, og tog Sæde ved Faderens høire Haand, som vor Mægler og Frelser, indtil Han kommer igjen, for at dømme de Levende og Døde. Mon Han kunde have gjort mere for os end Han har gjort? Saasnart Jesu Hjerter var dannet ved den Helligaand, begyndte Det ligestrax kjærligt at slaae *for os*, og Det har ikke endnu ophørt med kjærlig at tænke paa os: bør det sig da ikke, at vi idetmindste nu og da, af og til tænke paa Ham og i taknemmelig Erin-dring gjennemgaae, hvad Han har gjort for os? Hvad kunde vi undskyldte os med, hvis Herrens Klage i Psalmen ramte os:

Vee; og siig om vel du

Tænkte og tænker paa mig?

(Sluttes.)

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Det er isandhed glædeligt at see den Enighed i den katholske Verden og den Hengivenhed for den apostoliske Stol, som stedse viser sig saa storartet ved de Besøg, som de katholske Biskopper i hele Verden aflægge i Kristenhedens Hovedstad. For Øieblikket er der Biskopper tilstede baade fra Amerika og fra Australien. Jo mere den italienske Regering har villet berøve Pavedømmet dets Glands og Værdighed, desto herligere staaer det for os. Ved Biskoppernes hyppige Besøg, som under den h. Faders Tilsyn og Ledelse styre Kirken, maa den katholske Kirke selv høste den største Nytte og Gavn, idet dens Overhoved derved nøie bliver bekjendt med de forskjellige Lande og Riger i Verden, og paa den anden Side de kirkelige

Myndigheder paany medbringe fra den apostoliske Stol Raad og Bistand, Styrke, Trøst og Mod til deres Fædrelands Dioceses. Denne den katholske Kirkes berømte Enighed viser sig atter netop særlig i disse Dage derved, at Forarbejderne til det store nordamerikanske Nationalconcil, som skal aabnes næste Aar i de Forenede Stater, for Tiden finde Sted i Rom.

Den h. Fader modtager daglig en eller flere Biskopper i Privataudiens, som give ham nøiagtige og paalidelige Beretninger om Katholikernes Stilling i deres Bispedømmer. De christne Menigheder, som blomstre hinsides Oceanet og daglig udbrede sig meer og mere, høre til den katholske Kirkes kostbareste Ædelstene; og der kan ingen Tvivl være om, at de ville tage et nyt Opsving ved deres Overhyrdes nuværende grundige Raadslagninger i Rom, som i fuldkommen Samklang med den apostoliske Stol, nu drøfte de bedste Midler til vor h. Religions Udbredelse, til Sædernes Forbedring og til den kirkelige Disciplins Overholdelse.

Leo XIII. modtog fornylig ogsaa en polsk Bønde, Joseph Lewandroski, i Privataudiens. Han er 60 Aar gammel og kom fra en Landsby, som ligger i Nærheden af Warschau. Han havde tilbagelagt hele Veien til Rom tilfods, for at see Christi Statholder, og for at bevidne ham sin Ærefrygt og Kjærlighed; hans Reise har varet ca. tre Maaneder.

I det næste Consistorium, som vil finde Sted henimod Juul, vil der blive udnævnt syv nye Cardinaler. Siden Aarets Begyndelse, ere fem Cardinaler afgaaede ved Døden. For Tiden er den engelske Cardinal Newman det h. Collegiums ældste Medlem; han staaer nemlig i sit 83. Leveaar. Derefter følger Ærkebispem af Paris, Cardinal Guibert, som den 13. Dec. fylder det 81. Aar. 27 Cardinaler ere imellem 70 og 80 Aar, og 15 imellem 50 og 60. En eneste Cardinal, Czacki, er 49 Aar gammel. Denne er ogsaa den Yngste med Hensyn til Udnævnelse, medens Fyrst-Ærkebiskoppen af Prag, Cardinal Schwarzenberg, er Cardinal-Collegiets Senior og den eneste, som er bleven udnævnt af Gregor XVI. Han er ogsaa hele den katholske Kirkes Episkopats Senior. Han vil om 27 Maaneder kunne feire sit 50aarige Bispejubilæum og om 8 Aar sit 50aarige Cardinalsjubilæum.

Ifølge „Nat.-Ztg.“ har Cardinalvicaren meddeelt den

italienske Minister Bacelli, at, da det kirkelige Rituale forbyder at benytte til Begravelsespladser de romerske Basilikers Midtskib, vilde Paven see sig nødsaget til at execrere Kirken Pantheon (d. v. s. forbyde al Gudstjeneste i den, og betragte den som vanhelliget), saafremt Kong Victor Emanuels Liig, som nu hviler ved en af Kirkens Sidevægge, bliver flyttet hen i Midtskibet. Man omgaaes nemlig for Tiden med denne Tanke, idet der tillige skulde reises et Monument for ham i Kirkens Midte. Det kirkefjendtlige Blad bemærker hertil, at enhver Kunstven maatte være Paven Tak skyldig, saafremt det lykkes ham, at forhindre Pantheons Ødelæggelse ved sligt et Monument.

Holmegaard pr. Næstved, Den 18. Nov. var en Glædens Dag for de herværende Katholiker, idet de paa samme Dag gjæstedes af en Geistlig fra Hovedstaden. Ifølge en med Grev Danneskjold, hvem Holmegaard Glasværk tilhører, indgaaet Kontract besøges nemlig de katholske Glasarbeidere to Gange om Aaret af en Præst fra Kjøbenhavn; i hvilken Anledning der stilles en Stue til hans Raadighed, for at han der kan afholde Gudstjenesten.

Om Lørdagen opstilledes det medbragte Reisealter, som de Troende efter bedste Evne smykkede med Blomster og Lys, og Gulvet belagdes med Tæpper fra Familiernes Hjem. Søndag Morgen fra Kl. 7 afsamledes den lille Menighed i den saaledes til Kapel forvandlede Stue, medens den Geistlige i et Sideværelse hørte de Troendes Skriftemaal. Henimod Kl. 9 $\frac{1}{2}$ begyndte den h. Messe, under hvilken Præsten efter Evangeliet holdt en kort Prædiken, og de Troende modtog den hellige Kommunion. Gudstjenesten overværedes af ialt 22 Personer, og der uddeltes 19 hh. Kommunioner. Fra det nærliggende Næstved havde der ogsaa indfundet sig en Katholik, som ligeledes modtog den h. Kommunion. Præsten assisteredes under den h. Handling paa en ret værdig og opbyggende Maade af en af Menighedens Børn, som i Foraaret havde været inde i Hovedstaden, for at forberedes til den første h. Kommunion.

Om Eftermiddagen Kl. 2 samledes man atter til fælleds Bøn, under hvilken den Geistlige atter holdt en kort Prædiken til de Troende, i hvilken han i Anledning af, at Kirken samme Dag netop fejrede en Gudsmødersfest: „Mariæ Offring“, opmuntrede de Troende

til en ret inderlig og tillidsfuld Andagt til den saligste Gudsmoder der i sin Egenskab af Moder formaaede Alt hos sin guddommelige Søn. Tillige mindede han om Gudsmoderens fromme Forældre, Joachim og Anna, der paa denne Dag havde bragt deres unge Datter op til Templet, for at indvie og opoffre hende til Herrens Tjeneste. Han opfordrede Fædre og Mødre til efter disse fromme Forældres Exempel, at varetage samvittighedsfuldt deres Børns Opdragelse, at indprente dem fra Barndommen af Herrens Frygt, Kjærlighed til Dyden og Afsky for Synden, og at bidrage til ved Ord og godt Exempel, at Børnene bevarede Hjærtets Uskyldighed saalænge som vel muligt, især under de vanskelige Forhold, i hvilke de levede, saa langt borte fra Kirken og dens Naademidler. Han sluttede med at opfordre Alle, til at forrette samvittighedsfuldt deres daglige Bønner, til trofast at holde Guds og Kirkens hh. Bud og til standhaftig Udholdenhed i det Gode indtil Enden. De vilde da ogsaa kunne haabe, at opnaa engang den største af alle Naadegaver: ved Gudsmoderens Forbøn at dø en salig Død i Guds Naade og Venskab.

Andagten sluttede med, at Præsten lyste Velsignelsen over Menigheden i den treenige Guds Navn. Maatte den forblive over dem evindeligt!

Mandag Morgen feirede den Geistlige endnu engang den h. Messe, og efterat Alteret atter var nedtaget, og Alt indpakket, blev han ved Bestyrelsens Velvillie, der stillede sit Kjøretøj til hans Raadighed, befordret til Næstved, og tilbragte Dagen der med at besøge de derboende katolske Familier, der overalt hilste hans Besøg med uskrømtet Glæde.

Køln. Antallet af de ledige Sogne i dette Dioces er nu voxet til 290, altsaa til over en Trediedeel af samtlige 813 Sogne. 91 Sogne med 70,309 Sjæle ere berøvede alle deres Geistlige og 402 Sogne, blandt hvilke meget store, have kun en eneste Geistlig. Ialt kan man regne, at der i Ærkedioceset Køln findes 686,473 Sjæle uden Hyrder. Flere af de nuværende Præster ere desuden meget gamle, 95 have overskredet det 70. Aar og 26 endog det 80de, saa at de efter menneskeligt Omdømme ere rykkede Maalet for deres Virksomhed meget nær; medens mange af de yngre Præster ere fuldstændig opslidte paa Grund af Overanstrengelse. Man seer heraf, hvilket mægtigt Tryk den ulyksalige

„Kulturkamp“ stadig udøver paa Kirken i Tydskland; thi alle Diöceserne ere omtrent lige sørgeligt stillede.

Hamborg. Paa den historiske „Trøstensbro“ i Hamborg opstilledes fornylig to Statuer, som have en særlig Betydning paa dette Sted; det er de i overmenneskelig Størrelse udførte Statuer af den h. Ansgar, Hamborgs Ærkebisp fra 834—865, og af Grev Adolf III af Schaumburg, 1164—1202. Ansgar var Nordens Apostel og Grev Adolf Byens Beskytter, som i sin Tid gav den Byrettigheder. Her, hvor Broen fører over en Arm af Alsterfloden, stod den Enes Kirke og den Andens Borg. Statuerne ere af graalig rød Sandsteen med rig Forgyldning paa Klæderne og Ornamenterne. De ere forarbejdede af en Hamburger Billedhugger, Pfeiffer, der ifølge „Berliner Tagebl.“ har udført dem med stor Dygtighed.

Danzig. Der blev her udbredt det skammelige Rygte, at Katholikerne havde isinde at sprænge Mariekirken i Luften, medens Protestanterne vare forsamlede der, for at høre Udførelsen af Oratoriet „Luther i Worms“. Dette Vanvid blev af en protestantisk Skolelærer endog meddelt Skolebørnene, og gav Anledning til, at 22 Politibetjente i Uniform og Flere i civil overværede Generalprøven i Mariekirken, og bevogtede samtlige Indgange, som vare afspærrede. — Hvem kommer herved ikke til at tænke paa det berøgtede Valgsprog: „Øiemedet helliger Midlet“?

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 2. December. 1ste Adventssøndag. 3. M. Frants Xaver, Bekj., Indiens Apostel. **4. Ti.** Barbara, Jomfru og Martyr. **5. O.** (Fastedag.) Petrus Krysológus, Biskop og Kirkelærer. (Kl. 8 $\frac{1}{4}$, Messe for Ansgariusforeningen). **6. To.** Nikolaus, Biskop. **7. F.** (Fastedag.) Ambrosius, Biskop og Kirkelærer. (Kl. 8 $\frac{1}{4}$, Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerte; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften: Broderskabsandagt med Prædiken.) **8. L.** Marias ubesmittede Undfangelse (feires offentlig imorgen).

Søndagen d. 9. December. 2den Adventssøndag. Marias ubesmittede Undfangelse.

N. B. Alle Onsdage og Fredage i Advent ere befaledede Fastedage.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 7 stille Messe i Sct. Knuds Capel.
" 7 stille Messe med Homilie i Noviciatet, Bülovsv-
veien 28.
" 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffen-
feldtsgade 44.
" 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
" 9 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt i Sct. Knuds Capel.
" 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas
Kirke i Ordrup.
" 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgar.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Hospitalet og i Sct. Knuds Capel.
" 6 $\frac{1}{2}$ (Torsdag Kl. 8) stille Messe i Noviciatet,
Bülovsvveien 28.
" 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 7 $\frac{3}{4}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 8 $\frac{1}{4}$ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Knuds Capel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
" Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
hver Lørdag Kl. 5—8 $\frac{1}{2}$ Eftm.
I Noviciatet, Bülovsvveien 28:
Torsdag Morgen Kl. 7—8. Lør-
dag Aften Kl. 6—8.

Den salige Carl den Godes Reliquieskrin.

(Jfr. „Nord. Kirketid.“ af 16. Sept. d. A. S. 292 fig.)

Siden Meddelelsen i Nr. 41 af dette Blad ere følgende Bidrag indgaaede:

Kjøbenhavn. A. W. 2 Kr. — h. Carl. 1 Kr. — Bed for mig! 1 Kr. — R. 1 Kr. — B. 1 Kr. — S. 50 Øre. — N. N. 2 Kr. — Fs. 1 Kr. — **Odense.** N. N. 1 Kr. i Frimærker. — **Randers.** H. 2 Kr. — **Holmegaard.** X. 2 Kr. — B. 1 Kr. — ialt med det tidligere Indkomne: 57 Kr. 50 Øre. — Bidrag modtages endnu til Nytaar hos alle d'Hrr. Geistlige i Hovedstaden og Provinserne.

A. Johansen,
Capellan ved Sct. Ansgar.

Sct. Josephssøstrenes Julebazar, Toldbodveien 14, til Fordeel for fattige og forældreløse Børn, afholdes den 3. og 4. December og tillade vi os herved ret indtrængende at anbefale den til Menighedens og alle Velynderes Opmærksomhed og virksomme Understøttelse. *

Mødreforeningen.

Tirsdagen d. 4. December Kl. 8 $\frac{1}{4}$ holdes i Sct. Ansgar den h. Messe for Foreningen.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Enogtredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr Qvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

N° 49.

Søndagen den 9. December.

1883.

Indhold: Kirkeaaet. Luther og Grundtvig. Kirkelige Efterretninger: Kjøbenhavn, Italien, Osnabrück, Dresden.

Kirkeaaet.

(Sluttet.)

Vi ihukomme Forløsningsens Hemmeligheder i Kirkeaaets Løb af Taknemmelighed mod Frelseren og for Hans Skyld. Vi gjøre det ogsaa for *vor* Skyld, til *vor Opbyggelse* og aandelige Nytte.

Kristus har frelst os ved sit Liv, sin Lidelse og Død; Han har gjort Sit, hvad vi Syndere ikke formaaede at gjøre. Men Han vil ikke frelse os uden os, uden at ogsaa vi gjøre Vort. For at blive deelagtige i hans Forløsning, bør vi gjøre os ligedannede med Ham i Tro paa og Kjærlighed til Ham; vi bør leve, tænke, tale, handle og lide som Han. Hans Exempel skal stedse staae for vore Øine. Han er den elselige Guds søn, i hvem Faderen har Velbehag. Vi behage den himmelske Fader alt eftersom vi danne os efter Hans elskede Søns Exempel.

Men dertil behøves to Ting: vi bør baade kjende og elske Ham. Baade Kundskab om og Kjærlighed til Ham øves ved *Betragtning* over Jesu Liv, Lidelse, Død og Forherligelse. Denne Betragtning er den Skole, i hvilken vi blive dannede til sande Kristne, der ei blot kaldes, men i Virkelighed ere andre „Kristusser“, — „Christianus alter Christus“. Denne Skole søge vi, naar vi *gjennemleve Kirkeaaet* som det bør sig.

Det har Læseren selv vistnok allerede prøvet. Eller siig: naar Du f. Ex. i Julen knælede ved Kristusbarnets Fødder, blev dit Hjerte da ikke varmt af Kjærlighed til den store Gud, der af Kjærlighed til Dig har gjort sig saa lille? Mon Du da ikke syntes at høre hans Indbydelse: „See, med evig Kjærlighed elskede jeg Dig; min Søn, min Datter! til Gjengjæld giv mig dit Hjerte!“ Eller var Du haardhjertet nok til at nægte Ham det, som han bad Dig om? Nei, ved Krybben har Du skjenket Jesusbarnet Dig selv uden Forbehold, for stedse.

Maaskee glemte Du Jesusbarnet og hvad Du havde lovet ham. Men saa kom Fastetiden og den stille Uge; Du saae da din Frelser hudstrøgen, kronet med Torne og naglet til Korset. Paa Langfredag kastede Du Dig paa Knæ i Gudshuset og kyssede Saarmærkerne paa den Korsfæstedes Billede; siig: blev dit Hjerte haardt og koldt og urørt? Var det ikke, som om din Frelser sagde Dig: „Stakkels Synder! see, saa haardt bliver Synden straffet paa Mig, den Uskyldige; hvad vil der blive af Dig, den Skyldige?“ Ved Korsets Fod har Du da vistnok angret dine Synder og faaet dem udslettede i Jesu Blod.

Vi vide det altsaa af egen Erfaring; ved aarligen at følge Frelseren paa hans Livsvei, indprente vi os Hans Dydsbillede og tilegne os Hans Forløsnings Naadefrugter. Det er unægtelig kostbare Frugter, hvilke Kirkeaaet kan og skal bringe for os. Hvad bør vi da gjøre for at plukke dem til os?

Vi bør tage Deel i Kirkens Liv, lade os lede af Kirkens Moderhaand, lytte til hvad den siger os, og opmærksomt see paa, hvad den fremviser for os. Den taler til os ved Prædiken, ved gudelige Bøger, ved Bønner, Psalmer og Sange, ved Orgelets Jubeltoner og ved Orgelets Taushed — *Idag* har den *prydet* Guds-
huset; thi i Dag feire vi en Glædesdag: *Jomfru Marias pletfrie Undfangelse* bebuder os Frelserens nærførestaaende Komme. — Paa de andre Dage i Advent berøver Kirken sine Altere deres Prydelser og ifører Alterpræsten Bods- og Sørgedragt. Aabne vi Øine og Øren for disse Indtryk, da ville de bidrage til at vække i os den tilsigtede Stemning. Lad os prøve det idag, og — i Modsætning til idag — ogsaa paa de følgende Adventssøndage.

Luther og Grundtvig.

En katholsk Udtalelse i Anledning af Luther-Jubilæet 1883 af J. L. V. Hansen, forhenv. Præst i Haderslev Provsti. Kbh. 1883. VI. 249 S. — Kr. 2,50. (Faaes i alle Boglader.)

Professor Fred. Nielsen, en af Grundtvigianernes meest fremtrædende Ordførere, har udgivet et Udvalg af Luthers „reformatoriske“ Skrifter og ledsaget den med Indledninger og Bemærkninger, der tydelig nok røbe hans Hovedformaal: at fremstille den katholske Kirke som noget Fortidsskrammel, der Intet har med Nutiden at gjøre. Overfor disse Angreb paa hvad der er enhver Katholik helligt og dyrebart, troede Hr. Hansen sig forpligtet til en uforbeholden Udtalelse saavel om Luther og den tyske Reformators Livsgjerning, som om Grundtvig og hans Betydning for det herværende religiøse og kirkelige Liv.

H. erkjender i Grundtvig „den meest begavede Mand, som Danmark nogensinde har frembragt“, og en Forfatter, der „har udfoldet en høist vidunderlig Rigdom af aandelige Frembringelser; men hans uafadelige

med indre Modsigelser parrede Omskiftelse af Meninger og Paastande, der tilsidst tabte sig i en fuldkommen Opgivelse af al Sikkerhed for Sandhedens Erkjendelse, lader sig ikke forlige med det kristelige Begreb om aandelig Storhed.“ — H. har altid staaet udenfor Partistridighederne; hos ham findes alle Forudsætninger til en upartisk Dom i denne Sag; ventelig vil ogsaa Udlandet nu blive opmærksom paa, hvad han dømmer om den mærkelige Mand, der i sin Tid vakte en Deel Opmærksomhed trindtom i Nabolandene.

Men hvad der hæver H.'s Udtalelse langt udover et Leilighedsskrivts ephemere Betydning og sikrer den varig Værd for Danmarks Katholiker, det er de mange Oplysninger, den giver ikke blot om hvad Nielsen behager at kalde „L.' reformatoriske Udvikling og Fremskridt“, det er i Virkelighed: L.' Ubestandighed og Upaalidelighed, — men ogsaa om vigtige dogmatiske og kirkehistoriske Spørgsmaal, saasom om Aflad, Alterets Sacrament, Forvandling, Messeoffer og Communion under een Skikkelse, Jacobi Brevs Ægthed, Reformer i Kirkens Styrelse og ydre Anliggender; om L.' Forløbere og Medhjælpere, Huss og hans farlige Vranglærdomme, samt om at det ikke var „den soleklare evangeliske Sandhed“, der blev brændt i ham, og at det ikke var Kirken, der dømte ham til Baalet, og om at det kaiserlige Leidebrev ikke blev krænket; — om Humanisterne, den forfængelige, tve-tungede Erasmus og hans Satire „Daarskabens Priis“; Philip Melanchthon; Rubianus, der af Begeistring for den hedenske Oldtid bød Alt Velkommen, hvad der kunde hjælpe mod „Sophisternes (3: Theologernes) og Munkenes foragtelige og hykleriske Slæng“; om Ulrich af Hutten, begavet, dannet, men forfængelig, pirrelig, lidenskabelig, hensynsløs, vellystig, der ønsker „den romerske Pøl, al Fordærvelses Throne, tre Onder, Pest, Hunger og Krig“; om Røverridderne Frants af Sickingen og Silvester af Schaumburg, der „befriede L. fra al Menneskefrygt“, d. e. bød L. et Rygstød, saa han dristig kunde prædike Oprør mod Paven og den bestaaende kirkelige Orden; — om L.' Nederlag i Leipziger-Disputationen, der forties af Nielsen og i protest. Folkeskrivter gjerne tælles med blandt L.' Seiervindinger(!); om de Luther-Billeder, der

fremstille Reformatoren med Helgenskin og en Due-skikkelse, Sindbilledet paa den Helligaand, over hans Hoved. H. gjør os bekendte med adskillige mærkelige Udtalelser af L., f. Ex. hans Trusel mod Pave, Cardinaler og „hele det romerske Sodomias Vrimmel“: „Hvorfor ikke tvætte vore Hænder i deres Blod?“ L.' Tvivl: „Hvad om Gud ikke havde Behag i din Prædiken, og du bar Skyld for alle de Sjæle, som du har forført?“, samt den Titel han andensteds giver sig selv: „af Guds Naade Ekklesiastes [d. e. Prædiker] af Wittenberg, som ikke alene har faaet sin Lære fra Himlen, men med sin lille Finger formaaer Mere end tusinde Paver, Konger og Fyrster“. — Dog, vi bør henvise Læseren til selve den interessante Bog og tillade os kun endnu at hidsætte, hvad der fremgaaer som Enderesultatet af hans Undersøgelser: Luther raabte formeentlig paa Kirkereformation og kæmpede for evangelisk Frihed; men Enderesultatet paa hans Bestræbelser var i social Henseende: „Undertrykkelse og Forarmelse“, i religiøs Henseende: „et Aands-tyrani og en Samvittighedstvang“, hvortil man kun i Forfølgelsestiden finder et Sidestykke.

Vi tilføie, at Tonen er heltigjennem ligesaa varm som værdig. Forfatteren taler af fuld Overbeviisning: „Vi indestaae for den historiske Rigtighed af hvad vi her have at meddele; det er i Eet og Alt støttet paa samtidige Kildeskrivter“ (S. 123.) Han taler altid med Fynd og Kraft, paa sine Steder ikke uden Skjemt og Lune, f. Ex. S. 124—131, hvor han belyser Prof. Nielsens „romatisk-idylliske Skildring af middelalderlige Tilstande“, „Luthers storartede Program“ og andre af „den digterisk anlagte Professors Euphemismer“.

Enhver dannet Katholik vil uden Tvivl læse Bogen med Interesse og Nytte.

En langvarig Sygdom har desværre nødt Forfatteren til foreløbig at gjøre en brat Ende paa sit Arbeide. Maatte han snart komme til Kræfter igjen, saa han om en kort Tid kan fuldende Luthers Livsbillede, samt give os en tilsvarende Fremstilling af den reformatoriske Bevægelse i Danmarks Rige! p.

Kirkelige Efterretninger.

Kjøbenhavn. Med nærværende Nr. af Kirketidende følger Slutningen af afdøde Dr. *A. Stolz'* „Kalender for Tid og Evighed“, som han i sin Tid udgav under Tittelen „*Guds Billedbog*“. Maatte den blive til Velsignelse for Mange, og Forfatterens sidste Ord opfyldes engang paa os Alle: „paa Gjensyn i Himlen.“

I Begyndelsen af det nye Aar, agte vi, at lade medfølge et nyt Tillæg, som sikkert vil lægge særligt Beslag paa Kirketidendes Læseres Interesse, og hvorved atter et stort Savn i den katholske Literatur afhjælpes. Tillige kunne vi meddele vore Læsere den hehagelige Efterretning, at vi ved en Velynders Bistand atter see os istand til at levere vore Abonnenter en katholsk **Kalender for 1884**, som vil følge med Julenummeret (Sønd. d. 23. Dec.) af denne Tidende, saafremt ikke uforudseete Hindringer lægge sig i Veien.

Vi haabe at Læserne ville paaskjønne Redaktionen Bestræbelser, der i mange Retninger ere forbundne med store Offre, ved at fornye deres Abonnement itide, og saavel i Hovedstaden som i Provindserne arbeide for, at ret mange nye Abonnenter melde sig, og saaledes støtte den gode Sag, for hvilken Kirketidende kæmper.

Italien. I Turin har Gadepøbelen, ophidset dertil af „*Gazetta del popolo*“, vundet en herlig Seir over Kongen og Byraadet! Kongen havde anordnet, at Cardinal Alimonda skulde kjøre i kongelig Vogn ved hans Indtog i sin Bispestad. Som Følge af det liberale Blads Ophidselse tog Kongen sin Befaling tilbage. Byraadet havde ligesaa besluttet at modtage den nye Ærkebiskop ved hans Ankomst til Banegaarden in corpore. Men ogsaa Byraadet bøjede sig for Bladet! For at undgaae al politisk Demonstration besluttede Ærkebispens derfor at drage ind i sin Bispestad i al Stilhed, og fra Seminariet at begive sig til Kathedralen. Men den piemontesiske Hovedstads kirkefjendtlige Secter vilde for enhver Priis have en Skandale, og forhaanede derfor Ærkebiskoppen ved Indgangen til Domkirken med Piben og Hujen. Om Aftenen forsamlede Pøbelen sig foran det biskoppelige Palais, og maatte drives fra hinanden af Politiet. —

Meget betegnende er det, at et andet liberalt Blad to Dage iforveien, med synligt Velbehag, havde meddeelt sine Læsere i Turin: „Kong Umberto lægger ikke Skjul paa sin Overbevisning, at han vil blive den sidste Konge af Italien, og tænker allerede paa sin Søns Stilling under en italiensk Republik. Dronning Margherita gjør sig Umage for ikke at troe derpaa; men hendes Gemal seer længere ind i Fremtiden, og vilde gjerne give sin Søn en Opdragelse, som passede bedre til republikanske Tider, i hvilke han vil komme til at leve.“ — Capitulationer overfor Gadepøbelen ere sikkert den korteste og sikreste Vei til Republiken og Thronens Undergang!

Osnabrück. Fornylig feirede det herværende katolske Mariehospital sin 24-aarige Stiftelsesfest, ved hvilken Leilighed Biskop Bernard holdt Pontificalmesse og Festprædiken i St. Johanneskirken. Hospitalet har været besøgt iaar af 800 Patienter: 451 Katholiker og 349 Protestanter.

Dresden. I Sachsen er man for længe siden gaaet bort fra det Princip, at anbringe forældreløse Børn i offentlige Anstalter eller Vaisenhus, idet man har foretrukket at anbringe de Smaa, som have mistet deres Ernærere, i Familier. Man ønskede nemlig ikke at berøve Barnet Familielivets Velsignelse, og haabede, at Familielivet vilde indvirke gavnligt paa Barnets Karakter. Naar Pleieforældrene blive samvittighedsfuldt valgte, og der vaages over dem, kan det nok gaa an. Men hvad skal man sige, naar man i en officiel sachsisk Tidende læser følgende Bekjendtgjørelse: „Næstkommende Søndag, Kl. 3, skulle i Skifteretten 2 forældreløse Børn, en Dreng paa 7 Aar og en Pige paa 10 Aar, gives i Pleie til den **Mindstbydende**. Byraadet i Kleindrebnitz“ . . . . Ligner denne Bekjendtgjørelse da ikke en Anmeldelse af en Kvægauktion eller Lignende? Ikke for at tale om det Indtryk, som en saadan Behandling maa gjøre paa det barnlige Gemyt. Desværre er Sligt ogsaa en Følge af det „rene Evangelium“; thi i gamle Dage, og den Dag i Dag i den katolske Kirke, tog Kirken sig af saadanne Stakler, saa de ikke gik tilgrunde i Verdens Tummel. — „Af deres Frugter skulle I kjende dem!“

Kirkelig Kalender.

Søndagen d. 9. December. 2den Adventssøndag. Marias ubesmittede Undfangelse. 10. M. Translation af den h. Jomfrues Huus til Loreto. 11. Ti. Damasus, Pave, Bekjender. 12. O. (Fastedag.) Vicelinus, Biskop og Bekjender. 13. To. Lucia, Jomfru, Martyrinde. 14. F. (Fastedag.) 7de Dag i Octaven, 15. L. Octavdag af den ubesmittede Undfangelse.
Søndagen d. 16. December. 3die Adventssøndag.

Stipendia manualia.

Si qui RR. Missionarii forte desiderant stip. pro Sacris ante diem 21. Martii, resp. 3. Junii 1884, persolvendis, me de hoc certiorum facere velint, et ejusmodi petitioni pro viribus morem geram.
Hafnia, 5. Decembris 1883. **Andr. Johansen,**
sacellanus ad S. Ansgarium.

Vincentiusforeningen.

Søndagen den 9. December efter Høimessen: sidste Generalmøde for iaar, hvortil ogsaa Æresmedlemmerne herved indbydes. Samtidigt tillader Foreningen sig at bringe sine Fattige i velvillig Erindring ved forestaaende Julefest.
Paa Bestyrelsens Vegne:
H. Böhmer.

Mariacongregationen for Mænd.

højtideligholder sin Titularfest Søndagen d. 9. Decemb. i St. Ansgar: Kl. 8 Fælledscommunion; Kl. 6 Aften Andagt med Optagelse af nye Medlemmer.

Bedes bemærket.

Anmeldelser eller andre Meddelelser til „Nord. Kirketidende“, som ønskes optagne i et bestemt Nr. af Bladet, maae senest **Mandag Aften** forud være os tilsendte; senere Sendinger ville i Reglen ikke mere kunne optages.

Redaktionen.
(Bredgade 64, 1. S.)

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Enogtredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr
Qvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøb-
magergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

N° 50.

Søndagen den 16. December.

1883.

Indhold: Gloria in excelsis Deo. Den bedste Julegave. Kirkelige
Efterretninger: Kjøbenhavn, Rom, Christiania, Osna-
brück, Fredericia.

Gloria in excelsis Deo.

„Gloria“, som følger efter „Kyrie eleison“ i den h. Messe, er Forløsningens herlige Seierssang. Den lød dels fra de himmelske Hærskarers Læber, dels fremgik den fra Kirken: Englene have istemt den ved Frelserens Fødsel, Kirken — som den i Guds Hemmeligheder indviede Brud — har fortsat og fuldendt den. Paa Bethlehems Mark lød de himmelske Toner af „Gloria in excelsis Deo“, „Ære være Gud i det Høie“, — ophøiede og mægtige lød de, som „Tordenen“, melodiske som „mange Vandes Brusen“. „Da Gud grundfæstede Jorden, jublede Morgenstjernen og Englene frydede sig“ (Job. 38, 4—7); men denne Jubel var forstummet, siden Mennesket syndede, og det Eneste, som var bleven tilovers for Jorden af hellig Følelse og Stemning, og som ledsagede Mennesket gennem Aartusinders Mørke ligesom et Lys, var Haabet om og

Længselen efter en Frelser. Ved Frelserens Fødsel var „Jubelens“ Time atter oprunden for Englene: Midt i Længselen, midt i den faldne Verdens Klager og Sukke lød atter *Jubelsangen*, og som velgjørende, opfriskende Dug sænkede Sangen sig henover den tørstige Jord. Alt hvad den trænger til, Alt hvad den længes efter, Alt, Alt er det indeholdt i de Ord: „*Ære være Gud i det Høie, og paa Jorden Fred med de Mennesker, som have en god Villie!*“ (Luk. 2, 14.) Englene forherlige Barnet i Krybben, thi ved dets Fødsel er der tilbagegivet Gud Æren og Menneskene Freden. Derfor juble Englene atter, derfor syng de Melodier, som Jorden aldrig tilforn har hørt dem, — Melodier, som kun ere en Seier værdige, ved hvilken den evige Gud feirer sin grændseløse Kjærligheds Triumph. Ned i Havets Dybder trænger den himmelske Harmonie sig, henover Bjergtoppene ruller den himmelske Musik. Selv Skovens Blade vifte ikke for natlige Vindpust, og Bølgerne, i hvilke Himlens Stjernehær afspeiler sig, flyde langsommere, for at høre den herlige Jubelsang.

„*Gloria in excelsis Deo, et in terra pax hominibus bonae voluntatis*“, „*Ære være Gud i det Høie, og paa Jorden Fred med de Mennesker, som have en god Villie!*“ Saaledes syngte vi glade under det h. *Messeoffer* tilligemed de himmelske Hærskarer; thi paa *Alteret* gaaer denne Himlens Lykønskning, dette Englenes Glædesbudskab fuldkomment og paa hemmelighedsfuld Maade i Opfyldelse. *Der* vises der Gud den tilbørlige Ære, den høieste Forherligelse; thi en uendelig Person — Gudmennesket Jesus Christus — ydmyger, fornædret, offerer sig til den guddommelige Majestæts Lov, Ære og Tilbedelse. *Der* blive Menneskene ogsaa deelagtiggjorte i den sande Fred; thi Christus erhverver os ved sit Offer Forsoning, Tilgivelse, Naade, Salighed.

„*Gloria in excelsis Deo*“, „*Ære være Gud i det Høie!*“ De himmelske Hærskarer høre ikke op med at love og prise Gud, og i denne Høisang, i denne

evige Lovsang i Himlen, hvoraf et Par Toner høretes et Øieblik paa Bethlehems Mark, skal al Skabningen, frem for alt Mennesket stemme i med. Til den Allerhøiestes Lov funkle Stjernerne, blomstre Planterne, drøner Havet, synge Fuglene; men langt værdifuldere og mere ophøiet er den Lovpriisning, som *Mennesket* med fri Villie frembærer for Gud i *Bønnen*. Derfor synge vi af Hjertensgrund: „*Laudamus te*“, „*vi love Dig*“. Ja, lader os love Herren, thi „han er stor og værdig til al Roes og hans Storhed har ingen Grændse“. (Ps. 144, 3.) Aldrig ville vi mangle Stof for vor Lovsang, naar vi betragte hans uendelige Magt og Majestæt, hans evige Godhed og Barmhjertighed, hans umaalelige Hellighed og Retfærdighed, hans Skjønhed og Herlighed, hans udforskkelige Veie og Raadslutninger!

„*Benedicimus te*“, „*vi prise Dig*“. Betragtningen af Guds Velgjerninger, Naadegaver, Velsignelser, Goder og Forbarmelser, som blive os tildeel, opflammer vort Hjerte, saa at vi velsigne den Allerhøiestes Navn, som er priisværdigt over Alt. Til den Allerhøiestes Priis og Forherligelse opfordrer Verdensapostelen Paulus os i Brevet til Epheserne: „Synger og jubler i eders Hjerter for Herren“ for alle modtagne Gaver og Velgjerninger!

„*Adoramus te*“, „*vi tilbede Dig*“. Tilbedelsen er fuldkomnere og mere ophøiet, end Guds Lov og Priis; thi den er hiin høieste Dyrkelse, som ikke tør ydes nogensomhelst Skabning, men ene og alene tilkommer den guddommelige Majestæt. Ved Tilbedelsen hylder Mennesket sin Gud, som det uendeligt fuldkomne Væsen, for hvem alt Skabt forsvinder som et Intet. Tilbedelsen er fortrinsvis Englenes og de Saliges Bøn i Himlen. Men ogsaa vi skulle her i Taarernes Dal, fulde af hellig Glæde og Ærefrygt „falde ned og tilbede og græde for Herren, som har skabt os,“ (Ps.

94, 6.), for at baade Himlen og Jorden tilsammen maa danne et stort Chor i ydmyg, jublende Tilbedelse.

„*Glorificamus te*“, „*vi forherlige Dig*“. Til sin egen Ære og Forherligelse har Herren skabt Alt; han har kaldet, forløst og helliget de Troende, for at „de skulle være til hans Naades Herligheds Priis“ (Ephes. 1, 6.). Alle Skabningerne ere bestemte til, at *forherlige* Gud hver paa sin Viis. Alt, hvad vi gjøre og foretage os, skal skee til Guds større Ære, skal fremme Guds Ære; men vi forkynde særlig Guds Herlighed ved *Lov, Priis og Tilbedelse*. Idet vi nemlig love, prise og tilbede Gud, aflægge vi høitideligt Vidnesbyrd om hans Almagt, Viisdom og Godhed, bekjende vi hans absolute Fuldkommenhed og Overhøihed, udbrede vi hans Roes og Ære, kundgjøre vi „hans Navn, som er vidunderligt paa hele Jorden, og hans Herlighed, som er ophøiet over Himlene“ (Ps. 8. 2.).

(Sluttes.)

Den bedste Julegave.

Alban Stolz, der i en lang Aarrække har udgivet den saakaldte Kalender for Tid og Evighed, har kort før sin Død i Kalenderen for 1884 fuldendt en populær Afhandling om de 8 Saligheder. Ved Udlæggelsen af de Ord: „Salige ere de Fattige i Aanden“, formaner han til Nøisomhed, og kommer saa ogsaa til at omtale Julepresenter. Han siger om dem:

„Idag, da jeg skriver det, er det Juul, den Dag, da din Frelser blev født, som begyndte med at anbefale os Fattigdommen ved sit eget Exempel. Men paa hvad Maade bliver Herrens Fødsel feiret nutildags? En Deel af de Fornemme feire den, som om de vilde bespotte den Fattigdom, i hvilken Maria har født Guds Søn, ved nemlig at ødsle med alle Slags dyre Presenter til Slægt og Venner. Den Onde er vist glad over, at Julepresenterne saaledes fylde Hovederne med Glæde,

Bryderier, Fortrædelighed, Harme og Græmmelse, at de saagodtsom slukke al Andagt til Christi naaderige Fødsel. Jeg siger: med Fortrædelighed, Harme og Græmmelse. Jeg har kjendt en Familie, hvor Julepresenterne vare Skyld i, at Madamen havde et suurt Ansigt hele Høitidsdagen. Den Present, hun havde faaet af Manden, var hende ikke god nok, hvormeget de end kunde trænge til at spare, formedelst deres mange Børn og megen Gjæld. Endvidere kan jeg godt huske fra mine Studenteraar i Heidelberg, at der ved Siden af mit Læseværelse var megen Kiv og Børnetrætte, som Julegaver havde afstedkommet. Ja, det er endnu ikke ret mange Aar siden, at en Embedsmands Familie i Berlin havde pyntet sit Juletræ, og en 12aarig Dreng i den Anledning havde ventet Mere end han fik. Han lagde sin Ærgrelse for Dagen først ved Ord, saa ved en gruopvækkende Gjerning. Han gik ud, og var i nogen Tid sletikke til at finde. Langt-omlænge fandtes han — hængt!

„Fattige Folk ere ofte ret bedrøvede i Anledning af Julen og Julegaverne. Der er Forældre, som hele Aaret rundt ikke have en saa bitter Fornemmelse af deres Armod, som just i Juledagene, naar de ikke have Raad til at købe Noget til deres Smaa; og Fattigmands Børn føle aldrig saameget deres Fattigdom, som naar de efter Juul komme i Skolen, og der faae at see og høre, hvilke deilige Sager deres Skolekammerater have faaet; nye Klæder, Billedbøger, kunstigt Legetøi o. s. v.

„Derfor,“ vedbliver den nidkjære Præst og Menne-skeven, „kunde jeg nok give alle christelige Familier det Raad: For at Julefesten ikke mere og mere skal miste sit christelige, religiøse Præg, helliger selve Høitidsdagene udelukkende til Bønnen og lader Eder ikke forstyrre i Eders Andagt, hverken ved at give eller ved at modtage Foræringer. Vælger hellere der-til en anden passende Dag, det være sig St. Nicolaus' Dag, Nytaar, Helligtrekonger eller første Mai.“

Læseren tænker rimeligviis, at de Ulemper, som skulle følge med Julepresenter, ere skildrede med alt-for mørke Farver, og hvor vel meent end det sidste Raad kan være, strængt er det alligevel, og efterkomme det kunne vi dog ikke. Vi ville ikke tvistes herom. Men lad os høre det andet Raad, som den nidkjære Forfatter giver os, ligesom fra hiinsides Gra-

ven; det er ialfald ikke strængt; det kan følges af Enhver, som har Raad til at give Julegaver, og hvert christent Hjerter vil gjerne følge det. Han fortsætter:

„Jeg skal sige Eder, hvorledes I kunne feire Juul ved Julegaver. Giver dem til Jesusbarnet for at afhjælpe Hans Nød med et Sæt Klæder eller et enkelt Klædningsstykke eller et Par Sko eller Lignende. Spørge I, hvorledes? Husker paa, at Frelseren selv har sagt, at hvad der gjøres imod et Barn, det gjøres imod Ham selv. — Og endnu Noget: Lader Eders Børn selv bringe disse Julegaver til de Fattige. Eders Børn ville være hjertensglade, ved at see de Fattige glæde sig, og senere, naar de engang selv ere Voxne, ville de ogsaa anvende deres egne Penge, til at helligholde Juul paa en ædel Maade.“

I Børn, som læse dette og elske Jesusbarnet, beder Eders Forældre om, at lade Eder bringe en Julepresent til Jesusbarnet.

p.

Kirkelige Efterretninger.

Kjøbenhavn. Den højærværdigste Hr. Præfect, som allerede i længere Tid led uder et Ildebefindende, har været sengeliggende siden den 28. Novbr., og er fortiden angreben af en alvorlig Sygdom, som for Øieblikket indgyder hans Omgivelser Bekymring. Da Dhrr. Geistlige efter Forlydende med Overhyrdens Tilladelse ere blevne anmodede om, at indskyde i Messen Bønnen for Syge at „missa pro infirmis“, anbefale ogsaa vi Hans Højærværdighed til de Troendes fromme Bønner især under den h. Messe.

Rom. Den h. Stol har i de sidste Dage truffet to vigtige Forholdsregler med Hensyn til det katholske Missionsomraade. Patagoniens (den sydligste Spids af Sydamerikas Fastland) Omvendelse til Christendommen er anbetroet til den h. Frants af Sales Selskab, hvis øverste Foresatte er den berømte P. Bosco. Samtidigt er Missionen bleven deelt i to Dele, et apostolisk Præfectur og et Vicariat. Præfecturet omfatter Patagoniens sydligste Deel samt Illandet og Øerne, og

er anbetroet til P. Fagnano. Vicariatet derimod omfatter Patagoniens nordligste Deel og det Indre, og er stillet under P. Caglieros Omsorg. Fremdeles har den h. Stol deelt Mongoliet (Asien) i tre apostoliske Vicariater. Det nordlige Vicariat indbefatter Ordos, Elenthus og Urats Stammerne, det vestlige Vicariat Stormandarinatet Ge-Hol, medens Resten af Landet er anbetroet til Centralvicariatet.

Christiania. Sct. Josephs Søstrene her fattede for 4 Aar siden den Plan at oprette et katholsk Hospital i Norges Hovedstad, og det lykkedes dem i dette Tidsrum ved Sparsommelighed, Flid og forskjelligartet kvindelig Idræt, at samle en Kapital, vel ikke stor nok til at opføre en egen Hospitalsbygning, men tilstrækkelig til at kunne leje en passende indrettet treetages Leilighed nærved Sct. Olafs Kirke. Den omgives af en smuk Have og har Plads for 4 á 6 Senge. Paa Mariæ Of-ringsfest, d. 21. Nov., kaldte Kirkeklokkernes høitidelige Klang til Gudstjenesten Kl. 10. Uagtet de fleste herboende Katholiker om Hverdagen ere fuldt optagne af deres Arbeide og huslige Sysler, overværede dog en heel Deel af dem, samt nogle Protestanter, saavel Høimessen, under hvilken Skolebørnene meget smukt udførte en latinsk Messe, som selve Indvielsen af Hospitalet, hvortil vor høiærv. Vicepræfect, Pastor Boller med Ministranterne og en Deel af Menigheden begav sig i Procession. Efter den høitidelige Ceremonie takkede Hs. Høiærv. i en bevæget, hjertelig Tale alle Anstaltens Velgjørere og de Tilstedeværende for deres Deeltagelse, mindede om, at det var det første katholske Hospital her i Landet, efter mere end trehundrede Aars Forløb, og opmuntrede til fremdeles at virke for samme, da jo endnu meget stod tilbage at gjøre. Idet han derefter hængte et Crucifix op over et smukt prydet, lille Alter, mindede han om, hvorledes Jøderne i Ægypten bestrøge Dørstolperne med Offerlammets Blod, for at frie sig fra Morderengelen, og sammenholdt denne Begivenhed med den Ceremonie, han stod i Begreb med at udføre. Alle Tilstedeværende følte sig grebne og ytrede deres Glæde og Deeltagelse. Maatte mange af vore lidende Medmennesker finde Trøst og Lindring i dette Kjærlighedens Asyl! Maatte Søstrene see deres Ønske opfyldt: at faae Leilighed til at udvide deres Virksomhed i de Syges og Ulykkelige Tjeneste! —

Osnabrück. Som Følge af Culturkampen var Domkapitlet svundet ind til et eneste Medlem, nemlig Hr. Domkapitular Schade. Et Telegram melder imidlertid nu, at Biskop Bernard atter har udnævnt et fuldstændigt Domkapitel, nemlig Dhrr. Schade, Domdechante, Landwehr, Thiele, Kohues, Cosse, Meurer og van Euch til Domkapitularer. En Generalvikar er endnu ikke udnævnt, men det hedder sig, at Hr. Regens Kohues er udset til denne Post. Efterretningen har vakt stor Glæde i Bispedømmet; den danske Mission derimod lider et føleligt Tab og især Fredericia, da Hr. Pastor v. Euch inden kort Tid maae forlade Byen, forat følge sin Biskops Kaldelse. Vi ønske Hr. Pastoren til Lykke i hans nye Virksomhed og tvivle ikke om, at han stedse vil bevare den danske Mission i kjærligt Minde.

Fredericia. (Fredericia Av.) Den herværende katolske Menighed vil, som vi erfare, om kort Tid miste sin mangeaarige, virksomme og yndede Sjælesørger, Pastor van Euch, idet denne nylig er bleven udnævnt til Kanonikus (Domherre) i Osnabrück og allerede ad telegraphisk Vei kaldt dertil for at modtage Investituren. Hr. v. Euch, der har været katolsk Præst i Fredericia siden 1864, er meget velset her ogsaa i ikke-katolske Kredse, og af sin Menighed er han i høi Grad afholdt baade som Prædikant og for sin øvrige deeltagende, utrættelige Virksomhed.

Kirkelig Kalender.

Søndagen d. 16. December. 3die Adventssøndag. — **17. M.** Bibiana, Jomfru, Martyr. **18. Ti.** Forventning af Frelserens Fødsel. **16. O.** (Tamperfastedag). Eusebius, Martyr, Biskop. **20. To.** Ferialdag. **21. F.** (Tamperfastedag.) Thomas Apostel. **22. L.** (Tamperfastedag.) Ferialdag.

Søndagen d. 23. December. 4de Adventssøndag.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Enogtredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr
Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøb-
magergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

Nr 51.   Søndagen den 23. December.   1883.

Indhold: |Hermann Grüder. Kirkelige Efterretninger: Rom,
London, Spanien, Belgien, Nordamerika, Fredericia.

Hermann Grüder,

apostolisk Præfæct for Danmark

og

Hs. Hellighed Pavens Huusprælat,

er afgaaet ved Døden den 15. ds. Kl. 11 Efterm. I ham miste vi Katholiker i Danmark vor geistlige Foresatte og fælles Fader. Tabet er desto større og smerteligere, da den Hedengangne ved en 32 Aars uafbrudt Virksomhed i Kjøbenhavn, saaatsige var sammenvoxen med den katholske Menighed her i Hovedstaden og med den katholske Sag i hele Landet.

Født i Schwerin A. 1828, følte han sig tidlig kaldet til den geistlige Stand og Kirkens Tjeneste. Han lagde sig med Iver efter de forberedende Studier først i Rom og saa, da Revolutionen i 1848 havde fordrevet ham derfra, i Münster i Westfalen. Efter der at være viet til Præst i Juni 1851, blev han endnu samme Aar

af Viebiskoppen i Osnabrück, der dengang havde det kirkelige Overtilsyn med Katholikerne i Danmark, beskikket til Sjælesørger for den herværende katholske Menighed.

Hans Virksomhed her kan bedst karakteriseres med de Skrivtens Ord: „*Han søgte ikke det, som var ham selv nyttigt, men det, som var Mange nyttigt; at de kunde frelses; og han gjorde sig til en Tjener for Alle, paa det han kunde vinde des Flere.*“ Med en næsten ængstelig Samvittighedsfuldhed bestræbte han sig for at efterkomme alle de Fordringer, som hans ansvarsfulde Embede syntes at kunne stille til ham; med en beundringsværdig Uegennyttighed glemte han sig selv, for at blive Alt for Alle. Han var dybt greben af den Bevidsthed, at det var dyrekjøbte, udødelige Sjæle, som vare ham betroede, og at han engang vilde kræves til strengt Regnskab for dem.

Alle og Enhver, der kom i Berøring med ham, kunde ikke Andet end høiagte ham; Enhver havde Følelsen af at have at gjøre med en *Mand* i dette Ords bedste og fuldeste Betydning, en Mand, der fuldstændig var Herre over sig selv og aldrig kunde bringes til at svigte sine Pligter eller Principer. Hvem der kjendte ham nærmere, kunde ikke Andet end elske ham; hans Omgangsvener havde i ham et Mønster paa Kjærlighed, Taalmod, Beskedenhed, Uegennyttighed, Punktlighed, Forsynlighed samt alle de andre huuslige Dyder, som gjøre det daglige Samliv til en Fuldkomhedens Skole.

Den Tid, da han tiltraadte sit Embede, havde den religiøse Friheds varmende Pust næppe begyndt med at fremlokke de første Spirer til et ægte kirkeligt Liv i Menigheden. Staaer det nu i frodig Væxt, saa er det for en ikke ringe Deel den Hedengangnes Fortjeneste. Sex nye Missionsstationer i Provindserne med Kirke eller Kapel og Skole, med een eller to Præster samt Lærer og Lærerinder, St. Andreas Kolleg paa

Ordrupshøi, St. Knuds Kapel og Borgerskole, de to Hospitaler i Hovestaden og i Fredericia, de to franske Pigeskoler her i Byen og paa Frederiksberg, en ikke uanseelig Række katholske Skrivter, større eller mindre, selve denne „Kirketidende“ indbefattet, de første heldige Forsøg paa at faa en i Sandhed kirkelig Sang indført i den liturgiske Gudstjeneste, — alt dette skyldes mere eller mindre hans Initiativ, Omsorg og Ihærdighed.

Aarlig trak han sig for nogle Dage tilbage fra sin Embedsgjerning, for i Ensomhed og Bøn at hente ny Kraft til fortsat, freidig Virksomhed. Denne Gang havde han benyttet sin aarlige Visitats-Reise i Provindserne sidst i October, til i Aarhus ved sin trofaste Ven og Embedsbroders, Pastor H. Zurstrassens Grav, at hellige nogle Dage til Gud og sin egen Sjæl — som nærmeste Forberedelse til Døden. Mon han havde en Anelse om dens Komme? En af hans Venner vil have bemærket, at den Hedengangne i den sidste Tid viste en paafaldende Ligegyldighed og Kulde for Alt, hvad der angaaer denne Jord.

Havde han allerede før følt sig upasselig, saa var hans Ildebefindende nu efter Reisen endnu værre; og det viste sig saa haardnakket, at han tilsidst, lydlig mod Lægens Raad og Bud, fandt sig i at holde Sengen „for otte Dage“; den Cuur, haabede man, vilde helbrede ham for en Sygdom, som han selv ikke endnu syntes at ændse.

Dog Herrens Tanker ere ikke vore; Forsynet havde besluttet Andet. Hans legemlige Kræfter svandt øiensynlig. Da han beholdt sin aandelige Kraft til det Sidste, gik det snart op for ham, at Herren vilde kalde ham til sig. Han bad om at styrke sig ved de sidste Sacramenter til den sidste Strid. Med inderlig Andagt annammede han Vandringsbrødet og Salvelsen. I lørdag Eftermiddag blev det paafaldende værre; man kunde frygte hans Endeligt var nær. Hans Embeds-

brødre samledes om deres aandelige Faders Dødsleie; de modtog hans sidste Velsignelse, og anbefalede hans Sjæl til Guds Barmhjertighed og Frelserens Naade. Dog ikke endnu var det sidste Øieblik kommen.

Henimod Aftenen glædedes den Syge ved at vor h. Fader Paven, paa Efterretning om hans farlige Tilstand, sendte ham sin Velsignelse. Endelig slog Befrielsens Time. Præsterne knælede for anden Gang om hans Seng; de bad; han aandede svært, men rolig. Saa, omgiven og understøttet af Sine, hensov han blidt og roligt under sin kjærlige Skriftefaders Bønner.

Det var I.øverdags, Octavdagen efter Mariæ Undfangelses Fest. Vi antage gjerne, at Guds Moders Forbøn har opnaaet ham saa blid en Bortgang. Vi haabe, at han allerede har hørt de Ord: „Du gode og trofaste Tjener, gaae ind i din Herres Glæde“. Men Vished kunne vi ikke have derom. Muligen trænger han endnu til Hjælp.

Sikkert er det, at vi skylde ham Tak; den kunne og skulle vi yde ham endnu i Evighedens Rige, ved at bede for hans Sjæl.

Præsterne frembære Messeofferet for ham; *de Troende ville vist Alle og Enhver offere en hellig Communion* for deres hedengangne Fader, for at
hans Sjæl maa hvile i Fred!

p.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Generaldirektøren for Jesu Barndomsforening, Msgr. du Fourgerais, er fornylig bleven modtaget i Audients hos den h. Fader. Han kunde ved denne Leilighed meddele den glædelige Efterretning, at der ved Hjælp af ovennævnte Forening er bleven døbt ikke mindre end 480,000 Børn i det henrundne Aar og

90,000 Børn anbragte i Opdragelsesanstalter i China og Indien.

— Donna Eva Broadwood, Fyrst Alexander Ruspolis Gemalinde, er vendt tilbage til den katholske Kirke. For nogle Dage siden blev hun modtagen i Audients hos den h. Fader, og Søndagen den 2. Decbr. modtog hun Confirmationens h. Sacramente i den franske Sct. Ludvigskirke i Rom.

London. Lutherfesten er bleven feiret her i næsten alle de anglikanske Kirker, dog uden synderlig Begeistring, men med en vis Slags Skamfølelse. En Prædikant gik saa vidt, at han undskyldte Luther, som her ellers staaer meget lavt paa Grund af sit skamløse Sprog, idet han sagde, det gik med Luthers Værk, som med andre „store“ Værker: de ere ofte blevne udførte af meget uværdige Redskaber. Dette er i Virkeligheden den offentlige Mening i England, som „Standard“ og de fleste anstændige Blade i England udtale. Kampen, som Luther reiste imod Rom, synes Anglikanerne vel om; men det i Bund og Grund skamløse og liderlige Sprog, han vovede at føre med Hensyn til det ægteskabelige Liv, har brændemærket ham for stedse i England. At han derved er bleven en Fare for Sædeligheden, det kan det anstændige engelske Publikum aldrig glemme eller tilgive ham. — Skade at det danske anstændige Publikum kjender saa lidt til „Reformatorens“ sande og virkelige Personlighed og til hans Levnet; det vilde da sikkerlig stille sig lige med det Engelske i Bedømmelsen af Luthers Fortjenester af *Sædeligheden!*

Spanien. Et Bidrag til Spørgsmaalet: Kan Spanien protestantiseres? bringer „Magdebg. Ztg.“, I dette Blad kan man læse følgende pudsige Insetat: „Preussiske Ulaner for spanske Børn. Pastor Fritz Fliedner (Protestant) skriver fra Madrid i sine nyeste „Blade fra Spanien“: „Det bliver Dag for Dag klarere for os, at Ungdommens Opdragelse maae være vor Hovedopgave.“ Men til Opdragelsen hører der ikke alene flittigt Arbeide, men ogsaa munter Leg. De spanske Børn i de evangeliske Menigheders Vaisenhus og Opdragelsesanstalter i Madrid, etc., lege ligesaa gjerne med Tinsoldater, som de tyske Børn. De interessere sig for Tiden særlig for preussiske Soldater, især for Ulaner, siden deres Konge, Alphons,

selv har faaet et Regiment. Skulle vi ikke berede dem den store Juleglæde, og lægge en Æske Tinsoldater til ethvert Barn paa Julebordet? De, som ville hjælpe med dertil, kunne snarest muligt sende deres Bidrag til Undertegnede, Dr. Martius, Divisionsgeistlig i Osnabrück.“ — Det skal nok hjælpe paa „Evangeliets“ Fremme i Spanien! Ikke at tale om den Nytte, en Æske preussiske Tinsoldater kan gjøre for Opdragelsen og Juleglæden i Spanien.

Belgien. Som Kaiser Julian den Frafaldnes Døds-
suk: „Galilæe vicisti, du har seiret Galilæer“, lyder det, naar den liberale Professor de Laveleye i „Revue de Belgique“ udraaber med Hensyn til Resultaterne af det frie katholske Skolevæsen i Belgien: „Reducerer Malou's Statistik, saa meget I kunne, det bliver dog ikke destomindre sandt, at Biskopperne i Løbet af 13 Maaneder have grundet Skoler i alle Menighederne og befolknet dem med flere Disciple, end der findes i Communalskolerne. I intet andet Land i Verden, maaskee med Undtagelse af Tyrol, lader sig noget Lignende gennemføre. Lad os antage, at Katholikerne vare ved Roret, raadede over Lovgivningen, Regeringen, Budgettet og Embedsmændene, og de Liberale da vilde grunde Skoler imod de officielle Skoler: hvormange vilde de vel være istand til at oprette? . . .“ Disse Ord fra Modstandernes Side gjøre Belgiens offervillige Katholiker al Ære; thi et saadant Resultat kan ikke opnaaes uden store Offre.

Nordamerika. Den 30. September undertegnede de amerikanske Biskopper et Hyrdebrev i St. Patricks-Cathedralen i New-York i Anledning af Provincial-Conciliets Slutning. Dette omfangsrige og høist vigtige Actstykke omtaler blandt Andet ogsaa de hemmelige Selskaber omtrent saaledes: I den katholske Kirke opstode Gilderne og Haandværkerlaugene; i Kirken dannede sig de herlige Byggeforeninger, som skabte saa store og ædle Værker paa Bygningskunstens Omraade; i Kirken opstode Ridderordnerne, som satte Liv og Blod til for Christendommens Forsvar. Kirken gav de sande Patriots Skare sin Velsignelse, naar den drog ud til Fædrelandets Forsvar. De forskellige Ordenssamfund, hvis Liv og Virksomhed ogsaa Modstanderne anerkjende rosende, ere de ikke et talende Vidnesbyrd om, at den katholske Kirke veed

at sætte Priis paa Foreningslivets Magt? Og overalt, hvor Katholikerne forsamle sig, det være for at øve Kjærlighedsgjæringer, eller til gjensidig Belærelse eller uskyldig Adspredelse, som Vincentsforeningen, Svendeforeningen, Klubben, o. s. v., giver Kirken gjerne sin Billigelse og Velsignelse. Men aldrig vil den gjøre det overfor Foreninger, som bruge utiladelige Midler; — thi den katholske Kirke har trods alle Bagvaskelser stedse fordømt og forkastet den Sætning, „at Øiemedet helliger Midlet“.

Men er det ikke mistænkeligt i et frit Land, naar forskjellige Samfund søge Mørket og Hemmeligheden? Er det ikke Galskab og Forbrydelse, at ofre sin personlige Frihed og at forpligte sig til ved Eed eller uden Eed, at ville adlyde og følge uansvarlige og ofte ganske ubekjendte Føreres Befalinger?! Biskopperne advare derfor alle de Troende, til at vogte sig for at deeltage, ikke alene i alle de hemmelige Selskaber, som udtrykkelig ere forkastede af Kirkens Overhoved, men ogsaa i alle de mistænkelige Selskaber.

1. Fortrinsvis i saadanne, som hindre Udøvelsen af den personlige Frihed, ved Anvendelse af Magt enten fra Arbejdgiverens eller Arbejdtagers Side.

2. Saadanne, som aabenlyst udtale confessionsløse Læresætninger, og som ere byggede paa Vantro og Ligeegyldighed for al Troe.

3. Saadanne, som have et eget Rituale og en egen Slags privat Gudstjeneste og Ceremonier, som stride imod den katholske Lære.

Denne Advarsel begrunde Biskopperne med Apostlen Pauli Ord: „Gaaer ikke i Aag med den Vantro; thi hvad Forbindelse er der vel imellem Retfærdighed og Uretfærdighed? Eller hvorledes kan Lys og Mørke forenes med hinanden? Og hvorledes stemmer Kristus overens med Belial? Eller hvad har den Troende at gjøre med den Vantro? . . . . Gaaer derfor bort fra deres Midte, og afsondrer Eder, siger Herren.“ (2. Korinth. 6, 14.)

Fredericia. Fra denne By skrives til os under 17. d. M. Før Prædikenen igaar bleve vi dybt rystede ved den sørgelige Efterretning, som Hr. Pastor v. Euch meddelte Menigheden, at den høiærværdige Herr Præfekt var afgaaet ved Døden. Det var med øiensynlig Rørelse Hr. Pastoren meddelte os denne Jobspost, og

mangt et Øie vædedes med Taarer, thi vi omfattede ham alle med inderlig Kjærlighed, og erkjende fuldt-vel hvad vi have mistet i vor nidkjære Overhyrde.

Ved det høitidelige Requiem idag, som overværedes af en stor Deel af Menigheden, udførte Sangforeningen en Choralmesse, samt øvrige liturgiske flerstemmige Sange. — Dette store Tab, føle vi saameget mere, som vore Hjærter endnu bløde af et ganske frisk Saar, som bibragtes os ved Eferretningen om, at vor inderlig elskede og høiagtede Sjælesørger, Pastor I v. Euch, skulde forlade os. Den lille Menighed, i hvis Midte han har arbeidet og virket med saamegen Velsignelse i omtrent 20 Aar, og hvis Medlemmer han omfatter med en saa stor Kjærlighed, er dybt bedrøvet og bevidner ogsaa Menigheden i Kjøbenhavn sin inderlige Deeltagelse. Bliver det Alvor, at Hr. Pastor v. Euch maa forlade os, da vil han tage vor uskrømtede Tak og Kjærlighed med sig over i hans nye ansvarsfulde Stilling, og vi ønske hans fremtidige Undergivne til Lykke med den velsignelsesrige Virksomhed, han vil udfolde i deres Midte. S.

Kirkelig Kalender.

Søndagen d. 23. December. 4de Adventssøndag. 24. M. (Fastedag) Vigilie til Julefesten. — **Tirsdagen den 25. December. Guds Søns Fødsel i Kjødet. 1ste Juledag.** I Sct. Ansgar: 1ste Levitmesse med Prædiken Kl. 5; efter den, hh. Messer. Kl. 10: anden Levitmesse med Prædiken. — I Sct. Knud: 1ste Høimesse Kl. 6, efter den, stille hh. Messer, Kl. 9 $\frac{1}{2}$ anden Høimesse. — **Onsdagen den 26. December. Sct. Stephanus Fest. 2den Juledag.** (Gudstjenesten holdes som paa Søndagene.) — **27. To. Johannes, Apostel og Evangelist.** — **28. F.** De uskyldige Børns Fest. — **29. L.** Thomas af Canterbury.

Søndagen d. 30. December. Søndag i Jule-Octaven.

De af nogle Damer i Anledning af Julefesten indsamlede Gaver ere til behageligt Eftersyn idag Søndag d. 23. Dec. efter Høimessen, i Skolelocalet i Præsteboligen.

Rasmussen & Olsen. Kjøbenhavn.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Enogtredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr
Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøb-
magergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

Nr 52. Søndagen den 30. December. 1883.

Indhold: Den 15. December 1883. Gloria in excelsis Deo. Kir-
kelige Efterretninger: Kjøbenhavn.

Den 15. December 1883.

Et helligt Liv ſik ſalig Død!
Befriet fra al jordisk Nød
til Gud ſig Sjælen skynder,
at høſte Lønnen for ſin Strid,
at priſe Gud til evig Tid,
frigjort — foruden Synder.

Men vi ſtaaer ved den aabne Grav
med Hjertets Tak, for hvad Du gav,
med Savnets dybe Længſel.
For Døden Livet vige maae;
men herligt ſkal Dit Minde ſtaaer,
ſom Lys i mørke Fængſel.

Dog ikke ſtaaer vi uden Trøſt,
ej Modet faldt ſom Blad i Høſt,
nej — vi Dig følge efter,
og gaae ſom Du en ſtille Gang,
at bringe Trøſt, at lindre Savn,
og ſpare ingen Kræfter.

Saa frydefuldt vi mødes ſkal
i Himmeriges lyſe Sal,
og priſe Gud tilsammen.
Ja, love Ham i Englechor,
og glemme Sorg og Nød paa Jord,
Det ſkee, o Jesus, Amen.

Gloria in excelsis Deo.

(Sluttet.)

Efter „Glorificamus te“, „vi forherlige dig“, gaaer *Lovsangen, Priis- og Tilbedelseshymnen* nu over i en inderlig *Taksigelsesjubel*: „*Gratias agimus tibi propter magnam gloriam tuam*“, „vi takke dig for din store *Herlighed*“. Man takker Gud for modtagne Gaver og Velgjerninger; hvorledes kan man da takke ham „for hans store *Herlighed*“? Vi takke Gud „for hans *Herlighed*“, som han fra *Evighed* af har og besidder i og ved sig selv; men vi takke ham ogsaa og fornemmeligt „for hans *Herlighed*“, som han i *Tiden* forskaffer og har forskaffet sig selv ved sine Hænders Gjerning. Denne Guds *indre* og *ydre* *Herlighed* er imidlertid *paa en vis Maade ogsaa vor Herlighed, vort Gode, vor Skat, vor Glæde*.

Gud er *i sig selv* og *ifølge sin Natur* den uendeligt Herlige og Glorværdige, den absolute Herlige; men foruden at vi *beundre* denne *Herlighed*, kan den ogsaa blive for os en *Gjenstand for Taksigelse*, forsaavidt den ved den *fuldkomne Kjærlighed* til Gud, ligesom bliver en *Kilde til hellig Glæde for os* og vor Eiendom. Den *fuldkomne Kjærlighed* forener os paa det Inderligste med Gud, og i Kraft af denne *Kjærlighedsforening* ansee vi Guds Goder ligesom vare de *vore egne*, og glæde os over Guds uendelige *Herlighed* mere end over vor egen Lykke og vort eget Vel, da vi skulle elske Gud mere end os selv. Betragtningen af Guds uendelige Skjønhed, Majestæt, Hellighed, Viisdom, Magt og Barmhjertighed, d. v. s. hans *indre* evige *Herlighed*, glæder den elskede Sjæl, og derfor udbryder den i en jublende „*Taksigelse for denne Guds store Herlighed*.“

Men vor *Taksigelse* sigter ogsaa og særligt til Guds *ydre* *Herlighed*, med hvilken Himmel og Jord ere opfyldte. Skaberens og Frelserens *Herlighed* straalere

os imøde allevegne, og denne Guds *egen Forherligelse* i det Ydre, i hele Skabningen *bringer os Mennesker Nytte og Vinding, den udgjør vor Lykke og Salighed.* Guds Herlighed er vor Frelse; hvad der er glørværdigt for Gud, er naade- og velsignelsesrigt for os. Himlens og Jordens Skabelse, Verdens Opholdelse og Styrelse, Jesu Christi Menneskevordelse, Liv, Lidelse og Død, hans Opstandelse og Himmelfart, den Helligaands Sendelse, Messeofferets og de hh. Sacramenters Indstiftelse, Kirkens Ledelse gennem alle Aarhundreders Kampe og Storme, Menneskenes Helligelse og Saliggjørelse, den tilkommende Forklarelse, Alt sigter det rigtignok *i første Linie til den Allerhøiestes Ære og Hæder, men tillige grundlægger det ogsaa Menneskenes Velfærd og Frelse.* „Alt er til for de Udvalgtes Skyld“. (1. Kor. 2, 23.)

Fra den hellige og begeistrede *Lovsangs Høider* sænker „Gloria“ sig nu ned til den ydmyge *Bøns Dybder*; der følger atter Englenes Ord: „*In terra pax hominibus bonae voluntatis*“ „*paa Jorden Fred med de Mennesker, som have en god Villie!*“ Fred og Forsoning med Gud kommer fra Barnet i Krybben, som „ved sin Død paa Korset har stiftet Fred og Forsoning imellem Himmel og Jord.“ (Kol. 1, 20.) *Himlen* forsonet med *Jorden* — det faaer Englene til at juble, det bringer dem ned til Bethlehems Mark, til Barnet, som ligger i Krybben, for netop at kunne lide og dø. Det guddommelige Barn har skjænket os *Freden*, som Verden ikke kan give og ikke tage, og det vil særlig meddele os denne Fred ved *det h. Messeoffer*. Lad os derfor ile til Alteret: der ville vi finde det guddommelige Barn som Offerlam og hos Barnet *Freden* — *Fred for Tid og Evighed, Gudsfred, Sjælefred, Hjertefred.* Det himmelske *Fredsoffer*, som frembæres paa Alteret i den h. Messe „dulmer vor Smerte, og vækker vort Hjerte til Tak og til Kjærligheds hellige Fryd“.

„*Domine, Fili unigenite, Jesu Christe: Domine*

Deus, Agnus Dei, Filius Patris,“ „Herre, Eenbaarne Søn, *Jesus Christus: Gud Herre, Guds Lam, Faderens Søn.*“ Ved disse Ord udtømmer Kirken sig ligesom i Lovpriisninger over sin himmelske Brudgom og Styrer: den roser hans evige Guddom og Herredømme over al Skabningen, den priser ham som den eenbaarne Søn, som Faderen har avlet før Morgenstjernen, d. v. s. før Tidernes Begyndelse (Ps. 109, 3.) og i hvem han har sit Velbehag (Math. 17, 5.); den feirer ham som det guddommelige Slagtoffer til Guds Ære og Frelse, den sammenfatter i al Korthed alle hans gudmenneskelige Fuldkommenheder og Fortrin i Navnet „*Jesus*“ (= Frelser, Forløser) og „*Christus*“ (= den Salvede, d. v. s. den høieste Prophet, Præst og Konge).

„*Qui tollis peccata mundi, miserere nobis,*“ „*Du som borttager Verdens Synder, forbarm dig over os.*“ I Strømme og indtil den sidste Draabe har Christus udgydt sit kostbare Blod for at aftvætte alle Slægters og Tidens Synder. Guds Søn har antaget et sandt menneskeligt Hjerte og gjort samme til Barmhjertighedens Throne, ja ladet det aabne og gjennebore af en Landse, forat forbarme sig over os og forat have *Medlidenhed* med vore Svagheder, med vor Nød og Elendighed.

„*Qui tollis peccata mundi, suscipe deprecationem nostram,*“ „*Du som borttager Verdens Synder, modtag vor Bøn.*“ De samme Ord gjentages endnu en Gang; thi Kirken er ganske greben af den guddommelige Frelasers Forbarmelse og Nedladelse, „han som har elsket os og aftvættet os i sit Blod fra vore Synder.“ (Aab. 1, 5.)

„*Qui sedes ad dexteram Patris, misere nobis,*“ „*du som sidder ved Faderens Høire, forbarm dig over os.*“ I Himlens Helligdom throner Christus „ved Faderens Høire“, d. v. s. ogsaa med Hensyn til sin *menneskelige* Natur overgaaer han alle Skabningerne i Ophøiethed, Magt og Naadefylde, og i fuldeste Maal tager han

Deel i Guds Herlighed og Magt. Han er i Himlen ikke alene vor mægtige Talsmand og Midler hos Faderen, han er ogsaa vor barmhjærtige Gud og Herre, som stedse er beredt til, at tilgive os med gudd. Magt og Mildhed, at hjælpe os i enhver Nød og staae os bi i enhver Fare.

Sluttelig gaaer dette bønfuldende Raab om Forbarmelse atter over i glade Jubeltoner: „*Quoniam tu solus Sanctus, tu solus Dominus, tu solus Altissimus, Jesu Christe, cum sancto Spiritu, in gloria Dei Patris Amen*“, „*Thi du alene er den Hellige, du alene Herren, du alene den Allerhøieste, Jesus Christus, med den Helligaand i Gud Faderens Herlighed. Amen.*“ Jesus Christus er den *absolute, alene Hellige*, han er *alene Herren*, d. v. s. den absolute Eier, Herre og Dommer over Verden, Kongernes Konge og Hærskarernes Herre, hvem al Skabningen og især Mennesket skylder den dybeste Ærefrygt og Hylding. Han er endelig *den Allerhøieste*, da han ved sin Storhed, Ophøiethed og Majestæt uendeligt overgaaer alt Skabt. „Alt har han lagt under hans Fødder, og gjort ham til Hoved for den hele Kirke, som er hans Legeme.“ (Ephes. 1, 20—23.)

Den herlige Lovsang „Gloria“ ender med, at vi opløfte vort Blik til Himlen, til den treenige Guds herlige Majestæt: vi juble over, at Guds Søn og den Helligaand besidde den samme Herlighed, som Faderen fra Evighed af. Denne „*Englenes Lovsang*“ maae ogsaa bedes og synges med englelig Andagt. Vi maae med Hjerte og Mund forene os med de himmelske Hærkarer, som daglig samle sig omkring Alteret, og ikke blive trætte af at lovsynge Guds Herlighed og vor Lykke, som de forud gjorde det ved den nyfødte Frelsers Krybbe. Ingen Hymne har nogensinde knyttet sig fastere og fuldkomnere til Sangens Toner end netop „Gloria“; ingen har givet bedre Leilighed til rigere og hurtigere, munter og alvorlig Toneafveksling ;

ingen har betegnet bedre det langsomme og bedende Tonefald eller det fulde og mægtige Chor. I den simple gregorianske Sang eller i Palestrinas rene religiøse Harmonier er den isandhed en „*Englenes Hymne.*“

Kirkelige Efterretninger.

Kjøbenhavn. Den høiærværdige Præfekt Grüders Begravelse fandt Sted den 21. Decemb. Kl. 10 fra St. Angarskirke, under levende Deeltagelse af de Troende, der fyldte Kirken til sidste Plads. Mangfoldige græd, og i Alles Ansigter læstes den dybeste Bedrøvelse, der mindede om, at man levende følte, at man her stod foran den fælleds Faders Baare.

I Ugen fra den 16de til 21de havde den Afdødes fordiske Levninger, iførte Prælatornædet, henligget paa „lit de parade“ i St. Angars Præstebolig, omgiven hele Dagen af Knælende, der strømmede til, forat bede for den kjære Hensovede. Torsdag Eftermiddag draperedes Kirken med Sort og ud paa Aftenen førtes Liget under de Geistliges Bønner ned i Kirken. I Løbet af Dagen indtraf Sognepræsterne fra de forskjellige katolske Menigheder i Provindserne, og paa selve Begravelsesdagen ogsaa Præsten fra Flensborg, som Repræsentant for den tidligere Præfekt for Slesvig og Holsteen, Hr. Regens Kohues af Osnabrück, og Præsten fra Malmø, som Stedfortræder for den apostoliske Vikar i Stockholm.

Fra nær og fjærn sendtes en Mængde Krands og Kors til den Afdødes Baare, blandt hvilke vi særlig skulle nævne: en prægtig Lyre af Blomster fra St. Ansgarskirkes Sangerkor, en Krands fra Kirkeforstanderskabet, fra Mødreforeningen, fra Ynglingeforeningen, fra forhenværende Elever paa Ordrupshøi, fra Menigheden i Randers med Paaskriften: „Farvel til vor elskede Overhyrde“, fra Horsens og Fredericia, to særdeles smukke Krands fra Stockholm og Malmø, samt en Mængde fra Private. Condolenceskrivelser og Telegrammer indløb i Mængde, dels til Sognepræsten,

deels til den Afdødes gamle Fader og Familie, fra den apost. Vikar i Sverrig, fra Norge og fra Tydskland, der alle aflægge Vidnesbyrd om den Høiagtelse man nærrede for den Hensovede overalt, hvor han var kjendt.

Den høitidelige Levit-Sjælemesse, under hvilken Kirkecoret udførte Choralangen samt adskillige fleerstemmige Sange, med en Præcision, der var dets afdøde Leder værdig, feiredes af Domherre, Hr. Pastor van Euch fra Fredericia. Efter den h. Messe traadte Sognepræsten ved St. Ansgar, Hr. Pastor Böhmer frem foran Baaren, for at forrette de rituelle Absolutionsbønner over den Afdødes jordiske Levninger. Pastoren meddeelte først de Tilstedeværende, at den Afdøde i sit Testament udtrykkeligt havde frabedt sig en Ligtale, og denne den Hedenganges sidste Villie maatte overholdes. Istedesfor en Tale vilde han indskrænke sig til, at oplæse et Stykke af den Afdødes Testament, som saa ret karakteriserede den Hensovede, og som sikkert vilde efterlade et langt varigere og mere gribende Indtryk, end nogensomhelst anden Tale, da de jo ligesom vare den Afdødes egne sidste Ord til de Troende. Derefter oplæste Sognepæsten Stykket af Testamentet, som vi ordret skulle meddele Kirketidendes Læsere i første Numer af næste Aargang. I Samme fremsatte den Afdøde det Ønske, at man istedenfor Ligtale kunde bede den smertefulde Rosenkrands efter Sjælemessen; men da Tiden allerede var saa langt fremrykket, opfordrede Pastor Böhmer de Tilstedeværende til at bede den hver for sig paa Veien til Kirkegaarden og tillige til at møde i Kirken om Aftenen Kl. 7 til en fælleds Rosenkrandsandagt, — en Opfordring, som Menigheden beredvilligst efterkom, idet Kirken atter om Aftenen var fyldt med Andægtige.

Efter endt Gudstjeneste førtes Liget til Kirkegaarden, efterfulgt af en overordentlig talrig Række Vogne og ledsaget af en Mængde af Menigheden tilfods. Paa Kirkegaarden ordnedes Følget saaledes, at en Geistlig gik foran med et Krucifix, derefter fulgte Skolebørnene og flere af Menighedens Medlemmer, efter dem fulgte Kisten, baaren skifteviis af Mariacongregationens Medlemmer, derpaa 22 Geistlige i Ornat og det øvrige Følge. Efterat Graven var indviet, sæn-

kedes Kisten ned i samme, og Jordpaakastelsen forrettedes af Sognepræsten.

Ved hans Grav sørge hans Huusfæller og øvrige Medbrødre, som ærede og elskede i ham et lysende Forbillede paa alle præstelige Dyder, en velvillig Raadgiver og Fader. Med dem sørge alle Præfekturets Katholiker, som vel vide, hvad han var for dem og hvad de have mistet ved hans Død. Alle, ogsaa Anderledestroende, maatte agte ham; hvo som kjendte ham nærmere, maatte elske ham. R. I. P.

Kirkelig Kalender.

Søndagen d. 30. December. Søndag i Jule-Octaven. — 31. M. Sylvester, Pave. (I Sct. Ansgar; Kl. 6 Aften høitidelig Takkeandagt med Prædiken og Te Deum.)

Tirsdagen den 1. Januar 1884. Herrens Omskærelse. NB. Nyt-aarsdag og følgende Søndag afholdes den første Kvartalscollect af Peterspengene. — **2. O.** Octav af Sct. Stephanus. (Kl. 8 $\frac{1}{4}$: Messe for Ansgariusforeningen.) — **3. To.** Octav af Sct. Johannes. — **4. F.** Octav af de uskyldige Børns Fest. (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Broderskabsandagt med Prædiken.) — **5. L.** Vigilie til Epiphanie (uden Faste).

Søndagen den 6. Januar. Herrens Aabenbarelses Fest, eller Epiphanie, ogsaa kaldet: Helligtrekongers Fest.

Ved den af nogle Damer i Anledning af Julen foranstaltede Indsamling til de Fattige indkom ialt 193 Kr., som bleve anvendte til Indkjøb af Fødemidler og uddeelte til 40 Familier og nogle enstaaende Personer — i det Hele til 116 Personer. — Paa de Trængendes Vegne tillade vi os herved at udtale en ret inderlig Tak til alle ædle Velgjørere og Velgjørerinder med Ønske om Guds rigeste Velsignelser til Gjengjæld.

Ynglinge-Congregationen.

afholder sin Fælledscommunion Søndagen d. 30. December i Sct. Knuds Kapel Kl. 8.
